SLOVENSKÝ OBRANNÝ ŠTANDARD

	SLOVNÍK TERMÍNOV A DEFINÍCIÍ NATO **Vydanie 17**	**SOŠ** **3680 AAP-6**

December 2025

Týmto slovenským obranným štandardom sa implementuje štandardizačný dokument NATO:

STANAG 3680

SPECIFIC TERMINOLOGY IN THE NATOTerm DATABASE - AAP-06(2024)

Edition 6

Nahradenie predchádzajúcich štandardov:
SOŠ 3680 AAP-6 Slovník termínov a definícií NATO (vydanie 16)

Schválený: 3. decembra 2025

Ing. Emil KOŠÚT, v. r.
riaditeľ ÚOŠKŠOK

Národný predhovor

Tento slovenský obranný štandard implementuje požiadavky štandardizačnej dohody NATO, STANAG 3680 „Specific Terminology in the NATOTerm Database“, edition 6 a špecifickú terminológiu označenú ako AAP-06, ktorá je súčasťou databázy NATOTerm, platnú k 31. decembru 2024. Je terminologickým slovníkom termínov a definícií používaných v rámci členských štátov NATO.

Databáza NATOTerm je autorizovaným zdrojom informácií vojenského významu všeobecne používaných v NATO. Predstavuje nástroj na uplatňovanie jednotnej terminológie používanej jednotlivými vojenskými zložkami, pracovnými skupinami a skupinami expertov v oblasti ich pôsobnosti.

Použité dokumenty a normy:

Všetky použité štandardy a normy sú uvedené ako odkazy v texte k príslušnej kapitole.

Spracovanie slovenského obranného štandardu:

Spracovateľ : Ing. Dušan Frič - AIMIC, Podzámčok

Odborný dohľad: Ing. Pavol LABÁK
Odbor obrannej štandardizácie
Úrad pre obrannú štandardizáciu, kodifikáciu a štátne overovanie kvality

Novelizovaný text tohto slovenského obranného štandardu prešiel jazykovou úpravou.

POUŽÍVATEĽSKÁ PRÍRUČKA

Štruktúra slovníka V tomto slovníku sa uvádzajú záznamy pre každý termín v anglickom abecednom poradí v časti 2 a vo francúzskom abecednom poradí v časti 3. Skratky a ich úplné formy sú uvedené v časti 4.

Jednovýznamové termíny. Každý termín (pojem) sa uvedie ako samostatné heslo s jeho označením (označeniami), definíciou a ďalšími opisujúcimi údajmi; preto sa nazýva "jednovýznamový".

Organizácia záznamu. Každý záznam v časti 2 obsahuje najskôr uprednostňovaný termín v anglickom jazyku, za ktorým nasleduje lomka a ekvivalentný termín vo francúzskom jazyku v rovnakom riadku a o riadok nižšie všetky synonymá a skratky, definícia, poznámky, príklady, odkazy na súvisiace termíny a obrázky, zdroj a dátum schválenia záznamu v NATO, t. j.:

uprednostňovaný termín (preferred term)
uprednostňovaná skratka (preferred abbreviation)
prípustný termín (admitted term)
prípustná skratka (admitted abbreviation)
neschválený termín (deprecated term)
neschválená skratka (deprecated abbreviation)
zastaraný termín (obsolete term)
zastaraná skratka (obsolete abbreviation)
Definícia (Definition)
Poznámky (Notes)
Príklady (Examples)
[Zdroj] [source]
Dátum (date)

Gramatická forma. Aby nedošlo k nepochopeniu, môžu sa v prípade potreby uviesť gramatické informácie ako je druh, rod, prípadne číslo.

Synonymia (súznačnosť). Termíny, ktoré nepatria k uprednostňovaným termínom sú usporiadané rovnako samostatne v abecednom poradí, s uvedením iba súvisiaceho uprednostňovaného termínu.

Polysémia (viacznačnosť). Ak má uvedený termín viac ako jeden význam, každý význam sa uvádza samostatne.

A

abeam; adj. / vyosenie; vybočenie

Bearing approximately 090° or 270° degrees relative; at right angles to the longitudinal axis of a vehicle. 1998-08-18

Pomerná poloha približne 90° alebo 270° v pravých uhloch k pozdĺžnej osi vozidla.

abeam replenishment / bočné nakladanie; dopĺňanie cez bok

The transfer at sea of personnel and/or supplies by rigs between two or more ships proceeding side by side. 1980-07-01

Presunutie osôb a zásob na mori pomocou sústavy lán medzi dvoma alebo viacerými vedľa seba sa plaviacimi loďami.

abort; v. / zrušiť; predčasne ukončiť; prerušiť; zastaviť

To discontinue aircraft take-off or missile launch. 1973-05-01

Prerušenie vzletu lietadla alebo odpálenia (štartu) strely s vlastným pohonom.

abort; v. / zrušiť; predčasne ukončiť; prerušiť; zastaviť

To terminate a mission for any reason other than enemy action. It may occur at any point after the beginning of the mission and prior to its completion. 1973-05-01

Ukončenie úlohy z akéhokoľvek dôvodu iného ako nepriateľská činnosť; môže nastať kedykoľvek v priebehu plnenia úlohy.

abrasion / odrenina; ryha

In photography, a scratch or mark produced mechanically on an emulsion surface or film base. 1973-01-01

Škrabance alebo iné mechanicky spôsobené stopy na fotografii, povrchu emulzie alebo filme.

absolute filter / absolútny filter

A filter capable of cutting off 100 % by weight of solid particles greater than a stated micron size. 1980-01-01

Filter schopný odstrániť 100% pevných častíc s váhou vyššou ako stanovená mikrónová veľkosť.

absolute height / výška nad zemou/nad terénom

The height of an aircraft directly above the surface or terrain over which it is flying. 1994-07-13

Vertikálna vzdialenosť lietadla od zemského povrchu.

absorbed dose / absorbovaná dávka

The amount of energy from ionizing radiation absorbed per unit of mass, by an exposed of tissue or organ. MCJSB, 2016-12-14

Množstvo energie ionizujúceho žiarenia absorbovanej jednotkou hmotnosti ožiarenej látky alebo orgánu.

acceleration error / chyba zrýchlenia

An error caused by the deflection of the vertical reference due to any change in acceleration of the aircraft. 1973-02-01

Chyba spôsobená odchýlkou od referenčnej vertikálnej súradnice v dôsledku zmien zrýchlenia lietadla.

acceptable product / prijateľný výrobok

One which may be used in place of another for extended periods without technical advice. 1973-02-01

Výrobok, ktorý sa môže používať namiesto iného výrobku dlhšie obdobie bez potreby technickej pomoci.

acceptance trial / preberacia skúška

A trial carried out by nominated representatives of the eventual military users of the weapon or equipment to determine if specified performance and characteristics have been met. 2005-11-04

Skúška vykonaná určenými zástupcami vojenského používateľa zbrane alebo zariadenia na určenie, či sú splnené požadované prevádzkové charakteristiky.

accompaniment / sprievod

In naval cooperation and guidance for shipping, the coordinated passage through a specific area of increased risk by one or more merchant ships in company with military assets. Accompaniment takes place under a voluntary arrangement and does not imply direct protection by military assets. 2007-03-02

V námornej spolupráci s obchodným loďstvom koordinovaná plavba jednej alebo viacerých obchodných lodí v sprievode vojenských prostriedkov cez určitú oblasť so zvýšeným rizikom. Sprievod sa vykonáva na základe dobrovoľnej dohody a neznamená priamu ochranu vojenskými prostriedkami.

accuracy of fire / presnosť streľby

The precision of fire expressed by the closeness of a grouping of shots at and around the centre of the target. 1984-10-01

Presnosť streľby vyjadrená vzdialenosťou stredného bodu zásahov skupiny striel ku stredu cieľa.

acknowledgement / potvrdenie; potvrdenie o prijatí

A message from the addressee informing the originator that his communication has been received and is understood. 1974-01-01

Správa od adresáta informujúca odosielateľa, že jeho oznam bol prijatý a pochopený.

acknowledgement signal / signál potvrdzujúci príjem; potvrdzujúci signál

A signal sent to indicate that a message has been received properly. 2000-05-09

Signál vyslaný na označenie, že správa bola prijatá správne.

acoustic circuit / akustický obvod

A circuit which responds to the acoustic field of a target. 1995-05-02

Obvod, ktorý reaguje na akustické pole cieľa.

acoustic intelligence; ACINT / akustické spravodajstvo

Intelligence derived from acoustic signals or emissions. 2024-01-31

Spravodajstvo založené na zhromažďovaní a spracúvaní akustických javov alebo akustického vyžarovania.

acoustic mine / akustická mína

A mine with an acoustic circuit which responds to the acoustic field of a ship or sweep. 1976-08-01

Mína s akustickým obvodom reagujúcim na akustické pole lode alebo na odmínovanie.

acoustic minehunting / akustické vyhľadávanie mín

The use of a sonar to detect mines or mine-like objects which may be on or protruding from the sea bed, or buried. 1975-11-01

Použitie sonaru na zisťovanie mín alebo predmetov podobných mínam, ktoré môžu ležať na morskom dne, vyčnievať z neho alebo byť v ňom ukryté.

acoustic warfare; AW / akustický boj (bojová činnosť s využitím akustických prostriedkov)

In an underwater environment, the use of acoustic energy to provoke, exploit, restrict or prevent hostile use of the acoustic spectrum and the implementation of any measures taken to restrict its use to friendly forces. 1999-12-13

Využívanie akustickej energie v prostredí pod hladinou na vyprovokovanie nepriateľa k využitiu akustického spektra, obmedzenie alebo zabránenie využívania tohto spektra nepriateľom a prijatie opatrení na využitie akustického spektra vlastnými silami.

acoustic warfare counter-countermeasures / akustické ochranné opatrenia

In an underwater environment, those actions taken to ensure effective friendly use of the acoustic spectrum by countering hostile acoustic warfare measures. Acoustic warfare counter-countermeasures involve antiacoustic warfare support measures and antiacoustic warfare countermeasures, and may not involve underwater acoustic emissions. 1999-12-13

Činnosti vykonávané v prostredí pod vodnou hladinou k zabezpečeniu vlastného efektívneho využívania akustického spektra pôsobením proti opatreniam akustického boja nepriateľa. Súčasťou akustických ochranných opatrení sú akustické podporné opatrenia a antiakustické protiopatrenia. Nemusia zahŕňať vlastné podhladinové vyžarovanie akustickej energie.

acoustic warfare countermeasures / akustické protiopatrenia

In an underwater environment, actions taken to prevent or reduce the use of the acoustic spectrum by hostile forces. Acoustic warfare countermeasures involve intentional underwater acoustic emissions for deception and jamming. 1999-12-13

Činnosti vykonávané v prostredí pod vodnou hladinou na zabránenie alebo obmedzenie využitia akustického spektra nepriateľom; akustické protiopatrenia zahŕňajú úmyselné vyžarovanie akustickej podhladinovej energie na klamanie a rušenie nepriateľa.

acoustic warfare support measures; AWSM / opatrenia na podporu bojovej činnosti s použitím akustických prostriedkov

In an underwater environment, actions taken to search for, intercept and identify radiated acoustic energy for the purpose of exploiting such radiation.

Note: The use of these measures involves no intentional underwater acoustic emission and is generally not detectable by hostile forces. 2010-01-22

Činnosť pod vodnou hladinou vykonávaná s cieľom vyhľadať, zachytiť a identifikovať vyžarovanú akustickú energiu s cieľom jej využitia.

Poznámka: Tieto opatrenia nezahŕňajú úmyselné vyžarovanie akustickej energie pod vodnou hladinou a ich využívanie zvyčajne nie je nepriateľ schopný zistiť.

actionable intelligence / využiteľná spravodajská informácia

Intelligence that can be used directly by commanders for the planning and execution of operations as situational information is available in due time and appropriately processed, especially for the tactical level.

Note(s): Actionable intelligence is produced through a permanent dialogue between those who use situational information in the planning and conduct of operations and those who generate relevant situational information and make it available. 2023-06-13

Spravodajské informácie vytvárané z aktuálne dostupných a dostatočne spracovaných informácií o hrozbách a operačnom prostredí, ktoré sú veliteľmi priamo využiteľné pri plánovaní a vykonávaní operácií najmä na taktickej úrovni.

Poznámka: Využiteľné spravodajské informácie sú výsledkom stáleho dialógu medzi subjektmi využívajúcimi informácie o hrozbách a prostredí pri plánovaní a vedení operácií, a subjektmi, ktoré relevantné informácie produkujú a sprístupňujú ich.

activate; v. / aktivovať

In military administration, to make active by official order a previously established military organization so that it can function in its assigned capacity. 2015-02-18

Vo vojenskej administratíve uviesť do činnosti oficiálnym rozkazom vopred zriadenú vojenskú organizáciu tak, aby sa mohla využívať v rozsahu jej predpokladanej kapacity.

activation detector / aktivačný detektor

A device used to determine neutron flux or density by virtue of the radioactivity induced in it as a result of neutron capture. 1973-02-01

Zariadenie používané na určovanie toku alebo hustoty neutrónov pomocou rádioaktivity indukovanej v zariadení.

active; adj / aktívna (činnosť); aktívne (zariadenie)

In surveillance, an adjective applied to actions or equipments which emit energy capable of being detected. 1975-11-01

Pri sledovaní sa jedná o prídavné meno používané v súvislosti s vykonávanými činnosťami alebo používanými zariadeniami, ktoré vyžarujú detekovateľnú energiu.

active air and missile defence; active AMD (admitted – prípustný termín) / aktívna protivzdušná a protiraketová obrana

Active measures taken against attacking enemy forces to destroy or nullify any form of air or missile threat or to reduce the effectiveness of any such attack. 2019-12-20

Aktívne opatrenia proti útočiacim silám nepriateľa na zničenie alebo zmarenie akejkoľvek formy leteckej hrozby alebo hrozby riadenými strelami s vlastným pohonom, alebo na zníženie efektívnosti každého takéhoto útoku.

active AMD (admitted) – prípustný termín

Preferred term: active air and missile defence.

active defence / aktívna obrana

Active measures taken against enemy forces to prevent, nullify or reduce the effectiveness of any form of enemy attack. 2005-01-25

Opatrenia aktívneho charakteru prijaté proti nepriateľovi za účelom zabránenia, zrušenia alebo zníženia účinku akejkoľvek formy nepriateľského útoku.

active electromagnetic protective measures; active electronic protective measures (obsolete – zastaraný termín) / aktívne elektromagnetické ochranné opatrenia

Detectable measures to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum. 2023-09-28

Detegovateľné opatrenia na zabezpečenie efektívneho využívania elektromagnetického spektra vlastnými jednotkami.

active homing guidance / aktívny systém samonavádzania

A system of homing guidance wherein both the source for illuminating the target, and the receiver for detecting the energy reflected from the target as the result of illuminating the target, are carried within the missile. 1973-02-01

Systém aktívneho samonavádzania na cieľ, pri ktorom strela je zdrojom ožarovania cieľa a aj prijímačom odrazeného žiarenia od cieľa.

active mine / aktívna mína

A mine actuated by the reflection from a target of a signal emitted by the mine. 1994-11-01

Mína uvedená do činnosti odrazom signálu od cieľa, ktorý vyslala sama k cieľu.

actor / aktér; účastník

An individual, group or entity whose actions are affecting the attainment of the end state. 2021-10-18

Jednotlivec, skupina alebo entita, ktorých akcie ovplyvňujú dosiahnutie konečného stavu.

actuate; v. / aktivovať

To operate a firing mechanism by an influence or a series of influences in such a way that all the requirements of the mechanism for firing or for registering a target count are met. 2018-04-19

Spustiť odpaľovací mechanizmus podnetom alebo sériou podnetov, ktoré spĺňajú všetky požiadavky kladené na jeho spustenie alebo zaregistrovanie cieľa.

actuator / servomotor

A mechanism that furnishes the force required to displace a control surface or other control element. 2018-04-19

Mechanizmus dodávajúci silu potrebnú na premiestnenie riadiacej plochy alebo iného riadiaceho prvku.

add / viacej

In artillery and naval fire support, a correction used by an observer/spotter to indicate that an increase in range along a spotting line is desired. 1974-09-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore oprava, používaná pozorovateľom (delostreleckým, námorným) na predĺženie požadovanej diaľky (dopadu strely) pozdĺž osi pozorovateľa.

additional military layer; AML / doplnková vojenská vrstva

A unified range of digital geospatial data products designed to satisfy the totality of NATO non-navigational maritime defence requirements. 2019-01-28

Jednotný rozsah digitálnych geografických priestorových dátových produktov určených na zabezpečenie úplných námorných obranných požiadaviek NATO iných ako navigačných.

ad hoc movement / neplánovaný presun; jednorazový presun

A movement which may occur at any time, for which necessary or appropriate planning data is not yet available. This movement will be partially or fully planned as soon as the required information has been provided. 1990-11-01

Presun, ktorý môže nastať kedykoľvek a pre ktorý nie sú ešte k dispozícii potrebné plánovacie údaje; čiastočne alebo úplne bude naplánovaný po získaní potrebných údajov.

adjust fire / zastrieľanie

In artillery and naval fire support, an order or request to initiate an adjustment of fire. 1974-09-01

V delostreleckej a v námornej delostreleckej palebnej podpore rozkaz alebo požiadavka na začatie opravy prvkov paľby.

adjust fire / zastrieľanie

In artillery and naval fire support a method of control transmitted in the call for fire by the observer or spotter to indicate that he will control the adjustment. 1974-09-01

V delostreleckej a v námornej delostreleckej palebnej podpore metóda riadenia uplatňovaná pri paľbe na vyžiadanie pozorovateľom na označenie, že vykoná opravu prvkov paľby.

adjustment of fire / oprava prvkov paľby

Process used in artillery and naval fire to obtain correct bearing, range and height of burst (if time fuzes are used) when engaging a target by observed fire. 1973-02-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore postup na získanie správneho zámerného uhla, diaľky a výšky výbuchu (ak sú použité časové zapaľovače) pri zamierení na cieľ pozorovanou paľbou.

administration / administrácia

The provision and implementation of regulations and procedures related to the management of an organization in support of the accomplishment of its mission. 2004-03-10

Zaistenie a realizácia nariadení a postupov týkajúcich sa správy organizácie na podporu splnenia jej úlohy.

administrative control; ADCON / administratívne riadenie

Direction or exercise of authority over subordinate or other organizations in respect to administrative matters such as personnel management, supply, services, and other matters not included in the operational missions of the subordinate or other organizations.

Note(s): No NATO or coalition commander has administrative control over the forces assigned to them since, in assigning forces to NATO, nations will delegate only operational command or control. 2021-10-18

Riadenie alebo výkon právomoci nad podriadenými alebo inými organizáciami súvisiace s administratívnymi úkonmi, ako je personálny manažment, zásobovanie, služby a iné úkony, ktoré nie sú zahrnuté v operačných celkových úlohách podriadených alebo iných organizácií.

Poznámka: Žiadny veliteľ NATO alebo koalície nemá administratívnu kontrolu nad ozbrojenými silami, ktoré mu boli pridelené, pretože pri prideľovaní síl NATO budú štáty delegovať iba operačné velenie alebo riadenie.

administrative escort / administratívny doprovod - sprievod

A warship or merchant ship under naval control, carrying a convoy commodore and his staff, serving as a platform for simultaneous communication with an operational control authority and a coastal convoy. 1978-10-01

Bojová alebo obchodná loď riadená vojenským námorníctvom, na palube ktorej sa nachádza námorný veliteľ a jeho štáb; slúži ako základňa pre súčasné spojenie s orgánom operačného riadenia a pobrežným konvojom.

administrative loading; commercial loading / administratívne (organizované) nakladanie

A loading system which gives primary consideration to achieving maximum utilization of troops and cargo space without regard to tactical considerations. Equipment and supplies must be unloaded and sorted before they can be used. 1973-02-01

Systém nakladania, pri ktorom sa maximálne využíva priestor určený pre jednotky a náklad bez ohľadu na taktické požiadavky; zariadenia a zásoby sa pred používaním musia vyložiť a roztriediť.

administrative movement / administratívny (organizovaný) presun

A movement in which troops and vehicles are arranged to expedite their movement and conserve time and energy when no enemy interference, except by air, is anticipated. 1973-02-01

Presun v dobe, keď sa nepredpokladá činnosť nepriateľa s výnimkou vzdušného napadnutia, pri ktorom sú jednotky a vozidlá usporiadané tak, aby bol ich pohyb čo najrýchlejší a ušetrili sa tak čas a energia.

administrative order / administratívny rozkaz

An order that details how administrative support to an operation will be provided.

Note(s): Administrative support includes maintenance, movement, personnel management and sustainment. 2023-10-16

Rozkaz, ktorý podrobne uvádza, ako bude poskytovaná administratívna podpora operácie.

Poznámka: Administratívna podpora zahŕňa údržbu, presuny, personálny manažment a udržiavanie.

administrative plan / organizačný plán; administratívny plán; plán logistickej podpory

A plan, normally relating to and complementing the operation plan or order, which provides information and instructions covering the logistic and administrative support of the operation. 1981-09-01

Plán, ktorý obyčajne dopĺňa operačný plán alebo rozkaz a poskytuje informácie a pokyny týkajúce sa logistickej podpory a administratívneho zabezpečenia operácie.

advanced aerodrome / predsunuté (pomocné) letisko

An aerodrome, usually having minimum facilities, in or near an objective area. 1996-11-20

Letisko v blízkosti alebo vo vnútri cieľového priestoru vybavené minimálnym pozemným zariadením.

advanced base / predsunutá základňa

A base located in or near a theatre of operations whose primary mission is to support military operations. 1981-03-01

Základňa umiestnená na bojisku alebo v jeho blízkosti, ktorej hlavnou úlohou je podpora a zabezpečenie vojenských operácií.

advanced fleet anchorage / predsunuté kotvisko flotily

A secure anchorage for a large number of naval vessels, mobile support units and auxiliaries located in or near a theatre of operations. 1973-02-01

Bezpečné kotvisko pre veľký počet vojenských plavidiel, mobilných podporných jednotiek a pomocných prostriedkov umiestnené na bojisku alebo v jeho blízkosti.

advanced guard / predvoj

The leading element of an advancing force. The primary mission is to insure the uninterrupted advance of the main body. It has the following functions:

a. To find and exploit gaps in the enemy‘s defensive system.

b. To prevent the main body of the advancing force running blindly into enemy opposition.

c. To clear away minor opposition or, if major opposition is met, to cover the deployment of the main body. 1973-02-01

Predsunutý prvok postupujúcich síl; zabezpečuje plynulý postup hlavných síl; jeho úlohou je:

a) vyhľadávať a využívať medzery v obrannom systéme nepriateľa;

b) zabrániť, aby sa hlavné sily postupujúcich ozbrojených zložiek dostali do náhodného stretu s nepriateľom;

c) zneškodniť odpor menšieho rozsahu a v prípade stretu s väčším odporom zabezpečiť rozvinutie hlavných síl.

advance force / predsunuté sily

A temporary organization within the amphibious task force which precedes the main body to the objective area. Its function is to participate in preparing the objective for the main assault by conducting such operations as reconnaissance, seizure of supporting positions, minesweeping, preliminary bombardment, underwater demolitions, and air support. 1981-06-01

Dočasná organizácia vytvorená v rámci obojživelných úlohových síl, ktorá postupuje pred hlavnými silami k priestoru cieľa. Jej úlohou je podieľať sa na príprave cieľa pre hlavný úder vykonávaním takých operácií, ako je prieskum, zaujatie podporného bojového postavenia, odmínovanie, vedenie prípravných palieb, ničenie zariadení pod vodou a letecká podpora.

advance party / predsunutá skupina

A team that coordinates the arrival of a force at a destination sufficiently ahead of the main body. 2019-06-05

Skupina, ktorá v mieste určenia koordinuje príchod síl s dostatočným predstihom pred hlavnými silami.

advance to contact; v. / postup na nadviazanie dotyku

To gain or re-establish contact with an enemy within assigned boundaries. 2019-06-05

Získať alebo obnoviť dotyk s nepriateľom v rámci určených rozhraní.

adversary / protivník

An individual, group or entity whose intentions or interests are opposed to those of friendly parties and against which legal coercive political, military or civilian actions may be envisaged and conducted. 2021-10-18

Jednotlivec, skupina alebo entita, ktorých zámery alebo záujmy sú v protiklade so zámermi alebo záujmami vlastných jednotiek a spriatelených strán a proti ktorým možno uvažovať o legálnych donucovacích politických, vojenských alebo civilných aktivitách a ich vykonávaní.

advisory area / poradenská oblasť

A designated area within a flight information region where air traffic advisory service is available. 1973-02-01

Vyznačená oblasť v rámci letového informačného priestoru, kde sa poskytuje letecká poradenská služba pre leteckú prevádzku.

advisory control / poradné riadenie

A mode of control under which the aircraft commander selects his own speed, altitude and heading, and has freedom of action to accomplish the assigned task. The aircraft control unit will inform the aircraft of the current tactical picture and provide adequate warnings of hazards affecting aircraft safety. 1975-11-01

Režim riadenia, pri ktorom si veliteľ lietadla sám volí vlastnú rýchlosť, výšku a kurz a má slobodu/ voľnosť konania pri plnení stanovenej úlohy. Letecká riadiaca jednotka informuje lietadlo o aktuálnej taktickej situácii a poskytuje mu primerané varovanie o prípadnom riziku, ktoré ovplyvňuje bezpečnosť lietadla.

aerial picket / vzdušná hliadka; letecká hliadka

Preferred term: air picket.

aerial reconnaissance / vzdušný prieskum

Preferred term: air reconnaissance.

aerodrome; airfield; AD / letisko

An area prepared for the accommodation (including any buildings, installations and equipment), landing and take-off of aircraft. 1973-02-01

Vymedzená plocha na zemi alebo na vode (vrátane budov, zariadení a vybavenia), ktorá je určená buď úplne alebo čiastočne na prílety, odlety a pohyb lietadiel na zemi.

aerodrome damage repair; ADR; airfield damage repair (admitted) / oprava poškodeného letiska

After damage, the range of activities required to establish, sustain and recover the operational capability of an aerodrome to conduct air operations, including reconnaissance and damage assessment, explosive ordnance disposal, repair of aircraft operating surfaces, and restoration of essential services and facilities. 2019-01-31

Po poškodení letiska rozsah činností na vytvorenie, udržanie a obnovenie operačných spôsobilostí letiska potrebných na vykonávanie vzdušných operácií vrátane prieskumu a odhadu poškodenia, zneškodňovania nevybuchnutých výbušných prostriedkov, opráv letiskových plôch a obnovy základných služieb a zariadení.

aerodrome traffic / letová prevádzka v letiskovej oblasti

All arircraft flying in the vicinity of an aerodrome. 2001-10-01

Všetky lietadlá letiace v blízkosti letiska. Lietadlo je v blízkosti letiska, ak letí na letiskovom okruhu, ak do neho vstupuje, alebo z neho vystupuje.

aerodrome traffic / prevádzka na prevádzkovej ploche letiska

All traffic on the manoeuvring area of an aerodrome. 2001-10-01

Všetka prevádzka na prevádzkovej ploche letiska.

aerodynamic missile / aerodynamická strela s vlastným pohonom

A missile which uses aerodynamic forces to maintain its flight path. 1994-11-01

Strela s vlastným pohonom, využívajúca aerodynamické sily na udržanie svojej dráhy letu.

aeromedical evacuation; AE; AEROMEDEVAC (admitted – prípustný termín) / letecká zdravotnícka evakuácia (letecký zdravotnícky odsun)

The movement of patients under medical supervision by air transport to and between medical treatment facilities as an integral part of the treatment continuum. 2023-08-31

Presun pacientov prostredníctvom leteckej prepravy pod zdravotníckym dohľadom do zariadení lekárskej starostlivosti alebo medzi nimi ako integrálna súčasť pokračovania liečby.

aeromedical evacuation control centre; AECC / stredisko riadenia leteckej zdravotníckej evakuácie

A facility established by the commander of an air transport division, air force, or air command, that operates in conjunction with the command movement control centre, coordinates overall medical requirements with airlift capability, assigns medical missions to the appropriate aeromedical evacuation elements in the system and monitors patient movement activities. 2018-06-12

Zariadenie vytvorené orgánom leteckej prepravy, veliteľom vzdušných síl alebo veliteľstvom letectva, ktoré spolupracuje so strediskom riadenia presunov, koordinuje celkové zdravotnícke požiadavky s kapacitou leteckej prepravy, prideľuje zdravotnícke misie (celkové úlohy) príslušným prvkom leteckej zdravotníckej evakuácie zaradeným do systému a monitoruje aktivity presunu pacientov.

aeromedical evacuation coordinating officer; AECO / dôstojník koordinácie leteckej zdravotníckej evakuácie (dôstojník koordinácie leteckého zdravotníckeho odsunu)

An officer of an originating, in transit or destination medical treatment facility who is qualified in aviation medicine and/or aeromedical evacuation, and who coordinates aeromedical evacuation activities of the facility. 2019-07-08

Dôstojník, ktorý je príslušníkom tranzitného alebo cieľového zariadenia lekárskej starostlivosti s kvalifikáciou v oblasti leteckej medicíny a/alebo leteckej zdravotníckej evakuácie a ktorý koordinuje činnosť leteckej zdravotníckej evakuácie v príslušnom zariadení.

aeromedical evacuation operations officer; AEOO / dôstojník zabezpečenia leteckej zdravotníckej evakuácie

An individual of the airlift force or command who is responsible for activities relating to: - planning and directing aeromedical evacuation operations; - maintaining liaison with those carrying out medical airlift activities; - operating an aeromedical evacuation control centre; and otherwise - coordinating aircraft and patient movements. 2018-06-12

Príslušník síl alebo veliteľstva leteckej prepravy zodpovedný za aktivity súvisiace s činnosťou plánovania a riadenia leteckej zdravotníckej evakuácie; s udržiavaním súčinnosti so všetkými, ktorí vykonávajú zdravotnícke letecké prepravné aktivity; s činnosťou strediska riadenia leteckej zdravotníckej evakuácie a taktiež s koordináciou lietadiel a presunov pacientov.

aeromedical evacuation system; AES / systém leteckého zdravotníckeho odsunu; systém leteckej zdravotníckej evakuácie

A coordinated military capability which provides:

a. control of patient movement by air transport;

b. specialized medical attendants and equipment for in-flight medical care;

c. facilities on, or in the vicinity of, air strips and airbases, for the limited medical care of intransit patients entering, en route via, or leaving the system; and

d. communication with destination and en route medical facilities concerning patient airlift movements. 2013-10-28

Koordinovaná vojenská spôsobilosť, ktorá poskytuje:

a) riadenie presunu pacientov prepravovaných letecky;

b) odborný zdravotnícky sprievod a vybavenie na zdravotnú starostlivosť počas letu;

c) vybavenie na pristávacích a vzletových plochách a leteckých základniach alebo v ich blízkosti potrebné na čiastočnú zdravotnú starostlivosť o pacientov, ktorí do systému vstupujú, prechádzajú ním alebo ho opúšťajú;

d) komunikáciu so zdravotníckymi zariadeniami počas presunu a cieľovými zdravotníckymi zariadeniami týkajúcu sa leteckej prepravy pacientov.

aeronautical information overprint / pretlač leteckej mapy

Additional information which is printed or stamped on a map or chart for the specific purpose of air navigation. 1973-02-01

Dopĺňajúce informácie, ktoré sú vytlačené alebo nalepené na mapu alebo riadiaci plán na špecifické účely leteckej navigácie.

aeronautical plotting chart / letecká zakresľovacia mapa

A chart designed for the graphical processes of navigation. 1984-10-01

Mapa určená na grafické spracovanie navigačných údajov.

aeronautical product / letecký produkt

For the purposes of NATO airworthiness, any aircraft, unmanned aircraft system, aircraft engine or aircraft propeller. 2014-08-05

Na účely letovej spôsobilosti NATO je to akékoľvek lietadlo, bezpilotný letecký systém, motor lietadla alebo vrtuľa lietadla.

aeronautical topographic chart / letecká topografická mapa

A representation of features of the surface of the earth, designed primarily as an aid to visual or radar navigation, which shows selected terrain, cultural or hydrographic features and supplementary aeronautical information. 1973-02-01

Zobrazenie charakteristík povrchu zeme najmä ako pomôcka na vizuálnu alebo rádiolokačnú navigáciu; zobrazuje vybraté terénne tvary, civilizačné alebo hydrografické objekty a doplňajúce navigačné letové informácie.

aeropause / vzduchoprázdno

Region in which functional effects of the atmosphere on man and aircraft cease to exist. 1973-02-01

Priestor, v ktorom nie je vplyv ovzdušia na človeka a lietadlo.

afloat support / zabezpečenie počas plavby; podpora plavidlám na mori

A form of logistic support outside the confines of a harbour in which fuel, ammunition and supplies are provided for operating forces either underway or at anchor. 1974-12-01

Forma logistickej podpory mimo hraníc prístavu, pri ktorej sa plávajúcim alebo kotviacim operačným silám dodáva palivo, munícia a zásoby.

afterburning / dohárание paliva raketového motora

The characteristic of some rocket motors to burn irregularly for some time after the main burning and thrust has ceased. 1973-02-01

Vlastnosť niektorých raketových motorov nepravidelne dohárať určitý čas po skončení hlavného horenia a hnacieho ťahu rakety.

afterburning / prídavné spaľovanie

The process of fuel injection and combustion in the exhaust jet of a turbojet engine (aft or to the rear of the turbine). 1973-02-01

Proces vstrekovania a spaľovania paliva vo výstupnej tryske prúdového motora (za turbínou). (Krátkodobé zvyšovanie ťahu prúdových motorov spaľovaním dodatočne privádzaného paliva do prúdu výstupných plynov).

after-flight inspection; post-flight inspection (admitted – prípustný termín) / poletová kontrola

General examination after flight for obvious defects, correction of defects reported by aircraft crews, replenishment of consumable or expendable stores, and securing aircraft. 1973-02-01

Celková prehliadka po skončení letu zameraná na viditeľné chyby, opravu porúch nahlásených posádkou lietadla, doplnenie spotrebovaných a doplniteľných zásob a zabezpečenie lietadla.

agency; collection agency (admitted – prípustný termín) / agentúra; spravodajská agentúra

In intelligence usage, an organization or individual engaged in collecting and/or processing information. 2014-11-20

V spravodajskej terminológii organizácia alebo osoba zaoberajúca sa získavaním a spracúvaním informácií.

agent / agent

In intelligence usage, one who is recruited, trained, controlled and employed to obtain and report information. 2014-11-20

V spravodajskej terminológii osoba regrutovaná, vycvičená, riadená a využívaná na získavanie a odovzdávanie informácií.

agreed point / dohodnutý bod; vzťažný bod

A predetermined point on the ground, identifiable from the air, and used when aircraft assist in fire adjustment. 1973-02-01

Vopred stanovený bod na zemi identifikovateľný zo vzduchu a používaný na riadenie delostreleckej paľby lietadlom.

agreement / dohoda

A negotiated arrangement that is made between two or more parties and that is typically legally binding. 2018-02-16

Dohoda vyjednaná medzi dvoma alebo viacerými stranami, ktorá je zvyčajne právne záväzná.

airborne / palubný

Adjective used to describe aeronautical equipment used to accomplish a particular mission. 2001-10-01

Prídavné meno používané na označenie leteckých zariadení používaných na splnenie príslušnej úlohy.

airborne / palubný

Adjective used to describe items forming an integral part of an aircraft. 2001-10-01

Prídavné meno používané na označenie položiek tvoriacich integrálnu súčasť lietadla;

airborne / výsadkový

Adjective used to describe materiel specially designed for airborne troops. 2001-10-01

Prídavné meno používané na označenie materiálu určeného špeciálne pre vzdušné výsadkové jednotky.

airborne / letiaci

Adjective used to describe the state of an aircraft from the instant it becomes entirely sustained by air until it ceases to be so sustained. 2001-10-01

Prídavné meno používané na označenie stavu lietadla od okamihu, keď vzlietne do okamihu jeho pristátia.

airborne / výsadkový

Adjective used to describe troops specially trained to carry out operations, either by paradrop or air landing, following an air movement. 2001-10-01

Prídavné meno používané na označenie jednotky špeciálne vycvičenej na vykonávanie operácií po vzdušnom presune a následnom vysadení padákom alebo po pristátí lietadla.

airborne alert / streh (bojová pohotovosť) vo vzduchu

A state of aircraft readiness wherein combat-equipped aircraft are airborne and ready for immediate action. 1973-02-01

Stav pripravenosti, pri ktorom sú bojové lietadlá vo vzduchu pripravené na okamžitú činnosť.

airborne command post; ACP ; ABNCP (admitted – prípustný termín) / vzdušné veliteľské stanovište

A suitably equipped aircraft used by the commander for the conduct of his operations. 2003-10-01

Vhodne vybavené lietadlo používané veliteľom na riadenie operácií.

airborne early warning and control / vzdušný systém včasnej výstrahy a riadenia

Air surveillance and control provided by airborne early warning aircraft which are equipped with search and height-finding radar and communication equipment for controlling weapon systems. 1973-02-01

Prehľadávanie a riadenie vo vzdušnom priestore vykonávané lietadlom včasnej výstrahy a uvedomovania vybaveným prehľadovým a výškomerným rádiolokátorom a komunikačným zariadením na riadenie zbraňových systémov.

airborne force / výsadkové sily; výsadkové vojsko

A force composed primarily of ground and air units organized, equipped and trained for airborne operations. 1973-02-01

Vojská zložené prevažne z pozemných a vzdušných jednotiek organizovaných, vyzbrojených a vycvičených na vedenie vzdušných výsadkových operácií.

airborne force liaison officer / styčný dôstojník výsadkových síl

An officer who is the representative of the airborne units and who works with the air force on aerodromes being used for airborne operations. 1973-02-01

Dôstojník patriaci k vzdušným výsadkovým jednotkám, ktorý spolupracuje so vzdušnými silami na letiskách zúčastňujúcich sa na vzdušných výsadkových operáciách.

airborne forward air controller (obsolete) - zastaraný termín / palubný predsunutý letecký navádzač

Preferred term: forward air controller (airborne).

airborne interception equipment / zariadenie na vykonanie vzdušného prepadu

A fire control system, including radar equipment, installed in interceptor aircraft used to effect air interception. 1973-08-01

Systém riadenia paľby vrátane radarového zariadenia na stíhacom lietadle na ovplyvnenie vzdušného prepadu.

airborne operation / vzdušná výsadková operácia

An operation involving movement of forces and capabilities into an area by air. 2017-09-01

Operácia zahŕňajúca presun síl a spôsobilostí do cieľového priestoru vzdušnou cestou.

airborne radio relay / vzdušná rádiová retranslácia

A technique employing aircraft fitted with radio relay stations for the purpose of increasing the range, flexibility or physical security of communication systems. 1973-02-01

Technika využívajúca lietadlo vybavené rádio retranslačnými stanicami na zvýšenie dosahu, flexibility alebo fyzickej bezpečnosti komunikačných systémov.

airburst / vzdušný výbuch

An explosion of a bomb or projectile above the surface as distinguished from an explosion on contact with the surface or after penetration. 2018-04-19

Výbuch bomby alebo strely nad povrchom zeme na rozdiel od výbuchu po dotyku s povrchom zeme alebo po preniknutí jej povrchom.

airburst (admitted) – prípustný termín

Preferred term: nuclear airburst.

air cargo / letecký náklad; náklad dopravovaný lietadlami

Stores, equipment or vehicles, which do not form part of the aircraft, and are either part or all of its payload. 1981-03-01

Zásoby, zariadenia alebo vozidlá, ktoré nie sú súčasťou lietadla a tvoria časť alebo celý jeho náklad.

air controller / letecký navigátor; riadiaci leteckej prevádzky

An individual especially trained for and assigned the duty of the control (by use of radio, radar, or other means) of such aircraft as may be allotted to him for operation within his area. 1973-02-01

Jednotlivec špeciálne vycvičený a poverený úlohou riadenia lietadiel (rádiovými, rádiolokačnými alebo inými prostriedkami), ktoré mu boli pridelené v rámci jeho operačného priestoru.

air corridor / vzdušný koridor

A restricted air route of travel specified for use by friendly aircraft and established for the purpose of preventing friendly aircraft from being fired on by friendly forces. 1973-02-01

Vymedzený letový priestor určený na používanie vlastnými lietadlami a zriadený na ich ochranu pred paľbou vlastných ozbrojených síl.

aircraft; A/C; AC (admitted) - prípustný termín / lietadlo

Any machine that can derive support in the atmosphere from the reactions of the air other than the reactions of the air against the earth' s surface. 2009-08-26

Zariadenie schopné pohybu v atmosfére následkom iných reakcií, ako sú reakcie vzduchu voči zemskému povrchu.

aircraft arresting barrier; emergency barrier (admitted) – prípustný termín / záchytné zariadenie typu sieť

A device, not dependent on an aircraft arresting hook, used to stop an aircraft by absorbing its forward momentum in an emergency landing or aborted take-off. 1994-11-01

Zariadenie nezávislé od záchytného háka lietadla; používa sa na zastavenie lietadla absorbovaním jeho doprednej rýchlosti pri pristátí v prípade núdze alebo pri prerušenom vzlete.

aircraft arresting cable; aircraft arresting wire (admitted) – prípustný termín / záchytné lano lietadla; lano na zastavenie lietadla

That portion of an aircraft arresting system which spans the runway surface or flight deck landing area and is engaged by the aircraft arresting hook. 1994-07-01

Časť systému na zastavenie lietadla napnutá naprieč na povrchu štartovacej a pristávacej dráhy alebo na palube lietadlovej lode, ktorá je zachytená hákom na zastavenie lietadla.

aircraft arresting gear / záchytné zariadenie typu lano

A device used to engage hook equipped aircraft to absorb the forward momentum of a routine or emergency landing, or aborted take-off. 1983-01-01

Zariadenie používané na zastavenie lietadla vybaveného záchytným hákom utlmením jeho doprednej rýchlosti pri bežnom alebo núdzovom pristávaní alebo pri prerušenom vzlete.

aircraft arresting hook; tail hook (admitted) – prípustný termín / záchytný hák lietadla

A device fitted to an aircraft to engage arresting gear. 1994-07-01

Zariadenie pripevnené k lietadlu, ktoré je určené na zachytenie lietadla a zastavenie lietadla záchytným zariadením typu lano.

aircraft arresting system / systém na zastavenie lietadla

A series of devices used to stop an aircraft by absorbing its momentum in a routine or emergency landing or aborted take-off. 1994-11-01

Súbor zariadení používaných na zastavenie lietadla utlmením jeho kinetickej energie pri bežnom a núdzovom pristávaní alebo pri prerušenom vzlete.

aircraft arresting wire (admitted) – prípustný termín / záchytné lano

Preferred term: aircraft arresting cable.

aircraft arrestment / zachytenie a zastavenie lietadla

Controlled stopping of an aircraft by external means. 1974-08-01

Riadené zachytenie a zastavenie lietadla vonkajšími prostriedkami.

aircraft captain (admitted) – prípustný termín

Preferred term: aircraft commander.

aircraft climb corridor / koridor na stúpanie lietadiel

Controlled airspace of defined vertical and horizontal dimensions extending from a controlled area that may include an aerodrome, in which an aircraft executes all or part of a climb under positive control. 2000-10-04

Riadený vzdušný priestor definovaných vertikálnych a horizontálnych rozmerov začínajúci v riadenom priestore, ktorý môže zahŕňať letisko, z ktorého lietadlo vykoná celé stúpanie alebo časť stúpania a je riadené.

aircraft commander; aircraft captain (admitted – prípustný termín) / veliteľ lietadla

The aircrew member designated by a competent authority as being in command of an aircraft and responsible for its safe operation. Note: the aircraft commander may also be the mission commander. 2001-10-01

Člen posádky lietadla poverený velením lietadla oprávneným orgánom, zodpovedný za jeho bezpečnú prevádzku. Poznámka: Veliteľ lietadla môže byť aj veliteľom misie.

aircraft control unit; ACU / stanovište riadenia letovej prevádzky

A unit with facilities and personnel, including controllers, for conducting aircraft control and which exercises tactical control of aircraft or a unit(s). 1975-11-01

Stanovište vybavené zariadením a personálom, vrátane riadiacich letovej prevádzky; je určené na riadenie lietadiel a vykonávanie taktického riadenia lietadiel alebo jednotiek.

aircraft cross-servicing; ACS / vzájomná obsluha lietadiel

Services performed on an aircraft by an organization other than that to which the aircraft is assigned, according to an established operational aircraft cross-servicing requirement, and for which there may be a charge. Aircraft cross-servicing has been divided into two categories:

a. Stage A cross-servicing: The servicing of an aircraft on an aerodrome/ship, which enables the aircraft to be flown to another aerodrome/ship.

b. Stage B cross-servicing: The servicing of an aircraft on an aerodrome/ship, which enables the aircraft to be flown on an operational mission. 1994-11-01

Služba poskytovaná lietadlám inou organizáciou, ako je tá, ktorej lietadlá patria. Táto služba (vzájomná obsluha lietadiel) sa vykonáva podľa stanovených pravidiel; poskytovanie takejto služby môže byť spoplatnené; vzájomná obsluha lietadiel sa delí do dvoch kategórií:

a. kategória A: Služba pre lietadlá na letiskách alebo na lodiach, ktorá umožní lety na iné letisko alebo inú loď;

b. kategória B: Služba pre lietadlá na letiskách alebo na lodiach, ktorá umožní lietadlám plniť operačné úlohy.

aircraft dispersal area / priestor rozptýlenia lietadel

Surface comprise dans une installation militaire et servant essentiellement à disperser les aéronefs au sol afin de les rendre moins vulnérables aux raids aériens ennemis. 1973-02-01

Priestor na vojenskom zariadení určený predovšetkým na rozptýlenie zaparkovaných lietadiel, čím sa stanú menej zraniteľné pri nepriateľskom leteckom útoku.

aircraft flat pallet / plochá letecká paleta

A stressed pallet capable of supporting and restraining a specifically rated load. It is specifically designed for tie-down in an aircraft. 1973-02-01

Zosilnená paleta schopná zabezpečiť a uniesť definované zaťaženie; je špeciálne upravená na upevnenie v lietadle.

aircraft guide

Preferred term: aircraft marshaller.

aircraft handover / odovzdanie riadenia

The process of transferring control of aircraft from one controlling authority to another. 1973-02-01

Proces odovzdania riadenia lietadla z jedného stanovištia riadenia letovej prevádzky na druhé stanovište riadenia letovej prevádzky.

aircraft inspection / kontrola lietadla

The process of systematically examining, checking and testing aircraft structural members, components and systems, to detect actual or potential unserviceable conditions. 1973-02-01

Systematické vykonávanie prehliadok, kontrola a skúšky prvkov, súčiastok a systémov lietadla na zistenie okamžitých alebo možných stavov neschopnosti prevádzky.

aircraft loading table / plán nakladania lietadiel

A data sheet used by the force unit commander containing information as to the load that actually goes into each aircraft. 1973-02-01

Prehľad (zoznam) údajov veliteľa jednotky, ktorý obsahuje informácie ako sa bude nakladať materiál a technika do jednotlivých lietadiel.

aircraft marshaller; aircraft guide (admitted) – prípustný termín / navádzač lietadiel na pohybových plochách letiska

A person trained to direct by visual or other means the movement of aircraft on the ground into and out of landing, parking or hovering points. 1973-02-01

Osoba určená na riadenie pohybu lietadiel na zemi vizuálnymi alebo inými prostriedkami do a z miest pristávania, parkovania alebo visenia, alebo na riadenie pohybu z nich.

aircraft marshalling area / priestor navádzania lietadiel

An area in which aircraft may form up before take-off or assemble after landing. 1973-02-01

Priestor, v ktorom sa lietadlá zoraďujú pred štartom alebo zhromažďujú po pristátí.

aircraft mission equipment / vybavenie lietadla na plnenie úlohy

Equipment that must be fitted to an aircraft to enable it to fulfil a particular mission or task. 1973-02-01

Zariadenie, ktoré musí byť upevnené na lietadle, aby bolo schopné splniť stanovenú bojovú úlohu.

aircraft modification / modifikácia (úprava) lietadla

A change in the physical characteristics of aircraft, accomplished either by a change in production specifications or by alteration of items already produced. 1973-02-01

Zmena fyzických charakteristík lietadla dosiahnutá zmenou výrobných špecifikácii alebo úpravou už vyrobených súčastí lietadla.

aircraft picketing / kotvenie lietadla

Securing aircraft when parked in the open to restrain movement due to the weather or condition of the parking area. 1974-12-01

Zabezpečenie lietadla pri parkovaní na otvorenom priestranstve na zamedzenie jeho samovoľného pohybu vplyvom poveternostných podmienok alebo nevyhovujúceho stavu parkovacej oblasti.

aircraft replenishing / dopĺňanie lietadla

The refilling of aircraft with consumables such as fuel, oil, and compressed gasses to predetermined levels, pressures, quantities or weights. Rearming is excluded. 1973-02-01

Dodávanie spotrebného materiálu, ako je palivo, oleje, stlačený vzduch do lietadla na vopred určenú úroveň tlaku, množstva a váhy; nevzťahuje sa na výzbroj.

aircraft role equipment (admitted) – prípustný termín

Preferred term: aircraft mission equipment.

aircraft scrambling / okamžitý vzlet

Directing the immediate take-off of aircraft from a ground alert condition of readiness. 1973-02-01

Rozkaz na okamžitý vzlet lietadla zo stavu pohotovosti.

aircraft servicing / údržba lietadla

Activities and procedures related to inspection, replenishment of expendables and consumables, cleaning, lubrication, marshalling, parking and securing of aircraft. 2007-03-02

Činnosti a postupy súvisiace s prehliadkou, dopĺňaním spotrebného a pomocného materiálu, čistením, mazaním, zoraďovaním, parkovaním a zabezpečením lietadla.

aircraft servicing connector / servisný konektor lietadla

A device fitted to aircraft and/or ground equipment which enables replenishing and/or servicing to be carried out. 1979-12-01

Zariadenie na lietadle a pozemnom zariadení, ktoré umožňuje dopĺňanie zásob a vykonanie údržby.

aircraft tie-down (admitted) – prípustný termín

Preferred term: aircraft picketing.

aircraft transient servicing / poskytovanie služieb tranzitnému lietadlu

Services performed on an aircraft by an organization other than that to which the aircraft is assigned and for which there may be a financial charge. This activity is separate from the established aircraft cross-servicing programme and requires that the transient aircrew supervise the correct application of ground crew procedures. 1994-07-01

Služby vykonávané na lietadlách organizáciou inou ako je tá, ktorej sú lietadlá pridelené a za ktorú je možné vyžadovať finančný poplatok; táto činnosť je oddelená od platného programu vzájomného poskytovania služieb lietadlám a vyžaduje, aby prechodná posádka lietadla dohliadala na dodržiavanie stanovených postupov platných pre pozemný letecký personál.

aircraft vectoring / vektorové navádzanie lietadla

The directional control of in-flight aircraft through transmission of azimuth headings. 1973-02-01

Smerové riadenie letiaceho lietadla vysielaním azimutu letu.

air cushion vehicle; ACV / vznášadlo

A vehicle capable of being operated so that its weight, including its payload, is wholly or significantly supported on a cushion of air generated continuously at higher than ambient pressure. 1996-01-09

Vozidlo schopné prevádzky takým spôsobom, že jeho hmotnosť vrátane nákladu spočíva úplne alebo z veľkej časti na vzduchovom vankúši, ktorého tlak je nepretržite udržiavaný na hodnote vyššej, ako je tlak okolitého vzduchu.

air data computer (admitted) – prípustný termín

Preferred term: central air data computer.

air defence; AD / protivzdušná obrana

All measures designed to nullify or reduce the effectiveness of hostile air action. 2019-12-20

Všetky opatrenia určené na zmarenie alebo zníženie efektívnosti leteckej činnosti nepriateľa.

air defence action area / priestor bojovej činnosti protivzdušnej obrany

An area and the airspace above it within which friendly aircraft or surface-to-air weapons are normally given precedence in operations except under specified conditions. 1993-07-01

Vzdušný priestor, v rámci ktorého majú vlastné lietadlá alebo zbrane typu zem-vzduch prednosť pri bojových činnostiach s výnimkou činností podľa presne určených podmienok.

air defence area / oblasť protivzdušnej obrany

A specifically defined airspace for which air defence must be planned and provided. 2021-04-28

Špecificky určený vzdušný priestor, na ktorého obranu sa musí plánovať a zabezpečovať protivzdušná obrana.

air defence command; ADC / velenie protivzdušnej obrany

The authority and responsibility for the air defence of a designated area. 1975-11-01

Právomoc a zodpovednosť za protivzdušnú obranu pridelenej oblasti.

air defence commander / veliteľ protivzdušnej obrany

A duly appointed commander responsible for the air defence of a designated area. 2010-01-22

Riadne vymenovaný veliteľ zodpovedný za protivzdušnú obranu určenej oblasti.

air defence control centre; ADCC / stredisko riadenia protivzdušnej obrany

The principal information, communication and operations centre from which all aircraft, antiaircraft operations, air defence artillery, missiles and air warning functions of a specific area of air defence responsibility are supervised and coordinated. 1997-07-09

Hlavné informačné, komunikačné a operačné stredisko, z ktorého sa riadia a koordinujú všetky letecké a protiletecké operácie, delostrelectvo protivzdušnej obrany, riadené strely a činnosti ohlasovacej služby a ktoré zodpovedá za protivzdušnú obranu v určenej oblasti.

air defence early warning (admitted) – prípustný termín

Preferred term: early warning.

air defence ground environment; ADGE / pozemné prostriedky protivzdušnej obrany

The network of ground radar sites and command and control centres within a specific theatre of operations which are used for the tactical control of air defence operations. 2010-01-22

Sieť pozemných rádiolokátorov a stredísk velenia a riadenia v danom operačnom priestore používaných na taktické riadenie operácií protivzdušnej obrany.

air defence identification zone; ADIZ / identifikačná zóna protivzdušnej obrany

Airspace of defined dimensions within which the ready identification, location, and control of aircraft is required. 1973-02-01

Vzdušný priestor definovaných rozmerov, v ktorom sa vyžaduje okamžitá identifikácia, určenie polohy a riadenie lietadla.

air defence operations area / operačná oblasť protivzdušnej obrany

A geographical area within which procedures are established to minimize interference between air defence operations and other types of operations. It may include one or more of the following:

a. air defence action area;

b. air defence area;

c. air defence identification zone;

d. firepower umbrella. 2000-10-04

Vymedzená geografická oblasť s určenými postupmi na minimalizovanie interferencií medzi operáciami protivzdušnej obrany a ostatnými operáciami, ktorá môže zahŕňať bližšie určenie jednej alebo viacerých z nasledujúcich možností:

a) priestor aktívnej protivzdušnej obrany;

b) priestor protivzdušnej obrany;

c) identifikačnú zónu protivzdušnej obrany;

d) palebné pokrytie.

air defence region / sektor protivzdušnej obrany

A geographical subdivision of an air defence area. 1974-12-01

Ďalšie geografické členenie priestoru protivzdušnej obrany.

air defence sector / sektor protivzdušnej obrany

A geographical subdivision of an air defence region. 1973-02-01

Geografické ďalšie členenie oblasti protivzdušnej obrany.

air defence ship / loď protivzdušnej obrany

The ship detailed to assume responsibility for air defence. 1973-02-01

Loď vyčlenená na prevzatie zodpovednosti za protivzdušnú obranu.

air draught / výška nad hladinou

The vertical distance between the waterline and the highest point of a ship's structure. 2000-10-04

Vertikálna vzdialenosť medzi vodnou hladinou a najvyšším bodom plavidla.

airdrop / vysadenie počas letu

Delivery of personnel or cargo from aircraft in flight. 1973-02-01

Vysadenie osôb alebo zhodenie nákladu z lietadla počas letu.

airdrop platform / plošina (paleta) na vysadzovanie zo vzduchu za letu

A base on which vehicles, cargo or equipment are loaded for airdrop or low altitude extraction. 1973-02-01

Plošina (paleta), na ktorú sa umiestnia vozidlá, náklad alebo zariadenia určené na vysadenie zo vzduchu alebo vytiahnutie za letu v malých výškach.

air evacuation / vzdušný odsun; letecká evakuácia

Evacuation by aircraft of personnel and cargo. 1973-02-01

Evakuácia osôb a nákladu lietadlom.

airfield (admitted) - prípustný termín

Preferred term: aerodrome.

airfield damage repair (admitted) - prípustný termín

Preferred term: aerodrome damage repair.

air freighting / letecká preprava materiálu

The non-tactical movement of cargo by air. 1973-02-01

Iná ako taktická preprava nákladu vzduchom.

air-ground operations system / systém operácií vzduch-zem

An Army and/or Air Force system providing the ground commander with the means for receiving, processing and forwarding the requests of subordinate ground commanders for air support missions and for the rapid dissemination of information and intelligence. 1973-02-01

Systém pozemných síl alebo vzdušných síl, poskytujúci veliteľovi na zemi prostriedky na prijatie, spracovanie a odovzdanie požiadaviek od podriadených veliteľov na leteckú podporu a na rýchle odovzdanie informácií a spravodajských informácií.

airhead / vzdušné predmostie

A designated area in a hostile or threatened territory which, when seized and held, ensures the continuous air landing of troops and matériel and provides the manoeuvre space necessary for projected operations. Normally it is the area seized in the assault phase of an airborne operation. 1973-02-01

Určený priestor na území obsadenom alebo ohrozovanom nepriateľom, ktorý po ovládnutí a udržaní zabezpečuje nepretržité pristávanie lietadiel so silami a materiálom, a poskytuje manévrovací priestor potrebný na plánované operácie; obvykle je to priestor ovládnutý vo fáze úderu počas vzdušnej výsadkovej operácie.

airhead / vzdušné predmostie

A designated location in an area of operations used as a base for supply and evacuation by air. 1973-02-01

Určené miesto v priestore operácií používané ako základňa na letecké zásobovanie a letecký odsun..

air interception; AI / vzdušný prepad

An operation by which aircraft effect visual or electronic contact with other aircraft. 1974-12-01

Činnosť, pri ktorej lietadlo vykoná vizuálny alebo elektronický kontakt s iným lietadlom.

air interdiction; AI / vzdušná izolácia

Air operations conducted to divert, disrupt, delay, degrade or destroy an enemy's military potential before it can be brought to bear effectively and at such distance that detailed integration of each air mission with the fire and manoeuvre of friendly forces is not required. 2011-02-04

Vzdušné operácie vykonávané s cieľom odkloniť, narušiť, zdržať, rozložiť alebo zničiť vojenský potenciál nepriateľa skôr, ako sa môže tento potenciál efektívne použiť proti vlastným silám, a to v takej vzdialenosti, ktorá si nevyžaduje komplexnú integráciu každej jednej bojovej úlohy letectva s vedením paľby a manévrami vlastných síl.

air landed / prepravený vzduchom

Moved by air and disembarked, or unloaded, after the aircraft has landed or while a helicopter is hovering. 1974-12-01

Prepravený vzduchom a vyložený po pristátí lietadla alebo počas vznášania sa vrtuľníka vo vzduchu.

air liaison officer; ALO / styčný dôstojník vzdušných síl

An air power expert embedded within a unit of another domain who functions as the primary air power advisor to the commander. 2024-04-26

Odborník vzdušných síl začlenený do jednotky inej oblasti, ktorý pôsobí ako hlavný poradca veliteľa v oblasti vzdušných síl.

airlift capability / kapacita leteckej prepravy

The total capacity expressed in terms of number of passengers and/or weight/cubic displacement of cargo that can be carried at any one time to a given destination by the available air transport service. 1973-02-01

Celková kapacita daná počtom osôb, váhou alebo kubickým objemom nákladu, ktorá sa môže prepraviť naraz na určené miesto príslušnou dopravnou leteckou službou.

airlift requirement / požiadavky na leteckú prepravu

The total number of passengers and/or weight/cubic displacement of cargo required to be carried by air for a specific task. 1973-02-01

Celkový počet osôb, objemových alebo váhových jednotiek nákladu, ktoré sa majú prepraviť vzduchom na splnenie stanovenej úlohy.

air logistic support operation / vzdušná logistická podpora operácií

An air operation, excluding an airborne operation, conducted within a theatre of operations to distribute and/or recover personnel, equipment and supplies. 2000-10-04

Činnosť letectva okrem vzdušnej výsadkovej činnosti, vykonávaná na bojisku, na dopravu a obnovenie živej sily, zariadení a zásob.

airmiss; (admitted) - prípustný termín

Preferred term: near miss.

airmobile forces / aeromobilné sily; letecké mobilné sily

The ground combat, supporting and air vehicle units required to conduct an airmobile operation. 1979-03-01

Pozemné bojové, podporné a vzdušné jednotky určené na vedenie rýchlych leteckých mobilných operácií.

airmobile operation / aeromobilná operácia; letecká mobilná operácia

An operation in which combat forces and their equipment manoeuvre about the battlefield by aircraft to engage in ground combat. 1992-11-01

Operácia, pri ktorej lietadlá s bojovou silou a výzbrojou manévrujú v priestore bojiska s cieľom začať pozemný boj.

airmobility / schopnosť prepravy vzduchom; aeromobilita

A capability of airmobile forces which permits them to move by air while retaining the ability to engage in ground combat. 1977-12-01

Schopnosť aeromobilných síl, ktorá im umožňuje presun vzduchom pri zachovaní si schopnosti zapojiť sa do pozemného boja.

air movement / letecká preprava

Air transport of units, personnel, supplies, equipment and matériel. 1994-11-01

Letecká preprava jednotiek, osôb, zásob, vybavenia a materiálu.

air movement officer / dôstojník leteckej prepravy

An officer trained for duties in air movement/traffic sections. 1973-02-01

Dôstojník vycvičený na službu na úseku leteckej prepravy a leteckej prevádzky.

air movement table / plán leteckej prepravy

A table prepared by a ground force commander in coordination with an air force commander. This form, issued as an annex to the operation order:

a. indicates the allocation of aircraft space to elements of the ground units to be airlifted;

b. designates the number and type of aircraft in each serial;

c. specifies the departure area, time of loading and take-off. 1973-02-01

Plán pripravený veliteľom pozemných síl v súčinnosti s veliteľom vzdušných síl; tento plán vydaný ako príloha k operačnému rozkazu:

a) prideľuje priestor v lietadle pozemným jednotkám, ktoré sa majú prepraviť vzduchom;

b) stanovuje počet a typ lietadiel v každom operačnom slede;

c) stanovuje miesto odletu, čas nakladania a štartu.

air movement traffic section / jednotka zabezpečenia leteckej prepravy

A section located on those aerodromes which serve transport aircraft. It is responsible for the loading and unloading of aircraft, and for the handling of passengers, mail and materiel. 1973-02-01

Jednotka pôsobiaca na letiskách zabezpečujúca obsluhu dopravných lietadiel; zodpovedá za nakladanie a vykladanie lietadiel, za cestujúcich na palubách lietadiel, za manipuláciu s poštou a prepravovaným materiálom.

air observer / vzdušný pozorovateľ

An individual whose primary mission is to observe or take photographs from an aircraft in order to adjust artillery fire or obtain military information. 1973-02-01

Jednotlivec, ktorého hlavnou úlohou je vykonávať pozorovanie alebo fotografovanie z lietadla s cieľom opravy prvkov delostreleckej zastreľovacej paľby alebo získavať vojensky využiteľné informácie.

air photographic reconnaissance / letecký fotografický prieskum

The obtaining of information by air photography.

Notes: 1. Air photographic reconnaissance covers (i) strategic photographic reconnaissance, (ii) tactical photographic reconnaissance and (iii) survey cartographic photography. 2. Survey cartographic photography may be strategic or tactical. 2019-04-11

Získavanie informácií z leteckých fotografií.

Poznámky:

1. Letecký fotografický prieskum zahŕňa
    a. strategický fotografický prieskum,
    b. taktický fotografický prieskum,
    c. prieskumné kartografické fotografovanie.
2. Prieskumné kartografické fotografovanie môže byť strategické alebo taktické.

air picket; aerial picket (admitted) – prípustný termín / vzdušná hliadka

An airborne early warning aircraft positioned primarily to detect, report and track approaching enemy aircraft or missiles and to control intercepts. 1976-08-01

Lietadlo vzdušnej ohlasovacej služby určené na zisťovanie, ohlasovanie a sledovanie približujúcich sa nepriateľských lietadiel alebo riadených striel a na riadenie stíhacích lietadiel.

air plot / nákres letu; grafické zobrazenie letu

A continuous plot of the position of an airborne object represented graphically to show true headings steered and air distances. 1973-02-01

Postupné zakresľovanie polohy vzdušného objektu používané na grafické zobrazenie skutočných udržiavaných kurzov a preletených vzdialeností.

air plot / nákres letu

A continuous plot used in air navigation of a graphic representation of true headings steered and air distances flown. 1973-02-01

Zákres letu používaný v leteckej navigácii na grafické zobrazenie skutočných udržiavaných kurzov a preletených vzdialeností.

air plot / nákres letu; obrazovka s nákresom letu

Within ships, a display which shows the positions and movements of an airborne object relative to the plotting ship. 1973-02-01

Na lodiach zariadenie zobrazujúce polohu a pohyb vzdušných objektov vo vzťahu k vyhodnocujúcej lodi.

air policing (admitted) - prípustný termín

Preferred term: NATO air policing.

air-portable / prepraviteľný vzduchom bez úprav; prispôsobený na leteckú prepravu

An adjective used to describe materiel or equipment which, loaded either internally or externally, can be transported by air with no more than minor dismantling and reassembling by the user unit. Note: the type of aircraft must be specified to indicate the degree of air portability. 2001-10-01

Označenie materiálu alebo zariadení, ktoré sa môžu prepravovať vzduchom externe alebo interne a ktoré vyžadujú vykonanie menších demontážnych a montážnych prác používajúcou jednotkou. Poznámka: Typ lietala sa uvedie na určenie stupňa prispôsobenosti na prepravu vzduchom.

air position; no-wind position (admitted) - prípustný termín / vypočítaná poloha lietadla

The calculated position of an aircraft assuming no wind effect. 1973-02-01

Vypočítaná poloha lietadla predpokladajúca nulový vplyv vetra.

air reconnaissance; AR / vzdušný prieskum

The collection of information of intelligence interest either by visual observation from the air or through the use of airborne sensors. 1981-03-01

Zhromažďovanie informácií spravodajského záujmu vizuálnym pozorovaním zo vzduchu alebo s využitím palubných leteckých senzorov.

air route; AR / letová trať

The navigable airspace between two points, identified to the extent necessary for the application of flight rules. 1973-02-01

Riadený letový priestor medzi dvoma bodmi vyznačený spôsobom, ktorý je v súlade s pravidlami leteckej prevádzky.

airspace control; AC / riadenie vzdušného priestoru; riadenie letovej prevádzky

The implementation and coordination of the procedures governing airspace planning and organization in order to minimize risk and allow for the efficient and flexible use of airspace. 2022-06-04

Implementácia a koordinácia riadiacich, plánovacích procedúr a postupov, organizovanie a riadenie činnosti vo vzdušnom priestore s cieľom minimalizovať riziká a súčasne umožniť účinné a flexibilné využívanie vzdušného priestoru.

airspace control area / oblasť riadenia vzdušného priestoru

Airspace which is laterally defined by the boundaries of the area of operations. The airspace control area may be subdivided into airspace control sub-areas. 1981-03-01

Vzdušný priestor definovaný po stranách hranicami priestoru bojovej činnosti; riadená oblasť vzdušného priestoru sa môže ďalej členiť na riadené podoblasti vzdušného priestoru.

airspace control authority; ACA / orgán riadenia vzdušného priestoru

The commander designated to assume overall responsibility for the operation of the airspace control system in his or her assigned area. 2022-06-04

Osoba poverená prevzatím celkovej zodpovednosti za riadenie vzdušného priestoru v pridelenej ním riadenej oblasti.

airspace control boundary / hranice riadenia vzdušného priestoru

The lateral limits of an airspace control area, airspace control sub-area, high density airspace control zone or airspace restricted area. 1981-03-01

Bočné hranice oblasti riadenia vzdušného priestoru, podoblasti vzdušného priestoru, zóny vzdušného priestoru s vysokou hustotou prevádzky, zakázané alebo obmedzené oblasti vzdušného priestoru.

airspace control system; ACS / systém riadenia vzdušného priestoru

An arrangement of those organizations, personnel, policies, procedures and facilities required to perform airspace control functions. 1981-09-01

Usporiadanie organizácií, personálu, politík, postupov a zariadení požadovaných na riadenie vzdušného priestoru.

airspace restrictions / obmedzenie vzdušného priestoru

Special restrictive measures applied to segments of airspace of defined dimensions. 1980-07-01

Mimoriadne obmedzujúce opatrenia týkajúce sa častí vzdušného priestoru definovaných rozmerov.

airspace warning area (admitted) - prípustný termín

Preferred term: danger area.

air staging unit / letisková zabezpečovacia (prevádzková) jednotka

A unit situated at an aerodrome and concerned with reception, handling, servicing and preparation for departure of aircraft and control of personnel and cargo. 1993-12-01

Jednotka umiestnená na letisku určená na prevzatie, manipuláciu, opravy a prípravu lietadiel na let a kontrolu osôb a nákladu.

air strip / nespevnená vzletová a pristávacia dráha; pristávacia plocha - pás

An unimproved surface which has been adapted for take-off or landing of aircraft, usually having minimum facilities. 1973-02-01

Nespevnený povrch na zemi prispôsobený na štartovanie alebo pristávanie lietadiel, väčšinou s minimálnym vybavením.

air superiority; AS / vzdušná prevaha

That degree of dominance in the air battle of one force over another which permits the conduct of operations by the former and its related land, sea and air forces at a given time and place without prohibitive interference by the opposing force. 1973-02-01

Stupeň prevahy vo vzduchu získaný jednou vojenskou silou nad druhou, ktorý umožňuje vedenie operácií jej pozemných, námorných a leteckých síl v určenom čase a priestore, bez obmedzujúceho vplyvu a pôsobenia nepriateľských síl.

air supply / zásobovanie vzduchom; letecké zásobovanie

The delivery of cargo by airdrop or air landing. 1973-02-01

Zásobovanie materiálom vzdušnou cestou zhodením alebo pristátím lietadla.

air support / vzdušná podpora; letecká podpora (podpora pozemných síl letectvom)

All forms of support given by air forces on land or sea. 1973-02-01

Všetky formy podpory poskytované vzdušnými silami (letectvom) na zemi alebo na mori.

air support operations centre; ASOC / operačné centrum leteckej podpory

An agency of a theatre air control system collocated with a corps headquarters or an appropriate land force headquarters, which coordinates and directs close air support and other tactical air support. 2020-02-03

Zložka systému riadenia letectva v dejisku operácie umiestnená na veliteľstve zboru alebo na príslušnom veliteľstve pozemných síl, ktorá koordinuje a riadi priamu leteckú podporu a ďalšiu taktickú leteckú podporu.

air supremacy / vzdušná nadvláda

That degree of air superiority wherein the opposing air force is incapable of effective interference. 1973-02-01

Stupeň nadvlády vo vzduchu, pri ktorom nie sú vzdušné vojenské sily protivníka schopné účinného narušenia.

air surface zone / oblasť koordinácie použitia vzdušných síl a prostriedkov; pásmo zákazu streľby (pre bezpečnosť vlastných lietadiel alebo lodí)

A restricted area established for the purpose of preventing friendly surface vessels and aircraft from being fired upon by friendly forces and for permitting antisubmarine operations, unrestricted by the operation of friendly submarines. 1998-09-25

Vymedzená/ uzatvorená oblasť vytvorená na ochranu vlastných hladinových lodí a lietadiel pred paľbou vlastných síl a na umožnenie protiponorkových operácií bez obmedzenia vedenia operácií vlastných ponoriek.

air surveillance / pozorovanie/sledovanie vzdušného priestoru

The systematic observation of air space by electronic, visual or other means, primarily for the purpose of identifying and determining the movements of aircraft and missiles, friendly and enemy, in the air space under observation. 1973-02-01

Systematické pozorovanie vzdušného priestoru elektronickými, vizuálnymi alebo inými prostriedkami na identifikovanie a určenie pohybu vlastných a nepriateľských lietadiel a riadených striel v sledovanom vzdušnom priestore.

air surveillance officer / dôstojník pre sledovanie vzdušného priestoru

An individual responsible for coordinating and maintaining an accurate, current picture of the air situation within an assigned airspace area. 1983-01-01

Dôstojník zodpovedný za koordináciu činností a udržiavanie presného a aktuálneho obrazu o situácii v pridelenom vzdušnom priestore.

air terminal / letiskový terminál

An installation on an aerodrome with facilities for loading and unloading aircraft and processing traffic (passengers, baggage, cargo and mail). 1987-07-01

Zariadenie na letisku s vybavením na nakladanie a vykladanie lietadiel a na zabezpečenie prevádzky na letisku (cestujúci, batožina, náklad a pošta).

air-to-air missile; AAM / riadená strela s vlastným pohonom vzduch – vzduch

An air-launched missile for use against air targets. 2022-01-10

Letecká riadená strela s vlastným pohonom používaná proti vzdušným cieľom.

air-to-ground missile; AGM / riadená strela s vlastným pohonom vzduch – zem

An air-to-surface missile used against ground targets. 2011-02-03

Letecká riadená strela s vlastným pohonom používaná proti pozemným cieľom.

air-to-surface missile; ASM / riadená strela s vlastným pohonom vzduch – povrch

An air-launched missile for use against surface targets. 2011-02-03

Letecká riadená strela s vlastným pohonom používaná proti povrchovým cieľom.

air traffic / letová prevádzka

All aircraft in flight or operating on the manoeuvring area of an aerodrome. 2001-10-01

Všetky lietadlá za letu alebo pohybujúce sa na prevádzkovej ploche letiska.

air traffic control centre; ATCC / stredisko riadenia letovej prevádzky

A unit combining the functions of an area control centre and a flight information centre. 1999-12-13

Jednotka plniaca funkciu oblastného dispečerského strediska a letového informačného strediska.

air traffic control clearance / letové povolenie

Authorization by an air traffic control authority for an aircraft to proceed under specified conditions. 1973-02-01

Povolenie oprávňujúce veliteľa lietadla vykonať let, alebo pokračovať v lete podľa podmienok určených stanovišťom riadenia letovej prevádzky.

air traffic control service / služba riadenia letovej prevádzky

A service provided for the purpose of:

a. preventing collisions:

(1) between aircraft; and

(2) on the manoeuvring area between aircraft and obstructions; and

b. expediting and maintaining an orderly flow of air traffic. 1980-11-01

Služba zabezpečujúca bezpečný a plynulý priebeh letovej prevádzky a efektívne využívanie vzdušného priestoru. Účelom tejto služby je zabraňovať zrážkam medzi lietadlami, medzi lietadlami a prekážkami na prevádzkovej ploche a urýchlenie a udržanie usporiadaného toku letovej prevádzky.

air-transportable / prepraviteľný vzduchom (s úpravami)

An adjective used to describe materiel or equipment which can be transported by air, but which requires dismantling and reassembling beyond the capabilities of the user unit. 2001-10-01

Adjektívum používané na charakterizovanie vojenského materiálu alebo zariadenia, ktoré sa môžu prepravovať vzduchom, ale ktorých demontáž a opätovná montáž presahuje možnosti obsluhy.

air transportable unit / jednotka prepraviteľná vzduchom

A unit, other than airborne, whose equipment is adapted for air movement. 1973-02-01

Jednotka iná ako výsadková, ktorej vybavenie je prispôsobené na vzdušný presun.

air transport allocations board / úrad na prideľovanie vzdušnej prepravy

The joint agency responsible within the theatre for the establishment of airlift priorities and for space allocation of available aircraft capabilities allotted to the theatre. 1973-02-01

Spoločná agentúra zodpovedná v rámci operačného priestoru za určovanie priorít pri vzdušnej preprave a za prideľovanie dostupných leteckých kapacít určených príslušnému operačnému priestoru.

air transported force / jednotky - sily prepravované vzduchom

A force which is moved by air. 1973-02-01

Sily prepravované vzduchom.

air transport liaison officer / styčný dôstojník pre leteckú prepravu

An officer attached for air transport liaison duties to a headquarters or unit. 1973-02-01

Dôstojník pridelený hlavnému veliteľstvu alebo útvaru na plnenie povinností styčného dôstojníka leteckej prepravy.

air transport liaison section / styčná sekcia leteckej prepravy

A sub-unit of the movement control organization deployed to aerodromes and responsible for the control of service movement at the aerodrome in connection with air movement operations and exercises. 1973-02-01

Jednotka podriadená organizácii na riadenie presunov pôsobiaca na letiskách a zodpovedná za riadenie presunu podporných a zabezpečovacích jednotiek na letisku pri vykonávaní operácií a cvičení spojených so vzdušným presunom.

air trooping / letecká preprava jednotiek

The non-tactical air movement of personnel. 1973-02-01

Iný ako taktický letecký presun osôb.

airway / letová cesta

A control area or portion thereof established in the form of a corridor marked with radio navigational aids. 1973-02-01

Riadená oblasť alebo jej časť zriadená v podobe koridoru a vybavená rádionavigačnými prostriedkami.

airworthiness / letová spôsobilosť

The ability of an aircraft or other airborne equipment or system to operate in flight or on the ground without significant hazard to aircrew, ground crew, passengers or other third parties. 2014-08-05

Schopnosť lietadla alebo letového vybavenia alebo systému pracovať počas letu alebo na zemi bez výrazného ohrozenia posádky, pozemného personálu, prepravovaných osôb alebo tretích strán.

alerting service / integrovaný záchranný systém

A service provided to notify appropriate organizations regarding aircraft in need of search and rescue aid, and assist such organizations as required. 1973-02-01

Služba upozorňujúca príslušné organizácie na potrebu pátracej a záchrannej pomoci lietadlám a poskytujúca takýmto organizáciám pomoc, ak o to požiadajú.

alert state / stav pohotovosti

A level of preparedness characterized by the measures taken for protection, deterrence, defence and confidence.

Note: In NATO, the alert states are ALPHA, BRAVO, CHARLIE and DELTA in ascending order of gravity. 2017-06-30

Stupeň pripravenosti charakterizovaný opatreniami prijatými na ochranu, zastrašovanie, obranu a získanie sebadôvery.

Pozn.: V NATO sú stupne pohotovosti ALPHA, BRAVO, CHARLIE a DELTA v stúpajúcom stupni závažnosti.

alighting area / pristávacia plocha (obyčajne vodná)

A specified surface, reserved for vehicles that depend upon water surfaces for their landing. 1973-02-01

Plocha vyhradená pre dopravné prostriedky, ktoré pri pristávaní závisia od vodných plôch.

alignment / smerová čiara; orientovanie; trasa

The bearing of two or more conspicuous objects (such as lights, beacons, etc.) as seen by an observer. 1973-02-01

Azimut (smerník) dvoch alebo viacerých nápadných objektov (ako sú svetlá, majáky atď.) z pohľadu pozorovateľa.

Alliance airspace / vzdušný priestor Aliancie

NATO airspace and any airspace area where NATO may conduct operations, as agreed by the Council. 2012-05-04

Vzdušný priestor NATO a akýkoľvek iný vzdušný priestor, v ktorom môže NATO viesť operácie po odsúhlasení Severoatlantickou radou.

allied commander / veliteľ spojeneckých síl

Preferred term: NATO commander.

Allied joint operation / spojenecká spoločná operácia

An operation carried out by forces of two or more NATO nations, in which elements of more than one service participate. 1999-07-16

Vojenská operácia vykonávaná silami dvoch alebo viacerých krajín NATO, na ktorej sa zúčastňujú prvky viac ako jednej zložky.

allocation / rozdelenie úsilia; pridelenie

The translation of the apportionment into total numbers of sorties by aircraft type available for each operation or mission. 1999-12-13

Rozdelenie celkového počtu bojových letov podľa typu lietadiel, ktoré sú k dispozícii na každú operáciu alebo plnenie úlohy.

allotment / dočasné pridelenie

The temporary change of assignment of tactical air forces between subordinate commands. The authority to allot is vested in the commander having operational command. 1981-06-01

Dočasná zmena v pridelení taktických vzdušných síl v rámci podriadených veliteľstiev; oprávnenie k dočasnému prideleniu má veliteľ operačného stupňa.

allowable load / maximálne zaťaženie a maximálne rozmery nákladu

The total load that an aircraft can transport over a given distance taking into account weight and volume. 1984-06-01

Náklad, ktorý je lietadlo schopné prepraviť na danú vzdialenosť s ohľadom na váhu a objem.

all-source intelligence / komplexné spravodajstvo

Intelligence produced using all available sources and agencies. 1990-12-01

Spravodajstvo vykonávané s využitím všetkých dostupných zdrojov a agentúr.

all weather air defence fighter / stíhacie lietadlo protivzdušnej obrany za všetkých poveternostných podmienok

A fighter aircraft with equipment and weapons which enable it to engage airborne targets in all weather conditions, day and night. 1984-10-17

Stíhacie lietadlo s vybavením a výzbrojou, ktoré mu umožňujú napadnúť vzdušné ciele za akýchkoľvek poveternostných podmienok vo dne i v noci.

alternate aerodrome / náhradné letisko

An aerodrome specified in the flight plan to which a flight may proceed when it becomes inadvisable to land at the aerodrome of intended landing. An alternate aerodrome may be the aerodrome of departure. 1993-07-01

Letisko uvedené v letovom pláne, na ktoré je možné odkloniť let v prípade, že je nebezpečné pristáť na predpokladanom mieste určenia; náhradným letiskom môže byť aj letisko odletu (východzie letisko).

alternate escort operating base / náhradná - záložná operačná základňa eskorty

A base providing the facilities and activities required for the support of escort units for short periods. 1973-02-01

Základňa poskytujúca zariadenia a činnosti nevyhnutné na zabezpečenie eskortných jednotiek na krátke časové obdobie.

alternate water terminal / náhradný - záložný vodný terminál

A water terminal with facilities for berthing from two to five ships simultaneously at wharves and/or working anchorages, located within sheltered coastal waters, adjacent to reliable highway and/or rail transportation nets. It covers a relatively small area and is located away from population centres. The scope of operation is such that it is not designated a probable nuclear target. 1973-02-01

Námorný terminál s vybavením na súčasné zakotvenie dvoch až piatich lodí v prístavoch alebo pracovných kotvištiach; umiestnený je v chránených pobrežných vodách v blízkosti cestných alebo železničných dopravných sietí; pokrýva relatívne malú oblasť a je umiestnený mimo obývaných centier; rozsah činností je taký, aby nebol označený za pravdepodobný cieľ jadrového útoku.

altimeter / výškomer

An instrument which measures vertical distance with respect to a reference level. 1992-11-01

Prístroj merajúci zvislú vzdialenosť vzhľadom na referenčnú úroveň.

altitude acclimatization / výšková aklimatizácia

A slow physiological adaptation from prolonged exposure to significantly reduced atmospheric pressure. 1973-02-01

Pomalá fyziologická adaptácia po dlhodobom vystavení zníženému atmosférickému tlaku.

altitude chamber (admitted) - prípustný termín

Preferred term: hypobaric chamber.

altitude datum / vzťažná výšková hladina

The arbitrary level from which vertical displacement is measured. The datum for height measurement is the terrain directly below the aircraft or some specified datum; for pressure altitude, the level at which the atmospheric pressure is 29.92 inches of mercury (1013.2 m.bs); and for true altitude, mean sea level. 1973-02-01

Dohodnutá letová hladina, od ktorej sa meria zmena výšky; vzťažnou hladinou na meranie výšky je terén priamo pod lietadlom alebo určitý definovaný údaj; vzťažnou hladinou pre meranie relatívnej výšky je hladina s atmosférickým tlakom 29,92 palca ortuťového stĺpca (1013,2 milibarov) a skutočnej výšky nadmorská výška nad strednou hladinou mora.

altitude delay / výškové oneskorenie; oneskorenie výšky

Synchronization delay introduced between the time of transmission of the radar pulse and the start of the trace on the indicator, for the purpose of eliminating the altitude hole on the plan position indicator-type display. 1973-02-01

Synchronizačné oneskorenie zavedené medzi časom vysielania radarového impulzu a začiatkom zobrazovania stopy na indikátore na potlačenie výškovej medzery na zobrazovacom zariadení typu prehľadovej obrazovky.

altitude hole; altitude slot (admitted) - prípustný termín / výšková medzera

The blank area at the origin of a radial display, on a radar tube presentation, the centre of the periphery of which represents the point on the ground immediately below the aircraft. In side-looking airborne radar, this is known as the altitude slot. 1974-12-01

Prázdny úsek na začiatku radiálneho zobrazenia na obrazovke rádiolokátora; stred oblasti, ktorý predstavuje bod na zemi bezprostredne pod lietadlom; pri leteckom rádiolokátore s bočným vyžarovaním sa táto medzera nazýva “altitude slot”.

altitude slot (admitted) - prípustný termín

Preferred term: altitude hole.

ambush; v. / pasca

To conduct as a surprise attack from concealed positions on a moving or temporarily halted enemy. 2018-12-06

Vykonať prekvapujúci útok zo skrytého postavenia na nepriateľa, ktorý sa presúva alebo sa dočasne zastavil.

amphibious assault / obojživelný úder

The principal type of amphibious operation which involves establishing a force on a hostile or potentially hostile shore. 2001-10-01

Hlavný typ vyloďovacej operácie, ktorý spočíva vo vylodení vlatných síl na nepriateľskom pobreží alebo na pobreží, kde sa odpor nepriateľa predpokladá.

amphibious assault area / priestor obojživelného úderu

Preferred term: landing area.

amphibious chart / mapa pre obojživelnú činnosť; mapa vyloďovacích operácií

A special naval chart designed to meet special requirements for landing operations and passive coastal defence, at a scale of 1:25,000 or larger, and showing foreshore and coastal information in greater detail than a combat chart. 1999-12-13

Špeciálna námorná mapa určená na splnenie špeciálnych požiadaviek pri vyloďovacích operáciách a na zabezpečenie pasívnej obrany pobrežia v mierke 1 : 25 000 alebo viac. Poskytuje podrobnejšie informácie o pobreží a jeho okolí ako bojová mapa.

amphibious command ship / veliteľská loď obojživelných operácií

A naval ship from which a commander exercises control in amphibious operations. 1973-02-01

Námorná loď, z ktorej veliteľ vykonáva riadenie obojživelných operácií.

amphibious control group / riadiaca skupina vyloďovacích - obojživelných operácií

Personnel, ships and craft designated to control the waterborne ship-to-shore movement in an amphibious operation. 1973-02-01

Osoby, lode a plavidlá určené na riadenie vyloďovania pri obojživelných operáciách.

amphibious demonstration / demonštračná vyloďovacia činnosť

A type of amphibious operation conducted for the purpose of deceiving the enemy by a show of force with the expectation of deluding the enemy into a course of action unfavourable to him. 1983-07-01

Typ vyloďovacej operácie vedenej na oklamanie nepriateľa ukážkou sily s očakávaním vtiahnutia nepriateľa do konania, ktoré je pre neho nevýhodné.

amphibious force / obojživelné sily

A naval force and landing force, together with supporting forces that are trained, organized and equipped for amphibious operations. 1973-02-01

Námorná a vyloďovacia jednotka spolu s podpornými silami cvičená, organizovaná a vybavená na obojživelné operácie.

amphibious force / obojživelné sily

In naval usage, the administrative title of the amphibious type command of a fleet. 1973-02-01

Vo vojenskom námorníctve administratívny termín pre typ obojživelnej jednotky flotily.

amphibious group / obojživelná skupina

A command within the amphibious force, consisting of the commander and his staff, designed to exercise operational command of assigned units in executing all phases of division-size amphibious operation. 1999-12-13

Veliteľstvo v rámci obojživelnej jednotky zložené z veliteľa a jeho štábu, určené na operačné velenie prideleným jednotkám pri vykonávaní všetkých fáz obojživelnej operácie na úrovni divízie.

amphibious lift / celková kapacita vyloďovacích plavidiel

The total capacity of assault shipping utilized in an amphibious operation, expressed in terms of personnel, vehicles, and measurement or weight tons of supplies. 1973-02-01

Celková kapacita zoskupenia vyloďovacích plavidiel, nasadeného vo vyloďovacej operácii, vyjadrená počtom osôb, vozidiel a mernými alebo váhovými tonami zásob.

amphibious objective area; AOA / cieľový priestor vyloďovacej operácie

A geographical area, delineated in the initiating directive, for purposes of command and control within which is located the objective(s) to be secured by the amphibious task force. This area must be of sufficient size to ensure accomplishment of the amphibious task force‘s mission and must provide sufficient area for conducting necessary sea, air and land operations. 1983-07-01

Geografický priestor určený v základnej smernici na účely riadenia a velenia; priestor, v ktorom sa nachádza cieľ, ktorý má zabezpečovať obojživelné úlohové zoskupenie; tento priestor musí byť dostatočne veľký na zabezpečenie splnenia misie obojživelných úlohových zoskupení a musí poskytovať dostatočný priestor na vykonanie nevyhnutných námorných, vzdušných a pozemných operácií.

amphibious operation / obojživelná operácia; vyloďovacia operácia; vyloďovanie

A military operation launched from the sea by a naval and landing force embarked in ships or craft, with the principal purpose of projecting the landing force ashore tactically into an environment ranging from permissive to hostile. 2002-10-14

Vojenská operácia začatá z mora námornými a vyloďovacími silami na lodiach alebo plavidlách, ktorej hlavným cieľom je taktické vysadenie síl do prostredia, ktoré k nim môže byť tolerantné až nepriateľské.

amphibious raid / obojživelná útočná činnosť (spojená s návratom)

A type of amphibious operation involving swift incursion into or temporary occupation of an objective followed by a planned withdrawal. 1987-07-01

Typ obojživelnej operácie na rýchle preniknutie alebo dočasné obsadenie priestoru s následným plánovaným ústupom.

amphibious reconnaissance / prieskum pri vyloďovaní

An amphibious landing conducted by minor elements, normally involving stealth rather than force of arms, for the purpose of securing information, and usually followed by a planned withdrawal. 1980-10-01

Obojživelné vylodenie vykonané menšími jednotkami, zvyčajne využívajúcimi skôr skrytý spôsob boja ako otvorenú ozbrojenú činnosť na získanie informácií zvyčajne s následným plánovaným ústupom.

amphibious task force; ATF / obojživelné úlohové zoskupenie

A task organization of naval forcesand a landing force, with their organic aviation and other supporting forces, formed for the purpose ofconducting an amphibious operation. 2018-03-29

Úlohové zoskupenie námorných a pozemných síl s ich organickým letectvom a ďalšími podpornými silami sformované na vedenie vyloďovacej operácie.

amphibious transport group / skupina pre obojživelnú prepravu

A subdivision of an amphibious task force, composed primarily of transport ships. 1983-01-01

Jednotka obojživelného úlohového zoskupenia zložená prevažne z prepravných lodí.

amphibious vehicle / obojživelné vozidlo

A wheeled or tracked vehicle capable of operating on both land and water. 1973-02-01

Kolesové alebo pásové vozidlo schopné vykonávať činnosť na zemi i na vode.

amphibious vehicle launching area / priestor vylodenia obojživelných vozidiel

An area, in the vicinity of and to seaward of the line of departure, to which landing ships proceed and launch amphibious vehicles. 1973-02-01

Pobrežná oblasť v blízkosti východiskového postavenia na útok a smerom od neho do mora, do ktorého vstupujú vyloďovacie plavidlá a spúšťajú na vodu obojživelné vozidlá.

amphibious withdrawal / obojživelný ústup; stiahnutie obojživelnými prostriedkami

A type of amphibious operation involving the extraction of forces by sea in naval ships or craft from a hostile or potentially hostile shore. 1987-07-01

Spôsob vedenia obojživelnej operácie so stiahnutím síl na námorné lode alebo plavidlá z nepriateľského alebo potenciálne nepriateľského pobrežia.

amplifying report; (admitted) - prípustný termín

Preferred term: contact report.

analysis / analýza

In intelligence usage, an activity in the processing phase of the intelligence cycle in which information is subjectted to review in order to identify significant facts for subsequent interpretation.

Note(s): The analysis identifies and extracts the pieces of information relevant to the intelligence requirement. 2020-11-13

V spravodajskej terminológii aktivita vo fáze spracúvania v rámci spravodajského cyklu, v ktorej sa informácie podrobujú rozboru, aby sa zistili fakty podstatné pre následnú interpretáciu.

Poznámka: Analýza identifikuje a extrahuje časti informácií relevantné vzhľadom na požiadavky na spravodajské informácie.

analysis / analýza

The study of a whole by examining its parts and their interactions. Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. 2007-03-02

Štúdium určitého celku založené na skúmaní jeho jednotlivých častí a ich vzájomného pôsobenia. Poznámka: V kontexte ozbrojených síl hierarchický vzťah v logickej postupnosti je: posúdenie, analýza, hodnotenie, potvrdenie a certifikácia.

anchor (admitted) - prípustný termín

Preferred term: sinker.

anchor cable / kotviace lano

In air transport, a cable in an aircraft to which the parachute static lines or strops are attached. 1982-03-01

V leteckej doprave lano v lietadle, ku ktorému sú pripojené otváracie laná alebo popruhy padákov.

anchor line extension kit / predlžovacia súprava kotviaceho lana

A device fitted to an aircraft equipped with removable clamshell doors to enable paratroopers to exit from the rear. 1973-02-01

Zariadenie pripevnené k lietadlu s odstrániteľnými drapákovitými dverami umožňujúce výsadkárom opustiť lietadlo zo zadnej časti.

ancillary facilities / pomocné (doplnkové) zariadenia

Those facilities required to supplement existing facilities at any particular location to provide specific minimum requirements for support of the reinforcing forces. 1996-11-21

Vybavenie vyžadované na doplnenie existujúcich zariadení príslušných stanovíšť na zabezpečenie minimálnej špecifickej podpory vojenských posíl.

angle of convergence / uhol zbiehavosti

The angle subtended by the eyebase of an observer at the point of focus. 1991-11-01

Uhol v ohnisku ležiaci na úrovni očí pozorovateľa.

angle of depression / uhol sklonu; uhol depresie

The angle in a vertical plane between the horizontal and a descending line. 1979-03-01

Uhol vo vertikálnej rovine medzi horizontálou a zostupnou priamkou.

angle of depression / uhol sklonu; uhol depresie

In air photography, the angle between the optical axis of an obliquely mounted air camera and the horizontal. 1979-03-01

V leteckom fotografovaní uhol medzi šikmou optickou osou leteckej kamery a horizontálnou rovinou.

angle of safety; safety angle (admitted) - prípustný termín / uhol bezpečnosti

The minimum permissible angular clearance, at the gun, of the path of a projectile above the friendly troops. It is the angle of clearance corrected to insure the safety of the troops. 1973-02-01

Minimálny povolený námerový uhol dela zabezpečujúci prelet projektilu nad vlastnými silami; uhol prestreľovania upravený na zaistenie bezpečnosti jednotiek.

angle T / uhol pozorovania; uhol T

In artillery and naval fire support, the angle formed by the intersection of the gun-target line and the observer-target line. 1973-02-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore uhol vytvorený priesečníkom zámernej dela s osou pozorovateľa.

angular velocity sights / zameriavač uhlovej rýchlosti

A sighting system in which the correct release point is determined when the angular velocity of the target relative to the bomb aimer reaches a precomputed value 1976-12-01

Vizuálny systém pomocou ktorého sa určuje bod zhodu tak, že uhlová rýchlosť cieľa realtívna k zameriavaču bômb dosiahne vopred vypočítanú hodnotu.

annotated print / tlač s poznámkami

A photograph on which interpretation details are indicated by words or symbols. 1973-02-01

Fotografia, na ktorej sú podrobnosti o jej vyhodnotení uvedené slovami alebo symbolmi.

annotation / anotácia, poznámka

A marking placed on imagery or drawings for explanatory purposes or to indicate items or areas of special importance. 1973-02-01

Značka (poznámka) umiestnená na zobrazeniach alebo výkresoch na vysvetlenie alebo označenie podrobností alebo oblastí osobitného významu.

antenna mine / mína s tykadlovým roznecovačom

In naval mine warfare, a contact mine fitted with antennae which, when touched by a steel ship, set up galvanic action to fire the mine. 1976-08-01

V námornom mínovom boji mína s tykadlovým roznecovačom, ktorá pri dotyku s oceľovou loďou spustí galvanickú reakciu a tým iniciuje mínu.

anti-air warfare; AAW / protivzdušný boj (len v námorníctve)

Measures taken to defend a maritime force against attacks by airborne weapons launched from aircraft, ships, submarines and land-based sites. 1999-12-13

Opatrenia prijaté na obranu námorných síl proti útokom palubných zbraní odpaľovaných z lietadel, lodí, ponoriek a pozemných základní.

antiarmour helicopter; antitank helicopter (admitted) - prípustný termín / bojový vrtuľník

A helicopter armed primarily for use in the destruction of armoured targets. 1986-11-01

Vrtuľník s výzbrojou určený na ničenie obrnených cieľov.

anticountermining device / zariadenie proti odmínovaniu rázom

A device fitted in an influence mine designed to prevent its actuation by shock. 1976-08-01

Zariadenie bezkontaktnej míny určené na zabránenie jej aktivácii rázom.

antihandling device / protizdvihové zariadenie

A device intended to protect a mine and which is part of, linked to, attached to or placed under the mine and which activates the mine when an attempt is made to tamper with or otherwise intentionally disturb the mine. 2002-10-14

Zariadenie, ktoré je určené na ochranu míny a ktoré je jej súčasťou , spojené s ňou, pripojené k nej, alebo je umiestnené pod mínou a ktoré aktivuje mínu pri pokuse o manipuláciu, alebo jej úmyselné narušenie.

antimateriel agent / látka poškodzujúca materiál

A chemical or biological agent used to cause deterioration of, or damage to, selected materiel. 2013-04-30

Chemická alebo biologická látka používaná na zhoršenie stavu alebo poškodenie vybraného materiálu.

antiradiation missile; ARM / protirádiolokačná strela s vlastným pohonom

A missile which homes passively on a radiation source. 1973-02-01

Riadená strela pasívne navádzaná na zdroj vyžarovania.

antirecovery device; prevention of stripping equipment (admitted) - prípustný termín / zariadenie proti odkrytiu - demontáži

In naval mine warfare, any device in a mine designed to prevent an enemy discovering details of the working of the mine mechanism. 1975-11-01

V námornom mínovom boji každé zariadenie umiestnené v míne určené na zabránenie odhalenia podrobností o funkčnom mechanizme míny nepriateľom.

antisubmarine action / protiponorková činnosť

An operation by one or more antisubmarine ships, submarines or aircraft, or a combination thereof, against a particular enemy submarine. 1996-07-16

Činnosť jednej alebo viacerých protiponorkových lodí, ponoriek, lietadiel alebo ich kombinácia proti nepriateľskej ponorke.

antisubmarine barrier / protiponorkový zátaras; zátaras proti ponorkám

The line formed by a series of static devices or mobile units arranged for the purpose of detecting, denying passage to, or destroying hostile submarines. 1973-02-01

Hranica vytvorená sériou statických zariadení alebo mobilných jednotiek usporiadaných na zisťovanie, zabránenie preplávaniu alebo na zničenie nepriateľských ponoriek.

antisubmarine carrier group; hunter-killer group (admitted) – prípustný termín / skupina protiponorkových lietadlových lodí

A formed group of ships consisting of one or more antisubmarine carriers and a number of escort vessels whose primary mission is to detect and destroy submarines. Such groups may be employed in convoy support or hunter/killer roles. 1973-02-01

Skupina lodí zložená z jednej alebo viacerých protiponorkových lietadlových lodí a niekoľkých sprievodných plavidiel, ktorej hlavnou úlohou je vyhľadávanie a ničenie ponoriek; takéto skupiny sa môžu použiť na zabezpečenie konvojov alebo bojovú činnosť protiponorkových lietadiel.

antisubmarine minefield / protiponorkové mínové pole

A field laid specifically against submarines. It may be laid shallow and be unsafe for all craft, including submarines, or laid deep with the aim of being safe for a surface ships. 1977-03-01

Mínové pole položené špeciálne proti ponorkám; môže sa položiť v malej hĺbke, a tak byť nebezpečné pre všetky plavidlá vrátane ponoriek, alebo vo veľkej hĺbke s úmyslom byť bezpečné pre hladinové lode.

antisubmarine patrol / protiponorková hliadka

The systematic and continuing investigation of an area or along a line to detect or hamper submarines, used when the direction of submarine movement can be established. 1973-02-01

Systematické a nepretržité sledovanie oblasti alebo územia pozdĺž hranice oblasti na zisťovanie alebo zabránenie pohybu ponoriek; používa sa ak bol zistený smer pohybu ponorky.

antisubmarine screen / protiponorková ochrana; ochrana proti ponorkám

An arrangement of ships and/or aircraft for the protection of a screened unit against attack by a submarine. 1973-02-01

Rozmiestnenie lodí alebo lietadiel na ochranu jednotky proti útoku ponorky.

antisubmarine search / pátranie po ponorkách

Systematic investigation of a particular area for the purpose of locating a submarine known or suspected to be somewhere in the area. Some types of search are also used in locating the position of a distress incident. 1973-02-01

Systematické prehľadávanie určitej oblasti na zistenie ponorky, ktorá sa nachádza v danej oblasti alebo sa predpokladá v nej jej prítomnosť; niektoré spôsoby pátrania sa používajú aj pri zisťovaní polohy ponoriek v tiesni.

antisubmarine support operation / protiponorková podporná operácia

An operation conducted by an antisubmarine force in the area around a force or convoy, in areas through which the force or convoy is passing, or in defence of geographic areas. Support operations may be completely coordinated with those of the force or convoy, or they may be independent operations coordinated only to the extent of providing operational intelligence and information. 1973-02-01

Operácia vykonávaná protiponorkovými jednotkami v blízkosti vojenskej jednotky alebo konvoja, v oblastiach, cez ktoré vojenská jednotka alebo konvoj prechádza, alebo na obranu geografických území;

podporné operácie sa môžu úplne koordinovať s operáciami jednotky alebo konvoja, alebo to môžu byť nezávislé operácie koordinované iba v rozsahu poskytovania operačného spravodajstva a informácií.

antisubmarine warfare; ASW / protiponorková činnosť

Operations conducted with the intention of denying the enemy the effective use of his submarines. 09-08-26

Operácie vedené s cieľom zabrániť nepriateľovi efektívne využívať jeho ponorky.

antisubmarine warfare free area; ASWFA / priestor neobmedzeného protiponorkového boja

In naval warfare, a waterspace management area in which no friendly submarines are operating and in which there are no restrictions on the use of antisubmarine weapons. 2010-01-22

Pri vedení bojovej činnosti na mori riadený námorný priestor, v ktorom nepôsobia vlastné ponorky a v ktorom nie je nijako obmedzené používanie zbraní proti ponorkám.

antisubmarine warfare pouncer operation; pouncer operation (admitted) - prípustný termín / posilenie protiponorkovej obrany

The stationing of a screening ship or antisubmarine warfare aircraft between the screen and main body to strengthen the antisubmarine defence in the direction of advance of the formation. Note: that ship or aircraft is considered part of the antisubmarine screen. 2000-10-04

Umiestnenie prieskumnej lode alebo protiponorkového lietadla medzi ochranný priestor a stred vlastných námorných síl na posilnenie protiponorkovej obrany v smere postupu zostavy. Poznámka: Táto loď alebo lietadlo sa považujú za súčasť protiponorkového ochranného predvoja.

antisurface air operation / vzdušné operácie proti povrchovým cieľom

An air operation conducted in an air/sea environment against enemy surface forces. 1982-03-01

Vzdušná operácia vedená vo vzduchu alebo na mori proti nepriateľským hladinovým silám.

antisweep device / zariadenie zabraňujúce vyhľadaniu míny

Any device incorporated in the mooring of a mine or obstructor, or in the mine circuits to make the sweeping of the mine more difficult. 1975-11-01

Zariadenie, ktoré je súčasťou zakotvenia míny, alebo zábrany alebo obvodov míny, ktoré sťažuje jej vyhľadanie.

antisweeper mine / mína proti odmínovaniu

A mine which is laid or whose mechanism is designed or adjusted with the specific object of damaging mine countermeasures vessels. 1975-11-01

Mína, ktorá je položená, a ktorej mechanizmus je určený alebo nastavený s konkrétnym cieľom poškodiť odmínovacie plavidlá.

antitank helicopter (admitted) - prípustný termín

Preferred term: antiarmour helicopter.

antitank mine / protitanková mína

A mine designed to immobilize or destroy a tank. 1973-02-01

Mína určená ma zastavenie alebo zničenie tanku.

antivignetting filter / filter na zoslabenie intenzity

A filter bearing a deposit which is graduated in density to correct for the uneven illumination given by certain lenses, particularly wide-angle types. 1973-02-01

Filter s odstupňovanou hustotou nánosu určený na opravu nerovnomerného osvetlenia spôsobeného niektorými, najmä širokouhlými šošovkami.

antiwatching device / protipozorovacie zariadenie míny

A device fitted in a moored mine which causes it to sink should it watch, so as to prevent the position of the mine or minefield being disclosed. 1975-11-01

Zariadenie pripojené k zakotvenej míne, spôsobujúce jej ponorenie, ak by mohla byť spozorovaná, čím sa zabráni odhaleniu polohy míny alebo odkrytiu mínového poľa.

apparent precession; apparent wander (admitted) - prípustný termín / zdanlivá precesia (odklon)

The apparent deflection of the gyro axis, relative to the earth, due to the rotating effect of the earth and not due to any applied force. 1974-08-01

Zdanlivá odchýlka osi gyroskopu vzhľadom na zem spôsobená rotačným účinkom zeme, nie pôsobením akejkoľvek inej sily.

apparent wander (admitted) - prípustný termín

Preferred term: apparent precession.

apportionment / pomerné rozdelenie

The quantification and distribution by percentage of the total expected effort, in relation to the priorities which are to be given to the various air operations in geographic areas for a given period. 2000-05-09

Percentuálne vyjadrenie stanoveného množstva a rozdelenia celkového predpokladaného úsilia, vo vzťahu k prioritám, ktoré sú určené pre rôzne bojové operácie letectva v geografických oblastiach za dané časové obdobie.

appreciation of the situation (admitted) - prípustný termín

Preferred term: estimate of the situation.

approach end of runway / prah vzletovej a pristávacej dráhy

That end of the runway nearest to the direction from which the final approach is made. 1997-12-18

Koniec pristávacej dráhy najbližší k smeru, z ktorého sa uskutočňuje konečný priamočiary zostup.

approach lane / dráha priblíženia; prístupová dráha

An extension of a boat lane from the line of departure toward the transport area. It may be terminated by marker ships, boats or buoys. 1973-02-01

Predĺženie priechodu pre člny z miesta ich východiskového postavenia do priestoru vyloďovania; môže byť zakončená orientačným plavidlom (loď, čln) alebo bójami.

approach march / rozvinovanie do bojovej zostavy

Advance of a combat unit when direct contact with the enemy is imminent. Troops are fully or partially deployed. The approach march ends when ground contact with the enemy is made or when the attack position is occupied. 1974-08-01

Postup bojovej jednotky, ak hrozí priamy kontakt s nepriateľom; jednotky sú úplne alebo čiastočne rozvinuté; postup v predbojovej zostave končí kontaktom s nepriateľom alebo zaujatím bojovej zostavy.

approach route / prístupová trasa

A route which joins a port to a coastal or transit route. 1975-11-01

Trasa spájajúca prístav s pobrežnou alebo tranzitnou cestou.

approach schedule / harmonogram - plán priblíženia

In amphibious operations, the plan indicating, for each scheduled wave:

a. the time of departure from the rendezvous area;

b. the time when the line of departure is to be crossed;

c. the times when other control points are expected to be crossed;

d. the estimated time of arrival at the beach. 2000-10-04

V obojživelných operáciách plán, ktorý pre každý plánovaný útočný sled vojsk stanovuje:

a. čas odchodu z priestoru zhromaždenia;

b. čas prekročenia východiskového postavenia k útoku;

c. časy očakávania prekročenia ostatných kontrolných bodov;

d. odhadovaný čas príchodu na pobrežie.

approach sequence / riadenie priblíženia

The order in which two or more aircraft are cleared for an approach. 1981-09-01

Poradie v ako je dvom alebo viacerým lietadlám povolený zostup/ priblíženie.

approach time / čas priblíženia

The time at which an aircraft commences its final approach preparatory to landing. 1973-02-01

Čas, v ktorom lietadlo začína konečné priblíženie na pristátie.

approval / schválenie

In NATO, the formal and final agreement by a competent authority without reference to another authority. 2017-06-30

V NATO oficiálny a konečný súhlas kompetentného orgánu bez odvolávania sa na iný orgán.

apron / odbavovacia plocha

A defined area on an aerodrome, intended for parking, loading, unloading and/or servicing of aircraft. 1992-11-01

Vyhradená časť technickej plochy letiska určená predovšetkým na nastupovanie alebo vystupovanie cestujúcich, nakladanie a vykladanie batožín, tovaru, prípadne na plnenie lietadiel pohonnými látkami, parkovanie alebo pozemnú obsluhu lietadiel. (Platí v OS SR pre dopravné lietadlá).

area bombing / plošné bombardovanie

Bombing of a group of targets constituting an area rather than a pinpoint target. 2000-10-04

Bombardovanie skupiny cieľov, ktoré tvoria skôr plošný ako bodový cieľ.

area clearance (admitted) - prípustný termín

Preferred term: clearance.

area control centre; ACC / oblastné stredisko riadenia

A unit established to provide air traffic control service to controlled flights in control areas under its jurisdiction. 1973-02-01

Jednotka určená na poskytovanie služieb kontroly a riadenia letovej prevádzky riadeným letom v kontrolovaných oblastiach v dosahu svojej právomoci.

area damage control / opatrenia na odstránenie škôd

Measures taken before, during or after hostile action or natural or man-made disasters, to reduce the probability of damage and minimize its effects. 1973-02-01

Opatrenia prijaté pred nepriateľskou činnosťou, počas nej a po nej, pri prírodnej alebo človekom spôsobenej katastrofe na zníženie pravdepodobnosti vzniku škôd a minimalizovanie ich účinkov.

area interdiction operation / operácia na prehradenie priestoru

An operation aimed at preventing or hindering enemy operations in a specified area. 1978-06-01

Operácia na zabránenie alebo sťaženie činnosti nepriateľa v určitom priestore.

area of influence / priestor vplyvu

The area in which a commander can directly affect operations.

Note: This may be achieved by manoeuvre, fires and/or information activities. 2020-04-22

Priestor, v ktorom môže veliteľ priamo ovplyvňovať operácie.

Poznámka: Takýto vplyv je možné dosiahnuť prostredníctvom manévrov, paľby či informačných aktivít.

area of intelligence interest; AII / priestor spravodajského záujmu

A geographical area for which commanders require intelligence on the factors and developments that may affect the outcome of operations. 2022-07-18

Geografický priestor, z ktorého velitelia požadujú spravodajské informácie o hrozbách, prostredí a vývoji situácie, ktoré môžu ovplyvniť výsledok operácií.

area of intelligence responsibility; AIR / priestor spravodajskej zodpovednosti

A geographical area allocated to a commander, in which the commander is responsible for the provision of intelligence. 2022-03-02

Geografický priestor pridelený veliteľovi, v ktorom zodpovedá za zabezpečenie úloh spravodajstva.

area of interest; AOI / priestor záujmu

For a given level of command, the area of concern to a commander relative to the objectives of current or planned operations, and which includes the commander's areas of influence, operations or responsibility, and areas adjacent thereto. 2017-09-01

Pre daný stupeň velenia priestor záujmu veliteľa súvisiaci s cieľmi aktuálnych alebo plánovaných operácií, zahŕňajúci priestory jeho vplyvu, operácií alebo priestory zodpovednosti, ako aj priľahlé priestory.

area of operational interest; AOOI / oblasť operačného záujmu

In air defence, an area in which automatic cross-telling of tracks of interest is provided to an adjacent site based on established criteria, such as identity and location. 1974-09-01

V protivzdušnej obrane priestor, v ktorom sa vykonáva automatická výmena informácií o dôležitých trasách medzi susednými stanovišťami na základe určených kritérií, akými sú príslušnosť a poloha.

area of operations; AOO / priestor operácií

An area within a joint operations area defined by the joint force commander for conducting tactical level operations. 2017-09-01

Oblasť v rámci priestoru spoločných operácií určená veliteľom spoločných síl na vedenie operácií na taktickej úrovni.

area of responsibility; AOR / priestor zodpovednosti

In naval operations, a predefined area of enemy terrain for which supporting ships are responsible for covering by fire on known targets or targets of opportunity and by observation. 2005-01-17

V námorných operáciách vopred definovaná oblasť nepriateľského územia, v ktorej podporné lode zodpovedajú za palebnú podporu na známe alebo príležitostné/ náhodné ciele a za pozorovanie.

area of responsibility; AOR / priestor zodpovednosti

For a given level of command, an area assigned to a commander to plan and conduct operations. 2019-01-28

Priestor pridelený veliteľovi na plánovanie a vedenie operácií pre daný stupeň velenia.

area operations / operácie v oblasti

In maritime usage, operations conducted in a geographical area and not related to the protection of a specific force. 1979-08-01

Vo vojenskom námorníctve operácie vedené v danej geografickej oblasti nevzťahujúce sa na ochranu konkrétnej jednotky.

area target / plošný (priestorový) cieľ

A target consisting of an area rather than a single point. 1973-02-01

Cieľ, ktorý predstavuje skôr určitú plochu než jednotlivý bod.

armed forces / ozbrojené sily

The entire military forces of a nation. 2011-02-04

Celé ozbrojené sily štátu.

armed helicopter / vyzbrojený vrtuľník

A helicopter fitted with weapons or weapon systems. 1975-11-01

Vrtuľník vybavený zbraňami alebo zbraňovými systémami.

armed mine / odistená mína

A mine from which all safety devices have been withdrawn and, after laying, all automatic safety features and/or arming delay devices have operated. Such a mine is ready to be actuated after receipt of a target signal, influence or contact. 1995-05-02

Mína, z ktorej boli odstránené všetky bezpečnostné prvky a v ktorej po jej uložení boli aktivované všetky automatické bezpečnostné mechanizmy a/alebo boli uvedené do činnosti oneskorovacie odisťovacie zariadenia; takáto mína je pripravená na aktiváciu po prijatí signálu od cieľa, jeho podnetom alebo po kontakte s ním.

armed reconnaissance / prieskum vzdušným bojom

An air mission flown with the primary purpose of locating and attacking targets of opportunity, i.e. enemy materiel, personnel, and facilities, in assigned general areas or along assigned ground communication routes, and not for the purpose of attacking specific briefed targets. 2015-02-18

Letová úloha vykonávaná s hlavným cieľom zistiť a útočiť na príležitostné, neplánované ciele, ako sú zásoby (napr. materiál, technika, výzbroj), personál alebo zariadenia nepriateľa v pridelených všeobecných priestoroch alebo pozdĺž pridelených pozemných komunikácií; cieľom nie je útočiť na konkrétne určené ciele.

armed sweep / zosilnené odmínovanie

A sweep fitted with cutters or other devices to increase its ability to cut mine moorings. 1975-11-01

Odmínovacie zariadenie vybavené reznými alebo inými zariadeniami na zvýšenie jeho schopnosti prerušenia ukotvenia mín.

arming / odistenie

As applied to explosives, weapons or weapon systems, the changing from a safe to an armed state of readiness. 1995-05-02

V súvislosti s výbušninami, zbraňami alebo zbraňovými systémami je zmena z bezpečného-zaisteného stavu do odisteného stavu pripravenosti.

arming delay device / zariadenie pre oneskorené odistenie

A device fitted to a mine or any autonomous munition designed to prevent it from being armed for a pre-set time after laying or delivery. 1999-07-16

Zariadenie umiestnené v míne alebo akejkoľvek autonómnej munícii určené na zabránenie jej odistenia pred určenou dobou po položení alebo dopade.

arming lanyard

Preferred term: arming wire.

arming pin; safety pin (admitted) - prípustný termín / poistný kolík

A safety component inserted in a munition, which until its removal, prevents the unintentional action of the arming cycle. 2024-08-27

Bezpečnostný prvok umiestnený v munícii, ktorý do odstránenia bráni náhodnému odisteniu munície.

arming wire / odisťovací drôt

A wire, cable or lanyard, routed from the aircraft to an expendable aircraft store in order to initiate the activation sequence for the store upon release from the aircraft, when the armed release condition has been selected.

Note(s): It also prevents arming initiation prior to store release and during safe jettison. 2022-02-07

Drôt, kábel alebo lanko vedené z lietadla k podvesenej leteckej výzbroji na jej odistenie pred zhodením z lietadla, ak boli splnené podmienky na jej zhodenie.

Poznámka: Zároveň bránia odisteniu výzbroje pred zhodením a pri núdzovom odhodení.

army / armáda

A formation larger than an army corps but smaller than an army group and usually consisting of two or more army corps. 2011-02-04

Zostava väčšia ako armádny zbor, ale menšia ako skupina armád, zložená zvyčajne z dvoch alebo viacerých armádnych zborov.

army ; A / pozemné vojsko

The part of a nation’s armed forces that is trained and equipped for fighting on land. 2011-02-04

Časť ozbrojených síl krajiny vycvičená a vyzbrojená na boj na zemi.

army corps; AC; corps (admitted) - prípustný termín / armádny zbor

A formation larger than a division but smaller than an army or army group and normally comprising two or more divisions together with supporting arms and services. 2019-06-05

Zoskupenie väčšie ako divízia, ale menšie ako armáda alebo skupina armád, obvykle zahŕňa dve alebo viaceré divízie spolu s podpornými druhmi vojsk a služieb.

army group; AG / skupina armád

The largest formation of land forces, normally comprising two or more armies or army corps under a designated commander. 2019-06-05

Najväčšie zoskupenie pozemných síl, obvykle zahŕňa dve alebo viaceré armády alebo armádne zbory pod velením určeného veliteľa.

artificial daylight / umelé denné svetlo

Illumination of an intensity greater than the light of a full moon on a clear night. (The optimum illumination is the equivalent of daylight.) 1973-02-01

Osvetlenie s intenzitou väčšou ako svetlo mesiaca v splne počas jasnej noci (optimálne osvetlenie zodpovedá dennému svetlu).

artificial horizon

Preferred term: attitude indicator.

artificial moonlight / umelé mesačné svetlo

Illumination of an intensity between that of starlight and that of a full moon on a clear night. 1973-02-01

Osvetlenie s intenzitou medzi svetlom hviezd a svetlom mesiaca v splne počas jasnej noci.

artillery fire plan table / matica (tabuľka) paľby delostrelectva; tabuľka plánovaných palieb delostrelectva

A presentation of planned targets giving data for engagement. Scheduled targets are fired in a definite time sequence. The starting time may be on call, at a prearranged time or at the occurrence of a specific event. 1973-02-01

Tabuľka plánovaných cieľov s uvedením údajov na napadnutie; paľba na plánované ciele sa vedie v stanovenom časovej postupnosti. Začatie paľby môže byť na vyžiadanie, vo vopred dohovorenom čase alebo v slede udalostí.

artillery manoeuvre area; AMA / manévrovací priestor delostrelectva

An area within which artillery is authorized to deploy but which is not reserved for its exclusive use. 1998-08-03

Priestor, v ktorom sa môže rozmiestniť delostrelectvo, ale ktorý mu nie je výhradne vyčlenený na používanie.

artillery preparation / delostrelecká príprava

Artillery fire delivered before an attack to disrupt communications and disorganize the enemy‘s defence. 1973-02-01

Delostrelecká paľba vedená pred útokom na narušenie spojenia a organizácie obrany nepriateľa.

artillery reserved area; ARA / priestor vyhradený pre delostrelectvo; vyhradená oblasť delostrelectva

An area reserved exclusively for the positioning of artillery assets. 1999-07-16

Priestor určený výhradne na rozmiestnenie delostrelectva.

artillery survey control point / delostrelecký topografický - orientačný bod

A point at which the coordinates and the altitude are known and from which the bearings/azimuths to a number of reference objectives are also known. 1982-08-01

Bod, ktorého súradnice a nadmorská výška sú známe a z ktorého sú známe uhly (azimuty) určitého počtu referenčných/ orientačných cieľov.

aspect change / zmena vzhľadu

The different appearance of a reflecting object viewed by radar from varying directions. It is caused by the change in the effective reflecting area of the target. 1973-02-01

Rôzny vzhľad odrazu objektu pozorovaného rádiolokátorom z rôznych smerov; zapríčiňuje to zmena efektívnej odrazovej plochy cieľa.

assault / úder

A short, violent, but well-ordered attack against a local objective, such as a gun emplacement, a fort or a machine-gun nest. 1981-03-01

Krátky, prudký a dobre vedený útok proti miestnym cieľom, ako je palebné postavenie delostrelectva, pevnosť alebo guľometné hniezdo.

assault / seč

The climax of an attack; closing with the enemy in hand-to-hand fighting. 1981-03-02

Vyvrcholenie útoku; vedenie boja z blízka.

assault aircraft / úderné výsadkové lietadlo

A powered aircraft that moves assault troops and/or cargo into an objective area. 1992-03-01

Lietadlo prepravujúce úderné jednotky a/alebo náklad do cieľovej oblasti.

assault craft / útočné - vyloďovacie plavidlo

A landing craft or amphibious vehicle primarily employed for landing troops and equipment in the assault waves of an amphibious operation. 1980-07-01

Vyloďovacie plavidlo alebo obojživelné vozidlo používané na vylodenie síl a materiálu v útočných sledoch obojživelnej operácie.

assault echelon / úderný sled

The element of a force which is scheduled for initial assault on the objective area. 1982-08-01

Prvok síl, ktorý je plánovaný na začatie úderu v cieľovom priestore.

assault phase / fáza úderu

In an airborne operation, a phase beginning with delivery by air of the assault echelon of the force into the objective area and extending through attack of assault objectives and consolidation of the initial airhead. 2010-03-24

Vo vzdušných výsadkových operáciách fáza začínajúca prepravením úderného prvku síl vzduchom do cieľového priestoru a pokračujúca útokom na ciele úderu a upevnením predsunutého vzdušného predmostia.

assault phase / fáza úderu; fáza seče pobrežných obranných opevnení

In an amphibious operation, the period of time between the arrival of the major assault forces of the amphibious task force in the objective area and the accomplishment of their mission. 1991-09-01

Pri obojživelných operáciách časové obdobie medzi príchodom hlavných útočných obojživelných síl do priestoru cieľa a splnením misie.

assault shipping / vyloďovacie plavidlá; zoskupenie vyloďovacích plavidiel

Shipping assigned to the amphibious task force and utilized for transporting assault troops, vehicles, equipment and supplies to the objective area. 1973-02-01

Vyloďovacie plavidlá pridelené obojživelnému úlohovému zoskupeniu používané na prepravu útočných síl, vozidiel, zariadení a zásob do cieľovej oblasti.

assembly / montážna skupina; zostava

In logistics, an item forming a portion of an equipment, that can be provisioned and replaced as an entity and which normally incorporates replaceable parts or groups of parts. 1992-03-01

V logistike položka tvoriaca časť zariadenia, ktorá sa môže obstarať alebo nahradiť ako celok; obyčajne ju tvoria vymeniteľné dielce alebo skupiny dielcov.

assembly anchorage / ukotvenie súpravy; zhromažďovacie kotvisko

An anchorage intended for the assembly and onward routing of ships. 1978-06-01

Kotvisko určené na zhromažďovanie a ďalšie smerovanie lodí.

assembly area ; AA / priestor sústredenia

An area in which a command is assembled preparatory to further action. 2017-09-01

Priestor, v ktorom je velenie síl predbežne zhromaždené na ďalšiu činnosť.

assembly area / montážne miesto

In a supply installation, the gross area used for collection and combining components into complete units, kits, or assemblies. 1973-02-01

V rámci logistického zariadenia miesto sústredenia a kompletizácie súčiastok do celkov, skupín a podskupín.

assessment / posúdenie

The process of estimating the capabilities and performance of organizations, individuals, materiel or systems. Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. 2007-03-02

Proces posudzovania spôsobilostí a výkonnosti organizácií, jednotlivcov, výzbroje a výstroja alebo systémov. Poznámka: V kontexte ozbrojených síl hierarchický vzťah v logickej postupnosti je: posúdenie, analýza, hodnotenie, potvrdenie a certifikácia.

assets / aktíva

In finance, resources controlled by an entity as a result of past events and from which future economic benefits or service potential are expected to flow to the entity.

Note: Assets comprise tangible and intangible assets.

Examples: buildings; cash; equipment; intellectual property; land; 2019-06-28

Vo financiách zdroje riadené určitou entitou ako výsledok uplynulých udalostí, od ktorých sa očakáva, že budúce ekonomické benefity alebo potenciál služieb budú plynúť do tejto entity.

Poznámka: Tieto prostriedky sú hmotnej i nehmotnej povahy.

Príklad: budovy, hotovosť, vybavenie (výzbroj a výstroj), duševné vlastníctvo, pôda.

assign / poveriť

To detail individuals to specific duties or functions where such duties or functions are primary and/or relatively permanent. 1980-07-01

Poveriť jednotlivca špecifickými povinnosťami alebo činnosťami, pričom tieto povinnosti alebo činnosti sú primárne a/ alebo relatívne stále.

assign / zaradiť

To place units or personnel in an organization where such placement is relatively permanent, and/or where such organization controls and administers the units or personnel for the primary function, or greater portion of the functions, of the unit or personnel. 1980-07-07

Umiestniť jednotky alebo personál v rámci organizácie, pričom toto umiestnenie má trvalý charakter, kde organizácia riadi a administratívne spravuje hlavnú činnosť alebo väčšiu časť činností jednotiek alebo personálu.

associated product / pridružený výrobok

In the context of fuels and lubricants, a petroleum or chemical product used as a hydraulic fluid, corrosion preventive, liquid propellant or specialized product, required for the operation, maintenance or storage of military equipment. 1992-10-01

Pri pohonných hmotách a mazivách ropné alebo chemické výrobky, ako je hydraulická kvapalina, protikorózne prípravky, pohonné látky alebo špecializované výrobky potrebné na prevádzku, údržbu a skladovanie vojenskej techniky.

associated support; AS / pridružená podpora

In naval usage, operations in which a designated unit operates independently of a specified force or group, but is tasked to provide contact information to, receive intelligence from and, if authorized, to cooperate and coordinate operations with the supported force. Tactical control of the unit remains with the assigning authority who coordinates tasking and movement of the unit in response to the requirements of the supported force commander. 1998-09-25

V námorníctve činnosť jednotky, ktorá pôsobí nezávisle od ozbrojenej sily alebo skupiny a má za úlohu informovať o dotyku s nepriateľom, prijímať spravodajské informácie a ak je na to oprávnená,

spolupracovať a koordinovať činnosti s podporovanými silami; taktické riadenie jednotky zostáva v zodpovednosti určeného veliteľa, ktorý koordinuje úlohy a pohyb jednotky podľa požiadaviek veliteľa podporovaných síl.

assumed friend / predpokladaný spojenecký (predpokladaný vlastný)

In identification, the designation given to a track, object or entity whose characteristics, behaviour or origin indicate that it is a probable friend. 2012-08-31

V oblasti identifikácie označenie pre stopu (napr. radarový odraz), objekt alebo entitu, ktorých charakteristiky, správanie alebo pôvod indikujú, že pravdepodobne ide o spojenca (vlastný objekt).

assumption / predpoklad; hypotéza

In planning, a supposition made about the current situation and/or the future course of events to complete an estimate of the situation and decide on the course of action. 2012-01-30

V plánovaní domnienka týkajúca sa aktuálnej situácie alebo budúceho vývinu udalostí, slúžiaca na posúdenie situácie, na odhad jej vývoja a na rozhodnutie o variante ďalšieho pôsobenia.

astern refuelling / zadné dopĺňanie paliva

The transfer of fuel at sea during which the receiving ship(s) keep(s) station astern of the delivering ship. 1981-03-01

Dopĺňanie paliva na mori, počas ktorého si tankujúca loď udržiava postavenie za tankerom.

astro altitude / astronomická výška

The arc of the vertical circle measured from the celestial horizon to the body. 1975-11-01

Oblúk na vertikálnej hlavnej kružnici meraný od astronomického (hvezdárskeho) horizontu k danému telesu.

astro compass / astrokompas; astronomický kompas

An instrument used primarily to obtain true heading or true bearing by reference to celestial bodies. 1975-02-01

Prístroj používaný najmä na určovanie skutočného smeru alebo zemepisného smerníka vzhľadom na nebeské telesá.

astro-tracker / astronavigačné zariadenie; astronomický navigátor; astronomický zameriavač

A navigation equipment which automatically acquires and continuously tracks a celestial body in azimuth and altitude. 1973-01-01

Navigačné zariadenie, ktoré automaticky vyhľadáva a sleduje azimut a výšku nebeského telesa.

asylum seeker; asylum-seeker (deprecated) – neschválený termín / žiadateľ o azyl

Any person who invokes the protection of the 1951 Convention relating to the Status of Refugees before the authorities of a country claiming persecution as defined under article 1 of the Convention to gain official refugee status in that country. 2022-02-16

Osoba, ktorá sa dovoláva ochrany podľa Dohovoru o právnom postavení utečencov z roku 1951 pred orgánmi krajiny a odvoláva sa na prenasledovanie, ako je definované v článku 1 dohovoru, aby získala oficiálny štatút utečenca v tejto krajine.

asylum-seeker (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: asylum seeker

asymmetrical sweep / asymetrické odmínovanie

A sweep whose swept path under conditions of no wind or cross-tide is not equally spaced either side of the sweeper‘s track. 1975-11-01

Odmínovanie, pri ktorom odmínovaná dráha za podmienok bezvetria alebo neprítomnosti vplyvu prílivu a odlivu nie je rovnako rozdelená na obe strany dráhy odmínovacieho zariadenia.

asymmetric threat / asymetrická hrozba

A threat emanating from the potential use of dissimilar means or methods to circumvent or negate an opponent's strengths while exploiting his weaknesses to obtain a disproportionate result. 2003-10-01

Hrozba potenciálneho použitia odlišných prostriedkov alebo metód na obchádzanie alebo negáciu silných stránok protivníka pri využívaní jeho slabých stránok na dosiahnutie neprimeraného výsledku

at my command / na môj povel

In artillery and naval fire support, the command used when it is desired to control the exact time of delivery of fire. 1975-11-01

V delostreleckej a v námornej delostreleckej palebnej podpore povel používaný, ak je potrebné riadiť presný čas začatia paľby.

attach / prideliť

To detail individuals to specific functions where such functions are secondary or relatively temporary, i.e., attach for quarters and rations, attach for flying duty. 1981-03-01

Prideliť jednotlivca na plnenie špecifických úloh, pričom tieto činnosti sú vedľajšie alebo dočasné, napríklad pridelenie na ubytovanie a stravovanie, pridelenie na splnenie leteckej úlohy atď.

attach / pričleniť

To place units or personnel in an organization where such placement is relatively temporary. Subject to limitations imposed in the attachment order, the commander of the formation, unit, or organization receiving the attachment will exercise the same degree of command and control thereover as he does over the units and persons organic to his command. However, the responsibility for transfer and promotion of personnel will normally be retained by the parent formation, unit, or organization. 1981-03-01

Zaradiť jednotky alebo personál do organizačnej štruktúry, pričom takéto zaradenie je relatívne dočasné; v závislosti od obmedzení uvedených v rozkaze o pridelení veliteľ jednotky, útvaru alebo organizácie, ktorá prijíma pridelenie, bude veliť a riadiť tieto jednotky na rovnakom stupni, na akom vykonáva velenie jednotkám pod jeho trvalým velením; zodpovednosť za premiestňovanie a povy- šovanie osôb zostáva naďalej pôvodnému útvaru, jednotke alebo organizácii.

attack, v. / útočiť

To take offensive action against a specified target. 2018-12-06

Vykonať ofenzívnu akciu proti určenému cieľu.

attack group / úderná - útočná (obojživelná) skupina

A subordinate task organization of the navy forces of an amphibious task force. It is composed of assault shipping and supporting naval units designated to transport, protect, land and initially support a landing group. 1973-02-01

Podriadená úlohová organizácia námorných síl obojživelného úlohového zoskupenia; zložená je z útočných plavidiel a podporných námorných jednotiek určených na prepravu, ochranu, pozemnú a začiatočnú podporu vyloďovanej skupiny.

attack helicopter; AH / bojový vrtuľník

A helicopter specifically designed to employ various weapons to attack and destroy enemy targets. 1985-11-01

Vrtuľník špeciálne určený na používanie rôznych druhov zbraní pri útočení a ničení nepriateľských cieľov.

attack position (admitted) - prípustný termín

Preferred term: forming-up place.

attenuation / útlm

Decrease in intensity of a signal, beam, or wave as a result of absorption of energy and of scattering out of the path of a detector, but not including the reduction due to geometric spreading, i.e. the inverse square of distance effect. 1991-11-01

Zníženie intenzity signálu, lúča alebo vlny v dôsledku pohlcovania energie a rozptylu mimo cestu detektora; nezahŕňa zníženie v dôsledku geometrického rozptylu, t. j. nepriameho štvorca vzdialenosti účinku.

attenuation / útlm

In mine warfare, the reduction in intensity of an influence as distance from the source increases. 1991-11-01

V mínovom boji zníženie intenzity účinku v závislosti od vzdialenosti od zdroja.

attenuation factor / koeficient zoslabenia

The ratio of the incident radiation dose or dose rate to the radiation dose or dose rate transmitted through a shielding material.:

Notes:

1. This is the inverse of the transmission factor.

2. The attenuation factor indicates how much a material reduces penetrating radiation. MCJSB, 16-12-14

Pomer hodnoty dopadajúcej dávky ožiarenia alebo dávkového príkonu k dávke ožiarenia alebo k dávkovému príkonu preniknutému cez tieniaci materiál:

Poznámka:

1. Koeficient zoslabenia je opakom prenosového faktora

2. Koeficient zoslabenia indikuje schopnosť materiálu znižovať prenikajúce žiarenie.

attitude / poloha - orientácia v priestore

The grid bearing of the long axis of a target area. 1983-01-01

Smerník súradnicovej siete pozdĺžnej osi cieľovej oblasti (uhol tvorený smerom na cieľ a severnou vetvou kilometrovej siete).

attitude / poloha - orientácia v priestore

The position of a body as determined by the inclination of the axes to some frame of reference. If not otherwise specified, this frame of reference is fixed to the earth. 1983-01-01

Poloha telesa určená sklonom jeho osí vzhľadom na určitú súradnicovú sústavu; ak nie je stanovené inak, táto súradnicová sústava sa vzťahuje k súradnicovej sústave zeme.

attitude indicator / indikátor polohy; ukazovateľ polohy lietadla; umelý horizont

An instrument which displays the attitude of the aircraft by reference to sources of information which may be contained within the instrument or be external to it. When the sources of information are self-contained, the instrument may be referred to as an artificial horizon. 1979-03-01

Prístroj ukazujúci polohu lietadla na základe informácií získaných zo zdrojov, ktoré môžu byť súčasťou prístroja alebo externé; ak sú zdroje informácií samostatné, na prístroj sa možno odvolávať ako na umelý horizont.

attrition / oslabenie

The reduction of the effectiveness of a force caused by loss of personnel and materiel. 1973-02-01

Zníženie efektívnosti jednotky spôsobené stratou živej sily a materiálu.

attrition minefield / mínové pole na zoslabenie

In naval mine warfare, a field intended primarily to cause damage to enemy ships. 1975-11-01

V námornom mínovom boji mínové pole určené na poškodenie nepriateľských lodí.

attrition rate / stupeň zoslabenia

A factor, normally expressed as a percentage, reflecting the degree of losses of personnel or materiel due to various causes within a specified period of time. 2019-06-28

Miera strát osôb alebo materiálu spôsobená rôznymi príčinami za dané časové obdobie; vyjadruje sa v percentách.

attrition sweeping / nepretržité vyhľadávanie

The continuous sweeping of minefields to keep the risk of mines to all ships as low as possible. 1976-08-01

Kontinuálne vyhľadávanie mínových polí na udržanie čo najnižšej miery ohrozenia všetkých lodí mínami.

audience / zúčastnená verejnosť

An individual, group or entity whose interpretation of events and subsequent behaviour may affect the attainment of the end state.

Note(s): The audience may consist of publics, stakeholders and actors. 2021-10-18

Jednotlivec, skupina alebo entita, ktorých interpretácia udalostí a následné správanie môžu ovplyvniť dosiahnutie konečného stavu.

Poznámka: Zúčastnená verejnosť môže pozostávať z verejnosti, zo zainteresovaných strán a z účastníkov.

audience analysis / analýza zúčastnenej verejnosti

The understanding and segmentation of audiences in support of the achievement of objectives. 2022-07-18

Porozumenie a rozčlenenie zúčastnenej verejnosti na podporu dosiahnutia cieľov.

augmentation force; AF; AUF (admitted – prípustný termín) / posily

Any force designated by a nation to strengthen its national forces. 1987-07-01

Akákoľvek jednotka určená krajinou na posilnenie jej národných síl.

authentication / overenie správnosti; oprávnenie

A security measure designed to protect a communication system against fraudulent transmissions. 1973-02-01

Bezpečnostné opatrenia na ochranu komunikačného systému pred podvodným prenosom.

authentication / overenie pravosti

The implementation of recordkeeping procedures that control the creation, receipt, transmission, maintenance, management and use of documents, and that prove that the document is official and protected against unauthorized addition, destruction, deletion, alteration, use or concealment.

Note: Documents may be authenticated by adding a signature or stamp. 2016-09-07

Implementácia postupov na uchovávanie záznamov, ktoré majú za úlohu kontrolovať tvorbu, prijímanie, odosielanie, údržbu, manažment a používanie dokumentov spôsobom, ktorý zabezpečuje pravosť dokumentu a jeho ochranu pred nepovolenou úpravou, vymazaním, použitím alebo odtajnením.

Poznámka: Dokument môže byť overený pridaním podpisu alebo pečiatky.

authenticator / preverovací kód (kód na overenie správnosti správy)

A letter, number or group of letters and/or numbers, attesting to the authenticity of a transmission, a message or data, or to the identity of a net, station or user. 2000-05-09

Písmeno, číslica, skupina písmen alebo číslic alebo oboje potvrdzujúce pravosť správy alebo prenosu.

authentic document / autentický dokument

A document that is proven to be what it purports to be and that it is created, transmitted, received, maintained, managed, archived or destroyed under approved recordkeeping procedures that protect against unauthorized addition, destruction, deletion, alteration, use or concealment.

Note: An authentic document may include the following external markings: an original hand-written signature, and/or a digital equivalent, and/or a stamp and/or be managed in an official records repository. AC, 2016-09-07

Nezameniteľný a overený dokument, ktorý sa vytvára, odosiela, prijíma, udržiava, spravuje, archivuje, prípadne ničí na základe schválených postupov pre ukladanie záznamov predstavujúcich ochranu pred neoprávnenými zmenami dokumentu, jeho zničením, vymazaním a pod.

Poznámka: Autentický dokument môže obsahovať tieto dodatočné externé záznamy: originálny, vlastnoručný podpis, jeho digitálny ekvivalent, pečiatku, prípadne môže byť uložený v oficiálnej spisovni určenej na ukladanie dokumentov a záznamov.

automated / automatizovaný

Pertaining to a system that, in response to inputs, follows a predetermined set of rules to provide a predictable outcome. 2020-05-13

Týkajúci sa systému, ktorý v reakcii na vstupy dodržiava vopred určený súbor pravidiel na poskytnutie predvídateľného výsledku.

automatic flight control system; AFCS / systém auto-matického riadenia letu

A system that includes all equipment to control automatically the flight of an aircraft or missile to a path or attitude described by references internal or external to the aircraft or missile. 2008-08-08

Systém obsahujúci všetky zariadenia na automatické riadenie letu lietadla alebo riadenej strely na dráhe alebo v polohe, ktorá je určená vnútornými alebo vonkajšími súradnicami vzhľadom na lietadlo alebo riadenú strelu.

automatic search jammer; search jammer (admitted) - prípustný termín / rušič s automatickým vyhľadávaním

An intercept receiver and jamming transmitter system which searches for and jams signals automatically which have specific radiation characteristics. 1973-02-01

Prijímací a rušiaci systém, ktorý automaticky vyhľadáva a ruší signály so špecifickými vyžarovacími charakteristikami.

automatic toss / automatické zhodenie

In a flight control system, a control mode in which the toss bombing manoeuvre of an aircraft is controlled automatically. 1973-01-01

V systéme riadenia lietadla režim, pri ktorom sa manéver bombardovania za strmého stúpavého letu riadi automaticky.

autonomous / autonómny

Pertaining to a system that decides and acts to accomplish desired goals, within defined parameters, based on acquired knowledge and an evolving situational awareness, following an optimal but potentially unpredictable course of action. 2020-05-13

Týkajúci sa systému, ktorý sa rozhoduje a koná tak, aby na základe získaných znalostí a vyvíjajúceho sa situačného povedomia dosiahol požadované ciele v rámci definovaných parametrov, pričom postupuje optimálne, ale potenciálne nepredvídateľne.

autonomous operation / autonómna operácia

One mode of operation of a unit in which the unit commander assumes full responsibility for control of weapons and engagement of hostile targets. This mode may be either directed by higher authority or result from a loss of all means of communication. 1973-02-01

Spôsob bojovej činnosti jednotky, pri ktorom veliteľ preberá úplnú zodpovednosť za riadenie zbraní a napadnutie nepriateľských cieľov; tento spôsob môže nariadiť veliteľ s vyššou právomocou alebo vyplynúť zo straty všetkých komunikačných prostriedkov.

autonomy / autonómia

A system's ability to function, within parameters established by programming and without outside intervention, in accordance with desired goals, based on acquired knowledge and an evolving situational awareness. 2019-02-25

Schopnosť systému pracovať v rámci parametrov nastavených programovaním a bez vonkajšieho zásahu, v súlade s požadovanými cieľmi a na základe získaných vedomostí a vývoja situačného povedomia.

available supply rate; ASR / dispozičné množstvo; miera dostupných zásob

The rate of consumption that can be allocated considering the supplies and facilities available for a planned operation or a given period. 1984-10-01

Spotreba, ktorá sa môže stanoviť s ohľadom na zásoby a zariadenia, ktoré sú k dispozícii na plánovanú operáciu alebo stanovené obdobie.

average heading / priemerný kurz

The arithmetic mean of the different values of the headings maintained over a certain period of time. 1973-01-01

Aritmetický priemer rôznych hodnôt kurzov udržiavaných počas určitého časového obdobia.

average speed / priemerná rýchlosť

The average distance travelled per hour calculated over the whole journey excluding specifically ordered halts. 1970-01-01

Priemerná vzdialenosť prejdená za hodinu, vypočítaná z celkovej trasy s vynechaním nariadených zastávok.

aviation medicine / letecké zdravotníctvo

The special field of medicine which is related to the biological and psychological problems of flight. 1973-02-01

Špeciálna oblasť medicíny zaoberajúca sa biologickými a psychologickými problémami lietania.

avionics / avionika

The application of electronics in aviation. 2019-02-01

Použitie elektronických zariadení v letectve.

axial route / hlavná prísunová trasa

A route running through the rear area and into the forward area. 1973-02-01

Trasa prechádzajúca tylovou oblasťou smerujúca do frontového pásma.

axis / os

In land warfare, the general direction of movement, planned or achieved, usually between assigned boundaries. 1989-02-01

V pozemnom boji všeobecný smer pohybu, plánovaný alebo uskutočňovaný v rámci pridelených hraníc.

azimuth guidance / navedenie podľa azimutu

Information which will enable the pilot or autopilot of an aircraft to follow the required track. 1980-10-01

Informácie umožňujúce pilotovi alebo autopilotovi lietadla sledovať požadovanú dráhu.

azimuth resolution / rozlišovacia schopnosť v azimute

The ability of radar equipment to separate two reflectors at similar ranges but different bearings from a reference point. Normally the minimum separation distance between the reflectors is quoted and expressed as the angle subtended by the reflectors at the reference point. 1981-03-01

Schopnosť rádiolokačného zariadenia rozlíšiť dva odrážajúce objekty v približne rovnakej vzdialenosti, ale v rôznych smeroch vzhľadom na vzťažný bod; obyčajne sa uvádza minimálna bezpečná rozlišovacia vzdialenosť medzi odrazmi vyjadrená uhlom, ktorý zvierajú odrazy vo vzťažnom bode.

B

backfilling / doplnenie

The use of reserves, individually or collectively, to undertake the duties of regulars deployed forward to a theatre of operations. 2001-10-01

Využitie záloh, jednotlivo alebo hromadne, na prevzatie povinností vojakov umiestnených v prednej línii na bojisku.

background count / rádioaktivita pozadia

The measurement of radiation activity caused by background radiation and/or other sources that are not under consideration.

Note: It is expressed as a number that refers to the quantity of disintegrations detected by a detector. 2017-04-04

Meranie rádioaktivity zapríčinenej rádioaktivitou pozadia alebo inými zdrojmi, ktoré sa neberú do úvahy.

Poznámka: Vyjadruje sa hodnotou zodpovedajúcou množstvu rozpadnutých častíc detegovanými detektorom.

background radiation / prirodzená rádioaktivita

The ionizing radiation arising from within the local environment, to which individuals are always exposed.

Note: In this context, the environment also includes building materials and space. 2018-08-03

Ionizujúce žiarenie pochádzajúce z okolitého prostredia, ktorému sú osoby trvale vystavené.

Poznámka: v tomto kontexte prostredie zahŕňa rovnako aj stavebné materiály a vesmír.

balance station zero (admitted) - prípustný termín

Preferred term: reference datum.

balisage / vytyčovanie (označovanie) plavebnej dráhy

The marking of a route by a system of dim beacon lights enabling vehicles to be driven at near day-time speed, under blackout conditions. 1973-02-01

Vyznačenie trasy systémom majákov s tlmeným svetlom, ktorý umožňuje riadenie vozidiel s vypnutými svetlami takmer rovnakou rýchlosťou ako pri dennom svetle.

ballistic missile; BM / balistická strela s vlastným pohonom

A missile which does not rely upon aerodynamic surfaces to produce lift and consequently follows a ballistic trajectory when thrust is terminated. 2000-10-04

Strela, ktorá nevyužíva aerodynamické plochy na vytvorenie vztlakovej sily; po skončení pôsobenia hnacej sily letí po balistickej dráhe.

ballistics / balistika

The science or art that deals with the motion, behaviour, appearance, or modification of missiles or other vehicles acted upon by propellants, wind, gravity, temperature, or any other modifying substance, condition, or force. 1974-12-01

Vedný odbor zaoberajúci sa pohybom, správaním, vzhľadom alebo modifikáciou striel alebo iných letových prostriedkov pohybujúcich sa pôsobením hnacích náplní, vetra, zemskej príťažlivosti, teploty alebo iných meniacich sa látok, podmienok alebo síl.

ballistic trajectory / balistická dráha

The trajectory traced after the propulsive force is terminated and the body is acted upon only by gravity and aerodynamic drag. 1973-02-01

Dráha letu telesa po zániku hnacej sily, keď na teleso pôsobí iba zemská príťažlivosť a aerodynamický odpor.

bank angle / uhol náklonu

The angle between the aircraft‘s normal axis and the earth‘s vertical plane containing the aircraft‘s longitudinal axis. 1980-01-01

Uhol medzi zvislou osou lietadla a zvislou rovinou zeme.

barometric altitude / barometrická výška

The altitude determined by a barometric altimeter by reference to a pressure level and calculated according to the standard atmosphere laws. 1994-11-01

Výška udávaná barometrickým výškomerom podľa tlakovej hladiny a vypočítaná na základe známych atmosferických zákonov.

barrage fire / sústredená paľba

Fire which is designed to fill a volume of space or area rather than aimed specifically at a given target. 1973-02-01

Paľba zameraná viac na plošné pokrytie určitého priestoru alebo oblasti ako na zasiahnutie určeného (daného) cieľa.

barrage jamming / priehradné (širokopásmové) rušenie

Simultaneous electromagnetic jamming over a broad band of frequencies. 2023-09-28

Súčasne prebiehajúce elektromagnetické rušenie v širokom pásme frekvencií.

barrier / zátarasa

One or more obstacles that may have an impact on a manoeuvring force and may be used to create an operational effect. 2021-10-26

Jedna alebo viac prekážok, ktoré môžu mať vplyv na manévrovanie síl a môžu sa použiť na dosiahnutie operačného účinku.

barrier gap / medzera medzi zátarasmi

In land operations, an area within a barrier, free of obstacles and not exposed to the effects of mines, whose width and direction allow a friendly force to pass through in tactical formation. 2005-01-31

V pozemných operáciách, priestor v rámci systému zátarás , kde sa nenachádzajú žiadne prekážky a nie je vystavený účinkom mín. Šírka a smer medzery medzi zátarasami musí umožňovať vlastným silám prechod v taktickej formácii.

barrier restricted area / priestor s obmedzeným zatarasovaním

An area declared by an authorized commander where manoeuvre of friendly forces must not be hindered by barriers. Restrictions imposed may include a complete ban on the emplacement of obstacles in certain areas for specified periods. 1996-01-09

Priestor určený oprávneným veliteľom, v ktorom nesmie byť manéver vlastných síl obmedzený zátarasmi. Vyhlásené obmedzenia môžu obsahovať úplný zákaz zriaďovania zátarás v určitých priestoroch počas presne stanovenej doby.

bar scale (admitted) - prípustný termín

Preferred term: graphic scale.

base; camp (admitted) – prípustný termín / base / základňa

A location or military installation from which operations are projected or supported. 2015-02-18

Miesto alebo vojenské zariadenie, z ktorého sa plánujú alebo podporujú operácie.

base defence zone; BDZ / zóna obrany základne

In airspace management, airspace established around a base to enhance the effectiveness of air defence systems. 2013-01-29

V riadení vzdušného priestoru je to vzdušný priestor stanovený okolo základne s cieľom zvýšiť účinnosť systémov protivzdušnej obrany.

base development / rozšírenie základne

The improvement or expansion of the resources and facilities of an area or a location to support military operations. 1973-03-01

Zdokonalenie alebo rozšírenie prostriedkov a zariadení priestoru alebo miesta na podporu vojenských operácií.

base ejection shell / strela s dnovým výmetom

A type of shell which ejects its load from its base. 1973-03-01

Typ strely, ktorý vymetáva nesený náklad cez svoje dno.

base fuze / dnový zapaľovač

Fuze located in the base of a projectile or bomb. 1973-03-01

Zapaľovač umiestnený v dnovej časti strely alebo bomby.

baseline / najkratšia čiara spájajúca dva vysielače

In radio navigation, the shorter arc of the great circle joining two radio transmitting stations of a navigation system. 1994-11-01

V rádiovej navigácii časť hlavnej kružnice spájajúcej dve vysielacie rádiové stanice navigačného systému, predstavujúca najkratšiu vzdialenosť medzi týmito stanicami.

base surge / spodný rázový oblak

A cloud that rolls out from the bottom of the column produced by a subsurface burst of a nuclear weapon.

Note(s): 1. For underwater bursts the surge is, in effect, a cloud of liquid droplets which has the property of flowing almost as if it were a homogeneous fluid. 2. For subsurface land bursts the surge is made up of small solid particles but still behaves like a fluid. 2020-11-13

Oblak, ktorý sa uvoľní zo spodnej časti stĺpca vytvoreného podzemným výbuchom jadrovej zbrane.

Poznámky:

1. V prípade výbuchov pod vodnou hladinou je rázovým oblakom v skutočnosti oblak kvapiek, ktorý má vlastnosti prúdenia takmer ako homogénna tekutina.

2. V prípade podzemných výbuchov je spodný rázový oblak zložený z malých pevných častíc, ale stále sa správa ako tekutina.

basic intelligence / prvotná spravodajská informácia

Intelligence derived from any source, that may be used as reference material for planning and as a basis for processing subsequent information or intelligence.

Note(s): Basic intelligence is fused from all available data, information, joint intelligence, surveillance and reconnaissance results, single-source intelligence and all-source intelligence and it is fundamental to current intelligence. 2020-11-13

Spravodajská informácia získaná z akéhokoľvek zdroja, ktorá sa môže využiť ako východiskový podklad pri plánovaní a ako základ na spracovanie ďalších spravodajských informácií alebo spravodajských produktov.

Poznámka: Prvotná spravodajská informácia je zložená zo všetkých dostupných údajov, informácií, z výsledkov spoločného spravodajstva, sledovania a prieskumu, jedno či viaczdrojových spravodajských informácií a je základom pre aktuálne spravodajské informácie.

basic load; BL / vezené zásoby

The sum of the combat load and the organizational load, carried on operations by the unit or formation and intended for use by that unit or formation without external resupply. 2017-12-06

Množstvo pohyblivých zásob a základnej výbavy nesených/vezených jednotkou alebo zoskupením, určených na použitie v rámci operácie bez nutnosti ich doplnenia z vonkajších zdrojov.

basic military route network / základná sieť vojenských ciest

Axial, lateral, and connecting routes designated in peacetime by the host nation to meet the anticipated military movements and transport requirements, both Allied and national. 1979-03-01

Hlavné, vedľajšie a prepojovacie cesty určené v čase mieru hostiteľskou krajinou na predpokladané vojenské presuny a prepravu spojeneckých a vlastných síl.

basic stocks / základné zásoby

Stocks to support the execution of approved operational plans for an initial predetermined period. 1988-02-01

Zásoby určené na zabezpečenie odsúhlasených operačných plánov na začiatočné vopred stanovené počiatočné časové obdobie.

basic stopping power / účinnosť mínového poľa

The probability, expressed as a percentage, of a single vehicle being stopped by mines while attempting to cross a minefield. 1979-12-01

Percentuálne vyjadrená pravdepodobnosť, že jedno vozidlo bude pri prekonávaní mínového poľa zastavené mínami.

battery; Bty / batéria

All guns, torpedo tubes, searchlights or missile launchers of the same size or calibre or used for the same purpose, either installed in one ship or otherwise operating as an entity. 1973-03-01

Všetky delá, torpédové hlavne, svetlomety alebo odpaľovacie zariadenia rovnakej veľkosti, rovnakého kalibru alebo používané na rovnaký cieľ, inštalované na jednej lodi alebo inak operujúce ako celok.

battery; Bty / batéria

Tactical and administrative artillery unit or subunit corresponding to a company or similar unit in other branches of the Army. 1973-03-01

Taktická a administratívna delostrelecká jednotka alebo menšia jednotka zodpovedajúca rote alebo podobnej jednotke pozemných síl.

battery control centre / stredisko riadenia paľby batérie

The operations centre from which Hawk missiles are controlled at battery level. 1975-11-01

Operačné stredisko, z ktorého sa na úrovni batérie riadia strely typu Hawk.

battle casualty; BC / bojové straty

Any casualty incurred as the direct result of hostile action, sustained in combat or relating thereto or sustained going to or returning from a combat mission. 1989-06-01

Akákoľvek strata, ktorá vznikne ako priamy dôsledok činnosti nepriateľa v priebehu boja alebo v súvislosti s ním, pri plnení bojovej úlohy alebo pri návrate z nej.

battle damage assessment; BDA / vyhodnotenie úrovne poškodenia cieľa

The timely and accurate assessment of damage resulting from the application of lethal or non-lethal force against an entity. 2023-07-26

Včasné a presné posúdenie úrovne poškodenia cieľa spôsobeného po použití smrtiacej alebo nesmrtiacej sily proti objektu.

battle damage repair; BDR / oprava bojového poškodenia

Essential repair, which may be improvised, carried out rapidly in a battle environment in order to return damaged or disabled equipment to temporary service. 2011-02-04

Nevyhnutná oprava, ktorá môže byť improvizovaná, vykonávaná rýchlo v bojovom prostredí s cieľom navrátiť poškodené zariadenie alebo zariadenie neschopné prevádzky do dočasného používania.

battlefield illumination / osvetlenie bojiska

The lighting of the battle area by artificial light either visible or invisible to the naked eye. 1982-03-01

Osvetlenie bojiska umelým svetlom viditeľným alebo neviditeľným ľudským okom.

battlespace; engagement space / priestor bojovej činnosti

The part of the operating environment where actions and activities are planned and conducted. 2022-03-02

Časť operačného prostredia, v ktorej sa plánujú a vykonávajú akcie a aktivity.

battlefield surveillance / sledovanie bojiska

Systematic observation of the battle area for the purpose of providing timely information and combat intelligence. 1979-08-01

Systematické pozorovanie bojiska za účelom včasného poskytovanie informácií a spravodajských informácií o bojisku.

battlespace awareness (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: situational awareness.

beach capacity / kapacita časti pobrežia

An estimate, expressed in terms of measurement tons, or weight tons, of cargo that may be unloaded over a designated strip of shore per day. 1973-03-01

Odhad nákladu, ktorý sa môže vyložiť v určenom pásme na pobreží za deň; vyjadruje sa v merných alebo v hmotnostných tonách.

beach group; (admitted) - prípustný termín

Preferred term: shore party.

beachhead / predmostie na pobreží

A designated area on a hostile or potentially hostile shore which, when seized and held, provides for the continuous landing of troops and matériel, and provides manoeuvring space required for subsequent projected operations ashore. 1993-12-01

Vyznačená oblasť na pobreží nepriateľa alebo potenciálneho nepriateľa, ktorá po ovládnutí a udržaní umožňuje nepretržité vyloďovanie jednotiek a materiálu a poskytuje požadovaný manévrovací priestor na ďalšie plánované operácie na brehu.

beach minefield / pobrežné mínové pole

A minefield in the shallow water approaches to a possible amphibious landing beach. 1977-11-01

Mínové pole položené v plytkých vodách zasahujúce do pobrežnej oblasti možného vylodenia obojživelných jednotiek.

beach reserves / zásoby (umiestnené) na pobreží

In an amphibious operation, an accumulation of supplies of all classes established in dumps in beachhead areas. 1992-03-01

Pri obojživelných operáciách sústredenie zásob všetkých druhov v skladoch v priestore predmostia na pobreží.

beam rider / navádzanie lúčom

A missile guided by radar ogr radio beam. 1973-03-01

Strela s vlastným pohonom navádzaná radarovým alebo rádiovým lúčom.

before-flight inspection; preflight inspection (admitted) - prípustný termín / predletová príprava

Preflight check to ensure general aircraft safety and that disposable loads, e.g., fuel and armament equipment, etc., are correctly adjusted for the particular operation or sortie. Commonly called “preflight inspection”. 1990-04-01

Kontrola pred letom na zaistenie celkovej bezpečnosti lietadla a správneho prispôsobenia jeho vybavenia, napríklad paliva a výzbroje atď., konkrétnej operácii alebo úlohe; všeobecne sa nazýva preflight inspection.

belligerent; adj. / bojujúci

Engaged in a war or an armed conflict. 2015-08-14

Zapojený do vojny alebo ozbrojeného konfliktu.

be-prepared mission / podmienená úloha (úloha vydávaná v závislosti od výsledku predchádzajúcej aktivity)

A mission assigned to a unit and that may be executed depending on the result of its previous action. 2012-01-30

Úloha zadaná jednotke, ktorej vykonanie závisí od výsledku jej predchádzajúcej aktivity.

best value (admitted) - prípustný termín

Preferred term: best value for money.

best value for money; best value (admitted) - prípustný termín / najlepšia hodnota za peniaze

The principle applied to determine the most acceptable offer for awarding contracts for goods or services, based on an assessment of both price and other qualifying factors. 2019-06-28

Zásada používaná na určenie najprijateľnejšej ponuky pri zadávaní zákaziek na tovary alebo služby založená na posúdení cenových a iných kvalifikačných faktorov.

binary chemical munition / binárna chemická munícia

A munition in which chemical substances, held in separate containers, react when mixed or combined as a result of being fired, launched or otherwise initiated to produce a chemical agent. 1991-11-01

Munícia, v ktorej sú chemické látky umiestnené v oddelených kontajneroch. Po zmiešaní alebo zlúčení následkom výstrelu, vypustenia alebo inej iniciácie vytvárajú chemickú látku.

binding / upevnenie nákladu

The fastening or securing of items to a pallet. 2018-12-06

Pripevnenie alebo zaistenie nákladu k palete.

blast / výbuch

The brief and rapid movement of air, vapour or fluid away from a centre of outward pressure, as in an explosion or in the combustion of rocket fuel; the pressure accompanying this movement. This term is commonly used for “explosion”, but the two terms may be distinguished. 1973-03-01

Krátky a rýchly poryv vzduchu, plynu alebo tekutiny smerom von z centra tlaku, ako pri explózii alebo pri zapálení raketového paliva. Jeho sprievodným javom je tlak. Používa sa ako výraz pre explóziu, ale je možné ich rozlišovať.

blast overpressure; overpressure (admitted) - prípustný termín / pretlak pri výbuchu

The pressure, in excess of ambient atmospheric pressure, resulting from theblast wave of an explosion. 2017-04-04

Tlak, ktorý prekročil atmosférický tlak prostredia, spôsobený tlakovou vlnou pri výbuchu.

blast wave / tlaková vlna

A wave created by the rapid expansion of hot gases in the atmosphere, following an explosion. 2020-11-13

Vlna vytvorená rýchlou expanziou horúcich plynov v atmosfére po výbuchu.

blind bombing zone / zóna bombardovania bez obmedzenia

A restricted area (air, land, or sea) established for the purpose of permitting air operations, unrestricted by the operations or possible attack of friendly forces. 1973-03-01

Vymedzený priestor (vzdušný, pozemný alebo námorný) vytvorený na umožnenie vzdušných operácií, ktorý nie je obmedzený operáciami alebo možným útokom vlastných síl.

blip / stopa - obrys na obrazovke rádiolokátora

The luminous image of an object on a visual display. 1995-05-02

Svetielkujúce zobrazenie objektu na obrazovke.

blister agent; vesicant agent (admitted – prípustný termín) / pľuzgierotvorná toxická chemická látka

A weaponized chemical that can injure the eyes and lungs, and can burn or blister the skin. 2014-06-25

Toxická chemická látka použitá ako zbraň, ktorá môže poškodiť oči a pľúca a spôsobiť popáleniny a pľuzgiere na pokožke.

block; v. / blokovať

To deny access to a given area, movement in a given direction, or movement along a route or avenue of approach. 2020-01-20

Zamedziť prístup do daného priestoru, pohyb v danom smere alebo pohyb po trase, alebo prístupovom smere.

blocking and chocking / zablokovanie a zaklinovanie

The use of wedges or chocks to prevent the inadvertent shifting of cargo in transit. 2016-09-05

Použitie klinov alebo brvien na zabránenie samovoľnému pohybu nákladu pri preprave.

blocking fire / blokovacia paľba

A concentration of fire intended to deny the enemy access to a given area or to prevent their advance in a given direction. 2005-01-17

Sústredená paľba s cieľom znemožniť prístup nepriateľa do daného priestoru alebo zabrániť jeho postupu daným smerom.

blocking position / blokujúce postavenie

A defensive position so sited as to deny the enemy access to a given area or to prevent his advance in a given direction. 1978-06-01

Obranné postavenie brániace nepriateľovi v prístupe do určenej oblasti alebo v postupe určeným smerom.

block stowage loading / nakladanie podľa miesta určenia

A method of loading whereby all cargo for a specific destination is stowed together. The purpose is to facilitate rapid offloading at the destination, with the least possible disturbance of cargo intended for other points. 1973-03-01

Spôsob nakladania, pri ktorom je celý náklad určený do konkrétnej cieľovej oblasti umiestnený spolu; cieľom je umožniť rýchle vyloženie nákladu v mieste určenia s najmenším možným prekladaním alebo poškodením nákladu určeného do iných miest.

block time / celkový čas letu

The period from the moment the chocks are withdrawn and brakes released, or moorings dropped, to the return to rest or take-up of moorings after the flight. 1973-03-01

Časový úsek od odstránenia klinov, uvoľnenia bŕzd alebo ukotvenia lietadla po návrat na stojánku alebo ukotvenie po lete.

blood agent / všeobecne jedovatá toxická chemická látka; hemotoxín

A chemical compound, including the cyanide group, that affects bodily functions by preventing the normal utilization of oxygen by body tissues. 1991-11-01

Chemická zlúčenina obsahujúca kyanidovú skupinu, ktorá ovplyvňuje telesné funkcie tým, že bráni telesným tkanivám normálne využívať kyslík.

blowback / spätný únik

Escape, to the rear and under pressure, of gases formed during the firing of the weapon. Blowback may be caused by a defective breech mechanism, a ruptured cartridge case or a faulty primer. 1973-03-01

Únik plynov pod tlakom, ktoré vznikli pri výstrele zbrane, smerom dozadu; spätný únik plynov môže spôsobiť poškodený záverový mechanizmus, prasknutá nábojnica alebo chybná zápalka.

blowback / spätný ráz

Type of weapon operation in which the force of expanding gases acting to the rear against the face of the bolt furnishes all the energy required to initiate the complete cycle of operation. A weapon which employs this method of operation is characterized by the absence of any breech-lock or bolt-lock-mechanism. 1973-03-01

Druh činnosti pri ktorej energia rozpínajúcich sa plynov pôsobíaca dozadu proti čelnej ploche západky zabezpečuje celkovú energiu potrebnú na začatie úplného funkčného cyklu , takto fungujúca zbraň sa vyznačuje neprítomnosťou mechanizmu uzamykania záveru alebo zámku mechanizmu západky.

blue forces / modrí

Those forces identified as friendly forces. 2024-09-20

Sily identifikované ako vlastné sily.

blue force tracking (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: friendly-force tracking.

blue key / modrá šablóna

A blue image on any medium which is not reproduced when the superimposed work is reproduced, used as a guide for scribing or drawing. 1973-03-01

Modré zobrazenie na akomkoľvek médiu, ktoré sa pri reprodukovaní netlačí a používa sa ako šablóna pri rysovaní alebo kreslení.

boat lane / lodná dráha; priechod pre vyloďovacie člny

A lane for amphibious assault landing craft, which extends seaward from the landing beaches to the line of departure. The width of a boat lane is determined by the length of the corresponding beach. 1973-03-01

Dráha pre obojživelné útočné vyloďovacie plavidlá rozprestierajúca sa od morského pobrežia smerom do mora k čiare vylodenia; šírka lodnej dráhy je daná dĺžkou príslušnej časti morského pobrežia.

boattail / aerodynamický chvost

The conical section of a ballistic body that progressively decreases in diameter toward the tail to reduce overall aerodynamic drag. 1973-03-01

Kužeľová časť balistického telesa, ktorého priemer sa postupne zmenšuje smerom k zadnej časti na zníženie celkového aerodynamického odporu.

bombing angle / zámerný uhol bombardovania

The angle between the vertical and a line joining the aircraft to what would be the point of impact of a bomb released from it at that instant. 1973-03-01

Uhol medzi vertikálou a čiarou spájajúcou lietadlo s bodom nárazu bomby zhodenej v danom okamžiku.

bombing errors / chyby (odchýlky) bombardovania

50 % Circular Error - The radius of a circle, with the centre at a desired mean point of impact, which contains half the missiles independently aimed to hit the desired mean point of impact. 1973-03-01

50 percentná kruhová chyba - polomer kruhu so stredom vo vyžadovanom strednom bode zásahu, v ktorom sa nachádza polovica riadených striel nezávisle zamierených na zasiahnutie vyžadovaného stredného bodu zásahu.

bombing errors / chyby (odchýlky) bombardovania

50 % Deflection Error - Half the distance between two lines, drawn parallel to the aircraft's track and equidistant from the desired mean point of impact, which contains half the missiles independently aimed to hit the desired mean point of impact. 1973-03-01

50 percentná stranová chyba - polovičná vzdialenosť medzi dvoma priamkami vedenými súbežne s dráhou lietadla a rovnako vzdialenými od vyžadovaného stredného bodu zásahu, v ktorej sa nachádza polovica riadených striel nezávisle zamierených na zasiahnutie vyžadovaného stredného bodu zásahu.

bombing errors / chyby (odchýlky) bombardovania

50 % Range Error - Half the distance between two lines drawn perpendicular to the aircraft's track equidistant from the desired mean point of impact, which contains half the missiles independently aimed to hit the desired mean point of impact. (Note: Above errors should imply overall errors unless otherwise stipulated by inclusion of the word “Random” or “Systematic” as necessary). 1973-03-01

50 percentná dĺžkova (diaľková) chyba - polovičná vzdialenosť medzi dvoma priamkami vedenými kolmo na dráhu lietadla rovnako vzdialenými od vyžadovaného stredného bodu zásahu, v ktorej sa nachádza polovica riadených striel nezávisle zamierených na zasiahnutie vyžadovaného stredného bodu zásahu. (Poznámka: Uvedené odchýlky predstavujú celkové chyby, ak nie je stanovené inak uvedením slova náhodná „random“ alebo systematická „systematic“.)

bombing height / výška bombardovania

In air operations, the height above ground level at which the aircraft is flying at the moment of ordnance release. Bombing heights are classified as follows:

very low: below 100 feet;

low: from 100 to 2,000 feet;

medium: from 2,000 to 10,000 feet;

high: from 10,000 to 50,000 feet;

very high: 50,000 feet and above. 1983-01-01

Výška nad povrchom zeme, v ktorej letí lietadlo v okamihu zhodenia bomby; výšky bombardovania sa klasifikujú takto:

veľmi nízka: menej ako 100 stôp (30 m);

nízka: od 100 do 2 000 stôp (30 m - 660 m);

stredná: od 2 000 po 10 000 stôp (660 m - 3 280 m);

vysoká: od 10 000 po 50 000 stôp (3 280 m - 16 400 m);

veľmi vysoká: 50 000 stôp a viac (nad 16 400 m).

bombing run / steč na bombardovanie

In air bombing, that part of the flight that begins, normally from an initial point, with the approach to the target, includes target acquisition, and ends normally at the weapon release point. 1983-11-01

Pri leteckom bombardovaní časť letu, ktorá sa začína vo východiskovom bode, s následným priblížením sa k cieľu a jeho zameraním; obyčajne sa končí v bode zhodenia výzbrojného materiálu.

bomb release line / čiara zhodenia bomby

An imaginary line around a defended area or objective over which an aircraft should release its bomb in order to obtain a hit or hits on an area or objective. 1973-03-01

Pomyselná čiara v okolí bráneného priestoru alebo cieľa, nad ktorou by malo lietadlo zhodiť bombu na dosiahnutie zásahu alebo zásahov priestoru alebo cieľa.

bomb release point / miesto zhodenia bomby

The point in space at which bombs must be released to reach the desired point of detonation. 1973-03-01

Bod v priestore, v ktorom sa musí zhodiť bomba, aby dopadla na požadované miesto výbuchu.

bonding / (elektrické) prepojenie

In electrical engineering, the process of connecting together metal parts so that they make low resistance electrical contact for direct current and lower frequency alternating currents. 1980-10-01

V elektrotechnike proces spájania kovových častí na vytvorenie elektrického kontaktu s nízkym odporom pri jednosmernom a nízkofrekvenčnom striedavom prúde.

booby trap / nástraha

A device designed, constructed or adapted to kill or injure, which functions when a person disturbs or approaches an apparently harmless object or performs an apparently safe act. AC/326, 2018-04-19

Zariadenie vytvorené, zostavené alebo prispôsobené na zabitie alebo zranenie, ktoré sa uvedie do činnosti, ak osoba naruší zdanlivo neškodný predmet, alebo sa k nemu priblíži, alebo pri zdanlivo bezpečnej manipulácii.

booster / počinová náplň

A secondary explosive element sufficiently sensitive so as to be initiated by an explosive element and powerful enough to cause detonation of the main charge.

Sekundárny element z trhaviny dostatočne citlivý na to, aby bol iniciovaný inými výbušnými elementami a bol dostatočne výkonný na to, aby vyvolal detonáciu hlavnej výbušnej náplne.

booster / zdroj prídavnej energie,

An auxiliary or initial propulsion system which travels with a missile or aircraft and which may or may not separate from the parent craft when its impulse has been delivered. A booster system may contain, or consist of, one or more units. 1991-01-01

Pomocný alebo počiatočný pohonný systém, ktorý je súčasťou strely alebo lietadla; môže ale nemusí sa oddeliť od stávajúceho nosiča po dodaní impulzu; systém zdroja prídavnej energie môže obsahovať jednu alebo viacero takýchto jednotiek, alebo sa môže z nich skladať.

border crosser / obyvateľ pohraničia

An individual, living close to a frontier, who normally has to cross the frontier frequently for legitimate purposes. 2015-02-18

Osoba žijúca v blízkosti hraníc, ktorá musí často prechádzať hranicu z legitímnych dôvodov.

boresafe fuze / zapaľovač s hlavňovou istotou

Type of fuze having an interrupter in the explosive train that prevents a projectile from exploding until after it has cleared the muzzle of a weapon. 1973-03-01

Typ zapaľovača s prerušovačom v iniciačnom reťazci, ktorý bráni výbuchu strely pokiaľ neprejde cez ústie hlavne.

bottom mine; ground mine (admitted) - prípustný termín / mína uložená na dne

A mine with negative buoyancy which remains on the seabed. 1976-12-01

Mína so zápornym vztlakom zotrvávajúca na morskom dne.

bottom sweep / hĺbkové vyhľadávanie mín

A sweep, either wire or chain, used either to sweep mines close to the bottom or to remove mines from a channel by dragging. 1976-12-01

Vyhľadávanie lanom alebo reťazou, používané na vyhľadávanie mín nachádzajúcich sa blízko dna alebo na odstraňovanie mín z prieplavu ťahaním.

bound / prískok

In land warfare, a single movement, usually from cover to cover, made by troops often under enemy fire. 1991-09-01

V pozemnom boji jednorázový pohyb, obyčajne z úkrytu do úkrytu, často vykonávaný jednotkami pod nepriateľskou paľbou.

boundary / rozhranie

In land warfare, a line by which areas of responsibility between adjacent units/formations are defined. 1978-06-01

V pozemnom boji čiara určujúca priestory zodpovednosti medzi susednými jednotkami alebo zväzkami.

boundary disclaimer / autorizácia hranice (obsahu) mapy; neuznanie hranice

A statement on a map or chart that the status and/or alignment of international or administrative boundaries is not necessarily recognized by the government of the publishing nation. 1973-03-01

Vyjadrenie na mape alebo námornej mape, že právne postavenie alebo vymedzenie medzištátnych alebo administratívnych hraníc nemusí byť uznané krajinou, v ktorej bola mapa publikovaná.

bouquet mine / skupinová mína

In naval mine warfare, a mine in which a number of buoyant mine cases are attached to the same sinker, so that when the mooring of one mine case is cut, another mine rises from the sinker to its set depth. 1975-11-01

V námornom mínovom boji mína predstavujúca skupinu plávajúcich mín pripevnených na spoločnú mínovú kotvu; po preseknutí zakotvenia jednej míny sa uvoľní ďalšia mína, ktorá vystúpi do stanovenej hĺbky.

bracketing / hrubé zastreľovanie; rámovanie

A method of adjusting fire in which a bracket is established by obtaining an over and a short along the spotting line, and then successively splitting the bracket in half until a target hit or desired bracket is obtained. 1973-03-01

Metóda zástrelnej paľby, pri ktorej sa rámec stanovuje pomocou dlhej a krátkej paľby pozdĺž čiary vedenia delostreleckej paľby s následným delením rámca na polovicu, kým sa nezasiahne cieľ alebo nezíska požadovaný rámec.

breach; v. / preraziť

To force a passage through an obstacle or fortification. 2020-01-20

Vynútiť prechod cez prekážku alebo opevnenie.

break-off position / miesto rozdelenia

The position at which a leaver or leaver section breaks off from the main convoy to proceed to a different destination. 1979-03-01

Miesto, v ktorom sa plavidlo alebo skupina plavidiel odpojí od hlavného konvoja a sleduje iný cieľ.

break-up / rozdelenie; rozpad

In detection by radar, the separation of one solid return into a number of individual returns which correspond to the various objects or structure groupings. This separation is contingent upon a number of factors including range, beam width, gain setting, object size and distance between objects. 1974-12-01

V rádiolokačnej detekcii rozdelenie celistvého odrazu na niekoľko jednotlivých odrazov, ktoré zodpovedajú rôznym objektom alebo zoskupeniu celej štruktúry; rozdelenie závisí od množstva rôznych faktorov, ako sú vlnové pásmo, šírka lúča, nastavenie zosilnenia, veľkosť objektu a vzdialenosť medzi objektmi.

break-up ; split-up (admitted) - prípustný termín / rozdelenie; rozpad

In imagery interpretation, the result of magnification or enlargement which causes the imaged item to lose its identity and the resultant presentation to become a random series of tonal impressions. 1974-12-01

Pri analýze zobrazenia výsledok zväčšenia alebo rozšírenia, ktoré spôsobí, že zobrazený objekt stráca svoju identitu a výsledné zobrazenie sa skladá z náhodných sérií odtieňov.

brevity code (obsolete) - zastaraný termín

Preferred term: brevity word.

brevity word; brevity code (obsolete) - zastaraný termín / skrátené slovo

A single word or short phrase of not more than three individual words that has the sole purpose of abbreviating and removing ambiguity from messages.

Note: Brevity words give apredefined specific meaning to a phonetically distinct word or acronym. 2017-09-01

Jedno slovo alebo krátka fráza zložená najviac z troch samostatných slov, ktorých účelom je výhradne skrátenie správ a zabránenie ich nejednoznačnosti.

Poznámka: skrátené slová dávajú foneticky jednoznačným slovám alebo akronymom vopred definovaný špecifický význam.

bridgehead / predmostie

An area of ground held or to be gained on the enemy's side of a linear obstacle. 2021-10-26

Pozemný priestor, ktorý je obsadený alebo má byť získaný na nepriateľskej strane lineárnej prekážky (napríklad rieky, potoka so strmými brehmi alebo umelo vytvorenej prekážky, ako je diaľnica alebo násyp).

bridgehead line / čiara predmostia (na rieke)

The limit of the objective area in the development of the bridgehead. 1973-03-01

Hranica cieľovej oblasti pri vytváraní predmostia na rieke.

broadcast-controlled air interception / rádiom riadený vzdušný prepad

An interception in which the interceptor is given a continuous broadcast of information concerning an enemy raid and effects interception without further control. 1973-03-01

Vzdušný prepad, pri ktorom stíhacie lietadlo dostáva nepretržité rádiové informácie o útočnej činnosti nepriateľa a prepad vykonáva samostatne bez ďalšieho riadenia.

brownout / “brownout” / strata priestorovej orientácie – brownout

The loss of visual references caused by blowing dust or sand.

Note: In helicopter operations, this form of degraded visual environment condition is often self-induced during landing and/or take-off. 2020-06-30

Strata priestorovej orientácie spôsobená zvíreným prachom alebo pieskom.

Poznámka: Pri prevádzke vrtuľníka je toto zníženie dohľadnosti často zapríčinené samotným vrtuľníkom počas pristávania alebo vzletu.

budget / rozpočet

An estimate of all funding requirements for a body, agency or programme for a financial year.

Notes: 1. The budget is screened by the relevant finance committee and approved by memberstates represented on the appropriate governing body. 2. Budgets are used as steering instruments. 2019-06-28

Odhad všetkých požiadaviek na financovanie orgánov, agentúr alebo programov na finančný rok.

Poznámky: 1. Rozpočet je preverovaný príslušnou finančnou komisiou a schvaľovaný členskými krajinami zastúpenými príslušnými vládnymi orgánmi. 2. Rozpočty sú používané ako nástroje riadenia.

budget / rozpočet

Appropriated funds allocated to a NATO entity for a particular purpose. 2019-06-28

Účelové prostriedky pridelené organizácii NATO na konkrétny účel.

budget holder / správca finančného rozpočtu

A head of NATO body who is allocated, and is responsible for, funds in support of their mission. 2024-01-31

Hlavný predstaviteľ orgánu NATO, ktorému sú pridelené finančné prostriedky na podporu misie, za ktoré nesie zodpovednosť.

build-up / sústreďovanie

The process of attaining prescribed strength of units and prescribed levels of vehicles, equipment, stores and supplies. Also may be applied to the means of accomplishing this process. 1973-03-01

Proces dosahovania predpísanej sily jednotiek a predpísaného počtu techniky, výzbroje a výstroje, skladových zásob a dodávok; môže sa vzťahovať aj na prostriedky dosahovania tohto procesu.

bulk petroleum product / objemový ropný výrobok

A liquid petroleum product transported by various means and stored in tanks or containers having an individual fill capacity greater than 250 litres. 1982-08-01

Kvapalný ropný výrobok dopravovaný rôznymi prostriedkami a skladovaný v nádržiach alebo kontajneroch s individuálnou plniacou kapacitou väčšou ako 250 litrov.

burial; (admitted) - prípustný termín

Preferred term: emergency burial.

burn-out / dohorenie paliva (náplne)

The point in time or in the missile trajectory when combustion of fuels in the rocket engine is terminated by other than programmed cut-off. 1973-03-01

Čas alebo bod na dráhe rakety, v ktorom horenie paliva v raketovom motore skončí iným ako naprogramovaným prerušením.

burn-out velocity / rýchlosť v bode dohorenia

The velocity attained by a missile at the point of burn-out. 1996-11-20

Rýchlosť dosiahnutá strelou s vlastným pohonom v bode dohorenia paliva.

bypass; v. / obísť

To move around an entity or obstacle to maintain momentum. 2018-12-06

Pohybovať sa okolo objektu alebo prekážky, aby sa udržal moment hybnosti.

C

calibrated airspeed; rectified airspeed (admitted) - prípustný termín / kalibrovaná rýchlosť letu

Indicated airspeed corrected for instrument and installation errors. 1973-03-01

Hodnota indikovanej rýchlosti letu opravená o prístrojové a inštalačné chyby.

calibrated altitude / opravená výška letu

Indicated altitude corrected for instrument and installation errors. 1973-03-01

Prístrojová výška opravená o chyby prístrojov a zariadení.

calibrated focal length / opravená ohnisková vzdialenosť

An adjusted value of the equivalent focal length, so computed as to equalize the positive and negative values of distortion over the entire field used in a camera. 1973-03-01

Upravená hodnota ekvivalentnej ohniskovej vzdialenosti vypočítaná tak, aby sa vyrovnali kladné a záporné hodnoty skreslenia optického poľa zobrazenia fotografického prístroja.

call for fire / paľba na vyžiadanie

A request for fire containing data necessary for obtaining the required fire on a target. 1973-03-01

Vyžiadanie paľby s uvedením údajov potrebných na účinné vedenie paľby na cieľ.

call sign; C/S / volací znak

Any combination of characters or pronounceable words, which identifies a communication facility, a command, an authority, an activity, or a unit; used primarily for establishing and maintaining communications. 1973-03-01

Kombinácia znakov alebo vysloviteľných slov; označuje komunikačné zariadenie, veliteľstvo, poverený orgán, činnosť alebo vojenskú jednotku; používa sa na nadviazanie a udržiavanie spojenia.

camera axis / os kamery; os fotografického prístroja

An imaginary line through the optical centre of the lens perpendicular to the negative photo plane. 1973-03-01

Pomyselná čiara vedená optickým stredom šošovky kolmo na negatívnu fotografickú rovinu.

camera axis direction / smer osi fotografického prístroja

Direction on the horizontal plane of the optical axis of the camera at the time of exposure. This direction is defined by its azimuth expressed in degrees in relation to true/magnetic north. 1973-03-01

Smer horizontálnej roviny optickej osi fotografického prístroja v okamihu expozície; smer je definovaný jeho zemepisným geodetickým azimutom alebo zemepisným magnetickým azimutom vyjadreným v stupňoch.

camera calibration / kalibrácia fotografického aparátu

The determination of the calibrated focal length, the location of the principal point with respect to the fiducial marks and the lens distortion effective in the focal plane of the camera referred to the particular calibrated focal length. 1973-03-01

Stanovenie kalibrovanej ohniskovej vzdialenosti, umiestnenie hlavného bodu vzhľadom na rámové značky a určenie skutočného skreslenia objektívu v ohniskovej rovine fotoaparátu vzhľadom na konkrétnu kalibrovanú ohniskovú vzdialenosť.

camera cycling rate / rýchlosť snímkovania fotografického prístroja

The frequency with which camera frames are exposed, expressed as cycles per second. 1975-11-01

Frekvencia, akou sa jednotlivé snímky fotografického prístroja exponujú, vyjadrená v počte cyklov za sekundu.

camera magazine / kazeta (zásobník) fotografického prístroja

A removable part of a camera in which the unexposed and exposed portions of film are contained. 1973-03-01

Vyberateľná časť fotografického prístroja, v ktorej sa nachádzajú exponované a neexponované časti filmu.

camera nadir (admitted) - prípustný termín

Preferred term: photo nadir.

camera window / hľadáčik fotoaparátu

A window in the camera compartment through which photographs are taken. 1973-03-01

Okienko fotoaparátu, cez ktoré sa zameriava objekt fotografovania.

camouflage / maskovanie

The use of natural or artificial material on personnel, objects or tactical positions with the aim of confusing, misleading or evading the enemy. 1977-12-01

Používanie prírodných alebo umelých materiálov na zamaskovanie živej sily, objektov alebo taktických stanovíšť s cieľom zmiasť, oklamať alebo sa vyhnúť nepriateľovi.

camouflage detection photography zisťovanie maskovania fotografovaním

Photography utilizing a special type of film (usually infrared) designed for the detection of camouflage. 1974-12-01

Fotografovanie využívajúce špeciálny druh filmu (obyčajne infračervený) na zistenie maskovania.

camouflet / hluchý podkop

The resulting cavity in a deep underground burst when there is no rupture of the surface. 73-03-01

Dutina vzniknutá pri hlbokom podzemnom výbuchu, pri ktorom nevznikne na povrchu zeme trhlina.

camp (admitted) - prípustný termín

Preferred term: base.

campaign / ťaženie

A set of military operations planned and conducted to achieve a strategic objective. 2016-09-16

Súhrn vojenských operácií, plánovaných a vykonávaných na dosiahnutie strategického cieľa.

canalize; v. / nasmerovať

To constrain movement to a specific, narrow zone. 2018-12-06

Obmedziť pohyb len do určitého úzkeho priestoru.

cancel / zrušenie

In artillery and naval fire support, the term cancel, when coupled with a previous order, other than an order for a quantity or type of ammunition, rescinds that order. 1974-12-01

V delostreleckej a námornej palebnej podpore povel na zrušenie, ktorý v spojení s predchádzajúcim povelom znamená jeho zrušenie, toto neplatí v spojitosti s povelom na množstvo alebo typ munície.

cannibalize; v. / vyťažiť (opraviteľnú výzbroj a techniku)

To remove serviceable assemblies, sub-assemblies or components from a repairable or serviceable item of equipment in order to install them on another. 2018-12-06

Demontovať prevádzkyschopné dielce, časti dielcov alebo komponenty z opraviteľnej alebo prevádzkyschopnej výzbroje a techniky s cieľom ich montáže do inej.

cannot observe / pozorovanie nemožné; nepozorovateľný

A type of fire control which indicates that the observer or spotter will be unable to adjust fire, but believes a target exists at the given location and is of sufficient importance to justify firing upon it without adjustment or observation. 1977-03-01

Spôsob riadenia paľby, pri ktorom pozorovateľ nie je schopný paľbu riadiť, ale sa domnieva, že cieľ sa v danom priestore nachádza a je dostatočne významný na vedenie paľby na cieľ bez zastreľovania alebo pozorovania.

capability / spôsobilosť

The ability to create an effect through employment of an integrated set of aspects categorized as doctrine, organization, training, materiel, leadership development, personnel, facilities, and interoperability. 2018-02-16

Schopnosť dosiahnuť účinok prostredníctvom integrovaného súboru aspektov, kategorizovaných ako vojenské doktríny, organizácia, výcvik, materiál, rozvoj líderstva, personál, zariadenia a interoperabilita.

capability area / oblasť spôsobilostí

A logical grouping of capabilities that should be addressed cohesively to promote coherent capability development. 2018-02-16

Logické zoskupenie úzko súvisiacich spôsobilostí podporujúce ich rozvoj a súdržnosť.

capability package; CP / balík spôsobilostí

A combination of national and NATO assets that enables a military commander to fulfil a specific function or requirement. 2018-02-16

Kombinácia národných prostriedkov a prostriedkov NATO umožňujúca veliteľovi plniť špecifické úlohy alebo požiadavky.

capability requirement; CR / požiadavka na spôsobilosti

A quantitative and/or qualitative description in the areas of doctrine, organization, training, materiel, leadership development, personnel, facilities, and interoperability that defines essential components and desired outcomes of a capability. 2018-02-16

Kvantitatívny a/alebo kvalitatívny opis v oblastiach vojenských doktrín, organizácie, výcviku, materiálu, rozvoja líderstva, personálu, zariadení a interoperability, ktorý definuje základné zložky a požadované výsledky spôsobilosti.

capability target / ciele spôsobilostí

A quantitative and/or qualitative description of the ability to create an effect or desired outcome that should be available for use by a specified time. 2018-02-16

Kvantitatívny a/alebo kvalitatívny opis schopnosti dosiahnuť účinok alebo požadovaný výsledok, ktorý by mal byť k dispozícii na použitie v určenom čase.

capsule / vzduchotesná kabína

A sealed pressurized cabin for extremely high altitude or space flight which provides an acceptable environment for man, animal or equipment. 1973-03-01

Hermeticky uzatvorená kabína pre let v extrémne veľkých výškach alebo pre kozmické lety, ktorá poskytuje prijateľné prostredie pre ľudí, zvieratá alebo zariadenia.

capsule / vzduchotesná kabína

An ejectable sealed cabin having automatic devices for safe return of the occupants to the surface. 1973-03-01

Vystreľovacia utesnená kabína s automatickým zariadením na bezpečný návrat posádky na zemský povrch.

captive firing / motorová (statická) skúška

A firing test of short duration, conducted with the missile propulsion system operating while secured to a test stand. 1973-03-01

Krátka skúška horenia raketového pohonného systému upevneného na skúšobnom zariadení.

capture; v. / zajať, ukoristiť

To take possession of enemy personnel, materiel and/or information. 2018-12-06

Zajať nepriateľský personál a zmocniť sa nepriateľského materiálu a/alebo informácií.

cardinal point effect; normal impact effect (admitted) - prípustný termín / účinok kolmého dopadu; vplyv odraznej plochy telesa

The increased intensity of a line or group of returns on the radarscope occurring when the radar beam is perpendicular to the rectangular surface of a line or group of similarly aligned features in the ground pattern. 1973-03-01

Rastúca intenzita čiary alebo skupiny odrazených signálov na obrazovke rádiolokátora, ktoré vznikajú, keď je rádiolokátorový lúč kolmý na pravouhlý povrch čiary alebo skupiny podobne zoradených tvarov na zemi.

cargo sling / slučka na upevnenie nákladu

A strap, chain, or other material used to hold cargo items securely which are to be hoisted, lowered, or suspended. 1973-03-01

Pás, reťaz alebo iný materiál používaný na bezpečné upevnenie nákladu, ktorý sa má vytiahnuť, spustiť alebo zavesiť.

carpet bombing / kobercové bombardovanie

The progressive distribution of a mass bomb load upon an area defined by designated boundaries, in such manner as to inflict damage to all portions thereof. 1973-03-01

Postupné zhadzovanie veľkého množstva bômb do určeného priestoru tak, aby boli zasiahnuté všetky jeho časti.

carriage (admitted) - prípustný termín

Preferred term: gun carriage.

carrier air group; CAG / letecká skupina lietadlovej lode

A group of aircraft squadrons placed under a single command for administrative and tactical control of operations from an aircraft carrier. 2000-10-04

Skupina leteckých jednotiek pod velením jedného veliteľa na administratívne a taktické riadenie operácií z lietadlovej lode.

carrier striking force; CARSTRIKFOR / úderné zoskupenie lietadlovej lode

A naval task force composed of one or more aircraft carriers, supporting combatant ships and submarines, capable of conducting offensive operations. 2010-01-22

Námorné úlohové zoskupenie zložené z jednej alebo z viacerých lietadlových lodí, podporných bojových plavidiel a ponoriek schopné viesť útočné operácie.

cascade image intensifier / kaskádový zosilňovač (zvýrazňovač) obrazu

An optoelectronic amplifier capable of increasing the intensity of a radiant image by two or more stages. 1975-11-01

Optoelektronický zosilňovač schopný zvýšiť intenzitu vyžarovaného obrazu o dva a viac stupňov.

cassette / kazeta

In photography, a reloadable container for either unexposed or exposed sensitized materials which may be removed from the camera or darkroom equipment under lightened conditions. 1973-03-01

Vo fotografovaní zásobník pre exponovaný alebo neexponovaný svetlocitlivý materiál, ktorý sa môže vybrať z fotografického prístroja alebo zariadenia v tmavej komore za stanovených svetelných podmienok.

casualty / strata

With regard to the personnel system, a person who is lost to an organization by reason of having been declared dead, wounded, injured, diseased, detained, captured or missing. 2013-05-14

Vo vzťahu k personálnemu systému každá osoba, ktorá chýba svojej organizácii z dôvodu jej vyhlásenia za mŕtvu, zranenú, chorú, zadržanú, zajatú alebo nezvestnú.

casualty staging unit; CSU / zberné a odsunové zdravotnícke zariadenie

A medical unit caring for in-transit patients under medical personnel supervision. 2016-11-08

Zdravotnícka jednotka zabezpečujúca odsun ranených a nemocných pod lekárskym dozorom.

catapult / katapult

A structure which provides an auxiliary source of thrust to a missile or aircraft; must combine the functions of directing and accelerating the missile during its travel on the catapult; serves the same functions for a missile as does a gun tube for a shell. 1973-03-01

Zariadenie poskytujúce pomocný zdroj ťažnej sily rakety alebo lietadla; musí spájať funkcie riadenia a urýchlenia rakety počas pohybu na katapultovacom zariadení; plní rovnakú funkciu pre raketu ako hlaveň dela pre náboj.

caution area / obmedzený priestor

An air space of defined dimensions within which restrictions to the flight of aircraft may exist at specified times. 1973-03-01

Vzdušný priestor definovaných rozmerov, v ktorom môžu po určitú dobu existovať obmedzenia letov lietadiel.

caveat / obmedzenie

In NATO operations, any limitation, restriction or constraint by a nation on its military forces or civilian elements under NATO command and control or otherwise available to NATO, that does not permit NATO commanders to deploy and employ these assets fully in line with the approved operation plan. Note: A caveat may apply inter alia to freedom of movement within the joint operations area and/or to compliance with the approved rules of engagement. 2006-06-20

Pri operáciách NATO každé obmedzenie, zákaz alebo prekážka, ktoré krajina uplatňuje voči vlastným ozbrojeným silám alebo civilným zložkám pôsobiacim pod velením a riadením NATO alebo ktoré má NATO k dispozícii, ktoré neumožní veliteľom NATO rozmiestniť a používať tieto prostriedky plne v súlade so schváleným operačným plánom. Poznámka: Obmedzenie sa môže vzťahovať aj na slobodu pohybu v rámci priestoru spoločných operácií alebo na zhodu so schválenými pravidlami nasadenia.

CBRN collective protection (admitted) - prípustný termín

Preferred term: chemical, biological, radiological and nuclear collective protection.

CBRN individual protection (admitted) - prípustný termín

Preferred term: chemical, biological, radiological and nuclear individual protection.

C-day / deň C

The day on which deployment for an operation commences or is due to commence.

Deň nasadenia alebo predpokladaného nasadenia síl na začatie operácie.

cease engagement / zastavenie paľby

In air defence, a fire control order used to direct units to stop the firing sequence against a designated target. Missiles already in flight will continue to intercept. 1983-07-01

V protivzdušnej obrane rozkaz pri riadení paľby nariaďujúci jednotkám zastaviť paľbu na určený cieľ; už odpálené riadené strely budú pokračovať v lete na cieľ.

cease loading / nenabíjať; zastaviť nabíjanie

In artillery and naval fire support, the command used during firing of two or more rounds to indicate the suspension of inserting rounds into the weapon. 1973-03-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej podpore povel používaný počas paľby dvomi alebo viacerými ranami na označenie prerušenia vkladania nábojov do zbrane.

celestial sphere / nebeská klenba

An imaginary sphere of infinite radius concentric with the earth, on which all celestial bodies except the earth are imagined to be projected. 1973-03-01

Pomyselná guľa s nekonečným polomerom so stredom na zemi, na ktorú sa premietajú všetky nebeské telesá okrem Zeme.

central air data computer; air data computer (admitted) - prípustný termín / hlavný palubný počítač na spracovanie letových údajov

A device which computes altitude, vertical speed, air speed and mach number from inputs of pitot and static pressure and temperature. 1981-03-01

Zariadenie, ktoré vypočítava výšku, vertikálnu rýchlosť, letovú rýchlosť a Machovo číslo na základe údajov Pitotovej trubice, statického tlaku a teploty.

centralized control / centralizované riadenie

In air defence, the control mode whereby a higher echelon makes direct target assignments to fire units. 2004-06-22

V protivzdušnej obrane spôsob riadenia, pri ktorom vyšší stupeň velenia priamo prideľuje úlohy palebným jednotkám.

centralized control / centralizované riadenie

The retention of authority by a commander to direct actions to achieve his objectives. 2004-06-22

Zachovanie veliteľskej právomoci pri riadení bojovej činnosti na dosiahnutie stanovených cieľov.

centre of burst / epicentrum; (stred) výbuchu

Preferred term: mean point of impact.

centre of gravity / ťažisko

The primary source of power that provides an actor its strength, freedom of action and/or will to fight. 2017-09-01

Základný zdroj energie, ktorý poskytuje aktérovi silu, slobodu/ voľnosť konania alebo vôľu bojovať.

centre of gravity limits / hranice ťažiska

The limits within which an aircraft's centre of gravity must lie to ensure safe flight. The centre of gravity of the loaded aircraft must be within these limits at take-off, in the air, and on landing. In some cases, take-off and landing limits may also be specified. 1973-03-01

Hranice, v ktorých musí ležať ťažisko lietadla na zaistenie bezpečného letu; ťažisko naloženého lietadla sa musí nachádzať v rámci týchto hraníc pri vzlete, počas letu a pri pristávaní; v niektorých prípadoch sa môžu určiť hranice pre vzlet a pristávanie.

certificate of security clearance (admitted) - prípustný termín

Preferred term: security certificate.

certification / certifikácia

The process of officially recognizing that organizations, individuals, materiel or systems meet defined standards or criteria. Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. 2007-03-02

Proces oficiálneho uznania, že organizácie, jednotlivci, výzbroj a výstroj alebo systémy spĺňajú definované štandardy alebo kritériá. Poznámka: V kontexte ozbrojených síl hierarchický vzťah v logickej postupnosti je: posúdenie, analýza, hodnotenie, potvrdenie a certifikácia.

CESMO messaging standard

Preferred term: cooperative electromagnetic support measure operations messaging standard.

chaff / kovové pásiky; vlákna

Strips of frequency-cut metal foil, wire, or metallized glass fibre used to reflect electromagnetic energy, usually dropped from aircraft or expelled from shells or rockets as a radar countermeasure. 1981-03-01

Pásiky kovovej fólie, drôtu alebo metalizovaného skleného vlákna, používané na odrážanie elektromagnetickej energie; zhadzujú sa z lietadla alebo vystreľujú z diel alebo rakiet ako opatrenia proti zisteniu rádiolokátorom.

chain of command; command channel (admitted – prípustný termín) / služobný postup

The succession of commanding officers from a superior to a subordinate through which command is exercised. 2014-01-31

Postupnosť veliteľov od nadriadených k podriadeným, prostredníctvom ktorej sa uplatňuje velenie.

chalk commander / veliteľ prevozu

The commander of all troops embarked under one chalk number. 1973-03-01

Veliteľ vojsk, ktoré nastúpili na loď alebo lietadlo pod jedným číslom prevozu.

chalk number / číslo prevozu

The number given to a complete load and to the transporting carrier. 1973-03-01

Číslo pridelené úplnému nákladu a prepravnému prostriedku.

chalk troops / jednotky prevozu

A load of troops defined by a particular chalk number. 1973-03-01

Jednotky určené na spoločnú prepravu v rámci jedného prevozu, ktorý môže byť uskutočnený v jednej alebo viacerých vlnách (fázach) alebo v jednej vlne viacerými prostriedkami. Majú rovnaké číslo prevozu.

challenge / zvolanie; výzva

Any process carried out by one unit or person with the object of ascertaining the friendly or hostile character or identity of another. 1973-03-01

Proces vykonaný jednotlivcom alebo jednotkou na zistenie priateľského alebo nepriateľského charakteru alebo identity cudzej osoby alebo jednotky.

change of operational control; CHOP / zmena operačného riadenia

The date and time (Greenwich Mean Time/Greenwich Civil Time) at which the responsibility for operational control of a force or unit passes from one operational control authority to another. 1973-03-01

Dátum a čas (greenwichský stredný čas (GMT)/ greenwichský civilný čas (GCT), v ktorom zodpovednosť za operačné riadenie jednotky alebo útvaru prechádza z jednej operačnej podriadenosti na druhú.

characteristic actuation probability / charakteristická pravdepodobnosť aktivovania

The average probability of a mine of a given type being actuated by one run of the sweep within the characteristic actuation width. 1975-11-01

Priemerná pravdepodobnosť aktivovania míny daného typu pri jednorázovom odmínovávaní v rámci charakteristickej šírky iniciácie.

characteristic actuation width / charakteristická šírka odmínovania - aktivovania

The width of path over which mines can be actuated by a single run of the sweep gear. 1975-11-01

Šírka stopy, v ktorej môže nastať aktivácia míny jednorazovým prejazdom odmínovávacieho zariadenia.

characteristic detection probability / charakteristická pravdepodobnosť zistenia

The ratio of the number of mines detected on a single run to the number of mines which could have been detected within the characteristic detection width. 1975-11-01

Pomer počtu zistených mín jednorazovým prejazdom odmínovávacieho zariadenia k počtu možných zistených mín v rámci charakteristickej šírky odmínovávania.

characteristic detection width / charakteristická šírka zistenia

The width of path over which mines can be detected on a single run. 1975-11-01

Šírka stopy, v ktorej sa môžu zistiť míny pri jednorazovom odmínovaní.

charge (admitted) - prípustný termín

Preferred term: explosive charge.

charge/ nálož

A quantity of explosives prepared for demolition purposes. 2004-06-22

Množstvo výbušniny pripravené na demolačné účely.

charged demolition target / objekt pripravený na ničenie

A demolition target on which all charges have been placed and which is in the state of readiness, either state 1 - safe, or state 2 - armed. 1992-10-01

Objekt pripravený na ničenie, na ktorom sú rozmiestnené všetky nálože v stupni pohotovosti, buď v stupni 1 - bezpečný alebo v stupni 2 - odistený.

charged weapon / nabitá zbraň

A loaded weapon, ready to fire except for the operation of the safety catch, when fitted. 2001-10-01

Nabitá zbraň pripravená k streľbe s výnimkou operácie s bezpečnostnou poistkou, pokiaľ je ňou vybavená.

charging point; filler point (admitted) - prípustný termín / plniaci bod; plniace miesto

A connection on an aircraft, or aircraft component, through which the aircraft or aircraft component can be replenished with a specific commodity, e.g., oxygen, air or hydraulic fluid, etc. 1973-03-01

Prípojka na lietadle alebo jeho súčasti, ktorou sa môže lietadlo alebo jeho súčasť dopĺňať špecifickou látkou, napr. kyslíkom, vzduchom, hydraulickou kvapalinou atď.

chart sheet; (admitted) - prípustný termín

Preferred term: map sheet.

check firing / prerušenie paľby; paľbu prerušiť

In artillery and naval fire support, a command to cause a temporary halt in firing. 1987-07-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore príkaz na dočasné zastavenie paľby.

checkout / technická kontrola

A sequence of functional, operational, and calibrational tests to determine the condition and status of a weapon system or element thereof. 1973-03-01

Postupnosť funkčných, prevádzkových a kalibračných skúšok na zistenie stavu zbraňového systému alebo jeho časti.

checkpoint / kontrolný bod; kontrolné stanovište; pomocný orientačný bod

A place where military police check vehicular or pedestrian traffic in order to enforce circulation control measures and other laws, orders and regulations. 1973-03-01

Miesto, kde vojenská polícia kontroluje prevádzku vozidiel a správanie sa chodcov na zabezpečenie dodržiavania pravidiel premávky a iných zákonov, nariadení a smerníc.

checkpoint / kontrolný bod; kontrolné stanovište; pomocný orientačný bod

A predetermined point on the surface of the earth used as a means of controlling movement, a registration target for fire adjustment, or reference for location. 1973-03-01

Vopred určený bod na zemskom povrchu používaný pri riadení presunu, zameriavaní na cieľ a opravách prvkov streľby alebo ako referenčný bod na určovanie polohy.

checkpoint / kontrolný bod; kontrolné stanovište; pomocný orientačný bod

Centre of impact; a burst centre. 1973-03-01

Stredný bod dopadu; stredný bod výbuchu.

checkpoint / kontrolný bod; kontrolné stanovište; pomocný orientačný bod

Geographical location on land or water above which the position of an aircraft in flight may be determined by observation or by electrical means. 1973-03-01

Geografické miesto na povrchu zeme alebo vodnej hladine umožňujúce určenie polohy letiaceho lietadla pozorovaním alebo elektronickými prostriedkami.

check sweeping / kontrolné vyhľadávanie mín

In naval mine warfare, sweeping to check that no moored mines are left after a previous clearing operation. 1976-12-01

V námornom mínovom boji samostatné vyhľadávanie mín zamerané na kontrolu že neostala žiadna zakotvená mína, po predchádzajúcom odmínovaní.

chemical, biological, radiological and nuclear collective protection; CBRN COLPRO; CBRN collective protection (admitted – prípustný termín); collective protection (admitted – prípustný termín); COLPRO (admitted – prípustný termín) / kolektívna ochrana pred účinkami chemických, biologických, rádiologických a jadrových zbraní

The measures and protective equipment that provide personnel a toxic-free area in a chemical, biological, radiological and nuclear environment. 2016-09-16

Opatrenia a ochranné prostriedky zaisťujúce personálu netoxický priestor v prostredí používania chemických, biologických, rádiologických a jadrových zbraní.

chemical, biological, radiological and nuclear individual protection; CBRN individual protection (admitted – prípustný termín) / individuálna ochrana pred účinkami chemických, biologických, rádiologických a jadrových zbraní

The measures and individual protective equipment intended to protect individuals in a chemical, biological, radiological and nuclear environment. 2016-09-16

Opatrenia a prostriedky na individuálnu ochranu určené na ochranu jednotlivcov v prostredí používania chemických, biologických, rádiologických a jadrových zbraní.

chemical horn; Hertz-Horn (admitted) - prípustný termín / elektrochemický roznecovač

In naval mine warfare, a mine horn containing an electric battery, the electrolyte for which is in a glass tube protected by a thin metal sheet. 1975-11-01

V námornom mínovom boji elektrochemický roznecovač, obsahujúci elektrickú batériu, ktorej elektrolyt sa nachádza v sklenej banke chránenej tenkým kovovým plášťom.

chuffing / kašlanie

The characteristic of some rockets to burn intermittently and with an irregular noise. 1973-03-01

Charakteristika niektorých rakiet s nepravidelným horením a s nepravidelným zvukom.

circling approach / priblíženie po okruhu

An extension of an instrument approach procedure which provides for visual circling of the aerodrome prior to landing. 2000-10-04

Predĺženie postupu priblíženia podľa prístrojov umožňujúce let za viditeľnosti zeme v blízkosti letiska.

circular error probable; CEP / pravdepodobná kruhová odchýlka

An indicator of the accuracy of a missile/projectile, used as a factor in determining probable damage to a target. It is the radius of a circle within which half of the missiles/projectiles are expected to fall. 1973-03-01

Ukazovateľ presnosti dopadu riadenej strely alebo projektilu na cieľ, používaný ako faktor na určenie pravdepodobného poškodenia cieľa; polomer kruhu, v ktorom sa očakáva dopad polovice riadených striel alebo projektilov.

civil defence; CD / civilná obrana

The mobilization, organization and direction of the civil population designed to minimize by passive measures the effects of hostile action against all aspects of civil life. 2011-08-29

Aktivizácia, organizácia a riadenie civilného obyvateľstva s cieľom minimalizovať účinky nepriateľskej činnosti na všetky oblasti civilného života s využitím pasívnych opatrení.

civilianization / scivilnenie

The transfer of responsibilities, functions or posts from military personnel to civilian staff. 2023-02-10

Prenesenie zodpovedností, úloh alebo pozícií z vojenského personálu na civilný.

civil-military cooperation; CIMIC / civilno-vojenská spolupráca

A military joint function that integrates the understanding of the civil factors of the operating environment and that enables, facilitates and conducts civil-military interaction to support the accomplishment of missions and military strategic objectives in peacetime, crisis and conflict. 2022-08-04

Vojenská spoločná funkcia, ktorá integruje chápanie civilných faktorov operačného prostredia a umožňuje, uľahčuje a vykonáva vzájomné civilno-vojenské pôsobenie na podporu splnenia celkových úloh a vojenských strategických cieľov v stave bezpečnosti, krízy a konfliktu.

civil-military interaction; CMI / vzájomné civilno-vojenské pôsobenie

Activities between NATO military bodies and non-military actors to foster mutual understanding that enhances effectiveness and efficiency in crisis management and conflict prevention and resolution. 2022-07-18

Aktivity medzi vojenskými orgánmi NATO a nevojenskými subjektmi na podporu vzájomného porozumenia, ktoré zvyšujú efektívnosť a účinnosť krízového manažmentu a predchádzanie konfliktom a ich riešenie.

civil protection / civilná ochrana

Activities undertaken by emergency services to protect populations, properties, infrastructure and the environment from the consequences of natural and technological disasters and other emergencies. 2011-08-29

Činnosti vykonávané záchrannými zložkami na ochranu populácie, majetku, infraštruktúry a životného prostredia pred následkami prírpdných a technologických katastrof a iných ohrození.

clandestine operation; discreet operation (deprecated – neprípustný termín) / utajovaná operácia

An operation planned or conducted in such a way as to assure its secrecy or concealment. 2015-12-14

Operácia plánovaná a vedená spôsobom zaručujúcim jej utajenie.

cleansing station (admitted) - prípustný termín

Preferred term: decontamination station.

clearance; area clearance (admitted) - prípustný termín; mine clearance (admitted) - prípustný termín / odtarasovanie

The systematic detection, identification, marking and neutralization, destruction or removal of obstacles in a defined area to enable a military operation with reduced risk. 2021-10-26

Systematické zisťovanie, identifikovanie, označovanie a neutralizácia, ničenie alebo odstraňovanie prekážok vo vymedzenom priestore s cieľom umožniť vojenskú operáciu so zníženým rizikom.

clearance diving / odmínovanie pod vodou vykonávané potápačmi

The process involving the use of divers for locating, identifying and disposing of mines. 76-08-01

Činnosť spojená s nasadením potápačov na vyhľadávanie, identifikáciu a zneškodňovanie mín.

clearance rate / rýchlosť odmínovania

The area which would be cleared per unit time with a stated minimum percentage clearance, using specific minehunting and/or minesweeping procedures. 1976-08-01

Priestor, ktorý má byť vyčistený za časovú jednotku, so stanoveným minimálnym percentom vyčistenia s využitím špecifických postupov pre vyhľadávanie jednotlivých mín a plošné vyhľadávanie.

clearway / predpolie

A defined rectangular area on the ground or water at the end of a runway in the direction of take-off and under control of the competent authority, selected or prepared as a suitable area over which an aircraft may make a portion of its initial climb to a specified height. 1980-07-01

Určený pravouhlý priestor na zemskom povrchu alebo na vode na konci štartovacej a pristávacej dráhy lietadiel v smere vzletu riadený zodpovedným orgánom, vybraný alebo pripravený ako vhodný priestor, nad ktorým môžu lietadlá vykonať časť ich začiatočného stúpania do stanovenej výšky.

clear weather air defence fighter / stíhacie lietadlo protivzdušnej obrany za normálnych poveternostných podmienok

A fighter aircraft with equipment and weapons which enable it to engage airborne targets by day and by night, but in clear weather conditions only. 1984-10-01

Stíhacie lietadlo s výzbrojou a vybavením, ktoré mu umožňujú útočiť na vzdušné ciele vo dne aj v noci, ale len za podmienok jasného počasia.

climb mode / režim stúpania

In a flight control system, a control mode in which aircraft climb is automatically controlled to a predetermined programme. 1973-03-01

V systéme riadenia letov režim, pri ktorom sa stúpanie lietadla riadi automaticky podľa vopred stanoveného programu.

close air support; CAS / priama letecká podpora

Air action against hostile targets which are in close proximity to friendly forces and which require detailed integration of each air mission with the fire and movement of those forces. 2021-04-29

Činnosť letectva proti nepriateľským cieľom v bezprostrednej blízkosti vlastných síl, ktorá vyžaduje koordináciu každej letovej úlohy s paľbou a pohybom vlastných síl.

close control / priame riadenie

A form of aircraft mission control in which the aircraft is continuously controlled for altitude, speed and heading, to a position from which the mission can be accomplished. 1990-11-01

Spôsob riadenia letov, pri ktorom sa výška, rýchlosť a smer lietadla neustále riadi až do miesta, z ktorého sa vykoná úloha.

close-controlled air interception / priame navedenie

An interception in which the interceptor is continuously controlled to a position from which the target is within visual range or radar contact. 1973-03-01

Prepad, pri ktorom je stíhacie lietadlo priebežne navádzané do polohy, v ktorej dosiahne vizuálny kontakt s cieľom alebo cieľ bude v dosahu rádiolokátora.

closed area / zakázaný priestor; uzavretá oblasť

A designated area in or over which passage of any kind is prohibited. 1973-03-01

Určený priestor, v ktorom alebo nad ktorým je zakázaný akýkoľvek pohyb.

close support; CS / priama podpora

That action of the supporting force against targets or objectives which are sufficiently near the supported force as to require detailed integration or coordination of the supporting action with the fire, movement, or other actions of the supported force. 1973-03-01

Činnosť podporných síl proti cieľom alebo objektom nepriateľa, ktoré sú v takej blízkosti podporovanej jednotky, že sa vyžaduje úzka súčinnosť alebo koordinácia podpornej činnosti s paľbou, presunom alebo inými činnosťami podporovanej jednotky.

close supporting fire / priama palebná podpora

Fire placed on enemy troops, weapons, or positions which, because of their proximity present the most immediate and serious threat to the supported unit. 1973-03-01

Paľba vedená na jednotky, zbrane alebo postavenie nepriateľa, ktoré pre ich blízkosť predstavujú bezprostredné a vážne ohrozenie podporovanej jednotky.

closure minefield / uzatvorené mínové pole

In naval mine warfare, a minefield which is planned to present such a threat that water-borne shipping is prevented from moving. 1976-08-01

V námornom mínovom boji mínové pole naplánované tak, aby predstavovalo hrozbu, ktorá zabráni námornej plavbe.

cloud amount; cloud cover (admitted) - prípustný termín / množstvo oblačnosti

The proportion of sky obscured by cloud, expressed as a fraction of sky covered. 1980-07-01

Oblačnosť vyjadrená ako časť oblohy pokrytej mrakmi.

cloud cover (admitted) - prípustný termín

Preferred term: cloud amount.

cluster / skupina; zväzok

Fireworks signal in which a group of stars burns at the same time. 1981-03-01

Pyrotechnický signál pri ktorom horí zväzok svetlíc súčasne.

cluster / skupina; zväzok

Group of bombs released together. A cluster usually consists of fragmentation or incendiary bombs. 1981-03-01

Zväzok bômb zhodených súčasne; obyčajne sa skladá z trhavých alebo zápalných bômb.

cluster / skupina; zväzok

In land mine warfare, a component of a pattern-laid minefield. It may be antitank, anti-personnel or mixed. It consists of one to five mines and no more than one antitank mine. 1981-03-01

V pozemnom mínovom boji prvok štruktúry protitankového, protipechotného alebo zmiešaného mínového poľa; skladá sa z jednej až piatich mín a najviac jednej protitankovej míny.

cluster / skupina; zväzok

In minehunting, designates a group of mine-like contacts. 1981-03-01

Pri odmínovaní skupina pravdepodobných kontaktov podobných mínam.

cluster / skupina; zväzok

In naval mine warfare, a number of mines laid in close proximity to each other as a pattern or coherent unit. They may be of mixed types. 1981-03-01

V námornom mínovom boji skupina mín položených v tesnej blízkosti vedľa seba v skupinovom alebo súvislom usporiadaní; môžu byť rozličných typov.

cluster / skupina; zväzok

Two or more engines coupled together so as to function as one power unit. 1981-03-01

Spojenie dvoch alebo viacerých motorov tak, aby pracovali ako jedna pohonná jednotka.

cluster / skupina; zväzok

Two or more parachutes for dropping light or heavy loads. 1981-03-01

Dva alebo viac padákov určených na zhadzovanie ľahkých alebo ťažkých nákladov.

cluster bomb unit; CBU / kazetová bomba

An expendable aircraft store composed of a dispenser and submunitions. 2022-02-07

Letecká výzbroj zložená z výmetného kontajnera a submunície.

coarse mine / Coarse mína – mína so zníženou citlivosťou

In naval mine warfare, a relatively insensitive influence mine. 1975-11-01

V námornom mínovom boji pomerne necitlivá bezkontaktná mína.

coastal refraction; land effect (admitted) - prípustný termín; shoreline effect (admitted) - prípustný termín / pobrežný lom (odraz)

The change of the direction of travel of a radio ground wave as it passes from land to sea or from sea to land. 1973-03-01

Zmena smeru šírenia prízemnej rádiovej vlny pri prechode z pevniny nad more alebo z mora nad pevninu.

cocooning; plastic spray packaging (admitted) - prípustný termín / ochranné balenie; obaľovanie

An operation consisting in covering equipment with a wrapping to protect it against the action of atmospheric factors. 2001-10-01

Činnosť spočívajúca v pokrytí zariadenia obalovou vrstvou na ochranu voči atmosferickým vplyvom.

code word / kódový znak (slovo)

A cryptonym used to identify sensitive intelligence data. 1976-08-01

Kryptogram používaný na označenie dôležitých spravodajských údajov.

code word / kódový znak (slovo)

A word which has been assigned a classification and a classified meaning to safeguard intentions and information regarding a classified plan or operation. 1976-08-01

Slovo, ktorému bol pridelený stupeň utajenia a utajený význam na ochranu zámerov a informácií týkajúcich sa utajovaného plánu alebo operácie.

cognitive superiority; CogSup / kognitívna prevaha

The ability to achieve better understanding more quickly than others, thereby creating an advantage. 2024-10-18

Schopnosť lepšie a rýchlejšie porozumieť situácii, a tak získať výhodu.

collapse depth / kritická hĺbka ponoru

The design depth, referenced to the axis of the pressure hull, beyond which the hull structure or hull penetrations are presumed to suffer catastrophic failure to the point of total collapse. 1981-03-01

Konštrukčná hĺbka vzťahujúca sa na tlakové osi lodného trupu, pri ktorej prekročení sa predpokladá narušenie štruktúry trupu alebo prielom a následné preborenie.

collateral damage / vedľajšie škody

Inadvertent casualties, damage and/or destruction caused by military operations. 2020-05-13

Neúmyselné straty na životoch, škody a/alebo deštrukcie spôsobené vojenskými operáciami.

collation / zoskupovanie a triedenie

In intelligence usage, an activity in the processing phase of the intelligence cycle in which the grouping together of related items of information provides a record of events and facilitates further processing. 2020-11-13

V spravodajskej terminológii činnosť vo fáze spracúvania v rámci spravodajského cyklu, pri ktorej zoskupenie súvisiacich položiek informácií poskytuje záznam udalostí a uľahčuje ďalšie spracovanie.

collected exploitable material; CEM / získaný využiteľný materiál

Any type of materiel and/or material collected, captured, or received by military forces for technical exploitation. 2024-01-31

Akýkoľvek materiál, ktorý ozbrojené sily získali, ukoristili alebo prijali na technické využitie.

collection / získavanie informácií

The gathering and exploitation of data and information by agencies and the delivery of the results obtained to the appropriate processing unit for use in the production of intelligence.

Note(s): Collection describes the second phase of the intelligence cycle. 2024-01-31

Získavanie a vyťažovanie údajov a informácií subjektmi a poskytovanie takto získaných výsledkov príslušnej jednotke spracovania údajov na využitie pri tvorbe spravodajských informácií.

Poznámka: získavanie informácií opisuje druhá fáza spravodajského cyklu.

collection agency (admitted) - prípustný termín

Preferred term: agency.

collection management; CM / riadenie získavania informácií

In intelligence usage, the process of satisfying collection requirements by tasking, requesting or coordinating with appropriate collection sources or agencies, monitoring results and retasking, as required. 2020-07-31

V spravodajskej terminológii proces uspokojovania požiadaviek na získavanie informácií zadávaním úloh, požadaviek alebo koordináciou s príslušnými zdrojmi alebo agentúrami na získavanie informácií, sledovaním výsledkov a v prípade potreby opätovným zadávaním úloh.

collection management authority; CMA / autorita riadenia získavania informácií

The authority to receive, develop, validate and prioritize collection requirements, establish collection asset direction and guidance and develop collection tasks and plans. 2023-04-17

Orgán, ktorý prijíma, vydáva, vyhodnocuje a určuje priority požiadaviek na získavanie informácií, spracúva nariadenia a pokyny pre prostriedky získavania informácií a vydáva úlohy a plány na získavanie informácií.

collection operations management; COM / riadenie operácií získavania informácií

The direction, scheduling and control of specific collection operations and associated processing, exploitation, asset management and reporting resources. 2023-04-17

Plánovanie, riadenie a kontrola zvláštnych operácií získavania informácií a s tým súvisiaceho spracovania, využitia, riadenia prostriedkov a zdrojov hlásení.

collection plan; CP / plán zhromažďovania informácií

A plan for collecting information from all available sources to meet intelligence requirements and for transforming those requirements into orders and requests to appropriate agencies. 1993-07-01

Plán pre zhromažďovanie informácií zo všetkých dostupných zdrojov, ktorého cieľom je naplniť všetky požiadavky na spravodajské informácie a transformovať ich do rozkazov a požiadaviek pre príslušné agentúry.

collection point / miesto zhromažďovania; zhromaždisko

A designated location established to collect equipment casualties. 2018-12-06

Určené miesto zriadené na zber poškodenej výzbroje, techniky a materiálu.

collection requirement; CR / požiadavka na získavanie informácií

A validated information requirement, for which the requested information is not already available in a repository and therefore needs to be collected through joint intelligence, surveillance and reconnaissance asset tasking or be forwarded as a request to higher or adjacent commands.

Požiadavka na vyhodnotené informácie, pričom požadované informácie ešte nie sú dostupné v úložisku, a preto je potrenbné ich zhromažďovať prostriedkami spoločného spravodajstva, sledovania a prieskumu alebo sú postúpené ako požiadavka na vyššie alebo susedné veliteľstvá.

collection requirements management; CRM / riadenie požiadaviek na získavanie informácií

A staff management function that receives all collection requirements and joint intelligence, surveillance and reconnaissance requests and then consolidates and prioritizes those deliberate and ad-hoc requirements to produce the draft collection task list. 2022-10-21

Funkcia manažmentu štábu, ktorý prijíma všetky požiadavky na získavanie informácií a požiadavky spoločných síl na spravodajstvo, sledovanie a prieskum a následne zlučuje a určuje priority vopred pripravených požiadaviek, ale aj ad-hoc požiadaviek na vytvorenie predbežného návrhu zoznamu úloh na získavanie informácií.

collective call sign / spoločný volací znak

Any call sign which represents two or more facilities, commands, authorities, or units. The collective call sign for any of these includes the commander thereof and all subordinate commanders therein. 1973-03-01

Volací znak spoločný pre dve alebo viac zariadení, veliteľstiev, úradov alebo jednotiek; spoločný volací znak každého z nich zahŕňa veliteľa a všetkých podriadených veliteľov.

collective logistics / spoločná logistika

The approach undertaken by NATO and Allies to plan, generate and synchronize national, multinational and NATO logistic activities supporting Alliance operations and missions, making use of common processes and organizational structures. 2023-11-30

Prístup NATO a spojencov, ktorého cieľom je plánovať, vytvárať a synchronizovať národné, mnohonárodné a logistické aktivity NATO podporujúce operácie a misie Aliancie s využitím spoločných procesov a organizačných štruktúr.

collective protection (admitted) - prípustný termín

Preferred term: chemical, biological, radiological and nuclear collective protection.

collimating mark; fiducial mark (admitted) - prípustný termín / kolimačná značka

An index mark, rigidly connected with the camera body, which forms an image on the negative. This image is used to determine the position of the optical centre or principal point of the imagery. 1973-03-01

Registračná značka pevne spojená s rámom fotografického prístroja a zobrazená na exponovanom negatíve; táto značka sa používa na určenie polohy optického stredu alebo hlavného bodu snímky.

collocation / spoločné umiestnenie

The physical placement of two or more detachments, units, organizations, or facilities at a specifically defined location. 2015-02-18

Fyzické umiestnenie dvoch alebo viacerých samostatných častí, jednotiek, organizácií alebo zariadení na špecificky definovanom mieste.

column cover / letecká ochrana kolóny

Cover of a column by aircraft in radio contact therewith, providing for its protection by reconnaissance and/or attack of air or ground targets which threaten the column. 1973-03-01

Ochrana kolóny lietadlom, ktoré je s ňou v rádiovom spojení a zabezpečuje jej ochranu vykonávaním prieskumu alebo napádaním vzdušných alebo pozemných cieľov, ktoré ju ohrozujú.

column formation / zostava v prúdoch

A formation in which elements are placed one behind the other. 1973-03-01

Tvar, v ktorom sú prvky umiestnené za sebou.

column gap / vzdialenosti medzi jednotkami

The space between two consecutive elements proceeding on the same route. It can be calculated in units of length or in units of time measured from the rear of one element to the front of the following element. 1979-12-01

Priestor medzi dvoma za sebou idúcimi prvkami postupujúcimi po rovnakej pochodovej osi; udáva sa v dĺžkových alebo časových jednotkách meraných od konca jedného prvku po čelo nasledujúceho prvku.

column length / dĺžka kolóny

The length of the roadway occupied by a column or a convoy in movement. 1980-10-01

Dĺžka cesty, ktorú zaberá pohybujúca sa kolóna alebo konvoj.

combat air patrol; CAP / bojová letecká hliadka (streh vo vzduchu)

An aircraft patrol provided over an objective area, the force protected, the critical area of a combat zone, or in an air defence area, for the purpose of intercepting and destroying hostile aircraft before they reach their targets.MCMSB, 2018-03-29

Letecké hliadkovanie nad cieľovým priestorom chráneným ozbrojenými silami, nad dôležitým bojovým priestorom alebo nad priestorom protivzdušnej obrany s cieľom vykonať prepad a zničiť nepriateľské lietadlá skôr, než dosiahnu cieľ.

combat-available aircraft / prevádzkyschopné lietadlo

An aircraft capable of fulfilling its normally assigned mission. It will have its primary weapon system serviceable but may require to be fuelled, armed or have combat-ready crews. 1993-12-01

Lietadlo, ktoré je schopné plniť bežne pridelené úlohy; musí mať v poriadku hlavný zbraňový systém a môže vyžadovať doplnenie palivom, muníciou alebo bojaschopnou leteckou posádkou.

combat chart / bojová mapa; mapa bojovej činnosti

A special naval chart, at a scale of 1:50.000, designed for naval fire support and close air support during coastal or amphibious operations and showing detailed hydrography and topography in the coastal belt. 1980-10-01

Špeciálna námorná mapa v mierke 1 : 50 000 určená pre námornú palebnú a priamu leteckú podporu počas pobrežných alebo obojživelných operácií; zobrazuje podrobné hydrografické a topografické údaje o pobrežnom pásme.

combat control team; CCT / skupina bojového riadenia (letovej prevádzky)

A team of specially trained personnel who can be airdropped to provide local air traffic control and to advise on all aspects of landing, airdrop, and/or extraction zone requirements. 2010-01-22

Špeciálne vycvičená skupina, ktorá môže byť vysadená zo vzduchu na zabezpečenie miestneho riadenia letovej prevádzky a vydávanie odporúčaní ohľadne všetkých aspektov požiadaviek na priestory pristátia, vysadenia vzdušných výsadkov alebo zóny vyzdvihnutia.

combat day of supply; CDOS / bojová dávka dennej spotreby

The total amount of supplies required to support one day of combat, calculated by applying the intensity factor to a standard day of supply. 2010-01-22

Celkové množstvo zásob potrebné na zabezpečenie jedného dňa boja vypočítané aplikovaním koeficienta intenzity na štandardnú dávku dennej spotreby.

combat effectiveness / bojová efektívnosť

The ability of a unit or formation, or equipment to perform assigned missions or functions.
Note: This should take into account leadership, personnel strength, the state of repair of the equipment, logistics, training and morale and may be expressed as a level or percentage. 2016-09-05

Spôsobilosť jednotky, zoskupenia alebo zbraňového systému vykonať zadané bojové úlohy alebo činnosti.
Poznámka: Súčasťou efektívnosti sú vodcovstvo, sila osobnosti, stav opráv výzbroje, logistika, výcvik a morálka vyjadrené v stupňoch (úrovniach) alebo percentách.

combat identification / bojová identifikácia

The use of identification measures to reduce friendly fire and increase the operational effectiveness of forces and weapon systems. 2007-09-05

Používanie identifikačných opatrení na obmedzenie možnosti paľby na vlastné sily a na zvýšenie operačnej efektívnosti síl a zbraňových systémov.

combat information / bojová informácia; informácia z bojovej činnosti

That frequently perishable data gathered in combat by, or reported directly to, units which may be immediately used in battle or in assessing the situation. Relevant data will simultaneously enter intelligence reporting channels. 1982-08-01

Rýchlo sa meniace údaje zhromaždené v boji jednotkami alebo jednotkám priamo nahlásené, ktoré ich môžu okamžite použiť v boji alebo pri hodnotení bojovej situácie. Relevantné údaje budú súčasne vkladané aj do spravodajských komunikačných kanálov.

combat load; CL / zásoby základnej výbavy

The quantity of supplies that is part of the basic load, carried by the individual or weapon system and that is intended for immediate use by that individual or system. 2016-03-31

Množstvo zásob, ktoré je súčasťou pohyblivých zásob nesených jednotlivcom alebo vezených zbraňovým systémom, určené na okamžité použitie týmto jednotlivcom alebo zbraňovým systémom.

combat loading / bojové nakladanie

The arrangement of personnel and the stowage of equipment and supplies in a manner designed to conform to the anticipated tactical operation of the organization embarked. Each individual item is stowed so that it can be unloaded at the required time. 1973-03-01

Organizácia osôb a naloženie výstroja, výzbroje a zásob spôsobom, ktorý zodpovedá predpokladanej taktickej operácii nalodenej vojenskej jednotky; každá jednotlivá položka materiálu je naložená tak, aby sa mohla vyložiť v požadovanom čase.

combat patrol; fighting patrol (admitted) - prípustný termín / bojová hliadka

For ground forces, a tactical unit sent out from the main body to engage in independent fighting; detachment assigned to protect the front, flank, or rear of the main body by fighting if necessary. 1982-03-01

V pozemných silách je to pozemná jednotka taktického stupňa vyčlenená z hlavných síl na samostatnú bojovú činnosť; samostatná jednotka určená v prípade potreby na obranu čela, bokov alebo tyla hlavných síl počas boja.

combat power / bojová sila

The measurable means that a unit or formation can apply to direct or influence the opponent and other audiences or the course of events at a given time. 2024-10-18

Merateľné prostriedky, ktorými môže formácia v danom čase pôsobiť na protivníka/ nepriateľa alebo na inú zúčastnenú verejnosť alebo ovplyvniť priebeh udalostí.

combat-ready / bojaschopný; bojová schopnosť

As applied to organizations or equipment: available for combat operations. 1996-01-09

Vo vzťahu k organizácii alebo zariadeniu použiteľnosť na bojové operácie.

combat-ready / bojaschopný; bojová schopnosť

As applied to personnel: qualified to carry out combat operations in the unit to which they are assigned. 1996-01-09

Vo vzťahu k osobám kvalifikácia na vykonávanie bojových operácií v jednotke, ku ktorej sú pridelené.

combat-ready aircraft / bojaschopné lietadlo

A combat-available aircraft which is fuelled, armed and has a combat-ready aircrew available. 1993-12-01

Bojaschopné lietadlo, ktoré je natankované, vyzbrojené a má posádku v stave bojovej pohotovosti.

combat recovery; CR / bojové vyslobodzovanie odlúčeného personálu

A method to recover isolated personnel from a situation where hostile interference may be expected, and either the recovery force, or the isolated personnel, or both, have not been trained in combat search and rescue. 2017-09-01

Spôsob vyslobodenia a návrat odlúčeného personálu v situácii, keď sa môže očakávať nepriateľské narušenie činnosti a jednotky vykonávajúce vyslobodenie a návrat alebo odlúčený personál, prípadne oba subjekty nemajú výcvik v pátraní a záchrane v boji.

combat search and rescue; CSAR / pátranie a záchrana v boji

The detection, location, identification and rescue of downed aircrew in hostile territory in time of crisis or war and, when appropriate, isolated military personnel in distress, who are trained and equipped to receive combat search and rescue support. 2003-10-01

Zisťovanie, lokalizácia, identifikácia a záchrana posádok lietadiel, ktoré boli v čase krízy alebo vojny zostrelené alebo museli núdzovo pristáť na nepriateľskom území, prípadne vojenských osôb, ktoré sú vycvičené a vybavené na vlastnú záchranu v prípade izolácie a núdze.

combat service support; CSS / bojové zabezpečenie

The support provided to combat forces, primarily in the fields of administration and logistics.

Note: Combat service support may include, but is not limited to, administrative services, chaplaincy, civil affairs, financial, legal, medical and health services, military police, supply, maintenance, transportation, construction, acquisition and disposal of real estate, facilities engineering, topographic and geodetic engineering, food services, graves registration, laundry and dry cleaning services, sanitary installations, and property disposal. 2018-12-06

Podpora bojových jednotiek hlavne v oblasti administratívy a logistiky.

Poznámka: Bojové zabezpečenie okrem iných služieb zahŕňa: administratívne zabezpečenie, duchovnú službu, civilné záležitosti, finančnú, právnu a zdravotnícku službu, vojenskú políciu, zásobovanie, údržbu, dopravu, výstavbu, akvizíciu a správu nehnuteľností, technickú údržbu zariadení, topografickú a geodetickú činnosť, stravovanie, pohrebnú službu, služby prania a chemického čistenia, hygienické zariadenia a správu majetku (akvizícia, vyradenie a odpredaj majetku).

combat support; CS / bojová podpora

Fire support and operational assistance provided to combat elements. 1994-11-24

Palebná podpora a operačná pomoc poskytovaná bojovým jednotkám.

combat survival / prežitie v boji

Those measures to be taken by service personnel when involuntarily separated from friendly forces in combat, including procedures relating to individual survival, evasion, escape, and conduct after capture. 1973-03-01

Opatrenia, ktoré majú vykonať príslušníci ozbrojenej zložky pri ich nedobrovoľnom odlúčení od vlastných ozbrojených síl v boji vrátane postupov týkajúcich sa individuálneho prežitia, úniku, úteku a správania v zajatí.

combat zone ; CZ / bojový priestor

That area required by combat forces for the conduct of operations. 1983-07-01

Priestor využívaný bojovými jednotkami na vedenie boja.

combat zone ; CZ / bojový priestor

The territory forward of the army group rear boundary.

It is divided into:

a. The forward combat zone, comprising the territory forward of the corps rear boundary.

b. The rear combat zone, usually comprising the territory between the corps rear boundary and the army group rear boundary. 1983-07-01

Územie nachádzajúce sa pred hranicou tylu skupiny armád; člení sa na:

a. frontové pásmo zahŕňajúce územie pred hranicou tylu armádneho zboru;

b. tylový priestor obyčajne zahŕňajúci územie medzi hranicou tylu armádneho zboru a skupiny armád.

combination circuit / kombinovaný obvod; okruh

Firing circuit actuated by two or more influences received either simultaneously or at a predetermined interval. 1998-09-25

Odpaľovací obvod uvádzaný do činnosti pomocou dvoch alebo viacerých podnetov, ktoré nastanú súčasne alebo vo vopred stanovenom intervale.

combination firing circuit / okruh s kombinovaným odpálením

An assembly comprising two independent firing systems, one non-electric and one electric, so that the firing of either system will detonate all charges. 1981-03-01

Zostava, zložená z dvoch nezávislých odpaľovacích systémov, jedného elektrického a druhého neelektrického takže pri odpálení jedného systému vybuchnú všetky nálože.

combination influence mine; combined influence mine / kombinovaná bezkontaktná mína

A mine designed to actuate only when two or more different influences are received either simultaneously or in a predetermined order. 1994-11-01

Mína, ktorá sa iniciuje len na základe dvoch alebo viacerých nezávislých aktivačných podnetov, ktoré môžu nastať súčasne alebo vo vopred stanovenom poradí.

combined (admitted) - prípustný termín

Preferred term: multinational.

combined arms adj. / vševojskový

In land operations, relating to the synchronized or simultaneous application of several arms to achieve an effect on the enemy that is greater than if each arm were used against the enemy in sequence. 2016-09-05

Pri pozemných operáciách sa tento pojem vzťahuje na zladené alebo súbežné použitie viacerých druhov vojsk s cieľom dosiahnuť väčší účinok na nepriateľa v porovnaní s postupným pôsobením jednotlivých druhov vojska.

combined force (admitted) - prípustný termín

Preferred term: mulitnational force.

combined influence mine (admitted) - prípustný termín

Preferred term: combination influence mine.

combined joint operation (admitted) - prípustný termín

Preferred term: multinational joint operation.

combined operation (admitted) - prípustný termín

Preferred term: multinational operation.

combustor / spaľovacia komora

A name generally assigned to the combination of flame holder or stabilizer, igniter, combustion chamber, and injection system of a ramjet or gas turbine. 1973-03-01

Názov obecne používaný pre kombináciu horáka alebo stabilizátora plameňa, zapaľovacieho zariadenia, spaľovacej komory a systému vstrekovania náporového motora alebo plynovej turbíny.

COMINT Technical Data (admitted) - prípustný termín

Preferred term: communication externals.

command / veliteľstvo

A unit, group of units, organization or area under the authority of a single individual. 2002-05-29

Jednotka, útvar, zväzok alebo oblasť pod velením jedného veliteľa.

command / rozkaz

An order given by a commander; that is, the will of the commander expressed for the purpose of bringing about a particular action. 2002-05-29

Rozkaz vydaný veliteľom; vôľa veliteľa vyjadrená na vyvolanie príslušnej činnosti.

command / velenie;

The authority vested in an individual of the armed forces for the direction, coordination, and control of military forces. 2019-02-25

Právomoc priznaná príslušníkovi ozbrojených síl na riadenie, koordináciu a kontrolu ozbrojených síl.

command; v. / veliť

To dominate an area or situation. 2002-05-29

Ovládať priestor alebo situáciu.

command; v. / veliť

To exercise command. 2002-05-29

Veliť.

command and control; C2 / velenie a riadenie

The authority, responsibilities and activities of military commanders in the direction and coordination of military forces as well as the implementation of orders related to the execution of operations. 2021-10-18

Právomoci, zodpovednosť a aktivity vojenských veliteľov v oblasti usmerňovania a koordinácie vojenských síl, ako aj implementácia rozkazov vzťahujúcich sa na vykonanie operácií.

command and control communication system; C2CS / komunikačný systém velenia a riadenia

A communication system which conveys information between military authorities for command and control purposes. 2002-05-29

Komunikačný systém na prenos informácií medzi vojenskými orgánmi na účely velenia a riadenia.

command and control system; C2S / systém velenia a riadenia

An assembly of equipment, methods and procedures and, if necessary, personnel, that enables commanders and their staffs to exercise command and control. 2002-10-14

Súbor zariadení, metód a postupov a ak je potrebné aj personálu, ktoré umožňujú veliteľom a ich štábom vykonávať velenie a riadenie.

command axis / smer premiestňovania veliteľstva

A line along which a headquarters will move. 1973-03-01

Predpokladaná čiara pozdĺž ktorej sa bude presúvať hlavné veliteľstvo.

command channel (admitted) - prípustný termín

Preferred term: chain of command.

command controlled stocks / podriadené sklady

Stocks which are placed at the disposal of a designated NATO commander in order to provide him with a flexibility with which to influence the battle logistically. "Placed at the disposal of" implies responsibility for storage, maintenance, accounting, rotation or turnover, physical security and subsequent transportation to a particular battle area. 1984-03-01

Sklady dané k dispozícii určenému veliteľovi síl NATO, čím sa mu poskytne určitá flexibilita, s ktorou môže logisticky ovplyvňovať boj. "Právo disponovať" znamená zodpovednosť za uskladnenie, udržiavanie, vedenie účtovníctva, pravidelné dopĺňanie, vydávanie, fyzickú bezpečnosť a následnú prepravu do určeného priestoru bojovej činnosti.

command destruct signal / riadený signál k deštrukcii

A signal used to operate intentionally the destruction signal in a missile. 1973-03-01

Signál používaný k vyvolaniu úmyselného signálu k deštrukcii strely.

command detonated mine / diaľkovo odpálená mína

A mine detonated by remotely controlled means. 1979-03-01

Mína odpálená prostriedkami ovládania na diaľku .

command-detonated munition / munition télécommandée / diaľkovo odpalená munícia

A munition that is deliberately and remotely detonated by the person in control of that munition. 2003-10-01

Munícia ktorá je úmyselne diaľkovo odpálená.

commander’s required date; CRD / dátum požadovaný veliteľom

The latest date, calculated from G-day, established by the theatre commander, on which forces are required to be complete in their final destination and organized to meet the commander’s operational requirement. 2002-05-29

Hraničný dátum, vzťahujúci sa ku dňu G, určený veliteľom bojiska, kedy majú byť sily úplné a v mieste ich konečného určenia a organizované tak, aby spĺňali operačnú požiadavku veliteľa.

command guidance / povelové navádzanie

A guidance system wherein intelligence transmigtted to the missile from an outside source causes the missile to traverse a directed flight path. 1973-03-01

Systém navádzania, pri ktorom povely prenášané do riadenej strely z vonkajších zdrojov spôsobia, že sa strela presunie na riadenú letovú dráhu.

command net / sieť velenia

A communication network which connects an echelon of command with some or all of its subordinate echelons for the purpose of command control. 1973-03-01

Komunikačná sieť spájajúca stupeň velenia s niektorými alebo všetkými podriadenými stupňami na vykonávanie velenia.

command of the sea / ovládanie námornej oblasti

The freedom to use the sea and to deny its use to an adversary in the sub-surface, surface and above-water environments. 1999-12-13

Voľné využívanie námorného priestoru a zabránenie v jeho využívání nepriateľom nad hladinou, na hladine a pod hladinou.

command post; CP / miesto velenia (veliteľské stanovište)

In operations or exercises, a location from which command is exercised. 2012-08-31

Miesto (pozícia), z ktorého (z ktorej) sa vykonáva velenie počas operácií alebo cvičení.

command post exercise; CPX / veliteľsko-štábne cvičenie

An exercise in which the forces are simulated, involving the commander, his staff, and communications within and between headquarters. 1983-11-01

Cvičenie, pri ktorom sú ozbrojené sily simulované; zahŕňa veliteľa, jeho štáb a komunikačné prostriedky zabezpečujúce spojenie v rámci a medzi veliteľskými stanovišťami.

commercial loading (admitted) - prípustný termín

Preferred term: administrative loading.

commercial off-the-shelf; COTS / komerčne dostupný výrobok

Pertaining to a commercially marketed product which is readily available for procurement and normally used without modification. 2014-08-26

Vzťahujúci sa na komerčne predávaný výrobok, ktorý je bežne dostupný na obstaranie (nákup) a obyčajne používaný bez akýchkoľvek úprav.

committed force / viazané sily

A force in contact with the enemy or deployed on a specific mission or course of action, precluding its employment elsewhere. 2016-09-16

Sily v bezprostrednom kontakte s nepriateľom alebo nasadené na plnenie konkrétnej úlohy alebo variantu činnosti, ktorých použitie inde je v danom čase vylúčené.

commonality / rovnakosť; zhodnosť

The state achieved when the same doctrine, procedures or equipment are used. 2000-10-04

Dosiahnutý stav, keď sa používajú rovnaké doktríny, postupy alebo zariadenia.

common electromagnetic order of battle format; common EOB format (admitted) – prípustný termín; common electronic order of battle format (obsolete) – zastaraný termín / jednotný formát elektromagnetickej bojovej zostavy

A standardized data exchange format containing electromagnetic order of battle information. 2022-10-21

Štandardizovaný formát výmeny dát obsahujúci informácie o elektromagnetickej bojovej zostave.

common electronic order of battle format (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: common electromagnetic order of battle format.

common EOB format (admitted) – prípustný termín

Preferred term: common electromagnetic order of battle format.

common funding international funding (admitted) - prípustný termín / spoločné financovanie

In NATO, moneys contributed by member states to cover the agreed common costs of facilities, programmes, activities and operations, provided on the basis of predetermined cost-sharing formulae. 2019-06-28

V NATO peniaze z príspevkov členských štátov určené na pokrytie odsúhlasených spoločných nákladov na zariadenia, programy, aktivity a operácie, ktoré sú poskytované na základe vopred určeného vzorca na zdieľanie týchto nákladov.

common operational picture; COP / spoločný obraz o operačnej situácii

An operational picture tailored to the user's requirements, based on common data and information shared by more than one command 2016-09-05

Obraz o operačnej situácii prispôsobený požiadavkám používateľov, vychádzajúci zo spoločných údajov a informácií, ktoré zdieľajú najmenej dve veliteľstvá.

common user item / spoločne používaná položka

An item of an interchangeable nature which is in common use by two or more nations or services of a nation. 1982-07-01

Položka (vzájomne) zameniteľnej povahy, ktorú spoločne používajú dve alebo viaceré krajiny alebo dva alebo viaceré druhy vojsk príslušnej krajiny.

Comms ext (admitted) - prípustný termín

Preferred term: communication externals.

Comms externals (admitted) - prípustný termín

Preferred term: communication externals.

communication and information systems; CIS / komunikačné a informačné systémy

Collective term for communication systems and information systems. 2002-05-29

Súhrnné označenie pre komunikačné a informačné systémy.

communication centre; COMCEN; signal centre / spojovacie stredisko; komunikačný uzol

An organization responsible for handling and controlling communications traffic, normally comprising a message centre, a cryptographic centre, and transmitting and receiving stations. Note: transmitting and receiving stations are not normally located in the communication centre but the remote controls for these facilities are located there. 2003-10-01

Organizácia poverená zodpovednosťou za vykonávanie a riadenie spojovacej prevádzky; obyčajne sa skladá z podacej stanice, oddelenia kryptografickej ochrany, vysielacích a prijímacích zariadení. Poznámka: Vysielacie a prijímacie zariadenia obyčajne nie sú umiestnené v spojovacom stredisku, sú ale z neho diaľkovo ovládané.

communication crisis / krízový stav v komunikácii

An event or development in the information environment that could undermine the credibility of an organization and/or jeopardise the achievement of operational objectives. 2024-09-20

Udalosť alebo vývoj situácie v informačnom prostredí, ktoré by mohli narušiť dôveryhodnosť organizácie a/ alebo ohroziť dosiahnutie operačných cieľov.

communication externals; COMEXT Comms Externals (admitted – prípustný termín); COMINT Technical Data (admitted – prípustný termín); Comms Ext (admitted – prípustný termín) / technické parametre komunikácie

The measurable technical parameters and geolocation of a communication system. 2016-12-14

Merateľné technické parametre a informácie o polohe v rámci komunikačného systému.

communication reporting gate; CRG / zóna ohlasovacej povinnosti

A geographical reference point or line at which merchant ships are required to call the naval cooperation and guidance for shipping organization in order to establish initial contact or to update previous information. 2007-03-02

Geografický referenčný bod alebo pásmo, v ktorom sa od obchodných lodí vyžaduje, aby sa spojili s organizáciou pre námornú spoluprácu s obchodným loďstvom s cieľom nadviazať prvotný kontakt alebo aktualizovať pôvodné informácie.

communication intelligence; COMINT / komunikačné spravodajstvo

Intelligence derived from electromagnetic communications and communication systems by other than intended recipients or users.

Note(s): Communication intelligence is a subset of signals intelligence. 2023-09-28

Spravodajstvo získané z elektromagnetickej komunikácie a komunikačných systémov inými ako určenými príjemcami alebo používateľmi.

Poznámka: Komunikačné spravodajstvo je subdisciplínou signálneho spravodajstva.

communication system / komunikačný systém

An assembly of equipment, methods and procedures and, if necessary, personnel, organized to accomplish information transfer functions. Notes:

1. A communication system provides communication between its users and may embrace transmission systems, switching systems and user systems.

2. A communication system may also include storage or processing functions in support of information transfer. 2002-05-29

Súbor zariadení, metód a postupov a v prípade potreby aj personálu, organizovaný na poskytovanie funkcií prenosu informácií. Poznámky:

1. Komunikačný systém poskytuje spojenie medzi jeho používateľmi a môže obsahovať prenosové systémy, prepojovacie systémy a používateľské systémy.

2. Komunikačný systém môže pri zabezpečovaní prenosu informácií poskytovať tiež funkcie ukladania údajov alebo ich spracovania.

communication zone; COMMZ / komunikačná zóna

Rear part of a theatre of operations (behind but contiguous to the combat zone) which contains the lines of communications, establishments for supply and evacuation, and other agencies required for the immediate support and maintenance of the field forces. 1973-03-01

Tylová časť bojiska (za priestorom bojovej činnosti, ale susediaca s ním) obsahujúca komunikačné trasy, zariadenia na zásobovanie a evakuáciu a iné zariadenia potrebné na okamžitú podporu a údržbu síl v poli.

company; Coy / rota

A unit consisting of two or more platoons, usually of the same type, with a headquarters and a limited capacity for self-support. 2016-09-05

Jednotka s vlastným veliteľstvom zložená najmenej z dvoch čiat zvyčajne rovnakého typu, ktorá má obmedzenú kapacitu organickej podpory.

comparative cover / porovnávacie pokrytie

Coverage of the same area or object taken at different times, to show any changes in details. 1999-12-13

Priebežné získavanie informácií o tej istej oblasti alebo objekte v rôznom čase; používa sa na odhalenie akýchkoľvek zmien v podrobnostiach.

compartment marking / označenie oddelenia

In an aircraft, a system of marking a cabin into compartments for the positioning of loads in accordance with the weight and balance requirements. 1973-03-01

V lietadle systém označovania kabíny do oddelení na umiestnenie nákladu v súlade s požiadavkami na hmotnosť a vyváženie.

compatibility / kompatibilita

The suitability of products, processes or services for use together under specific conditions to fulfil relevant requirements without causing unacceptable interactions. 2018-05-29

Vhodnosť produktov, procesov alebo služieb na spoločné používanie za špecifických podmienok s cieľom splniť príslušné požiadavky bez toho, aby sa vzájomne ovplyvňovali.

compilation diagram / diagram na výber prvkov mapy

A diagram giving details of the source material from which the map or chart has been compiled; this does not necessarily include reliability information. 73-03-01

Diagram zobrazujúci podrobnosti o zdrojovom materiáli, z ktorého bola zostavená mapa alebo schéma; nemusí nevyhnutne obsahovať informácie o spoľahlivosti.

complete round / coup complet round (admitted) / úplný náboj

A munition that contains all the components necessary for it to function. 2018-04-19

Munícia obsahujúca všetky súčasti potrebné pre jej funkciu.

component / zložka

A grouping of force elements normally organized by service or function.

Note(s): A component provides specific capacities and skills allowing it to create military effects. 2023-10-16

Zoskupenie prvkov síl organizovaných obvykle podľa služby alebo funkcie.

Poznámka: Zložka poskytuje špecifické kapacity a zručnosti, ktoré jej umožňujú vytvárať vojenské efekty.

component / súčiastka

In logistics, a part or combination of parts, having a specific function, which can be installed or replaced only as an entity. 1992-03-01

V logistike dielec alebo skupina dielcov, ktoré majú špecifickú funkciu a ktoré sa môžu montovať alebo vymieňať iba ako celok.

component command; CC / velenie zložky síl

A functional component command or environmental component command responsible for the planning and conduct of a maritime, land, air, special or other operation as part of a joint force. MCJSB, 2014-11-20

Funkčný prvok velenia alebo prvok velenia environmentálnej zložky ozbrojených síl (námorníctvo, letectvo, pozemné sily) zodpovedný za plánovanie a vedenie námorných, pozemných, vzdušných, špeciálnych alebo iných operácií v rámci spoločných síl.

component command; CC / velenie zložky síl

In the NATO military command structure, a command organization with specific capabilities that is responsible for operational planning and conduct of assigned operations. 2023-10-16

Vo vojenskej štruktúre velenia NATO organizácia velenia so špecifickými spôsobilosťami, ktorá je zodpovedná za operačné plánovanie a vedenie pridelených operácií.

component commander; CC / veliteľ zložky síl

A designated commander responsible for the planning and conduct of a maritime, land, air, special or other operation as part of a joint force. 2002-05-29

Určený veliteľ zodpovedný za plánovanie a vykonávanie námorných, pozemných, vzdušných, špeciálnych alebo iných operácií v rámci spoločných síl.

component commander; CC / veliteľ zložky síl

A single-service or functional component commander at the third level of the NATO military command structure. 2002-05-29

Veliteľ určitého druhu vojsk alebo veliteľ funkčného prvku na tretej úrovni vojenskej štruktúry velenia NATO.

component life / životnosť súčiastky

The period of normal usage of a component after which the likelihood of failure sharply increases. 2000-10-04

Obdobie bežného používania súčiastky, po ktorého uplynutí pravdepodobnosť poruchy prudko narastá.

compound helicopter / vrtuľník s prídavným pohonom

A helicopter with an auxiliary propulsion system which provides thrust in excess of that which the rotor alone could produce, thereby permitting increased forward speeds; wings may or may not be provided to reduce the lift required from the rotor system. 1976-12-01

Vrtuľník s prídavným pohonným systémom, ktorý umožňuje vyvinúť väčší ťah než môže vyvinúť samotný rotor a tým zvýšiť doprednú rýchlosť vrtuľníka; môže, ale nemusí byť vybavený krídlami na zníženie zdvihu z rotorového systému.

comprehensive approach / komplexný prístup

Combining all available political, military and civilian capabilities, in a concerted effort to attain the desired end state. 2022-07-18

Spojenie všetkých dostupných politických, vojenských a civilných spôsobilostí do koordinovaného úsilia na dosiahnutie požadovaného konečného stavu.

compression chamber (admitted) - prípustný termín

Preferred term: hyperbaric chamber.

compromised / kompromitovaný

Of classified matter, disclosed in whole or in part to an unauthorized person or exposed to the risk of such disclosure. 2012-01-30

Pri utajovaných skutočnostiach ich úplné alebo čiastočné prezradenie neoprávnenej osobe alebo vystavenie riziku takéhoto prezradenia. 2012-01-30

computed air release point; CARP / vypočítaný bod vysadenia - uvoľnenia

A computed air position where the first paratroop or cargo item is released to land on a specified impact point. 1973-03-01

Vypočítaná poloha lietadla, v ktorej sa vykoná výsadok pechoty alebo zhodenie nákladu, aby dopadli do určeného priestoru.

computer network attack; CNA / útok na počítačovú sieť

Action taken to disrupt, deny, degrade or destroy information resident in a computer and/or computer network, or the computer and/or computer network itself.

Note: A computer network attack is a type of cyber attack. 2010-01-22

Činnosť vykonávaná s cieľom narušeniť, zablokovať, znehodnotiť alebo zničeniť informácie uložených v počítači alebo v počítačovej sieti, alebo útok na počítač alebo počítačovú sieť samotnú.

Poznámka: Útok na počítačovú sieť je druhom kybernetického útoku.

computer network exploitation; CNE / využívanie počítačovej siete

Action taken to make use of a computer or computer network, as well as the information hosted therein, in order to gain advantage. 2005-01-17

Činnosť spojená s využívaním počítača alebo počítačovej siete a informácií, ktoré sú v nich uložené za účelom získania výhody.

concentrated fire / sústredená paľba

Fire from a number of weapons directed at a single point or small area. 1973-03-01

Paľba z viacerých zbraní nasmerovaná na jednotlivý bod alebo do malého priestoru.ň

concentrated fire / sústredená paľba

The fire of the batteries of two or more ships directed against a single target. 1973-03-01

Paľba batérií dvoch alebo viacerých lodí nasmerovaná na jeden cieľ.

concentration area / priestor sústredenia

A limited area on which a volume of gunfire is placed within a limited time. 1973-03-01

Ohraničený priestor, do ktorého je v určenom časovom období sústredený veľký objem delostreleckej paľby.

concentration area / priestor sústredenia

An area, usually in the theatre of operations, where troops are assembled before beginning active operations.

Priestor obyčajne na bojisku, kde sa zhromažďujú jednotky pred začiatkom bojovej operácie.

concept / koncept

An agreed notion or idea, normally set out in a document, that provides guidance for different working domains and which may lead to the development of a policy. 2018-02-16

Schválený zámer alebo predstava vyjadrená obvykle v dokumente, ktorý poskytuje vedenie v jednotlivých pracovných oblastiach a ktorý môže viesť k vypracovaniu príslušnej politiky.

concept of operations; CONOPS / koncept operácií

A clear and concise statement of the course of action chosen by a commander to accomplish a given mission. 2023-10-16

Jasné a výstižné formulovanie variantu činnosti vybraného veliteľom na splnenie stanovenej celkovej úlohy.

conduct of operations / vedenie operácií

The art of directing, coordinating, controlling and adjusting the actions of forces to achieve specific objectives. 2002-10-14

Umenie riadiť, koordinovať, ovládať a usmerňovať činnosť ozbrojených síl na dosiahnutie stanovených cieľov.

cone of silence / hluchý kužeľ

An inverted cone-shaped space directly over the aerial towers of some forms of radio beacons in which signals are unheard or greatly reduced in volume. 1973-03-01

Priestor v tvare obráteného kužeľa priamo nad anténovými vežami niektorých typov rádiových majákov, v ktorom sú signály nepočuteľné alebo sú výrazne zoslabené.

conflict prevention / predchádzanie konfliktom

A peace support effort to identify and monitor the potential causes of conflict and take timely action to prevent the occurrence, escalation, or resumption of hostilities. 2016-10-16

Úsilie na podporu mieru zamerané na identifikáciu a monitorovanie potenciálnych príčin konfliktu a na prijatie včasných opatrení na predchádzanie vzniku, eskalácii alebo obnoveniu nepriateľských aktivít.

conflict-related sexual and gender-based violence; conflict-related SGBV (admitted – prípustný termín) / sexuálne alebo rodové násilie počas konfliktu

Any sexual and/or gender-based violence against an individual or group of individuals, used or commissioned in relation to a crisis or an armed conflict. 2015-08-14

Akékoľvek sexuálne alebo rodové násilie voči jednotlivcom alebo skupinám jednotlivcov používané alebo páchané v súvislosti s krízou alebo ozbrojeným konfliktom.

conflict-related SGBV (admitted) - prípustný termín

Preferred term: conflict-related sexual and gender-based violence.

confusion reflector / rozptylový reflektor

A reflector of electromagnetic radiations used to create echoes for confusion purposes. Radar confusion reflectors include such devices as chaff, rope and corner reflectors. 1973-03-01

Reflektor elektromagnetického žiarenia používaný na vytváranie odrazov na klamanie nepriateľa; medzi reflektory na klamanie rádiolokátorov patria také predmety, ako sú staniolové pásky, prúžky a kútové odrážače.

connecting route / spojovacia trasa

A route connecting axial and/or lateral routes. 1978-06-01

Trasa spájajúca hlavné a/alebo vedľajšie cesty.

consequence management; CM / manažment následkov

Actions taken to maintain or restore essential services and to lessen the effects of natural, human-made or technological disasters, and/or acts of violence. 2021-06-08

Opatrenia prijaté na zachovanie alebo obnovenie základných služieb a na zmiernenie účinkov prírodných katastrof, katastrof spôsobených ľudskou činnosťou alebo technologických katastrof, alebo násilných činov.

consignment / zásielka

In asset tracking, one or more transport packages sent from aconsignor to a consignee and specified by a unique identifier. 2018-12-06

V sledovaní dodávok jedna alebo viacero prepravných zásielok zaslaných odosielateľom príjemcovi, špecifikovaných jedinečným identifikátorom.

console / konzola; dispečerský pult; ovládací panel

A grouping of controls, indicators, and similar electronic or mechanical equipment, used to monitor readiness of, and/or control specific functions of, a system, such as missiles check-out, countdown, or launch operations. 1973-03-01

Zoskupenie riadiacich, indikačných a podobných elektronických alebo mechanických zariadení používaných na sledovanie pripravenosti a/ alebo na kontrolu špeciálnych funkcií systému, ako sú kontrola, odpočítavanie pred štartom alebo odpálenie riadených striel.

console / konzola; dispečerský pult; ovládací panel

A long-range radio aid to navigation, the emissions of which, by means of their radio frequency modulation characteristics, enable bearings to be determinate. 1973-03-01

Rádiová pomôcka dlhého dosahu pre navigáciu, ktorá charakteristikou rádiovej kmitočtovej modulácie svojho vysielania umožňuje určovanie smeru.

consolidation of position / upevnenie postavenia

Organizing and strengthening a newly captured position so that it can be used against the enemy. 1973-03-01

Organizácia a posilnenie novo získaného postavenia tak, aby sa mohlo využiť v boji proti nepriateľovi.

consumable item; expendable item / spotrebný materiál

An item that cannot be recovered once used, or that loses its identity in an assembly, or that is of low intrinsic value, unworthy of full accounting procedures.

Examples: munitions; pens; spare parts. 2019-06-28

Položka, ktorá sa po jednom použití nedá obnoviť/získať späť alebo ktorá stratí svoju identifikáciu v montážnom celku, alebo ktorá má nízku vnútornú hodnotu a je tak nevhodná pre úplné účtovné postupy.

Príklady: munícia, náhradné dielce.

consumer logistics / spotrebná logistika

That part of logistics concerning the reception, storage, transport, maintenance and disposal of materiel, as well as the provision of support and services. 2004-06-22

Časť logistiky zaoberajúca sa prevzatím, skladovaním, prepravou, údržbou a vyraďovaním výzbroje, techniky a materiálu a tiež poskytovaním príslušného zabezpečenia a služieb.

consumption rate / priemerná spotreba

The average quantity of an item consumed or expended during a given time interval, expressed in quantities by the most appropriate unit of measurement per applicable stated basis. 1973-03-01

Priemerné množstvo materiálu s/potrebované alebo vydané za určité časové obdobie; vyjadruje sa v množstvách najvhodnejšej mernej jednotky na používaný stanovený základ.

contact / kontakt

Any discrete airborne, surface or subsurface object detected by electromagnetic, acoustic, or visual sensors. 2023-09-28

Každý jednotlivý vzdušný, pozemný (hladinový) alebo podzemný (podhladinový) objekt zistený elektromagnetickými, akustickými alebo vizuálnymi senzormi.

contact lost / prerušený kontakt

A target tracking term used to signify that a target believed to be still within sensor coverage is temporarily lost but the termination of track plotting is not warranted. 1996-01-09

Pri sledovaní cieľa označenie, že cieľ, ktorý sa pokladá za dočasne stratený, je ešte stále v dosahu senzorov, ale dokončenie grafického zobrazenia jeho dráhy nie je zaručené.

contact mine / kontaktná mína

A mine detonated by physical contact. 1977-03-01

Mína aktivovaná následkom fyzického kontaktu.

contact point / styčný bod; miesto stretnutia; bod dotyku

In air operations, the position at which a mission leader makes radio contact with an air control agency. 1976-12-01

V leteckých operáciách poloha, v ktorej veliteľ misie nadviaže rádiové spojenie s orgánom riadenia letu.

contact point / styčný bod; miesto stretnutia; bod dotyku

In land warfare, a point on the terrain, easily identifiable, where two or more units are required to make contact. 1976-12-01

V pozemnom boji ľahko identifikovateľný bod v teréne, kde sa majú stretnúť dve alebo viaceré vojenské jednotky.

contact print / kontaktná fotografia; kópia

A print made from a negative or a diapositive in direct contact with sensitized material. 1973-03-01

Tlač vyhotovená z negatívu alebo diapozitívu v priamom kontakte s materiálom s citlivou vrstvou.

contact report / hlásenie o naviazaní dotyku (kontaktu) s nepriateľom

A report indicating any detection of the enemy. 1979-12-01

Hlásenie upozorňujúce na každé zistenie prítomnosti nepriateľa.

contain; v. / zadržať

To restrict an entity's freedom of movement to within a specified area. 2018-12-06

Obmedziť slobodu pohybu určitej entity iba v rámci určeného priestoru.

container anchorage terminal; CAT / kontajnerový prístavný terminál

A sheltered anchorage other than a port with the appropriate facilities for the transshipment of containerized cargo from containerships to other vessels. 2011-02-04

Chránené kotvisko (nie prístav) s príslušným vybavením na prekladanie nákladu z kontajnerových lodí na iné plavidlá.

contamination / kontaminácia

The presence of an exogenous hazardous material in the environment,including a chemical, biological,radiological or nuclear substance.

MCJSB, 2017-04-04

Prítomnosť exogénnych (povrchových) nebezpečných látok v okolitom prostredí vrátane chemických, biologických, rádiologických alebo jadrových látok.

contamination control / kontrola kontaminácie

The employment of policies, doctrine, procedures and equipment to contain, reduce, remove or render harmless chemical, biological, radiological or nuclear contamination. 2016-04-13

Použitie prístupov, postojov, doktrín, postupov a vybavenia na zabránenie šírenia, zníženie, odstránenie alebo neutralizáciu nebezpečnej chemickej, biologickej alebo rádioaktívnej kontaminácie.

contingency plan; COP; CONPLAN (admitted – prípustný termín) / rezervný plán; plán nepredvídaných udalosti

A plan prepared for possible operations that is based on identified and assumed planning factors, produced in as much detail as possible and that may be used as a basis for subsequent planning. 2023-10-16

Podrobný plán možných operácií založený na identifikovaných a predpokladaných faktoroch plánovania, ktorý možno použiť ako základ následného plánovania (označovaného aj ako situačný plán).

continuous fire / súvislá paľba

Fire conducted at a normal rate without interruption for application of adjustment corrections or for other reasons. 1996-01-09

Paľba vedená normálnou intenzitou bez prerušenia potrebného na vykonanie opráv prvkov riadenia paľby alebo z iných dôvodov.

continuous fire / súvislá paľba

In artillery and naval fire support, the procedural term used to order the guns to load and to fire at a specified time interval or as rapidly as possible consistent with accuracy within the prescribed maximum rate of fire for the weapon. 1996-01-09

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore rozkaz obsluhám diel nabíjať a viesť paľbu v určených časových intervaloch alebo s čo najväčšou intenzitou a zodpovedajúcou presnosťou pri maximálnej predpísanej kadencii zbrane.

continuous illumination fire / súvislá osvetľovacia paľba

A type of fire in which illuminating projectiles are fired at specified time intervals to provide uninterrupted lighting on the target or specified area. 1973-03-01

Typ paľby, pri ktorej sa vystreľujú osvetľovacie náboje v stanovených časových intervaloch na zabezpečenie nepretržitého osvetlenia cieľového alebo určeného priestoru.

continuously-computed release point; CCRP / priebežne vypočítavaný bod zhodu

Solution of the weapon delivery release point by continuous prediction of the release point for a given set of ballistics, altitudes and airspeeds. 1975-11-01

Určenie bodu zhodenia podvesenej výzbroje priebežným stanovovaním bodu zhodenia pre daný súbor balistických, výškových a rýchlostných údajov.

continuous processor / automatická vývojka (kopírka)

Equipment which processes film or paper in continuous strips. 1973-03-01

Zariadenie, ktoré spracúva film alebo papier v súvislých pásoch.

continuous strip camera / fotografický prístroj s nepretržitým snímkovaním

A camera in which the film moves continuously past a slit in the focal plane, producing a photograph in one unbroken length by virtue of the continuous forward motion of the aircraft. 2019-01-28

Fotografický prístroj, v ktorom sa film pohybuje priebežne pozdĺž štrbiny v ohniskovej rovine a vytvára fotografiu v neprerušovanej dĺžke na základe dopredného pohybu lietadla.

continuous strip imagery / obrazová informácia z kamery s nepretržitým snímaním

Imagery of a strip of terrain in which the image remains unbroken throughout its length, along the line of flight. 1976-08-01

Zobrazenie pása terénu, pri ktorom obraz zostáva neprerušený v celej jeho dĺžke pozdĺž dráhy letu.

continuous strip photography / nepretržité fotografovanie

Photography of a strip of terrain in which the image remains unbroken throughout its length, along the line of flight. 1973-03-01

Fotografovanie pásu terénu, pri ktorom obraz zostáva neprerušený po celej jeho dĺžke pozdĺž dráhy letu.

contour flight / let s kopírovaním terénu

A form of terrain flight with varying airspeed and varying height following contours of the earth. 2020-06-30

Let v prízemnej výške s meniacou sa rýchlosťou a výškou letu, s kopírovaním zemského povrchu.

contract / zmluva

An agreement of wills between two or more private individuals or legal persons, intended to create, modify, transmit or terminate obligations. 2019-06-28

Dohoda medzi dvoma alebo viacerými fyzickými osobami alebo právnickými osobami uzatvorená s úmyslom stanoviť, pozmeniť, preniesť alebo ukončiť záväzky.

contributing nation; CN / prispievajúca krajina

A nation that takes part in a NATO operation, programme or other activity, for which an agreed contribution is payable in money or in kind. 2012-08-31

Krajina zúčastňujúca sa na operácii, na programe alebo na inej aktivite NATO, od ktorej sa vyžaduje vopred dohodnutý príspevok vo finančnej alebo inej forme.

control / riadenie

The authority exercised by a commander over part of the activities of subordinate organizations, or other organizations not normally under their command, encompassing the responsibility for implementing orders or directives. 2021-10-18

Právomoc, ktorú veliteľ vykonáva nad určitou časťou činností podriadených organizácií alebo iných organizácií, ktoré bežne nepodliehajú jeho veleniu, vrátane zodpovednosti za vykonávanie rozkazov alebo nariadení.

control; v./ spravovať

To exert influence over an entity, process, object or area to establish, maintain or prevent a specific situation or event. 2018-12-06

Uplatňovať vplyv na entitu, proces, objekt alebo oblasť s cieľom nastoliť alebo udržať špecifickú situáciu alebo udalosť, alebo im zabrániť.

control and reporting centre; CRC / stredisko riadenia a upovedomovania

A subordinate air control element of the tactical air control centre from which radar control and warning operations are conducted within its area of responsibility. 1973-03-01

1. Podriadený prvok strediska riadenia taktického letectva, ktorý vykonáva radarovú kontrolu a varovanie v rámci priestoru jeho zodpovednosti.

2. Je pomocným orgánom nadriadeného CAOC a jeho hlavnou úlohou je riadiť činnosť vojsk a realizácia rozkazov a nariadení veliteľa CAOC.

control and reporting system; CRS / systém riadenia a upovedomovania

An organization set up for:

a. early warning, tracking, and recognition of aircraft and tracking of surface craft, and

b. control of all active air defences. It consists primarily of a chain of radar reporting stations and control centres and an observer organization, together with the necessary communication network. 1973-03-01

Systém vytvorený na:

a. Včasné ohlasovanie, sledovanie a rozpoznávanie lietadiel a sledovanie hladinových plavidiel.

b. Riadenie celkovej aktívnej protivzdušnej obrany; zahŕňa sieť rádiolokačných staníc ohlasovacej služby, navigačných a pozemných pozorovateľských stanovíšť a komunikačnú sieť.

control area / dispečerská (riadená) oblasť

A controlled airspace extending upwards from a specified limit above the earth. 1980-07-01

Riadený vzdušný priestor rozširujúci sa smerom nahor od určitej výšky nad zemou.

controllable mine / riadená mína

A mine which after laying can be controlled by the user, to the extent of making the mine safe or live, or to fire the mine. 1991-11-01

Mína, ktorú je možné po položení riadiť používateľom v rozsahu jej zaistenia, odistenia alebo odpálenia.

controlled airspace / riadený vzdušný priestor

An airspace of defined dimensions within which air traffic control service is provided to controlled flights. 1973-03-01

Vzdušný priestor definovaných rozmerov, v ktorého rámci sa riadeným letom poskytuje služba dispečerského riadenia leteckej prevádzky.

controlled dangerous air cargo / nebezpečný letecký náklad

Cargo which is regarded as highly dangerous and which may only be carried by cargo aircraft operating within specific safety regulations. 1982-07-01

Náklad považovaný za vysoko nebezpečný; môže sa prepravovať iba nákladným lietadlom prevádzkovaným podľa špecifických bezpečnostných predpisov.

controlled environment / riadené prostredie

For the purposes of NATO airworthiness, the environment where continued and continuing airworthiness requirements are satisfied by authorized individuals and accredited or approved organizations using the approved procedures. 2014-08-05

Na účely letovej spôsobilosti NATO prostredie, v ktorom sú požiadavky na udržanie a zachovanie letovej spôsobilosti zabezpečované oprávnenými osobami a autorizovanými alebo schválenými organizáciami pri využití schválených postupov.

controlled exercise / riadené cvičenie

An exercise characterized by the imposition of constraints on some or all of the participating units by planning authorities with the principal intention of provoking types of interaction. 1976-08-01

Cvičenie charakterizované vydaním obmedzení plánovacími orgánmi pre niektoré alebo všetky zúčastnené vojenské jednotky s cieľom vyvolať rôzne typy vzájomnej interakcie.

controlled interception / letecký prepad s navedením

An aircraft intercept action wherein the friendly aircraft are controlled from a ground, ship, or airborne station. 1973-03-01

Letecký prepad, pri ktorom sú vlastné lietadlá riadené zo zeme, z lode alebo z navádzacieho stanovišťa na palube lietadla.

controlled item (admitted) – prípustný termín

Preferred term: regulated item.

controlled passing / kontrolovaný prejazd; riadený prejazd

A traffic movement procedure whereby two lines of traffic travelling in opposite directions are enabled to traverse alternately a point or section of route which can take only one line of traffic at a time. 1973-03-01

Spôsob riadenia cestnej premávky s dvoma protismernými jazdnými pruhmi, pri ktorom sa na určitom mieste alebo úseku doprava striedavo riadi iba v jednom smere.

controlled port / riadený prístav

A harbour or anchorage at which entry and departure, assignment of berths, and traffic within the harbour or anchorage are controlled by military authorities. 1973-03-01

Prístav alebo kotvište, kde príchod, odchod, prideľovanie miesta na kotvenie lodí a vnútornú dopravu prístavu alebo kotvišťa kontrolujú a riadia vojenské orgány.

controlled route / obsluhovaná cesta; obsluhovaná komunikácia

A route, the use of which is subject to traffic or movement restrictions, which may be supervised. 1984-06-01

Trasa, ktorá môže byť riadená a ktorej používanie podlieha dopravným obmedzeniam a obmedzeniam pri presunoch.

control measure / riadiace opatrenie

Directive given graphically or orally by a commander to subordinate commands in order to assign responsibilities, coordinate fires and manoeuvre, and control combat operations. 2016-09-05

Grafické alebo ústne nariadenie veliteľa podriadeným veliteľstvám vydané s cieľom určiť zodpovednosť, koordinovať paľbu a manéver a riadiť bojové operácie.

control point; CP / kontrolné miesto

A position along a military route manned by personnel with delegate responsibility and authority for the supervision and control of military movements and the provision of support to the troops. 2011-02-04

Stanovište na trase presunu obsadené personálom s delegovanou zodpovednosťou a právomocou pre dohľad a riadenie vojenských presunov a pre poskytovanie podpory jednotkám.

control point / kontrolný bod

A position marked by a buoy, boat, aircraft, electronic device, conspicuous terrain feature, or other identifiable object which is given a name or number and used as an aid to navigation or control of ships, boats, or aircraft. 1973-03-01

Poloha vyznačená bójou, loďou, lietadlom, elektronickým zariadením, nápadnou terénnou charakteristikou alebo iným identifikovateľným objektom označená názvom alebo číslom; používa sa ako pomôcka pri navigácii a riadení lodí, člnov alebo lietadiel.

control zone; CTZ / riadená zóna; riadená oblasť

A controlled airspace extending upwards from the surface of the earth to a specified upper limit. 1980-07-01

Riadený vzdušný priestor rozširujúci sa smerom nahor od povrchu zeme po určenú hornú hranicu.

conventional weapon / konvenčná zbraň

A weapon that is neither chemical, biological, radiological nor nuclear. 2009-03-02

Zbraň, ktorá nie je chemická, biologická, rádiologická ani jadrová.

converge / zbiehať sa (do jedného bodu)

In artillery and naval fire support, a command or request used in a call for fire to indicate that the observer/spotter desires the planes of fire to intersect at a point. 1982-03-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore nariadenie alebo požiadavka používané pri paľbe na vyžiadanie na označenie, že pozorovateľ - riadiaci streľby vyžaduje, aby sa roviny streľby pretínali v určitom bode.

conversion angle / prevodný uhol

The angle between a great circle (orthodromic) bearing and a rhumb line (loxodromic) bearing of a point, measured at a common origin. 1973-03-01

Uhol medzi smerom hlavnej kružnice (ortodromy) daného miesta a smerom rumbovej čiary (loxodromy) meraný v ich spoločnom počiatku.

convoy;Cvy / konvoj

A group of vehicles organized for the purpose of control and orderly movement with or without escort protection. 1973-03-01

Skupina vozidiel zoradená na riadený a organizovaný presun s ozbrojeným sprievodom alebo bez neho.

convoy; Cvy / konvoj

A number of merchant ships or naval auxiliaries, or both, usually escorted by warships and/or aircraft, or a single merchant ship or naval auxiliary under surface escort, assembled and organized for the purpose of passage together. 1973-03-01

Skupina obchodných lodí alebo podporných námorných plavidiel, alebo oboch sprevádzaných obyčajne vojnovými loďami a/alebo lietadlami alebo jedna obchodná loď, alebo podporné námorné plavidlo sprevádzané hladinovou loďou zoskupené a organizované s cieľom spoločnej plavby.

convoy assembly port / prístav zhromaždenia konvoja

A port from which convoys sail. 2008-08-08

Prístav, z ktorého konvoje vyplávajú.

convoy commodore / veliteľ - kapitán konvoja

A naval officer, or master of one of the ships in a convoy, designated to command the convoy, subject to the orders of the officer in tactical command. If no surface escort is present, he takes entire command. 1974-12-01

Námorný dôstojník alebo veliaci dôstojník jednej z lodí konvoja poverený velením konvoja; podlieha rozkazom veliteľa taktického stupňa; ak nie je prítomný hladinový sprievod, preberá celé velenie.

convoy dispersal point / miesto rozdelenia konvoja

The position at sea where a convoy breaks up, each ship proceeding independently thereafter. 1978-06-01

Miesto na mori, v ktorom sa konvoj rozdelí a každá loď potom pokračuje v plavbe samostatne.

convoy escort / ochrana konvoja; sprievod konvoja

An escort to protect a convoy of vehicles from being scattered, destroyed or captured. 1979-03-01

Ozbrojený sprievod ochraňujúci konvoj vozidiel pred rozptýlením, zničením alebo zajatím.

convoy joiner (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: joiner.

convoy leaver (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: leaver.

convoy route / trasa konvoja

The specific route assigned to each convoy by the appropriate routing authority. 1973-03-01

Trasa pridelená konvoju orgánom zodpovedným za prideľovanie trás.

convoy schedule / plán plavby konvoja

Planned convoy sailings showing the shipping lanes, assembly, and terminal areas, scheduled speed, and sailing interval. 1979-03-01

Plán pohybu konvoja s určením trasy námornej prepravy, priestoru zhromaždenia a ukončenia plavby, plánovanej rýchlosti a intervalu navigácie.

convoy title / názov konvoja

A combination of letters and numbers that gives the port of departure and arrival, speed, and serial number of each convoy. 1978-10-01

Kombinácia písmen a číslic udávajúca začiatočný a cieľový prístav konvoja, jeho rýchlosť a sériové číslo.

cooperative electromagnetic support measure operations messaging standard; CESMO messaging standard (admitted) – prípustný termín; cooperative electronic support measure operations messaging standard (obsolete) – zastaraný termín / štandard na zasielanie správ o kooperatívnych elektromagnetických podporných opatreniach

A standard to enable the exchange and fusion of low-level collection-control and intercept data for co-operative electromagnetic surveillance operations.

Note(s): Targeting information products can be supplied to situational awareness, dynamic/time-sensitive targeting and other functions without degrading the bandwidth of existing operational data links. 2022-10-21

Štandard umožňujúci výmenu a zlúčenie zberných a kontrolných dát z nižších stupňov velenia a dát o zachytení cieľa pre operácie kooperatívneho elektromagnetického sledovania.

Poznámka: Informačné produkty o targetingu sa môžu použiť pre situačné povedomie, dynamický, časovo citlivý targeting a ostatné funkcie bez zúženia šírky pásma existujúcich operačných dátových liniek.

cooperative electronic support measure operations messaging standard (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: cooperative electromagnetic support measure operations messaging standard.

coordinated draft plan / návrh koordinovaného plánu

A plan for which a draft plan has been coordinated with the nations involved. It may be used for future planning and exercises and may be implemented during an emergency. 1979-03-01

Plán, ktorého návrh bol koordinovaný so zainteresovanými krajinami Môže sa použiť pri plánovaní a vykonávaní cvičení v budúcnosti a v prípade núdze.

coordinated illumination fire / koordinovaná osvetľovacia paľba

A type of fire in which the firing of illuminating and high-explosive projectiles is coordinated to provide illumination of the target and surrounding area only at the time required for spotting and adjusting the fire. 2000-10-04

Paľba, pri ktorej sa vystreľovanie osvetľovacích a výbušných nábojov koordinuje na zabezpečenie osvetlenia cieľa a okolitého priestoru v čase požadovanom na riadenie a opravu prvkov delostreleckej paľby.

coordinating authority; CA / koordinačná právomoc

The authority granted to a commander, or other individual with assigned responsibility, to coordinate specific functions or activities involving two or more forces, commands, services or organizations.

Note: The commander or individual has the authority to require consultation between the organizations involved or their representatives, but does not have the authority to compel agreement. 2016-09-16

Právomoc udelená veliteľovi alebo inej osobe s určenou zodpovednosťou koordinovať špecifické funkcie alebo aktivity, na ktorých sa podieľajú dva alebo viaceré druhy síl, veliteľstiev, služieb alebo organizácií.

Poznámka: Veliteľ alebo určená osoba disponuje právomocou vyžiadať si konzultácie medzi zúčastnenými organizáciami alebo ich zástupcami, ale nedisponuje právomocou vynútiť si ich zhodné stanoviská.

coordinating commander / veliteľ koordinujúci činnosť

In nuclear warfare, the regional commander who coordinates the activities of nuclear delivery and supporting units. 1996-01-09

V jadrovej vojne je to regionálny veliteľ koordinujúci činnosť jednotiek na prepravu a zabezpečenie jadrových zbraní.

coordinating point / koordinačné miesto

Designated point at which, in all types of combat, adjacent units/formations must make contact for purposes of control and coordination. 1973-03-01

Určené miesto, v ktorom susediace jednotky alebo útvary musia vytvoriť účinný kontakt na zabezpečenie riadenia a koordinácie všetkých druhov bojovej činnosti.

coordination altitude (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: coordination level.

coordination level; CL; coordination altitude (deprecated) – neschválený termín / hranica koordinácie

An altitude or height used to establish airspace control responsibilities primarily to deconflict airspace users. 2013-01-29

Nadmorská výška alebo výška používaná na stanovenie zodpovednosti vo vzdušnom priestore, primárne určená na zabránenie konfliktom medzi jednotlivými používateľmi vzdušného priestoru.

copy negative / negatívna kópia (originálu)

A negative produced from an original not necessarily at the same scale. 1974-12-01

Negatív z originálu, ktorý sa nemusí zhotoviť v rovnakej mierke.

core planning team; CPT / hlavná plánovacia skupina

A team responsible for the detailed planning, coordination and preparation of an exercise or an operation. 2021-06-08

Skupina zodpovedná za podrobné plánovanie, koordináciu a prípravu cvičenia alebo operácie.

corner reflector / kútový odrážač

A device, normally consisting of three metallic surfaces or screens perpendicular to one another, designed to act as a radar target or marker. 1980-07-01

Zariadenie zložené obyčajne z troch navzájom kolmých kovových plôch alebo mriežok, ktoré pôsobia ako rádiolokačný cieľ alebo návestie.

corner reflector / kútový odrážač

In radar interpretation, an object which, by means of multiple reflections from smooth surfaces, produces a radar return of greater magnitude than might be expected from the physical size of the object. 1980-07-01

V radarovej interpretácii objekt, ktorý cestou viacnásobného odrazu od hladkých povrchov vytvára rádiolokačný odraz s vyššou amplitúdou, ako by sa dalo očakávať od objektu danej veľkosti.

corps; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: army corps.

corps troops / posilové jednotky zboru

Troops assigned or attached to a corps, but not a part of one of the divisions that make up the corps. 1973-03-01

Zväzky, útvary a jednotky pridelené alebo pripojené k zboru, ktoré nie sú súčasťou niektorej z divízií zboru.

correction / oprava prvkov paľby

When firing, any change in firing data to bring the mean point of impact or burst closer to the target. 2016-09-05

Každá zmena údajov o paľbe počas paľby s cieľom naviesť bod dopadu alebo výbuchu bližšie k stredu cieľa.

corrective maintenance / údržba s opravou

Maintenance carried out after fault recognition and intended to restore equipment to a state in which it can perform a required function. 2016-09-05

Údržba vykonávaná po zistení chyby na uvedenie zariadenia do stavu požadovaného na plnenie funkcie.

correlation / korelácia

In air defence, the determination that an aircraft appearing on a detection or display device or visually, is the same as that on which information is being received from another source. 1995-05-02

V protivzdušnej obrane potvrdenie zhody lietadla pozorovaného na detekčnom alebo zobrazovacom zariadení alebo vizuálne s lietadlom, o ktorom boli získané informácie z iného zdroja.

correlation factor / korelačný faktor

The ratio of a ground dose rate reading to a reading taken at approximately the same time at survey height over the same point on the ground. 1973-03-01

Pomer odčítanej hodnoty expozičného (dávkového) príkonu na zemi k hodnote expozičného (dávkového) príkonu odčítanej v rovnakom čase v pozorovanej výške nad rovnakým miestom na zemi.

counter-aggression; CA / opatrenia proti agresii

A stage of the NATO Precautionary System marking the transition from a condition of preparation and development of readiness to one of authorization for the employment of NATO forces against a nation, or nations, and against forces which are conducting or actively supporting aggression against NATO territory and/or forces. 2001-10-01

Etapa v systéme preventívnych opatrení NATO predstavujúca prechod zo stavu pripravenosti a pohotovosti do stavu, ktorý umožní použitie síl NATO proti krajine, skupine krajín a silám vedúcim alebo aktívne podporujúcim agresiu proti územiu členských krajín NATO a/alebo ich ozbrojeným silám.

counter-air operation; CAO / protivzdušná operácia

An air operation directed against the enemy's air offensive and defensive capability in order to attain and maintain a desired degree of air superiority. 1979-08-01

Vzdušná operácia zameraná proti leteckej ofenzívnej a obrannej schopnosti nepriateľa na dosiahnutie a udržanie vyžadovaného stupňa vzdušnej prevahy.

counter-attack / protiútok

Attack by a part or all of a defending force against an enemy attacking force, for such specific purposes as regaining ground lost or cutting off or destroying enemy advance units, and with the general objective of denying to the enemy the attainment of his purpose in attacking. In sustained defensive operations, it is undertaken to restore the battle position and is directed at limited objectives. 1960-01-01

Útok časti alebo všetkých obranných síl proti útočiacim silám nepriateľa s takými špecifickými cieľmi, ako sú snaha o opätovné získanie strateného územia, odrezanie alebo zničenie postupujúcich jednotiek nepriateľa alebo so všeobecným cieľom zabrániť nepriateľovi v plnení jeho útočných zámerov; pri dlhodobých obranných operáciách sa vedie na obnovenie bojového postavenia a je smerovaný na obmedzené ciele.

counter-attack; v. / viesť protiútok

To take offensive action against an attacking force. 2018-12-06

Podniknúť ofenzívnu akciu proti útočiacim silám.

counterbattery fire / protibaterijná paľba

Fire delivered for the purpose of destroying or neutralizing the enemy's fire support system. Note: counterbattery fire can be either proactive or reactive. 2002-05-29

Paľba vedená s cieľom zničenia alebo neutralizovania nepriateľského systému palebnej podpory. Poznámka: Protibaterijná paľba môže byť preventívna alebo odvetná.

counter-deception / opatrenia proti klamaniu

Efforts to negate, neutralize, diminish the effects of, or gain the advantage from, a foreign deception operation.

Note(s): Counter-deception does not include the intelligence function of identifying foreign deception operations. 2020-11-13

Úsilie negovať, neutralizovať, zmenšovať účinky klamlivej operácie cudzej moci alebo z nej získať výhodu.

Poznámka: Opatrenia proti klamaniu nezahŕňajú spravodajskú funkciu identifikácie klamlivých operácií cudzej moci.

counter-espionage / opatrenia proti špionáži

Action designed to detect and counteract espionage. 1981-03-01

Činnosť na zisťovanie a pôsobenie proti špionáži.

counterfire / odvetná paľba; paľba na umlčanie

Fire intended to destroy or neutralize enemy weapons. 1973-03-01

Paľba zameraná na zničenie alebo neutralizovanie zbraní nepriateľa.

counter-guerrilla warfare / protipartizánska vojna

Operations and activities conducted by armed forces, paramilitary forces, or non-military agencies against guerrillas. 1990-11-01

Operácie a činnosti vykonávané ozbrojenými silami, polovojenskými skupinami alebo nevojenskými organizáciami proti partizánom.

countering weapons of mass destruction; CWMD; countering WMD (admitted) – prípustný termín / opatrenia proti zbraniam hromadného ničenia

The efforts to prevent the conceptualization, development, possession, proliferation and use of weapons of mass destruction, including related expertise, materials, technologies and means of delivery, and to mitigate their effects. 2022-10-21

Úsilie zabrániť konceptualizácii, vývoju, držbe, šíreniu a používaniu zbraní hromadného ničenia vrátane súvisiacich odborných znalostí, materiálov, technológií a nosičov a zmierniť ich účinky.

countering WMD (admitted) – prípustný termín

Preferred term: countering weapons of mass destruction

counter-insurgency; COIN / protipovstalecký (boj); (boj) proti povstaniu

A comprehensive civilian and military effort to isolate and defeat an insurgency, create a safe and secure environment, address core grievances, and to enable the promotion of legitimate governance and rule of law. 2022-03-02

Komplexné civilné a vojenské úsilie o izoláciu a porážku povstania, vytvorenie bezpečného prostredia, riešenie hlavných krívd a umožnenie podpory legitímnej správy vecí verejných, vlády a právneho štátu.

counter-intelligence; CI / kontrarozviedková činnosť

Those activities concerned with identifying and counteracting the threat to security posed by hostile intelligence services or organizations or by individuals engaged in espionage, sabotage, subversion or terrorism. 2020-11-13

Činnosť týkajúca sa identifikácie a pôsobenia proti ohrozeniu bezpečnosti zo strany spravodajských služieb cudzej moci, organizácií alebo jednotlivcov zapojených do špionáže, sabotáží, podvratnej činnosti alebo terorizmu.

countermarker / protihliadková loď

In naval operations, a unit maintaining contact on a marker from a position which enables it to counter the threat presented by the marker. 2001-10-01

V námorných operáciách jednotka udržiavajúca kontakt s hliadkovou loďou z pozície, ktorá jej umožňuje čeliť hrozbe, ktorú hliadková loď predstavuje.

countermeasures; CM / protiopatrenia

The employment of devices and/or techniques to impair the operational effectiveness of the enemy. 2016-09-16

Využitie zariadení a/alebo postupov na zníženie operačnej efektivity nepriateľa.

countermine; v. / ničenie mín výbuchom

To explode the main charge in a mine by the shock of a nearby explosion of another mine or independent explosive charge. The explosion of the main charge may be caused either by sympathetic detonation or through the explosive train and/or firing mechanism of the mine. 1991-11-01

Odpálenie hlavnej nálože míny rázom od blízkeho výbuchu inej míny alebo nezávislej výbušnej nálože. Výbuch hlavnej nálože môže byť spôsobený prenosom detonácie, alebo pomocou výbušného reťazca a/alebo odpaľovacím mechanizmom míny.

countermine operation / protimínová operácia,

In land mine warfare, an operation to reduce or eliminate the effects of mines or minefields. 1994-11-01

Pri bojovej činnosti pozemných síl opatrenia na zníženie alebo eliminovanie účinkov mín alebo mínových polí.

countermove / protiakcia

An operation undertaken in reaction to or in anticipation of a move by the enemy. 1982-03-01

Činnosť vykonávaná ako reakcia na uskutočňovaný alebo predpokladaný pohyb nepriateľa.

counterpreparation fire / delostrelecká protipríprava

Intensive prearranged fire delivered when the imminence of the enemy attack is discovered. 1973-03-01

Intenzívna vopred pripravená paľba vedená pri zistení hrozby útoku zo strany nepriateľa.

counter-sabotage / protisabotážna činnosť

Action designed to detect and counteract sabotage. 1981-03-01

Činnosť zameraná na zisťovanie a pôsobenie proti sabotážam.

countersign / heslo pre stráž

A secret challenge and its reply. 1973-03-01

Tajná výzva a odpoveď na ňu.

counter-subversion / protipodvratná činnosť

Action designed to detect and counteract subversion. 1981-03-01

Činnosť určená na zisťovanie a pôsobenie proti podvratnej činnosti.

counterterrorism; CT / protiteroristické opatrenia

All preventive, defensive and offensive measures taken to reduce the vulnerability of forces, individuals and property against terrorist threats and/or acts, and to respond to terrorist acts. Note: In the frame of the NATO Comprehensive Approach, these measures can be combined with or followed by measures enabling recovery after terrorist acts. 2017-06-30

Všetky preventívne, defenzívne a ofenzívne opatrenia prijaté na zníženie zraniteľnosti síl, osôb a majetku pred teroristkými hrozbami a/alebo činmi a na reakciu na tieto teroristické činy.

Poznámka: V rámci komplexného prístupu NATO tieto opatrenia sa môžu kombinovať s opatreniami, ktoré umožňujú obnovu po vykonanom teroristickom čine alebo môžu nasledovať po nich.

country cover diagram; master plot; sortie plot / schéma plošného pokrytia krajiny

A small scale index, by country, depicting the existence of air photography for planning purposes only. 1974-12-01

Register leteckých fotografií krajiny malého merítka výhradne na potreby plánovania.

coup de main / náhly prepad; náhly útok

An offensive operation that capitalizes on surprise and simultaneous execution of supporting operations to achieve success in one swift stroke. 2018-12-06

Ofenzívna operácia, ktorá využíva moment prekvapenia a súčasné vykonávanie podporných operácií na dosiahnutie víťazstva jedným rýchlym úderom.

course of action; COA / variant činnosti

In the estimate process, an option that will accomplish or contribute to the accomplishment of a mission or task, and from which a detailed plan is developed. 2002-05-29

V procese hodnotenia alternatíva na dosiahnutie alebo prispenie k dosiahnutiu splnenia celkovej úlohy alebo úlohy, na základe ktorej sa vypracuje podrobný plán.

cover / couverture / kryt

Shelter or protection, either natural or artificial. 1981-03-01

Prírodný alebo umelý kryt alebo úkryt.

cover / couverture / priebežná rádiová hliadka

The act of maintaining a continuous receiver watch with transmitter calibrated and available, but not necessarily available for immediate use. 1981-03-01

Udržiavanie stálej rádiovej hliadky, pri ktorej vysielač je nastavený, je k dispozícii, ale nemusí byť pripravený na okamžité používanie.

cover / krytie

The action to protect by offensive or defensive operations, or by the threat of either or both. 2023-09-28

Akcia na ochranu ofenzívnymi alebo defenzívnymi operáciami alebo hrozbou ich použitia jednotlivo alebo oboma typmi operácií súčasne.

cover / kontrarozviedna ochrana

Those measures necessary to give protection to a person, plan, operation, formation or installation from the enemy intelligence effort and leakage of information. 1981-03-01

Opatrenia potrebné na zabezpečenie ochrany osôb, plánov, operácií, útvarov alebo zariadení pred nepriateľským spravodajským úsilím a pred únikom informácií.

coverage / pokrytie (zobrazenie územia); plocha zaznamenaná leteckou snímkou

The ground area represented on imagery, photomaps, mosaics, maps, and other geographical presentation systems. 1981-03-01

Oblasť na povrchu zeme zachytená na zobrazeniach, fotomapách, mozaikách, mapách alebo iných geografických systémoch zobrazenia.

covering fire / krycia paľba; zabezpečovacia paľba; ochranná paľba

Fire used to protect troops when they are within range of enemy small arms. 1973-03-01

Paľba používaná na ochranu jednotiek, ak sú v dosahu nepriateľských ručných zbraní.

covering fire / krycia paľba; zabezpečovacia paľba; ochranná paľba

In amphibious usage, fire delivered prior to the landing to cover preparatory operations such as underwater demolition or minesweeping. 1973-03-01

Pri obojživelných operáciách paľba pred vylodením na krytie prípravných operácií, ako sú ničenie pod vodou alebo odmínovanie.

covering force / krycie sily; zabezpečovacie jednotky

A force operating apart from the main force for the purpose of intercepting, engaging, delaying, disorganizing, and deceiving the enemy before he can attack the force covered. 1973-03-01

Sily operujúce oddelene od hlavných síl na zastavenie, upútanie, zdržanie, dezorganizáciu a oklamanie nepriateľa skôr, ako môže zaútočiť na kryté sily.

covering force ; covering troops (admitted) – prípustný termín / krycie vojská – jednotky

Any body or detachment of troops which provides security for a larger force by observation, reconnaissance, attack, or defence, or by any combination of these methods. 1973-03-01

Akýkoľvek útvar alebo samostatne operujúca jednotka poskytujúca bezpečnosť väčšej ozbrojenej sile pozorovaním, vykonávaním prieskumu, útočnými alebo obrannými operáciami alebo ich kombináciou.

covering force area / priestor krycích síl

The area forward of the forward edge of the battle area out to the forward positions initially assigned to the covering forces. It is here that the covering forces execute assigned tasks. 1983-07-01

Priestor pred predným okrajom priestoru bojovej činnosti siahajúci k predsunutým postaveniam, spočiatku pridelených krycím silám; priestor v ktorom krycie sily plnia stanovené úlohy.

covering troops (admitted) – prípustný termín

Preferred term: covering force.

cover search / vyhľadávanie (ú)krytu

In air photographic reconnaissance, the process of selection of the most suitable existing cover for a specific requirement. 1973-03-01

Pri vzdušnom fotografickom prieskume proces výberu najvhodnejšieho existujúceho krytu spĺňajúceho predpísané požiadavky.

covert operation / skrytá operácia

An operation that is planned and conducted so as to conceal the identity or permit plausible deniability of the executor. 2012-01-30

Akákoľvek operácia plánovaná a vedená tak, aby identita vykonávateľa bola skrytá alebo sa dala hodnoverne poprieť.

covertrace / schéma trasy prieskumného letu

One of a series of overlays showing all air reconnaissance sorties covering the map sheet to which the overlays refer. 1974-02-01

Jedna zo série priehľadných fólií zobrazujúcich úlohové lety leteckého prieskumu prekrývajúca list mapy, ku ktorému patrí.

crab angle; drift angle / vybočenie leteckej fotografie (vzhľadom na skutočný smer letu)

The angle between the aircraft track or flight line and the fore and aft axis of a vertical camera, which is in line with the longitudinal axis of the aircraft. 1974-12-01

Uhol medzi dráhou lietadla alebo letovou dráhou a pozdĺžnou osou vertikálneho fotografického prístroja, ktorá je v rovine s pozdĺžnou osou lietadla.

crash locator beacon / havarijný prívodný maják

An automatic emergency radio locator beacon to help searching forces locate a crashed aircraft. 1987-07-01

Automatický núdzový rádiový prívodný maják pomáhajúci pátracím jednotkám stanoviť polohu havarovaného lietadla.

cratering charge / kráterová nálož

A charge placed at an adequate depth to produce a crater. 1979-03-01

Nálož umiestnená v zodpovedajúcej hĺbke na vytvorenie kráteru.

creeping mine / vznášajúca sa mína

In naval mine warfare, a buoyant mine held below the surface by a weight, usually in the form of a chain, which is free to creep along the seabed under the influence of stream or current. 1975-11-01

V námornom mínovom boji mína s bójou držaná pod hladinou závažím, obyčajne vo forme reťaze; ktorá sa voľne pohybuje po morskom dne vplyvom morských prúdov.

crest / kryt; vrchol

A terrain feature of such altitude that it restricts fire or observation in an area beyond, resulting in dead space, or limiting the minimum elevation, or both. 1976-08-01

Terénny tvar takej výšky, že bráni v paľbe alebo pozorovaní oblasti nachádzajúcej sa za ním, čoho výsledkom je mŕtve miesto, obmedzenie minimálnej elevácie zbrane alebo oboje.

crested / zakrytý vrcholom

In artillery and naval fire support, a report which indicates that engagement of a target or observation of an area is not possible because of an obstacle or intervening crest. 1977-03-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore hlásenie označujúce, že zasiahnutie cieľa alebo pozorovanie oblasti nie je možné pre prekážku alebo brániaci vrchol.

crisis establishment; CE / tabuľky počtov pre krízové obdobie

An establishment of military and civilian posts for a military organization that needs to respond to a crisis which does not fall under Article 5 of the North Atlantic Treaty. 2015-02-18

Tabuľka počtov vojenských a civilných pracovných pozícií vojenskej organizácie potrebných na reagovanie na krízu nespadajúcu pod Článok 5 Severoatlantickej zmluvy.

crisis management; CM / krízový manažment

The coordinated actions taken to defuse crises, prevent their escalation into an armed conflict and contain hostilities if they should result. 2013-01-31

Koordinované činnosti, ktorých cieľom je zmiernenie kríz, zabránenie ich eskalácii do ozbrojeného konfliktu a potlačenie prípadných nepriateľských aktivít.

crisis response shipping / námorná preprava v čase krízy

All shipping employed in support of allied military operations, including ships taken up from trade, chartered shipping and, when appropriate, national prepositioned ships. 1998-08-03

Všetka námorná preprava používaná na zabezpečenie spojeneckých vojenských operácií vrátane zabratých obchodných lodí, prenajatých lodí, a ak je to potrebné, aj lodí vo vlastníctve štátu.

critical altitude / kritická nadmorská výška

The altitude beyond which an aircraft or air-breathing missile ceases to perform satisfactorily. 1973-03-01

Výška, pri prekročení ktorej prestáva lietadlo alebo riadená strela s pohonom vyžadujúcim vzduch spoľahlivo pracovať.

critical item / kritická položka

An item, the lack or failure of which would cause the loss of a mission-essential operational capability. 2021-06-08

Položka, ktorej nedostatok alebo porucha by spôsobili stratu operačnej schopnosti nevyhnutnej pre celkovú úlohu.

critical speed / kritická rýchlosť

A speed or range of speeds which a ship cannot sustain due to vibration or other similar phenomena. 1978-06-01

Rýchlosť alebo rozsah rýchlostí, ktoré loď nie je schopná trvalo udržiavať z dôvodu vibrácií alebo iných podobných javov.

critical supplies and materiel / kritické zásoby a materiál

Those supplies vital to the support of operations, which owing to various causes are in short supply or are expected to be in short supply. 1992-10-01

Zásoby životne dôležité na zabezpečenie operácií, ktoré sú z rôznych príčin nedostatkové, alebo sa očakáva, že budú nedostatkové.

crossing area / úsek prechodu

A number of adjacent crossing sites under the control of one commander. 1977-12-01

Niekoľko susediacich prepravísk pod riadením jedného veliteľa.

crossing site / prepravisko; miesto prechodu

A location along a water obstacle affording passage using amphibious vehicles, assault boats, rafts, bridges, or fording vehicles. 2016-09-05

Miesto na vodnej prekážke umožňujúce jej prekonanie použitím obojživelných vozidiel, útočných člnov, raftov, mostov či vozidiel so schopnosťou brodenia.

crossing site commander / správca prepraviska

An officer who is responsible for all technical aspects of maintaining the crossing site and crossing means, and the movement of troops and vehicles across it. 2016-09-05

Veliteľ zodpovedný za všetky technické aspekty údržby miesta prechodu cez vodnú prekážku a potrebných prostriedkov a za presuny vojsk a techniky cez túto prekážku.

cross-servicing / vzájomné služby

That servicing performed by one service or national element for other services or national elements and for which the other services or national elements may be charged. 1978-10-01

Služby poskytované jedným druhom ozbrojených síl alebo národným prvkom iným druhom ozbrojených síl alebo národným prvkom, za ktoré im môže byť účtovaná úhrada.

crowd and riot control; CRC / zvládanie davu a nepokojov

All measures aimed to prevent or stop violent disturbance of the peace by a public gathering.

Note: These measures include standing preparatory measures, in particular intelligence, preventive measures and intervention measures. 2019-06-05

Všetky opatrenia zamerané na zabránenie alebo zastavenie násilného porušovania verejného poriadku verejnými zhromaždeniami.

Poznámka: Tieto opatrenia zahŕňajú stále predbežné opatrenia, najmä spravodajské, preventívne a zásahové opatrenia.

cruising altitude / cestovná nadmorská výška

A level determined by vertical measurement from mean sea level, maintained during a flight or portion thereof. 1973-03-01

Výška stanovená vertikálnym meraním od priemernej úrovne hladiny mora udržiavaná počas letu alebo jeho časti.

cruising level / letová hladina

A level maintained during a significant portion of a flight. 1973-03-01

Letová hladina udržiavaná počas podstatnej časti letu.

cryptanalysis / analýza šifrovaného (kódovaného) textu

The study of encrypted texts. The steps or processes involved in converting encrypted text into plain text without initial knowledge of the key employed in the encryption. 1973-03-01

Štúdia zašifrovaných textov; postupy alebo procesy používané na premenu zašifrovaného textu na čitateľný text bez začiatočnej znalosti kľúča použitého pri jeho zašifrovaní.

cryptomaterial / kryptografický materiál

All material, including documents, devices or equipment that contains crypto information and is essential to the encryption, decryption or authentification of telecommunications. 1973-03-01

Materiál vrátane dokumentov, prístrojov alebo zariadení, ktorý obsahuje šifrované informácie; základný predpoklad šifrovania, dešifrovania alebo overovania v telekomunikáciách.

culminating point; culmination (admitted – prípustný termín) / kulminačný bod

The point in time and the location at which a force no longer has the capability to continue an operation under current conditions. 2013-01-31

Bod v čase a priestore, po ktorého dosiahnutí nie sú sily spôsobilé za daných podmienok pokračovať v operácii.

culmination (admitted) – prípustný termín

Preferred term: culminating point.

culture / umelé terénne prvky

A feature of the terrain that has been constructed by man. Included are such items as roads, buildings, and canals; boundary lines, and in a broad sense, all names and legends on a map. 1973-03-01

Terénne prvky vytvorené civilizačnou činnosťou, ako sú komunikácie, budovy, kanály a v širšom ponímaní aj hraničné čiary, názvoslovie a vysvetlivky na mape.

currency / platnosť

The up-to-dateness of a map or chart as determined by comparison with the best available information at a given time. 1973-03-01

Aktualizácia mapy alebo riadiaceho plánu na základe porovnania s najlepšie dostupnými informáciami v danom čase.

current intelligence / aktuálne spravodajstvo (neodkladné správy z prieskumu)

Intelligence that reflects the current situation at strategic, operational and/or tactical levels. 2022-03-02

Spravodajstvo, ktoré odráža aktuálnu situáciu na strategickej, operačnej alebo taktickej úrovni.

curve of pursuit / dráha prenasledovania

The curved path described by a fighter plane making an attack on a moving target while holding the proper aiming allowance. 1973-03-01

Zakrivená dráha opísaná stíhacím lietadlom pri útočení na pohybujúci sa cieľ pri dodržaní správneho nadbehu.

customer funding / klientské financovanie; financovanie zákazníkmi

In NATO, a regime whereby the cost of the activities of an organisation are recovered by charging customers for the services provided, based on agreed costs, scope and timelines, rather than by funding contributions from member states. 2019-06-28

Režim v NATO, pri ktorom sú náklady na činnosť organizácie hradené spoplatňovaním zákazníkov za poskytnuté služby na základe dohodnutých cien, rozsahu a lehôt, namiesto financovania z príspevkov členských krajín.

customer ship / zásobovacia loď; zákaznícka loď

The ship in a replenishment unit that receives the transferred personnel and/or supplies. 80-06-01

Loď zásobovacej jednotky, ktorá prijme prepravovaný personál alebo náklad.

cut-off / vypnutie

The deliberate shutting off of a reaction engine. 1973-03-01

Úmyselné vypnutie reaktívneho motora.

cut-off velocity / rýchlosť v okamihu vypnutia

The velocity attained by a missile at the point of cut-off. 1973-03-01

Rýchlosť, ktorú dosiahla riadená strela v okamihu vypnutia reaktívneho motora.

cutter / zariadenie na uvoľnenie ukotvených mín

In naval mine warfare, a device fitted to a sweep wire to cut or part the moorings of mines or obstructors; it may also be fitted in the mooring of a mine or obstructors to part a sweep. 1976-12-01

V námornom mínovom boji zariadenie upevnené na odmínovací drôt na odrezanie alebo oddelenie ukotvenia mín alebo zábran; môže byť súčasťou ukotvenia míny alebo zábran na oddelenie odmínovača.

cutting charge / strihacia nálož

A charge which produces a cutting effect in line with its plane of symmetry. 2018-04-19

Nálož vytvárajúca strih súhlasne s jej rovinou symetrie.

cyberattack (admitted) – prípustný termín

Preferred term: cyberspace attack

cyber defence / kybernetická obrana

The means to achieve and execute defensive measures to counter cyber threats and mitigate their effects, and thus preserve and restore the security of communication, information or other electronic systems, or the information that is stored, processed or transmitted in these systems. 2019-04-12

Prostriedky na dosiahnutie a vykonávanie obranných opatrení na odvrátenie kybernetických hrozieb a zmiernenie ich účinkov s cieľom zachovať a obnoviť bezpečnosť komunikačných, informačných alebo iných elektronických systémov alebo informácií, ktoré sú uložené, spracovávané alebo prenášané v týchto systémoch.

cyber op (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: cyberspace operation.

cyber operation (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: cyberspace operation.

cyberspace / kybernetický priestor

The global domain consisting of all interconnected communication, information technology and other electronic systems, networks and their data, including those which are separated or independent, which process, store or transmit data. 2019-04-12

Globálna doména pozostávajúca zo všetkých vzájomne prepojených komunikačných, informačných technológií a iných elektronických systémov, sietí a ich dát vrátane oddelených alebo nezávislých, ktoré spracúvajú, ukladajú alebo prenášajú dáta.

cyberspace attack; (admitted) – prípustný termín / útok v kybernetickom priestore

An act or action initiated in or through cyberspace to cause harmful effects. 2021-10-18

Čin alebo činnosť pochádzajúce z kybernetického priestoru alebo jeho prostredníctvom spôsobujúce škodlivé účinky.

cyberspace intelligence, surveillance and reconnaissance; ISR; cyberspace ISR (admitted – prípustný termín) / spravodajstvo, sledovanie a prieskum v kybernetickej doméne

The activities and capabilities within or through cyberspace domain to collect data and information in order to achieve results that contribute to intelligence.

Note(s):

1. These data and information may be collected within computer network operations by computer network exploiters from sources that are not publicly available.

2. In this case, the methods of computer network operations are used to obtain data and information.

3. Computer network operation-specialists collect and exploit these data and information to establish respective results. 2023-06-13

Aktivity a spôsobilosti v rámci alebo prostredníctvom kybernetickej domény na získavanie údajov a informácií s cieľom dosiahnuť výsledky, ktoré prispievajú k spravodajstvu.

Poznámka:

1. Tieto údaje a informácie môžu získavať v rámci operácií počítačovej siete používatelia počítačových sietí zo zdrojov, ktoré nie sú verejne dostupné,

2. V takom prípade sa na získavanie údajov a informácií využívajú metódy operácií počítačovej siete,

3. Špecialisti na prevádzku počítačových sietí získavajú a využívajú tieto údaje a informácie na stanovenie príslušných výsledkov.

cyberspace op (admitted) – prípustný termín

Preferred term: cyberspace operation.

cyberspace operation; cyberspace op (admitted – prípustný termín); cyber operation (deprecated – neschválený termín); cyber op (deprecated – neschválený termín) / operácia v kybernetickom priestore

Actions in or through cyberspace intended to preserve own and friendly freedom of action in cyberspace and/or to create effects to achieve military objectives. 2020-04-22

Akcia v kybernetickom priestore alebo jeho prostredníctvom vykonávaná s úmyslom chrániť slobodu/ voľnosť konania vlastnú a vlastných síl v kybernetickom priestore alebo vyvolať účinky vedúce k dosiahnutiu vojenských cieľov.

cyberspace resilience / odolnosť kybernetického priestoru

The overall technical and procedural ability of systems, organizations and operations to withstand cyber incidents and, where harm is caused, recover from them with no or acceptable impact on mission assurance or continuity. 2019-04-12

Celková technická a procedurálna schopnosť systémov, organizácií a vojenských operácií odolať kybernetickým incidentom a v prípade vzniku ujmy zotaviť sa z nej bez následkov alebo len s akceptovateľnými následkami pre bezpečnosť alebo pokračovanie misie.

D

damage area / priestor poškodenia

In naval mine warfare, the plan area around a minesweeper inside which a mine explosion is likely to interrupt operations. 1975-11-01

V námornom mínovom boji plánovaný priestor v okolí odmínovávacieho zariadenia, v ktorom je pravdepodobné, že výbuch míny preruší vykonávanie operácií.

damage assessment; DA / vyhodnotenie spôsobených škôd; odhad poškodenia

The determination of the effect of attacks on targets. 1973-03-01

Určenie účinkov útokov na ciele.

damage control; DAMCON; DC (deprecated) – neschválený termín / kontrola poškodenia

In naval usage, measures necessary aboard ship to preserve and re-establish water-tight integrity, stability, manoeuvrability and offensive power; to control list and trim; to effect rapid repairs of materiel; to limit the spread of, and provide adequate protection from, fire; to limit the spread of, remove the contamination by, and provide adequate protection from, toxic agents; and to provide for care of wounded personnel. 1973-03-01

V bojovej činnosti vojenského námorníctva opatrenia prijaté na lodi na zabezpečenie a opätovné získanie vodotesnosti, stability, ovládateľnosti a útočnej sily, na riadenie nakláňania a pozdĺžneho vyváženia, na vykonanie rýchlych opráv výzbroje a výstroja, na zamedzenie šírenia a na poskytnutie primeranej ochrany proti požiaru, na zamedzenie šírenia toxických chemických látok, na odstránenie vzniknutej kontaminácie a zaistenie primeranej ochrany proti nim a na poskytnutie ošetrenia pre zranený personál.

damage radius / okruh (polomer) poškodenia

In naval mine warfare, the average distance from a ship within which a mine containing a given weight and type of explosive must detonate if it is to inflict a specified amount of damage. 1975-11-01

V námornom mínovom boji priemerná vzdialenosť od lode, v ktorej musí vybuchnúť mína s daným množstvom a typom výbušniny, ak má spôsobiť stanovený rozsah poškodenia.

damage threat / nebezpečenstvo vzniku poškodenia

The probability that a target ship passing once through a minefield will explode one or more mines and sustain a specified amount of damage. 1976-08-01

Pravdepodobnosť, že cieľová loď prechádzajúca mínovým poľom privedie k výbuchu jednu alebo viacero mín a utrpí stanovený rozsah poškodenia.

danger area; airspace warning area (admitted) – prípustný termín / nebezpečný priestor; ohrozený priestor

In air traffic control, an airspace of defined dimensions within which activities dangerous to the flight of aircraft may exist at specified times. 1973-03-01

V riadení leteckej prevádzky vzdušný priestor stanovených rozmerov, v ktorom môžu v danom čase prebiehať činnosti ohrozujúce let lietadla.

danger close / nebezpečná blízkosť

In artillery and naval fire support, information in a call for fire to indicate that friendly forces are within 600 metres of the target. 1973-03-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore informácia pri výzve na vedenie paľby na označenie, že vo vzdialenosti 600 metrov od cieľa sa nachádzajú vlastné sily.

dangerous cargo / nebezpečný náklad

Cargo which, because of its dangerous properties, is subject to special regulations for its transport. 1973-03-01

Náklad, ktorý pre svoje nebezpečné vlastnosti podlieha osobitným predpisom pri preprave.

dangerously exposed waters / ohrozená námorná oblasť

The sea area adjacent to a severely threatened coastline. 1989-02-01

Priestor susediaci s vážne ohrozenou časťou pobrežia.

dan runner / ťahač bójí

A ship running a line of dan buoys. 1976-12-01

Loď vlečúca rad bójí.

data block / blok údajov; legenda

Additional data displayed on a photographic, electro-optical or radar image with the aim of improving its exploitation. 1993-12-01

Dodatočné údaje zobrazené na fotografickom, elektrooptickom alebo rádiolokačnom zobrazení za účelom jeho lepšieho využitia.

date line; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: international date line.

date-time group; DTG / forma zápisu času a dátumu

An indication of date and time, consisting of a group of six digits with a time zone suffix and the standardized abbreviation for the month. Note: The first pair of digits represents the day, the second pair the hour, the third pair the minutes, and the year is added after the month if necessary. Example: 230220Z Jan 2000 (to mean 23 Jan 2000 at 02.20 hours, zulu time). 2015-08-14

Ukazovateľ dátumu a času pozostávajúci zo skupiny šiestich číslic, prípony označujúcej časové pásmo a štandardizovanej skratky určujúcej mesiac. Poznámka: prvý pár číslic označuje deň, druhý pár hodinu, tretí pár minútu a v prípade potreby je na konci skupiny uvedený mesiac a rok (príklad: 230220Z JAN 2000 znamená 23. január 2000, o 02:20 hodín Zulu času).

datum dan buoy / orientačná bója

In naval mine warfare, a dan buoy intended as a geographical reference or check, which needs to be more visible and more securely moored than a normal dan buoy. 1976-12-01

V námornom mínovom boji malá bója určená na vytvorenie geografického orientačného alebo kontrolného bodu, ktorá musí byť viditeľnejšia a bezpečnejšie ukotvená ako bežná bója.

datum level / vzťažná úroveň

A surface to which elevations, heights or depths on a map or chart are related. 1973-03-01

Plocha, na ktorú sa vzťahujú nadmorské výšky, prevýšenia, alebo údaje o hĺbke na mape alebo riadiacom pláne.

datum point / pomocný cieľ; vzťažný bod

Any reference point of known or assumed coordinates from which calculation or measurements may be taken. 1973-03-01

Určitý referenčný bod so známymi alebo predpokladanými súradnicami, od ktorého je možné vykonať výpočty alebo merania.

day air defence fighter / denné stíhacie lietadlo protivzdušnej obrany

A fighter aircraft with equipment and weapons which enable it to engage airborne targets, but in clear weather conditions and by day only. 1984-10-01

Stíhacie lietadlo s výzbrojou a vybavením, ktoré mu umožňujú útočiť na vzdušné ciele za normálnych poveternostných podmienok a vo dne.

D-day / deň D

The day on which an operation, whether hostilities or any other operation, commences or is due to commence. 2009-08-26

Deň začiatku alebo predpokladaného začiatku bojovej alebo inej operácie.

deadly force (admitted) – prípustný termín

Preferred term: lethal force.

dead mine; inert mine / neaktívna mína; nečinná mína

A mine which has been neutralized, sterilized or rendered safe. 1976-08-01

Mína, ktorá bola neutralizovaná, zneškodnená alebo zaistená.

dead space / hluchý priestor,

An area or zone which is within range of a radio transmitter, but in which a signal is not received. 1982-03-01

Oblasť alebo zóna v dosahu rádiového vysielača, v ktorej nie je možné prijímať signál.

dead space / hluchý priestor,

An area within the maximum range of a weapon, radar, or observer, which cannot be covered by fire or observation from a particular position because of intervening obstacles, the nature of the ground, or the characteristics of the trajectory, or the limitations of the pointing capabilities of the weapon. 1982-03-01

Priestor v maximálnom dosahu zbrane, rádiolokačných zariadení alebo pozorovateľa, ktorý nie je možné pokryť paľbou alebo pozorovať z daného miesta pre existujúce prekážky, tvar terénu alebo charakteristiku dráhy letu strely, prípadne obmedzené možnosti zamierenia zbrane.

dead space / hluchý priestor,

The volume of space above and around a gun or guided missile system into which it cannot fire because of mechanical or electronic limitations. 1982-03-01

Priestor nad delom a okolo dela, rádiolokačných zariadení alebo systému riadenej strely, do ktorého sa nemôže viesť paľba pre mechanické alebo elektronické obmedzenia.

dead zone; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: dead space.

debarkation / vykládka, vykladanie

The unloading of troops and/or materiel. 2018-05-28

Vykládka síl a/alebo materiálu.

debarkation schedule; disembarkation schedule (admitted) – prípustný termín / plán vylodenia; harmonogram vykladania z lode

A schedule which provides for the timely and orderly debarkation of troops and equipment and emergency supplies for the water-borne ship-to-shore movement. 1973-03-01

Harmonogram zabezpečujúci včasné a systematické vylodenie síl, výzbroje a pohotovostných zásob z lode na breh.

debriefing / vypočúvanie

In intelligence usage, the formal and systematic questioning of consenting individuals by personnel trained in human intelligence in order to gather information of intelligence value. 2023-04-17

V spravodajstve formálne a systematické vyťažovanie spolupracujúcich osôb personálom vyškoleným v spravodajstve ľudských zdrojov s cieľom získať informácie spravodajskej hodnoty.

decca / systém určovania polohy

A radio phase-comparison system which uses a master and slave stations to establish a hyperbolic lattice and provide accurate ground position-fixing facilities. 1974-12-01

Systém porovnávania rádiovej fáze, ktorý využíva hlavné a vedľajšie stanice na stanovenie hyperbolickej súradnicovej siete a poskytovanie presnej polohy pozemných zariadení.

deceive; v. / klamať

To mislead an entity by manipulating its perceptions in order to induce it to react in a manner prejudicial to its interests. 2018-12-06

Oklamať entitu manipulovaním jej vnímania s cieľom prinútiť ju, aby reagovala spôsobom poškodzujúcim jej vlastné záujmy.

decentralized control / decentralizované riadenie

In air defence, the normal mode whereby a higher echelon monitors unit actions, making direct target assignments to units only when necessary to insure proper fire distribution or to prevent engagement of friendly aircraft. 73-03-01

V protivzdušnej obrane bežný režim, pri ktorom vyšší stupeň velenia a riadenia kontroluje činnosť jednotiek a priame zadanie cieľov vykonáva len v prípade, ak je potrebné zabezpečiť účinné riadenie a vedenie paľby alebo zabrániť zachyteniu a zničeniu vlastného lietadla.

decentralized execution / decentralizované plnenie úloh

Delegation of the appropriate authority to subordinate commanders to execute their assigned tasks and missions. 2004-06-22

Pridelenie právomoci podriadeným veliteľom na splnenie stanovených úloh.

deception / klamanie

Deliberate measures to mislead targeted decision-makers into behaving in a manner advantageous to the commander's intent. 2021-04-01

Zámerné opatrenia na oklamanie cieľových osôb s rozhodovacou právomocou tak, aby sa správali spôsobom vyhovujúcim zámeru veliteľa.

decision altitude / nadmorská výška rozhodnutia

An altitude related to the highest elevation in the touchdown zone, specified for a glide slope approach, at which a missed-approach procedure must be initiated if the required visual reference has not been established. 1976-08-01

Stanovená nadmorská výška pri presnom priblížení, v ktorej sa musí začať postup nevydareného priblíženia, ak sa nedosiahol vizuálny kontakt na pokračovanie v priblížení. Nadmorská výška rozhodnutia sa vzťahuje k strednej hladine mora.

decision height / výška rozhodnutia

A height above the highest elevation in the touchdown zone, specified for a glide slope approach, at which a missed-approach procedure must be initiated if the required visual reference has not been established. 1978-06-01

Stanovená výška pri presnom priblížení, v ktorej sa musí začať postup nevydareného priblíženia, ak sa nedosiahol vizuálny kontakt na pokračovanie v priblížení. Výška rozhodnutia sa vzťahuje k nadmorskej výške prahu dráhy.

decision point / bod rozhodnutia

A point in space and time, identified during the planning process, where it is anticipated that the commander must make a decision concerning a specific course of action. 2006-01-06

Bod v priestore a čase identifikovaný v plánovanom procese, kde sa predpokladá, že veliteľ musí prijať rozhodnutie týkajúce sa ďalšieho postupu.

decisive condition / rozhodujúca podmienka

A combination of circumstances, effects, or a specific key event, critical factor, or function that, when achieved, allows commanders to gain a marked advantage over an opponent or contribute materially to achieving an objective. 2017-09-01

Kombinácia okolností, účinkov alebo konkrétna kľúčová udalosť, rozhodujúci faktor alebo funkcia, ktorej dosiahnutie umožní veliteľom získať výraznú výhodu nad protivníkom alebo umožní materiálne prispieť k dosiahnutiu cieľa.

decisive engagement / rozhodujúci boj

In land warfare, an engagement in which a unit is considered fully committed and cannot manoeuvre or extricate itself. 2016-09-05

V pozemnom boji taký boj, v ktorom sa jednotka považuje za plne viazanú a nemôže manévrovať alebo sa uvoľniť.

declared speed / udaná rýchlosť

The continuous speed which a master declares his ship can maintain on a forthcoming voyage under moderate weather conditions having due regard to her present condition. 1977-12-01

Stála rýchlosť určená kapitánom lode, ktorú je loď schopná dodržať počas nasledujúcej plavby za priaznivých poveternostných podmienok a pri zohľadnení jej súčasného stavu.

declassify; v. / odtajniť

To cancel the security classification of an item of classified matter. 1973-03-01

Zrušiť stupeň utajenia utajovanej skutočnosti.

declination / deklinácia

The angular distance to a body on the celestial sphere measured north or south through 90 from the celestial equator along the hour circle of the body. Comparable to latitude on the terrestrial sphere. 1973-03-01

Uhlová vzdialenosť k telesu nebeskej sféry meraná severne alebo južne v rozmedzí 90° od astronomického rovníka pozdĺž hodinového kruhu telesa; porovnateľná je so zemepisnou šírkou na zemeguli.

decompression chamber; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: hypobaric chamber.

decon (admitted) – prípustný termín

Preferred term: decontamination.

decon station (admitted) – prípustný termín

Preferred term: decontamination station.

decontamination / dekontaminácia

The process by which the hazard from chemical, biological, radiological and nuclear substances is reduced or removed. 2015-04-01

Proces znižovania alebo odstraňovania nebezpečných účinkov chemických, biologických, alebo rádioaktívnych látok.

decontamination station; decon station (admitted) – prípustný termín; cleansing station (admitted – prípustný termín) / miesto dekontaminácie

A facility suitably equipped and organized for the decontamination of personnel and/or materiel. 2014-11-20

Zariadenie vhodne vybavené a organizované na dekontamináciu osôb, techniky, výzbroje a materiálu.

decoy / klamanie

An imitation of a person, object or phenomenon, which is intended to deceive hostile surveillance or detection systems or mislead the adversary. 2008-01-15

Imitácia osoby, objektu alebo javu s úmyslom oklamať nepriateľské prieskumné alebo detekčné zariadenia alebo zmiasť protivníka.

decoy ship; Q-ship (admitted) – prípustný termín / maskovaná ozbrojená loď

A ship camouflaged as a non-combatant ship with its armament and other fighting equipment hidden and with special provisions for unmasking its weapons quickly. 1982-03-01

Loď zamaskovaná ako nebojová loď so skrytou výzbrojou a ostatnými bojovými zariadeniami a so špeciálnymi opatreniami na rýchle odmaskovanie zbraní.

dedicated mine countermeasures asset / prostriedky určené proti mínám

In naval mine warfare, a platform, unit or system designeted exclusively or primarily for mine countermeasures. 2006-01-06

V námornom mínovom boji platforma, jednotka alebo systém určený výlučne alebo primárne pre protimínové operácie.

deep fording capability / spôsobilosť na hĺbkové brodenie

The characteristic of a self-propelled gun or ground vehicle equipped with built-in waterproofing and/or a special waterproofing kit, to negotiate a water obstacle with its wheels or tracks in contact with the ground. 1973-03-01

Vlastnosť samohybného dela alebo terénneho vozidla vybaveného vodotesnou konštrukciou a špeciálnym vodotesným zariadením prekonávať vodné prekážky, pričom sa kolesami alebo pásmi dotýka zeme.

deep minefield / hĺbkové mínové pole

An antisubmarine minefield which is safe for surface ships to cross. 1976-08-01

Protiponorkové mínové pole bezpečné pre plavbu hladinových lodí.

deep supporting fire / palebná podpora v hĺbke

Fire directed on objectives not in the immediate vicinity of our forces, for neutralizing and destroying enemy reserves and weapons, and interfering with enemy command, supply, communications and observations. 1973-03-01

Paľba vedená na ciele, ktoré nie sú v bezprostrednej blízkosti vlastných síl, na neutralizovanie a ničenie nepriateľských záloh a zbraňových systémov a na narušenie nepriateľského systému velenia, spojenia, prieskumu a zásobovania.

deep water / hlboká voda

Water having a depth greater than 200 metres. 2002-10-14

Voda s hĺbkou väčšou ako 200 metrov.

defeat, v. / poraziť

To diminish the effectiveness of an enemy or adversary to the extent that they are unable or unwilling to resist or achieve their intent. 2023-02-14

Znížiť efektívnosť nepriateľa alebo protivníka do takej miery, že nie je schopný alebo odhodlaný odolávať alebo dosiahnuť svoj zámer.

defence area / obranný priestor; priestor obrany

For any particular command, the area extending from the forward edge of the battle area to its rear boundary. It is here that the decisive defensive battle is fought. 1983-07-01

Priestor medzi predným okrajom priestoru bojovej činnosti a jeho zadnou hranicou v zodpovednosti konkrétneho veliteľstva; priestor, v ktorom sa odohráva rozhodujúci obranný boj.

defence in depth / hĺbka obrany

The siting of mutually supporting defence positions designed to absorb and progressively weaken attack, prevent initial observations of the whole position by the enemy, and to allow the commander to manoeuvre his reserve. 1983-03-01

Rozostavenie vzájomne sa podporujúcich obranných postavení určených na zachytenie a postupné zoslabenie útoku, zabránenie nepriateľovi pozorovať celkové postavenie pred bojom a na umožnenie veliteľovi manévrovať so záložnými jednotkami.

defensive coastal area / pobrežné obranné pásmo

A part of a coastal area and of the air, land, and water area adjacent to the coast line within which defence operations may involve land, sea, and air forces. 1973-02-01

Časť pobrežia a priliehajúce vzdušné, pozemné a námorné priestory, v ktorých prebiehajú obranné operácie pozemných, námorných a leteckých síl.

defensive counter-air operation / obranná protivzdušná operácia

Active and passive defensive measures designed to detect, identify, intercept, and destroy or make ineffective forces attempting to attack or to penetrate friendly airspace. 2006-06-20

Aktívne a pasívne obranné opatrenia, ktorých cieľom je odhaliť, identifikovať, zastaviť, zničiť alebo zneschopniť sily, ktoré sa pokúšajú zaútočiť alebo preniknúť do vzdušného priestoru vlastných síl.

defensive cyber op (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: defensive cyberspace operation.

defensive cyber operation (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: defensive cyberspace operation.

defensive cyberspace op (admitted) – prípustný termín

Preferred term: defensive cyberspace operation.

defensive cyberspace operation; DCO; defensive cyberspace op (admitted) – prípustný termín; defensive cyber op (deprecated) – neschválený termín; defensive cyber operation (deprecated) – neschválený termín / defenzívna operácia v kybernetickom priestore

Actions in or through cyberspace to preserve own and friendly freedom of action in cyberspace. 2021-04-01

Akcie v kybernetickom priestore, alebo prostredníctvom neho, na zachovanie vlastnej slobody/ voľnosti konania a slobody/ voľnosti konania vlastných síl v kybernetickom priestore.

defensive fire; DF / ochranná paľba

Fire delivered by supporting units to assist and protect a unit engaged in a defensive action. 1975-11-01

Paľba vedená jednotkami palebnej podpory na pomoc a ochranu jednotiek, ktoré vedú obranný boj.

defensive mine countermeasures / obranné opatrenia proti mínam

Countermeasures intended to reduce the effect of enemy minelaying. 1976-08-01

Protiopatrenia prijaté na zníženie účinku nepriateľom kladených mín

defensive minefield / obranné mínové pole

In naval mine warfare, a minefield laid in international waters or international straits with the declared intention of controlling shipping in defence of sea communications. 1976-12-01

V námornom mínovom boji mínové pole položené v medzinárodných vodách alebo vodných úžinách; ohláseným zámerom položenia mínového poľa je kontrola námornej prepravy pri obrane námorných komunikácií.

defilade / krytie

A vertical distance by which a position is concealed from enemy observation. 1973-03-01

Vertikálna vzdialenosť, z ktorej je stanovište ukryté pred pozorovaním nepriateľa.

defilade / úkryt; krytie

Protection from hostile observation and fire provided by an obstacle such as a hill, ridge, or bank. 1973-03-01

Ochrana pred prieskumom a paľbou nepriateľa; poskytuje ju prekážka, ako je hora, horský hrebeň alebo svah.

defilade / úkryt; krytie

To shield from enemy fire or observation by using natural or artificial obstacles. 1973-03-01

Kryt proti paľbe a pozorovaniu nepriateľa vytvorený z prírodných alebo umelých prekážok.

degree of nuclear risk / stupeň jadrového rizika

As specified by the commander, the risk to which friendly forces may be subjected from the effects of the detonation of a nuclear weapon used in the attack of a close-in enemy target; acceptable degrees of risk under differing tactical conditions are emergency, moderate, and negligible. 1976-08-01

Riziko určené veliteľom, ktorému môžu byť vystavené vlastné sily v prípade výbuchu jadrovej zbrane použitej pri útoku na blízky nepriateľský cieľ; prijateľné stupne rizika pri rôznych taktických podmienkach sú: mimoriadne, mierne a zanedbateľné jadrové riziko.

delay; v. / zdržať

To slow an enemy by trading space for time while inflicting maximum damage on them without becoming decisively engaged. 2018-12-06

Spomaliť nepriateľa výmenou priestoru za čas a súčasne mu spôsobiť maximálne škody bez zapojenia sa do rozhodujúceho stretu.

delaying operation / operácia na zdržanie; boj na zdržanie

An operation in which a force under pressure trades space for time by slowing down the enemy's momentum and inflicting maximum damage on the enemy without, in principle, becoming decisively engaged. 1983-07-01

Operácia (boj), pri ktorej sa sily pod tlakom vzdávajú priestoru s cieľom získať čas a tým spomaliť útok nepriateľa, spôsobiť mu maximálne straty bez toho, aby sa s ním zaviazali do rozhodujúceho boja.

delay release sinker / závažie s oneskoreným uvoľnením

A sinker which holds a moored mine on the seabed for a predetermined time after laying. 1976-08-01

Závažie držiace mínu na morskom dne určitý čas po jej položení.

delegation of authority / delegovanie právomoci

The action by which a commander assigns a stated part of their authority to a subordinate commander. 2024-09-20

Postup, ktorým veliteľ odovzdá určenú časť svojich právomocí a zodpovedností podriadenému veliteľovi.

deliberate attack / pripravený útok

A type of offensive action characterized by preplanned coordinated employment of fire power and manoeuvre to close with and destroy or capture the enemy. 1978-06-01

Druh ofenzívnej akcie charakterizovanej vopred naplánovaným a koordinovaným použitím palebnej sily a manévru na priblíženie sa k nepriateľovi a jeho zničenie alebo zajatie.

deliberate breaching / plánované zriadenie priechodu

The planned creation of a safe lane through an obstacle or barrier. 2021-10-26

Plánované vytvorenie bezpečného priechodu cez prekážku alebo zátarasu.

deliberate crossing / prechod vodnej prekážky s rozvinutou prípravou

The crossing of an inland water obstacle that requires extensive planning and detailed preparations. 1987-07-01

Prechod vodnej prekážky vo vnútrozemí, ktoré si vyžaduje rozsiahle plánovanie a podrobnú prípravu.

deliberate defence / pripravená obrana

A defence normally organized when out of contact with the enemy or when contact with the enemy is not imminent and time for organization is available. It normally includes an extensive fortified zone incorporating pillboxes, forts, and communication systems. 1973-03-01

Obrana organizovaná obyčajne mimo dotyk s nepriateľom alebo keď dotyk/kontakt s nepriateľom alebo keď kontakt s nepriateľom bezprostredne nehrozí a je dostatok času na organizovanie obrany; obyčajne to býva rozsiahla opevnená oblasť s odolnými palebnými krytmi, vybudovanými opevneniami a komunikačnými systémami.

delivering ship / zásobovacia loď

In replenishment at sea, the ship that delivers the rig(s). 2000-08-11

Pri dopĺňaní zásob na mori loď, ktorá dopravuje vojenský materiál.

delivery error / chyba presnosti streľby

The inaccuracy associated with a given weapon system resulting in a dispersion of shots about the aiming point. 1984-10-01

Nepresnosť spojená s daným zbraňovým systémom, ktorá má za následok rozptyl striel okolo zámerného bodu.

demilitarized zone; DMZ / demilitarizovaná zóna; demilitarizované pásmo

A defined geographical area, agreed by two or more parties, in which the stationing, or concentrating of military forces, or the retention or establishment of military installations of any description, is prohibited. 2017-06-30

Vymedzený geografický priestor schválený najmenej dvoma účastníkmi, v ktorom je zakázané zotrvávanie alebo sústreďovanie vojenských síl a udržiavanie alebo vytváranie vojenských zariadení akéhokoľvek druhu.

demining / odmínovanie

The removal of all mines and all other explosive ordnance from a defined area to make it safe for civilian use.

Note(s): Demining is not normally conducted by military units. 2022-03-03

Odstránenie všetkých mín a ostatných výbušných prostriedkov z vymedzenej oblasti, aby bola bezpečná na civilné využívanie.

Poznámka: odmínovanie nie je obvykle vykonávané vojenskými jednotkami.

demolition / demolácia

The intentional destruction of structures, facilities or materiel by the controlled use of fire, water, explosives, mechanical or other means.

Note(s): A demolition may have unpredictable side effects. 2021-10-26

Úmyselné ničenie stavieb, zariadení alebo materiálu riadeným použitím ohňa, vody, výbušnín, mechanických alebo iných prostriedkov.

Poznámka: Demolácia môže mať nepredvídateľné vedľajšie následky.

demolition chamber / zariadenie na ničenie objektu

Space intentionally provided in a structure for the emplacement of explosive charges. 1994-11-01

Miesto zámerne vytvorené v konštrukcii stavby na umiestnenie výbušných náloží.

demolition firing party / roznetová hliadka

The party at the site which is technically responsible for the demolition. 1973-03-01

Skupina technicky zodpovedná za vykonanie demolácie.

demolition guard / jednotka ochrany objektu ničenia

A local force positioned to ensure that a target is not captured by an enemy before orders are given for its demolition and before the demolition has been successfully fired. The commander of the demolition guard is responsible for the operational command of all troops at the demolition site, including the demolition firing party. He is responsible for transmitting the order to fire to the demolition firing party. 1973-03-01

Jednotka rozmiestnená v priestore ničenia, ktorej úlohou je zabrániť nepriateľovi získať objekt pred tým, ako budú vydané pokyny na jeho zničenie a ako bude zničenie úspešne vykonané. Veliteľ jednotky ochrany zodpovedá za operačné velenie všetkým jednotkám v mieste ničenia, vrátane roznetovej hliadky. Je zodpovedný za odovzdanie rozkazu k odpáleniu roznetovej hliadke.

demolition kit / súprava na ničenie

The demolition tool kit complete with explosives. 1991-01-01

Súprava na ničenie vrátane výbušnín.

demolition target / objekt určený na ničenie

A target of known military interest identified for possible future demolition. 1992-11-01

Objekt známeho vojenského záujmu určený na možné budúce ničenie.

demolition tool kit / súprava náradia na ničenie

The tools, materials and accessories of a non-explosive nature necessary for preparing demolition charges. 1991-01-01

Náradie, materiál a príslušenstvo nevýbušnej povahy potrebné na prípravu náloží na ničenie.

demonstrate; v. / demonštrovať

To dissuade a hostile entity by a show of force, without seeking contact. 2018-12-06

Odradiť nepriateľa ukážkou sily bez vyhľadávania dotyku.

demonstration / demonštrácia

An attack or show of force on a front where a decision is not sought, made with the aim of deceiving the enemy. 1973-03-01

Útok alebo ukážka sily na fronte, pri ktorej sa nepredpokladá rozhodujúca činnosť, s cieľom oklamať nepriateľa.

demountable load carrying platform; DLCP; flatrac (admitted) – prípustný termín / odnímateľná nákladná prepravná plošina

A large pallet-like structure with suitable fittings to enable it to be offloaded or picked up by a demountable rack offloading and pickup system vehicle.

Note: When on the vehicle this structure becomes the vehicle load carrying platform. 2018-12-06

Veľká konštrukcia podobná palete s príslušným vybavením umožňujúcim jej vyloženie alebo naloženie pomocou odnímateľného ramenového nakladacieho a vykladacieho systému (DROPS) vozidla.

Poznámka: Ak je táto konštrukcia na vozidle, potom je ložnou plochou vozidla (korbou).

denial measure / zabraňujúce opatrenie

An action to hinder or deny the enemy the use of space, personnel, or facilities. It may include destruction, removal, contamination, or erection of obstructions. 73-03-01

Akcia, ktorá bráni alebo odopiera nepriateľovi využívať priestor, personál alebo zariadenia; môže zahŕňať deštrukciu, odstránenie, kontamináciu alebo zriadenie prekážok.

denied area / priestor nevhodný na pôsobenie

An area under enemy or unfriendly control in which friendly forces cannot expect to operate successfully within existing operational constraints and force capabilities. 2016-09-05

Priestor pod kontrolou nepriateľa alebo iného ako spriateleného subjektu, v ktorom vlastné sily nemôžu predpokladať úspešné vedenie operácií v rámci existujúcich operačných obmedzení a spôsobilostí síl.

density altitude / hustotná štandardná výška

An atmospheric density expressed in terms of the altitude which corresponds with that density in the standard atmosphere. 1973-03-01

Hustota atmosféry vyjadrená nadmorskou výškou s rovnakou hustotou v štandardnej atmosfére.

deny; v. / zabrániť

To prevent an entity from using specified people, space or infrastructure. 2018-12-06

Znemožniť entite využívať konkrétne osoby, priestor alebo infraštruktúru.

departure end / čiara vzletu

That end of a runway nearest to the direction in which initial departure is made. 1979-08-01

Koniec vzletovej a pristávacej dráhy najbližší k smeru začiatku odletu.

departure point / východiskový bod trate

A navigational check point used by aircraft as a marker for setting course. 1980-07-01

Navigačný kontrolný bod používaný lietadlami ako návestie na stanovenie kurzu.

departure point / východiskový bod trate

In amphibious operations, an air control point at the seaward end of the helicopter approach lane system from which helicopter waves are dispatched along the selected helicopter approach lane to the initial point. 1980-07-01

Pri obojživelných operáciách vzdušný kontrolný bod na konci preletového koridoru helikoptér orientovaného smerom k moru, z ktorého sa odosielajú útočné sledy helikoptér pozdĺž zvolených preletových koridorov do východiskového bodu.

deployment / rozmiestnenie; nasadenie

In naval usage, the change from a cruising approach or contact disposition to a disposition for battle. 1988-02-01

V námorníctve prechod od zostavy konvoja alebo z vyčkávacieho postavenia do bojovej zostavy.

deployment / nasadenie, rozmiestnenie

The relocation of forces from a national location to an assigned area of operations. 2020-04-22

Premiestnenie síl z národného priestoru do prideleného priestoru operácií.

deployment / rozmiestnenie; nasadenie

The positioning of forces into a formation for battle. 1988-02-01

Zaujatie bojovej zostavy.

deployment operating base; DOB / operačná základňa na rozvinutie - rozmiestnenie

A base, other than the peacetime base, having minimum essential operational and support facilities, to which a unit or part of a unit will deploy to operate from in time of tension or war. 1975-09-01

Základňa iná ako mierová s minimálnym počtom prevádzkových a podporných zariadení, do ktorej sa premiestni jednotka alebo jej časť a z ktorej pôsobí v čase ohrozenia alebo vojny.

depression angle; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: angle of depression.

depth / hĺbka

In maritime/hydrographic use, the vertical distance from the plane of the hydrographic datum to the bed of the sea, lake, or river. 1973-03-01

V námorníctve a hydrografii vertikálna vzdialenosť od nulovej hydrografickej roviny k dnu mora, jazera alebo rieky.

derived information / odvodená informácia

A parameter such as angle, range, position, velocity, etc. is said to be derived in the first receiver or other sensor in which that parameter exists or is capable of existing without reference to further information. 1977-11-01

Parametre ako uhol, rozsah, poloha, rýchlosť atď.; odvodené sú prvým príjemcom alebo iným senzorom, v ktorom tieto parametre existujú alebo sú schopné existovať bez vzťahu k ďalším informáciám.

description of target; target description / popis cieľa

In artillery and naval fire support, an element in the call for fire in which the observer or spotter describes the installation, personnel, equipment or activity to be taken under fire. 1973-08-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore prvok paľby na vyžiadanie, v ktorom pozorovateľ opisuje zariadenia, živú silu, výzbroj alebo činnosť, na ktoré sa má viesť paľba.

descriptive name / názov; popis (mapových značiek)

Written indication on maps and charts, used to specify the nature of a feature (natural or artificial) shown by a general symbol. 1973-03-01

Písomné označenie na mapách a nákresoch používané na určenie povahy terénnej charakteristiky (prírodnej alebo umelej) uvádzanej všeobecným symbolom.

designated merchant ship / určená obchodná loď

A merchant ship with a special status that may give it priority over other ships for higher level naval cooperation and guidance for shipping activities and, when it is placed under the naval supervision of merchant ships, compels it to comply with military orders. 2007-03-02

Obchodná loď s osobitným postavením, ktoré ju môže uprednostňovať pred inými loďami na vyššiu úroveň činností námornej spolupráce s obchodným loďstvom, a ak sa nachádza pod námorným dohľadom nad obchodnými loďami, núti ju riadiť sa vojenskými rozkazmi.

despatch route / regulovaná trasa presunov

In road traffic, a roadway over which full control, both as to priorities of use and the regulation of movement of traffic in time and space is exercised. Movement credit is required for its use, even by a single vehicle. 2000-05-09

V cestnej premávke komunikácia, na ktorej sa vykonáva úplná kontrola priorít jej používania a regulácie premávky v čase a priestore; povolenie na presun po tejto komunikácii sa vyžaduje aj pre jednotlivé vozidlá.

destruction fire mission / palebná úloha zničiť cieľ

In artillery, fire delivered for the purpose of destroying a point target. 1982-08-01

V delostrelectve paľba vedená na zničenie bodového cieľa.

destruction of enemy air defences; DEAD / ničenie protivzdušnej obrany nepriateľa

The subset of the suppression of enemy air defences that encompasses activities to physically destroy the opponent’s electronic systems or their key components, as well as his radar and launch system and any other component that enables operations. 2014-08-01

Súčasť umlčania protivzdušnej obrany nepriateľa zahŕňajúca aktivity zamerané na fyzické ničenie elektronických systémov protivníka alebo jeho kľúčových prvkov, ako aj jeho rádiolokátorov, odpaľovacích systémov a ďalších prvkov umožňujúcich viesť operáciu.

destruction radius / polomer prenosu detonácie

In mine warfare, the maximum distance from an exploding charge of stated size and type at which a mine will be destroyed by sympathetic detonation of the main charge, with a stated probability of destruction, regardless of orientation. 1975-11-01

Pri bojovom použití mín, maximálna vzdialenosť od výbuchu nálože, danej veľkosti a typu, v ktorej bude mína zničená prenosom detonácie od hlavnej nálože so stanovenou pravdepodobnosťou zničenia, bez ohľadu na jej orientáciu.

detachment / samostatná jednotka

A part of a unit separated from its main organization for duty elsewhere. 1973-03-01

Časť jednotky odlúčená od svojho útvaru na plnenie inej pridelenej úlohy.

detachment / samostatná jednotka

A temporary military or naval unit formed from other units or parts of units. 1973-03-01

Dočasná vojenská alebo námorná jednotka vytvorená z iných jednotiek alebo z ich častí.

detecting circuit / detekčný obvod

The part of a mine firing circuit which responds to the influence of a target. 1970 -03-01

Časť odpaľovacieho okruhu míny, ktorá reaguje na podnet od cieľa.

detection / zisťovanie; odkrytie, odhalenie

The discovery by any means of the presence of a person, object or phenomenon of potential military significance. 1976-12-01

Zistenie prítomnosti osoby, objektu alebo javu potenciálneho vojenského významu všetkými prostriedkami.

detection and tactical control system / detekčný a taktický riadiaci systém

In air usage, a complete, mobile and autonomous system (equipment and personnel) permitting the coordination of all assets used in a given airspace above the battlefield. 1996-11-20

V letectve úplný mobilný a autonómny systém (s obsluhou a vybavením) umožňujúci koordináciu činností všetkých aktívnych prostriedkov používaných v danom vzdušnom priestore nad bojiskom.

detention / zadržanie; väzba

The act of holding in custody for lawful purposes such as prosecution, maintenance of public safety, or pursuant to legal order. 2015-08-14

Akt zadržania z právnych dôvodov, ako sú vedenie trestného konania, udržanie verejného poriadku alebo na základe súdneho nariadenia.

deterioration limit / maximálne prípustné zníženie kvality

A limit placed on a particular product characteristic to define the minimum acceptable quality requirement for the product to retain its NATO code number. 1979-08-01

Limit stanovený pre konkrétnu vlastnosť produktu s cieľom definovať minimálne prípustné požiadavky na kvalitu tohto produktu, aby mohol byť aj naďalej označovaný číselným kódom NATO.

deterrence / zastrašovanie

The convincing of a potential aggressor that the consequences of coercion or armed conflict would outweigh the potential gains. This requires the maintenance of a credible military capability and strategy with the clear political will to act. 1996-01-09

Presvedčenie potenciálneho agresora, že dôsledky nátlaku alebo ozbrojeného konfliktu prevážia prípadné víťazstvo; vyžaduje to udržiavanie hodnovernej vojenskej sily a stratégie s jasne vyjadrenou politickou vôľou konať.

detonating cord / bleskovica

A waterproof flexible fabric tube containing high explosives designed to transmit the detonation wave. 2018-04-19

Vodotesná ohybná tkaninová šnúra obsahujúca trhavinu, určená na prenos detonačnej vlny.

detonating cord amplifier / bleskovicová zosilňovacia odbočka

A device attached to a detonating cord which allows for the ignition of a charge and the simultaneous transmission of a detonating wave to another charge. 1977-12-01

Zariadenie pripojené k bleskovici, ktoré umožňuje odpálenie nálože a súčasný prenos detonačnej vlny na ďalšiu nálož.

detonator / rozbuška

A device containing a sensitive explosive intended to produce a detonation wave. 1980-07-01

Zariadenie obsahujúce citlivú výbušninu určenú na vytvorenie detonačnej vlny.

detour / obchádzka

Deviation from those parts of a route, where movement has become difficult or impossible, to ensure continuity of movement to the destination. The modified part of the route is known as a detour. 1973-08-01

Odchýlka od tých častí trasy, kde sa pohyb stáva ťažkým alebo nemožným na zabezpečenie plynulosti presunu na miesto určenia; zmenená časť trasy sa nazýva obchádzka.

deviation / odchýlka

The angular difference between magnetic and compass headings. 1973-03-01

Uhlový rozdiel medzi magnetickým kurzom a kurzom podľa gyroskopického kompasu.

deviation / odchýlka

The distance by which a point of impact or burst misses the target. 1973-03-01

Vzdialenosť medzi bodom dopadu alebo výbuchu a cieľom.

diaphragm / clona; diafragma

The physical element of an optical system which regulates the quantity of light traversing the system. The quantity of light determines the brightness of the image without affecting the size of the image. 1973-03-01

Fyzikálny prvok optického systému, ktorý reguluje množstvo svetla prechádzajúceho systémom; množstvo svetla určuje jas obrazu bez vplyvu na veľkosť obrazu.

diapositive / diapozitív

A positive photograph on a transparent medium. 1973-03-01

Fotografický pozitív na priehľadnom médiu.

died of wounds received in action / zomretý na následky zranení v boji

A battle casualty who died after having entered the medical care system. Note: The term encompasses death during field resuscitation by medical personnel, death during advanced resuscitation and death during in-patient care. 2011-11-07

Obeť boja, ktorá zomrela po vstupe do systému zdravotnej starostlivosti. Poznámka: Termín zahŕňa i úmrtie počas oživovania na bojisku vykonávaného zdravotníckym personálom, úmrtie počas oživovania s využitím prístrojov a úmrtie počas následnej nemocničnej starostlivosti.

differential ballistic wind / diferenciálny balistický vietor

In bombing, a hypothetical wind equal to the difference in velocity between the ballistic wind and the actual wind at a release altitude. 1973-03-01

Pri bombardovaní hypotetický vietor daný rozdielom rýchlosti balistického a skutočného vetra vo výške zhodenia.

diffraction loading / ohybové zaťaženie

The total force which is exerted on the sides of a structure by the advancing shock front of a nuclear explosion. 1990-04-01

Celková sila pôsobiaca na steny stavby od postupujúcej nárazovej vlny po jadrovom výbuchu.

dimensions (admitted) – prípustný termín

Preferred term: effect dimensions.

dip / pokles; ponorenie

In naval mine warfare, the amount by which a moored mine is carried beneath its set depth by a current or tidal stream acting on the mine casing and mooring. 1975-11-01

V námornom mínovom boji hodnota, o ktorú ukotvená mína poklesne pod stanovenú hodnotu vplyvom morských prúdov alebo prílivu a odlivu pôsobiacich na telo míny a jej ukotvenie.

diplomatic authorization / diplomatické splnomocnenie

Authority for overflight or landing obtained at government-to-government level through diplomatic channels. 1973-03-01

Oprávnenie na prelet alebo pristátie získané na medzivládnej úrovni prostredníctvom diplomatických služieb.

dip needle circuit / mise okruh s magnetickou strelkou

In naval mine warfare, a mechanism which responds to a change in the magnitude of the vertical component of the total magnetic field. 1978-06-01

V námornom mínovom boji mechanizmus reagujúci na zmenu veľkosti vertikálnej zložky celkového magnetického poľa.

direct action; DA / priamy úder, priama úderná akcia

A short-duration strike or other small scale offensive action by special operations forces to seize, destroy, capture, recover or inflict damage to achieve specific, welldefined and often time-sensitive results. 2015-02-18

Krátko trvajúci úder alebo iná ofenzívna činnosť malého rozsahu vykonaná silami na špeciálne operácie s cieľom ovládnuť, zničiť, zajať, vyslobodiť alebo spôsobiť škody a tým dosiahnuť špecifické, presne stanovené a často časovo citlivé výsledky.

direct action fuze (admitted) – prípustný termín

Preferred term: impact fuze.

direct approach / priamy prístup

In land operations, an operational approach that consists in attacking the opposing force's centre of gravity by applying combat power directly against it. 2019-06-05

V pozemných operáciách operačný postup pozostávajúci z útoku na ťažisko protistojacich síl použitím bojovej sily priamo proti nemu.

direct damage assessment / priamy odhad spôsobených škôd

A direct examination of an actual strike area by air observation, air photography, or by direct observation. 1973-03-01

Priame skúmanie oblasti skutočného zásahu vzdušným pozorovaním, leteckým fotografovaním alebo priamym pozorovaním.

direct fire; DF / priama paľba

Fire directed at a target which is visible to the aimer. 1973-03-01

Paľba vedená na cieľ, ktorý je pre mieriaceho viditeľný.

direct illumination / priame osvetlenie

Illumination provided by direct light from pyrotechnics or searchlights. 1973-03-01

Osvetlenie zabezpečované priamym svetlom z pyrotechniky alebo svetlometov.

directing staff (admitted) – prípustný termín

Preferred term: exercise directing staff.

direction / usmernenie

The determination of intelligence requirements, planning of collection effort, issuance of orders and requests to agencies and continuous monitoring of the productivity of such agencies.

Note(s): Direction describes the first phase of the intelligence cycle. 2022-10-21

Stanovenie spravodajských požiadaviek, plánovanie činností na získavanie informácií, vydávanie nariadení a požiadaviek agentúram a nepretržité monitorovanie produktivity týchto agentúr.

Poznámka: Usmernenie opisuje prvú etapu spravodajského cyklu.

direction / smer

In artillery and naval fire support, a term used by a spotter/observer in a call for fire to indicate the bearing of the spotting line. 1983-01-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore termín používaný pozorovateľom pri paľbe na vyžiadanie na označenie polohy zámernej.

directive / nariadenie

A military communication in which policy is established or a specific action is ordered. 1973-03-01

Vojenské oznámenie určujúce spôsob činnosti alebo nariaďujúce určitú činnosť.

directive / smernice; nariadenie; návod; pokyn

A plan issued with a view to putting it into effect when so directed, or in the event that a stated contingency arises. 1973-03-01

Plán vydaný so zámerom jeho realizácie, ak tak bude nariadené, alebo ak sa splnia podmienky na jeho realizáciu.

directive / nariadenie

Broadly speaking, any communication which initiates or governs action, conduct, or procedure. 1973-03-01

V širšom zmysle každá komunikácia, ktorá iniciuje alebo riadi akúkoľvek aktivitu, spôsob jej vykonania alebo postup.

direct laying / priame zamierenie

Laying in which the sights of weapons are aligned directly on the target. 1974-08-01

Zamierenie, pri ktorom sú mieridlá zamierené priamo na cieľ.

direct support; DS / priama podpora

In land operations, a primary tactical task given to an artillery unit to provide fire requested by a supported unit other than an artillery unit, without specifying the command relationship. 2004-06-22

Pri pozemných operáciách základná taktická bojová úloha vydaná delostreleckej jednotke na vedenie paľby podľa požiadaviek podporovanej jednotky inej ako delostreleckej bez určenia veliteľskej väzby.

direct support; DS / priama podpora

In maritime usage, operations related to the protection of a specific force by other units, normally under the tactical control of that force. 2004-06-22

V námorníctve operácie spojené s ochranou určitej konkrétnej jednotky, ktorú jej poskytujú iné jednotky, zvyčajne pod taktickým riadením tejto jednotky.

direct support; DS / priama podpora

The support provided by a unit not attached to or under the command of the supported unit or formation, but required to give priority to the support required by that unit or formation. 2004-06-22

Podpora poskytovaná jednotkou, ktorá nie je pridelená ani nepodlieha veleniu podporovanej jednotky alebo zväzku, od ktorej sa vyžaduje prednostná podpora tejto jednotky alebo zväzku.

direct supporting fire / priama palebná podpora

Fire delivered in support of part of a force, as opposed to general supporting fire which is delivered in support of the force as a whole. 1973-03-01

Paľba vedená na podporu časti ozbrojených síl, na rozdiel od všeobecnej palebnej podpory vedenej na podporu týchto síl ako celku.

disabling fire / paľba na vyradenie z činnosti

Fire directed at a vessel so as to impair its manoeuvrability but not its seaworthiness. 2022-10-14

Paľba vedená na plavidlo na narušenie jeho manévrovacej schopnosti a nie jeho schopnosti plavby.

disarmed mine / znovu zaistená mína

A previously armed mine which has been returned to a safe state. 2000-05-09

Predtým odistená mína, ktorá bola znovu zaistená.

discreet operation (deprecated – neprípustný termín)

Preferred term: clandestine operation.

discriminating circuit / rozlišovací obvod

That part of the operating circuit of a sea mine which distinguishes between the response of the detecting circuit to the passage of a ship and the response to other disturbances (e.g. influence sweep, countermining, etc.). 1976-08-01

Časť funkčného obvodu námornej míny rozlišujúca medzi reakciou detekčného obvodu na plaviacu sa loď a reakciou na iné rušivé vplyvy (napr. bezkontaktné odmínovanie; protimínové opatrenia apod.)

disembarkation schedule (admitted) – prípustný termín

Preferred term: debarkation schedule.

disengage; v. / odpútať sa

To break contact with a hostile entity. 2019-06-05

Prerušiť dotyk s nepriateľskou entitou.

dispenser / výmetný kontajner

In air armament and land warfare, a container or device which is used to carry and release submunitions or other expendables. 2022-02-07

V leteckej výzbroji a pozemnej bojovej činnosti kontajner alebo zariadenie, ktoré sa používajú na nesenie a zhodenie submunície alebo inej výzbroje.

dispersal; dispersion (admitted) – prípustný termín / rozptyl; rozptýlenie

In maritime operations, the reduction of the concentration of ships by reberthing within a port area or at working or holding anchorages in the vicinity. 2007-03-02

V námorných operáciách zníženie koncentrácie lodí zmenou ich zakotvenia v rámci prístavnej oblasti alebo v pracovných alebo vyčkávacích kotviskách v blízkom okolí.

dispersed movement pattern / rozptýlená forma presunu; model rozptýleného presunu

A pattern for ship-to-shore movement which provides additional separation of landing craft both laterally and in depth. This pattern is used when nuclear weapon threat is a factor. 1973-03-01

Forma presunu z lodí na breh poskytujúca dodatočné rozptýlenie vyloďovacích plavidiel do strán a do hĺbky. Tento model sa používa, keď treba brať do úvahy faktor ohrozenia jadrovými zbraňami.

dispersed site / odlúčené stanovište; dislokované stanovište

A site selected to reduce concentration and vulnerability by its separation from other military targets or a recognized threat area. 1987-07-01

Stanovište vybrané na zníženie koncentrácie a zraniteľnosti jeho oddelením od ostatných vojenských cieľov alebo oblastí možného ohrozenia.

dispersion / rozptyl

A scattered pattern of hits around the mean point of impact of bombs and projectiles dropped or fired under identical conditions. 1981-09-01

Obrazec rozptylu zásahov okolo stredného bodu dopadu bômb a striel zhodených alebo vypálených za rovnakých podmienok.

dispersion / rozptyl

In airdrop operations, the scatter of personnel and/or cargo on the drop zone. 1981-09-01

Vo vzdušných výsadkových operáciách rozptýlenie živej sily alebo nákladu v priestore výsadku.

dispersion / rozptyl

In anti-aircraft gunnery, the scattering of shots in range and deflection about the mean point of explosion. 1981-09-01

V protilietadlovom delostrelectve rozptyl zásahov v mieste dostrelu a stranová odchýlka okolo stredného bodu výbuchu.

dispersion (admitted) – prípustný termín

Preferred term: dispersal.

dispersion / rozptyl

The spreading or separating of troops, materiel, establishments, or activities which are usually concentrated in limited areas to reduce vulnerability. 1981-09-01

Rozptýlenie alebo oddelenie jednotiek, materiálu, zariadení alebo činností, ktoré sa obyčajne sústreďujú vo vymedzených oblastiach na zníženie zraniteľnosti.

dispersion error / chyba rozptylu; rozptylová chyba

The distance from the point of impact or burst of a round to the mean point of impact or burst. 1973-03-01

Vzdialenosť bodu dopadu alebo výbuchu strely od stredného bodu zásahu alebo výbuchu.

dispersion pattern / obrazec rozptylu

The distribution of a series of rounds fired from one weapon or a group of weapons under conditions as nearly identical as possible; the points of burst or impact being dispersed about a point called the mean point of impact. 1973-03-01

Rozdelenie série výstrelov z jednej zbrane alebo skupiny zbraní za podmienok, ktoré sú čo najviac identické; miesta výbuchov alebo dopadov rozptýlené okolo stredného bodu dopadu.

disposition / bojová zostava

A prescribed arrangement of all the tactical units composing a flight or group of aircraft. 1973-03-01

Predpísané usporiadanie všetkých taktických jednotiek tvoriacich letku alebo skupinu lietadiel.

disposition / bojová zostava

A prescribed arrangement of the stations to be occupied by the several formations and single ships of a fleet, or major subdivisions of a fleet, for any purpose, such as cruising, approach, maintaining contact, or battle. 1973-03-01

Predpísané usporiadanie zostavy, ktoré majú zaujať formácie a jednotlivé lode flotily alebo hlavné časti flotily z dôvodov, ako je križovanie, priblíženie sa k nepriateľovi, udržiavanie kontaktu s nepriateľom alebo boj.

disposition / bojová zostava

Distribution of the elements of a command within an area, usually the exact location of each unit headquarters and the deployment of the forces subordinate to it. 1973-03-01

Rozmiestnenie prvkov velenia v rámci daného priestoru; obyčajne presné umiestnenie veliteľstva každej jednotky a rozmiestnenie jej podriadených síl.

disrupt; v. / narušiť

To negatively affect a hostile entity's formation, tempo and/or timetable. 2018-12-06

Negatívne ovplyvniť zostavu, tempo a/alebo časový plán nepriateľskej entity.

disruptive pattern / maskovací vzor

In surveillance, an arrangement of suitably coloured irregular shapes which, when applied to the surface of an object, is intended to enhance its camouflage. 1974-12-01

Usporiadanie vhodne zafarbených nepravidelných vzorov, ktoré pri aplikovaní na povrch objektu zvýšia jeho maskovaciu schopnosť.

disruptive technology / inovatívna technológia

A technology that has had or is expected to have a revolutionary effect on defence, security and/or enterprise functions. 2021-12-07

Technológia, ktorá mala alebo od ktorej sa očakáva, že bude mať zásadný vplyv na obrannú, bezpečnostnú alebo výrobnú činnosť.

dissemination / poskytovanie informácií

The timely conveyance of intelligence, in appropriate forms and means, to those who need it.

Note(s): Dissemination describes the fourth phase of the intelligence cycle. 2022-10-21

Včasné odovzdanie spravodajských informácií vhodnou formou a prostriedkami tým, ktorí ich potrebujú.

Poznámka: Poskytovanie informácií predstavuje štvrtú fázu spravodajského cyklu.

DISSUB personnel (admitted) – prípustný termín

Preferred term: distressed submarine personnel.

distressed submarine; DISSUB / ponorka v tiesni

A disabled submarine on the seabed unable to surface. Commonly called "DISSUB". 1999-07-16

Poškodená ponorka na morskom dne, ktorá nie je schopná vynoriť sa na povrch. Bežne označovaná "DISSUB".

distressed submarine personnel; DISSUB Personnel (admitted) – prípustný termín / posádka ponorky v tiesni

Survivors of a distressed submarine who have not escaped or been rescued. 1997-12-18

Členovia posádky, ktorí prežili haváriu ponorky, ale neunikli alebo neboli zachránení.

distributed fire / paľba s rozptylom

Fire so dispersed as to engage most effectively an area target. 1973-03-01

Paľba rozptýlená tak, aby čo najúčinnejšie zasiahla cieľovú oblasť.

distribution point; DP / výdajné miesto; distribučné miesto

A point at which supplies and/or ammunition, obtained from supporting supply points by a division or other unit, are broken down for distribution to subordinate units. Distribution points usually carry no stocks; items drawn are issued completely as soon as possible. 1973-03-01

Miesto, v ktorom sa zásoby materiálu a/alebo munície dovezené z podporujúcich zásobovacích miest divízie alebo inej vojenskej jednotky rozdeľujú a distribuujú podriadeným vojenským jednotkám; distribučné miesta obyčajne nemajú skladovacie priestory; položky dodaného materiálu sa čo najskôr úplne rozdelia.

diversion / odchýlka; obchádzka

A change made in a prescribed route for operational or tactical reasons. Except in the case of aircraft, a diversion order will not constitute a change of destination. 1980-07-01

Zmena predpísanej trasy z operačných alebo taktických dôvodov; s výnimkou lietadiel príkaz na zmenu trasy nemá za následok zmenu pôvodného miesta určenia.

diversion / manéver na odpútanie pozornosti

An attack, or alarm, or feint which diverts attention. 1980-07-01

Útok, poplach alebo predstieraná činnosť, ktorá odvádza pozornosť.

diversion / odchýlka

In air traffic control, the act of proceeding to an aerodrome other than one at which a landing was intended. 1980-07-01

Pri riadení leteckej prevádzky pokračovanie letu na letisko iné ako to, na ktorom bolo pristátie pôvodne plánované.

diversion / obchádzka

In naval mine warfare, a route or channel bypassing a dangerous area. A diversion may connect one channel to another or it may branch from a channel and rejoin it on the other side of the danger. 2002-10-14

V námornom mínovom boji trasa alebo kanál obchádzajúci nebezpečnú oblasť; obchádzka môže spájať jeden kanál s druhým alebo sa môže oddeliť od kanála a opäť sa k nemu pripojiť na mieste mimo nebezpečnej oblasti.

diversion / odchýlka; obchádzka

The act of deflecting or turning persons or objects from their planned route. 2001-10-01

Akt odklonenia alebo odvrátenia osôb alebo objektov od presunu po plánovanj trase.

diversion / manéver na odpútanie pozornosti

The act of drawing the attention and forces of an enemy from the point of the principal operation. 1980-07-01

Činnosť na odpútanie pozornosti a síl nepriateľa od miesta vykonania hlavnej operácie.

diversion aerodrome / náhradné letisko

An aerodrome with at least minimum essential facilities, which may be used as an emergency aerodrome or when the main or deployment aerodrome is not usable or as required to facilitate tactical operations. 1994-11-01

1. Letisko s minimálnym základným vybavením používané ako núdzové letisko, ak hlavné alebo používané letisko nie sú použiteľné, alebo na uľahčenie taktických operácií.

2. Letisko, na ktoré môže lietadlo pokračovať v lete, ak je buď nemožné alebo nevhodné pokračovať v lete, alebo pristáť na letisku zamýšľaného pristátia. Termín „diverzné letisko“ je slangový.

diversionary attack / útok na odpútanie pozornosti

An attack wherein a force attacks, or threatens to attack, a target other than the main target for the purpose of drawing enemy defences away from the main effort. 1973-03-01

Útok, pri ktorom jednotka útočí alebo predstiera útok na iný ako hlavný nepriateľský cieľ na odvrátenie pozornosti nepriateľskej obrany od smeru hlavného úsilia.

diving chamber (admitted) – prípustný termín

Preferred term: hypobaric chamber.

division / divízia

A number of personnel of a ship's complement grouped together for operational and administrative command. 1973-03-01

Určitý počet osôb z plného stavu lode zoskupený pod operačným a administratívnym velením.

division / divízia

A tactical unit/formation as follows:

a. A major administrative and tactical unit/ formation which combines in itself the necessary arms and services required for sustained combat, larger than a regiment/brigade and smaller than a corps.

b. A number of naval vessels of similar type grouped together for operational and administrative command, or a tactical unit of a naval aircraft squadron, consisting of two or more sections.

c. An air division is an air combat organization normally consisting of two or more wings with appropriate service units. The combat wings of an air division will normally contain similar type units. 1973-03-01

Taktický zväzok s týmito charakteristikami:

a. hlavný organizačný stupeň, ktorý má potrebnú výzbroj a zabezpečovacie jednotky potrebné na vedenie dlhodobého boja; väčší ako pluk alebo brigáda a menší ako zbor;

b. určitý počet námorných plavidiel podobného typu zoskupených pod spoločným operačným a administratívnym velením alebo letka taktického námorného letectva zložená z dvoch alebo viacerých rojov;

c. letecká divízia ako zoskupenie vytvorené na vedenie vzdušného boja zložená z dvoch alebo viacerých krídel s príslušnými zabezpečovacími jednotkami; bojové krídla leteckej divízie sú obyčajne zložené z jednotiek rovnakého typu.

doctrine / doktrína

Fundamental principles by which the military forces guide their actions in support of objectives. It is authoritative but requires judgement in application. 1973-03-01

Základné zásady, ktorými sa riadi činnosť ozbrojených síl pri plnení stanovených cieľov. Sú záväzné, ale v praxi sa pri ich uplatňovaní vyžaduje uvážlivé konanie.

dome (admitted) – prípustný termín

Preferred term: spray dome.

door bundle / balík zhadzovaný dverami lietadla

A bundle for manual ejection in flight normally followed by parachutists. 1973-03-01

Balík určený na ručné zhodenie za letu obyčajne nasledovaný výsadkármi.

Doppler effect / Dopplerov jav

The phenomenon evidenced by the change in the observed frequency of a sound or radio wave caused by a time rate of change in the effective length of the path of travel between the source and the point of observation. 1973-03-01

Jav charakterizovaný zmenou sledovanej frekvencie zvuku alebo rádiovej vlny zapríčinený časovou zmenou dĺžky prejdenej dráhy medzi zdrojom a miestom pozorovania.

Doppler radar / Dopplerov rádiolokátor

Any form of radar which detects motion relative to a reflecting surface by measuring the frequency shift of reflected radio energy due to the motion of the observer or of the reflecting surface. 1976-12-01

Rádiolokátor, ktorý zisťuje pohyb vo vzťahu k odrazovej ploche meraním zmeny frekvencie odrazenej rádiovej energie vplyvom pohybu pozorovateľa alebo odrazovej plochy.

dormant / masková istota míny - proces odisťovania míny

In mine warfare, the state of a mine with an arming delay device functioning, thus preventing it from being actuated. 1995-05-02

V mínovom boji stav míny s aktivovaným oneskorovacím odisťovacím zariadením, zabraňujúcim uvedeniu míny do činnosti.

dormant state / neaktívny stav míny

In mine warfare, the transitory state of a mine during which design features prevent it from being actuated. 2000-10-04

Pri bojovej činnosti s použitím mín prechodný stav, v ktorom konštrukčné riešenie míny bráni jej aktivácii.

dose rate contour line (admitted) – prípustný termín; isodose rate line / krivka rovnakého dávkového príkonu - izodóza

A line on a map, diagram, or overlay joining all points at which the radiation dose rate at a given time is the same. 1973-03-01

Čiara na mape, diagrame alebo priesvitke spájajúca body s rovnakou hodnotou dávkového príkonu v danom čase.

dosimetry / dozimetria

The estimation, measurement and recording of radiation doses.

Note: Dosimetry also includes the management of dose records. 2016-12-14

Vyhodnocovanie, meranie a zaznamenávanie dávok ožiarenia.

Poznámka: zahŕňa tiež manažment záznamov o ožiarení.

double envelopment / obojstranný obchvat

A manoeuvre executed by forces that move around both flanks of an enemy position to attack the flanks or objectives in the rear of the enemy. Note: The enemy normally is fixed in position by a supporting frontal attack or by indirect or aerial fires. 2016-09-05

Manéver vykonávaný silami, ktoré manévrujú okolo nepriateľa po stranách na obe jeho krídla do pozície, z ktorej môžu útočiť na krídla alebo na ciele nachádzajúce sa v tyle nepriateľa.

Poznámka: Nepriateľ je zvyčajne fixovaný vo svojej pozícii podporným čelným útokom alebo nepriamou paľbou, či paľbou vzdušnými prostriedkami.

double flow route / dvojprúdová komunikácia

A route of at least two lanes allowing two columns of vehicles to proceed simultaneously, either in the same direction or in opposite directions. 1980-11-01

Cesta minimálne s dvoma jazdnými pruhmi umožňujúca dvom prúdom vozidiel pohybovať sa súčasne jedným smerom alebo v opačných smeroch.

down / povel menej - nižšie

In artillery and naval fire support, a term used in a call for fire to indicate that the target is at a lower altitude than the reference point used in identifying the target. 1974-09-01

V delostreleckej a v námornej delostreleckej palebnej podpore pri paľbe na vyžiadanie označenie, že cieľ sa nachádza v nižšej nadmorskej výške ako orientačný bod, ktorý bol použitý pri identifikovaní cieľa.

down / nižšie

In artillery and naval fire support, a correction used by an observer/spotter in time fire to indicate that a decrease in height of burst is desired. 1974-09-01

V delostreleckej a v námornej delostreleckej palebnej podpore povel používaný pozorovateľom (delostreleckým, námorným) počas paľby na zníženie požadovanej výšky výbuchu.

downgrade; v. / znížiť stupeň utajenia

To reduce the security classification of a classified document or an item of classified matter or material. 1973-03-01

Znížiť stupeň utajenia utajeného dokumentu, skutočnosti alebo predmetu.

down lock / zámok podvozku

A device for locking retractable landing gear in the down or extended position. 1980-07-01

Zariadenie na uzamknutie zasúvateľného podvozku vo vysunutej polohe.

downwind direction (admitted) – prípustný termín

Preferred term: representative downwind direction.

draftee; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: transient.

draft plan / koncept plánu; návrh plánu

A plan for which a draft plan has been coordinated and agreed with the other military headquarters and is ready for coordination with the nations involved, that is those nations who would be required to take national action to support the plan. It may be used for future planning and exercises and may form the basis for an operation order to be implemented in time of emergency. 1979-03-01

Plán, ktorého návrh bol koordinovaný a odsúhlasený inými vojenskými veliteľstvami; pripravený je na konzultáciu so zainteresovanými krajinami, od ktorých sa vyžaduje národná podpora tohto plánu; môže sa použiť na budúce plánovanie a vykonávanie cvičení a môže tvoriť základ operačného rozkazu použitého v čase núdze.

drag loading / aerodynamický odpor

The force on an object or structure due to transient winds accompanying the passage of a blast wave. It is the product of the dynamic pressure and the drag coefficient, which is dependent upon the shape or geometry of the object or structure. 1998-08-03

Sila pôsobiaca na objekt alebo budovu ako dôsledok nárazových vetrov sprevádzajúcich prechod tlakovej vlny. Je výsledkom dynamického tlaku a koeficientu odporu, ktorý závisí od tvaru alebo geometrie danej štruktúry alebo objektu.

drainage system / odvodňovací systém

Rivers, streams, and other inland water features. 1973-03-01

Rieky, potoky a iné vnútrozemské vodné prvky.

draught / ponor

The vertical distance between the waterline and the lowest point of a ship. 2000-10-04

Zvislá vzdialenosť medzi čiarou ponoru a najnižším bodom plavidla.

drift / derivácia (rotačne stabilizovanej strely)

In ballistics, a shift in projectile direction due to gyroscopic action which results from gravitational and atmospheric induced torques on the spinning projectile. 1974-04-01

V balistike zmena smeru strely vplyvom gyroskopického pôsobenia gravitačných a atmosferických silových momentov na rotujúcu strelu.

drift angle / uhol odchýlenia

The angle measured in degrees between the heading of an aircraft or ship and the track made good. 1973-03-01

Uhol meraný v stupňoch medzi stanoveným kurzom lietadla alebo lode a ich skutočnou dráhou.

drifting mine / unášaná mína (vodou alebo vetrom)

A buoyant or neutrally buoyant mine free to move under the influence of waves, wind, current or tide. 1973-03-01

Plávajúca alebo voľne plávajúca mína unášaná vlnami, vetrom, prúdom alebo morským prílivom a odlivom.

droop stop / zvislý doraz

A device to limit downward vertical motion of helicopter rotor blades upon rotor shutdown. 1981-03-01

Zariadenie na zamedzenie poklesu rotorových listov vrtuľníka po vypnutí motora.

drop / menej

In artillery and naval fire support, a correction used by an observer/spotter to indicate that a decrease in range along a spotting line is desired. 1974-09-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore povel používaný pozorovateľom (delostreleckým, námorným) na skrátenie požadovanej diaľky (dopadu striel) pozdĺž zámernej (výmetnej) osi.

drop altitude / nadmorská výška vysadenia

The altitude above mean sea level at which airdrop is executed. 1973-03-01

Výška nad strednou úrovňou hladiny mora, v ktorej sa vykoná vzdušný výsadok alebo vysadenie.

drop height / výška vysadenia

The vertical distance between the drop zone and the aircraft. 1973-03-01

Vertikálna vzdialenosť medzi oblasťou zoskoku alebo vysadenia a lietadlom.

drop message / zhodená správa

A message dropped from an aircraft to a ground or surface unit. 1973-03-01

Správa zhodená z lietadla pozemnej jednotke alebo jednotke operujúcej na hladine.

drop zone; DZ / oblasť vysadenia

A specified area upon which airborne troops, equipment, or supplies are airdropped. 1973-03-01

Určená oblasť, do ktorej sa letecky vysadzujú vzdušné výsadkové jednotky a zhadzuje materiál a zásoby.

dry gap bridge / most cez suchú prekážku

A bridge, fixed or portable, which is used to span a gap that does not normally contain water, e.g., antitank ditches, road craters, etc. 1973-03-01

Stály alebo prevozný most na premosťovanie prekážky, ktorá spravidla neobsahuje vodu, napríklad protitankové priekopy, lieviky na vozovke atď.

dual firing circuit / zdvojená roznetová sieť; zdvojený odpaľovací obvod; okruh

An assembly comprising two independent firing systems, both electric or both non-electric, so that the firing of either system will detonate all charges. 1981-03-01

Odpaľovací obvod, zložený z dvoch nezávislých obvodov, ktoré využívajú rovnaký spôsob roznetu (obe neelektrický roznet alebo elektrický roznet). Každý z týchto obvodov sa môže použiť na iniciáciu všetkých náloží.

dud / nevybuchnutá (zlyhaná) munícia

Explosive munition which has not been armed as intended or which has failed to explode after being armed. 1983-03-01

Výbušná munícia, pri ktorej nedošlo k odisteniu, alebo u ktorej po odistení (iniciácii) nedošlo k výbuchu (výstrelu).

dud (admitted) – prípustný termín

Preferred term: unexploded explosive ordnance.

dummy ammunition; dummy munition (admitted) – prípustný termín / školná munícia; maketa munície

A completely inert ammunition that resembles an operational or practice item but is designed not to incorporate or be used in combination with energetic material nor to be delivered in or by a weapon system. Notes:

1. It is used in activities such as assembly, handling, instruction, training, gauging or maintenance.

2. A colour scheme is used to differentiate this ammunition from other types of ammunition. 2007-09-05

Kompletne inertná munícia podobná skutočnej alebo cvičnej, ktorá nie je určená aby obsahovala energetický materiál alebo na používanie v spojení s energetickými materiálmi a ani sa nedopravuje na cieľ pomocou zbraňového systému. Poznámky:

1. Používa sa pri činnostiach, ako sú kompletácia, manipulácia, školenie, výcvik, ciachovanie alebo údržba.

2. Na odlíšenie tejto munície od iných typov munície sa používa farebné označenie.

dummy message / klamlivá správa

A message sent for some purpose other than its content, which may consist of dummy groups or may have a meaningless text. 1973-03-01

Správa odoslaná s úmyslom, ktorý nezodpovedá jej obsahu. Môže obsahovať vymyslené skupiny textu alebo nezmyselný text.

dummy minefield / klamné mínové pole

In naval mine warfare, a minefield containing no live mines and presenting only a psychological threat. 1975-11-01

V námornom mínovom boji mínové pole neobsahujúce aktívne míny a predstavujúce iba psychologickú hrozbu.

dummy munition (admitted) – prípustný termín

Preferred term: dummy ammunition.

dump / poľný sklad; prechodný sklad

A temporary storage area, usually in the open, for bombs, ammunition, equipment, or supplies. 1973-03-01

Dočasný priestor na skladovanie obyčajne na voľnom priestranstve, určený na skladovanie bômb, munície, zariadení alebo zásob.

duplicate negative / duplikát negatívu

A negative reproduced from a negative or diapositive. 1973-03-01

Negatív vytvorený (reprodukovaný) z negatívu alebo diapozitívu.

dwell at/on / nepravidelne viesť paľbu v/na

In artillery and naval fire support, this term is used when fire is to continue for an indefinite period at specified time or on a particular target or targets. 1974-08-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore povel, keď má paľba pokračovať počas nešpecifikovaného časového úseku v stanovenom čase alebo na konkrétny cieľ alebo ciele.

dynamic pressure / dynamický tlak

Pressure resulting from some medium in motion, such as the air following the shock front of a blast wave. 1973-03-01

Tlak, ktorý je výsledkom pohybu média, ako napr. vzduchu nasledujúcom za čelom rázovej vlny pri tlakovej vlne.

E

early resupply / včasné doplňovanie zásob

The shipping of supplies during the period between D-day and the beginning of planned resupply. 1973-03-01

Prísun zásob loďou v období medzi dňom D a začiatkom plánovaného zásobovania.

early warning; EW; air defence early warning (admitted) – prípustný termín; ADEW (obsolete) – zastaraný termín / včasná výstraha; včasné varovanie

Early notification of the launch or approach of unknown weapons or weapons carriers. 1981-03-01

Včasné ohlásenie odpálených alebo približujúcich sa neznámych zbraní alebo zbraňových nosičov.

earmarked for assignment / vyčlenené na pridelenie

The status of forces which nations have agreed to assign to the operational command or operational control of a NATO commander at some future date. In designating such forces, nations should specify when these forces will be available in terms currently agreed by the Military Committee. 1974-12-01

Status ozbrojených síl, ktoré sa krajiny zaviazali prideliť v budúcnosti pod operačné velenie alebo riadenie veliteľa NATO; pri vyčleňovaní takýchto síl by mali krajiny spresniť, kedy budú sily k dispozícii, za predpokladu splnenia podmienok stanovených Vojenským výborom NATO.

earmarking of stocks / vyčlenenie zásob

The arrangement whereby nations agree, normally in peacetime, to identify a proportion of selected items of their war reserve stocks to be called for by specified NATO commanders. 1984 -03-01

Dohoda uzatvorená medzi krajinami obyčajne v čase mieru o množstve vybraných položiek vojnových zásob, ktoré môžu požadovať určení velitelia NATO.

earthing / uzemňovanie

The process of making a satisfactory electrical connection between the structure, including the metal skin, of an object or vehicle, and the mass of the earth, to ensure a common potential with the earth. 1980-07-01

Proces vytvorenia vyhovujúceho elektrického prepojenia medzi konštrukciou objektu alebo vozidla, vrátane kovového plášťa a zemou na zabezpečenia spoločného potenciálu so zemou.

easting / súradnica X; východná orientácia súradnicovej osi

Eastward (that is from left to right) reading of grid values on a map. 1973-03-01

Odčítavanie údajov na osi súradnicovej siete mapy smerom na východ (zľava doprava); pri rovinných súradniciach sa označuje E.

echelon / sled; zoskupenie

A formation in which its subdivisions are placed one behind another, with a lateral and even spacing to the same side. 1973-03-01

Zoskupenie, ktorého súčasti sú umiestnené za sebou; udržujú rovnaké bočné a súbežné rozstupy.

echelon / sled

A fraction of a command in the direction of depth, to which a principal combat mission is assigned; i.e., attack echelon, support echelon, reserve echelon. 1973-03-01

Časť bojovej zostavy v smere do hĺbky, ktorej je pridelená bojová celková úloha, napríklad útočný, podporný alebo záložný sled.

echelon / stupeň velenia

Separate level of command. As compared to a regiment, a division is a higher echelon, a battalion is a lower echelon. 1973-03-01

Samostatný stupeň velenia; pri porovnaní s plukom je divízia zväzok vyššieho stupňa a prápor je jednotka nižšieho stupňa.

echeloned displacement / premiestnenie po sledoch

Movement of a unit from one position to another without discontinuing performance of its primary function. 1973-03-01

Presun jednotky z jedného postavenia do druhého bez prerušenia výkonu jej základnej funkcie.

economic mobilization / hospodárska mobilizácia

The process of preparing for and carrying out such changes in the organization and functioning of the national economy as are necessary to provide for the most effective use of resources in a national emergency. 1973-03-01

Proces prípravy a vykonanie zmien v organizácii a fungovaní národného hospodárstva krajiny nevyhnutné na zabezpečenie čo najefektívnejšieho využívania zdrojov v podmienkach jej ohrozenia.

economic shipping / obchodná (ekonomická) námorná doprava

Civil shipping operating commercially not in support of the military. 1998-08-03

Civilná námorná komerčná preprava, ktorá sa nevykonáva pre ozbrojené sily.

E-day / deň E

The day on which a NATO exercise commences or is due to commence. 2009-08-26

Deň začiatku alebo predpokladaného začiatku cvičenia NATO.

edition / vydanie; edícia

In cartography, a particular issue of a map or chart which is different from other issues. 1973-03-01

V kartografii (tvorbe máp) nové vydanie mapy alebo riadiaceho plánu, ktoré sa odlišuje od predchádzajúcich vydaní.

edition designation / označenie vydania - edície

The number, letter, date, or symbol distinguishing one edition from another. 1973-03-01

Číslo, písmeno, dátum alebo symbol, ktorými sa odlišujú jednotlivé vydania.

effect dimensions; dimensions (admitted) – prípustný termín / dimenzie efektov

An analytical construct that translates actions in the engagement space into the physical, virtual and cognitive consequences that these actions may have. 2022-03-02

Analytický konštrukt, ktorý premieta aktivity v priestore bojovej činnosti do fyzických, virtuálnych a kognitívnych dôsledkov, ktoré tieto aktivity môžu mať.

ejection / katapultovanie

Escape from an aircraft by means of an independently propelled seat or capsule. 1983-07-01

Únik z lietadla pomocou nezávisle poháňanej sedačky alebo oddeliteľnej vzduchotesnej kabíny lietadla.

ejection / katapultovanie

In air armament, the process of forcefully separating an aircraft store from an aircraft to achieve satisfactory separation. 1983-07-01

Vo vyzbrojovaní letectva silové oddelenie zásobníka od lietadla na dosiahnutie požadovaného oddelenia.

ejection systems / katapultovacie systémy

a. Command ejection system. - A system in which the pilot of an aircraft or the occupant of the other ejection seat(s) initiates ejection resulting in the automatic ejection of all occupants;

b. Command select ejection system. - A system permitting the optional transfer from one crew station to another of the control of a command ejection system for automatic ejection of all occupants;

c. Independent ejection system. - An ejection system which operates independently of other ejection systems installed in one aircraft;

d. Sequenced ejection system. - A system which ejects the aircraft crew in sequence to ensure a safe minimum total time of escape without collision. 1981-03-01

a. Povelový katapultovací systém; systém, pri ktorom pilot lietadla alebo osoba sediaca na druhej katapultovacej sedačke uvedie do činnosti katapultovacie zariadenie s následným automatickým kapultovaním celej posádky.

b. Povelový výberový katapultovací systém; systém umožňujúci voliteľné presunutie ovládania veliteľského katapultovacieho systému na automatické katapultovanie všetkých osôb z jedného stanovišťa posádky na iné.

c. Nezávislý katapultovací systém; katapultovací systém pracujúci nezávisle od iných katapultovacích systémov inštalovaných v lietadle.

d. Systém postupného katapultovania; systém katapultujúci posádku lietadla postupne pri dodržaní minimálneho bezpečného času na únik posádky bez rizika kolízie.

electrode sweep / elektródové odmínovanie

In naval mine warfare, a magnetic cable sweep in which the salt water and the seabed form part of the electric circuit. 2000-10-04

V námornom mínovom boji odmínovanie pomocou magnetizačného kábla, pri ktorom slaná voda a morské dno tvoria súčasť elektrického obvodu.

electromagnetic attack; EA; electronic attack (obsolete) – zastaraný termín / elektromagnetický útok

The use of electromagnetic energy for offensive purposes. 2022-10-21

Využitie elektromagnetickej energie na ofenzívne účely.

electromagnetic battlespace management; EMBM / manažment elektromagnetického priestoru bojovej činnosti

The use of all necessary adaptive means and measures that enable the planned and dynamic coordination, synchronization, and prioritization of electromagnetic operations-related activities across all dimensions of an assigned area of operations within the battlespace.

Example(s): The use by the electromagnetic battle staff of standardized processes, specialized tools (integrated or fully interoperable with the command and control processes and tools), validated procedures, and authoritative data. 2021-04-01

Využitie všetkých potrebných adaptačných prostriedkov a opatrení, ktoré umožňujú plánovanú a dynamickú koordináciu, synchronizáciu a prioritizáciu činností súvisiacich s elektromagnetickými operáciami vo všetkých dimenziách prideleného priestoru operácií v rámci priestoru bojovej činnosti.

Príklad: Používanie štandardizovaných procesov, špecializovaných nástrojov (integrovaných alebo plne interoperabilných s procesmi a nástrojmi velenia a riadenia), overených postupov a spoľahlivých údajov štábom riadiacim elektromagnetický boj.

electromagnetic battlestaff; EMB / štáb pre elektromagnetické operácie

Unified staff element using joint standardized procedures to coordinate electromagnetic operations and associated capabilities within the battle rhythm. 2016-12-14

Zjednotený štábny prvok využívajúci s electromagnetic interference / poločné štandardizované postupy na koordináciu elektromagnetických operácií a súvisiacich spôsobilostí v rámci bojového rytmu.

electromagnetic compatibility; EMC / elektromagne- tická kompatibilita

The ability of equipment or a system to function in its electromagnetic environment without causing intolerable electromagnetic disturbances to anything in that environment. 2000-05-09

Schopnosť zariadení alebo systémov pracovať v elektromagnetickom prostredí bez spôsobenia nežiadúceho elektromagnetického vplyvu v tomto prostredí.

electromagnetic countermeasures; ECM / elektromagnetické protiopatrenia

Measures to prevent or reduce an adversary's effective use of the electromagnetic spectrum through the use of electromagnetic energy.

Opatrenia na zabránenie využívaniu alebo zníženie efektívnosti využitia elektromagnetického spektra prostredníctvom elektromagnetickej energie.

electromagnetic deception; ED; electronic deception (obsolete) – zastaraný termín / elektromagnetické klamanie

The deliberate radiation, re-radiation, alteration, absorption or reflection of electromagnetic energy in a manner intended to confuse, distract or seduce an enemy or their electronic systems. 2022-10-21

Zámerné vyžarovanie, spätné vyžarovanie, zmena, pohlcovanie alebo odraz elektromagnetickej energie spôsobom, ktorý má zmiasť, rozptýliť alebo odvrátiť pozornosť nepriateľa alebo jeho elektronických systémov.

electromagnetic defence; ED; electronic defence (obsolete) – zastaraný termín / elektromagnetická obrana

The use of electromagnetic energy to provide protection and to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum. 2022-10-21

Využitie elektromagnetickej energie na zabezpečenie ochrany a na zaistenie efektívneho využívania elektromagnetického spektra vlastnými silami.

electromagnetic environment; EME / elektromagnetické prostredie

The totality of electromagnetic phenomena existing at a given location. 2021-06-08

Súhrn elektromagnetických javov existujúcich na danom mieste.

electromagnetic intelligence; ELINT / elektromagnetické spravodajstvo

Intelligence derived from electromagnetic non-communications transmissions by other than intended recipients or users.

Note(s): Electromagnetic intelligence is a subset of signals intelligence. 2023-09-28

Spravodajstvo zamerané na získavanie informácií z elektromagnetického vysielania (vyžarovania), ktoré nemá charakter komunikačného vysielania, inými ako určenými príjemcami, alebo používateľmi.

Poznámka: Elektromagnetické spravodajstvo je subdisciplína signálneho spravodajstva.

electromagnetic interference, EMI / elektromagnetická interferencia

Any electromagnetic disturbance, whether intentional or not, which interrupts, obstructs, or otherwise degrades or limits the effective performance of electronic or electrical equipment. 1987-07-01

Každá rušivá elektromagnetická energia, úmyselná alebo neúmyselná, ktorá narúša, zabraňuje, inak znižuje alebo obmedzuje činnosť elektronickej alebo elektrickej výzbroje.

electromagnetic jamming; EJ; electronic jamming (obsolete) – zastaraný termín / elektromagnetické rušenie

The deliberate radiation, reradiation or reflection of electromagnetic energy with the object of impairing the effectiveness of hostile electronic devices, equipment or systems.

Note(s): Electromagnetic jamming may take the form of non-intelligent jamming, and/or intelligent jamming, called deception. 2022-10-21

Zámerné vyžarovanie, spätné vyžarovanie alebo odraz elektromagnetickej energie s cieľom znížiť účinnosť nepriateľských elektronických zariadení, vybavenia alebo systémov.

Poznámka: Elektromagnetické rušenie môže mať formu neinteligentného rušenia alebo inteligentného rušenia nazývaného klamanie.

electromagnetic masking; masking (obsolete) – zastaraný termín / elektromagnetické maskovanie

The controlled radiation of electromagnetic energy on friendly frequencies in a manner to protect the emissions of friendly communications and electronic systems against adversary electromagnetic warfare support systems and signals intelligence, without significantly degrading the operation of friendly systems. 2024-06-27

Riadené vyžarovanie elektromagnetickej energie na vlastných frekvenciách tak, aby chránilo vyžarovanie vlastných komunikačných a elektromagnetických systémov pred podpornými opatreniami nepriateľského elektromagnetického boja signálneho spravodajstva, bez výrazného obmedzenia prevádzky vlastných systémov.

electromagnetic neutralization; EN; electronic neutralization (obsolete) – zastaraný termín / elektromagnetické umlčanie

The deliberate use of electromagnetic energy to either temporarily or permanently damage enemy devices that rely exclusively on the electromagnetic spectrum. 2022-10-21

Zámerné použitie elektromagnetickej energie na dočasné alebo trvalé poškodenie nepriateľských zariadení závislých výlučne od elektromagnetického spektra.

electromagnetic operations; EMO / elektromagnetické operácie

All operations that shape or exploit the electromagnetic environment, or use it for attack or defence including the use of the electromagnetic environment to support operations in all other operating environments.

Note(s): Electromagnetic operations include, but are not limited to, electromagnetic warfare; signals intelligence; intelligence, surveillance, target acquisition and reconnaissance; navigation warfare and battlespace spectrum management. 2023-09-28

Všetky operácie, ktoré formujú alebo využívajú elektromagnetické prostredie alebo ho využívajú pri útoku a obrane, vrátane využívania elektromagnetického prostredia na podporu operácií vo všetkých operačných prostrediach.

Poznámka: Elektromagnetické operácie zahŕňajú najmä elektromagnetický boj; signálne spravodajstvo; sledovanie, zisťovanie cieľov a prieskum; navigačnú bojovú činnosť a riadenie elektromagnetického spektra na bojisku.

electromagnetic order of battle; EOB / elektromagnetická bojová zostava

A subset of the order of battle that details the systems that operate in the electromagnetic spectrum within a specific area of interest.

Note(s): the electromagnetic order of battle should include the electromagnetic details such as system characteristics, parameters, functions, locations and times of operation. 2021-10-18

Podmnožina bojovej zostavy, ktorá podrobne opisuje systémy fungujúce v elektromagnetickom spektre v rámci špecifického priestoru záujmu.

Poznámka: Elektromagnetická bojová zostava by mala zahŕňať detaily, ako sú charakteristiky systému, parametre, funkcie, miesta a čas prevádzky.

electromagnetic protective measures; EPM electronic countermeasures (obsolete) – zastaraný termín; electronic protective measures (obsolete) – zastaraný termín; ECM (obsolete) – zastaraný termín / elektromagnetické ochranné opatrenia

That division of electromagnetic warfare involving actions taken to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum despite the enemy's use of electromagnetic energy.

Note(s): There are two subdivisions of electromagnetic protective measures: active electromagnetic protective measures and passive electromagnetic protective measures. 2022-10-21

Rozčlenenie elektromagnetického boja, ktoré zahŕňa opatrenia prijaté na zabezpečenie efektívneho využívania elektromagnetického spektra vlastnými jednotkami napriek tomu, že nepriateľ používa elektromagnetickú energiu.

Poznámka: Existujú dva druhy elektromagnetických ochranných opatrení: aktívne a pasívne.

electromagnetic radiation hazard / nebezpečenstvo elektromagnetického žiarenia

A condition which would expose personnel, equipment, munitions or fuel to a dangerous level of electromagnetic radiation. 1990-11-01

Okolnosti pri ktorých sú osoby, zariadenia, munícia alebo pohonné hmoty vystavené nebezpečnej úrovni elektromagnetického žiarenia.

electromagnetic spectrum; EMS / elektromagnetické spektrum

The entire and orderly distribution of electromagnetic waves according to their frequency or wavelength.

Note: The electromagnetic spectrum includes radio waves, microwaves, heat radiation, visible light, ultraviolet radiation, x-rays, electromagnetic cosmic rays and gamma rays. 2016-12-14

Celkové a usporiadané rozdelenie elektromagnetického vlnenia podľa frekvencie alebo vlnovej dĺžky.

Poznámka: Elektromagnetické spektrum zahŕňa rádiové vlny, mikrovlny, tepelné vyžarovanie, viditeľné svetelné žiarenie, ultrafialové žiarenie, röntgenové žiarenie, elektromagnetické kozmické žiarenie a gama žiarenie.

electromagnetic spectrum superiority (admitted) – prípustný termín

Preferred term: superiority in the electromagnetic spectrum.

electromagnetic support measures; ESM; electronic warfare support measures (obsolete) – zastaraný termín / elektromagnetické podporné opatrenia

That division of electromagnetic warfare involving actions taken to search for, intercept and identify electromagnetic emissions and to locate their sources for the purpose of immediate threat recognition and situational awareness. 2022-10-21

Rozčlenenie elektromagnetického boja, ktoré zahŕňa opatrenia na vyhľadávanie, zachytenie a identifikáciu elektromagnetického vyžarovania a na lokalizáciu jeho zdrojov na účely okamžitého rozpoznania hrozieb a situačného povedomia.

electromagnetic surveillance; ES; electronic surveillance (obsolete) – zastaraný termín / elektromagnetické sledovanie

The use of electromagnetic energy to provide situational awareness and intelligence. 2022-10-21

Použitie elektromagnetickej energie na poskytovanie situačného povedomia a spravodajských informácií.

electromagnetic vulnerability / elektromagnetická zraniteľnosť

The characteristics of a system that cause it to suffer degradation in performance of, or inability to perform, its specified task as a result of electromagnetic interference. 1987-07-01

Vlastnosť systému spôsobujúca zníženie výkonnosti alebo neschopnosť vykonávať stanovenú úlohu v dôsledku elektromagnetickej interferencie.

electromagnetic warfare; EW; electronic warfare (obsolete) – zastaraný termín / elektromagnetický boj

Military action that exploits electromagnetic energy to provide situational awareness and create offensive and defensive effects. 2022-03-02

Vojenská akcia, ktorá využíva elektromagnetickú energiu na poskytovanie situačného povedomia a vytváranie ofenzívnych a defenzívnych účinkov.

electronic attack (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: electromagnetic attack.

electronic counter-countermeasures (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: electromagnetic protective measures

electronic deception (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: electromagnetic decpetion

electronic defence (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: electromagnetic defence.

electronic intelligence; ELINT / rádiotechnický prieskum; elektronické spravodajstvo

Intelligence derived from electromagnetic, noncommunications transmissions. 2013-10-31

Spravodajstvo odvodené z elektromagnetického vysielania, ktoré nemá charakter komunikačného vysielania.

electronic jamming (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: electromagnetic jamming.

electronic masking / elektronické maskovanie

The controlled radiation of electromagnetic energy on friendly frequencies in a manner to protect the emissions of friendly communications and electronic systems against enemy electronic warfare support measures/signals intelligence, without significantly degrading the operation of friendly systems. 1991-11-01

Kontrolované vyžarovanie elektromagnetickej energie na vlastných frekvenciách tak, aby chránilo vysielanie vlastných komunikačných sietí a elektronických systémov pred podpornými opatreniami nepriateľského elektronického boja/signálneho spravodajstva, bez výrazného obmedzenia prevádzky vlastných systémov.

electronic neutralization (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: electromagnetic neutralization.

electronic protective measures (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: electromagneticprotective measures.

electronic surveillance (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: electromagnetic surveillance.

electronic warfare (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: electromagnetic warfare.

electronic warfare support measures (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: electromagnetic support measures.

electro-optics; EO / optoelektronika

The technology associated with those components, devices and systems which are designed to interact between the electromagnetic (optical) and the electric (electronic) state. 1986-11-01

Technológia súvisiaca so súčiastkami, zariadeniami a systémami určenými na vytvorenie vzájomného vzťahu medzi elektromagnetickým (optickým) a elektrickým (elektronickým) stavom.

elevation / nadmorská výška

The vertical distance of a point or level, on, or affixed to, the surface of the earth, measured from mean sea level. 1973-03-01

Vertikálna vzdialenosť bodu alebo úrovne na povrchu zeme meraná od priemernej úrovne hladiny mora.

elevation guidance / systém výškového navádzania

Information which will enable the pilot or auto-pilot of an aircraft to follow the required glide path. 1980-10-01

Sústava zariadení umožňujúca pilotovi alebo automatickému pilotovi lietadla sledovať vyžadovanú dráhu zostupu.

elevation of security / bezpečný námer; bezpečná výška

Minimum elevation permissible for firing above friendly troops without endangering their safety. This concept can only be applied to certain equipment having a flat trajectory. 1973-03-01

Minimálna povolená elevácia na vedenie paľby ponad vlastné jednotky bez ohrozenia ich bezpečnosti; tento spôsob vedenia paľby sa môže použiť iba pri niektorých druhoch zbraní s plochou dráhou strely.

embarkation / naloďovanie; nakladanie

The process of putting personnel and/or vehicles and their associated stores and equipment into ships or aircraft. Note: In French, the word "embarquement" applies to rail and road transport in addition to ships and aircraft. 1992-10-01

Proces nastupovania osôb alebo nakladania vozidel, príslušných zásob, výzbroje a výstroja na loď alebo do lietadla. Poznámka: Vo francúzskom jazyku sa termín embarquement vzťahuje aj na železničnú a cestnú dopravu.

embarkation area / priestor nakladania; priestor naloďovania

An area ashore, including a group of embarkation points, in which final preparations for embarkation are completed and through which assigned personnel and loads for craft and ships are called forward to embark. 1973-03-01

Pobrežný priestor vrátane miest na nakladanie, v ktorom sa vykonávajú posledné prípravy na naloženie a z ktorého sa postupne presúvajú osoby a náklad určené na naloženie do lodí a lietadiel.

embarkation order rozkaz k nastúpeniu; rozkaz na naloženie

An order specifying dates, times, routes, loading diagrams and methods of movement to shipside or aircraft for troops and their equipment. 1979-03-01

Rozkaz, v ktorom sú uvedené dátumy, časy, trasy, harmonogramy nakladania a spôsoby presunu osôb a materiálu k lodi alebo lietadlu.

emergency anchorage / núdzové kotvisko; dočasné kotvisko

An anchorage, which may have a limited defence organization, for naval vessels, mobile support units, auxiliaries, or merchant ships. 1973-03-01

Priestor zakotvenia s obmedzenou organizáciou obrany pre námorné plavidlá, mobilné podporné jednotky, pomocné plavebné zariadenia a prostriedky alebo obchodné lode.

emergency (admitted) – prípustný termín

Preferred term: aircraft arresting barrier.

emergency burial; burial (admitted) – prípustný termín / núdzový pohreb; núdzové pochovanie

A burial, usually on the battlefield, when conditions do not permit either evacuation for interment in a cemetery or burial according to national or international legal regulations. 1980-10-01

Pohreb obyčajne na bojisku, keď podmienky neumožňujú odsun a pohreb na cintoríne alebo podľa národných alebo medzinárodných právnych predpisov.

emergency complement (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: emergency establishment.

emergency destruction of nuclear weapons / nariadené - núdzové ničenie jadrových zbraní

The destruction of nuclear munitions, components, and associated classified material, without significant nuclear yield, to render the weapon tactically useless, to prevent the disclosure of classified design information, and to prevent salvage of the weapon for reprocessing. 1975-11-01

Ničenie jadrových zbraní, munície a príslušného utajovaného materiálu s nevýznamným množstvom jadrového výťažku na zamedzenie ich možného taktického použitia, vyzradenia utajovaných konštrukčných skutočností a ich získania s cieľom obnoviť ich funkčnosť.

emergency establishment; EE; emergency complement (obsolete) – zastaraný termín / vojnové tabuľky počtov

An establishment of military and civilian posts for a military organization that needs to respond to a situation that falls under Article 5 of the North Atlantic Treaty, setting out the authorized redistribution and augmentation of the workforce. 2022-02-16

Tabuľky počtov vojenských a civilných pracovných pozícií pre vojenskú organizáciu, ktorá musí reagovať na situáciu spadajúcu pod článok 5 Severoatlantickej zmluvy, ktoré stanovujú povolené prerozdelenie a zvýšenie počtov.

emergency fleet operating base / dočasná operačná základňa flotily

A base providing logistic support for fleet units operating in an area for limited periods. 1973-03-01

Základňa poskytujúca logistické zabezpečenie jednotkám flotily operujúcim v danej oblasti v určitých periódach.

emergency in war / núdzový stav v čase vojny

An operational contingency in a limited area caused by a critical aggravation of combat operations and requiring special and immediate action by National and Allied Commanders. The existence of such an emergency shall be determined by the Allied Commander responsible for the limited area involved, in consultation with the National Commander concerned. 1973-03-01

Operačný stav núdze v určitej ohraničenej oblasti spôsobený kritickým zhoršením stavu bojových operácií; vyžaduje konkrétnu a okamžitú činnosť národných a spojeneckých veliteľov; stav núdze vyhlasuje spojenecký veliteľ zodpovedný za danú oblasť po porade s príslušným národným veliteľom.

emergency locator beacon / prívodný maják

A generic term for all radio beacons used for emergency locating purposes. 1987-06-01

Všeobecný termín pre rádiový maják používaný na núdzové zameriavanie.

emergency movement / núdzový presun

In naval cooperation and guidance for shipping, the execution of diversion, port evacuation, area evacuation and subsequent movements in order to preserve ships and cargoes when attack is imminent. 2007-03-02

V námornej spolupráci s obchodným loďstvom odchýlenie od kurzu alebo miesta určenia, evakuácia prístavu, evakuácia oblasti a následné presuny s cieľom ochrániť lode a ich náklad pred bezprostredne hroziacim útokom.

emergency nuclear risk / mimoriadne jadrové riziko

A degree of nuclear risk where anticipated effects may cause some temporary shock, casualties, or both and may significantly reduce the unit's combat efficiency. 1973-03-01

Stupeň jadrového rizika, pri ktorom predpokladané účinky môžu spôsobiť dočasný šok, straty životov alebo oboje a môžu významne znížiť bojovú schopnosť jednotky.

emergency substitute / dočasná náhrada

A product which may be used, in an emergency only, in place of another product, but only on the advice of technically qualified personnel of the nation using the product, who will specify the limitations. 1973-03-01

Výrobok, ktorý sa môže použiť namiesto iného výrobku v čase núdze len na odporúčanie príslušnej technicky kvalifikovanej osoby krajiny používajúcej daný výrobok, ktorá stanoví obmedzenia.

emerging technology; ET / vznikajúca technológia

A technology driven by a recent scientific discovery or nascent technological development, that is expected to mature in the next 20 years and whose ultimate effects on defence, security and/or enterprise functions are yet uncertain. 2021-12-07

Technológia vychádzajúca z najnovších vedeckých objavov alebo zo vznikajúceho technologického vývoja, pri ktorých sa predpokladá, že sa v priebehu nasledujúcich 20 rokov rozvinú, avšak ich konečný vplyv na obrannú, bezpečnostnú alebo výrobnú činnosť zatiaľ nie je istý.

emission control; EMCON / riadenie vyžarovania

Selective control of emitted electromagnetic or acoustic energy in order to minimize the adversary's detection of emissions and exploitation of the information so gained, and/or to reduce electromagnetic and acoustic interference. 2021-10-18

Selektívne riadenie vyžarovanej elektromagnetickej alebo akustickej energie s cieľom minimalizovať protivníkovu detekciu emisií a využiť takto získané informácie alebo znížiť elektromagnetické a akustické rušenie.

emplacement / palebné postavenie; palebné stanovište

A prepared position for one or more weapons or pieces of equipment, for protection against hostile fire or bombardment, and from which they can execute their tasks. 1981-06-01

Pripravené (palebné) postavenie pre jednu alebo viac zbraní alebo súčastí výzbroje na obranu proti nepriateľskej paľbe alebo bombardovaniu a z ktorého môžu uskutočniť pridelenú úlohu.

emplacement / zaujatie palebného postavenia

The act of fixing a gun in a prepared position from which it may be fired. 1981-06-01

Umiestnenie dela do pripraveného palebného postavenia, odkiaľ môže viesť paľbu.

EMS superiority (admitted – prípustný termín)

Preferred term: superiority in the electromagnetic spektrum.

enablement (admitted) – prípustný termín

Preferred term: enablement of SACEUR's area of responsibility.

enablement of SACEUR's AOR (admitted) – prípustný termín

Preferred term: enablement of SACEUR's area of responsibility

enablement of SACEUR's area of responsibility; enablement of SACEUR's AOR (admitted) – prípustný termín; enablement (admitted) – prípustný termín / aktivácia priestoru zodpovednosti hlavného veliteľa spojeneckých síl v Európe

The integrated whole-of-government activities that underpin NATO's planning in order to set the conditions for reinforcement and sustainment in peacetime through transition to crisis and follow-on phases. 2022-09-05

Integrované aktivity vlád, ktoré sú základom plánovania NATO, s cieľom stanoviť podmienky na posilnenie a udržiavanie v stave bezpečnosti a pri prechode do krízy a nasledujúcich fáz.

end item / konečná položka

In logistics, a final combination of assemblies, components and/or parts ready for its intended use. 1994-11-01

V logistike konečná zostava montážnych skupín, súčiastok alebo dielcov pripravená na plánované použitie.

end of mission; EOM / paľbu ZASTAVIŤ!; koniec palebnej úlohy

In artillery and naval fire support, an order given to terminate firing on a specific target. 2003-09-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore povel vydaný na ukončenie paľby na určený cieľ.

endorsement / súhlasné stanovisko

In NATO, the formal support given by a competent authority in a matter requiring a decision by a higher authority. 2017-06-30

V NATO formálna podpora poskytnutá príslušným orgánom v záležitosti, ktorá vyžaduje rozhodnutie vyššieho orgánu.

endorsement / formálne schválenie na najvyššej úrovni

In the NATO context, the formal agreement at the highest level on a certain matter.

Note: A document may be submitted for endorsement by the ministers following its approval by the Council. 2017-06-30

V kontexte NATO formálna dohoda na najvyššej úrovni o určitej záležitosti.

Poznámka: Dokument môže byť zaslaný ministrom členských krajín na formálne schválenie po jeho odsúhlasení Radou.

end state / konečný stav

The political-strategic statement of conditions that defines an acceptable concluding situation to be attained at the end of a strategic engagement. 2019-04-11

Politicko-strategická formulácia podmienok definujúcich akceptovateľnú záverečnú situáciu, ktorá má byť dosiahnutá na konci strategického nasadenia.

endurance; range / vytrvalosť; maximálna doba letu

The time an aircraft can continue flying, or a ground vehicle or ship can continue operating, under specified conditions e.g., without refuelling. 1973-03-01

Čas nepretržitej prevádzky lietadla, vozidla alebo lode za určených podmienok, napríklad bez dopĺňania pohonných látok.

endurance distance / dojazd; vytrvalostná vzdialenosť

Total distance that a ground vehicle or ship can be self-propelled at any specified endurance speed. 1973-03-01

Celková vzdialenosť, ktorú prekoná vozidlo alebo loď s vlastným pohonom pri ľubovoľnej stanovenej vytrvalostnej rýchlosti.

endurance speed / vytrvalostná rýchlosť; stálá rychlosť

The nautical miles per hour a ship will travel through the water under average conditions of hull, sea in temperate weather, and wartime readiness. Endurance speeds in each case will correspond with specific engine speeds. 1973-03-01

Počet námorných míľ za hodinu, ktoré urazí loď za normálneho stavu lodného trupu, pokojnej hladiny mora a bojovej pohotovosti; vytrvalostná rýchlosť v každom prípade zodpovedá obrátkam motora.

endurance time / doba plavby stálou rýchlosťou; vytrvalostný čas

The total time for which any specified endurance speed of a ship can be maintained. If this value is dependent on factors other than fuel, it shall be so indicated. 1973-03-01

Celkový čas, v ktorom sa môže udržiavať určená vytrvalostná rýchlosť lode; ak táto hodnota závisí od faktorov iných, ako je spotreba paliva, musí sa táto skutočnosť uviesť.

enemy / nepriateľ

An individual or group, entity or state actor whose actions are hostile and against which the legal use of armed force is authorized. 2021-10-18

Jednotlivec alebo skupina, entita alebo štátny subjekt, ktorých konanie je nepriateľské a proti ktorým je povolené legálne použiť ozbrojenú silu.

energetic material; explosive (deprecated) – neschválený termín; explosive material (deprecated) – neschválený termín / energetický materiál; výbušnina

A substance or mixture of substances that, through chemical reaction, is capable of rapidly releasing energy.

Note(s): Energetic materials consist of high explosives, propellants and pyrotechnic compositions. 2022-05-30

Látka alebo zmes látok, ktorá je chemickou reakciou schopná rýchlo uvoľniť energiu.

Poznámka: Energetické materiály pozostávajú z trhavín, hnacích plynov a pyrotechnických zloží.

engage / cieľ zničiť

In air defence, a fire control order used to direct or authorize units and/or weapon systems to fire on a designated target. 1980-11-01

V protivzdušnej obrane rozkaz na vedenie paľby používaný na usmernenie alebo oprávnenie jednotiek alebo zbraňových systémov viesť paľbu na určený cieľ.

engagement / boj (aktívne opatrenia)

In the context of rules of engagement, action taken against an aircraft with intent to destroy it. 2002-05-29

V súvislosti s pravidlami bojového nasadenia činnosť vedená proti lietadlu na jeho zničenie.

engagement / boj (aktívne opatrenia)

In the context of rules of engagement, action taken against a hostile force with intent to deter, damage or neutralize it. 2002-05-29

V súvislosti s pravidlami bojového nasadenia činnosť vedená proti nepriateľským silám na ich zastrašenie, poškodenie alebo umlčanie.

engagement control / riadenie boja - napadnutia

In air defence, that degree of control exercised over the operational functions of an air defence unit that are related to detection, identification, engagement, and destruction of hostile targets. 1973-03-01

V protivzdušnej obrane stupeň riadenia bojových činností jednotky protivzdušnej obrany; patria sem zisťovanie, identifikácia, stretnutie s nepriateľom a ničenie nepriateľských cieľov.

engagement space; battlespace / priestor bojovej činnosti

The part of the operating environment where actions and activities are planned and conducted. 2022-03-02

Časť operačného prostredia, v ktorej sa plánujú a vykonávajú akcie a aktivity.

engineer commander / ženijný veliteľ

In land warfare, a combat engineer officer who advises an appropriate commander on engineer matters, proposes engineer operations, commands engineer operations as directed, and supervises engineer operations by troops not directly under his command. In some armies, these responsibilities may be divided between two individuals. 1993-12-01

V pozemnom boji dôstojník ženijných jednotiek, ktorý radí príslušnému veliteľovi v oblasti ženijnej podpory, navrhuje a riadi ženijné operácie v súlade s nariadením a dohliada na ženijné operácie

vykonávané jednotkami, ktoré nespadajú pod jeho velenie. V niektorých armádach sa môže táto zodpovednosť rozdeliť medzi dve osoby.

envelopment / obchvat

An offensive manoeuvre in which the main attacking force passes around or over the enemy's principal defensive positions to secure objectives to the enemy's rear. 1978 -10-01

Ofenzívny manéver, pri ktorom hlavné útočiace sily obchádzajú hlavné obranné postavenie nepriateľa alebo prechádzajú pomimo neho, na zaistenie cieľov (objektov) v tyle nepriateľa.

environment / prostredie

The surroundings in which an organization operates, including air, water, land, natural resources, flora, fauna, humans, and their interrelationships. 2024-10-18

Priestor (vzduch, voda, pevnina, prírodné zdroje, flóra, fauna, ľudia a ich vzájomné vzťahy), v ktorom pôsobí určitá organizácia.

environmental management board; EMB / výbor pre manažment životného prostredia

A body constituted of subject-matter experts from various disciplines and backgrounds to provide environmental-protection advice and coordination to a NATO commander. 2020-11-13

Orgán zložený z odborníkov rôznych vedných oblastí s rozličným vzdelaním, ktorý poskytuje veliteľovi NATO poradenstvo a koordináciu v oblasti ochrany životného prostredia.

environmental protection; EP / ochrana životného prostredia

The prevention or mitigation of adverse environmental impacts. 2013-10-31

Prevencia pred nepriaznivými vplyvmi na životné prostredie alebo ich zmiernenie.

EOD incident (admitted) – prípustný termín

Preferred term: explosive ordnance dosposal incident.

equal area projection / rovnaké plošné zobrazenie oblasti

One in which equal areas on the ground are represented by equal areas on the map. 1973-03-01

Zobrazenie, pri ktorom sú ekvivalentné oblasti na zemi reprezentované ekvivalentnými oblasťami na mape.

equipment / výzbroj a výstroj

All non-expendable items needed to outfit/equip an individual or organization. 1992-10-01

Všetok nespotrebný materiál potrebný na vyzbrojenie a vybavenie jednotlivca alebo organizácie.

equipment casualty / poškodená technika (materiál)

Equipment requiring maintenance. 2018-12-06

Technika (materiál) vyžadujúca údržbu.

equipment casualty evacuation / odsun poškodenej techniky (materiálu)

The collection and removal of equipment casualties within the logistic chain. 2018-12-06

Zber a odsun poškodenej techniky a materiálu v rámci systému logistickej podpory.

equivalent focal length / ekvivalentná ohnisková vzdialenosť

The distance measured along the optical axis of the lens from the rear nodal point to the plane of best average definition over the entire field used in a camera. 1973-03-01

Vzdialenosť meraná pozdĺž optickej osi šošoviek od zadného uzlového bodu k rovine najlepšej priemernej ostrosti v celom používanom poli fotografického prístroja.

escort / eskorta; ozbrojený sprievod

Aircraft assigned to protect other aircraft during a mission. 1979-12-01

Lietadlá určené na ochranu iných lietadiel pri plnení misie.

escort / eskorta; ozbrojený sprievod

An armed guard accompanying persons as a mark of honour. 1979 -12-01

Ozbrojená stráž sprevádzajúca osoby na znak pocty.

escort / eskorta; ozbrojený sprievod

An armed guard that accompanies a convoy, a train, prisoners, etc. 1979-12-01

Ozbrojená stráž sprevádzajúca konvoj, vlak, väzňov atď.

escort / eskorta; ozbrojený sprievod

In land operations, (a) unit(s) or element(s) assigned to accompany and protect one or several other units or elements. 2011-03-02

V pozemných operáciách jednotky alebo časti jednotiek určené na sprevádzanie a ochranu jednej alebo viacerých jednotiek alebo ich častí.

escort; v. / eskortovať

To accompany and protect an entity that is on the move. 2020-01-20

Sprevádzať a chrániť entitu počas presunu.

espionage / špionáž

In intelligence usage, an activity directed towards the acquisition of information through clandestine means and forbidden by the law of the country against which it is committed. 2020-11-13

V spravodajskej terminológii činnosť zameraná na získanie informácií prostredníctvom utajovaných prostriedkov, ktorú zakazujú zákony krajiny, proti ktorej sa činnosť vykonáva.

essential cargo (admitted) – prípustný termín

Preferred term: essential supply.

essential elements of information; EEI / základné prvky informácie

In intelligence usage, detailed questions that support and complement each specific intelligence requirement. 2023-04-17

V spravodajstve podrobné otázky podporujúce a dopĺňajúce každú špecifickú spravodajskú požiadavku.

essential supply essential cargo (admitted) – prípustný termín / základné zásoby

A commodity which is essential for the prosecution of the war in the survival period, or for national survival in that period, and which should be discharged as soon as circumstances permit. This will comprise such things as food, refined petroleum, oils, and lubricants, and medical stores. 1973-03-01

Druh rovaru nevyhnutne potrebný na vedenie vojny v období ohrozenia alebo národného prežitia, ktorý sa dopĺňa (vyloží) vždy, keď to okolnosti dovolia; patria sem potraviny, rafinovaná ropa, oleje, mazivá a zdravotnícky materiál.

establishment / organisme / vojenské zariadenie

Personnel, equipment and infrastructure considered as a whole and organized as an operating entity. 2015-02-18

Personál, vybavenie a infraštruktúra považovaná za celok a organizovaná ako operačný prvok.

establishment (admitted) – prípustný termín

Preferred term: table of organization and equipment.

estimate of the situation; appreciation of situation (admitted) – prípustný termín / hodnotenie situácie

A logical process of reasoning by which a commander considers all the circumstances affecting the military situation and arrives at a decision as to the course of action to be taken to accomplish their mission. 2024-09-20

Logický proces uvažovania, keď veliteľ zváži všetky okolnosti ovplyvňujúce vojenskú situáciu a rozhodne o variante činnosti na splnenie stanovenej celkovej úlohy.

evacuate; v. / evakuovať; odsunúť

To remove people, animals or materiel from a place of actual or impending danger. 2018-12-06

Odsunúť osoby, zvieratá alebo materiál z miesta skutočného alebo hroziaceho nebezpečenstva.

evacuation of port equipment / odsun prístavných zariadení

The transfer of mobile/movable equipment from a threatened port to another port or to a working anchorage. 1994-11-01

Presun mobilných a pojazdných zariadení z ohrozeného prístavu do iného prístavu alebo pracovného kotvišťa lodí.

evacuee / evakuovaná osoba

A person who has been ordered or authorized to move from a place of danger by competent authorities, and whose movements and accommodation are planned, organized and controlled by such authorities. Preferred terms: ker; refugee. 2015-08-14

Osoba, ktorej kompetentné orgány nariadili alebo povolili opustiť nebezpečné územie a ktorej presun a ubytovanie plánujú, organizujú a riadia tieto orgány.

evaluation / zhodnotenie

In intelligence usage, an activity in the processing phase of the intelligence cycle consisting in an appraisal of the quality of the reported information, which is key to determining the reliability of the originator or source and the credibility of the information. 2020-11-13

V spravodajskej terminológii činnosť vo fáze spracúvania v rámci spravodajského cyklu spočívajúca v hodnotení kvality oznamovanej informácie, ktorá je kľúčová na určenie spoľahlivosti pôvodcu alebo zdroja a dôveryhodnosti informácie.

evaluation / hodnotenie

The structured process of examining activities, capabilities and performance against defined standards or criteria. Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. 2007-03-02

Štruktúrovaný proces určený na preskúmanie aktivít, spôsobilostí a výkonnosti vzhľadom na definované štandardy alebo kritériá. Poznámka: V kontexte ozbrojených síl hierarchický vzťah v logickej postupnosti je: posúdenie, analýza, hodnotenie, potvrdenie a certifikácia.

evasion / úhybný manéver; únik; odpútanie sa

Measures taken either to avoid or escape detection, or to break contact with a hostile or potentially hostile unit. 2023-02-28

Opatrenia prijaté na zabránenie alebo vyhnutie sa odhaleniu alebo na odpútanie sa od nepriateľskej alebo potenciálne nepriateľskej jednotky.

exaggerated stereoscopy (admitted) – prípustný termín

Preferred term: hyperstereoscopy.

examination / prehliadka; kontrola

In maintenance, a comprehensive scrutiny supplemented by measurement and physical testing in order to determine the condition of an item. 2016-04-29

V údržbe (technickom zabezpečení) dôkladná prehliadka, doplnená meraním a fyzickým skúšaním, na určenie stavu danej položky.

exceptional transport / výnimočná preprava; mimoriadna preprava

In railway terminology, transport of a load whose size, weight, or preparation entails special difficulties vis-à-vis the facilities or equipment of even one of the railway systems to be used. 1994-11-01

V železničnej terminológii preprava nákladu, ktorého veľkosť, váha alebo príprava na prepravu spôsobujú určité problémy vzhľadom na vybavenie a zariadenia aspoň jednému z používaných železničných systémov.

executing commander / vykonávajúci veliteľ (zodpovedajúci za použitie jadrových zbraní)

In nuclear warfare, the NATO strategic commander to whom nuclear weapons are released for delivery against specific targets or in accordance with approved plans. 1996-01-09

V jadrovej vojne strategický veliteľ NATO, ktorému sú dané do podriadenosti jadrové zbrane určené proti vybraným nepriateľským cieľom alebo v súlade so schválenými plánmi.

exercise; EX / cvičenie

A military manoeuvre or simulated wartime operation involving planning, preparation, and execution. It is carried out for the purpose of training and evaluation. It may be a combined, joint, or single service exercise, depending on participating organizations. 1981-03-01

Vojenské cvičenie alebo simulovaná bojová činnosť zahŕňajúca plánovanie, prípravu a realizáciu; slúži na výcvik a hodnotenie; môže byť kombinované, spoločné alebo cvičenie jednotlivých druhov ozbrojených síl v závislosti od zúčastnených organizačných stupňov.

exercise area / výcvikový priestor; oblasť cvičenia

A geographical area specifically delineated in time and space for the conduct of training activities. Note: an exercise area is delineated in coordination with the host nations. 2001-10-01

Geografická oblasť špeciálne vymedzená v čase a priestore na vykonanie výcviku. Poznámka: Výcvikový priestor sa vymedzí v spolupráci s hostiteľskými krajinami.

exercise commander / cvičiaci veliteľ

A commander taking part in an exercise who is responsible for issuing operation orders to forces placed under their control. 2024-09-20

Note(s): An exercise commander may be assigned responsibilities regarding controlling, conducting, and/or directing the exercise in addition to that of command.

Veliteľ zúčastňujúci sa na cvičení, ktorý je zodpovedný za vydávanie príslušných operačných rozkazov ozbrojeným silám vo svojej podriadenosti.

Poznámka: Cvičiaci veliteľ môže byť okrem velenia poverený aj zodpovednosťou za vedenie, vykonávanie a riadenie cvičenia.

exercise directing staff; directing staff (admitted – prípustný termín); DISTAFF (admitted – prípustný termín) / riadiaci štáb cvičenia

A group of individuals who by virtue of experience, qualifications, and a thorough knowledge of the exercise instructions, are selected to direct or control an exercise. 2023-10-16

Skupina osôb, ktoré sú na základe skúseností, kvalifikácie a dôkladnej znalosti pokynov na cvičenie vybrané na riadenie alebo kontrolu cvičenia.

exercise filled mine / mína s cvičnou náplňou

In naval mine warfare, a mine containing an inert filling and an indicating device. 1976-08-01

V námornom mínovom boji mína obsahujúca inertnú náplň a zariadenie pre jej indikovanie.

exercise incident / udalosť / navodená situácia počas cvičenia

An occurrence injected by directing staffs into the exercise which will have an effect on the forces being exercised, or their facilities, and which will require action by the appropriate commander and/or staff being exercised. 1981-06-01

Udalosť vložená riadiacimi štábmi do priebehu cvičenia, ktorá ovplyvní činnosť cvičiacich ozbrojených síl alebo ich zariadení a vyžiada si reakciu príslušného cvičiaceho veliteľa a/ alebo štábu.

exercise mine / cvičná mína

In naval mine warfare, a mine suitable for use in mine warfare exercises, fitted with visible or audible indicating devices to show where and when it would normally fire. 1978-10-01

Pri bojovej činnosti s použitím námorných mín je to mína vhodná na používanie pri námorných cvičeniach s použitím mín, vybavená viditeľným alebo počuteľným zariadením indikujúcim, kde a kedy by mína za normálnych podmienok vybuchla.

exercise planning directive / smernica na plánovanie cvičenia

The exercise specification as developed by the officer scheduling the exercise, designed to provide further guidance to the planners of a particular exercise. 1975-11-01

Upresnenie cvičenia pripravené dôstojníkom plánujúcim cvičenie; určené je na poskytnutie potrebných pokynov osobám plánujúcim konkrétne cvičenie.

exercise specifications; EXSPEC / bližšie určenie cvičenia

The fundamental requirements for an exercise, providing in advance an outline of the concept, form, scope, setting, aim, objectives, force requirements, political implications, analysis arrangements and costs. 1984-06-01

Základné požiadavky na cvičenie s uvedením koncepcie, formy, rozsahu, usporiadania, cieľov, zámerov, požiadaviek na vojská, politických dôsledkov, analýz a nákladov na cvičenie.

exercise study / cvičenie s výučbou; teoretická výučba; štábny nácvik

An activity which may take the form of a map exercise, a war game, a series of lectures, a discussion group, or an operational analysis. 1983-11-01

Činnosť, ktorá môže mať formu cvičenia na mape, vojnovej hry, série prednášok, diskusnej skupiny alebo operačnej analýzy.

exfiltrate; v. / exfiltrovať

To covertly extract a force from an area under hostile control. 2020-01-20

Skryte stiahnúť sily z priestoru pod nepriateľskou kontrolou.

exfiltration; Exfil / exfiltrácia

The removal of personnel or units from areas under hostile control by stealth, deception, surprise or clandestine means. 2011-02-04

Odchod personálu alebo jednotiek z priestorov, ktoré sú pod kontrolou nepriateľa, pomocou prostriedkov na ukrytie, oklamanie a prekvapenie nepriateľa alebo utajovaným spôsobom. 2011-02-04

expeditionary operation / expedičná operácia

The projection of military power over extended lines of communications into a distant operational area to accomplish a specific objective. 2003-06-27

Vyslanie vojenských síl do vzdialenej operačnej oblasti na splnenie zvláštnej úlohy.

expendable item; consumable item

An item that cannot be recovered once used, or that loses its identity in an assembly, or that is of low intrinsic value, unworthy of full accounting procedures.

Examples: munitions; pens; spare parts. 2019-06-28

Položka, ktorá sa po jednom použití nedá obnoviť/získať späť alebo ktorá stratí svoju identifikáciu v montážnom celku, alebo ktorá má nízku vnútornú hodnotu a je tak nevhodná pre úplné účtovné postupy.

Príklady: munícia, náhradné dielce.

exploder / roznetnica

A device assigned to generate an electric current in a firing circuit after deliberate action by the user in order to initiate an explosive charge or charges. 1980-07-01

Zariadenie určené, aby na podnet užívateľa generovalo elektrický prúd v roznetovej sieti na iniciáciu výbušnej nálože alebo náloží.

exploit; v. / exploatovať

To utilize successes or opportunities to maximize advantages or gains. 2020-01-20

Využiť úspechy alebo príležitosti na maximalizáciu výhod alebo ziskov.

exploitation / rozvíjanie úspechu

An offensive operation that usually follows a successful attack and is designed to disorganize the enemy in depth. 1981-03-01

Ofenzívna operácia, ktorá obyčajne nasleduje po úspešnom útoku a je zameraná na dezorientáciu nepriateľa v hĺbke.

exploitation / rozvíjanie úspechu

Taking full advantage of success in battle and following up initial gains. 1981-03-01

Plné využitie úspechu v boji a rozvíjanie získaných výhod.

exploitation / vyťažovanie

In joint intelligence, surveillance and reconnaissance usage, an activity to evaluate, assess and interpret collected and processed data and information in order to produce joint intelligence, surveillance and reconnaissance results. 2023-01-16

Note(s): Exploitation is the fourth step in the joint intelligence, surveillance and reconnaissance process that consists in the following five steps: task, collect, process, exploit and disseminate.

V spoločnom spravodajstve, sledovaní a prieskume činnosť posudzovania, vyhodnocovania a interpretácie získaných a spracovaných údajov a informácií, ktorej cieľom je produkt spoločného spravodajstva, sledovania a prieskumu.

Poznámka: vyťažovanie je štvrtým krokom procesu spoločného spravodajstva, sledovania a prieskumu pozostávajúceho z týchto piatich krokov: zadanie úlohy, získanie informácií, spracovanie informácií, vyťažovanie a rozoslanie informácií.

exploratory hunting / vyhľadávanie a odstraňovanie námorných mín

In naval mine warfare, a parallel operation to search sweeping, in which a sample of the route or area is subjected to minehunting procedures to determine the presence or absence of mines. 1975-11-01

V námornom mínovom boji operácia vykonávaná súbežne s prieskumným odmínovaním na prehľadanie určitej vzorky trasy alebo priestoru odmínovacími postupmi na určenie prítomnosti alebo neprítomnosti mín.

explosive (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: energetic material.

explosive charge; charge (admitted) – prípustný termín / výbušná nálož

A given quantity of explosive, either in bulk or contained in a bomb, a projectile, a mine or similar device, or used as a propellant. 2019-10-04

Stanovené množstvo výbušniny, ktoré je buď bez obalu, alebo umiestnené v bombe, náboji, míne alebo podobnom zariadení, alebo použité ako pohonná hmota.

explosive filled mine / mína s výbušnou náplňou

In mine warfare, a mine containing an explosive charge but not necessarily the firing train needed to detonate it. 1976-12-01

V mínovom boji mína obsahujúca výbušnú náložˇ, ktorá nemusí nevyhnutne obsahovať odpaľovacie zariadenie potrebné na jej odpálenie.

explosive material (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: energetic material.

explosive ordnance; EO / výbušný prostriedok

All munitions containing explosives, nuclear fission or fusion materials and biological and chemical agents. Note: The English preferred term refers to explosive munitions collectively. Examples: bombs and warheads; guided and ballistic missiles; artillery, mortar, rocket and small-arms munitions; all mines, torpedoes and depth charges, demolition charges; pyrotechnics; clusters and dispensers; cartridge and propellant-actuated devices; electro-explosive devices; improvised explosive devices and all similar or related items or components explosive in nature. 2017-03-06.

Všetka munícia obsahujúca výbušniny, materiál na jadrové štiepenie alebo jadrovú fúziu, biologické a chemické látky. Poznámka: Tento uprednostňovaný termín v anglickom jazyku označuje výbušné prostriedky vo všeobecnosti. Príklady: bomby a bojové hlavice, riadené a balistické strely, delostrelecká, mínometná, raketová munícia a munícia do ručných zbraní; všetky míny, torpéda a hlbinné nálože, nálože na ničenie, pyrotechnické výrobky, kontajnerová munícia a výmetné kontajnery, zariadenia na aktivovanie nábojov a pohonných hmôt, elektrovýbušné zariadenia.

explosive ordnance disposal; EOD / zneškodňovanie nevybuchnutých výbušných prostriedkov

The detection, accessing, uncovering, identification, mitigation, rendering safe, recovery, exploitation and final disposal of explosive ordnance, regardless of condition. Note: Explosive ordnance disposal extends to explosive remnants of war and stockpiles, or other explosive ordnance that has become hazardous by damage or deterioration. 2017-06-03

Detekcia, sprístupňovanie, odhaľovanie, identifikácia výbušných prostriedkov, znižovanie rizika, obnovovanie bezpečnosti, vyslobodenie a exploatácia a konečné zneškodňovanie výbušných prostriedkov za všetkých podmienok.

explosive ordnance disposal incident; EOD incident / EOD incident

The suspected or detected presence of unexploded explosive ordnance, that constitutes a threat to operations, installations, personnel or material.

Note(s): Not included in this definition are the accidental actuation or other conditions that develop during the manufacture of explosives, technical service assembly operations or the laying of mines and demolition charges. 2020-01-20

Podozrenie na prítomnosť alebo zistenie prítomnosti nevybuchnutého energetického materiálu, ktorý predstavuje hrozbu pre činnosti, zariadenia, osoby alebo materiál.

Poznámka: táto definícia nezahŕňa náhodné odistenie alebo iné podmienky, ktoré vznikajú pri výrobe, technických kompletačných činnostiach alebo pri kladení mín a náloží na ničenie.

explosive ordnance disposal procedures / EOD postupy

Those particular courses or modes of action taken by explosive ordnance disposal personnel for access to, diagnosis, rendering safe, recovery and final disposal of explosive ordnance or any hazardous material associated with an explosive ordnance disposal incident.

a. access procedures. Those actions taken to locate exactly and to gain access to unexploded explosive ordnance.

b. diagnostic procedures. Those actions taken to identify and evaluate unexploded explosive ordnance.

c. render-safe procedures. The portion of the explosive ordnance disposal procedures involving the application of special explosive ordnance disposal methods and tools to provide for the interruption of functions or separation of essential components of unexploded explosive ordnance to prevent an unacceptable detonation.

d. recovery procedures. Those actions taken to recover unexploded explosive ordnance.

e. final disposal procedures. The final disposal of explosive ordnance which may include demolition or burning in place, removal to a disposal area or other appropriate means. 1980-10-01

Jednotlivé formy a spôsoby činností vykonávané EOD personálom pri sprístupnení, diagnostikovaní, obnovení bezpečnosti, vyslobodení a konečnej likvidácii výbušných prostriedkov alebo iného rizikového materiálu súvisiaceho s EOD incidentom:

a) postupy na sprístupnenie - činnosti vykonávané na presné určenie polohy a zabezpečenie prístupu k nevybuchnutému výbušnému prostriedku;

b) diagnostické postupy - činnosti vykonávané na identifikáciu a vyhodnotenie nevybuchnutého výbušného prostriedku

c) postupy obnovenia bezpečnosti - časť EOD postupov vyžadujúcich aplikáciu špeciálnych EOD , metód a nástrojov k prerušeniu funkcie alebo oddelenie základných prvkov nevybuchnutého EO na zabránenie neakceptovateľného výbuchu;

d) postupy pri vyslobodení – činnosti vykonané pri vyslobodení nevybuchnutého EO;

e) postup pri konečnej likvidácii - konečná likvidácia výbušného prostriedku ktorá môže jeho zničenie alebo spálenie na mieste, prepravu do priestoru likvidácie alebo iné vhodné spôsoby.

explosive ordnance reconnaissance; EOR / prieskum na prítomnosť výbušných prostriedkov

The investigation, detection, location, marking, initial identification, confirmation and reporting of suspected presence of unexploded explosive ordnance in order to determine further action. 2019-06-05

Preskúmanie, detekcia, určenie polohy, označenie, počiatočná identifikácia, potvrdenie a hlásenie o predpokladanej prítomnosti výbušných prostriedkov s cieľom určiť ďalší postup.

explosive remnants of war; ERW / výbušné pozostatky vojny

Unexploded explosive ordnance and/or abandoned explosive ordnance. 2019-06-05

Nevybuchnuté výbušné prostriedky a/alebo opustené výbušné prostriedky.

explosive train / výbušný reťazec

The set of explosive components intended to transfer the explosive effect from the first to the last element. 2014-08-18

Súbor výbušných prvkov usporiadaných na prenesenie výbušného účinku od prvého prvku po posledný.

extent of a military exercise / rozsah vojenského cvičenia

The scope of an exercise in relation to the involvement of NATO and/or national commands. 1985-11-01

Rozsah cvičenia s ohľadom na zapojenie sa NATO a/ alebo národných veliteľstiev.

exterior line / vonkajšia línia

The line on which a force operates when its activities converge on the enemy. 2016-09-05

Línia, na ktorej operujú sily, keď sú ich aktivity zamerané na nepriateľa.

external reinforcing force / vonkajšie (externé) posily

A reinforcing force which is principally stationed in peacetime outside its intended Major NATO Command area of operations. 1984-06-01

Posily, ktoré sú v mieri umiestnené v zásade mimo priestoru zamýšľanej bojovej činnosti vyšším veliteľstvom NATO.

extraction / extrakcia

The removal of forces from a hostile or potentially hostile area. 2011-02-04

Stiahnutie síl z nepriateľského alebo potenciálne nepriateľského územia.

extraction drop / vysadenie vytiahnutím

The dropping of loads by means of one or more extraction parachutes. 2000-07-15

Vysadenie nákladu pomocou jedného alebo viacerých vyťahovacích padákov.

extraction parachute / vyťahovací padák

An auxiliary parachute used to release lashings, pull cargo out of an aircraft or deploy one or more cargo parachutes. 2000-10-04

Pomocný padák určený na uvoľnenie, vytiahnutie a rozptýlenie nákladu z letiaceho lietadla a na rozvinutie nákladného padáka.

extraction zone; EZ / zóna vytiahnutia

A specified drop zone used for the delivery of supplies and/or equipment by means of an extraction technique from an aircraft flying very close to the ground. 1980-07-07

Určená zóna zhodenia používaná na dodanie zásob alebo výzbroje technikou vytiahnutia z lietadla letiaceho nízko nad zemou.

F

face of a map or chart / predná strana mapy alebo riadiaceho plánu

The side on which the printed image of the map or chart appears. 1973-03-01

Strana, na ktorú je vytlačené zobrazenie mapy alebo riadiaceho plánu.

facilities / zariadenia

Real estate consisting of one or more of the following: a building, structure, utility system, pavement and/or underlying land. 2018-02-16

Nehnuteľnosť pozostávajúca z jednej alebo viacerých súčastí, ako sú: budovy, konštrukcie, infraštruktúry, chodníky a súvisiace pozemky.

fallout wind vector plot / vektorový zákres efektívneho výškového vetra pri rádioaktívnom spade

A wind vector diagram based on the wind speed and direction from the surface of the earth to the highest altitude of interest.

Note: It is used for fallout prediction. 2017-04-04

Vektorový diagram vetra založený na rýchlosti a smere vetra od povrchu zeme po najvyššiu výšku záujmu.

Poznámka: používa sa pri predpovedi rádioaktívneho spadu.

false colour film / film so zmeneným (posunutým) zobrazením spektra farieb

A colour film with at least one emulsion layer sensitive to radiation outside the visible region of the spectrum (e.g. infrared), in which the representation of colours is deliberately altered. 1973-03-01

Farebný film minimálne s jednou emulznou vrstvou citlivou na žiarenie mimo viditeľnej oblasti svetelného spektra (napr. infračervené žiarenie), na ktorom je zobrazenie farieb zámerne zmenené.

false origin / stanovený začiatok odpočtu súradníc

A fixed point to the south and west of a grid zone from which grid distances are measured eastward and northward. 1973-03-01

Pevný bod v juhozápadnom rohu rovinnej súradnicovej siete, od ktorého sa odčítavajú údaje súradníc smerom na východ a na sever.

false parallax / klamná paralaxa; nepravá rovnobežka

The apparent vertical displacement of an object from its true position when viewed stereoscopically, due to movement of the object itself as well as to change in the point of observation. 1981-03-01

Zdanlivé vertikálne premiestnenie objektu z jeho skutočnej polohy pri stereoskopickom pohľade zapríčinené pohybom samotného objektu a zmenou miesta pozorovania.

fan camera photography / panoramatické fotografovanie; fotografovanie vejárovitým usporiadaním fotografických prístrojov

Photography taken simultaneously by an assembly of three or more cameras, systematically installed at fixed angles relative to each other so as to provide wide lateral coverage with overlapping images. 1973-03-01

Fotografia snímaná súčasne sústavou troch alebo viacerých fotografických prístrojov systematicky umiestnených v pevných uhloch s takým vzájomným usporiadaním, ktoré zabezpečí široké priečne prekrytie okrajov snímky prečnievajúcimi obrazmi.

fan cameras / sústava fotografických prístrojov; vejár leteckých fotografických prístrojov

An assembly of three or more cameras systematically disposed at fixed angles relative to each other so as to provide wide lateral coverage with overlapping images. 1973-03-01

Sústava troch alebo viacerých fotografických prístrojov systematicky usporiadaných v pevne daných uhloch s takým vzájomným usporiadaním, ktoré zabezpečí široké bočné prekrytie s presahom obrázkov.

fan marker beacon / maják s vejárovitým vysielaním; vejárovitý maják

A type of radio beacon, the emissions of which radiate in a vertical, fan-shaped pattern. The signal can be keyed for identification purposes. 1973-03-01

Typ rádiového majáku, ktorý vyžaruje vo vertikálne vejárovitom tvare; signál sa môže na účely identifikácie kľúčovať.

feature / charakteristika terénu

In cartography, any object or configuration of ground or water represented on the face of the map or chart. 1973-03-01

V kartografii každý predmet, terénna alebo vodná konfigurácia zobrazená na prednej strane mapy alebo riadiaceho plánu.

feature line overlap / rad snímok s prekrytím

A series of overlapping air photographs which follow the line of a ground feature, e.g., river, road, railway, etc. 1973-03-01

Séria prekrývajúcich sa leteckých snímkov zobrazujúcich charakteristické znaky na povrchu zeme, napríklad rieky, železnice, cesty atď.

feint, v. / klamný útok

To distract an enemy from the main effort by seeking contact while avoiding decisive engagement. 2023-02-14

Odvrátiť pozornosť nepriateľa od vlastného hlavného úsilia vyhľadávaním kontaktu s ním pri súčasnom vyhýbaní sa rozhodujúcemu boju.

F-hour / hodina F

The time at which aviation operations beyond the forward line of own troops commence or are due to commence. 2009-08-26

Čas začatia alebo predpokladaného začatia leteckej operácie pred predným okrajom bojovej zostavy vlastných vojsk.

fiducial mark (admitted) – prípustný termín

Preferred term: collimating mark.

field control / geodetická (trigonometrická) sieť

A series of points whose relative positions and elevations are known. These positions are used in basic data in mapping and charting. Normally, these positions are established by survey methods, and are sometimes referred to as trig control or trigonometrical net(work). 1979-08-01

Sieť geodetických bodov, ktorých vzájomná poloha a nadmorská výška sú známe a používajú sa ako základné údaje pri tvorbe máp; obyčajne sú tieto polohy určované kartografickými meraniami a často sa uvádzajú ako základná triangulačná alebo trigonometrická sieť.

field exercise / poľné cvičenie

An exercise conducted in the field under simulated war conditions in which troops and armament of one side are actually present, while those of the other side may be imaginary or in outline. 1973-03-01

Cvičenie vykonávané v poli za simulovaných podmienok vojny, keď na jednej strane sú prítomné skutočné jednotky a výzbroj, kým na druhej strane môžu byť len imaginárne jednotky alebo jednotky vyznačené obrysmi.

field fortification / poľné opevnenie

An emplacement or shelter of a temporary nature which can be constructed with reasonable facility by units requiring no more than minor engineer supervisory and equipment participation. 1973-03-01

Dočasné palebné postavenie alebo úkryt vybudované s primeraným vybavením jednotkami s minimálnym ženijným dohľadom a použitými ženijnými prostriedkami.

field human intelligence interrogation team; field HUMINT interrogation team (admitted) – prípustný termín / poľná vypočúvacia skupina spravodajstva ľudských zdrojov

A task-tailored, specifically trained human intelligence element responsible for the interrogation of captured persons of potential intelligence value. 2022-07-18

Zložka spravodajstva z ľudských zdrojov špecificky vycvičená na konkrétnu úlohu, zodpovedná za vypočúvanie zajatých osôb s potenciálnou spravodajskou hodnotou.

field human intelligence team (FHT); field HUMINT team (admitted) / poľná skupina spravodajstva ľudských zdrojov

A task-tailored, deployable element that engages in human intelligence operations. 2022-07-18

Nasaditeľný prvok prispôsobený konkrétnej úlohe, ktorý pôsobí v operáciách spravodajstva z ľudských zdrojov.

field HUMINT interrogation team (admitted) – prípustný termín

Preferred term: field human intelligence team.

field HUMINT team (admitted) – prípustný termín

Preferred term: field human intelligence team.

field of fire / sektor pokrytý účinnou paľbou

The area which a weapon or a group of weapons may cover effectively with fire from a given position. 1973-03-01

Priestor, ktorý môže zbraň alebo skupina zbraní účinne pokryť paľbou z daného postavenia.

field of vision / zorné pole; viditeľný priestor

The total solid angle available to the gunner from his normal position. 1973-05-01

Celkový priestorový uhol, ktorý má k dispozícii strelec zo svojho postavenia.

fighter / stíhacie lietadlo

A generic term to describe a type of fast and manoeuvrable fixed wing aircraft capable of tactical air operations against air and/or surface targets. 1989-02-01

Všeobecný termín pre rýchle a dobre ovládateľné lietadlo s pevnými krídlami, schopné vykonávať taktické vzdušné operácie proti vzdušným alebo pozemným cieľom.

fighter cover / ochrana stíhacími lietadlami

The maintenance of a number of fighter aircraft over a specified area or force for the purpose of repelling hostile air activities. 1993-07-01

Udržiavanie určitého počtu stíhacích lietadiel nad stanoveným priestorom alebo ozbrojenými silami na odrazenie vzdušnej činnosti nepriateľa.

fighter direction aircraft / lietadlo riadenia bojovej činnosti

An aircraft equipped and manned for directing fighter aircraft. 1993-07-01

Lietadlo s posádkou a vybavením na riadenie činnosti bojových lietadiel.

fighter sweep / samostatné vyhľadávanie

An offensive mission by fighter aircraft to seek out and destroy enemy aircraft or targets of opportunity in an allotted area of operations. 1973-03-01

Útočná misia stíhacieho lietadla vyhľadať a zničiť lietadlo nepriateľa alebo iné príležitostné ciele v pridelenom priestore činnosti.

fighting patrol (admitted) – prípustný termín

Preferred term: combat patrol.

fighting power / bojový potenciál

The ability of the armed forces to shape, contest, and fight.

Note(s): It represents three interrelated components: the moral, conceptual and physical. 2024-10-18

Schopnosť ozbrojených síl formovať operačné prostredie, súperiť a bojovať.

Poznámka: Predstavuje tri vzájomne súvisiace zložky: morálnu, koncepčnú a fyzickú.

filler point (admitted) – prípustný termín

Preferred term: charging point.

film badge / filmový dozimeter

A photographic film packet to be carried by personnel, in the form of a badge, for measuring and permanently recording (usually) gamma-ray dosage. 1973-03-01

Zvitok fotografického filmu v tvare odznaku nosený personálom na meranie a trvalý záznam (obyčajne) dávok žiarenia gama.

filter / filter

In electronics, a device which transmits only part of the incident energy and may thereby change the spectral distribution of energy:

a. High pass filters transmit energy above a certain frequency.

b. Low pass filters transmit energy below a certain frequency.

c. Band pass filters transmit energy of a certain bandwidth.

d. Band stop filters transmit energy outside a specific frequency band. 1977-03-01

V elektronike zariadenie prenášajúce časť vstupnej energie, čím sa mení jej spektrálne rozloženie:

a) horný priepust prenášajúci energiu s vyššou ako stanovenou frekvenciou;

b) dolný priepust prenášajúci energiu s nižšou ako stanovenou frekvenciou;

c) pásmový priepust prenášajúci energiu s určitou šírkou pásma;

d) pásmová zádrž prenášajúca energiu mimo daného frekvenčného pásma.

filtering / filtrovanie; vyhodnocovanie (vzdušnej, námornej) situácie

The process of interpreting reported information on movements of aircraft, ships, and submarines in order to determine their probable true tracks and, where applicable, heights or depths. 1973-03-01

Proces vyhodnocovania hlásených informácií o pohybe lietadiel, lodí a ponoriek na určenie ich možných skutočných trás, prípadne aj výšok a hĺbok.

final approach / konečné priblíženie

That part of an instrument approach procedure in which alignment and descent for landing are accomplished.

a. In a non-precision approach it normally begins at the final approach fix or point and ends at the missed approach point or fix.

b. In a precision approach the final approach is deemed to commence at the glide path intercept point and ends at the decision height/altitude. 1983-11-01

Časť postupu prístrojového priblíženia, ktorá sa začína v určenom bode alebo fixe konečného priblíženia, alebo kde takýto bod alebo fix nie je určený:

a) na konci poslednej predpisovej zatáčky, základnej zatáčky alebo príletovej zatáčky pri použití postupu "racetrack", ak je tak určené, alebo

b) v bode naletenia poslednej trate určenej v postupe priblíženia a končí v bode v blízkosti letiska, z ktorého 1) lietadlo môže pristáť, alebo 2) začne postup nevydareného priblíženia.

final plan / konečný plán

A plan for which drafts have been coordinated and approved and which has been signed by or on behalf of a competent authority. 1980-07-01

Plán, ktorého návrhy boli koordinované a odsúhlasené a ktorý bol podpísaný orgánom s príslušnou právomocou alebo poverenou osobou.

final protective fire; FPF / nepohyblivá prehradzujúca paľba

An immediately available prearranged barrier of fire designed to impede enemy movement across defensive lines or areas. 1979-12-01

Okamžite dostupné vopred pripravené palebné prehradenie určené na zabránenie nepriateľovi preniknúť cez obranné postavenie alebo obranné pásmo.

fire / páliť / PÁĽ!

The command given to discharge a weapon(s). 1975-11-01

Povel vydaný na vypálenie zo zbrane/ zbraní.

fire / odpáliť nálož

To detonate the main explosive charge by means of a firing system. 1975-11-01

Odpáliť hlavnú výbušnú nálož odpaľovacím mechanizmom.

fires / paľby

The use of weapon systems to create a specific lethal or non-lethal effect on a target.

Note(s): Fires include the use of systems employing electromagnetic energy. 2023-01-16

Použitie zbraňových systémov na vyvolanie špecifického smrtiaceho alebo nesmrtiaceho účinku na cieľ.

Poznámka: paľby zahŕňajú aj použitie systémov využívajúcich elektromagnetickú energiu.

fire and movement / paľba a presun

The concept of applying fires from all sources to suppress, neutralize or destroy the enemy, and the coordinated tactical movement of combat forces in relation to the enemy. 2016-09-05

Koncept vedenia paľby všetkými prostriedkami s cieľom umlčať, neutralizovať alebo zničiť nepriateľa s využitím koordinovaných taktických presunov bojových síl reagujúcich na činnosť nepriateľa.

fireball / ohnivá guľa

The luminous sphere of hot gases which forms a few millionths of a second after detonation of a nuclear weapon and immediately starts expanding and cooling. 2003-09-01

Svietiaca guľa sformovaná horúcimi plynmi, ktorá sa vytvorí niekoľko miliónti sekundy po výbuchu jadrovej zbrane a okamžite začne expandovať a chladnúť.

fire capabilities chart / schéma; nákres palebných možností

A chart, usually in the form of an overlay, showing the areas which can be reached by the fire of the bulk of the weapons of a unit. 1973-08-01

Nákres vo forme priesvitky zobrazujúci priestory, ktoré môžu byť zasiahnuté paľbou z prevažnej časti zbraní jednotky.

fire control; FC / riadenie paľby

The control of all operations in connection with the application of fire on a target. 1977-03-01

Riadenie všetkých operácií súvisiacich s vedením paľby na cieľ.

fire-control radar; FCR / riadiaci navádzací radiolokátor; rádiolokátor riadenia paľby

Radar used to provide target information inputs to a weapon fire control system. 2006-01-01

Radiolokátor používaný na poskytovanie informácií o cieľoch, ktoré slúžia ako vstupné údaje pre systém riadenia paľby.

fire-control system; FCS / systém riadenia paľby

A group of interrelated fire control equipments and/or instruments designed for use with a weapon or group of weapons. 2006-01-06

Skupina vzájomne súvisiacich zariadení a/ alebo prístrojov riadenia paľby určených na používanie s jednotlivou zbraňou alebo skupinou zbraní.

fire coordination area / priestor koordinácie paľby

An area with specified restraints into which fires in excess of those restraints will not be delivered without approval of the authority establishing the restraints. 1974-08-01

Priestor so stanovenými obmedzeniami, do ktorého nie je možné viesť paľbu nad rámec týchto obmedzení bez súhlasu orgánu, ktorý ich vydal.

fire direction centre; FDC / miesto riadenia paľby

That element of a command post, consisting of gunnery and communication personnel and equipment, by means of which the commander exercises fire direction and/or fire control. The fire direction centre receives target intelligence and requests for fire, and translates them into appropriate fire direction. 1976-08-01

Prvok miesta velenia zložený z delostrelcov, príslušníkov KIS a vybavenia, prostredníctvom ktorých veliteľ riadi paľbu; miesto riadenia paľby prijíma spravodajské informácie o cieľoch a požiadavky na poskytovanie paľby a na ich základe pripravuje podklady na riadenie paľby.

fire for effect; FFE / účinná paľba/streľba

Fire which is delivered after the mean point of impact or burst is within the desired distance of the target or adjusting/ranging point. 1973-03-01

Paľba, ktorá sa vedie akonáhle je stredný bod zásahu alebo výbuchu v rozsahu požadovanej vzdialenosti od cieľa alebo zámerného bodu.

fire for effect; FFE / účinná streľba

Term in a call for fire to indicate the adjustment/ranging is satisfactory and fire for effect is desired. 1973-03-01

Termín používaný delostreleckým pozorovateľom na označenie, že zameranie je uspokojivé a vyžaduje sa vedenie účinnej streľby.

fire mission / návestie palebnej úlohy

Order used to alert the weapon/battery area and indicate that the message following is a call for fire. 1973-03-01

Povel používaný na uvedenie zbraňového systému/ batérie v danej oblasti do stavu bojovej pohotovosti; označenie, že nasledujúce hlásenie bude paľba na vyžiadanie.

fire mission / palebná úloha

Specific assignment given to a fire unit as part of a definite plan. 1973-03-01

Špecifická úloha pridelená palebnej jednotke ako súčasť konečného plánu.

fire plan / plán paľby

A tactical plan for using the weapons of a unit or formation so that their fire will be coordinated. 1973-03-01

Taktický plán vedenia koordinovanej paľby všetkých zbraňových systémov jednotky alebo útvaru.

firepower / palebná sila

Ability to deliver fire. 1973-03-01

Schopnosť vedenia paľby.

firepower / palebná sila

The amount of fire which may be delivered by a position, unit, or weapon system. 1973-03-01

Rozsah paľby, ktorá môže byť vedená bojovým postavením, jednotkou alebo zbraňovým systémom.

fire-power umbrella / súvislá ochrana palebnou silou; priestor súvislej protivzdušnej obrany

An area of specified dimensions defining the boundaries of the airspace over a naval force at sea within which the fire of ships anti-aircraft weapons can endanger aircraft, and within which special procedures have been established for the identification and operation of friendly aircraft. 1973-03-01

Oblasť určených rozmerov definujúca hranice vzdušného priestoru nad námornými silami na mori, v ktorej môže paľba protilietadlových zbraní lodí ohroziť lietadlá a v ktorej sa vyžaduje dodržiavanie osobitných postupov na identifikáciu a činnosť vlastných lietadiel.

firestorm / požiarna búrka

Stationary mass fire, generally in built-up urban areas, generating strong, inrushing winds from all sides; the winds keep the fires from spreading while adding fresh oxygen to increase their intensity. 1981-03-01

Statický rozsiahly požiar, obyčajne v zastavaných mestských priestoroch, vytvárajúci silné návaly vetra zo všetkých strán; tento vietor bráni rozšíreniu ohňa a súčasne privádza nový kyslík, čím sa zvyšuje intenzita požiaru.

fire support; FS / palebná podpora

The application of fire, coordinated with the manoeuvre of forces, to destroy, neutralize or suppress the enemy. 1994-11-01

Paľba koordinovaná s manévrom vojsk (jednotiek) na zničenie, neutralizáciu alebo umlčanie nepriateľa.

fire support area; FSA / oblasť palebnej podpory v obojživelných operáciách

An appropriate manoeuvre area assigned to fire support ships from which to deliver gun-fire support of an amphibious operation. 1973-03-01

Priestor vyhradený na manévrovanie lode určenej na vykonanie palebnej podpory obojživelných operácií námorným delostrelectvom.

fire support coordination; FSC / koordinácia palebnej podpory

The planning and execution of fires so that targets are adequately covered by a suitable weapon or group of weapons. 2020-06-30

Plánovanie a vedenie paľby tak, aby ciele boli primerane pokryté paľbou z vhodných zbraní alebo skupín zbraní.

fire support coordination centre; FSCC; supporting arms coordination centre (admitted) – prípustný termín; SACC (admitted – prípustný termín) / stredisko koordinácie palebnej podpory

A single location in which are centralized communication facilities and personnel incident to the coordination of all forms of fire support. 2010-09-17

Miesto, v ktorom sú sústredené komunikačné zariadenia a personál vykonávajúci koordináciu všetkých foriem palebnej podpory.

fire support coordination line; FSCL / koordinačná čiara palebnej podpory

Within an assigned area of operations, a line established by a land or amphibious force commander to denote coordination requirements for fires by other force elements which may affect the commander's current and planned operations. The fire support coordination line applies to fires of air, ground or sea weapons using any type of ammunition against surface or ground targets. The establishment of the fire support coordination line must be coordinated with the appropriate commanders and supporting elements. Attacks against surface or ground targets short of the fire support coordination line must be conducted under the positive control or procedural clearance of the associated land or amphibious force commander. Unless in exceptional circumstances, commanders of forces attacking targets beyond the fire support coordination line must coordinate with all affected commanders in order to avoid fratricide

and to harmonize joint objectives. Note: In the context of this definition the term "surface targets" applies to those in littoral or inland waters within the designated area of operations. 2000-10-04

Čiara určená v rámci prideleného priestoru príslušným veliteľom pozemných síl alebo obojživelných (vyloďovacích) síl na zabezpečenie koordinácie paľby, ktorá nie je pod jeho velením, ale môže ovplyvniť prebiehajúce taktické operácie; používa sa na koordinovanie paľby vzdušných, pozemných alebo námorných zbraňových systémov s využitím akéhokoľvek typu munície proti pozemným a povrchovým cieľom; koordinačná čiara palebnej podpory by mala viesť pozdĺž charakteristických objektov terénu; jej vytvorenie musí koordinovať príslušný veliteľ taktického letectva s ostatnými podpornými jednotkami; podporné jednotky môžu útočiť na ciele pred koordinačnou čiarou palebnej podpory bez predchádzajúcej súčinnosti s veliteľom pozemných síl za predpokladu, že tento útok nebude mať nepriaznivé účinky v oblastiach vedenia čiary alebo v jej tyle; útok na pozemné ciele za touto čiarou sa musí koordinovať s príslušným veliteľom pozemných síl. Poznámka: v kontexte tejto definície používame termín „povrchové ciele“ pre ciele v pobrežných alebo vnútrozemských vodách v určenom operačnom preistore.

fire support coordination measure; FSCM / opatrenie na koordináciu palebnej podpory

A measure employed by land or amphibious commanders to facilitate the rapid engagement of targets and to provide safeguards for friendly forces. 2013-05-02

Opatrenie využívané veliteľmi pozemných alebo obojživelných jednotiek prispievajúce k rýchlemu pôsobeniu na ciele a na zaistenie bezpečnosti vlastných síl.

fire support group / skupina palebnej podpory

A temporary grouping of ships under a single commander charged with supporting troop operations ashore by naval fire. A fire support group may be further subdivided into fire support units and fire support elements. 1973-03-01

Dočasné zoskupenie lodí pod velením jedného veliteľa povereného zabezpečením bojovej činnosti jednotiek na pobreží námornou delostreleckou paľbou; skupina palebnej podpory sa môže ďalej deliť na jednotky a prvky palebnej podpory.

fire unit / palebná jednotka

The smallest artillery or mortar organization, consisting of one or more weapon systems, capable of being employed to execute a fire mission. 1996-11-20

Najmenšia delostrelecká alebo mínometná jednotka vybavená jedným alebo viacerými zbraňovými systémami, schopná plniť palebné úlohy.

firing / odpálenie; odpaľovanie

Actuation of the firing system. 1998-09-25

Aktivácia odpaľovacieho systému.

firing area / oblasť / priestor odpálenia

In a sweeper - sweep combination, the horizontal area at the depth of a particular mine in which the mine will detonate. The firing area has exactly the same dimensions as the interception area but will lie astern of it unless the mine detonates immediately when actuated. 1976-12-01

V kombinácii vyhľadávače - vyhľadávanie horizontálna oblasť v hĺbke pre príslušnú mínu, v ktorej mína vybuchne. Oblasť odpálenia má presne tie isté rozmery ako oblasť zachytenia a bude ležať vzadu za ňou, pokiaľ mína nevybuchne ihneď po uvedení do činnosti.

firing circuit; firing mechanism (admitted) – prípustný termín / odpaľovací obvod

In land operations, an electrical circuit and/or pyrotechnic loop designed to detonate connected charges from a firing point. 1980-07-01

V pozemných operáciách elektrický obvod a/alebo slučka z pyrotechnických výrobkov, určené na odpálenie prepojených náloží z miesta odpálenia.

firing circuit; firing mechanism (admitted) – prípustný termín / odpaľovací okruh

In naval mine warfare, that part of a mine circuit which either completes the detonator circuit or operates a ship counter. 1980-07-01

V námornom mínovom boji časť okruhu míny, ktorá buď uzatvára obvod rozbušky, alebo ovláda počítadlo lodi.

firing mechanism (admitted) – prípustný termín

Preferred term: firing circuit.

firing point / point de mise de feu / bod odpálenia

That point in the firing circuit where the device employed to initiate the detonation of the charges is located. 1979-03-01

Miesto v odpaľovacom obvode, kde je umiestnené zariadenie používané na iniciovanie výbuchu nálože.

firing system / odpaľovací systém

System designed to actuate an explosive, electric or other train, in order to cause the explosion of a charge. 1998-09-25

Systém určený na aktiváciu výbušného, elektrického alebo iného reťazca za účelom výbuchu nálože.

fitted mine / úplná mína, ostrá mína

In naval mine warfare, a mine containing an explosive charge, a primer, detonator and firing system. 1975-11-01

V námornom mínovom boji mína obsahujúca výbušnú nálož, iniciátor, rozbušku a odpaľovací systém.

fix / bod (miesto); fixný (zaisťovací, zámerný) bod

A position determined from terrestrial, electronic, or astronomical data. 1973-03-01

Poloha určená z pozemných, elektronických alebo astronomických údajov.

fix; v. / fixovať

To prevent any part of a hostile entity from moving from a specified location for a specified period of time. MCLSB, 2018-12-06

Zabrániť akejkoľvek časti nepriateľskej entity v postupe z určeného miesta v stanovenom období.

fixed ammunition / jednotná munícia; jednotné strelivo

Ammunition in which the cartridge case is permanently attached to the projectile. 1973-03-01

Strelivo, ktorého nábojnica je trvalo pripojená k projektilu.

fixed station patrol / stále stanovište hliadky

One in which each scout maintains station relative to an assigned point on a barrier line while searching the surrounding area. Scouts are not stationary but remain underway and patrol near the centre of their assigned stations. A scout is a surface ship, submarine, or aircraft. 1973-03-01

Stále stanovište hliadky, ktorej príslušníci zaujímajú miesto vzhľadom na hraničnú čiaru a kontrolujú okolitý priestor; príslušníci hliadky nezostávajú na mieste, ale pohybujú sa a hliadkujú v blízkosti stredu prideleného stanovišťa; hliadkou môže byť hladinové plavidlo, ponorka alebo lietadlo.

fixer network; fixer system (admitted) – prípustný termín / stála sieť na určovanie polohy

A combination of radio or radar direction-finding installations which, operating in conjunction, are capable of plotting the position relative to the ground of an aircraft in flight. 1973-03-01

Kombinácia rádiových alebo rádiolokačných zariadení na smerové vyhľadávanie (zameriavanie), ktoré sú pri spoločnej činnosti schopné vyhodnocovať polohu letiaceho lietadla vzhľadom na zemský povrch.

fixer system (admitted) – prípustný termín

Preferred term: fixer network.

flame-thrower / plameňomet

A weapon that projects incendiary fuel and has provision for ignition of this fuel. 1973-03-01

Zbraň, ktorá vrhá zápalnú látku a ktorej súčasťou je zariadenie na jej zapálenie.

flank guard / bočné zabezpečenie; bočný voj

A security element operating to the flank of a moving or stationary force to protect it from enemy ground observation, direct fire, and surprise attack. 1976-08-01

Zabezpečovací prvok operujúci stranou od pohybujúcej sa alebo stojacej jednotky zabezpečujúci jej ochranu pred nepriateľským pozemným pozorovaním, priamou paľbou a prekvapivým útokom.

flanking attack / bočný útok; útok do boku

An offensive manoeuvre directed at the flank of an enemy. 1983-07-01

Ofenzívny manéver vedený na krídlo bojovej zostavy nepriateľa.

flare; round out (admitted) – prípustný termín / prechodový oblúk pristátia

The change in the flight path of an aircraft so as to reduce the rate of descent for touchdown. 1973-03-01

Fáza pristátia, v ktorej lietadlo prechádza z kĺzavého letu do vodorovného.

flash suppressor / tlmič záblesku, tlmič plameňa,

Device attached to the muzzle of the weapon which reduces the amount of visible light or flash created by burning propellant gases. 1973-03-01

Zariadenie pripevnené na ústie zbrane, znižujúce množstvo viditeľného svetla alebo intenzitu záblesku, ktoré vznikajú horením hnacích náplní.

flash-to-bang time / čas od záblesku po tresk

The time from light being first observed until the sound of the nuclear detonation is heard. 2013-10-31

Čas, ktorý uplynie medzi prvým spozorovaním svetla a počutím zvuku jadrového výbuchu.

flat / nekontrastný; plochý

In photography, lacking in contrast. 1977-03-01

Pri fotografovaní nedostatok kontrastu.

flatrack (admitted) – prípustný termín

Preferred term: demountable load carrying platform.

flight following / nasledovanie lietadla

The task of maintaining contact with specified aircraft for the purpose of determining en route progress and/or flight termination. 1973-03-01

Úloha udržiavať kontakt s určitým lietadlom na určenie smeru ďalšej trasy alebo ukončenie letu.

flight information centre / letové informačné stredisko

A unit established to provide flight information service and alerting service. 1973-03-01

Jednotka zabezpečujúca letovú informačnú službu.

flight information region; FIR / letová informačná oblasť

An airspace of defined dimensions within which flight information service and alerting service are provided. 2020-11-09

Vzdušný priestor stanovených rozmerov, v ktorom sa poskytuje letová informačná služba a pohotovostná služba.

flight information service; FIS / letová informačná služba

A service provided for the purpose of giving advice and information useful for the safe and efficient conduct of flights. 2020-11-09

Služba určená na poskytovanie rád a informácií užitočných na bezpečné a efektívne vykonávanie letov.

fligth medical officer (admitted) – prípustný termín

Preffered term: flight surgeon.

flight path / dráha letu

The line connecting the successive positions occupied, or to be occupied, by an aircraft, missile or space vehicle as it moves through air or space. 1980-10-01

Čiara spájajúca za sebou nasledujúce body, v ktorých sa nachádzalo alebo sa bude nachádzať lietadlo, strela alebo vesmírny prostriedok pri pohybe vzduchom alebo vesmírom.

flight plan / letový plán

Specified information provided to air traffic services units, relative to an intended flight or portion of a flight of an aircraft. 1973-03-01

Špecifické informácie poskytované jednotkám služby riadenia letovej prevádzky týkajúce sa plánovaného letu lietadla alebo jeho časti.

flight profile / profil letu

Trajectory, or its graphic representation, followed by an aircraft in flight and defined by its altitude, speed, distance flown and manoeuvre.

Dráha letu alebo jej grafické zobrazenie po ktorej lietadlo letí, a ktorá je definovaná výškou, rýchlosťou, preletenouy vzdialenosťou a manévrami.

flight readiness firing / predbežná príprava paľby

Short duration tests relating to a rocket system, carried out with the propulsion device in operation, the rocket being fixed on the launcher. Such tests are carried out in order to define the state of preparation of the rocket system and of the launching facilities before the flight test. 1973-03-01

Krátkodobá skúška raketového systému vykonaná so spusteným pohonným systémom; raketa je pevne upevnená na odpaľovacom zariadení; takáto skúška sa vykonáva na zistenie stavu pripravenosti raketového systému a štartovacích zariadení pred skúškou za letu.

flight surgeon; flight medical officer (admitted) – prípustný termín / letecký lekár

A physician specially trained in aviation medicine. 2018-06-12

Lekár, ktorý je špeciálne vyškolený pre letecké lekárstvo.

flight test / špeciálny let

Test of an aircraft, rocket, missile, or other vehicle by actual flight or launching. Flight tests are planned to achieve specific test objectives and gain operational information. 1973-03-01

Skúška lietadla, rakety, riadenej strely alebo iného letového prostriedku skutočným letom alebo odpálením; plánuje sa na dosiahnutie stanovených skúšobných cieľov a získanie informácií o prevádzke.

floatation / plavebná schopnosť

The capability of a vehicle to float in water. 1973-03-01

Schopnosť dopravného prostriedku plávať na vode.

floating base support / plávajúca základňa logistickej podpory

A form of logistic support in which supplies, repairs, maintenance and other services are provided in harbour or at an anchorage for operating forces from ships. 1974-12-01

Forma logistickej podpory, pri ktorej sa v prístave alebo kotvišti poskytujú operačným silám zásoby, opravy, údržba a iné služby.

floating mine / plávajúca mína

In naval mine warfare, a mine visible on the surface. 1975-11-01

V námornom mínovom boji mína viditeľná na hladine.

floating reserve / záloha pri vyloďovacích operáciách

In an amphibious operation, reserve troops which remain embarked until needed. 1973-03-01

V obojživelných operáciách záložné jednotky, ktoré zostávajú na palubách lodí až do okamihu ich nasadenia.

flooder / zariadenie na potopenie míny

In naval mine warfare, a device fitted to a buoyant mine which, on operation after a pre-set time, floods the mine case and causes it to sink to the bottom. 1975-11-01

V námornom mínovom boji zariadenie pripojené k plávajúcej míne, ktoré po uplynutí vopred nastaveného času zatopí telo míny a spôsobí jej klesnutie na dno.

fluxgate; fluxvalve (admitted) – prípustný termín / gyroinduktor

A detector which gives an electrical signal proportional to the intensity of the external magnetic field acting along its axis. 1980-01-01

Detektor generujúci elektrický signál úmerný intenzite vonkajšieho magnetického poľa pôsobiaceho v smere jeho osí.

fluxvalve (admitted) – prípustný termín

Preferred term: fluxgate.

focal plane / ohnisková rovina

The plane, perpendicular to the optical axis of the lens, in which images of points in the object field of the lens are focused. 1973-03-01

Rovina kolmá na optickú os sústavy šošoviek, v ktorej sa zaostrujú obrazy bodov v zornom poli šošoviek.

folded optics / zložená optika

Any optical system containing reflecting components for the purpose of reducing the physical length of the system or for the purpose of changing the path of the optical axis. 1978-06-01

Každý optický systém obsahujúci odrazové komponenty na zníženie fyzickej dĺžky systému alebo na zmenu dráhy optickej osi.

follow and assume; v. / nasledovať a prevziať

To follow a force and be prepared to continue its assigned mission. 2018-12-06

Nasledovať sily a byť pripravený pokračovať v ich stanovenej (celkovej) úlohe.

follow-on echelon / druhý sled

In amphibious operations, that echelon of the assault troops, vehicles, aircraft equipment, and supplies which, though not needed to initiate the assault, is required to support and sustain the assault. 1982-03-01

Pri obojživelných operáciách zoskupenie útočných vojsk, vozidiel, leteckého výstroja, výzbroje a zásob, ktoré nie je nevyhnutné na začatie útoku, ale vyžaduje sa na zabezpečenie podpory a udržanie útoku.

follow-on mine countermeasures / následné odmínovanie

Mine countermeasures operations carried out after the initial amphibious landing during the amphibious assault and post-assault phases in order to expand the areas cleared during the pre-assault mine countermeasures operations. 2001-10-01

Operácie odmínovania vykonané po obojživelnom vysadení počas obojživelného útoku a bezprostredne po jeho skončení na rozšírenie oblastí odmínovaných počas odmínovacích operácií vykonaných pred vlastným útokom.

follow-up / vylodenie posíl a zásob

In amphibious operations, the landing of reinforcements and stores after the assault and follow-on echelons have been landed. 1982-03-01

Pri obojživelných operáciách vylodenie posíl a zásob po vysadení útočného a záložného sledu bojovej zostavy.

follow-up echelon / druhý sled

In air transport operations, elements moved into the objective area after the assault echelon. 1983-07-01

Pri operáciách vzdušnej prepravy jednotky, ktoré sa presúvajú do cieľového priestoru za útočným sledom bojovej zostavy.

force collection activity / aktivity síl na získavanie spravodajských informácií

The opportunistic collection arising out of activities involving conventional force components.

Note(s): The collected information is to be delivered to trained human intelligence specialists for systematic and structured exploitation. 2022-10-21

Príležitostné získavanie informácií vyplývajúce z aktivít zahŕňajúcich konvenčné zložky síl.

Poznámka: Zhromaždené informácie sa doručia špecialistom vyškoleným na spravodajstvo z ľudských zdrojov na systematické a štruktúrované využívanie.

force interoperability / interoperabilita síl

The ability of the forces of two or more nations to train, exercise and operate efectively together in the execution of assigned missions and tasks. 2006-01-06

Schopnosť ozbrojených síl dvoch alebo viacerých krajín spoločne vykonávať cvičenia a efektívne pôsobiť pri plnení pridelených misií alebo úloh.

force protection; FP / ochrana síl

All measures and means to minimize the vulnerability of personnel, facilities, materiel, operations, and activities from threats and hazards to preserve freedom of action and operational effectiveness of the force, thereby contributing to mission success. 2022-07-18

Všetky opatrenia a prostriedky na minimalizáciu zraniteľnosti personálu, zariadení, materiálu, operácií a aktivít pred hrozbami a nebezpečenstvami, na zachovanie slobody/ voľnosti konania a operačnej efektívnosti ozbrojených síl prispievajúce k úspechu celkovej úlohy.

force ratio / pomer síl

The qualitative and quantitative ratio between friendly and hostile forces at a specific time and location. 2001-10-01

Kvalitatívny a kvantitatívny pomer medzi vlastnými a nepriateľskými silami v určenom čase a mieste.

force rendezvous; group rendezvous (admitted) – prípustný termín / priestor sústredenia síl

A checkpoint at which formations of aircraft or ships join and become part of the main force. 1981-03-01

Kontrolný bod, v ktorom sa letecké alebo námorné bojové zostavy spoja a stanú sa súčasťou hlavných ozbrojených síl.

forces allocated to NATO / sily pridelené NATO

Those forces made available to NATO by a nation under the categories of:

a. NATO command forces;

b. NATO assigned forces;

c. NATO earmarked forces;

d. Other forces for NATO. 1979-08-01

Sily dané k dispozícii NATO príslušnou krajinou podľa nasledujúcich kategórií:

a) sily pod velením NATO;

b) sily pridelené NATO;

c) sily vyčlenené pre NATO;

d) iné sily NATO.

format / formát

In photography, the size and/or shape of a negative or of the print therefrom. 1973-03-01

Pri fotografovaní veľkosť a/alebo tvar negatívu alebo jeho vytlačenej kópie.

formation / formácia (bojová zostava)

An ordered arrangement of troops and/or vehicles for a specific purpose. 1980-10-01

Nariadené usporiadanie jednotiek a/alebo vozidel na konkrétny účel.

formation / formácia (bojová zostava)

An ordered arrangement of two or more ships, units, or aircraft proceeding together under a commander. 2009-08-26

Nariadené usporiadanie dvoch alebo viacerých lodí, jednotiek alebo lietadiel pôsobiacich spoločne, podriadených jednému veliteľovi.

formatted message text / formátovaná textová správa

A message text composed of several sets ordered in a specified sequence, each set characterized by an identifier and containing information of a specified type, coded and arranged in an ordered sequence of character fields in accordance with the NATO message text formatting rules. It is designed to permit both manual and automated handling and processing. 1987-07-01

Textová správa zložená z niekoľkých skupín usporiadaných v určitom poradí; každá skupina je charakterizovaná identifikátorom a obsahuje informácie predpísaného typu, je zakódovaná a usporiadaná do postupnosti znakových polí v súlade s pravidlami NATO na formátovanie textových správ; určená je na ručné a automatizované spracovanie a manipuláciu.

forming-up place; attack position (admitted) – prípustný termín / východiskové postavenie na útok

The last position occupied by the assault echelon before crossing the start line/line of departure. 1973-03-01

Posledné postavenie obsadené úderným sledom pred prekročením východiskovej čiary.

form lines / pomocné vrstevnice; pomocné čiary

Lines resembling contours, but representing no actual elevations, which have been sketched from visual observation or from inadequate or unreliable map sources, to show collectively the configuration of the terrain. 1973-03-01

Čiary podobné vrstevniciam, ktoré nereprezentujú skutočné údaje o nadmorskej výške a uvádzajú sa na základe vizuálneho pozorovania alebo informácií z neprimeraných a nespoľahlivých mapových zdrojov na zobrazenie charakteru a usporiadania terénu.

forward aeromedical evacuation; FwdAE / predsunutý letecký zdravotnícky odsun; predsunutá letecká zdravotnícka evakuácia

The movement of sick and wounded in an air platform with medical personnel from point of injury and/or illness to the first medical treatment facility. 2023-08-31

Presun chorých a zranených na palube leteckého prostriedku so zdravotníckym personálom z miesta zranenia alebo ochorenia do prvého zdravotníckeho zariadenia.

forward air controller (admitted) – prípustný termín

Preferred term: joint terminal attack controller.

forward air controller (airborne); FAC(A); airborne forward air controller (obsolete) – zastaraný termín; ABFAC (obsolete) – zastaraný termín / palubný predsunutý letecký navádzač

An appropriately trained and qualified aircrew member who exercises control from the air of aircraft engaged in close air support of ground troops. 2024-04-26

Príslušne vycvičený a kvalifikovaný člen posádky lietadla, ktorý z paluby lietadla riadi lietadlá vykonávajúce priamu leteckú podporu pozemných jednotiek.

forward edge of the battle area; FEBA / predný okraj priestoru bojovej činnosti

The foremost limits of a series of areas in which ground combat units are deployed, excluding the areas in which the covering or screening forces are operating, designated to coordinate fire support, the positioning of forces, or the manoeuvre of units. 1983-07-01

Predné hranice oblastí, v ktorých sú rozmiestnené pozemné bojové jednotky, s výnimkou oblastí činnosti krycích síl alebo zabezpečovacích jednotiek; určené sú na koordinovanie palebnej podpory, rozmiestnenie síl alebo manévrovanie vojsk.

forward line of own troops; FLOT / predný okraj vlastných jednotiek

A line which indicates the most forward positions of friendly forces in any kind of military operation at a specific time. MCLSB, 2017-03-06

Čiara označujúca predsunuté postavenie vlastných síl pri všetkých druhoch vojenských činností v danom čase.

forward observer; FO / predsunutý pozorovateľ

An observer with forward troops trained to call for and adjust supporting fire and pass battlefield information. 1981-03-01

Pozorovateľ pri predsunutých jednotkách, vycvičený na vyžadovanie a opravu podporujúcich palieb a na odovzdávanie informácií z bojiska.

forward slope / privrátený svah

Any slope which descends towards the enemy. 1973-03-01

Svah, ktorý sa zvažuje smerom k protivníkovi.

found shipment / nájdená zásielka

Freight received but not listed or manifested. 1973-03-01

Prijatý náklad neuvedený na zozname prepravovaného tovaru ani inak evidovaný.

fragmentary order; FRAGO / čiastkový rozkaz

An abbreviated form of an operation order, issued as required, that eliminates the need for restating information contained in a basic operation order. It may be issued in sections. 1991-03-01

Skrátená forma operačného bojového rozkazu, vydaná na základe požiadavky, ktorou sa eliminuje potreba preformulovania informačného obsahu základného operačného bojového rozkazu; môže sa vydať po častiach.

frame / snímka; obrázok

In photography, any single exposure contained within a continuous sequence of photographs. 1973-03-01

Vo fotografovaní akákoľvek jednotlivá expozícia obsiahnutá v nepretržitej postupnosti snímok.

free air overpressure / pretlak voľného vzduchu

The unreflected pressure, in excess of the ambient atmospheric pressure, created in the air by the blast wave from an explosion. 1973-03-01

Neodrazený tlak, prevyšujúci okolitý atmosferický tlak, vytvorený vo vzduchu tlakovou vlnou po explózii.

free drop / voľné zhodenie

The dropping of equipment or supplies from an aircraft without the use of parachutes. 1973-03-01

Zhodenie výzbroje alebo zásob z lietadla bez použitia padáka.

free fall / voľný pád

A parachute manoeuvre in which the parachute is opened, either manually or automatically, at a predetermined altitude. 1971-03-01

Manéver pri zoskoku padákom, pri ktorom sa padák otvára ručne alebo automaticky vo vopred určenej výške.

free-fire area / priestor neobmedzenej paľby

A designated area into which any weapon system may fire without additional coordination with the headquarters that established the area. 2018-12-06

Určený priestor, do ktorého môže byť vedená paľba z akéhokoľvek zbraňového systému bez dodatočnej koordinácie s veliteľstvom, ktoré tento priestor zriadilo.

free form message text / voľná forma textu správy

A message text without prescribed format arrangements. It is intended for fast drafting as well as manual handling and processing. 1987-07-1

Textová správa bez predpísanej formálnej úpravy určená na rýchle zostavenie, ručnú manipuláciu a spracovanie.

free mine / uvoľnená mína

In naval mine warfare, a moored mine whose mooring has parted or been cut. 1975-11-01

V námornom mínovom boji ukotvená mína, ktorej ukotvenie sa uvoľnilo alebo bolo preseknuté.

free play exercise / cvičenie s neplánovanou činnosťou

An exercise to test the capabilities of forces under simulated contingency and/or wartime conditions, limited only by those artificialities or restrictions required by peacetime safety regulations. 1984-06-01

Cvičenie vykonané na preverenie schopností jednotiek pri simulovaných náhodných alebo vojnových podmienkach; obmedzené je iba umelými prekážkami alebo zákazmi, ktoré si vyžadujú bezpečnostné predpisy platné pre vykonávanie cvičení v čase mieru.

friend / vlastný

In identification, the designation given to a track, object or entity belonging to a declared, presumed or recognized friendly nation, faction or group. 2003-10-01

Pri identifikácii označenie trasy, objektu alebo entity patriacich krajine, organizačnému celku alebo skupine, ktoré sú vyhlásené, považované alebo uznané za priateľské.

friendly fire / neúmyselná paľba na vlastné sily

The employment of friendly weapons or munitions with intent to engage the enemy resulting in the unforeseen and unintentional injury or death of friendly personnel or destruction of property. 2018-02-16

Použitie vlastných zbraní alebo munície s úmyslom napadnúť nepriateľa, ktorého výsledkom je nepredvídané a neúmyselné zranenie alebo smrť vlastného personálu alebo zničenie majetku.

friendly force information requirement; FFIR / požiadavky na informácie o vlastných silách

Information the commander and staff need about the friendly forces available for an operation. MCLSB, 2018-12-06

Informácie o vlastných silách dostupných pre určitú operáciu, potrebné pre veliteľa a štáb.

friendly-force tracking; FFT; blue force tracking (obsolete) – zastaraný termín; BTF (obsolete) – zastaraný termín / sledovanie (monitorovanie) vlastných síl

The capability to report and monitor the location of friendly forces and to support command and control on those forces. 2019-05-10

Spôsobilosť hlásiť a monitorovať polohu vlastných síl a podporovať velenie a riadenie týchto síl.

front / front

The direction of the enemy. 1973-03-01

Smer protivníka.

front / front

The lateral space occupied by an element measured from the extremity of one flank to the extremity of the other flank. 1973-03-01

Priestor obsadený jednotkou meraný od konca jedného krídla po koniec druhého krídla.

front / front

The line of contact of two opposing forces. 1973-03-01

Čiara dotyku dvoch proti sebe stojacich síl.

front / front

When a combat situation does not exist or is not assumed, the direction toward which the command is faced. 1973-03-01

Priestor smerom od veliteľského stanovišťa, ak neexistuje alebo sa nepredpokladá bojová situácia.

frontal attack / čelný útok

An offensive manoeuvre in which the main action is directed against the front of the enemy forces. 1977-12-01

Ofenzívny manéver, pri ktorom hlavná činnosť smeruje proti prednému okraju nepriateľských síl.

full command; FULLCOM / úplné velenie

The military authority and responsibility of a commander to issue orders to subordinate.

Notes:

1. Full command covers every aspect of military operations and administration and exists only within national services. 2. The term “command” as used internationally, implies a lesser degree of authority than when it is used in a purely national sense. 3. NATO and coalition commanders do not have full command over their forces assigned to them since nations will delegate only operational command or operational control. 2021-10-18

Vojenská právomoc a zodpovednosť veliteľa vydávať rozkazy podriadeným.

Poznámky:

1. Úplné velenie zahŕňa každý aspekt vojenských operácií a administratívy a existuje len v rámci služieb jednotlivej krajiny. 2. Termín „velenie“ v medzinárodnom používaní znamená menší stupeň právomoci ako v národnom zmysle.3. Velitelia NATO a prípadnej koalície nedisponujú úplným velením nad svojimi silami, pretože štáty im delegujú iba operačné velenie alebo operačné riadenie.

fully planned movement / podrobne naplánovaný presun

A movement which is prepared in detail, based on definite data and for which all necessary movement and transportation support will be arranged as required or agreed. This type of movement can be executed on declaration of alert measures or on call. 1990-11-01

Presun rozpracovaný do podrobností na základe presných údajov s potrebným zabezpečením a dopravnými prostriedkami a v súlade s požiadavkami alebo dohodami; tento druh presunu sa vykonáva pri vyhlásení pohotovostných opatrení alebo na vyžiadanie.

functional command / funkčné velenie

A command organization based on military functions rather than geographic areas. 1990-11-09

Organizácia velenia založená viac na vojenských funkciách ako na zemepisných oblastiach.

fusion / syntéza, syn. fúzia, zlúčenie

In intelligence usage, the blending of intelligence, information and data from multiple sources or agencies into a coherent picture in such a manner that the origin of the initial individual items is no longer apparent. 2023-09-28

V spravodajskej terminológii zlučovanie spravodajských informácií, poznatkov a údajov z viacerých zdrojov alebo agentúr do uceleného obrazu takým spôsobom, že pôvod jednotlivých originálnych položiek nebude viac zrejmý.

fuze / zapaľovač

A device that provides the safety and then the functioning of a munition's payload.

Note: This term is used in context (artillery fuze, hand grenade fuze, etc.). 2018-09-04

Zariadenie, ktoré je bezpečné a ktoré uvádza do činnosti náplň munície.

Poznámka: tento termín sa používa v kontexte (delostrelecký zapaľovač, zapaľovač ručného granátu, atď.)

fuze cavity / dutina pre zapaľovač

A recess in a charge for receiving a fuze. 1979-12-01

Otvor v náloži na umiestnenie zapaľovača.

G

gap / medzera

A route providing one-way safe passage through an obstacle. 2023-07-26

Trasa poskytujúca jednosmerný bezpečný prechod cez prekážku.

gap-filler radar; GFR / pomocný radiolokátor

A radar used to supplement the coverage of the principal radar in areas where coverage is inadequate. 1974-12-01

Rádiolokátor používaný na rozšírenie/ predĺženie dosahu hlavného rádiolokátora v priestoroch, v ktorých nie je zodpovedajúce pokrytie.

gap marker / značka na vytýčenie medzery

In land mine warfare, markers used to indicate a minefield gap. Gap markers at the entrance to, and exit from, the gap will be referenced to a landmark or immediate marker. 1981-03-01

V pozemnom mínovom boji značky používané na vytýčenie medzery v mínovom poli. Značky pri vjazde do medzery v mínovom poli a pri výjazde z nej musia byť zamerané k orientačným bodom alebo medziľahlým značkám.

garnishing / maskovací materiál (maskovanie s využitím maskovacích sietí)

In surveillance, natural or artificial material applied to an object to achieve or assist camouflage. 1974-12-01

Pri pozorovaní prírodný alebo umelý materiál používaný na zamaskovanie alebo napomáhajúci zamaskovaniu objektu.

garrison force / posádka

All units assigned to a base or area for defence, development, operation, and maintenance of facilities. 1973-03-01

Všetky jednotky pridelené základni alebo priestoru na obranu, rozvoj, prevádzkovanie a údržbu zariadení.

G-day / deň G

The day on which an order is or is due to be given to deploy a unit. Note: Such an order is normally a national one. 2009-08-26

Deň vydania alebo predpokladaného vydania rozkazu na nasadenie jednotky. Poznámka: Tento rozkaz má obvykle národnú povahu.

gendarmerie-type force; GTF/ sily typu miestnej polície

An armed force established for enforcing the laws and that, on its national territory, permanently and primarily conducts its activities for the benefit of the civilian population. 2022-03-03

Ozbrojené sily zriadené na presadzovanie zákonov, ktoré na svojom území trvalo a primárne vykonávajú činnosť v prospech civilného obyvateľstva.

gender advisor; GENAD / rodový poradca

A person who is responsible for providing advice to the commander and the staff on policies from a gender perspective and on the implementation of UN Security Council Resolution 1325 and related resolutions on Women, Peace and Security, in accordance with the Alliance's obligations. 2022-02-16

Osoba, ktorá je zodpovedná za poskytovanie poradenstva veliteľovi a štábu o prístupoch z pohľadu rovnosti pohlaví a o vykonávaní rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1325 a súvisiacich rezolúcií o ženách, mieri a bezpečnosti v súlade so záväzkami Aliancie.

gender equality / rodová rovnosť

The state in which there are equal rights, responsibilities, opportunities and access for men, women, boys and girls. 2022-02-16

Stav, v ktorom majú muži, ženy, chlapci a dievčatá rovnaké práva, povinnosti, príležitosti a prístup.

gender focal point; GFP / kontaktná osoba pre rodovú rovnosť

A nominated person, who has the additional function to facilitate gender mainstreaming into the daily work of their part of an organization.

Note(s): 1. The gender focal point has received specific training on gender perspective and the implementation of UN Security Council Resolution 1325 and related resolutions.

2. Gender focal points support and enable a professional and functional network throughout a headquarters or, when duly authorized, the command, to maintain dialogue, liaison and coordination on the integration of gender perspectives. 2022-02-16

Nominovaná osoba, ktorá má doplnkovú funkciu pomáhať pri uplatňovaní rodovej rovnosti v každodennej práci vo svojej organizácii.

Poznámky: 1. Kontaktná osoba pre rodovú rovnosť, ktorá absolvovala osobitné školenie o rodovej rovnosti a implementácii rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1325 a súvisiacich rezolúcií.

2. Kontaktné osoby pre rodovú rovnosť podporujú a aktivujú profesionálnu a funkčnú sieť v rámci veliteľstva, alebo ak je to príslušne autorizované velením, udržiavajú dialóg, spoluprácu a koordináciu v oblasti integrácie rodovej rovnosti.

general air cargo / bežný letecký náklad

Cargo without hazardous or dangerous properties and not requiring extra precautions for air transport. 1987-07-01

Náklad bez rizikových alebo nebezpečných vlastností nevyžadujúci osobitné bezpečnostné opatrenia na vzdušnú prepravu.

general stopping power / všeobecná schopnosť zastavenia; bojová účinnosť mínového poľa

The percentage of a group of vehicles in battle formation likely to be stopped by mines when attempting to cross a minefield. 1981-09-01

Počet vozidiel bojovej zostavy vyjadrený v percentách, ktoré budú pravdepodobne zastavené mínami pri pokuse o prekročenie mínového poľa.

general support; GS / všeobecná podpora

Support given to the supported force as a whole rather than to any particular subdivision of it. 2011-02-04

Podpora poskytovaná podporovaným silám ako celku a nie ich jednotlivej časti.

general support reinforcing; GSR / posilnená všeobecná podpora paľby

A tactical task in which an indirect fire unit fires in support of the force as a whole and, on a secondary basis, provides reinforcing fire for another indirect fire unit. 2020-06-30

Taktická úloha, pri ktorej jednotka vykonáva nepriamu streľbu na podporu síl ako celku a sekundárne vykonáva posilňujúcu paľbu pre iné jednotky, ktoré takisto vykonávajú nepriamu paľbu.

general unloading period / hlavná fáza vyloďovania

In amphibious operations, that part of the ship-to-shore movement in which unloading is primarily logistic in character, and emphasizes speed and volume of unloading operations. It encompasses the unloading of units and cargo from the ships as rapidly as facilities on the beach permit. It proceeds without regard to class, type, or priority of cargo, as permitted by cargo handling facilities ashore. 1982-03-01

Pri obojživelných operáciách časť postupu vyloďovacích plavidiel k pobrežiu, pri ktorej má vykladanie predovšetkým logistický charakter a dôraz sa kladie na rýchlosť a objem vyloďovacích operácií; vyloďovanie jednotiek a nákladu z lodí sa vykonáva tak rýchlo, ako to zariadenia na brehu dovoľujú, a pokračuje bez ohľadu na triedu, typ alebo prioritu nákladu podľa kapacitných možností zariadení na manipuláciu s nákladom na pobreží.

generic plan; GEP / všeobecný plán

A basic plan which is developed for possible operations where some planning factors have not yet been fully identified or cannot be assumed. It identifies at this stage the general capabilities required. 1998-09-25

Základný plán spracovaný pre možné operácie, kde niektoré plánovacie faktory ešte neboli úplne identifikované alebo sa nedajú predpokladať; na tomto stupni identifikuje všeobecne požadované schopnosti.

geocoded image / geokódovaný obraz

In photogrammetry, an orthorectified image encoded with grid or geographical coordinates so as to define the position of its pixels in relation to the surface of the earth. 2002-10-14

Vo fotogrammetrii ortorektifikovaný obraz zakódovaný do rovinných pravouhlých alebo zemepisných súradníc tak, aby určovali polohu jeho obrazových prvkov (pixelov) vo vzťahu k povrchu Zeme.

geographic coordinates / zemepisné súradnice

The quantities of latitude and longitude which define the position of a point on the surface of the earth with respect to the reference spheroid. 1973-03-01

Veľkosti zemepisnej šírky a zemepisnej dĺžky určujúce polohu bodu na povrchu zeme vzhľadom na referenčný rotačný elipsoid.

geolocated (admitted) – prípustný termín

Preferred term: geospatial.

geomatics / geomatika

The science and technology of geospatial information management, including the acquisition, storage, analysis and processing, display and dissemination of georeferenced information. 1999-07-16

Vedný odbor a technológia riadenia geopriestorových informácií, vrátane získavania, ukladania, analýzy a spracovania, zobrazovania a distribúcie georeferenčných údajov.

georeferenced image / georeferenčný obraz

In photogrammetry, an image which has been processed such that its pixels are assigned map coordinates, and then resampled to conform to a map projection system. 2002-10-14

Vo fotogrammetrii snímok spracovaný tak, že sa jeho obrazovým prvkom (pixelom) pridelia súradnice mapy a potom sa znovu načítajú (prevzorkujú) tak, aby sa prispôsobili kartografickému zobrazeniu mapy.

geospatial; geolocated (admitted) – prípustný termín / geopriestorový

Of or related to any entity whose position is referenced to the Earth. 2017-09-01

Týkajúci sa akejkoľvek entity, ktorej poloha sa vzťahuje k Zemi, alebo k nej patriaci.

geospatial intelligence; GEOINT / geopriestorové spravodajstvo

Intelligence derived from the combination of layered geospatial information with other intelligence data, products and layers.

Note(s): The layered geospatial information is quality assured. 2022-08-04

Spravodajstvo získané z kombinácie vrstvených geopriestorových informácií s inými spravodajskými údajmi, produktmi a vrstvami.
Poznámka: Vrstvené geopriestorové informácie majú zaručenú kvalitu.

G-hour / hodina G

The time at which an order is given, or is due to be given, to deploy a unit. Note: Such an order is normally a national one. 2009-08-26

Čas vydania alebo predpokladaného vydania rozkazu k nasadeniu (rozvinutiu) jednotky. Poznámka: Tento rozkaz je obvykle národnou záležitosťou.

go around (admitted) – prípustný termín

Preferred term: overshoot.

go no-go / funkčný - nefunkčný

The condition or state of operability of a component or system: "go", functioning properly; or "no-go", not functioning properly. 1982-03-01

Stav alebo prevádzkyschopnosť prvku alebo systému; môže byť funkčný (angl. go), nefunkčný (angl. no-go).

governmental organization / vládna organizácia

An organization controlled and financed by its national government. 2016-09-16

Organizácia riadená a financovaná vlastnou vládou.

government off-the-shelf; GOTS / výrobok na štátnu (vládnu) zákazku

Pertaining to a product developed for a national government and made available for authorized use, normally without modification. 2014-08-26

Vzťahujúci sa na výrobok vyvinutý pre vládu príslušnej krajiny a dostupný na schválené používanie obyčajne bez akýchkoľvek úprav.

gradient circuit / gradientový obvod

In mine warfare, a circuit which is actuated when the rate of change, with time, of the magnitude of the influence is within predetermined limits. 1975-11-01

V pozemnom mínovom boji obvod, ktorý je aktivovaný, ak pomerná časová zmena veľkosti vplyvu je v rámci stanovených hraníc.

graphic / grafické znázornenie; grafický dokument

Any and all products of the cartographic and photogrammetric art. A graphic may be either a map, chart, or mosaic or even a film-strip that was produced using cartographic techniques. 1973-03-01

Všetky kartografické a fotogrametrické výrobky; grafickým znázornením môže byť mapa, námorná navigačná mapa, mozaika leteckých snímok alebo filmový pás vytvorený kartografickými technikami.

graphic scale; bar scale (admitted) – prípustný termín; linear scale (admitted) – prípustný termín / grafická stupnica

A graduated line by means of which distances on the map, chart, or photograph may be measured in terms of ground distance. 1974-02-01

Stupnica, pomocou ktorej sa merajú vzdialenosti na mape, riadiacom pláne alebo fotografii zodpovedajúce vzdialenostiam na zemi.

grapnel / malá kotva

In naval mine warfare, a device fitted to a mine mooring designed to grapple the sweep wire when the mooring is cut. 1975-11-01

V námornom mínovom boji zariadenie pripevnené k zakotveniu míny; určené je na zachytenie odmínovacieho drôtu pri preseknutí zakotvenia.

graticule / zemepisná sieť

In cartography, a network of lines representing the earth's parallels of latitude and meridians of longitude. 1977-11-01

V kartografii sieť čiar reprezentujúcich rovnobežky zemepisnej šírky a poludníky zemepisnej dĺžky.

graticule

Preferred term: in imagery interpretation see reticle.

graticule ticks / rysky zemepisnej siete

In cartography, short lines indicating where selected meridians and parallels intersect. 1973-03-01

V kartografii krátke čiary označujúce, kde sa pretínajú vybraté poludníky a rovnobežky.

gravity extraction / gravitačná extrakcia (vytiahnutie váhou)

The extraction of cargoes from the aircraft by influence of their own weight. 1973-03-01

Vytiahnutie nákladu z lietadla pôsobením jeho vlastnej váhy.

grazing fire / paľba/streľba s plochou dráhou letu strely

Fire approximately parallel to the ground where the centre of the cone of fire does not rise above one metre from the ground. 1973-03-01

Paľba vedená takmer rovnobežne so zemou, pri ktorej stred krivky dráhy strely nepresiahne výšku jedného metra nad zemou.

great circle route / dráha po veľkej kružnici; ortodromická dráha letu

The route which follows the shortest arc of a great circle between two points. 1973-03-01

Dráha opisujúca najkratší oblúk veľkej kružnice medzi dvoma bodmi (najkratšia spojnica dvoch miest (bodov) na zemeguli (hlavnej kružnici)).

grid navigation / súradnicová navigácia

A method of navigation using a grid overlay for direction reference. 1974-12-01

Metóda navigácie využívajúca priesvitku so súradnicovou sieťou na určenie smeru.

gross weight / celková (hrubá) hmotnosť

Weight of a container or pallet including freight and binding. 1982-03-01

Hmotnosť kontajneru alebo palety vrátane nákladu a viazania.

gross weight / celková (hrubá) hmotnosť

Weight of a vehicle, fully equipped and serviced for operation, including the weight of the fuel, lubricants, coolant, vehicle tools and spares, crew, personal equipment and load. 1982-03-01

Hmotnosť vozidla plne vyzbrojeného a vybaveného na bojovú činnosť vrátane hmotnosti pohonných hmôt, mazadiel, chladiacej kvapaliny, náradia a náhradných dielcov, posádky a jej osobného výstroja a nákladu.

ground alert / bojová pohotovosť na zemi

That status in which aircraft on the ground/deck are fully serviced and armed, with combat crews in readiness to take off within a specified short period of time (usually 15 minutes) after receipt of a mission order. 1974-04-01

Stav, pri ktorom sú lietadlá na zemi alebo palubách lodí plne vybavené a vyzbrojené, s posádkou v stave bojovej pohotovosti a pripravené na vzlet do určenej lehoty (zvyčajne 15 minút) od prijatia rozkazu na plnenie bojovej úlohy.

ground control / geodetický podklad mapovania

A system of accurate measurements used to determine the distances and directions or differences in elevation between points on the earth. 1973-03-01

Systém presných meraní používaný na určovanie vzdialeností, smerov alebo výškových rozdielov nad horizontom medzi bodmi na povrchu zeme.

ground-controlled approach procedure / postup priblíženia riadený pozemným rádiolokátorom

The technique for talking down, through the use of both surveillance and precision approach radar, an aircraft during its approach so as to place it in a position for landing. 1999-12-13

Postup navádzania pri zostupe lietadla, s využitím prehľadového a presného približovacieho rádiolokátora, počas jeho približovania a navedenia do polohy na pristátie.

ground-controlled interception; GCI / prepad riadený zo zeme

A technique which permits control of friendly aircraft or guided missiles for the purpose of effecting interception. 1973-08-01

Technika umožňujúca riadiť vlastné lietadlá alebo riadené strely na vykonanie efektívneho prepadu.

ground-effect machine; GEM / vznášadlo

A machine which normally manoeuvres within the zone of the ground effect or on an air-cushion. 1994-11-01

Stroj, ktorý obyčajne manévruje v pásme pôsobenia prízemného efektu alebo sa vznáša na vzduchovom vankúši.

grounding / uzemnenie; vodivé spojenie so zemou

The bonding of an equipment case, frame or chassis, to an object or vehicle structure to ensure a common potential. 1980-07-01

Prepojenie skrine, kostry alebo rámu zariadenia s objektom alebo konštrukciou vozidla na vytvorenie spoločného potenciálu.

ground liaison officer; GLO / styčný dôstojník pozemných síl pri letectve

An officer especially trained in air reconnaissance and/or offensive air support activities. These officers are normally organized into teams under the control of the appropriate ground force commander to provide liaison to air force and navy units engaged in training and combat operations. 1973-03-01

Dôstojník špeciálne vycvičený na vzdušný prieskum alebo útočné letecké podporné činnosti; títo dôstojníci sa zvyčajne organizujú do skupín pod velením príslušného veliteľa pozemných síl na zabezpečenie spojenia s jednotkami vzdušných síl a vojnového námorníctva, ktoré sa zúčastňujú na cvičeniach a bojových operáciách.

ground liaison section / styčná skupina pozemných síl

A ground unit responsible for ground-air liaison under control of the ground headquarters. 1982-03-01

Pozemná jednotka zodpovedná za súčinnosť pozemných a vzdušných síl pod velením veliteľstva pozemných síl.

ground mine (admitted) – prípustný termín

Preferred term: bottom mine.

ground nadir / bod na zemi kolmo pod pozorovateľom

The point on the ground vertically beneath the perspective centre of the camera lens. On a true vertical photograph this coincides with the principal point. 1973-03-01

Bod na povrchu zeme vertikálne pod stredom perspektívy šošoviek fotografického aparátu; pri skutočne vertikálnej fotografii splýva so základným bodom.

ground observer organization / organizácia pozemných pozorovateľov

A corps of ground watchers deployed at suitable points throughout an air defence system to provide visual and aural information of aircraft movements. 1973-03-01

Skupina pozemných pozorovateľov rozmiestnených na vhodných miestach v rámci systému protivzdušnej obrany na poskytovanie vizuálnych a akustických informácií o pohybe lietadiel.

ground position / poloha k zemskému povrchu

The position on the earth vertically below an aircraft. 1973-03-01

Poloha lietadla vzhľadom k zemskému povrchu.

ground position indicator / indikátor polohy

An instrument which determines and displays automatically the ground position of an aircraft. 1973-03-01

Prístroj na určovanie a automatické zobrazovanie polohy lietadla vzhľadom na zem.

ground return / pozemný odraz; odraz rádiových vĺn od zeme

The radar reflection from the terrain as displayed and/or recorded as an image. 2000-05-09

Odraz od povrchu zeme zobrazený a/ alebo zaznamenaný ako obraz.

ground signal / pozemný signál (signalizácia zo zeme)

A visual signal displayed on an aerodrome to give local air traffic rules information to flight crews in the air. 1973-03-01

Viditeľný signál vytvorený na letisku na informovanie o miestnych pravidlách letovej prevádzky pre posádky lietadiel vo vzduchu.

ground speed / traťová rýchlosť

The horizontal component of the speed of an aircraft relative to the earth's surface. 1975-11-01

Horizontálna zložka rýchlosti lietadla vzhľadom na povrch zeme.

ground support equipment; GSE / letecké technické prevádzkové zariadenie

Equipment needed to carry out servicing and maintenance of an aircraft and its associated mission systems. 2020-02-03

Prostriedky potrebné na obsluhu a údržbu lietadla a príslušných systémov súvisiacich s jeho letovou úlohou.

ground zero; GZ; surface zero (obsolete) – zastaraný termín; SZ (obsolete) – zastaraný termín / epicentrum

The point on the earth’s surface directly above or below a nuclear detonation. 2013-10-31

Bod na povrchu zeme priamo nad alebo pod jadrovým výbuchom.

group of targets / skupina cieľov

Two or more targets on which fire is desired simultaneously. A group of targets is designated by a letter/number combination or a nickname. 1976-08-01

Dva alebo viac cieľov, na ktoré sa vyžaduje súčasné vedenie paľby; skupina cieľov sa označuje kombináciou písmen, číslic alebo krycím názvom.

group rendezvous

Preferred term: force rendezvous.

guard / stráž; zabezpečovací voj

A security element whose primary task is to protect the main force by fighting to gain time, while also observing and reporting information. 1981-03-01

Bezpečnostný prvok, ktorého hlavnou úlohou je chrániť hlavné sily vedením boja na získanie času pri súčasnom pozorovaní a odovzdávaní informácií.

guarded frequency sledovaná frekvencia

An enemy frequency used as a source of information, on which jamming is therefore controlled. 1996-01-09

Nepriateľská frekvencia využívaná ako zdroj informácií, ktorej rušenie je preto kontrolované.

guard-ship / strážna loď

A ship detailed for a specific duty for the purpose of enabling other ships in company to assume a lower degree of readiness. 1973-03-01

Loď poverená špeciálnou úlohou umožniť ostatným plavidlám v skupine znížiť stupeň pohotovosti.

guerrilla warfare / gerilové bojové operácie; partizánska vojna

Military and paramilitary operations conducted in enemy held or hostile territory by irregular, predominantly indigenous forces. 1973-03-01

Vojenské alebo polovojenské operácie vykonávané na území obsadenom nepriateľom alebo na nepriateľskom území nepravidelnými prevažne domácimi ozbrojenými silami.

guidance coverage / priestor navedenia

That volume of space in which guidance information (azimuth and/or elevation and/or distance) is provided to aircraft to the specified performance and accuracy. This may be specified either with relation to aerodrome/airstrip geometry, making assumptions about deployment of ground equipment or with relation to the coverage provided by individual ground units. 1981-09-08

Časť priestoru, v ktorej sa lietadlám poskytujú navigačné informácie (azimut, výška nad horizontom, vzdialenosť) potrebné pre špecifikovaný výkon a presnosť; určuje sa vzhľadom na geometriu letiska/ štartovacej a pristávacej dráhy, vzhľadom na rozmiestnenie pozemných zariadení alebo vo vzťahu k navigácii vykonávanej jednotlivými pozemnými jednotkami/ zariadeniami.

guidance station equipment / stanica navedenia; navádzací rádiolokátor

The ground-based portion of a missile guidance system necessary to provide guidance during missile flight. 1973-03-01

Pozemná časť navigačného systému riadených striel potrebná na navádzanie riadenej strely počas letu.

guide signs / vytyčovacie a smerové značky

Signs used to indicate locations, distances, directions, routes, and similar information. 1973-03-01

Značky používané na označenie miest, vzdialeností, smerov, trás a podobných informácií.

guide specification / základné technické požiadavky

Minimum requirements to be used as a basis for the evaluation of a national specification covering a fuel, lubricant or associated product proposed for standardization action. 1984-10-01

Minimálne technické požiadavky používané ako základné pri hodnotení národných špecifikácií pre pohonné hmoty, mazivá alebo odvodené výrobky navrhované do normalizačného konania.

guinea-pig / pokusná loď; loď so špeciálnym poslaním (proti morským mínam)

In naval mine warfare, a ship used to determine whether an area can be considered safe from influence mines under certain conditions, or, specifically, to detonate pressure mines. 1975-11-01

V námornom mínovom boji loď používaná na určenie, či danú oblasť možno za určitých podmienok považovať za bezpečnú od výskytu mín reagujúcich na rozličné vplyvy alebo špeciálne na aktiváciu tlakových mín.

gull / klamný odrážač (cieľa na mori)

A floating radar reflector used to simulate a surface target at sea for electromagnetic deception. 2023-09-28

Plávajúci rádiolokačný odrážač na simuláciu povrchového cieľa na mori na elektromagnetické klamanie.

gun carriage / delová lafeta

A mobile or fixed support for a gun. It sometimes includes the elevating and traversing mechanisms. 1973-03-01

Mobilný alebo pevný podstavec dela, ktorého súčasťou býva aj námerový a odmerový mechanizmus.

gun clear (admitted) – prípustný termín

Preferred term: gun empty.

gun direction / riadenie paľby dela

The distribution and direction of the gun-fire of a ship. 1973-03-01

Rozdeľovanie a riadenie paľby z diel na lodi.

gun empty; gun clear (admitted) – prípustný termín / vybité (delo)

In artillery and naval fire support, the procedural term used to indicate that a gun is empty as ordered. 1996-07-16

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore termín používaný na označenie, že delo je vybité, ako bolo nariadené.

gun-target line / priamka delo-cieľ

An imaginary straight line from gun to target. 1995-05-02

Myslená priamka (spojnica) od dela k cieľu.

gun-type weapon / hlavňová zbraň (jadrová)

A device in which two or more pieces of fissionable material, each less than a critical mass, are brought together very rapidly so as to form a supercritical mass which can explode as the result of a rapidly expanding fission chain. 1979-03-01

Zariadenie, v ktorom sa dva alebo viac kusov štiepneho materiálu, každý s nižším ako kritickým množstvom, spájajú veľmi rýchlo tak, aby vytvorili nadkritické množstvo, ktoré môže explodovať v dôsledku rýchlo postupujúcej reťazovej reakcie.

gyromagnetic compass / gyromagnetický kompas

A directional gyroscope whose azimuth scale is maintained in alignment with the magnetic meridian by a magnetic detector unit. 1979-12-01

Smerový gyroskop, ktorého azimutová stupnica sa udržiava v rovnakom smere s magnetickým poludníkom pomocou jednotky magnetického detektora.

H

half-residence time / polčas pôsobenia (kontaminovaných látok v ovzduší)

As applied to delayed fallout, it is the time required for the amount of weapon debris deposited in a particular part of the atmosphere, to decrease to half of its initial value. 1973-03-01

Čas potrebný na zníženie množstva zostatkov rádioaktívneho spadu v určitej časti atmosféry na polovičnú hodnotu.

half thickness / polovrstva

Thickness of absorbing material necessary to reduce by one-half the intensity of radiation which passes through it. 2017-04-04

Hrúbka absorbujúceho materiálu potrebná na zníženie intenzity žiarenia, ktoré ním prechádza, na polovicu.

half-tone / polotón, autotyp

Any photomechanical printing surface or the impression therefrom in which detail and tone values are represented by a series of evenly spaced dots of varying size and shape, varying in direct proportion to the intensity of the tones they represent. 1973-03-01

Fotomechanický tlačový podklad alebo jeho obtlač, na ktorom sú podrobnosti a odtiene vyjadrené sériou rovnomerne rozmiestnených bodov rôznej veľkosti a tvarov v priamej závislosti od intenzity tónov, ktoré reprezentujú.

half-tone screen / autotypická sieť; autotypický - poltónový raster

A series of regular spaced opaque lines on glass, crossing at right angles, producing transparent apertures between intersections. Used in a process camera to break up a solid or continuous tone image into a pattern of small dots. 1973-03-01

Skupina pravidelne rozmiestnených nepriehľadných čiar na skle, ktoré sa pretínajú v pravých uhloch a vytvárajú transparentné otvory medzi priesečníkmi; používa sa vo fotoreprodukčných prístrojoch (veľkoformátových kamerách) na rozklad celistvého alebo súvislo tónovaného obrazu na obraz zložený z malých bodiek.

handover line / rozhranie bojovej činnosti; čiara odovzdania

A control feature, preferably following easily defined terrain features, at which responsibility for the conduct of combat operations is passed from one force to another. 1985-07-01

Kontrolná terénna charakteristika predstavujúca prednostne ľahko opísateľné charakteristiky terénu, pri ktorej sa zodpovednosť za vedenie bojových operácií presúva z jednej jednotky na druhú.

hang fire / oneskorené odpálenie

An undesired delay in the functioning of a firing system. 2018-04-19

Nežiaduce oneskorenie v činnosti odpaľovacieho mechanizmu.

harassing fire / rušivá paľba

Fire designed to disturb the rest of the enemy troops, to curtail movement and, by threat of losses, to lower morale. 1973-03-01

Paľba vedená na narušenie činnosti zvyšku nepriateľských jednotiek, zabránenie ich pohybu a zníženie morálky vytvorením hrozby možných strát životov.

harassment / rušenie; cielené znepokojovanie

Repeated, deliberate and intimidating activities intended to discourage, impede and disrupt. 2002-10-14

Opakované, zámerne vykonávané a zastrašujúce aktivity so zámerom odradenia, zabránenia a rozvrátenia.

harbour defence / obrana prístavu

The defence of a harbour or anchorage and its water approaches against external threats such as:

a. submarine, submarine borne, or small surface craft attack;

b. enemy minelaying operations; and

c. sabotage.

The defence of a harbour from guided or dropped missiles while such missiles are airborne is considered to be a part of air defence. 1974-12-01

Obrana prístavu alebo priestoru zakotvenia a ich vodných prístupových trás proti vonkajším hrozbám, akými sú:

a. ponorky, útok vedený z ponoriek alebo útok malých hladinovýh plavidiel;

b. operácie kladenia mín nepriateľom;

c. sabotáže;

Obrana prístavu proti riadeným alebo neriadeným strelám odpaľovaným zo vzduchu sa považuje za súčasť protivzdušnej obrany.

hardened site / zodolnený objekt

A site designed to provide protection against the effects of chemical, biological, radiological and nuclear or conventional weapons. 2019-01-28

Objekt vybudovaný na zabezpečenie ochrany proti účinkom chemických, biologických, rádiologických a jadrových alebo konvenčných zbraní.

hard missile base / krytá základňa striel

A launching base that is protected against a nuclear explosion. 1985-07-01

Odpaľovacia základňa chránená pred účinkami jadrového výbuchu.

hard stand / spevnené miesto

A paved or stabilized area where vehicles are parked. 1973-03-01

Vydláždená alebo spevnená plocha na parkovanie vozidiel alebo lietadiel.

hard stand / spevnené miesto

Open ground area having a prepared surface and used for the storage of material. 1973-03-01

Otvorený priestor s pripraveným povrchom používaný na skladovanie materiálu.

hasty attack / útok z chodu

In land operations, an attack in which preparation time is traded for speed in order to exploit an opportunity. 1983-07-01

V pozemných operáciách útok, pri ktorom sa čas na prípravu nahrádza rýchlosťou s cieľom využiť príležitosť.

hasty breaching / násilný prechod

The creation of a safe lane through an obstacle or barrier by any expedient method using organic resources. 2022-03-03

Vytvorenie bezpečného priechodu cez prekážku alebo zátarasu vhodným spôsobom s použitím organických prostriedkov.

hasty crossing / prechod cez vodnú prekážku z chodu

The crossing of an inland water obstacle using the crossing means at hand or those readily available, and made without pausing for elaborate preparations. 1991-01-01

Prechod cez vodnú prekážku vo vnútrozemí s využitím prepravných a premosťovacích prostriedkov, ktoré sú k dispozícii, alebo sú ľahko dostupné, pričom prechod je vytvorený bez potrebnej prestávky na rozvinutú prípravu.

hasty defence / obrana z chodu

A defence normally organized while in contact with the enemy or when contact is imminent and time available for the organization is limited. It is characterized by improvement of the natural defensive strength of the terrain by utilization of foxholes, emplacements, and obstacles. 1973-03-01

Obrana zvyčajne organizovaná počas dotyku s nepriateľom alebo vtedy, keď hrozí bezprostredný dotyk s nepriateľom a čas na vykonanie príprav je obmedzený; charakterizuje ju zlepšenie prirodzenej obrannej sily terénu, využívanie streleckých okopov, palebných postavení a prírodných prekážok.

hazardous material; HAZMAT / nebezpečný materiál

Material that may pose a risk for the population, property, safety or the environment owing to its chemical or physical properties or the reactions that it may cause. 2012-01-30

Materiál, ktorý môže vzhľadom na svoje chemické alebo fyzikálne vlastnosti alebo reakcie, ktoré môže vyvolať, predstavovať riziko pre populáciu, majetok, bezpečnosť alebo životné prostredie.

heading / kurz

The direction in which the longitudinal axis of an aircraft or ship is pointed, usually expressed in degrees clockwise from north (true, magnetic, compass or grid). 1973-03-01

Smer, v ktorom sa udržiava pozdĺžna os lietadla alebo lode; vyjadruje sa obyčajne v stupňoch a meria sa od severu (skutočného, magnetického, podľa kompasu alebo rovinnej súradnicovej siete) v smere pohybu hodinových ručičiek.

heading indicator / ukazovateľ kurzu

An instrument which displays heading transmitted electrically from a remote compass system. 1980-11-01

Prístroj zobrazujúci letový kurz snímaný a prenášaný elektricky zo vzdialeného kompasového systému.

headroom / priechodná výška; podjazdná výška

The vertical distance between the top of the superstructure of a vehicle or the head of a person and any obstruction above them. 2000-10-04

Vertikálna vzdialenosť medzi hornou konštrukciou vozidla alebo hlavou osoby a prekážkou nad nimi.

head-up display; HUD / head-up displej

A display of flight, navigation, attack, or other information superimposed upon the pilot's forward field of view. 2009-08-26

Priehľadné zobrazenie – letových, navigačných informácií, informácií o útoku alebo iných informácií v zornom poli pilota.

health and medical support / zdravotnícke a lekárske zabezpečenie

A set of actions which contribute to the preparation and preservation of the human potential by full and coherent care. 2005-06-30

Súbor činností prispievajúcich k príprave a udržaniu ľudského potenciálu poskytovaním úplnej a sústavnej zdravotnej starostlivosti.

health service support / zdravotnícke zabezpečenie

All services provided directly or indirectly to contribute to the health and well-being of patients or a population. 1999-12-13

Všetky priamo alebo nepriamo poskytované služby prispievajúce k zlepšeniu zdravia a telesnej a duševnej pohody pacientov alebo populácie.

heat radiation (admitted) – prípustný termín

Preferred term: thermal radiation.

heavy-lift-ship / loď na prepravu ťažkých nákladov

A ship specially designed and capable of loading and unloading heavy and bulky items. It has booms of sufficient capacity to accommodate a single lift of 100 tons. 1973-03-01

Loď špeciálne navrhnutá a vhodná na nakladanie a vykladanie ťažkých a rozmerných nákladov; má nákladné žeriavy s dostačujúcou kapacitou na prekládku jednotlivého nákladu o hmotnosti 100 ton.

heavy RAS (admitted) – prípustný termín

Preferred term: heavy replenishment at sea.

heavy replenishment at sea; heavy RAS (admitted) – prípustný termín / dopĺňanie ťažkého nákladu na mori

Replenishment at sea involving the transfer of solid cargo weighing more than 2,000 kg (4,410 lb) and up to 6,000 kg (13,216 lb) including the container. 2007-09-05

Dopĺňanie na mori, ktoré zahŕňa premiestnenie pevného nákladu s hmotnosťou väčšou ako 2 000 kg (4410 lb) a menšou ako 6000 kg (13216 lb) vrátane kontajnera.

height / výška

The vertical distance of a level, a point, or an object considered as a point, measured from a specified datum. 1973-03-01

Vertikálna vzdialenosť plochy, bodu alebo objektu považovaného za bod, meraná od špecifikovanej vzťažnej hodnoty.

helicopter approach route / preletová trať vrtuľníkov

The track or series of tracks along which helicopters move to a specific landing site or landing zone. 1980-10-01

Dráha alebo niekoľko dráh, po ktorých sa vrtuľníky premiestňujú na určené pristávacie miesto alebo do pristávacej zóny.

helicopter assault force / útočné zoskupenie vrtuľníkov

A task organization combining helicopters, supporting units, and helicopter-borne troop units for use in helicopter-borne assault operations. 1973-03-01

Účelové zoskupenie vrtuľníkov, podporných jednotiek a bojového výsadku, určené na vedenie bojových vrtuľníkových operácií.

helicopterborne operation / vrtuľníkové výsadkové operácie

An operation in which helicopters act in support of a formation, unit or organization to accomplish the movement of troops, supplies and/or equipmgent. 1996-11-20

Operácia, pri ktorej vrtuľníky podporujú určitú formáciu, jednotku alebo organizáciu na vykonanie prepravy jednotiek, zásob a/ alebo techniky.

helicopter direction centre; HDC / stredisko riadenia vrtuľníkov

In amphibious operations, the primary direct control agency for the helicopter group/unit commander operating under the overall control of the tactical air control centre. 1982-03-01

Pri obojživelných operáciách hlavná riadiaca agentúra veliteľa skupiny/ jednotky vrtuľníkov, ktorá operuje pod velením strediska riadenia taktického letectva.

helicopter lane / vyčlenený koridor pre vrtuľníky

A safety air corridor in which helicopters fly to or from their destination during helicopter operations. 1973-03-01

Vzdušný bezpečnostný koridor, v ktorom vrtuľníky letia na miesto určenia alebo sa z neho vracajú počas ich operačného nasadenia.

helicopter retirement route / preletová trať vrtuľníka

The track or series of tracks along which helicopters move from a specific landing site or landing zone. 1980-10-01

Trať alebo niekoľko tratí, po ktorých sa vrtuľníky premiestňujú zo špecifických pristávacích plôch.

helicopter support team / skupina zabezpečenia v priestore naloženia a vyloženia vrtuľníkov

A task organization formed and equipped for employment in a landing zone to facilitate the landing and movement of helicopter-borne troops, equipment and supplies, and to evacuate selected casualties and prisoners of war. 1979-08-01

Skupina zabezpečujúca činnosť v priestore naloženia a vyloženia určená na zabezpečenie pristátia, presunov vrtuľníkových výsadkov, vyloženia výzbroje a zásob a odsunu ranených alebo zajatcov.

helipad / pristávacia plocha pre vrtuľníky

A prepared area, including landing and hover points, designated and used for take-off and landing of helicopters. 2005-06-30

Pripravený priestor určený a používaný na štartovanie a pristávanie vrtuľníkov vrátane miest na dosadnutie a vznášanie sa.

heliport / letisko pre vrtuľníky; heliport

A facility designated for operating, basing, servicing, and maintaining helicopters. 1973-03-01

Zariadenie určené na prevádzku, umiestnenie, opravy a údržbu vrtuľníkov.

Hertz-Horn (admitted) – prípustný termín

Preferred term: chemical horn.

H-hour / hodina H

In amphibious operations, the time at which the first waterborne wave of an amphibious assault lands or is due to land on a beach. 2009-08-26

V obojživelných operáciách čas pristátia alebo predpokladaného pristátia obojživelného výsadku na pobreží.

H-hour / hodina H

The specific time at which an operation or exercise commences or is due to commence. 2009-08-26

Konkrétny čas začatia alebo predpokladaného začatia operácie alebo cvičenia.

H-hour / hodina H

The time at which the line of departure is or is due to be crossed by the leading element in an attack. 2009-08-26

Čas prekročenia alebo predpokladaného prekročenia východiskovej čiary vedúcim prvkom pri útoku.

high airburst (admitted) – prípustný termín

Preferred term: high nuclear airburst.

high altitude / veľká výška

Conventionally, an altitude above 10,000 metres (33,000 feet). 1973-03-01

Zvyčajne výška nad 10 000 m (33 000 stôp).

high angle / horná skupina uhlov

In artillery and naval fire support, an order or request to obtain high angle fire (superior to 45º). 1974-09-01

V delostreleckej a v námornej delostreleckej palebnej podpore rozkaz alebo požiadavka na vykonanie paľby hornou skupinou uhlov (nad 45º).

high-angle fire / paľba hornou skupinou uhlov/pod vysokým uhlom

Fire delivered at angles of elevation greater than the elevation that corresponds to the maximum range of the gun and ammunition concerned. 2022-08-02

Paľba vedená pod uhlom väčším ako uhol zodpovedajúci maximálnemu dostrelu príslušnej zbrane a streliva.

high-density airspace control zone; HIDACZ / riadená oblasť vzdušného priestoru s vysokou prevádzkou

Airspace of defined dimensions, designated by the airspace control authority, in which there is a concentrated employment of numerous and varied weapons/airspace users. 1981-09-01

Určený vzdušný priestor definovaných rozmerov, v ktorom je vysoká koncentrácia použitia rôznych zbraňových systémov, resp. užívateľov vzdušného priestoru.

high nuclear airburst; high airburst (admitted – prípustný termín) / jadrový výbuch vo veľkej výške

A nuclear airburst that occurs at such a height that it causes significant damage over a wide area to only non-blast resistant targets. 2016-04-13

Jadrový vzdušný výbuch uskutočnený v takej výške nad zemským povrchom, aby zapríčinil rozsiahle škody v rozľahlom priestore výhradne na cieľoch nezodolnených proti výbuchom.

high pay-off target; HPT / cieľ vysokej dôležitosti

A high value target, the successful influencing of which will offer disproportionate advantage to friendly forces. Note: High-pay-off targets are defined by the value they offer to friendly forces rather than other actors. 2016-09-16

Cieľ vysokej hodnoty, na ktorý úspešné pôsobenie vedie k získaniu značnej výhody pre vlastné sily.

Poznámka: Ciele vysokej dôležitosti sú definované hodnotou, ktorú majú pre vlastné sily a nie pre ostatných zúčastnených.

high-value target; HVT / cieľ vysokej hodnoty

A target identified as critical to an actor or organization for achieving its goal. 2016-09-16

Cieľ (objekt), ktorý je pre bojujúcu stranu alebo organizáciu identifikovaný ako rozhodujúci na dosiahnutie ich cieľa.

high-velocity drop / vysoká rýchlosť vysadenia

A drop procedure in which the drop velocity is greater than 30 feet per second (low-velocity drop) and lower than free drop velocity. 1973-03-01

Spôsob, pri ktorom je rýchlosť zhodenia vyššia ako 30 stôp za sekundu (zhodenie s nízkou rýchlosťou) a nižšia ako rýchlosť pri voľnom páde.

hill shading / tieňovanie (prevýšenia) terénu; tónovanie (reliéfu na mape)

A method of representing relief on a map by depicting the shadows that would be cast by high ground if light were shining from a certain direction. 1973-03-01

Metóda zobrazenia reliéfu terénu v rovine mapy zvýraznením tieňov, ktoré by vrhali dominantné terénne tvary pri ich osvietení z určitého smeru.

HN post (admitted) – prípustný termín

Preferred term: host-nation post.

hoist / palubný žeriav

In helicopters, the mechanism by which external loads may be raised or lowered vertically. 1982-03-01

Mechanizmus na palube vrtuľníka, pomocou ktorého sa môže vertikálne zdvíhať alebo spúšťať vonkajší náklad.

hold / nákladný priestor

A cargo stowage compartment aboard ship. 2001-10-01

Nákladný priestor na palube lodi.

hold / udržiavanie

As applied to air traffic, to keep an aircraft within a specified space or location which is identified by visual or other means in accordance with Air Traffic Control instructions. 1973-03-01

Pri riadení leteckej prevádzky udržiavanie lietadla v určenom priestore alebo polohe, ktorá je identifikovaná vizuálne alebo inými prostriedkami podľa pokynov strediska riadenia letovej prevádzky.

hold; v. / obsadenie, zovretie

In an attack, to exert sufficient pressure to prevent movement or redisposition of enemy forces. 1973-03-01

Pri útoku vytváranie dostatočného tlaku na zabránenie presunu alebo preskupeniu nepriateľských síl.

hold; v. / udržiavanie

In land operations, to maintain possession of a position or area by force. 2001-10-01

Pri pozemných operáciách udržanie pozície alebo oblasti silou.

holdee (admitted) – prípustný termín

Preferred term: transient.

hold fire / prerušiť paľbu

In air defence, an emergency order to stop firing. Missiles already in flight must be prevented from intercepting, if technically possible. 1983-07-01

V protivzdušnej obrane núdzový rozkaz na zastavenie paľby; pokiaľ je to technicky možné, musí sa už odpáleným strelám zabrániť vo vykonaní prepadu.

holding anchorage / vyčkávacie kotvisko; prechodné kotvisko

An anchorage where ships may lie:

a. if the assembly or working anchorage, or port, to which they have been assigned is full;

b. when delayed by enemy threats or other factors from proceeding immediately on their next voyage;

c. when dispersed from a port to avoid the effects of a nuclear attack. 1978-06-01

Kotvisko, kde môžu kotviť lode, ak:

a. sú zhromažďovacie kotvisko, pracovné kotvisko alebo prístav, ktorému sú pridelené plné;

b. im činnosť nepriateľa alebo iné dôvody bránia pokračovať v ich ďalšej plavbe;

c. sú rozptýlené mimo prístavu, aby sa vyhli účinkom jadrového útoku.

holding attack / útok v podružnom smere; útok na upútanie síl

An attack designed to hold the enemy in position, to deceive him as to where the main attack is being made, to prevent him from reinforcing the elements opposing the main attack and/or to cause him to commit his reserves prematurely at an indecisive location. 1973-03-01

Útok určený na zdržanie nepriateľa v jeho postavení, jeho oklamanie o smere vedenia hlavného útoku, zabránenie posilňovania jeho jednotiek v smere hlavného útoku a na upútanie jeho záloh na inom ako rozhodujúcom mieste.

holding point / vyčkávací bod

A geographically or electronically defined location used in stationing aircraft in flight in a predetermined pattern in accordance with air traffic control clearances. 1984-10-01

Určené miesto identifikované vizuálne alebo iným spôsobom, v blízkosti ktorého sa poloha lietadla za letu udržuje v súlade s letovými povoleniami.

holding position; ready position; waiting position / vyčkávacie miesto

A specified location on the aerodrome, close to the active runway and identified by visual means, at which the position of a taxiing aircraft is maintained in accordance with air traffic control instructions. 1979-03-01

Určená, viditeľne označená oblasť na letisku v blízkosti používanej vzletovej a pristávacej dráhy, v ktorej rolujúce lietadlá v súlade so smernicami riadenia letovej prevádzky zaujímajú určené miesta.

holiday / náhodne vynechané (voľné) miesto

In naval mine warfare, a gap left unintentionally during sweeping or minehunting arising from errors in navigation, station-keeping, dan laying, breakdowns or other causes. 1975-11-01

V námornom mínovom boji medzera, ktorá neúmyselne vznikla pri odmínovaní alebo vyhľadávaní mín v dôsledku chýb v navigácii, pri určovaní polohy, kladení malých bójí, porúch alebo z iných dôvodov.

hollow charge / dutý náboj

A shaped charge producing a deep cylindrical hole of relatively small diameter in the direction of its axis of rotation.

Tvarovaná záťaž vytvárajúca hlboký valcový otvor s relatívne malým priemerom v smere svojej osi otáčania.

homing / navádzanie

The technique whereby a mobile station directs itself, or is directed, towards a source of primary or reflected energy, or to a specified point. 1979-03-01

Technika, pri ktorej mobilná stanica sama navádza, alebo je navádzaná smerom k zdroju primárnej alebo odrazenej energie, alebo k určenému bodu.

homing adaptor / navigačné prídavné zariadenie

A device which, when used with an aircraft radio receiver, produces aural and/or visual signals which indicate the direction of a transmitting radio station with respect to the heading of the aircraft. 1973-03-01

Prístroj, ktorý, ak sa používa spolu s rádiovým prijímačom lietadla, vydáva zvukové alebo vizuálne signály, ktoré udávajú smer vysielacej rádiostanice vzhľadom na smer letu (kurzu) lietadla.

homing guidance / samonavádzanie

A system by which a missile steers itself towards a target by means of a self-contained mechanism which is activated by some distinguishing characteristics of the target. 1973-03-01

Systém pomocou ktorého sa strela sama navádza na cieľ pomocou samostatného mechanizmu aktivovaného niektorými rozlišovacími charakteristikami cieľa.

homing mine / samonavádzacia mína

In naval mine warfare, a mine fitted with propulsion equipment which homes on to a target. 1975-11-01

V námornom mínovom boji mína vybavená pohonným zariadením, ktoré ju navádza na cieľ.

hook operation / operácia s podveseným nákladom

In helicopter operations, any transport of underslung loads. 1988-07-01

Pri vrtuľníkových operáciách, každá preprava s podveseným nákladom.

horizontal action mine / mína s horizontálnym účinkom (smerová mína)

In land mine warfare, a mine designed to produce a destructive effect in a plane approximately parallel to the ground. 1991-01-01

V pozemnom mínovom boji mína určená na vytvorenie ničivého účinku v rovine približne rovnobežnej so zemou.

horizontal loading / horizontálne nakladanie

Loading of items of like character in horizontal layers throughout the holds of a ship. 1973-03-01

Nakladanie položiek podobného charakteru v horizontálnych vrstvách do skladových/ nákladových priestorov lode.

horizontal situation display / plošné zobrazenie (vizualizácia) situácie

An electronically generated display on which navigation information and stored mission and procedural data can be presented. Radar information and television picture can also be displayed either as a map overlay or as a separate image. 1980-11-01

Elektronicky vytvorené zobrazenie navigačných informácií, uložených údajov o misii a letových údajov; informácie z rádiolokátora a televízny obraz sa zobrazujú ako priehľadné mapové prekrytie alebo ako samostatný obraz.

horizontal situation indicator / horizontálny indikátor situácie (ukazovateľ kurzu - smeru letu)

An instrument which may display bearing and distance to a navigation aid, magnetic heading, track/course and track/course deviation. 1973-11-01

Prístroj, ktorý môže zobrazovať polohu/ smer a vzdialenosť od pomocného navigačného prostriedku, magnetický kurz, údaje o trase alebo kurze a odchýlku od trasy alebo kurzu.

horn / tykadlo

In naval mine warfare, a projection from the mine shell of some contact mines which, when broken or bent by contact, causes the mine to fire. 1975-11-01

V námornom mínovom boji výstupok na plášti niektorých kontaktných mín, ktorý spôsobí odpálenie míny, ak sa zlomí alebo zohne následkom dotyku.

horse collar (admitted) – prípustný termín

Preferred term: rescue strop.

hostile / nepriateľský

In identification, the designation given to a track, object or entity whose characteristics, behaviour or origin indicate that it is a threat to friendly forces. Designation as hostile does not necessarily imply clearance to engage. 2003-10-01

Pri identifikácii označenie pridelené trase, cieľu alebo objektu, ktorých vlastnosti, chovanie alebo pôvod naznačujú, že predstavujú hrozbu pre vlastné sily. Označenie ako nepriateľský ešte neznamená oprávnenie k zásahu.

hostile environment / nepriateľské prostredie

An environment in which an adversary has the capability and intent to oppose or disrupt operations of friendly forces. 2012-08-31

Prostredie, v rámci ktorého má protivník spôsobilosť a zámer zabraňovať operáciám spojeneckých vojsk alebo ich narúšať.

hostile track / príznak o prítomnosti nepriateľa

A track determined to be a threat in accordance with established criteria. 2000-10-04

Príznak, ktorý je na základe prijatých kritérií označený ako nepriateľská hrozba.

host nation; HN / hostiteľská krajina

A country that, by agreement:

a. receives forces and materiel of NATO member states or other countries operating on/from or transiting through its territory;

b. allows materiel and/or NATO and other organizations to be located on its territory; and/or

c. provides support for these purposes. 2022-03-01

Krajina, ktorá na základe dohody

a. prijíma ozbrojené sily a materiál členských štátov NATO alebo iných krajín pôsobiacich na jej území, z jej územia alebo prechádzajúcich cez jej územie,

b. umožňuje umiestnenie materiálu a organizácií NATO alebo iných organizácií na svojom území,

c. poskytuje podporu na tieto účely.

host-nation post; HN post (admitted) – prípustný termín / pracovná pozícia určená pre hostiteľskú krajinu

A post in a peacetime establishment, that the host-nation authorities have agreed to fill permanently in view of its national or administrative nature.

Note(s): Host-nation posts are not included in the international workforce ceiling. 2022-02-16

Pracovná pozícia v tabuľkách mierových počtov, ktorú orgány hostiteľskej krajiny vzhľadom na jej národný alebo administratívny charakter odsúhlasili ako trvalo obsadenú.

Poznámka: Pracovné pozície určené pre hostiteľskú krajinu nie sú zahrnuté v počtoch medzinárodných pracovných pozícií.

host-nation support; HNS / podpora hostiteľskou krajinou

Civil and military assistance rendered in peace, crisis or war by a host nation to NATO and/or other forces and NATO organizations that are located on, operating on/from, or in transit through the host nation's territory. 2022-09-05

Civilná a vojenská pomoc poskytovaná v mieri, kríze alebo vo vojne hostiteľskou krajinou silám NATO alebo iným silám a organizáciám NATO, ktoré sa nachádzajú na území hostiteľskej krajiny, pôsobia na jej území alebo cez ňu prechádzajú.

hot spot / ohnisko

A specific location in a contaminated area, in which contamination is considerably elevated in comparison to neighbouring regions in the area. MCJSB, 2017-04-04

Konkrétne miesto v kontaminovanom priestore, v ktorom je úroveň kontaminácie podstatne vyššia ako v okolitých miestach kontaminovaného priestoru.

hovering / vznášanie sa na mieste (vrtuľníkov alebo ponoriek)

A self-sustaining manoeuvre whereby a fixed, or nearly fixed, position is maintained relative to a spot on the surface of the earth or underwater. 1973-03-01

Samostatný manéver na udržiavanie nemennej alebo takmer nemennej polohy vzhľadom na miesto na povrchu zeme alebo pod vodnou hladinou.

hovering ceiling / statický dostup (vrtuľníka)

The highest altitude at which the helicopter is capable of hovering in standard atmosphere. It is usually stated in two figures: hovering in ground effect and hovering out of ground effect. 1973-03-01

Najvyššia výška, v ktorej je vrtuľník ešte schopný vznášať sa na mieste v štandardnej atmosfére; zvyčajne sa uvádzajú dva možné spôsoby: visenie s vplyvom zeme a visenie bez vplyvu zeme.

human intelligence; HUMINT / spravodajstvo ľudských zdrojov

Intelligence derived from information collected by human operators and primarily provided by human sources. 2024-01-31

Spravodajstvo získané z informácií zbieraných a poskytovaných primárne ľudskými zdrojmi.

human intelligence operations cell; HOC; HUMINT operations cell (admitted) – prípustný termín / operačná skupina spravodajstva ľudských zdrojov

The J2X element responsible for the management, coordination and de-confliction of human intelligence activities. 2022-08-04

Prvok J2X zodpovedný za manažment, koordináciu a odstránenie konfliktov v činnosti spravodajstva z ľudských zdrojov.

humanitarian aid / humanitárna pomoc

The resources needed to directly alleviate human suffering. 2003-10-01

Prostrieädky potrebné na bezprostredné zmiernenie ľudského utrpenia.

humanitarian assistance; HA / humanitárna pomoc

As part of an operation, the use of available military resources to assist or complement the efforts of responsible civil actors in the operational area or specialized civil humanitarian organizations in fulfilling their primary responsibility to alleviate human suffering. 2004-06-22

Ako súčasť operácie, využitie dostupných vojenských zdrojov na pomoc alebo podporu v úsilí zodpovedných civilných orgánov v operačnom priestore alebo špecializovaných civilných humanitných organizácií pri plnení ich základnej zodpovednosti zmierňovania ľudského utrpenia.

humanitarian operation; HUMRO; humanitarian relief operation (admitted – prípustný termín) / humanitárna operácia

An operation specifically mounted to alleviate human suffering in an area where the civil actors normally responsible for so doing are unable or unwilling adequately to support a population. 2012-01-30

Operácia špeciálne zameraná na zmiernenie ľudského utrpenia tam, kde miestni zodpovední civilní predstavitelia nie sú schopní alebo ochotní sa zodpovedajúcim spôsobom postarať o obyvateľstvo.

humanitarian relief operation (admitted) – prípustný termín

Preferred term: humanitarian operation.

HUMINT operations cell (admitted) – prípustný termín

Preferred term: human intelligence operations cell.

hung store / neodhodené podvesné zariadenie

An aircraft store that has failed to separate from an aircraft or a launcher although actuated for employment or jettison. 2006-06-20

Podvesené zariadenie, ktoré sa neoddelilo od lietadla alebo neodpálilo, napriek jeho aktivácii na použitie alebo na odhodenie.

hunter-killer group (admitted) – prípustný termín

Preferred term: antisubmarine carrier group.

hunter track; sweeper track (admitted) – prípustný termín / trasa detektoru mín

In naval mine warfare, the track to be followed by the hunter (or sweeper) to ensure that the hunting (or sweeping) gear passes over the lap track. 1975-11-01

V bojovej činnosti s použitím námorných mín trasa, ktorú má sledovať detektor mín (alebo mínolovka) na zabezpečenie, že vyhľadávacie (alebo odmínovacie) zariadenie prejde stredovou čiarou úseku odstraňovania mín.

hybrid threat / hybridná hrozba

A type of threat that combines conventional, irregular and asymmetric activities in time and space. 2018-04-12

Typ hrozby kombinujúci konvenčné, nepravidelné a asymetrické aktivity v čase a priestore.

hydrographic chart; nautical chart (admitted) – prípustný termín / hydrografická námorná mapa

A nautical chart showing depths of water, nature of bottom, contours of bottom and coastline, and tides and currents in a given sea or sea and land area. 1973-03-01

Námorná mapa zobrazujúca hĺbku vôd, povahu a vrstevnice morského dna a pobrežia, smer prílivu a odlivu a prúdov v danej morskej a pobrežnej oblasti.

hydrography / hydrografia

The science which deals with the measurements and description of the physical features of the oceans, seas, lakes, rivers, and their adjoining coastal areas, with particular reference to their use for navigational purposes. 1973-03-01

Veda zaoberajúca sa meraním a popisom fyzikálnych vlastností oceánov, morí, jazier, riek a ich pobrežných oblastí s osobitným zameraním na využitie na navigačné účely.

hyperbaric chamber; compression chamber (admitted) – prípustný termín; diving chamber (admitted) – prípustný termín; recompression chamber (admitted) – prípustný termín / hyperbarická komora; pretlaková komora; potápačská komora

A chamber used to induce an increase in ambient pressure as would occur in descending below sea level, in a water or air environment. Note: It is the only type of chamber suitable for use in the treatment of decompression sickness in flying or diving. 2007-09-05

Komora používaná na zvýšenie okolitého tlaku, ktoré nastane pri zostupovaní pod úroveň hladiny mora, vo vodnom alebo vzdušnom prostredí. Poznámka: Je to jediný typ komory vhodný pri liečení ochorenia z dekompresie pri lietaní alebo potápaní.

hyperbolic navigation system / hyperbolický navigačný systém

A radio navigation system which enables the position of an aircraft equipped with a suitable receiver to be fixed by two or more intersecting hyperbolic position lines. The system employs either a time difference measurement of pulse transmissions or a phase difference measurement of phase-locked continuous wave transmissions. 1974-12-01

Rádiový navigačný systém umožňujúci stanoviť polohu lietadla vybaveného vhodným prijímačom pomocou dvoch alebo viacerých pretínajúcich sa hyperbolických polohových čiar; tento systém využíva meranie časového rozdielu pri prenosoch impulzov, alebo meranie fázového rozdielu nesynchronizovaných prenosov netlmených vĺn.

hyperfocal distance / hyperfokálna vzdialenosť

The distance from the lens to the nearest object in focus when the lens is focused at infinity. 1973-03-01

Vzdialenosť od šošoviek k najbližšiemu objektu v ohnisku, ak sú šošovky zaostrené v nekonečne.

hypergolic fuel / hypergolické palivo

Fuel which will spontaneously ignite with an oxidizer, such as aniline with fuming nitric acid. It is used as the propulsion agent in certain missile systems. 1973-03-01

Palivo, ktoré sa spontánne spaľuje s oxidačným činidlom, ako je anilín s kyselinou dusičnou; používa sa ako pohonná látka v niektorých raketových systémoch.

hypersonic / hypersonický, nadzvukový

Of or pertaining to speeds equal to, or in excess of, 5 times the speed of sound. 1973-03-01

Rýchlosť rovnajúca sa alebo presahujúca päťnásobok rýchlosti zvuku.

hyperstereoscopy; exaggerated stereoscopy (admitted) – prípustný termín / hyperstereoskopia

Stereoscopic viewing in which the relief effect is noticeably exaggerated, caused by the extension of the camera base. 1973-03-01

Stereoskopické zobrazenie, pri ktorom sa v dôsledku zväčšenia základne fotografického prístroja nápadne zvýrazní reliéfový efekt.

hypobaric chamber; altitude chamber (admitted) – prípustný termín; decompression chamber (admitted) – prípustný termín / hypobarická komora; výšková komora; dekompresná komora

A chamber used to induce a decrease in ambient pressure as would occur in ascending to altitude. Note: This type of chamber is primarily used for training and experimental purposes. 2007-09-05

Komora používaná na zníženie tlaku vzduchu, ktoré nastane pri stúpaní do vyššej nadmorskej výšky. Poznámka: Tento typ komory sa používa hlavne na výcvikové a experimentálne účely.

I

identification; identity (admitted) – prípustný termín / identifikácia

In imagery interpretation, the discrimination between objects within a particular type or class. 2000-07-15

Pri vyhodnocovaní zobrazenia (obrazového materiálu) rozlíšenie medzi objektmi v rámci jednotlivého typu alebo triedy.

identification; identity / identifikácia

The indication by any act or means of one's own friendly character or individuality. 2001-10-01

Rozpoznanie vlastného prostriedku alebo charakteru činnosti určeným postupom alebo prostriedkom.

identification / identifikácia

The process of attaining an accurate characterization of a detected entity by any act or means so that high confidence real-time decisions, including weapons engagement, can be made. 2003-10-01

Proces umožňujúci presné určenie charakteru zisteného objektu s využitím činností alebo prostriedkov na prijatie vysoko spoľahlivého rozhodnutia v reálnom čase vrátane použitia zbraní.

identification, friend or foe; IFF / identifikácia vlastný – cudzí

A system using electromagnetic transmissions to which equipment carried by friendly forces automatically responds, for example, by emitting pulses, thereby distinguishing themselves from enemy forces. 1982-08-01

Systém využívajúci elektromagnetické vysielanie, na ktoré automaticky odpovedá zariadenie vlastných síl, napríklad vysielaním impulzov na odlíšenie od nepriateľských síl.

identify; v. / identifikovať sa

To give one's own unique characteristics as an individual, group or organization to prove that one is who one says that one is. 2018-12-06

Poskytnúť svoje vlastné jedinečné charakteristiky ako jednotlivec, skupina alebo organizácia na preukázanie, že som tým, za koho sa vydávam.

identity (admitted) – prípustný termín

Preferred term: identification.

identity intelligence; I2 / spravodajstvo založené na identite

Intelligence derived from the processing of identity attributes concerning individuals, groups, networks, or populations of interest. 2015-08-20

Spravodajstvo získavané zo spracovania identifikačných atribútov týkajúcich sa jedincov, skupín, sietí alebo záujmovej populácie.

igniter / iniciátor na tvorbu plameňa

A device designed to produce a flame or a spark to initiate an explosive train. 1997-12-18

Zariadenie určené na vytvorenie plameňa alebo iskry a používané na iniciáciu výbušného reťazca.

illumination fire / osvetľovacia paľba

Fire designed to illuminate an area. 1973-03-01

Paľba určená na osvetlenie priestoru.

image degradation / zhoršenie obrazu; znehodnotenie snímky

The reduction of the inherent optimum potential of individual sensor systems caused by error in sensor operations, processing procedures or incorrect film handling. Reduction in quality caused by unavoidable factors not associated with the sensor system, i. e. atmospherics, snow, cover, etc.. ., are not associated with the term. 1975-11-01

Zníženie vlastného optimálneho potenciálu jednotlivých snímacích systémov zapríčinené chybou v činnosti senzora, postupoch pri spracovaní alebo pri zaobchádzaní s filmom; termín sa nevzťahuje na zníženie kvality, ktoré je zapríčinené neovplyvniteľnými faktormi nesúvisiacimi so snímacím systémom, ako sú atmosférické podmienky, sneh, mraky atď.

image displacement / posunutie obrazu

In a photograph, any dimensional or positional error. 1973-03-01

Každá rozmerová alebo polohová chyba na fotografii.

image map / snímková - obrazová mapa

In photogrammetry, a map made from an image or image mosaic, usually overlaid with a grid or graticule, and cartographically enhanced to aid interpretation. Note: it may be in hard or soft copy format and be capable of substituting a conventional map product. 2002-10-14

Vo fotogrammetrii mapa vytvorená zo snímku alebo mozaiky snímkov obyčajne doplnená o rovinnú pravouhlú súradnicovú sieť alebo zemepisnú sieť a kartograficky upravená na umožnenie interpretácie. Poznámka: Môže byť v tlačenej alebo digitálnej forme a môže nahradiť konvenčný mapový produkt.

image motion compensation / kompenzácia pohybu obrazu

Movement intentionally imparted to film at such a rate as to compensate for the forward motion of an air or space vehicle when photographing ground objects. 1973-03-01

Pohyb zámerne udelený filmu rýchlosťou potrebnou na vykompenzovanie dopredného pohybu vzdušného alebo kozmického prostriedku pri fotografovaní pozemných objektov.

imagery / zobrazenie; obrazový materiál

Collectively, the representations of objects reproduced electronically or by optical means on film, electronic display devices, or other media. 1973-03-01

Vo všeobecnosti zobrazenie objektov reprodukované elektronicky alebo pomocou optických prostriedkov na film, elektronické zobrazovacie zariadenie alebo iné médiá.

imagery correlation / korelácia zobrazenia (snímkov, obrazového materiálu)

The mutual relationship between the different signatures on imagery from different types of sensors in terms of position and the physical characteristics signified. 1975-11-01

Vzájomný vzťah medzi rôznymi značkami na zobrazení od rôznych typov senzorov najmä vzhľadom na umiestnenie a označenie fyzikálnych charakteristík.

imagery data recording / zaznamenanie údajov o zobrazení

The transposing of information relating to the airborne vehicle, and sensor, such as speed, height, tilt, position and time, to the matrix block on the sensor record at the moment of image acquisition. 1976-12-01

Prenos informácií o vzdušnom prostriedku a snímači, ako sú rýchlosť, výška, náklon, poloha a čas, na maticový rámček záznamu snímača v okamihu získania zobrazenia.

imagery exploitation / spracovanie obrazových materiálov

The cycle of processing and printing imagery to the positive or negative state, assembly into imagery packs, identification, interpretation, mensuration, information extraction, the preparation of reports and the dissemination of information. 1974-09-01

Cyklus spracovania a tlače zobrazenia vo forme pozitívu a negatívu, začlenenia do súboru zobrazení, identifikácie, interpretácie, merania, výberu informácií, prípravy správ a rozšírenia informácií zo zobrazenia.

imagery intelligence; IMINT / obrazové spravodajstvo

Intelligence derived from imagery acquired from sensors that can be ground-based, seaborne or carried by air or space platforms. 2023-04-17

Spravodajstvo pochádzajúce z obrazového materiálu získaného senzormi, ktoré môžu byť umiestnené na pozemných, námorných, leteckých alebo kozmických platformách.

imagery interpretation / vyhodnotenie zobrazenia (obrazového materiálu)

The process of location, recognition, identification, and description of objects, activities, and terrain represented on imagery. 2024-01-31

Proces analýzy, určovania polohy, rozpoznávania, identifikácie a opisu objektov, javov a činností zobrazených na obrazových materiáloch (napr. satelitných, leteckých alebo dronových snímkach).

imagery interpretation key; photo interpretation key (admitted) – prípustný termín / kľúč na vyhodnocovanie snímok (obrazového materiálu)

Any diagram, chart, table, list, or set of examples, etc., which is used to aid imagery interpreters in the rapid identification of objects visible on imagery. 1973-03-01

Diagram, graf, tabuľka, zoznam alebo súbor príkladov používané osobami vyhodnocujúcimi zobrazenia na rýchle identifikovanie objektov viditeľných na snímke.

imagery pack / výsledné zobrazenie; sada obrazového materiálu

An assembly of the records from different imagery sensors covering a common target area. 1974-12-01

Súbor záznamov z rôznych zobrazovacích senzorov, ktoré pokrývajú spoločnú cieľovú oblasť.

imagery sortie; photographic sortie (admitted) – prípustný termín / vzlet na získanie obrazových informácií

One flight by one aircraft for the purpose of recording air imagery. 1973-03-01

Let jedného lietadla vykonaný na zaznamenanie vzdušného zobrazenia.

immediate air support / okamžitá letecká podpora

Air support to meet specific requests which arise during the course of a battle and which by their nature cannot be planned in advance. 1973-03-01

Letecká podpora na splnenie špecifických požiadaviek, ktoré vzniknú v priebehu boja a ktoré sa vzhľadom na svoju povahu nemôžu plánovať vopred.

immediate decontamination / okamžitá dekontaminácia

Decontamination carried out by individuals upon becoming contaminated.

Note: This may include decontamination of some personal clothing and/or equipment. 2015-04-01

Dekontaminácia vykonaná jednotlivcom ihneď po kontaminácii.

Poznámka: Môže zahŕňať dekontamináciu časti odevu a/alebo výzbroje jednotlivca.

immediately vital cargo; IVC / bezprostredne životne dôležitý náklad

A cargo already loaded which the consignee country regards as immediately vital for the prosecution of the war or for national survival, notwithstanding the risk to the ship. If the cargo is carried in a ship of another nation, then that nation must agree to the delivery of the cargo. The use of this term is limited to the period of implementation of the shipping movement policy. 1973-03-01

Už naložený náklad, ktorý cieľová krajina považuje za životne dôležitý na vedenie vojny alebo národné prežitie bez ohľadu na riziko lode; ak sa náklad prepravuje loďou inej krajiny, táto krajina musí súhlasiť s prepravou nákladu; používanie tohto termínu sa obmedzuje na obdobie prijatia politiky o regulácii lodnej dopravy.

immediate operational readiness / okamžitá operačná pripravenosť

The state in which an armed force is ready in all respects for instant combat. 1981 -03-01

Stav, pri ktorom sú ozbrojené sily všestranne pripravené na okamžitý boj.

impact action fuze (obsolete) – zastaraný termín / nárazový zapaľovač

A fuze that is set in action by the striking of a projectile or bomb against an object, e. g., percussion fuze, contact fuze. 1973-03-01

Zapaľovač, ktorý sa aktivuje nárazom strely alebo bomby do objektu, napríklad nárazový zapaľovač, kontaktný zapaľovač.

impact area / priestor dopadu; priestor úderu

An area having designated boundaries within the limits of which all ordnance is to make contact with the ground. 1973-03-01

Ohraničený priestor, do ktorého má dopadnúť všetok výzbrojný materiál.

impact fuze; direct action fuze (admitted) – prípustný termín; impact action fuze (obsolete) – zastaraný termín / nárazový zapaľovač

A fuze designed to be initiated by the stimulus of impact. 2019-03-20

Zapaľovač určený na aktiváciu nárazom.

impact point (admitted) – prípustný termín

Preferred term: point of impact.

impact pressure / dynamický (náporový tlak); mechanický tlak

The difference between pitot pressure and static pressure. 1979-08-01

Rozdiel medzi tlakom v Pitotovej trubici a statickým tlakom.

implementation / implementácia

In NATO standardization, the performance of an obligation laid down in a NATO standardizaton agreement. 2005-05-20

V štandardizácii NATO splnenie záväzkov uvedených v štandardizačnej dohode NATO.

implosion weapon / implozívna zbraň (s vnútorným výbuchom)

A device in which a quantity of fissionable material, less than a critical mass, has its volume suddenly decreased by compression, so that it becomes supercritical and an explosion can take place. The compression is achieved by means of a spherical arrangement of specially fabricated shapes of ordinary high explosive which produce an inwardly-directed implosion wave, the fissionable material being at the centre of the sphere. 1985-11-01

Zariadenie, v ktorom množstvo štiepneho materiálu, ktoré je menšie ako kritické, náhle zmenší svoj objem v dôsledku stlačenia, čím sa toto množstvo stane nadkritickým a nastáva výbuch; stlačenie sa dosiahne guľovitým usporiadaním klasickej výbušniny špeciálneho tvaru, ktorá vytvorí dovnútra smerovanú implozívnu vlnu pričom štiepny materiál sa nachádza v strede gule.

imprint / bibliografické údaje; tiráž - imprint (technické a vydavateľské údaje)

Brief note in the margin of a map giving all or some of the following: date of publication, printing, name of publisher, printer, place of publication, number of copies printed, and related information. 1973-03-01

Stručná poznámka na okraji mapy uvádzajúca všetky alebo niektoré z týchto údajov: dátum vydania, náklad, názov vydavateľa, tlačiareň, miesto vydania, počet vytlačených kópií a iné súvisiace informácie.

improvised early resupply / improvizované včasné doplnenie zásob

The onward movement of commodities which are available on land and which can be readily loaded into ships. 1973-03-01

Prísun tovaru, ktorý je k dispozícii na pevnine a môže sa ihneď naložiť na lode.

improvised explosive device; IED / improvizovaný výbušný prostriedok

A device placed or fabricated in an improvised manner incorporating destructive, lethal, noxious, pyrotechnic or incendiary chemicals and designed to destroy, incapacitate, harass or distract. Note: It may incorporate military stores, but is normally devised from non-military components. 2011-02-04

Prostriedok umiestnený alebo vyrobený improvizovaným spôsobom, obsahujúci deštrukčné, smrtiace, škodlivé, pyrotechnické alebo zápalné chemické látky a skonštruovaný na ničenie, vyradenie, narušanie alebo odvedenie pozornosti. Poznámka: Môže obsahovať vojenský materiál, ale obyčajne sa zhotovuje z nevojenského materiálu.

incapacitating agent / zneschopňujúca toxická chemická látka

An agent that produces temporary physical and/or mental disabling conditions which may persist for hours or days after exposure has ceased. 2018-01-09

Toxická chemická látka spôsobujúca dočasné vyradenie fyzického a/alebo psychického charakteru, ktoré môže pretrvať niekoľko hodín alebo dní po ukončení vystavenia jej pôsobeniu.

inclination angle (admitted) – prípustný termín

Preferred term: pitch angle.

indefinite call sign / neupresnený volací znak

A call sign which does not represent a specific facility, command, authority, activity, or unit, but which may represent any one or any group of these. 1973-03-01

Volací znak, ktorý nereprezentuje konkrétne zariadenie, veliteľstvo, orgán, činnosť alebo jednotku, ale ktorý ich môže reprezentovať jednotlivo alebo v ľubovoľnej skupine.

independent / nezávislý, samostatný; samostatne sa plaviaca loď

A merchant ship under naval control sailed singly and unescorted by a warship. 1978-06-01

Obchodná loď pod kontrolou vojenského námorníctva, ktorá sa plaví samostatne a nesprevádza ju vojnová loď.

independent mine / neriadená (samostatná) mína

A mine which is not controlled by the user after laying. 1994-11-01

Mína, ktorú po položení neriadi používateľ.

indicator / indikátor

In Intelligence usage, an observable phenomenon that reflects the intention or capability of relevant actors to adopt or reject a course of action. 2023-01-16

V spravodajskej terminológii pozorovateľný jav, ktorý rozkrýva zámer alebo spôsobilosť príslušných subjektov prijať alebo odmietnuť očakávaný variant činnosti.

indirect air support / nepriama letecká podpora

Support given to land or sea forces by air action against objectives other than enemy forces engaged in tactical battle. It includes the gaining and maintaining of air superiority interdiction, and harassing. 1973-03-01

Podpora poskytovaná letectvom pozemným alebo námorným silám proti cieľom iným ako proti nepriateľským silám zapojeným do taktického boja; zahŕňa získavanie a udržiavanie prevahy vo vzduchu a narušanie činnosti.

indirect fire / nepriama paľba

Fire delivered at a target which cannot be seen by the aimer. 1973-03-01

Paľba vedená na cieľ, ktorý strelec nemôže vidieť.

indirect illumination / nepriame osvetlenie

Battlefield illumination provided by employing searchlight or pyrotechnic illuminants using diffusion or reflection.

a. Illumination by diffusion: illumination of an area beneath and to the flank of a slightly elevated searchlight or of pyrotechnic illuminants, by the light scattered from atmospheric particles.

b. Illumination by reflection: illumination of an area by reflecting light from low cloud. Either or both of these effects are present when a searchlight is used in defilade or with its beam spread to maximum width. 1975-11-01

Osvetlenie bojiska pomocou svetlometu alebo pyrotechnických osvetľovacích prostriedkov s využitím rozptylu alebo odrazu:

a. osvetlenie pomocou rozptylu - osvetlenie priestoru pod a po stranách nepatrne vyvýšeného svetlometu alebo pyrotechnických osvetľovacích prostriedkov, pri ktorom sa svetlo rozptyľuje pomocou atmosférických častíc;

b. osvetlenie odrazom - osvetlenie priestoru odrazom svetla od nízkej oblačnosti; jednotlivo alebo naraz sa tieto javy prejavia pri použití svetlometov z boku alebo pri nastavení ich rozptylu na maximálnu šírku.

individual protective equipment; IPE / prostriedky na individuálnu ochranu

In chemical, biological, radiological and nuclear defence, the personal equipment intended to physically protect an individual from the effects of chemical, biological, radiological and nuclear substances. MCJSB, 2014-04-10

V radiačnej, chemickej a biologickej ochrane prostriedky jednotlivca na fyzickú ochranu pred účinkami chemických, biologických, rádiologických a rádioaktívnych látok.

induced precession / indukovaná - vyvolaná precesia

A precession resulting from a torque, deliberately applied to a gyroscope. 1976-08-01

Precesia vyplývajúca z krútiaceho momentu zámerne využívaná pri gyroskope.

induction circuit / indukčný obvod

In naval mine warfare, a circuit actuated by the rate of change in a magnetic field due to the movement of the ship or the changing current in the sweep. 1975-11-01

V námornom mínovom boji obvod aktivovaný zmenou magnetického poľa v dôsledku pohybu lode alebo zmeny prúdu pri odmínovaní.

inert filling / inertná náplň, inertná nálož

A prepared non-explosive filling of the same weight as the explosive filling. 1975-11-01

Pripravená nevýbušná náplň s rovnakou hmotnosťou, akú má výbušná náplň.

inertial navigation system; INS / inerciálny navigačný systém

A self-contained navigation system using inertial detectors, which automatically provides vehicle position, heading and velocity. 1980-10-01

Samostatný navigačný systém využívajúci zotrvačné detektory, ktorý automaticky udáva polohu vozidla, jeho smer a rýchlosť.

infill / farebná výplň; tónovanie

In cartography, the filling of an area or feature with colour, e. g., roads, town shapes, lakes, etc. 1973-03-01

V kartografii vyplnenie priestoru alebo charakteristických terénnych prvkov farbou, napríklad ciest, miest, jazier atď.

infiltrate; v. / infiltrovať sa

To covertly move into or through an area under hostile control. 2020-01-20

Skryte sa presunúť do priestoru alebo cez priestor pod nepriateľskou kontrolou.

infiltration; Infil. / infiltrácia; prenikanie

A technique and process in which a force moves as individuals or small groups over, through or around enemy positions without detection. 1982-08-01

Metóda a spôsob nepozorovaného presunu ozbrojených síl jednotlivo alebo v malých skupinách ponad nepriateľské pozície, cez ne alebo pozdĺž nepriateľských pozícií tak, aby nedošlo k ich odhaleniu.

in-flight report / hlásenie počas letu

A standard form of message whereby air crews report mission results while in flight. It is also used for reporting any other tactical information sighted of such importance and urgency that the delay, if reported by normal debriefing, would negate the usefulness of the information. 1973-03-01

Forma správy, akou posádka lietadla hlási výsledky plnenia úlohy za letu; používa sa na hlásenie všetkých ostatných taktických informácií, ktoré sú natoľko dôležité a naliehavé, že ich oneskorenie zapríčinené použitím bežného hlásenia by malo vplyv na ich užitočnosť.

influence field / oblasť vplyvu; pole vplyvu

The distribution in space of the influence of a ship or minesweeping equipment. 1976-12-01

Rozsah pôsobenia vplyvu lode alebo odmínovacieho zariadenia v danom priestore.

influence mine / bezkontaktná mína

A mine actuated by the effect of a target on some physical condition in the vicinity of the mine or on radiations emanating from the mine. 1994-11-01

Mína aktivovaná pôsobením cieľa na niektorú z fyzikálnych podmienok v okolí míny alebo na žiarenie vychádzajúce z míny.

influence release sinker / závažie, uvoľňujúce mínu,

In naval mine warfare, a sinker which holds a moored or rising mine at the seabed and releases it when actuated by a suitable target influence. 2000-10-04

V námornom mínovom boji závažie, ktoré drží ukotvenú alebo stúpajúcu mínu na morskom dne a uvoľní ju po aktivovaní vplyvom vhodného cieľa.

influence sweep / vyhľadávanie klamným podnetom

In naval mine warfare, a sweep designed to produce an influence similar to that produced by a ship and thus actuate mines. 2000-10-04

V námornom mínovom boji spôsob vyhľadávania pomocou klamného podnetu podobného tomu, ktorý vytvorí loď na aktivovanie mín.

information / informácia

Data arranged to convey meaning. 2023-06-13

Údaje usporiadané tak, aby vyjadrovali určitý význam.

information activities; IA / informačné činnosti

Activities performed by any capability or means, focused on creating cognitive effects. 2021-10-18

Činnosti vykonávané akoukoľvek spôsobilosťou alebo prostriedkami zamerané na dosiahnutie kognitívnych účinkov.

information box / informačný rámik

A space on an annotated overlay, mosaic, map, etc., which is used for identification, reference, and scale information. 1988-07-01

Miesto na priehľadnej fólii, súbore leteckých snímok, mape atď. používané na vkladanie identifikačných a referenčných údajov a informácií o mierke.

information element; IE / prvok informácie

The factual content of information described by terms referring to specific concepts with their unique characteristics and relationships. 2015-08-20

Skutočný obsah informácií opísaný termínmi konkrétneho konceptu, ktoré majú jedinečné charakteristiky a vzťahy.

information environment; IE / informačné prostredie

An environment comprised of the information itself, the individuals, organizations and systems that receive, process and convey the information, and the cognitive, virtual and physical space in which this occurs. 2020-05-13

Prostredie zahŕňajúce informácie ako také, jednotlivé osoby, organizácie a systémy, ktoré prijímajú, spracúvajú a poskytujú informácie, ako aj poznávacie, virtuálne a fyzické prostredie, v ktorom sa toto všetko uskutočňuje.

information operations; Info Ops / informačné operácie

A staff function to analyze, plan, assess and integrate information activities to create desired effects on the will, understanding and capability of adversaries, potential adversaries and audiences in support of mission objectives. 2021-05-06

Funkcia štábu zameraná na analyzovanie, plánovanie, vyhodnocovanie a integrovanie informačných aktivít s cieľom ovplyvniť vôľu, chápanie a spôsobilosti protivníkov, potenciálnych protivníkov a zúčastnenej verejnosti na podporu cieľov celkovej úlohy.

information system; IS / informačný systém

An assembly of equipment, methods and procedures and, if necessary, personnel, organized to accomplish information processing functions. 2002-10-14

Súbor zariadení, metód a postupov a v prípade potreby aj personálu, organizovaný na plnenie úloh v oblasti spracovania informácií.

infrared film / film citlivý na infračervené žiarenie

Film carrying an emulsion especially sensitive to the near infrared portion of the electromagnetic spectrum. 1977-11-01

Film s emulziou mimoriadne citlivou na časť elektromagnetického spektra v blízkosti infračervenej oblasti.

infrared linescan system; IRLS / infračervený čiarový snímací systém

A passive airborne infrared recording system which scans across the ground beneath the flight path, adding successive lines to the record as the vehicle advances along the flight path. 1979-12-01

Pasívny palubný infračervený záznamový systém, ktorý sníma povrch zeme pod lietadlom a postupne pridáva k záznamu za sebou idúce čiary v priebehu pohybu lietadla pozdĺž letovej trasy.

inhibition / dočasné znefunkčnenie (výbušného prostriedku)

Action taken to prevent an unacceptable functioning of explosive ordnance by interrupting its functioning or separating its essential components. Note: The explosive ordnance may remain active and the condition resulting from inhibition may be reversible if the means to achieve the inhibition are removed. 2013-05-02

Postupy vykonané s cieľom zabrániť neželanému odpáleniu výbušných prostriedkov zablokovaním ich funkčnosti alebo oddelením ich základných zložiek. Poznámka: Výbušný prostriedok môže byť po odstránení dočasného znefunkčnenia opäť v aktívnom stave.

initial approach / počiatočné priblíženie

That part of an instrument approach procedure in which the aircraft has departed an initial approach fix or point and is manoeuvring to enter the intermediate or final approach. It ends at the intermediate fix or point or, where no intermediate segment is established, at the final approach fix or point. 1984-06-01

Časť postupu na priblíženie a pristátie pomocou prístrojov, pri ktorom lietadlo opúšťa polohu alebo bod začiatočného priblíženia a manévruje s cieľom vykonať stredné alebo záverečné priblíženie; táto fáza sa končí v polohe alebo bode stredného priblíženia, alebo tam, kde nie je vytvorený segment stredného priblíženia v polohe alebo bode záverečného priblíženia.

initial approach / počiatočné priblíženie

That part of a visual approach of an aircraft immediately prior to arrival over the aerodrome of destination, or over the reporting point from which the final approach to the aerodrome is commenced. 1984-06-01

Časť vizuálneho priblíženia lietadla bezprostredne pred príletom na cieľové letisko alebo nad ohlasovacím bodom, z ktorého začína konečné priblíženie k letisku.

initial approach area / priestor počiatočného približovania

An area of defined width lying between the last preceding navigational fix or dead reckoning position and either the facility to be used for making an instrument approach or a point associated with such a facility that is used for demarcating the termination of initial approach. 1973-03-01

Priestor definovanej šírky ležiaci medzi poslednou predchádzajúcou navigačnou pevnou alebo vypočítanou polohou a zariadením používaným na vykonávanie manévru priblíženia lietadla podľa prístrojov alebo bodom spojeným s takýmto zariadením, ktorý sa používa na označenie konca počiatočného priblíženia.

initial contact report (admitted) – prípustný termín

Preferred term: contact report.

initial draft plan / počiatočný návrh plánu

A plan which has been drafted and coordinated by the originating headquarters, and is ready for external coordination with other military headquarters. It cannot be directly implemented by the issuing commander, but it may form the basis for an operation order issued by the commander in the event of an emergency. 1979-03-01

Plán navrhnutý a koordinovaný príslušným veliteľstvom a pripravený na externú spoluprácu s ostatnými vojenskými veliteľstvami; nemôže byť priamo realizovaný vydávajúcim veliteľom, ale môže tvoriť základ operačného rozkazu vydaného veliteľom v prípade núdze.

initial early resupply / základné včasné doplnenie zásob

The onward movement of ships which are already loaded with cargoes which will serve the requirements after D-day. This includes such shipping evacuation from major ports/major water terminals and subsequently dispersed to secondary ports/alternate water terminals and anchorages. 1973-03-01

Plavba lodí naložených nákladom na zabezpečenie potrieb po dni D; zahŕňa odsun obchodných lodí z veľkých prístavov alebo hlavných vodných terminálov a ich následné rozptýlenie do menších prístavov a náhradných vodných terminálov a kotvíšť.

initial path sweeping / začiatočné odmínovanie dráhy

In naval mine warfare, initial sweeping to clear a path through a mined area dangerous to the following minesweepers. 1975-11-01

V námornom mínovom boji začiatočné odmínovanie na uvoľnenie cesty v zamínovanej oblasti nebezpečnej pre postupujúce mínolovky.

initial point; IP / začiatočný bod

A well-defined point, easily distinguishable visually and/or electronically, used as a starting point for the run to the target. 1974-09-01

Presne definovaný, vizuálne alebo elektronicky ľahko rozoznateľný bod, ktorý sa používa ako východiskový bod postupu na cieľ.

initial point; IP / kontrolný bod

An air control point in the vicinity of the landing zone from which individual flights of helicopters are directed to their prescribed landing sites. 1974-09-01

Miesto leteckej kontroly v blízkosti pristávacej oblasti, z ktorého sa riadia lety vrtuľníkov do určených miest pristátia.

initial point (admitted) – prípustný termín

Preferovaný termín: target approach point.

initial point; IP / začiatočný bod

The first point at which a moving target is located on a plotting board. 1974-09-01

Bod na tabuli grafického zobrazenia, v ktorom bol po prvýkrát pozorovaný pohybujúci sa cieľ.

initial unloading period / fáza začiatočného vyloďovania

In amphibious operations, that part of the ship-to-shore movement in which unloading is primarily tactical in character and must be instantly responsive to landing force requirements. All elements intended to land during this period are serialized. 1981-06-01

Pri obojživelných operáciách časť presunu z lode na pobrežie, pri ktorej má vyloďovanie predovšetkým taktický charakter a musí zodpovedať potrebám vyloďovaných síl; všetky jednotky, ktoré sa majú v tejto fáze vylodiť sú zoradené v poradí.

initiation / uvedenie do činnosti; spustenie; iniciácia, odpálenie

The action on an energetic material, that activates the conversion process of the stored chemical energy to a detonation, deflagration or combustion output. 2018-09-04

Činnosť energetického materiálu, ktorá spúšťa proces konverzie uloženej chemickej energie na výbuch, vznietenie alebo horenie.

in-place force; IPF / sily na mieste deja; miestne sily

A NATO assigned force which, in peacetime, is principally stationed in the designated combat zone of the NATO Command to which it is committed. 1985-07-01

Pridelené sily NATO rozmiestnené v čase mieru predovšetkým v určenej bojovej zóne veliteľstva NATO, pre ktoré sú vyčlenené.

insertion / zasadenie

The introduction of forces into a hostile or potentially hostile area. 2011-02-04

Zavedenie síl do nepriateľského alebo potenciálne nepriateľského priestoru.

inset / podrobná včlenená mapa; detail

In cartography, a separate map positioned within the neatline of a larger map. Three forms are recognized:

a. an area geographically outside a sheet but included therein for convenience of publication, usually at the same scale;

b. a portion of the map or chart at an enlarged scale;

c. a smaller scale map or chart of surrounding areas, included for location purposes. 1973-03-01

V kartografii samostatná mapa umiestnená v rámci okrajových čiar súradnicovej sústavy väčšej mapy; rozoznávajú sa tri formy:

a. oblasť geograficky nesúvisiaca s mapou vložená na skvalitnenie publikácie, obyčajne v rovnakej mierke;

b. časť mapy alebo riadiaceho plánu v zväčšenej mierke;

c. mapa alebo riadiaci plán okolitých oblastí v menšej mierke vložené na určenie polohy.

inshore patrol / pobrežná hliadka

A naval defence patrol operating generally within a defence coastal area and comprising all elements of harbour defences, the coastal lookout system, patrol craft supporting bases, aircraft, and Coast Guard stations. 1973-03-01

Námorná hliadka operujúca zvyčajne v pobrežnej oblasti; zahŕňa všetky prvky obrany prístavu, pobrežný pozorovací systém, základne zabezpečujúce hliadkovacie plavidlá, lietadlá a stanice pobrežnej stráže.

instrument approach procedure; IAP / postup priblíženia (k letisku) podľa prístrojov (za zhoršených poveternostných podmienok)

A series of predetermined manoeuvres for the orderly transfer of an aircraft under instrument flight conditions from the beginning of the initial approach to a landing or to a point from which a landing may be made visually or the missed approach procedure is initiated. 1981-09-01

Postupnosť vopred stanovených manévrov na správne navedenie lietadla podľa prístrojov, od začiatočného približovania po pristátie alebo po bod, z ktorého sa môže pristátie vykonať vizuálne alebo z ktorého sa začína postup po nevydarenom priblížení.

instrument flight / let podľa prístrojov

Flight in which the path and attitude of the aircraft are controlled solely by reference to instruments. 1973-03-01

Let, pri ktorom je trať letu a poloha lietadla v priestore určovaná výlučne podľa prístrojov.

instrument landing system; ILS / systém presného priblíženia na pristátie

A system of radio navigation intended to assist aircraft in landing which provides lateral and vertical guidance, which may include indications of distance from the optimum point of landing. 1980-01-01

Rádionavigačný systém presného priblíženia na pristátie poskytujúci pri pristávaní horizontálne a vertikálne vedenie s možnosťou indikácie vzdialenosti k optimálnemu bodu dosadnutia.

instrument recording photography / fotografický záznam údajov prístrojov

Photography of the presentation of instrument data. 1973-03-01

Fotografia zobrazujúca údaje na prístrojoch.

in support of / na podporu (koho)

Term designating the support provided to another unit, formation or organization while remaining under the initial command. 2004-06-22

Termín označujúci podporu poskytovanú inej jednotke, zoskupeniu alebo organizácii, ktorá zostáva pod pôvodným velením.

insurgency; resistance (admitted) – prípustný termín / povstanie

Actions of an organized, often ideologically motivated, group or movement that seeks to effect or prevent political change within a country or a region through subversion, and that are focused on persuading or coercing the population through irregular activity. 2022-03-02

Činnosť organizovanej, často ideologicky motivovanej skupiny alebo hnutia, ktoré sa snažia sa dosiahnuť politické zmeny alebo zabrániť politickým zmenám v krajine alebo regióne podvratnou činnosťou zameranou na presviedčanie alebo nátlak na obyvateľstvo prostredníctvom rôznych nepravidelných činností.

integrated logistic support; ILS / integrovaná logistická podpora

The management and technical process through which supportability and logistic support considerations are integrated into the design and takegn into account throughout the life cycle of systems/equipment and by which all elements of logistic support are planned, acquired, tested and provided in a timely and cost-effective manner. 1994-11-01

Riadiaci a technický proces, ktorým sa prvky logistickej podpory a jej zabezpečenia integrujú do návrhu v procese jeho tvorby a stávajú sa súčasťou životného cyklu systémov a zariadení a ktorým sa všetky prvky logistickej podpory plánujú, získavajú, skúšajú, poskytujú včas a efektívne.

integrated staff / integrovaný štáb

A multinational joint staff. 2015-02-18

Mnohonárodný štáb spoločných síl.

integrating circuit / integračný obvod

A circuit whose actuation is dependent on the time integral of a function of the influence. 1975-11-01

Obvod, ktorého aktivácia je daná celkovým časom funkčného pôsobenia.

integration / integrácia

An activity in the processing phase of the intelligence cycle whereby analysed information and/or intelligence is selected and combined into a pattern in the course of the production of further intelligence. 2020-11-13

Činnosť vo fáze spracúvania v rámci spravodajského cyklu, pri ktorej sa zanalyzované informácie a/alebo spravodajské informácie vyberajú a zlučujú do celkového obrazu o situácii v priebehu tvorby ďalších spravodajských informácií.

integration / integrácia

In photography, a process by which the average radar picture seen on several scans of the time base may be obtained on a print, or the process by which several photographic images are combined into a single image. 1994-07-01

Vo fotografovaní proces, pomocou ktorého sa dá získať alebo vytlačiť priemerný obraz rádiolokátora z niekoľkých snímok časovej základne; proces, pri ktorom je niekoľko fotografií zložených do jedného obrazu.

integration / integrácia

The process of conducting the synchronized transfer of combat-ready units into a multinational joint force. 2020-07-31

Proces synchronizovaného prechodu jednotiek pripravených na boj pod mnohonárodné spoločné sily.

intelligence; INT; INTEL (admitted) – prípustný termín; Int. (deprecated) – neschválený termín / spravodajstvo

The product resulting from the directed collection and processing of information regarding the environment and the capabilities and intentions of actors, in order to identify threats and offer opportunities for exploitation by decision-makers. 2022-07-18

Výsledok riadeného zhromažďovania a spracovania informácií týkajúcich sa prostredia, spôsobilostí a zamýšľanej činnosti aktérov s cieľom identifikovať ohrozenia a poskytnúť ich orgánom s rozhodovacou právomocou.

intelligence architecture / spravodajská štruktúra

A structure that consists of the overall organization and hierarchy, processes and systems within which the NATO military intelligence structure interacts and operates with other national and international agencies and organizations to support decision-makers at all levels. 2020-11-13

Štruktúra pozostávajúca z celkovej organizácie a hierarchie, procesov a systémov, v rámci ktorých vojenská spravodajská štruktúra NATO pôsobí a spolupracuje s inými národnými a medzinárodnými agentúrami a organizáciami s cieľom podporiť rozhodovanie funkcionárov s rozhodovacou právomocou na všetkých stupňoch riadenia.

intelligence cycle / spravodajský cyklus

The sequence of activities whereby information is obtained, assembled, converted into intelligence and made available to users. 2022-03-02

Postupnosť činností, pri ktorých sa informácie získavajú, spracúvajú, menia na spravodajské informácie a sprístupňujú používateľom.

intelligence estimate / spravodajský odhad

The appraisal, expressed in writing or orally, of available intelligence relating to a specific situation or condition with a view to determining the courses of action open to the enemy or potential enemy and the order of probability of their adoption. 2015-12-14

Písomné, alebo ústne vyhodnotenie dostupných spravodajských informácií, ktoré sa týkajú špecifickej situácie alebo podmienok s cieľom určiť ďalšie varianty pôsobenia protivníka alebo potenciálneho protivníka a pravdepodobnosti ich prijatia.

intelligence requirement / požiadavka na spravodajské informácie

A statement that provides the rationale and priority for an intelligence activity, as well as the detail to allow the intelligence staff to satisfy the requirement in the most effective manner.

Note(s): 1. Intelligence requirements should cover the broad scope of information on the political, military, economic, social, infrastructural and informational spectrum.

2. The military spectrum will be covered by the commander's critical information requirement.

3. Military types of intelligence requirements are: priority information requirements, specific intelligence requirement and essential elements of information. 2020-11-13

Vyhlásenie poskytujúce odôvodnenie a priority spravodajskej činnosti, ako aj podrobnosti potrebné na to, aby spravodajský personál splnil požiadavku čo najefektívnejšie.

Poznámka:

1. Požiadavky na spravodajské informácie by mali zahŕňať široký rozsah informácií v oblasti politiky, vojenstva, ekonomiky, infraštruktúry a v sociálnej oblasti.

2. Vojenská oblasť bude pokrytá požiadavkami veliteľa na kľúčové informácie.

3. Medzi vojenské požiadavky na spravodajské informácie patria: prioritné požiadavky na spravodajské informácie, špecifické požiadavky na spravodajské informácie a základné zložky informácií.

intelligence requirements management and collection management; IRM&CM / manažment spravodajských požiadaviek a získavania informácií

A set of integrated processes and services to manage and satisfy the intelligence requirements by making best use of the available collection, processing, exploitation and dissemination capabilities. 2022-10-21

Súbor integrovaných procesov a služieb na manažovanie a plnenie spravodajských požiadaviek tak, aby sa v maximálnej miere využívali dostupné možnosti získavania, spracovania, využívania a poskytovania informácií.

intensity factor / faktor intenzity

A multiplying factor used in planning activities to evaluate the foreseeable intensity or the specific nature of an operation in a given area for a given period. It is applied to the standard day of supply in order to calculate the combat day of supply. 1981-09-01

Násobiaci faktor používaný v plánovaní na vyhodnotenie predvídateľnej intenzity alebo špecifického charakteru operácie v danej oblasti za dané obdobie; používa sa pre bežnú dennú dávku zásob pri výpočte zásob na jeden deň v boji.

intensity mine circuit / obvod míny závislý od intenzity poľa

A circuit whose actuation is dependent on the field strength reaching a level differing by some pre-set minimum from that experienced by the mine when no ships are in the vicinity. 1975-11-01

Obvod, ktorého uvedenie do činnosti závisí od intenzity poľa dosahujúceho úroveň, odlišujúcu sa od vopred nastavenej minimálnej hodnoty, ktorej je mína podrobená, ak v jej okolí nie sú nijaké lode.

intercepting search / stíhací prieskum

A type of search designed to intercept an enemy whose previous position is known and the limits of whose subsequent course and speed can be assumed. 1973-03-01

Typ prieskumu vykonávaný na zadržanie protivníka, ktorého predchádzajúca poloha je známa a jeho ďalší kurz a rýchlosť sa dajú predpokladať.

interception / odpočúvanie

In electromagnetic warfare, the methodology and techniques used in searching for and listening to and/or recording communications and/or electronic transmissions for the purpose of obtaining intelligence. 2022-03-02

V elektromagnetickom boji metodika a techniky používané pri vyhľadávaní a odpočúvaní, zaznamenávaní komunikácie a elektronických prenosov na účely získavania spravodajských informácií.

interceptor; fighter interceptor / prepadové stíhacie lietadlo

A manned aircraft utilized for identification and/or engagement of airborne objects. 1973-04-01

Lietadlo s posádkou používané na identifikáciu a napadnutie vzdušných objektov.

interceptor controller / riadiaci navedenia prepadového stíhacieho lietadla

An officer who controls fighter aircraft allotted to him for interception purposes. 1973-04-01

Dôstojník navádzajúci stíhacie lietadlo, ktoré mu je pridelené na vykonanie prepadu.

intercept point / bod prepadu

The point to which an airborne vehicle is vectored or guided to complete an interception. 1973-04-01

Miesto, do ktorého sa navádza alebo v ktorom je riadený vzdušný prostriedok na vykonanie prepadu.

intercept receiver / rádioprieskumná stanica

A receiver designed to detect and provide visual and/or aural indication of electromagnetic emissions occurring within the particular portion of the electromagnetic spectrum to which it is tuned. 1973-04-01

Prijímač určený na zisťovanie a/ alebo poskytovanie vizuálnej alebo zvukovej indikácie elektromagnetického vyžarovania vznikajúceho v určitej časti elektromagnetického spektra, na ktoré je naladený.

interchangeability / vzájomná nahraditeľnosť; vzájomná zameniteľnosť

The ability of one product, process or service to be used in place of another to fulfil the same requirements. 2007-09-05

Schopnosť používania výrobku, procesu alebo služby namiesto iného výrobku, procesu alebo služby na splnenie rovnakých požiadaviek.

inter-command exercise / spoločné veliteľské cvičenie

An exercise involving the two NATO strategic commands and/or their subordinate commands. 2000-10-04

Cvičenie, ktorého sa zúčastňujú dve strategické veliteľstvá NATO a/ alebo ich podriadené veliteľstvá.

intercount dormant period / perióda necitlivosti medzi počítaniami

In naval mine warfare, the period after the actuation of a ship counter before it is ready to receive another actuation. 1976-08-01

V námornom mínovom boji obdobie od uvedenia počítadla lodí do činnosti po jeho pripravenosť na prijatie ďalšej aktivácie.

interdiction fire / prehradzujúca paľba

Fire placed on an area or point to prevent the enemy from using the area or point. 1973-04-01

Paľba vedená do určeného priestoru alebo oblasti na zabránenie nepriateľovi využívať tento priestor alebo túto oblasť.

inter-look dormant period; ILDP / neaktívne medziobdobie

In mine warfare, the time interval after each look in a multi-look mine, during which the firing mechanism will not register. 1976-12-01

V mínovom boji časový interval po každom sledovaní míny s viacnásobným snímacím zariadením, počas ktorého odpaľovací mechanizmus nevykonáva záznam.

intermediate approach / stredné priblíženie (od preletu určeného navigačného prostriedku po začatie konečného zostupu)

That part of an instrument approach procedure in which aircraft configuration, speed and positioning adjustments are made. It blends the initial approach segment into the final approach segment. It begins at the intermediate fix or point and ends at the final approach fix or point. 1984-06-01

Časť postupu priblíženia podľa prístrojov, v ktorej lietadlo prispôsobuje svoju konfiguráciu, rýchlosť a polohu; postupne prechádza zo segmentu počiatočného priblíženia do segmentu záverečného priblíženia; začína sa v strednej polohe alebo bode a končí v polohe alebo bode záverečného priblíženia.

intermediate area illumination / osvetlenie medziľahlého priestoru

Illumination in the area, extending in depth from the far boundary of the close-in (about 2,000 metres) to the maximum effective range of the bulk of division artillery weapons (about 10,000 metres). 1973-04-01

Osvetlenie priestoru, ktorý sa rozprestiera do hĺbky od zadnej hranice priamej podpory (približne 2 000 metrov) do oblasti maximálneho účinného dostrelu väčšej časti divízneho delostrelectva (približne 10 000 metrov).

intermediate marker / medziľahlá značka

In land mine warfare, a marker, natural, artificial or specially installed, which is used as a point of reference between the landmark and the minefield. 1973-04-01

V pozemnom mínovom boji prírodná, umelá alebo špeciálne inštalovaná značka používaná ako vzťažný bod medzi orientačným bodom v teréne a mínovým poľom.

intermediate objective / medziľahlý (postupný) cieľ (objekt);

In land warfare, an area or feature between the line of departure and an objective which must be seized and/or held. 1988-02-01

V pozemnom boji priestor alebo charakteristický znak terénu medzi miestom začatia útoku a cieľom, ktorý sa má ovládnuť alebo udržať.

intermittent arming device / nesúvislé časové odisťovacie zariadenie

A device included in a mine so that it will be armed only at set times. 1975-11-01

Zariadenie míny umožňujúce jej odistenie len v nastavených časoch.

intermittent illumination / prerušované osvetlenie; nesúvislé osvetlenie

A type of fire in which illuminating projectiles are fired at irregular intervals. 1974-03-01

Typ paľby, pri ktorej sa osvetľovacie náboje vystreľujú v nepravidelných intervaloch.

internally displaced persons; IDP / vnútorne vysídlené osoby

A person who has been forced or obliged to flee or to leave their home or place of habitual residence, in particular as a result of, or to avoid the effects of armed conflict, situations of generalized violence, violations of human rights or natural or human-made disasters, and who has not crossed an internationally recognized State border. 2022-02-16

Osoba, ktorá musela alebo bola nútená utiecť alebo opustiť svoj domov alebo miesto obvyklého pobytu, najmä v dôsledku ozbrojeného konfliktu, situácie všeobecného násilia, porušovania ľudských práv alebo prírodných, či človekom zapríčinených katastrof, a ktorá neprekročila medzinárodne uznanú štátnu hranicu.

international actual strength; international strength (admitted – prípustný termín) / aktuálna medzinárodná sila

The total number of military and civilian personnel currently filling international posts in a peacetime establishment. 2015-02-18

Celkový počet vojenského a civilného personálu, ktorý je v súčasnosti na medzinárodných pozíciach tabuliek mierových počtov.

international call sign; signal letters (admitted) – prípustný termín / medzinárodný volací znak; signálne písmená

A call sign assigned in accordance with the provisions of the International Telecommunications Union to identify a radio station. The nationality of the radio station is identified by the first or the first two characters. (When used in visual signalling, international call signs are referred to as signal letters). 1973-04-01

Volací znak pridelený v súlade s ustanoveniami Medzinárodnej telekomunikačnej únie na identifikáciu rádiovej stanice; štát, ktorému rádiová stanica patrí sa označí prvým znakom alebo prvými dvoma znakmi; pri používaní vo vizuálnej signalizácii sú označované ako signálne písmená.

international cooperative logistics / medzinárodná logistická spolupráca

Cooperation and mutual support in the field of logistics through the coordination of policies, plans, procedures, development activities and the common supply and exchange of goods and services arranged on the basis of bilateral and multilateral agreements with appropriate cost reimbursement provisions. 1985-07-01

Spolupráca a vzájomná podpora v oblasti logistiky koordinovaním zámerov, plánov, postupov, rozvojových aktivít, spoločných dodávok, výmeny tovarov a služieb; realizuje sa na základe dvojstranných a viacstranných dohôd s príslušnými ustanoveniami o úhrade nákladov.

international date line; date line (admitted) – prípustný termín / medzinárodná dátumová hranica

The line coinciding approximately with the antimeridian of Greenwich, modified to avoid certain habitable land. In crossing this line there is a date change of one day. 1973-04-01

Čiara, ktorá sa približne zhoduje s opakom Greenwichského poludníku a je upravená tak, aby sa vyhla určitým obývaným oblastiam; pri prekročení tejto čiary sa mení dátum o jeden deň.

international funding (admitted) – prípustný termín

Preferred term: common funding.

international identification code / medzinárodný identifikačný kód

In railway terminology, a code which identifies a military train from point of origin to final destination. The code consists of a series of figures, letters, or symbols indicating the priority, country of origin, day of departure, national identification code number and country of destination of the train. 1981-03-01

V železničnej terminológii kód, ktorý identifikuje vojenský vlak od miesta vypravenia po miesto určenia; skladá sa zo súboru čísel, písmen alebo symbolov označujúcich prioritu, krajinu pôvodu, deň vypravenia, národné identifikačné kódové číslo a krajinu určenia vlaku.

international loading gauge; PPI gauge (admitted) – prípustný termín; PPI (obsolete) – zastaraný termín / medzinárodná norma pre náklad

The loading gauge upon which international railway agreements are based. A load whose dimensions fall within the limits of this gauge may move without restriction on most of the railways of Continental Western Europe. GIC is an abbreviation for "gabarit international de chargement", formerly called PPI. 1985-07-01

Norma pre rozmer nákladu, na ktorej sú založené medzinárodné železničné dohody; náklad, ktorého rozmery sú v rámci limitov tejto normy, môže sa pohybovať po väčšine železníc kontinentálnej západnej Európy bez obmedzenia; GIC je skrátený výraz pre Gabarit International de Chargement predtým nazývaný PPI.

international manpower ceiling (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: internationjal workforce ceiling.

international map of the world / medzinárodná mapa sveta

A map series at 1: 1,000. 000 scale published by a number of countries to common internationally agreed specifications. 1974-08-01

Súbor máp v mierke 1 : 1 000 000 vydaný v niektorých krajinách v súlade so všeobecne dohodnutými medzinárodnými špecifikáciami.

international military personnel / medzinárodný vojenský personál

Military personnel assigned or appointed to international military posts. 2015-02-18

Vojenské osoby pridelené alebo vymenované na medzinárodné vojenské pozície.

international military post / medzinárodná vojenská pracovná pozícia

An international post in a peacetime establishment authorized as part of the international workforce ceiling to be filled by a military person whose pay and allowances remain the responsibility of the parent nation. 2022-02-16

Medzinárodná pozícia v tabuľkách mierových počtov schválená v rámci maximálneho počtu medzinárodných pracovných pozícií, ktorá má byť obsadená vojakom, ktorého plat a náležitosti zostávajú v zodpovednosti materskej krajiny.

international organization; IO / medzinárodná organizácia

An intergovernmental, regional or global organization governed by international law and established by a group of states, with international juridical personality given by international agreement, however characterized, creating enforceable rights and obligations for the purpose of fulfilling a given function and pursuing common aims. Note: Exceptionally, the International Committee of the Red Cross, although a non governmental organization formed under the Swiss Civil Code, is mandated by the

international community of states and is founded on international law, specifically the Geneva Conventions, has an international legal personality or status on its own, and enjoys some immunities and privileges for the fulfilment of its humanitarian mandate. 2008-08-08

Medzivládna, regionálna alebo svetová organizácia, ktorá sa riadi medzinárodným právom a je zriadená skupinou štátov, má medzinárodnú právnu subjektivitu danú medzinárodnou dohodou a je charakterizovaná tvorbou vykonateľného práva a povinností na plnenie určenej funkcie a sledovaním spoločných cieľov. Poznámka: Výnimkou je Medzinárodný výbor Červeného kríža, ktorý hoci je mimovládnou organizáciou vytvorenou na základe švajčiarskeho občianskeho zákonníka, je ustanovený medzinárodným spoločenstvom štátov na základe medzinárodného práva, konkrétne na základe Ženevskej konvencie, má medzinárodnú právnu subjektivitu alebo vlastný status a požíva niektoré výsady na plnenie jeho humanitárneho mandátu.

international personnel / medzinárodný personál

Military and civilian personnel assigned or appointed to international posts. 2015-02-18

Vojenské a civilné osoby, ktoré sú pridelené alebo vymenované na medzinárodné pozície

international post / medzinárodná pozícia

A post that carries a specific job description and whose incumbent is responsible to international authority. 2015-02-18

Pracovná pozícia, na ktorej sa vykonáva špecifická pracovná náplň; osoba, ktorá vykonáva túto pracovnú náplň, sa zodpovedá medzinárodnému orgánu.

international strength (admitted) – prípustný termín

Preferred term: international actual strength.

international workforce ceiling; international manpower ceiling (obsolete) – zastaraný termín / maximálny počet medzinárodných pracovných pozícií

The total number of international posts, military and civilian, in a peacetime establishment, that has been authorized for an organization. 2022-02-16

Celkový počet medzinárodných vojenských a civilných pracovných pozícií v tabuľkách mierových počtov schválený pre konkrétnu organizáciu.

interoperability / interoperabilita

The ability to act together coherently, effectively and efficiently to achieve Allied tactical, operational and strategic objectives. 2023-01-16

Schopnosť pôsobiť súdržne, efektívne a účinne s cieľom dosiahnuť spojenecké taktické, operačné a strategické ciele.

interpretation / interpretácia

In intelligence usage, an activity in the processing phase of the intelligence cycle during which the significance of information or intelligence is judged in relation to the current body of knowledge. 2020-07-31

V spravodajskej terminológii aktivita vo fáze spracúvania v rámci spravodajského cyklu, počas ktorej sa posudzuje význam informácií alebo spravodajských informácií vo vzťahu k aktuálnemu súboru vedomostí.

interrogation / vypočúvanie

The systematic questioning of an individual by a trained and qualified interrogator. 2023-09-28

Systematické vypočúvanie jednotlivca vyškoleným a kvalifikovaným vyšetrovateľom.

interrogation / vypočúvanie

In human intelligence usage, the systematic and extended questioning of selected captured persons by interrogation-trained human intelligence personnel solely to obtain information of intelligence value. 2024-01-31

V oblasti spravodajstva ľudských zdrojov systematické a rozsiahle vyťažovanie vybraných zadržaných osôb vykonávané personálom spravodajstva ľudských zdrojov vycvičeným na vypočúvanie, výlučne s cieľom získať informácie spravodajskej hodnoty.

interrupted line / perušovaná čiara

A broken, dashed, or pecked line usually used to indicate the indefinite alignment or area of a feature on the chart. 1973-04-01

Prerušovaná, čiarkovaná alebo bodkovaná čiara na mape, ktorá sa obyčajne používa na označenie neupresneného priestoru s určitými charakteristickými znakmi.

interval / interval; medzera

At battery right or left, an interval ordered in seconds is the time between one gun firing and the next gun firing. Five seconds is the standard interval. 1973-04-01

Pri poveloch "batéria sprava alebo batéria zľava" časový interval v sekundách medzi výstrelom jedného dela a výstrelom nasledujúceho dela; bežný časový interval medzi výstrelmi je päť sekúnd.

interval / interval; medzera

At rounds of fire for effect the interval is the time in seconds between successive rounds from each gun. 1973-04-01

Pri účinnej paľbe časový interval v sekundách medzi nasledujúcimi výstrelmi z každého dela.

interval / interval; medzera; vzdialenosť; rozstup

The space between adjacent aircraft measured from front to rear in units of time or distance. 1973-04-01

Priestor medzi susednými lietadlami meraná od čela po zadnú časť v časových alebo dĺžkových jednotkách.

interval / interval; medzera; vzdialenosť; rozstup

The space between adjacent groups of ships or boats measured in any direction between the corresponding ships or boats in each group. 1973-04-01

Priestor medzi susednými skupinami lodí alebo člnov meraná v ľubovoľnom smere medzi zodpovedajúcimi loďami alebo člnmi v každej skupine.

interval / interval; medzera; vzdialenosť; rozstup

The space between adjacent individuals, ground vehicles, or units in a formation that are placed side by side, measured abreast. 1973-04-01

Priestor medzi osobami, vozidlami alebo jednotkami v tvare, ktoré sú umiestnené alebo postavené vedľa seba.

interval / interval

The time lapse between photographic exposures. 1973-04-01

Časový interval medzi fotografickými expozíciami.

intervention / intervencia; zásah

Action taken to exert influence over, modify or control a specific activity. 2001-10-01

Činnosť na ovplyvnenie, zmenenie alebo riadenie špecifickej aktivity.

intra-command exercise / cvičenie v rámci veliteľstva

An exercise which involves part of a NATO strategic command or subordinate command. 2000-10-04

Cvičenie, ktoré zahŕňa časť strategického veliteľstva NATO alebo podriadené veliteľstvo.

in-transit evacuation facility; IEF / tranzitné odsunové zariadenie

A medical facility that has all the functions of a casualty staging unit, located along the strategic chain of evacuation, to allow for transit care to patients being strategically evacuated, when refueling or when a change of aircraft is required. 2017-06-20

Zdravotnícke zariadenie disponujúce všetkými spôsobilosťami modulu pre dočasnú hospitalizáciu ranených a chorých, ktoré je umiestnené pozdĺž strategickej evakuačnej trasy, čo umožňuje počítať s poskytnutím zdravotníckej starostlivosti pacientom pri strategickej evakuácii počas doplňovania pohonných látok alebo zmene lietadla.

intruder / narušiteľ

An individual, unit, weapon system or tactical track in or near an operational or exercise area, which presents a threat of intelligence gathering or disruptive activity. 1996-01-09

Jednotlivec, jednotka, zbraňový systém alebo bojové vozidlo v operačnom alebo výcvikovom priestore alebo v ich blízkosti, ktoré predstavujú hrozbu získania spravodajských informácií alebo rušivej činnosti.

intruder operation / operácia na narušenie

An offensive operation by day or night over enemy territory with the primary object of destroying enemy aircraft in the vicinity of their bases. 1973-04-01

Útočná operácia cez deň alebo v noci nad nepriateľským územím s hlavným cieľom zničenia lietadiel v blízkosti ich základní.

inventory control; inventory management (admitted) – prípustný termín; materiel control (admitted) – prípustný termín; materiel management (admitted) – prípustný termín; supply management (admitted) – prípustný termín / riadenie zásob

That phase of military logistics which includes managing, cataloguing, requirements determination, procurement, distribution, overhaul, and disposal of materiel. Commonly called "inventory management"; "materiel control"; "materiel management" and "supply management". 1973-04-01

Fáza vojenskej logistiky, ktorá zahŕňa správu, katalogizáciu, zisťovanie požiadaviek, obstarávanie, distribúciu, generálne opravy a vyraďovanie materiálu.

inventory management (admitted) – prípustný termín

Preferred term: inventory control.

irregular activity / neregulárne aktivity

The use or threat of force by irregular forces, groups or individuals, frequently ideologically or criminally motivated, to effect or prevent change as a challenge to governance and authority. 2011-08-29

Použitie sily alebo hrozba silou zo strany neregulárnych síl, skupín alebo jednotlivcov, ktorí sú často ideologicky alebo kriminálne motivovaní, s cieľom ovplyvniť alebo odvrátiť zmeny chystané alebo uskutočňované vládou.

irregular outer edge / nepravidelný vonkajší okraj

In land mine warfare, short mine rows or strips laid in an irregular manner in front of a minefield facing the enemy, to deceive the enemy as to the type or extent of the mine field. Generally, the irregular outer edge will only be used in minefields with buried mines. 1991-01-01

V pozemnom mínovom boji krátke rady alebo pásy mín kladené nepravidelne pred mínovým poľom smerom k nepriateľovi na vytvorenie klamnej predstavy o type a veľkosti mínového poľa; vo všeobecnosti sa nepravidelný vonkajší okraj používa len pri mínových poliach so zapustenými mínami.

isocentre / izocentrum

The point on a photograph intersected by the bisector of the angle between the plumb-line and the photograph perpendicular. 1974-08-01

Miesto na fotografii, ktorým prechádza priamka deliaca uhol medzi zvislicou a kolmicou fotografie na polovicu.

isodose rate line (admitted) – prípustný termín

Preferred term: dose rate contour line.

isogriv / izomriežka

A line on a map or chart which joins points of equal angular difference between grid north and magnetic north. 1974-08-01

Čiara na mape alebo riadiacom pláne, ktorá spája body s rovnakou uhlovou odchýlkou medzi súradnicovým severom a magnetickým severom.

isolate; v. / izolovať

To prevent a hostile entity's freedom of movement and contact with external support.

Note: A combination of physical and psychological means may be used. MCLSB, 2018-12-06

Zabrániť nepriateľovi v slobode/ voľnosti pohybu a v kontakte s externou podporou.

Poznámka: Môže sa využívať kombinácia fyzických a psychologických prostriedkov.

isolated personnel; ISOP / odlúčený personál

Military or civilian personnel who are separated from their unit or organization resulting in a loss of positive and/or procedural control, that may require them to survive, evade, resist exploitation, and either have to make their way back to friendly control or require assistance to do so. 2016-08-31

Vojenský alebo civilný personál odlúčený od svojej jednotky alebo organizácie, ktorý prišiel o priame (pozitívne) alebo aj o nepriame (procedurálne) riadenie; situácia môže vyžadovať, aby personál prežil, odolal vyťažovaniu/exploatácii, unikol a vrátil sa pod kontrolu vlastných síl sám alebo prostredníctvom vyžiadanej pomoci.

isolated personnel report; ISOPREP / hlásenie o odlúčenom personáli

A document containing information designed to facilitate the identification and authentication of an isolated person. 2016-12-14

Dokument obsahujúci informácie zamerané na uľahčenie identifikácie a verifikovania odlúčeného personálu.

J

J2X / J2X

The intelligence staff element that coordinates, deconflicts, and conducts collection management, exploitation and dissemination of counter intelligence and human intelligence on behalf of a commander within a joint operations area. 2022-07-18

Spravodajský štábny prvok, ktorý v mene veliteľa koordinuje, odstraňuje konflikty a vykonáva riadenie zberu, využívania a poskytovania informácií z kontrarozviedkovej činnosti a spravodajstva z ľudských zdrojov v priestore spoločných operácií.

jamming / rušenie

Deliberate interference, caused by emissions intended to render unintelligible or falsify the whole or part of a wanted signal. 2010-01-22

Zámerné pôsobenie vyžarovania s cieľom spôsobiť nezrozumiteľnosť alebo skreslenie signálu alebo jeho časti.

jettison / neplánované zhodenie; núdzové zhodenie (časti nákladu)

Deliberate release of an aircraft store from an aircraft to effect aircraft safety or prepare for air combat. 1983-07-01

Zámerné uvoľnenie nákladu z lietadla na jeho záchranu alebo pri príprave na vzdušný boj.

jettisoned mines / odhodené míny

Mines which are laid as quickly as possible in order to empty the minelayer of mines, without regard to their condition or relative positions. 1978-10-01

Míny odhodené s cieľom čo najrýchlejšieho vyprázdnenia zariadenia na kladenie mín bez ohľadu na ich stav alebo vzájomnú polohu.

joiner; convoy joiner (obsolete) – zastaraný termín / pripájajúca sa loď

An independent merchant ship sailed to join a convoy. 2008-08-08

Samostatná obchodná loď plaviaca sa na pripojene sa ku konvoju.

joiner convoy / pripájajúci sa konvoj

A convoy sailed to join the main convoy. 1978-10-01

Konvoj plaviaci sa na pripojenie sa k hlavnému konvoju.

joiner section / pripájajúca sa sekcia – skupina

A joiner or joiner convoy, after rendezvous, and while manoeuvring to integrate with the main convoy. 1978-06-01

Loď alebo konvoj, ktoré sa postretnutí alebo počas manévrovania pripoja k hlavnému konvoju.

joint; multiservice (admitted) – prípustný termín / spoločný

Adjective used to describe activities, operations and organisations in which elements of at least two services participate. 1999-07-16

Prídavné meno vyjadrujúce aktivity, operácie a organizácie, na ktorých sa zúčastňujú minimálne dva druhy zložiek ozbrojených síl.

joint action / spoločná akcia

The use of a combination of manoeuvre, fires, information and civil-military cooperation to create physical, virtual and cognitive effects.

Note(s): Joint action is directed by command and control, informed by intelligence and supported by force protection and sustainment. 2021-10-18

Použitie kombinácie manévru, palieb, informácií a civilno-vojenskej spolupráce na vytvorenie fyzických, virtuálnych a kognitívnych efektov.

Poznámka: Spoločná akcia je usmerňovaná velením a riadením, oznámená spravodajskými prvkami štábov a podporovaná ochranou síl a ich zabezpečením.

joint airspace coordination centre; JACC / spoločné centrum koordinovania vzdušného priestoru

The airspace control authority's primary facility for coordinating the use of airspace. 2024-04-26

Hlavné centrum orgánu riadenia vzdušného priestoru na koordináciu využívania vzdušného priestoru.

joint air attack team / spoločná vzdušná útočná skupina

A combination of attack and/or reconnaissance rotary-wing aircraft and fixed-wing close air support aircraft, operating together to locate and attack high-priority targets and targets of opportunity. Joint air attack team operations are coordinated and conducted to support the ground commander's scheme of manoeuvre. Note: the joint air attack team normally operates as a coordinated effort supported by fire support, air defence artillery, naval surface fire support, intelligence, surveillance, and reconnaissance systems, electronic warfare systems, and ground manoeuvre forces. 2005-01-17

Kombinácia bojových a/alebo prieskumných vrtuľníkov a letúnov priamej vzdušnej podpory operujúca spolu na vypátranie a napadnutie cieľov s vysokou prioritou zničenia a neplánovaných cieľov. Operácie spoločnej vzdušnej útočnej skupiny sú koordinované a vedené na poskytnutie vzdušnej podpory veliteľovi pozemných síl pri uskutočňovaní plánovaného manévru. Poznámka: Spoločná vzdušná útočná skupina pôsobí zvyčajne ako koordinované úsilie podporované palebnou podporou, PVO, paľbou z hladinových plavidiel, spravodajskými, prieskumnými a pozorovacími systémami, systémami elektronického boja a manévrovaním pozemných síl.

joint air power; JAP / spoločné vzdušné sily

The ability to coordinate, control, and exploit the air domain in the pursuit of Alliance objectives. 2019-02-25

Schopnosť koordinovať, riadiť a využívať vzdušný priestor pri dosahovaní cieľov aliancie.

joint effects function / funkcia spoločných účinkov

A staff function to integrate, coordinate, synchronize and prioritize actions and activities to create effects in the engagement space. 2023-01-16

Funkcia štábu zameraná na integráciu, koordináciu, synchronizáciu a priorizáciu aktivít a činností s cieľom vyvolať účinky v priestore nasadenia (záujmu).

joint fire support element; JFSE / spoločná skupina koordinácie palebnej podpory; spoločný prvok palebnej podpory

The responsible fire support staff element for the overall planning, coordination and employment of all allocated joint fire support assets at all levels.

Note(s): It is the single point of contact for joint fire support coordination. 2023-09-28

Zložka štábu na palebnú podporu zodpovedná za celkové plánovanie, koordináciu a využívanie všetkých pridelených prostriedkov spoločnej palebnej podpory na všetkých stupňoch.

Poznámka: Táto zložka je jediný kontaktný bod na spoločnú koordináciu palebnej podpory.

joint fires / spoločné paľby

Fires applied during the employment of forces from two or more components, in coordinated action toward a common objective. 2022-07-18

Paľby uskutočnené počas nasadenia síl dvoch alebo viacerých zložiek spoločných síl pri koordinovanej akcii proti spoločnému cieľu.

joint fires observer; JFO / pozorovateľ spoločných palieb

A certified and qualified service member who can request, control, and adjust surface fires, provide targeting information and perform terminal guidance operations in support of close air support.

Note(s): During close air support operations, the joint fires observer does not normally have terminal attack control. 2021-10-18

Certifikovaný a kvalifikovaný príslušník, ktorý môže žiadať, riadiť a opravovať povrchové paľby, poskytovať informácie do procesu targetingu a vykonávať koncové navádzanie na podporu priamej leteckej podpory.

Poznámka: Počas priamej leteckej podpory pozorovateľ spoločných palieb spravidla nemá oprávnenie na koncové navádzanie pri útoku.

joint force engineer; JFENGR / ženista spoločných síl

The principal advisor to a joint force commander on all military engineering issues. 2009-03-02

Hlavný poradca veliteľa spoločných síl v ženijnej oblasti.

joint intelligence preparation of the operating environment; JIPOE / spoločná spravodajská príprava operačného prostredia

The analytical process used to produce intelligence estimates and other intelligence products in support of the commanders' decision-making and operations planning. 2020-11-13

Analytický proces využívaný na vypracovanie spravodajských odhadov a ďalších spravodajských produktov na podporu rozhodovacieho procesu veliteľov a plánovania operácií.

joint logistics / spoločná logistika

Coordinated logistics for two or more components. 2016-12-14

Koordinovaná logistika najmenej dvoch zložiek síl.

joint logistic support network; JLSN / sieť spoločnej logistickej podpory

A system of interconnecting logistic nodes, organizations, activities and sites, and their multimodal links in a joint operations area. MCJSB, 2016-12-14

Systém vzájomného prepojenia logistických uzlov, organizácií, aktivít a miest s multimodálnymi vzťahmi v priestore spoločných operácií.

joint operations area; JOA / priestor spoločných operácií

A temporary area within a theatre of operations defined by the Supreme Allied Commander Europe, in which a designated joint force commander plans and executes a specific mission at the operational level. 2017-09-01

Dočasný priestor v rámci dejiska operácií určený hlavným veliteľom spojeneckých síl v Európe, v ktorom určený veliteľ spoločných síl plánuje a vykonáva špecifické misie na operačnej úrovni.

joint staff; J / spoločný štáb

A staff formed of two or more of the services of the same country. 1981-03-02

Štáb vytvorený z dvoch alebo viacerých druhov ozbrojených zložiek tej istej krajiny.

joint subregional command / spoločné subregionálne velenie

A subregional command organization at the third level of the NATO military command structure with no permanently allocated area of responsibilities. This command is characterized as follows:

a. it contains a combination of appropriate specific tri-service capabilities;

b. it assumes subregional responsibilities for training and exercises; and

c. it provides a permanent planning and command and control capability for the conduct of joint operations, allowing it to undertake or contribute to all Alliance missions as directed by the NATO regional commander. 2000-10-04

Organizácia subregionálneho velenia na tretej úrovni vojenskej štruktúry velenia NATO bez stáleho prideleného priestoru zodpovednosti; velenie je charakterizované nasledovne:

a. spája vhodné špecifické schopnosti všetkých troch druhov ozbrojených zložiek;

b. preberá zodpovednosti na nižších regionálnych úrovniach za výcvik a cvičenia;

c. trvale zabezpečuje plánovanie, velenie a riadenie vykonávania spoločných operácií a zabezpečuje alebo sa podieľa na všetkých úlohách Aliancie podľa nariadenia regionálneho veliteľa NATO.

joint target list; JTL / spoločný zoznam cieľov

A list of validated targets not yet approved for inclusion in the joint prioritized target list. 2021-10-18

Zoznam potvrdených cieľov, ktoré neboli zatiaľ schválené na zahrnutie do spoločného zoznamu cieľov so stanovenou prioritou.

joint terminal attack controller; JTAC forward air controller (obsolete – zastaraný termín); FAC (obsolete – zastaraný termín) / predsunutý letecký navádzač

A qualified individual who, from a forward position, directs the action of combat aircraft engaged in close air support and other offensive air operations. 2023-08-31

Kvalifikovaná osoba, ktorá z predsunutej pozície riadi akcie bojových lietadiel vykonávajúcich priamu leteckú podporu a iné ofenzívne vzdušné operácie.

join up / sústredenie; zoskupenie

To form separate aircraft or groups of aircraft into a specific formation. 1976-08-01

Vytvorenie špeciálneho zoskupenia z jednotlivých lietadiel alebo lietadlových skupín.

jump master / výsadkový sprievodca (vysadzovač)

Qualified officer or noncommissioned officer, responsible for the execution of the aircraft commander's orders regarding drops. 2018-12-06

Kvalifikovaný dôstojník alebo poddôstojník zodpovedný za vykonávanie rozkazov veliteľa lietadla pri vysadzovaní.

jump speed / zoskoková rýchlosť

The airspeed at which parachute troops can jump with comparative safety from an aircraft. 1974-04-01

Vzdušná rýchlosť, pri ktorej sú výsadkové jednotky vysadené z lietadla s postačujúcou bezpečnosťou.

K

key / kľúč; šablóna; legenda (na schéme)

In cartography, a term sometimes loosely used as a synonym for "legend". 1973-04-01

V kartografii termín, ktorý sa niekedy voľne používa ako synonymum slova "legenda".

key point / kľúčové postavenie (objekt), dôležitý bod

A concentrated site or installation, the destruction or capture of which would seriously affect the war effort or the success of operations. 1973-04-01

Dôležité miesto alebo zariadenie, ktorého zničenie alebo obsadenie môže výrazne ovplyvniť vojenské úsilie alebo úspech operácie.

key terrain / kľúčový terén

Any locality, or area, the seizure or retention of which affords a marked advantage to either combatant. 1973-04-01

Miesto alebo priestor, ktorého obsadenie alebo udržanie dáva zjavnú výhodu niektorej z bojujúcich strán.

KIA casualty (admitted) – prípustný termín

Preferred term: killed-in-action casualty.

killed by non-enemy action / straty mimo bojovej akcie

A grouping of casualties who died from non-hostile action before entering the medical treatment and evacuation chain. 2019-01-09

Skupina strát (zranených a chorých osôb), ktoré zomreli ešte pred poskytnutím zdravotnej starostlivosti a evakuáciou z iných príčin, ako je pôsobenie nepriateľa.

killed-in-action (admitted) – prípustný termín

Preferred term: killed-in-action casualty.

killed-in-action casualty; KIA casualty (admitted) – prípustný termín; killed-in-action (admitted) – prípustný termín; KIA (admitted) – prípustný termín / zabitý v boji

A battle casualty who was killed outright or who died before reaching the medical treatment and evacuation chain. 2017-06-20

Bojové straty tvorené tými, ktorí boli zabití priamo v boji alebo zomreli ešte pred poskytnutím zdravotnej starostlivosti a evakuáciou.

kill probability; Pk / pravdepodobnosť zničenia

A measure of the probability of destroying a target. 1973-04-01

Miera pravdepodobnosti zničenia cieľa.

kite / stabilizačný plavák

In naval mine warfare, a device which when towed, submerges and planes at a predetermined level without sideways displacement. 1975-11-01

V námornom mínovom boji zariadenie, ktoré sa pri vlečení ponorí a jeho poloha sa ustáli na vopred stanovenej úrovni bez postranného premiestnenia.

L

laid life / životnosť pokládky

In land mine warfare, the period of time throughout which the fuzing system of a mine may be activated. 1999-07-16

V pozemnom mínovom boji doba, počas ktorej môže byť roznetový systém míny aktivovaný.

land effect (admitted) – prípustný termín

Preferred term: coastal refraction.

landing aid / pristávacia pomôcka

Any illuminating light, radio beacon, radar device, communicating device, or any system of such devices for aiding aircraft in an approach and landing. 1973-04-01

Akýkoľvek zdroj osvetlenia, rádiový maják, rádiolokátor, komunikačné zariadenie alebo iný systém zariadení pomáhajúci lietadlám pri približovaní a pristávaní.

landing approach / priblíženie na pristátie

The continuously changing position of an aircraft in space directed toward effecting a landing on a predetermined area. 1973-04-01

Plynulá riadená zmena polohy lietadla na vykonanie pristátia vo vopred určenom priestore.

landing area / priestor vysadenia

The area used for air landing of troops and materiel. 2005-06-30

Priestor používaný na vysadenie vzdušného výsadku a materiálu.

landing area / priestor vylodenia;

The part of the objective area within which the landing operations of an amphibious force are conducted. Note: It includes the beach, the approaches to the beach, the transport areas, the fire support areas, the airspace occupied by aircraft in close support and the land included in the advance inland to the initial objective. 2005-06-30

Časť cieľového priestoru, v ktorom prebiehajú vyloďovacie operácie obojživelných jednotiek. Poznámka: Zahŕňa pobrežie a prístupy k nemu, prepravný priestor, priestor palebnej podpory, priestor činnosti lietadiel na priamu leteckú podporu a ostatné územia vrátane predmostí.

landing area / priestor vysadenia

An area containing multiple landing zones. 2021-10-26

Oblasť, v ktorej sa nachádza niekoľko priestorov pristátia.

landing beach / časť morského pobrežia určená na vylodenie

The portion of a shoreline required for landing a battalion landing team, which can also be used as a tactical locality over which a force larger or smaller than a battalion landing team may be landed. 2001-10-01

Časť pobrežného pásma potrebná na vylodenie práporného vyloďovacieho zoskupenia, ktorá vytvára taktickú oblasť, v ktorej sa môžu vylodiť sily väčšie alebo menšie ako práporné vyloďovacie zoskupenie.

landing craft / vyloďovacie plavidlo; námorné výsadkové plavidlo

A craft employed in amphibious operations, specifically designed for carrying troops and their equipment and for beaching, unloading and retracting. It is also used for resupply operations. 2000-10-04

Plavidlo používané pri obojživelných operáciách špecificky určené na prepravu jednotiek a ich techniky a na pristátie na pobreží, vylodenie a návrat späť; používa sa aj na operácie bežného zásobovania.

landing diagram / grafikon vyloďovania

A graphic means of illustrating the plan for the ship-to-shore movement. 1973-04-01

Grafický prostriedok na zobrazenie presunu z lode na breh.

landing force; LF / vyloďované vojsko; výsadok

The task organization of ground and aviation units assigned to an amphibious operation. 2001-10-01

Úlohové zoskupenie pozemných a leteckých jednotiek určených na vyloďovacie operácie.

landing group / výsadková skupina

A subordinate task organization of the landing force capable of conducting landing operations, under a single tactical command, against a position or group of positions. 1980-07-01

Podriadená úlohová organizácia výsadkových síl schopná vykonať výsadok pod jedným taktickým velením proti jednému alebo viacerým postaveniam.

landing mat / pristávacia rohož

A prefabricated, portable mat so designed that any number of planks (sections) may be rapidly fastened together to form surfacing for emergency runways, landing beaches, etc. 1973-04-01

Prefabrikovaná prenosná rohož, umožňujúca rýchlym spojením neobmedzeného množstva dielcov vytvoriť spevnený povrch. Využíva sa na výstavbu núdzových pristávacích dráh alebo vyloďovacích pláží.

landing plan / plán pristátia

In airlift operations, a plan for the sequence, method of delivery, and place of arrival of troops and materiel. 2018-12-06

V operáciách leteckej prepravy plán poradia, spôsobu prepravy a miesta príletu jednotiek a materiálu.

landing plan / plán pristátia (vysadenia)

An airborne, air assault, or air movement plan prescribing the sequence, place of arrival, and method of entry into the objective area.

Note: The purpose of the plan is to get the correct units to the correct place in the correct order to properly execute the ground tactical plan. 2018-12-06

Plán pre vzdušný výsadok, vzdušný úder alebo letecký presun stanovujúci poradie, miesto príletu a spôsob vstupu do cieľového priestoru.

Poznámka: Cieľom plánu je dostať správne jednotky na správne miesto v stanovenom poradí, aby bol správne vykonaný pozemný taktický plán.

landing point; LP / bod dosadnutia

A point, which may or may not be part of a larger landing site, where one vertical take-off and landing aircraft can land. 2023-07-26

Bod, ktorý môže alebo nemusí byť súčasťou väčšieho miesta pristátia, kde môže pristáť jedno lietadlo s vertikálnym vzletom a pristátím.

landing roll / rolovanie

The movement of an aircraft from touchdown through deceleration to taxi speed or full stop. 1980-07-01

Pohyb lietadla po povrchu letiska použitím vlastnej sily nezahrňujúci vzlet a pristátie.

landing ship / loď používaná pri vyloďovacích operáciách; vyloďovacie plavidlo

An assault ship which is designed for long sea voyages and for rapid unloading over and on to a beach. 1973-04-01

Útočné vyloďovacie plavidlo určené na dlhé námorné plavby a na rýchle vylodenie na pobrežie.

landing ship dock; LSD / pohyblivý suchý dok (na prepravu naložených vyloďovacích plavidiel)

A ship designed to transport and launch loaded amphibious craft and/or amphibian vehicles with their crews and embarked personnel and/or equipment and to render limited docking and repair services to small ships and craft. 1973-04-01

Loď určená na prepravu a spúšťanie naložených obojživelných plavidiel a/ alebo vozidiel s posádkami, personálom a výzbrojou na vodu a na poskytovanie určitých dokových a opravárenských služieb pre malé plavidlá a lode.

landing site; LS / miesto pristátia

A site, which may or may not be part of a larger landing zone, containing multiple landing points. 2021-10-26

Miesto, ktoré môže alebo nemusí byť súčasťou väčšieho priestoru pristátia, obsahujúce niekoľko bodov dosadnutia.

landing site; / miesto vylodenia

In amphibious operations, a continuous segment of coastline over which troops, equipment and supplies can be landed by surface means. 2005-06-30

Pri vyloďovacích operáciách súvislý úsek pobrežia, na ktorom sa môžu pomocou hladinových plavidiel vylodiť sily, výzbroj a zásoby.

landing zone; LZ / pristávacie pásmo; priestor pristátia výsadku na palube lode

A specified zone used for the landing of aircraft on deck of a ship. 2005-06-30

Špecifická zóna určená na pristávanie lietadiel na palube lode.

landing zone; LZ / priestor pristátia

A zone, which may or may not be part of a larger landing area, containing multiple landing sites. 2021-10-26

Priestor, ktorý môže alebo nemusí byť súčasťou väčšieho priestoru vysadenia, ktorý obsahuje viacero miest pristátia.

landing zone; LZ / pristávacie pásmo; priestor pristátia výsadku na vodnej hladine

A specified zone used for the landing of aircraft on water. 2005-06-30

Špecifická zóna určená na pristávanie lietadiel na vodnej hladine.

landing zone control party / skupina riadenia letovej prevádzky v pristávacom pásme

Personnel specially trained and equipped to establish and operate communication devices from the ground for traffic control of aircraft/helicopters for a specific landing zone. 1981-09-01

Osoby špeciálne vycvičené a vybavené na zriadenie a prevádzkovanie pozemných komunikačných zariadení na riadenie letovej prevádzky lietadiel, alebo vrtuľníkov v danom pristávacom priestore.

landmark / orientačný bod; zámerný bod

A feature, either natural or artificial, that can be accurately determined on the ground from a grid reference. 1973-04-01

Prírodný alebo umelý objekt, ktorý môže byť v teréne identifikovaný a presne určený podľa súradnicovej siete.

land mine warfare (admitted) – prípustný termín

Preferred term: mine warfare.

lane marker / značka priechodu

In land mine warfare, sign used to mark a minefield lane.

Note: Lane markers, at the entrance to and exit from the lane, may be referenced to a landmark or intermediate marker. 1984-06-01

V pozemnom mínovom boji značka používaná na označenie priechodu mínovým poľom.

Poznámka: označenie na začiatku a na konci priechodu mínovým poľom sa vzťahuje na orientačný bod v teréne alebo na medziľahlú značku.

lap / pás (odmínovania)

In naval mine warfare, that section or strip of an area assigned to a single sweeper or formation of sweepers for a run through the area. 1975-11-01

V námornom mínovom boji úsek alebo pás priestoru pridelený mínolovke alebo skupine mínoloviek na vytvorenie priechodu daným priestorom.

lap course / smer pásu (odmínovania)

In naval mine warfare, the true course desired to be made good during a run along a lap. 1975-11-01

V námornom mínovom boji skutočný požadovaný smer (kurz), ktorý sa má dodržať pri prejazde priechodom.

lap track / stopa pásu (odmínovania)

In naval mine warfare, the centre line of a lap; ideally, the track to be followed by the sweep or detecting gear. 1976-08-01

V námornom mínovom boji čiara vedúca stredom pásu odmínovania. V ideálnom prípade stopa, ktorú sleduje mínolovka alebo detekčné zariadenie.

lap turn / obrat pri odmínovávaní

In naval mine warfare, the manoeuvre a minesweeper carries out between the completion of one run and the commencement of the run immediately following. 2010-01-22

Pri bojovej činnosti s použitím námorných mín manéver mínolovky vykonávaný v čase medzi ukončením jedného prejazdu pri odmínovávaní a bezprostredným začiatkom nasledujúceho.

lap width / šírka pásu

In naval mine warfare, the swept path of the ship or formation divided by the percentage coverage being swept to. 1975-11-01

V námornom mínovom boji dráha odmínovania lode alebo formácie lodí vyjadrená v percentách celkovej plochy, ktorá sa má odmínovať.

large ship / veľká loď

A ship of over 137 metres (or 450 feet) in length. 1975-11-01

Loď, ktorej dĺžka je väčšia ako 450 stôp (alebo 137 metrov).

laser designator; laser illuminator (admitted) – prípustný termín; laser target marker (admitted) – prípustný termín / laserový označovač

A device that emits a beam of laser energy which is used to mark a specific place or object. 2000-05-31

Zariadenie vysielajúce laserový lúč na označenie určitého miesta alebo objektu.

laser guidance unit / laserová riadiaca jednotka; laserová navádzacia jednotka

A system fitted with a laser seeker to compute trajectory data for use by the control system of a missile, projectile or bomb. 2000-10-04

Zariadenie vybavené laserovým vyhľadávačom na výpočet dráhy letu využívané riadiacim systémom strely s vlastným pohonom, projektilu alebo bomby.

laser-guided weapon; LGW / zbraň navádzaná laserom

A weapon that utilizes a seeker to detect laser energy reflected from a laser-marked and/or designated target and, through signal processing, provides guidance commands to a control system that guides the weapon to the point from which the laser energy is being reflected. 2024-03-12

Zbraň, ktorá využíva vyhľadávač na zistenie laserovej energie odrazenej od cieľa označeného alebo určeného laserom a prostredníctvom spracovania signálu poskytuje riadiace príkazy systému riadenia (navedenia) navádzajúceho zbraň na bod, z ktorého sa laserová energia odráža.

laser illuminator (admitted) – prípustný termín

Preferred term: laser designator.

laser linescan system / laserový rastrovací (čiarový snímací) systém

An active airborne imagery recording system which uses a laser as the primary source of illumination to scan the ground beneath the flight path, adding successive across-track lines to the record as the vehicle advances. 1981-03-01

Aktívny záznamový systém na palube lietadla využívajúci laser ako primárny zdroj osvetlenia na snímanie povrchu zeme pod dráhou letu, pričom pridáva postupné priečne pruhy k záznamu podľa pohybu prostriedku pozdĺž letovej trasy.

laser pulse duration / doba trvania laserového impulzu

The time during which the laser output pulse power remains continuously above half its maximum value. 1980-01-01

Čas, po ktorý výstupná energia laserového impulzu zostáva nepretržite nad polovicou jeho maximálnej hodnoty.

laser range-finder; LRF / laserový diaľkomer

A device which uses laser to determine the distance from the device to a place or object. 2005-11-04

Zariadenie využívajúce laser na určovanie vzdialenosti od zariadenia k danému miestu alebo objektu.

laser seeker / laserový vyhľadávač

A device based on a direction sensitive receiver which detects the energy reflected from a laser designated target and defines the direction of the target relative to the receiver. 1979-08-01

Zariadenie založené na citlivom smerovom prijímači, ktoré zachytáva energiu odrazenú od laserom označeného cieľa a určuje smer cieľa vzhľadom na polohu prijímača.

laser target designating system; laser target marking system (admitted) – prípustný termín / systém laserového určenia cieľa

A system which is used to direct (aim or point) laser energy at a target. The system consists of the laser designator or laser target marker with its display and control components necessary to acquire the target and direct the beam of laser energy thereon. 1975-11-01

Systém používaný na nasmerovanie alebo zamierenie energie lasera na cieľ; skladá sa zo zariadenia na určenie alebo označenie cieľa s displejom a riadiacich prvkov potrebných na zachytenie cieľa a nasmerovanie lúča laserovej energie na tento cieľ.

laser target marker (admitted) – prípustný termín

Preferred term: laser designator.

laser target marking system (admitted) – prípustný termín

Preferred term: laser target designating system.

laser tracker / laserový navádzač

A device which locks on to the reflected energy from a laser marked/designated target and defines the direction of the target relative to itself. 1980-07-01

Zariadenie, ktoré zameria odrazenú energiu od laserom označeného/ určeného cieľa a stanoví smer cieľa vzhľadom na svoju polohu.

lashing (admitted) – prípustný termín

Preferred term: tie down.

lashing point (admitted) – prípustný termín

Preferred term: tie down point.

late / oneskorenie; s oneskorením

In artillery and naval fire support, a report made to the observer or spotter, whenever there is a delay in reporting "shot" by coupling a time in seconds with the report. 1974-08-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore správa odovzdaná pozorovateľovi, že došlo k oneskoreniu pri hlásení “výstrel”, s uvedením času v sekundách.

lateral gain / postranný - bočný zisk

The amount of new ground covered laterally by successive photographic runs over an area. 1973-04-01

Množstvo nového územia zosnímaného po stranách pri postupných leteckých fotografovaniach určitej oblasti.

lateral route / priečna cesta; vedľajšia cesta

A route generally parallel to the forward edge of the battle area, which crosses, or feeds into, axial routes. 1973-04-01

Cesta, vo všeobecnosti rovnobežná s predným okrajom priestoru bojovej činnosti, ktorá prechádza hlavnými prístupovými cestami alebo do nich ústi.

latest arrival date / hraničný dátum príchodu

In movement planning, the latest date, calculated from G-day, on which an organization or unit is required to arrive at the designated ports of debarkation. 2001-10-01

Pri plánovaní presunu najneskorší dátum vypočítaný od dňa G, v ktorom sa vyžaduje, aby organizácia alebo jednotka prišla do určených prístavov vykladania.

latitude band; latitudinal band (admitted) – prípustný termín / pás zemepisnej šírky

Any latitudinal strip, designated by accepted units of linear or angular measurement, which circumscribes the earth. 1973-04-01

Pás zemepisnej šírky obopínajúci zemeguľu, vyhradený na jednotné spracovanie dĺžkových a uhlových meraní prislúchajúcich tomuto pásu.

latitudinal band (admitted) – prípustný termín

Preferred term: latitude band.

lattice / mriežka; súradnicová sieť

A network of intersecting positional lines printed on a map or chart from which a fix may be obtained. 1973-04-01

Sieť pretínajúcich sa pozičných čiar, ktoré sú vytlačené na mape alebo riadiacom pláne, z ktorých sa dá určiť poloha.

launcher / odpaľovacie zariadenie

A device designed to support andhold a grenade, rocket or missile inposition for firing. 2018-09-04

Zariadenie určené na uloženie a stabilizáciu granátu, rakety alebo riadenej strely v polohe na odpálenie.

launching site / odpaľovacie stanovište; odpaľovacia základňa

Any site or installation with the capacity of launching missiles from surface to air or surface to surface. 1973-04-01

Akékoľvek miesto alebo objekt schopné odpáliť strely typu zem - vzduch alebo zem - zem.

launch pad / odpaľovacia plocha launch pad / odpaľovacia plocha

A concrete or other hard surface area on which a missile launcher is positioned. 1973-04-01

Betónová alebo iná spevnená plocha, na ktorej je umiestnené odpaľovacie zariadenie striel.

laydown bombing / bombardovanie z prízemného letu

A very low level bombing technique wherein delay fuses and/or devices are used to allow the attacker to escape the effects of his bomb. 1973-04-01

Spôsob bombardovania z veľmi malých výšok, pri ktorom sa využíva oneskorenie zapaľovača alebo odpaľovacieho zariadenia na umožnenie útočiacemu lietadlu uniknúť z dosahu účinkov vlastných bômb.

laying-up position / vyčkávacia pozícia

Any suitable position where naval units can berth, camouflage and replenish in preparation for forthcoming operations. 1984-10-01

Každé vhodné postavenie, kde môžu jednotky vojenského námorníctva zakotviť, ukryť sa/zamaskovať sa a doplniť zásoby pri príprave na blížiacu sa činnosť.

lay reference number; LRN / referenčné (identifikačné) číslo položenia námornej míny

In naval mine warfare, a number allocated to an individual mine by the minefield planning authority to provide a simple means of referring to it. 1975-11-01

V námornom mínovom boji číslo pridelené jednotlivej míne orgánom plánujúcim mínové pole na poskytnutie jednoduchého spôsobu na jej určenie.

lead collision course / kurz navedenia

A vector which, if maintained, would result in a collision between an interceptor and a target. 2001-10-01

Vektor prepadového stíhacieho lietadla, ktorého udržanie spôsobí jeho kolíziu s cieľom.

leadership development / rozvoj líderstva

The professional development of leaders to produce the most competent individuals possible. 2018-02-16

Profesionálny rast lídrov, ktorého cieľom je vyprodukovať maximálne kompetentných jednotlivcov.

lead pursuit / kurz navedenia

An interceptor vector designed to maintain a course of flight at a predetermined point ahead of a target. 1974-12-01

Vektor prepadového stíhacieho lietadla určený na udržanie smeru letu vo vopred určenom bode pred cieľom.

lead-through operation / prevedenie lodí (ponoriek) mínovým poľom

A maritime operation in which a guide ship leads other ships or submarines in their passage through channels established in a mined area. 2009-08-29

Námorná operácia, pri ktorej vedúca loď vedie ostatné lode alebo ponorky priechodmi vytvorenými v mínových poliach.

leapfrog / progression par bonds / presun so zabezpečením

Form of movement in which like supporting elements are moved successively through or by one another along the axis of movement of supported forces. 1973-04-01

Spôsob presunu, pri ktorom sa podporné prvky presúvajú postupne alebo za sebou v smere osi pohybu podporovaných síl.

leaver; convoy leaver (obsolete) – zastaraný termín / loď opúšťajúca konvoj

A merchant ship which breaks off from a convoy to proceed to a different destination and becomes independent. 1989-09-01

Obchodná loď, ktorá sa odpúta od hlavného konvoja, aby pokračovala v plnení inej úlohy, a stáva sa nezávislou.

leaver convoy / odpútaný konvoj

A convoy which has broken off from the main convoy and is proceeding to a different destination. 1978-06-01

Konvoj, ktorý opustil hlavný konvoj a pokračuje v plnení inej úlohy.

leaver section; LS / skupina lodí opúšťajúca hlavný konvoj

A group of ships forming part of the main convoy which will subsequently break off to become leavers or a leaver convoy. 1978-06-01

Skupina lodí, ktorá tvorí časť hlavného konvoja a ktorá sa postupne odpojí, a stáva sa odpútanou loďou alebo konvojom.

left (or right) / doľava (alebo doprava)

Terms used to establish the relative position of a body of troops. The person using the terms left or right is assumed to be facing in the direction of the enemy regardless of whether the troops are advancing towards or withdrawing from the enemy. 1973-08-01g

Termín používaný na určenie relatívnej polohy jednotky; u osôb používajúcich tento termín sa predpokladá, že sú čelom k nepriateľovi bez ohľadu na to, či jednotky postupujú vpred alebo ustupujú.

left (or right); right (or left) (admitted) – prípustný termín / ľavá (pravá) pozícia; vľavo (vpravo)

Correction used in adjusting fire to indicate that a lateral shift of the mean point of impact perpendicular to the reference line or spotting line is desired. 1973-08-01

Povel používaný pri oprave prvkov streľby na označenie, že sa vyžaduje bočný posun stredného bodu dopadu kolmého na referenčnú čiaru alebo čiaru pozorovania.

legend / legenda

An explanation of symbols used on a map, chart, sketch, etc., commonly printed in tabular form at the side of the map, etc. 1993-12-01

Vysvetlivky k symbolom používaným na mape, schéme, náčrte atď., ktoré sú spoločne uvedené v tabuľke na okraji mapy.

lens coating / povrchová vrstva šošovky

A thin transparent coating applied to a surface of a lens element. 1970-07-01

Tenká transparentná vrstva nanesená na povrch šošovky.

lens distortion / skreslenie šošovky

Image displacement caused by lens irregularities and aberrations. 1970-07-01

Posun obrazu spôsobený nepravidelnosťami a odchýlkami šošoviek.

lethal force; deadly force (admitted – prípustný termín) / smrtiaca sila

Force intended or likely to cause death, or serious injury resulting in death. 2015-02-18

Sila, ktorá má spôsobiť smrť alebo pravdepodobne spôsobiť smrť, alebo spôsobiť vážne zranenie s následkom smrti.

lethal weapon / zbraň so smrtiacim účinkom; smrtiaca zbraň

A weapon that can be used to cause death or serious bodily injury. 2004-06-22

Každá zbraň, ktorá môže byť použitá na usmrtenie alebo vážne zranenie osoby.

level-of-effort munitions / pohyblivé zásoby munície

In stockpile planning, munitions stocked on the basis of expected daily expenditure rate, the number of combat days and the attrition rate assumed, to counter targets the number of which is unknown. 1988-02-01

Pri plánovaní zásob materiálu úroveň zásob munície udržiavaná na sklade na základe predpokladanej dennej spotreby, počtu dní vedenia boja a predpokladaného množstva munície potrebného na pôsobenie na ciele, ktorých počet je neznámy.

level of supply / výška zásob

The quantity of supplies or materiel authorized or directed to be held in anticipation of future demands. 1973-04-01

Množstvo zásob alebo materiálu, ktoré je povolené alebo nariadené skladovať vzhľadom na budúce požiadavky.

L-hour / hodina L

In amphibious or airmobile operations, the time at which the first helicopter of a heliborne assault wave touches down or is due to touch down in the landing zone. 2009-08-26

V obojživelných alebo aeromobilných operáciách čas pristátia alebo predpokladaného pristátia prvého vrtuľníka útočnej vlny vrtuľníkového výsadku v zóne pristátia.

liaison / styčná činosť

The contact, intercommunication and coordination maintained between elements of the military and/or other non-military actors to ensure mutual understanding and unity of purpose and action. 2017-06-30

Kontakt, vzájomná komunikácia a koordinácia udržiavaná medzi prvkami vojenských a/alebo nevojenských subjektov na zabezpečenie vzájomného porozumenia a jednoty účelu a činnosti.

liberated territory / oslobodené územie

Any area, domestic, neutral or friendly, which, having been occupied by an enemy, is retaken by friendly forces. 1973-04-01

Každé územie, domáce, neutrálne alebo spojenecké, ktoré po okupovaní nepriateľskými silami opätovne obsadia vlastné sily.

lightening / odľahčenie

The operation (normally carried out at anchor) of transferring crude oil cargo from a large tanker to a smaller tanker, so reducing the draught of the larger tanker to enable it to enter port. 1979-03-01

Operácia (bežne vykonávaná pri zakotvení) na prečerpanie nákladu surovej ropy z väčšieho tankera do menšieho na zníženie ponoru a umožnenie vplávania väčšieho tankera do prístavu.

light filter / svetelný (optický) filter

An optical element such as a sheet of glass, gelatine or plastic dyed in a specific manner to absorb selectively light of certain colours. 1980-10-01

Optický prvok, ako napríklad tabuľka skla, želatína alebo plast, zafarbené špecifickým spôsobom na selektívne pohltenie svetla niektorých farieb.

light line / čiara zníženého osvetlenia vozidiel

A designated line forward of which vehicles are required to use blackout lights at night. 1973-04-01

Stanovená čiara, za ktorou sa vyžaduje, aby vozidlá používali v noci tlmené svetlá.

limited access route / cesta s obmedzeným prístupom

A oneway route with one or more restrictions which preclude its use by the full range of military traffic. 1980-01-01

Jednosmerná komunikácia s jedným alebo viacerými obmedzeniami, ktoré bránia jej využívaniu v plnom rozsahu na vojenskú dopravu.

limit of exploitation / hranica rozvíjania úspechu

A line beyond which subordinate commanders must not exploit the success of earlier stages of an attack. 2019-06-05

Čiara, za ktorou podriadení velitelia nesmú rozvíjať úspech predchádzajúcich etáp útoku.

limit of fire / bezpečnostný uhol

Safe angular limits for firing at aerial targets. 1974-02-01

Bezpečnostný uhol vedenia paľby na vzdušné ciele.

limit of fire / sektor paľby

The boundary marking off the area on which gun-fire can be delivered. 1974-02-01

Hranica vyznačujúca priestor, do ktorého sa môže viesť paľba z delostreleckých zbraní.

line / línia

Troop formation whose elements are located next to each other.
Note: By extension, pertains to the troop thus organized. 2019-06-05

Zostava jednotky s prvkami zoradenými vedľa seba.
Poznámka: V širšom zmysle patrí k takto organizovaným jednotkám.

linear scale (admitted) – prípustný termín

Preferred term: graphic scale.

line astern (admitted) – prípustný termín

Preferred term: trail formation.

line gauge / šírka riadku

A measurement of line width. 1974-02-01

Meranie šírky riadku.

line of arrival; line of impact

Preferred term: line of impact.

line of departure; LD / východisková čiara

In amphibious warfare, a suitably marked offshore coordinating line to assist assault craft to land on designated beaches at scheduled times. 1985-11-01

Vo vyloďovacích operáciách vhodne vyznačená mimopobrežná súčinnostná čiara pomáhajúca vyloďovacím plavidlám pristáť na vyznačených miestach pobrežia v naplánovaných časoch.

line of departure; LD / východisková čiara

In land warfare, a line designated to coordinate the departure of attack elements. 1985-11-01

V pozemnom boji čiara určená na koordinovanie odchodu útočiacich jednotiek.

line of impact; line of arrival (admitted) – prípustný termín / smer dopadu

A line tangent to the trajectory at the point of impact or burst. 1982-03-01

Dotyčnica k dráhe strely v mieste dopadu alebo výbuchu.

line of operation; LoO / línia operácie

A path linking decisive conditions to achieve an objective. 2017-09-01

Spojenie rozhodujúcich podmienok na dosiahnutie cieľa.

line search / prieskum pozdĺž komunikačných sietí

Reconnaissance along a specific line of communications, such as a road, railway or waterway, to detect fleeting targets and activities in general. 1979-08-01

Prieskum pozdĺž špecifických komunikačných liniek, napríklad cesty, železnice alebo vodnej cesty, na zisťovanie náhodných cieľov alebo činností vo všeobecnosti.

lines of communications / komunikácie (komunikačná sieť)

All the land, water, and air routes that connect an operating military force with one or more bases of operations, and along which supplies and reinforcements move. 1981-06-01

Pozemné, námorné a vzdušné trasy, ktoré spájajú operujúce ozbrojené sily s jednou alebo viacerými operačnými základňami a pozdĺž ktorých sa vykonáva zásobovanie a presun posíl.

link / spojenie; prípoj

A maritime route, other than a coastal or transit route, which links any two or more routes. 1975-11-01

Námorná trasa mimo pobrežnej alebo tranzitnej trasy spájajúca ktorékoľvek dve alebo viaceré trasy.

link / spojenie

In communications, a general term used to indicate the existence of communication facilities between two points. 1975-11-01

V komunikáciách všeobecný termín na označenie existencie komunikačných/ spojovacích zariadení medzi dvoma miestami.

liquid explosive / kvapalná výbušina

Explosive which is fluid at normal temperatures. 1977-12-01

Výbušnina, ktorá je pri normálnej teplote v kvapalnom stave.

list of targets (admitted) – prípustný termín

Preferred term: target list.

live exercise; LIVEX / taktické cvičenie LIVEX

An exercise involving real forces and units. 2016-09-16

Cvičenie za účasti reálnych jednotiek, útvarov a zväzkov.

load / nosnosť

The total weight of passengers or cargo transported. 2004-06-22

Celková hmotnosť cestujúcich alebo prepravovaného nákladu.

load control group / skupina na kontrolu nakladania

Personnel who are concerned with organization and control of loading within the pick-up zone. 1976-12-01

Osoby poverené organizáciou a riadením nakladania v rámci nakladacej zóny.

loaded weapon / zbraň s nasadeným (naplneným) zásobníkom

A weapon to which the ammunition is joined, but which is not charged and remains unable to fire. 2001-10-01

Zbraň s muníciou, ktorá ale nie je nabitá v hlavni a zostáva neschopná streľby.

loading / nakladanie; naloďovanie

The process of putting personnel, matériel, supplies and other freight on board ships, aircraft, trains, road vehicles or other means of conveyance. Note: In French, the word chargement excludes personnel. 1992-10-01

Proces nakladania osôb, materiálu, zásob a iného nákladu na lode, lietadlá, vlaky, cestné vozidlá alebo iné prostriedky dopravy. Poznámka: Vo francúzskom jazyku termín chargement nezahŕňa osoby.

loading plan / plán nakladania

All of the individually prepared documents that present in detail all instructions for the arrangement of personnel and the loading of equipment for one or more units, or for the special grouping of personnel and/or material for road, water, rail, or air transportation. 2018-12-06

Všetky individuálne pripravené dokumenty, ktoré podrobne uvádzajú všetky pokyny na prípravu personálu a na nakladanie výzbroje a výstroja pre jednu alebo viac jednotiek, alebo pre špeciálne skupiny personálu a/alebo materiálu na cestnú, vodnú, železničnú alebo leteckú prepravu.

loading point / nakladacie miesto

A point where one aircraft can be loaded or unloaded. 1976-12-01

Miesto, kde sa môže naložiť alebo vyložiť jedno lietadlo.

loading site / nakladací priestor

An area containing a number of loading points. 1997-07-09

Priestor, v ktorom sa nachádza určitý počet nakladacích miest.

load spreader / prostriedok na rozloženie záťaže; paleta

Material used to distribute the weight of a load over a given area to avoid exceeding designed mechanical stress. 2018-12-06

Prostriedok (paleta) používaný na rozloženie hmotnosti nákladu v danom priestore na zabránenie prekročeniu konštrukčného mechanického namáhania.

localizer / kurzový rádiomaják

A directional radio beacon which provides to an aircraft an indication of its lateral position relative to a predetermined final approach course. 1980-11-01

Smerový rádiomaják, ktorý poskytuje lietadlu údaje o jeho bočnej polohe vzhľadom na vopred stanovený kurz koncového priblíženia.

local wage rate post; LWR post (admitted – prípustný termín) / pracovná pozícia s miestnou mzdou

A post to be filled by a nondeployable, locally employed civilian who does not enjoy NATO status, and who is employed under terms set out in the contract of employment that must comply with legislation and regulations applicable in the host nation. 2015-02-18

Pozícia obsadzovaná miestnou civilnou osobou, ktorá nebude nasadzovaná, nemá štatút zamestnanca NATO a je zamestnaná na základe podmienok uvedených v pracovnej zmluve, ktorá musí byť v súlade s legislatívou a predpismi platnými v hostiteľskej krajine.

location diagram / schéma ukladania listov mapy

On a map or chart, a diagram shown in the margin to indicate the position of the sheet in relation to the surrounding country, or to adjoining sheets of the same or adjacent map series. 1973-03-01

Schéma ukladania listov mapy alebo riadiaceho plánu umiestnená na okraji a zobrazujúca polohu listu vzhľadom na okolitú krajinu alebo vedľajšie listy rovnakého alebo súvisiaceho súboru máp.

lock-on / automatické sledovanie cieľa

The state of a tracking system or target acquisition system which is continuously and automatically tracking a target, using one or more parameters. 2000-10-04

Stav systému automatického sledovania dráhy cieľa alebo systému na vyhľadávanie cieľa, pri ktorom je cieľ neustále a automatiky sledovaný s využitím jedného alebo viacerých parametrov.

logistic assessment / hodnotenie logistiky

An evaluation of the logistic support required to conduct a military operation, compared to the actual and/or potential logistic support available for that operation. 2000-10-04

Hodnotenie logistického zabezpečenia požadovaného na vedenie vojenskej operácie v porovnaní so skutočným a/ alebo potenciálnym logistickým zabezpečením dostupným pre túto operáciu.

logistic assistance / logistická podpora

A generic term used to denote types of assistance between and within military commands both in peace and war. 1973-03-01

Všeobecný termín používaný na označenie typu pomoci medzi veliteľstvami a v ich rámci v čase mieru i vojny.

logistic estimate of the situation / logistické hodnotenie situácie

An appraisal resulting from an orderly examination of the logistic factors influencing contemplated courses of action to provide conclusions concerning the degree and type of influence. 2019-06-05

Posúdenie, ktoré je výsledkom predošlého preverenia logistických faktorov ovplyvňujúcich zamýšľané spôsoby činnosti, s cieľom poskytnúť závery týkajúce sa stupňa a typu vplyvu.

logistics; Log. / logistika

The planning, preparation, coordination and execution of the supply, movement, maintenance and services to support the full spectrum of operations, using military, civil and commercial resources.

Plánovanie, prírpava, koordinácia a vykonávanie zásobovania, presunov, údržby a služieb na podporu úplného spektra operácií s využitím vojenských, civilných a komerčných zdrojov.

logistics lead nation; LLN / vedúca krajina v logistike

A nation that assumes overall responsibility for organizing and coordinating an agreed broad spectrum of logistic support for all or part of a multinational force, including headquarters, within a defined geographical area for a defined period. 2014-09-29

Krajina, ktorá prevzala celkovú zodpovednosť za organizáciu a koordináciu vopred dohodnutého širokého spektra logistickej podpory v prospech celých mnohonárodných síl alebo ich časti vrátane veliteľstiev v danom geografickom priestore po určenú dobu.

look / citlivosť

In mine warfare, a period during which a mine circuit is receptive of an influence. 1975-11-01

V mínovom boji obdobie, počas ktorého je obvod míny citlivý na vonkajšie vplyvy.

lost / nespozoroval; výbuch nespozoroval

In artillery and naval fire support, a spotting, of an observation used by a spotter or an observer to indicate that rounds fired by a gun or mortar were not observed. 1974-02-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore termín používaný pri pozorovaní pozorovateľom (delostreleckým, námorným), že dopady striel vystrelených z dela alebo minometu neboli spozorované.

lot / šarža

A quantity of homogeneous products or articles, identified by a single lot number, that is manufactured, assembled or renovated by one producer under uniform conditions and that is expected to function in an identical manner. 2021-09-28

Množstvo homogénnych výrobkov alebo predmetov označených jedinečným číslom, ktoré vyrába, montuje alebo renovuje jeden výrobca za rovnakých podmienok a od ktorých sa očakáva, že budú fungovať rovnakým spôsobom.

low airburst (admitted) – prípustný termín

Preferred term: low nuclear airburst.

low angle / dolný uhol

In artillery and naval gunfire support, an order or request to obtain low-angle fire (less than 45). 1974-09-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore nariadenie alebo vyžiadanie vedenia paľby dolnou skupinou uhlov (menej ako 45 stupňov).

low-angle fire / paľba dolnou skupinou uhlov

Fire delivered at angles of elevation below the elevation that corresponds to the maximum range of the gun and ammunition concerned. 1975-11-01

Paľba vykonávaná pod uhlom náměru, ktorý zodpovedá maximálnemu dostrelu dela so zodpovedajúcou muníciou.

low-angle loft bombing / bombardovanie z malého uhla stúpania

Type of loft bombing of free fall bombs wherein weapon release occurs at an angle less than 35 degrees above the horizontal. 1973-03-01

Typ bombardovania pri stúpajúcom lete s voľným pádom bômb, pri ktorom uvoľnenie zbrane nastane pod uhlom menším ako 35 stupňov nad horizontom.

low-level flight / let v prízemnej výške

A form of terrain flight, at heights of 500 feet or less above the ground or obstacles, flown at a constant speed but varying heights above ground level. 2020-06-30

Let vo výške do 500 stôp nad zemou alebo nad prekážkami vykonávaný pri konštantnej rýchlosti, ale v rôznej výške nad úrovňou zeme.

low nuclear airburst / jadrový výbuch v malej výške

A nuclear airburst that occurs at a sufficiently low height to cause significant damage to blast-resistant targets within a limited area. 2016-04-13

Jadrový vzdušný výbuch uskutočnený v dostatočne malej výške nad zemským povrchom, aby zapríčinil rozsiahle škody na zodolnených cieľoch v obmedzenom priestore.

low-velocity drop / nízka rýchlosť vysadenia

A drop procedure in which the drop velocity does not exceed 30 feet per second. 1973-03-01

Spôsob zhodenia, pri ktorom rýchlosť nesmie presiahnuť 30 stôp za sekundu.

LWR post (admitted) – prípustný termín

Preferred term: local wage rate post.

M

Mach front; (admitted) – prípustný termín / Machova vlna

Preferred term: Mach stem.

Mach stem; Mach front (admitted) – prípustný termín / Machova vlna

The shock front formed by the fusion of the incident and reflected shock fronts from an explosion. The term is generally used with reference to a blast wave, propagated in the air, reflected at the surface of the earth. In the ideal case, the Mach stem is perpendicular to the reflecting surface and slightly convex (forward). 1971-09-01

Čelo rázovej vlny vytvorené spojením čiel priamych a odrazených rázových vĺn z výbuchu; Termín sa pvšeobecne ouží v súvislosti s tlakovou vlnou šíriacou sa vzduchom a odrazenou od povrchu zeme; V ideálnom prípade je Machova vlna kolmá na povrch odrazu a nepatrne vypuklá (dopredu).

magnetic bearing / magnetický smerník

Bearing measured with reference to magnetic north. 2023-09-28

Poloha meraná vzhľadom na magnetický sever.

magnetic circuit (admitted) – prípustný termín

Preferred term: magnetic mine.

magnetic compass / magnetický kompas

An instrument containing a freely suspended magnetic element which displays the direction of the horizontal component of the earth's magnetic field at the point of observation. 1974-02-01

Prístroj so zabudovaným voľne zaveseným magnetickým prvkom ukazujúci smer horizontálnej zložky zemského magnetického poľa vzhľadom na polohu pozorovateľa.

magnetic mine; magnetic circuit (admitted) – prípustný termín / magnetická mína

A mine which responds to the magnetic field of a target. 1976-12-01

Mína reagujúca na magnetické pole cieľa.

magnetic minehunting / vyhľadávanie mín magnetickými detektormi

The process of using magnetic detectors to determine the presence of mines or minelike objects which may be either on or protruding from the sea-bed, or buried. 1976-12-01

Používanie magnetických detektorov na zisťovanie prítomnosti mín alebo objektov podobných mínam, ktoré sa môžu nachádzať na dne alebo vyčnievať z morského dna alebo môžu byť zapustené.

magnetic north / magnetický sever

The direction indicated by the north seeking pole of a freely suspended magnetic needle, influenced only by the earth's magnetic field. 1973-03-01

Smer udávaný voľne zavesenou magnetickou strelkou, na ktorú pôsobí iba magnetické pole zeme.

main aerodrome / hlavné letisko

Aerodrome designed for permanent occupation in peacetime, also suitable for use in wartime and having sufficient operational facilities for full use of its combat potential. 1994-11-01

Letisko plánované na stále využívanie v čase mieru, vhodné aj na využívanie v čase vojny a majúce dostatočné prevádzkové vybavenie na plné využitie jeho vojnového potenciálu.

main attack / hlavný útok

An attack directed against the chief objective of the campaign, major operation or battle. 1996-11-20

Útok zameraný na dosiahnutie hlavného cieľa operácie alebo boja.

main attack / hlavný útok

The principal attack or effort into which the commander throws the full weight of the offensive power at his disposal. 1996-11-20

Hlavný útok alebo úsilie, na ktoré veliteľ vyčlení hlavnú časť útočných síl vo svojej podriadenosti.

main convoy / hlavný konvoj

The convoy as a whole which sails from the convoy assembly port/anchorage to its destination. It may be supplemented by joiners or joiner convoys, and leavers or leaver convoys may break off. 2000-10-04

Konvoj ako celok, ktorý sa plaví z prístavu alebo kotvišťa zhromaždenia na miesto určenia; môže ho doplniť alebo sa od neho odpojiť plavidlo alebo konvoj.

main detonating line / hlavné bleskovicové vedenie

In demolition, a line of detonating cord used to transmit the detonation wave to two or more branches. 1991-01-01

Pri demolácii bleskovica používaná na prenos detonačnej vlny k dvom alebo viacerým vetvám.

main effort, priority of effort (admitted) – prípustný termín / hlavné úsilie

A concentration of forces or means in a particular area and at a particular time to enable a commander to bring about a decision. 2012-01-30

Sústredenie síl a prostriedkov na konkrétnom mieste a v konkrétnom čase na vykonanie rozhodujúceho úderu.

mainguard / hlavná stráž

Element of an advanced guard. 1973-03-01

Prvok predsunutej stráže.

main supply route; MSR / hlavná zásobovacia cesta

The route or routes designated within an area of operations upon which the bulk of traffic flows in support of military operations. 1973-03-01

Cesta alebo cesty vyznačené v priestore operácie, po ktorých sa vykonáva podstatná časť prepravy na zabezpečenie vojenských operácií.

maintainability / opraviteľnosť

The ability to be retained in, or restored to a state to perform as required, under given conditions of use and maintenance.

Note: Given conditions would include aspects that affect maintainability, such as: location for maintenance, accessibility, maintenance procedures and maintenance resources. 2018-12-06

Schopnosť udrži/avania alebo navrátenia do stavu požadovanej funkčnosti pri vykonávaní údržby za určených podmienok.

Poznámka: Určené podmienky zahŕňajú aspekty ovplyvňujúce opraviteľnosť, ako sú napr. miesto údržby, dostupnosť, postupy údržby a zdroje údržby.

maintenance / údržba

All actions taken to retain equipment and infrastructure in or to restore them to specified conditions. 2024-07-25

Všetka činnosť na udržanie techniky a infraštruktúry v stanovenom technickom stave alebo na uvedenie do stanoveného stavu.

maintenance collection point; MCP / zhromaždisko techniky vyžadujúcej opravu

A point established to collect equipment awaiting repair, controlled exchange, cannibalisation or evacuation. 2019-06-05

Miesto zriadené na zhromaždenie výzbroje a výstroja (vybavenia) vyžadujúcich opravu, riadenú výmenu, vyťaženie alebo odsun.

maintenance point / miesto vykonávania opráv

A location where a maintenance unit, or part of it, conducts maintenance. 2018-12-06

Miesto, kde opravárenská jednotka alebo jej časť vykonáva opravy a údržbu.

major nuclear power / významná jadrová mocnosť

Any nation that possesses a nuclear striking force capable of posing a serious threat to every other nation. 1970-07-01

Krajina vlastniaca útočné jadrové sily schopné predstavovať vážnu hrozbu pre ktorúkoľvek inú krajinu.

major port / dôležitý prístav

Any port with two or more berths and facilities and equipment capable of discharging 100,000 tons of cargo per month from ocean-going ships. Such ports will be designated as probable nuclear targets. 1973-03-01

Prístav s dvoma alebo viacerými kotvišťami, vybavením a zariadeniami na vyloženie 100 000 ton lodného nákladu za mesiac zo zaoceánskych lodí; takéto prístavy sa označujú ako pravdepodobné ciele jadrových útokov.

major water terminal / dôležitý vodný terminál

A water terminal with facilities for berthing numerous ships simultaneously at wharves and/or working anchorages, located within sheltered coastal waters adjacent to rail, highway, air and/or inland water transportation nets. It covers a relatively large area, and its scope of operation is such that it is designated as a probable nuclear target.1973-03-01

Vodný terminál s vybavením umožňujúcim súčasné zakotvenie viacerých lodí pri mólach alebo v pracovných kotvištiach; umiestnený je v chránených pobrežných vodách v blízkosti železničnej, diaľničnej alebo leteckej dopravnej siete alebo siete vnútrozemskej riečnej dopravy; pokrýva pomerne veľkú plochu a jeho operačné možnosti sú také, že sa označuje ako pravdepodobný cieľ jadrového útoku.

manoeuvre / manéver

A movement to place ships or aircraft in a position of advantage over the enemy. 1982-08-01

Presun lodí alebo lietadiel do výhodnejšieho postavenia na získanie prevahy nad nepriateľom.

manoeuvre / manéver

A tactical exercise carried out at sea, in the air, on the ground, or on a map in imitation of war. 1982-08-01

Taktické cvičenie vykonávané na mori, vo vzduchu, na zemi alebo na mape pri imitovaní vojny.

manoeuvre / manéver

Employment of forces on the battlefield through movement in combination with fire, or fire potential, to achieve a position of advantage in respect to the enemy in order to accomplish the mission. 1982-08-01

Použitie síl na bojisku prostredníctvom pohybu v spojitosti s paľbou alebo palebnou silou na dosiahnutie výhody nad nepriateľom s cieľom splnenia celkovej úlohy.

manoeuvre / manéver

The operation of a ship, aircraft, or vehicle, to cause it to perform desired movements. 1982-08-01

Činnosť lode, lietadla alebo vozidla, ktorej výsledkom je vykonanie požadovaného premiestnenia.

manoeuvring area / prevádzková plocha

That part of on aerodrome to be used for the take-off and landing of aircraft and for the surface movement of aircraft associated with take-off and landing, excluding aprons. 1981-09-01

Časť letiska používaná na vzlet a pristávanie lietadiel a na ich rolovanie spojené so vzletom a pristávaním; s výnimkou rampy.

man portable / prenosný

Capable of being carried by one man. Specifically, the term may be used to qualify:

a. Items designed to be carried as an integral part of individual, crew served or team equipment of the dismounted soldier in conjunction with his assigned duties. Upper weight limit: approximately 14 kilogrammes (31 pounds).

b. In land warfare, equipment which can be carried by one man over long distance without serious degradation of the performance of his normal duties. 1978-10-01

Určený na prenášanie jedným mužom; špeciálne sa týmto termínom označuje:

a. predmet určený na nesenie a neoddeliteľnú súčasť materiálu jednotlivca, posádky alebo družstva vysadených vojakov spojené s ich určením; váha je limitovaná na 14 kilogramov (31 libier);

b. v pozemnom boji výzbroj nesená jedným mužom na veľkú vzdialenosť bez vážneho obmedzenia plnenia jeho bežných povinností.

manpower scaling guidelines (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: workforce scaling guidelines.

map reference / spresnenie polohy podľa mapy; súradnica

A means of identifying a point on the surface of the earth by relating it to information appearing on a map, generally the graticule or grid. 1979-08-01

Spôsob identifikácie polohy bodu na povrchu zeme jeho uvedením do spojitosti s informáciami uvádzanými na mape, obyčajne vzhľadom na sieť rovnobežiek a poludníkov na mape alebo rovinnej súradnicovej sústave.

map reference code / mapový kód

A code used primarily for encoding grid coordinates and other information pertaining to maps. This code may be used for other purposes where the encryption of numerals is required. 1968-01-01

Kód používaný najmä na zakódovanie súradnicovej siete a ostatných informácií, ktoré sa týkajú mapy; môže sa používať aj na iné účely, ak sa vyžaduje zakódovanie číselných údajov.

map sheet; chart sheet (admitted) – prípustný termín / hárok mapy

An individual map or chart either complete in itself or part of a series. 1971-09-01

Jednotlivý list mapy alebo riadiaceho plánu daného súboru alebo série máp.

march / pochod

A tactical movement between locations by combat and other forces during which enemy contact is neither expected, nor sought, despite the forces' preparation for such contact. 2018-12-06

Taktický presun bojových a ostatných jednotiek medzi lokalitami, počas ktorého sa dotyk s nepriateľom neočakáva ani nevyhľadáva napriek pripravenosti síl na takýto dotyk.

margin / lem; okraj

In cartography, the area of a map or chart lying outside the border. 1979-08-01

V kartografii priestor na mape alebo riadiacom pláne ležiaci za jej rámčekom.

marginal data; marginal information (admitted) – prípustný termín / údaje uvádzané na okraji

All explanatory information given in the margin of a map or chart which clarifies, defines, illustrates, and/or supplements the graphic portion of the sheet. 1971-04-01

Všetky vysvetľujúce informácie uvádzané na okraji mapy alebo riadiaceho plánu, ktoré objasňujú, definujú, ilustrujú alebo dopĺňajú grafickú časť mapy.

marginal information (admitted) – prípustný termín

Preferred term: marginal data.

maritime interdiction operation; MIO / námorná operácia na izoláciu priestoru

An operation conducted to enforce prohibition on the the maritime movement of specified persons or materiel within a defined geographic area. 2006-01-06

Operácia vedená na vynútenie si dodržiavania zákazu námorného pohybu pre určité osoby alebo materiál v definovanej geografickej oblasti.

maritime operation / námorná bojová činnosť; námorná operácia

An action performed by forces on, under, or over the sea to gain or exploit control of the sea or to deny its use to the enemy. 1973-03-01

Činnosť vykonávaná silami nad hladinou, na hladine a pod hladinou mora na získanie alebo využitie kontroly v danom priestore alebo na zabránenie jeho používania protivníkom.

mark / označenie - určenie cieľa

In artillery and naval fire support:

a. to call for fire on a specified location in order to orient the observer/spotter or to indicate targets;

b. to report the instant of optimum light on the target produced by illumination shells. 1989-02-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore:

a. vyžiadanie paľby do stanoveného priestoru na zorientovanie pozorovateľa/ riadiaceho streľby alebo označenie cieľa;

b. hlásenie okamihu optimálneho osvetlenia cieľa osvetľovacími granátmi.

mark / označenie - určenie cieľa

In naval operations, to use a maritime unit to maintain an immediate offensive or obstructive capability against a specified target.

V námorných operáciách použitie námorných jednotiek na udržanie aktuálnej ofenzívy alebo narušovacích spôsobilostí na špecifický cieľ.

marker / značka; signalizačné zariadenie

A visual or electronic aid used to mark a designated point. 1989-02-01

Vizuálna alebo elektronická pomôcka používaná na označenie určeného miesta alebo bodu.

marker / hliadkovacia loď; značka; signalizačné zariadenie

In naval operations, a maritime unit which maintains an immediate offensive or obstructive capability against a specified target. 1989-02-01

V námorných operáciách jednotka, ktorá si udržiava bezprostrednú útočnú alebo zdržiavaciu schopnosť proti určitému cieľu.

V letectve: Predmet umiestnený nad úrovňou zeme na vyznačenie prekážky alebo vymedzenie hranice. Poznámka: Definícia slova „markér“ je prevzatá z predpisu L-14 Letiská (normy ICAO).

marker ship / orientačná loď - plavidlo (pri vyloďovacích operáciách)

In an amphibious operation, a ship which takes accurate station on a designated control point. It may fly identifying flags by day and show lights to seaward by night. 1973-03-01

Pri obojživelných operáciách loď, ktorá zaujíma presné postavenie na určenom kontrolnom mieste; vo dne môže vyvesiť identifikačné vlajky a v noci rozsvietiť signálne svetlá obrátené smerom k moru.

marking / označenie; vyznačovanie

In explosive ordnance disposal, the emplacement of one or more signs to identify the position of a hazard or the boundary of a hazardous area.

Note: This may include the use of paint marks, but also the erection of physical barriers. 2018-12-06

Pri zneškodňovaní a zničení nevybuchnutej munície umiestňovanie jedného alebo viacerých označení, ktoré určujú nebezpečné miesto alebo hranicu nebezpečného priestoru.

Poznámka: označovanie môže zahŕňať využite farebného označenia rovnako ako vztýčenie fyzických prekážok.

marking error / označenie odchýlky

In naval mine warfare, the distance and bearing of a marker from a target. 1975-11-01

V námornom mínovom boji vzdialenosť a smer od značky k cieľu.

marking fire / značkovacia paľba

Fire placed on a target for the purpose of identification. 1974-08-01

Paľba vedená na cieľ na jeho označenie.

marking panel / vytyčovací terč

A sheet of material displayed for visual communication usually between friendly units. 1973-03-01

Tabuľa z ľubovoľného materiálu určená na vizuálnu komunikáciu, zvyčajne medzi vlastnými jednotkami.

marking team / značkovacia - vytyčovacia skupina

Personnel landed in the landing area with the task of establishing navigational aids. 1973-03-01

Osoby dopravené do priestoru vzdušného výsadku na zriadenie pomocného navigačného stanovišťa.

married failure / zlyhanie uvoľnenia (námornej míny)

In naval mine warfare, a moored mine lying on the sea-bed connected to its sinker from which it has failed to release owing to defective mechanism. 1975-11-01

V námornom mínovom boji ukotvená mína, ktorá leží na morskom dne spojená so závažím, od ktorého sa neuvoľnila pre poruchu mechanizmu.

marshalling / sústredenie

The process by which units participating in an amphibious or airborne operation, group together or assemble when feasible or move to temporary camps in the vicinity of embarkation points, complete preparations for combat or prepare for loading. 1973-03-01

Proces, pri ktorom sa jednotky zúčastňujúce na obojživelnej alebo leteckej operácii zoskupujú alebo vhodne zhromažďujú, alebo sa presúvajú do dočasných táborov v blízkosti naloďovacích miest, dokončujú prípravy na boj alebo sa pripravujú na nalodenie.

marshalling / sústredenie

The process of assembling, holding, and organizing supplies and/or equipment, especially vehicles of transportation, for onward movement. 1973-03-01

Proces zhromažďovania, udržiavania a organizovania zásob a/ alebo výzbroje, najmä dopravných prostriedkov, na postup vpred.

masking (obsolete) – zastaraný temín / maskovanie

Preferred term: electromagnetic masking.

mass / sústredenie vojsk; zraz; zhustenie (nástupový tvar)

The concentration of combat power. 1974-04-01

Sústredenie bojovej sily.

mass / sústredenie vojsk; zraz; zhustenie (nástupový tvar)

The military formation in which units are spaced at less than the normal distances and intervals. 1971-04-01

Bojová zostava, ktorej jednotky sú rozmiestnené v menších ako bežných vzdialenostiach a intervaloch.

master film / hlavný film (originál)

The earliest generation of imagery (negative or positive) from which subsequent copies are produced. 1975-11-01

Originál (negatívu alebo pozitívu), z ktorého sa zhotovujú ďalšie kópie.

master plot; sortie plot (admitted) – prípustný termín / základný nákres pokrytia

A portion of a map or overlay on which are drawn the outlines of the areas covered by an air photographic sortie. Latitude and longitude, map, and sortie information are shown. 1974-12-01

Časť mapy alebo priesvitky, na ktorej sú zakreslené hlavné obrysy oblastí, kde sa vykonal vzdušný fotografický prieskum; zobrazuje informácie o zemepisnej šírke a dĺžke, mape a lete.

materials handling; MH / manipulácia s materiálom

The movement of materials, whether raw, semi-finished, finished or scrap before, during and after their production, in warehouses and storage sites as well as in receiving and shipping areas. 2018-12-06

Pohyb materiálu – surovín, polotovarov, finálnych výrobkov alebo odpadu – pred výrobným procesom, počas neho a na jeho konci, v skladoch a v skladovacích priestoroch, ako aj v miestach jeho prijímania a distribúcie.

materiel / materiál

The items used to equip, maintain and support military forces in their activities.

Note: Materiel includes software, but excludes real estate, installations and utilities. 2018-02-16

Položky používané na vyzbrojenie a vystrojenie, udržiavanie a podporu vojenských síl v ich aktivitách.

Poznámka: Materiál zahŕňa softvér; nezahŕňa nehnuteľnosti, zariadenia a služby.

materiel control (admitted) – prípustný termín

Preferred term: inventory control.

materiel management (admitted) – prípustný termín

Preferred term: inventory control.

maximum effective range; MER / maximálny účinný dostrel

The maximum distance at which a weapon may be expected to be accurate and achieve the desired result. 1983-07-01

Maximálna vzdialenosť, v ktorej sa predpokladá presnosť zbrane a jej žiadúci účinok.

maximum elevation figure / maximálna výška terénu

A figure, shown in each quadrangle bounded by ticked graticule lines on aeronautical charts, which represents the height in thousands and hundreds of feet, above mean sea level, of the highest known natural or man-made feature in that quadrangle, plus suitable factors to allow for inaccuracy and incompleteness of the topographical heighting information. 1987-07-01

Číselný údaj uvedený v každom štvorci ohraničenom priamkami štvorcovej siete na leteckých navigačných mapách, ktorý predstavuje výšku v tisícoch a stovkách stôp nad strednou úrovňou hladiny mora, najvyššieho známeho prírodného alebo umelo vytvoreného miesta v tomto štvorci; plus niektoré faktory uvádzajúce nepresnosť alebo neúplnosť topografických údajov o výške.

maximum landing weight / maximálna pristávacia hmotnosť

The maximum gross weight due to design or operational limitations at which an aircraft is permitted to land. 1973-03-01

Celková maximálna hmotnosť, daná konštrukciou alebo prevádzkovými obmedzeniami, s ktorou sa lietadlu povolí pristáť.

maximum operating depth / maximálna operačná hĺbka

The depth which a submarine is not to exceed during operations. This depth is determined by the submarines national naval authority. 1981-09-01

Hĺbka, ktorú ponorka nemá prekročiť počas operácie; túto hĺbku určí národný námorný úrad.

maximum ordinate; vertex height (admitted) – prípustný termín / maximálna výška (dráhy letu)

In artillery and naval fire support, the height of the highest point in the trajectory of a projectile above the horizontal plane passing through its origin. 1974-12-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore výška najvyššieho bodu dráhy letu strely nad horizontálnou rovinou prechádzajúcou jej počiatkom.

maximum permissible concentration (admitted) – prípustný termín

Preferred term: radioactivity concentration guide.

maximum permissible dose / maximálna prípustná dávka

That radiation dose which a military commander or other appropriate authority may prescribe as the limiting cumulative radiation dose to be received over a specific period of time by members of his command, consistent with current operational military considerations. 2016-12-14

Dávka ožiarenia, ktorú môžu veliteľ alebo iný zodpovedný orgán určiť ako hraničnú celkovú dávku ožiarenia prijatú príslušníkmi jednotky za určité časové obdobie na základe aktuálnych operačných vojenských faktorov.

maximum range / maximálny dostrel

The greatest distance a weapon can fire without consideration of dispersion. 1976-08-01

Najväčšia vzdialenosť, na ktorú môže zbraň viesť paľbu bez zohľadnenia rozptylu.

maximum sustained speed / maximálna dlhodobá rýchlosť; maximálna cestovná rýchlosť

In road transport, the highest speed at which a vehicle, with its rated payload, can be driven for an extended period on a level first-class highway without sustaining damage. 1973-03-01

V cestnej doprave najvyššia rýchlosť, ktorou smie ísť vozidlo s menovitým zaťažením dlhší čas po ceste prvej triedy bez toho, aby došlo k jeho trvalému poškodeniu.

maximum take-off weight / maximálna vzletová hmotnosť

The maximum gross weight due to design or operational limitations at which an aircraft is permitted to take-off. 1973-03-01

Celková maximálna hmotnosť, s ktorou sa lietadlu povolí vzlietnuť na základe konštrukčných alebo prevádzkových obmedzení.

M-day / deň M

The day on which mobilization commences or is due to commence. 2009-08-26

Deň začatia alebo predpokladaného začatia mobilizácie.

meaconing / systém klamnej navigácie

A system of receiving radio beacon signals and rebroadcasting them on the same frequency to confuse navigation. The meaconing stations cause inaccurate bearings to be obtained by aircraft or ground stations. 1973-03-01

Systém, ktorý prijíma signály z rádiového majáka a vysiela ich na rovnakej frekvencii na klamnú navigáciu; stanice s klamným vysielaním spôsobia, že lietadlá alebo pozemné stanice získavajú nepresné údaje o kurze.

mean point of burst (admitted) – prípustný termín

Preferred term: mean point of impact.

mean point of impact; centre of burst (admitted) – prípustný termín; main point of burst (admitted) – prípustný termín / stredný bod dopadu (zásahu)

The point whose coordinates are the arithmetic means of the coordinates of the separate points of impact/burst of a finite number of projectiles fired or released at the same aiming point under a given set of conditions. 1978-10-01

Bod, ktorého súradnice sú aritmetickým priemerom súradníc jednotlivých bodov dopadu alebo výbuchu konečného počtu striel odpálených alebo zhodených na ten istý cieľ za stanovených podmienok.

measured mile / merná míľa

In maritime navigation, distance precisely measured and marked, used by a vessel to calibrate its log. 1995-05-02

V námornej navigácii vzdialenosť presne meraná a zaznamenaná, ktorú používa plavidlo na kalibráciu lodného rýchlomeru.

measurement and signature intelligence; MASINT / spravodajstvo technických charakteristík

Intelligence derived from the scientific and technical analysis of data obtained from sensing instruments for the purpose of measuring any distinctive features associated with the source, emitter or sender to facilitate their identification. 2024-10-18

Spravodajstvo odvodené z vedeckých a technických analýz údajov získaných zo senzorov s cieľom merať akékoľvek významné charakteristiky spojené so zdrojom, žiaričom alebo vysielačom na uľahčenie ich ďalšieho merania a identifikácie.

measure of performance; MOP / merateľný ukazovateľ výkonnosti

A criterion that is tied to measuring task accomplishment in order to assess friendly actions. 2021-10-26

Kritérium merania plnenia úloh s cieľom posúdiť činnosť vlastných síl.

measuring magnifier / mikrometrická lupa

A magnifying instrument incorporating a graticule for measuring small distances. 1973-03-01

Zväčšujúci prístroj, ktorý má v ohniskovej rovine umiestnené lineárne merítko na meranie malých vzdialeností.

mechanical sweep / mechanické vyhľadávanie

In naval mine warfare, any sweep used with the object of physically contacting the mine or its appendages. 1975-11-01

V námornom mínovom boji vyhľadávanie mín pomocou objektu fyzicky sa kontaktujúceho s mínou, alebo jej príslušenstvom.

median incapacitating dose / stredná hodnota zneschopňujúcej dávky

The dose of an agent that will produce temporary physical and/or mental disabling conditions in 50 percent of exposed, unprotected individuals. 2020-10-01

Dávka látky, ktorá spôsobí stav dočasného fyzického alebo mentálneho zneschopnenia u 50 percent exponovaných nechránených osôb.

median lethal dose; LD_{50} /stredná smrteľná dávka

The dose of chemical, toxin, pathogen or ionizing radiation that would kill 50% of exposed, unprotected and untreated personnel. 2019-01-28

Dávka chemickej látky, toxínu, patogénov alebo ionizujúceho žiarenia, ktorá by zabila 50 % zasiahnutých nechránených a neošetrených osôb.

median lethal radiation dose; $LD_{50/x}$ (admitted) – prípustný termín / stredná smrteľná dávka ožiarenia

The amount of ionizing radiation absorbed by the whole body in a given period of time, which would be fatal without medical treatment to 50 percent of exposed personnel.

Note: LD50/60 means that without medical treatment 50% of the exposed personnel will die within 60 days. 2019-01-28

Množstvo ionizujúcej radiácie absorbované celým telom za daný časový interval, smrteľné bez poskytnutia zdravotnej starostlivosti pre 50 % zasiahnutých osôb.

Poznámka: LD50/60 vyjadruje fakt, že bez poskytnutia zdravotnej starostlivosti 50 % zasiahnutého personálu zomrie do 60 dní.

medical intelligence; MedIntel; MEDINT (admitted – prípustný termín) / zdravotnícke spravodajské informácie

A specialized intelligence product derived from medical, bio-scientific, epidemiological, environmental and other information related to human or animal health.

Note(s): This intelligence product, being of a specific technical nature, may require medical expertise throughout its processing within the intelligence cycle. 2023-01-16

Špecializovaný spravodajský produkt odvodený zo zdravotníckych, biovedeckých, epidemiologických, environmentálnych a iných informácií týkajúcich sa zdravia ľudí alebo zvierat.

Poznámka: Tento spravodajský produkt špecifickej technickej povahy, si môže počas spracovania v rámci spravodajského cyklu vyžadovať zdravotnícke znalosti.

medical officer / dôstojník zdravotníckej služby; vojenský lekár

An officer of a nation's medical service or branch who possesses a nationally recognized qualification in medicine. 2016-05-13

Dôstojník vojenskej zdravotníckej služby alebo zložky, ktorý je držiteľom národne uznanej zdravotníckej kvalifikácie.

medical pre-deployment preparation / zdravotnícka príprava pred nasadením

All medical and dental measures taken to ensure that military personnel retain the ability to carry out operational duties, unimpeded by physical or psychological problems.

Note: Such measures include prophylactic and curative treatment, immunizations and health education. 2020-10-01

Všetky lekárske a stomatologické opatrenia prijaté na zabezpečenie zachovania schopnosti vojenského personálu vykonávať operačné povinnosti bez fyzických alebo psychologických problémov.

Poznámka: Medzi tieto opatrenia patrí profylaktická a liečebná starostlivosť, imunizácia a zdravotná výchova.

meeting engagement / stretný boj

A combat action that occurs when a moving force, incompletely deployed for battle, engages an enemy at an unexpected time and place. 1973-08-01

Bojová činnosť, ku ktorej dôjde, keď presúvajúca sa jednotka, ktorá nie je plne rozvinutá na boj neočakávane narazí na nepriateľa.

member country (admitted) – prípustný termín

Preferred term: member state.

member nation (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: member state.

member state; MS; member country (admitted – prípustný termín); memeber nation (deprecated – neschválený termín) / členský štát

A signatory to the North Atlantic Treaty. 2019-02-25

Signatár Severoatlantickej zmluvy.

merchant ship; MERSHIP / obchodná loď

A vessel engaged in mercantile trade except river craft, estuarial craft, or craft which operate solely within harbour limits. 1978-10-01

Plavidlo zapojené do obchodnej činnosti, s výnimkou riečnych plavidiel, plavidiel pôsobiacich v ústiach riek alebo plavidiel, ktoré operujú výlučne v rámci hraníc prístavu.

merchant shipping / obchodné loďstvo

In naval cooperation and guidance for shipping, the complete commercial maritime industry, including the fishing industry. 2007-03-02

V rámci spolupráce vojenského námorníctva a obchodného loďstva sa jedná o kompletné obchodné námorníctvo vrátane rybárstva.

merchant ship reporting and control message system / systém riadenia a hlásenia obchodných lodí

A world-wide message system for reporting the movements of and information relating to the control of merchant ships. 1979-03-01

Celosvetový systém hlásenia o pohyboch lodí a informáciách týkajúcich sa riadenia obchodných lodí.

message; Msg / správa

A thought or idea expressed briefly in plain, coded, or secret language, prepared in a form suitable for transmission by any means of communication. 2023-02-10

Stručne vyjadrená myšlienka alebo úvaha v otvorenom, kódovanom alebo šifrovanom tvare, pripravená na prenos akýmkoľvek komunikačným prostriedkom.

meteorological and oceanographic; METOC / meteorologický a oceánografický

Note(s): Covers meteorology, oceanography, climatology and space weather. 2024-01-31

Poznámka: Zahŕňa meteorológiu, oceánografiu, klimatológiu a vesmírne počasie.

microform / mikrozáznam; mikrosnímka

A generic term for any form, whether film, videotape, paper or other medium, containing miniaturized or otherwise compressed images which cannot be read without special display devices. 1981-06-01

Všeobecný názov pre akýkoľvek nosič, či už film, video, papier alebo iné médium obsahujúce miniaturizované alebo inak zhustené zobrazenie, ktoré nie je možné prečítať bez špeciálneho zobrazovacieho zariadenia.

midcourse guidance / navádzanie v strednej časti letu

The guidance applied to a missile between termination of the launching phase and the start of the terminal phase of flight. 1975-11-01

Navádzanie používané pri strele s vlastným pohonom medzi skončením fázy odpálenia a začiatkom konečnej fázy letu.

military assistance; MA / vojenská asistencia

A broad range of activities that support and influence critical friendly assets through training, advising, mentoring or the conduct of combined operations. Note: The range of military assistance is considerable and includes, but is not limited to: capability building of friendly security forces; engagement with local,

regional, and national leadership or organizations; and civic actions supporting and influencing the local population. 2015-02-18

Široký rozsah aktivít podporujúcich a ovplyvňujúcich najdôležitejšie spriatelené sily a prostriedky prostredníctvom výcviku, poradnej činnosti, dozorovania alebo vykonávania mnohonárodných operácií. Poznámka: rozsah vojenskej pomoci je značný a zahŕňa okrem iného spôsobilosti na budovanie spriatelených bezpečnostných síl; zapojenie sa do miestnych, regionálnych a národných líderských aktivít alebo organizácií; zapojenie sa do civilno-vojenských aktivít podporujúcich a ovplyvňujúcich miestne obyvateľstvo.

military convoy / vojenský konvoj (prúd)

A land or maritime convoy that is controlled and reported as a military unit. A maritime convoy can consist of any combination of merchant ships, auxiliaries or other military units. 1984-03-01

Pozemný alebo námorný konvoj riadený a ohlásený ako vojenská jednotka. Námorný konvoj sa môže skladať z akejkoľvek kombinácie obchodných lodí, pomocných plavidiel alebo iných vojenských jednotiek.

military engineering; MILENG / ženijné zabezpečenie

A function in support of operations to shape the physical operating environment. 2018-12-06

Funkcia na podporu operácií na formovanie fyzickej zložky operačného prostredia.

military geographic documentation; MGD / vojenská geografická dokumentácia

Military geographic information that has been evaluated, processed, summarized and published in standardized format in order to meet a military requirement. 2017-09-01

Vojenské geografické informácie, ktoré boli vyhodnotené, spracované, zhrnuté a publikované v štandardizovanom formáte s cieľom splniť vojenské požiadavky.

military geographic information (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: military geospatial information.

military geospatial information; MGI; military geographic information (obsolete) – zastaraný termín / vojenské geografické informácie

Geographic information that is necessary for planning and operations. 2018-08-03

Geografické informácie potrebné na plánovanie a vedenie operácií.

military governor / vojenský správca; vojenský guvernér

The military commander or other designated person who, in an occupied territory, exercises supreme authority over the civil population subject to the laws and usages of war and to any directive received from his government or his superior. 1973-03-01

Vojenský veliteľ alebo iná poverená osoba, ktoré na obsadenom území uplatňujú najvyššiu moc nad civilným obyvateľstvom; táto právomoc sa týka zákonov, vojnových zvykov a akýchkoľvek nariadení vlády alebo nadriadeného orgánu.

military grid reference system; MGRS / vojenský referenčný súradnicový systém

A system which uses a standard-scaled grid square, based on a point of origin on a map projection of the surface of the earth in an accurate and consistent manner to permit either position referencing or the computation of direction and distance between grid positions. 1973-03-01

Pravouhlý súradnicový systém vztiahnutý k začiatočnému bodu mapovej projekcie na povrchu zeme umožňujúci určovanie polohy bodov pomocou súradníc alebo výpočtom smerov (azimutov, smerníkov) a vzdialeností medzi súradnicovými bodmi.

military independent / nezávislý s vojenským štatútom

A merchant ship or auxiliary sailed singly but controlled and reported as a military unit. 1978-06-01

Obchodná loď alebo pomocné plavidlo, ktoré sa plaví samostatne a je kontrolované a ohlasované ako vojenská jednotka.

military interoperability / vojenská interoperabilita

The ability of military forces to train, exercise and operate effectively together in the execution of assigned missions and tasks. 2005-06-30

Schopnosť efektívnej spolupráce ozbrojených síl pri výcviku, vykonávaní operácií a pôsobení pri plnení pridelených úloh a misií.

military load classification; MLC / vojenská klasifikácia zaťažiteľnosti

A standard system by which a route, bridge, raft or ferry is assigned a class numeric value representing the load it can carry. Note: A military load classification is also assigned to vehicles. 2020-06-30

Štandardný systém, ktorým sa ceste, mostu, plavidlu alebo prievozu priraďuje číslo triedy predstavujúce záťaž, ktorú znesie. Poznámka: Vojenská klasifikácia zaťažiteľnosti sa priraďuje aj vozidlám.

military necessity / nevyhnutné vojenské opatrenie

The principle whereby a belligerent has the right to apply any measures that are required to bring about the successful conclusion of a military operation and that are not forbidden by the Law of War. 2015-02-18

Princíp, na základe ktorého má bojujúca strana právo vykonať akékoľvek opatrenia potrebné na úspešné ukončenie vojenskej operácie, ktoré nie sú zakázané vojnovým právom.

military nuclear power; nuclear-weapons state (admitted – prípustný termín); NWS (admitted) – prípustný termín / vojenská jadrová veľmoc

A nation which has nuclear weapons and the capability for their employment. 1971-04-01

Krajina vlastniaca jadrové zbrane a prostriedky na ich použitie.

military police; MP / vojenská polícia

Designated military forces with the responsibility and authorization for the enforcement of the law and maintaining order, as well as the provision of operational assistance through assigned doctrinal functions. 2019-08-12

Určené vojenské sily so zodpovednosťou a oprávneniami na presadzovanie práva a udržiavanie poriadku, ako aj na poskytnutie operačnej asistencie prostredníctvom určených doktrinálnych funkcií.

military public affairs (admitted) – prípustný termín / styk s verejnosťou pre vojenské záležitosti

Preferred term: military public affairs capability.

military public affairs capability; military public affairs (admitted – prípustný termín); Mil PA (admitted – prípustný termín) / spôsobilosti pre styk s verejnosťou pre vojenské záležitosti

The strategic communications capability responsible for promoting military aims and objectives by communicating accurate and truthful information to internal and external audiences in a timely manner. 2024-09-20

Spôsobilosť strategickej komunikácie na presadzovanie vojenských zámerov a cieľov včasným oznamovaním presných a pravdivých informácií internej a externej verejnosti.

military strategy / vojenská stratégia

That component of national or multinational strategy, presenting the manner in which military power should be developed and applied to achieve national objectives or those of a group of nations. 1982-03-01

Súčasť národnej alebo medzinárodnej stratégie, ktorá predstavuje spôsob, akým je možné rozvinúť vojenskú silu a použiť ju na dosiahnutie cieľov danej krajiny alebo skupiny krajín.

military symbol / vojenský symbol

A graphic sign used, usually on map, display or diagram, to represent a particular military unit, installation, activity or other item of military interest. 1984-06-01

Grafická značka používaná na mape, zobrazení alebo riadiacom pláne; predstavuje konkrétnu vojenskú jednotku, zariadenie alebo iný predmet vojenského záujmu.

mine / mína

In land mine warfare, an explosive munition designed to be placed under, on or near the ground or other surface area and to be actuated by the presence, proximity or contact of a person, land vehicle, aircraft or boat, including landing craft. 2001-10-01

V pozemnom mínovom boji výbušná munícia určená na uloženie pod povrchom zeme, na jeho povrchu, v blízkosti zeme alebo inej plochy, ktorej uvedenie do činnosti môže spôsobiť prítomnosť, priblíženie sa alebo priamy kontakt osoby, vozidla, lietadla, vrtulníka alebo člnu, vrátane námorného vyloďovacieho plavidla.

mine / mína

In naval mine warfare, an explosive device laid in the water with the intention of damaging or sinking ships or of deterring shipping from entering an area. The term does not include devices attached to the bottoms of ships or to harbour installations by personnel operating underwater, nor does it include devices which explode immediately on expiration of a predetermined time after laying. 1975-11-01

V námornom mínovom boji výbušné zariadenie uložené vo vode so zámerom poškodiť alebo potopiť loď alebo zabrániť lodiam vplávať do určitej oblasti.; medzi míny nepatria zariadenia pripevnené na dno lodí alebo prístavných zariadení potápačmi ani zariadenia, ktoré explodujú ihneď po uplynutí vopred nastaveného času po ich položení.

mine clearance (admitted) – prípustný termín

Preferred term: clearance.

mine countermeasures pouncer procedure; pouncer procedure (admitted) – prípustný termín / opatrenia k rýchlemu odstráneniu mín

The delivery of explosive ordnance disposal divers, by helicopters or, occasionally, small surface vessels, to previously swept drifting mines or shallow moored mines to carry out disposal operations. 2000-10-04

Dopravenie EOD potápačov vrtuľníkmi alebo príležitostne malými hladinovými plavidlami k predbežne vyhľadaným plávajúcim mínam alebo plytko ukotveným mínam k vykonaniu ich konečnej likvidácie.

mined area / zamínované územie

An area which is dangerous because of the presence or suspected presence of mines. 2001-10-01

Nebezpečný priestor z dôvodu skutočnej alebo predpokladanej prítomnosti mín.

mine defence / obranné mínovanie

The defence of a position, area, etc., by land or underwater mines. A mine defence system includes the personnel and equipment needed to plant, operate, maintain, and protect the minefields that are laid. 1973-03-01

Obrana postavenia alebo priestoru zamínovaním pozemnými alebo podhladinovými mínami; systém obrany zamínovaním zahŕňa osoby a vybavenie nevyhnutné na umiestnenie, prevádzkovanie, údržbu a ochranu položených mínových polí.

mine disposal / zneškodňovanie mín

The process of rendering safe, neutralizing, recovering, removing or destroying mines. 2005-05-09

Proces obnovenia bezpečnosti, neutralizácie, vytiahnutie, odstránenie alebo ničenie mín.

minefield / minové pole

In land mine warfare, a defined area in which mines have been emplaced. 2006-01-01

V pozemnom mínovom boji definovaná oblasť, v ktorej sú umiestnené míny.

minefield / mínové pole

In naval warfare, an area of water containing mines laid with or without a pattern. 1977-03-18

Pri bojovej činnosti s použitím mín je to oblasť vôd obsahujúca míny uložené v určitom usporiadaní alebo náhodne.

minefield density / hustota mínového poľa

In land mine warfare, the average number of mines per meter of minefield front, or the average number of mines per square meter of minefield. 1985-11-01

V pozemnom mínovom boji priemerný počet mín na bežný meter šírky mínového poľa alebo priemerný počet mín na štvorcový meter mínového poľa.

minefield marking / označenie mínového poľa

A standardized system of marking to indicate the location and extent of a minefield. 1981-03-01

Štandardizovaný systém označenia na identifikáciu polohy a veľkosti mínového poľa.

minefield record / záznam o mínovom poli

A complete written record of all pertinent information concerning a minefield, submitted on a standard form by the officer in charge of the laying operations. 1994-11-01

Úplný písomný záznam všetkých dôležitých informácií týkajúcich sa mínového poľa predložený na štandardizovanom formulári dôstojníkom zodpovedným za zriadenie mínového poľa.

minehunting / vyhľadávanie mín

The employment of ships, airborne equipment and/or divers to locate and dispose of individual mines. 1978-10-01

Využívanie lodí, leteckých zariadení a/ alebo potápačov na vyhľadávanie a likvidáciu jednotlivých mín.

mine row / rad mín

A single row of mines or clusters. 1972-07-01

Jednotlivý rad mín alebo skupín mín.

mine spotting / pozorovanie mín

In naval mine warfare, the process of visually observing a mine or minefield. 1975-11-01

V námornom mínovom boji proces vizuálneho pozorovania mín alebo mínových polí.

mine strip / mínový pás

In land mine warfare, two parallel mine rows laid simultaneously six metres or six paces apart. 1983-07-01

Pri použití pozemných mín, dva paralelné rady mín pokladané súčasne podľa základnej čiary vo vzdialenosti šesť metrov alebo šesť krokov od seba.

minesweeping / hromadné odmínovanie

The technique of searching for, or clearing mines using mechanical or explosion gear, which physically removes or destroys the mine, or produces, in the area, the influence fields necessary to actuate it. 1973-03-01

Spôsob vyhľadávania alebo odstraňovania mín pomocou mechanického alebo výbušného zariadenia, ktoré fyzicky odstraňuje alebo ničí míny alebo vytvára v danom priestore podmienky potrebné na ich aktiváciu.

mine warfare; MW; land mine warfare (admitted) – prípustný termín / mínovanie (bojová činnosť s použitím mín)

The strategic and tactical use of mines and their counter-measures. 1973-03-01

Strategické a taktické využívanie mín a opatrení proti mínam.

mine warfare chart / námorná mapa pre zakresľovanie mín

A special naval chart, at a scale of 1:50,000 or larger (preferably 1:25,000 or larger) designed for planning and executing mine warfare operations, either based on an existing standard nautical chart, or produced to special specifications. 1980-10-01

Špeciálna námorná mapa s mierkou 1 : 50 000 alebo väčšou (1 : 25 000 a viac) určená na plánovanie a vedenie operácií mínového boja založená na existujúcej štandardnej námornej mape alebo vytvorená pre špeciálne určenie.

mine warfare group / skupina pre mínovanie

A task organization of mine warfare units for the conduct of minelaying and/or mine countermeasures in maritime operations. 1981-03-01

Účelovo vytvorená jednotka mínového boja určená na kladenie mín alebo na vykonávanie opatrení proti mínam pri námorných operáciách.

minewatching / sledovanie mín

In naval mine warfare, the mine countermeasures procedure to detect, record and, if possible, track potential minelayers and to detect, find the position of, and/or identify mines during the actual minelaying. 1985-11-01

V námornom mínovom boji metóda mínových protiopatrení na zisťovanie, zaznamenanie, ak je to možné sledovanie potenciálnych mínonosiek a na zisťovanie, nachádzanie polohy a identifikáciu mín počas ich skutočného kladenia.

mine weapons / mínový materiál a prostriedky; mínové bojové prostriedky

The collective term for all weapons which may be used in mine warfare. 1978-06-01

Spoločný termín pre všetky prostriedky, ktoré sa môžu použiť v mínovom boji.

minimum aircraft operating surface; MAOS / minimálna pohybová plocha

The minimum surface on an aerodrome that is essential for the movement of aircraft and that includes the aircraft dispersal areas, the minimum operating strip and the taxiways between them. 2019-01-31

Minimálna plocha na letisku, ktorá je nevyhnutná na pohyb lietadiel, zahŕňa priestory na rozptýlenie lietadiel, minimálny pás vzletovej a pristávacej dráhy a rolovacie dráhy medzi nimi.

minimum capability requirements; MCR / požiadavky na minimálne spôsobilosti

The full set of capability requirements necessary for the Alliance to meet its level of ambition and other agreed objectives set out in political guidance. 2018-02-16

Úplný súbor požiadaviek na zabezpečenie spôsobilostí potrebných na to, aby Aliancia dosiahla požadovanú úroveň svojich ambícií a ďalšie dohodnuté ciele stanovené v politickej smernici.

minimum descent altitude / minimálna nadmorská výška pre klesanie

A specified altitude in a non-precision approach or circling approach below which descent may not be made without the required visual reference. 2000-10-04

Nadmorská výška určená pre priblíženie alebo pre let po okruhu, pod ktorú sa nesmie vykonať ďalšie klesanie bez vizuálneho kontaktu.

minimum descent height / minimálna výška nad terénom pre klesanie

A specified height in a non-precision approach or circling approach below which descent may not be made without the required visual reference. 2000-10-04

Výška nad terénom určená pre priblíženie alebo pre let po okruhu, pod ktorú sa nesmie vykonať ďalšie klesanie bez vizuálneho kontaktu.

minimum force / minimálna sila

Force, up to and including lethal force, limited to the degree, intensity and duration necessary to achieve the objective 2015-02-18

Sila až do úrovne smrtiacej sily ohraničená stupňom, intenzitou a časom trvania nevyhnutným na dosiahnutie cieľa.

minimum nuclear safe distance / minimálna bezpečnostná vzdialenosť od jadrového výbuchu

The sum of the radius of safety and the buffer distance. 1973-03-01

Súčet polomerov bezpečnosti a bezpečnostnej vzdialenosti na zníženie účinkov jadrových zbraní.

minimum nuclear warning time / minimálny čas potrebný na varovanie pred jadrovým výbuchom

The sum of system reaction time and personnel reaction time. 1973-03-01

Súčet času potrebného pre systém a pre jednotlivca k účinnému varovaniu a prijatiu ochranných opatrení.

minimum operating strip; MOS / minimálna vzletová a pristá- vacia dráha

A runway which meets the minimum requirements for operating assigned and/or allocated aircraft types on a particular aerodrome at maximum or combat gross weight. 1982-03-01

Vzletová a pristávacia dráha spĺňajúca minimálne požiadavky na prevádzku pridelených alebo určených typov lietadiel na danom letisku s maximálnou alebo celkovou bojovou hmotnosťou.

minimum quality surveillance / minimálna kontrola kvality

The minimum measures to be applied to determine and maintain the quality of bulk and packaged petroleum products in order that these products will be in a condition suitable for immediate use. 1979-12-01

Minimálne opatrenia vykonávané na zabezpečenie a udržanie kvality voľne uložených a balených ropných výrobkov tak, aby boli pripravené na okamžité použitie.

minimum residual radioactivity weapon / zbraň s minimálnym účinkom rádioaktívnej kontaminácie

A nuclear weapon designed to have optimum reduction of unwanted effects from fallout, rainout, and burst site radioactivity.1978-06-01

Jadrová zbraň s optimálne zníženými neželanými účinkami z rádioaktívneho spadu, rádioaktívneho dažďa a rádioaktivity v mieste výbuchu.

minimum safe altitude; MSA; safety height (admitted) – prípustný termín / minimálna bezpečná výška

The altitude below which it is hazardous to fly owing to presence of high ground or other obstacles. 1973-03-01

Nadmorská výška, pod ktorú je let nebezpečný vzhľadom na prítomnosť vyvýšenín terénu alebo iných prekážok.

minor port / menší prístav

A port having facilities for the discharge of cargo from coasters or lighters only. 1973-03-01

Prístav, ktorý má zariadenia na vykladanie nákladu z pobrežných lodí a menších nákladných lodí.

misfire / zlyhanie munície, strely

A failure to fire or launch as intended, resulting in the unintentional retention of a munition. 2019-10-04

Zlyhanie streľby alebo odpálenia strely, čoho dôsledkom je nepredpokladané zaseknutie munície.

missed approach / nevydarené priblíženie

An approach which is not completed by landing. 1979-08-01

Priblíženie, ktoré nie je ukončené pristátím.

missed approach procedure / postup nevydareného priblíženia

The procedure to be followed if the approach cannot be continued.

Note: it is carried out:

a. during an instrument approach, at the pilot's initiative if no visual contact with the runway environment has been established at the minimum descent altitude or height, or at the decision height or altitude; or

b. during a visual approach, at the pilot's initiative if a landing cannot be carried out safely; or

c. whenever so directed by air traffic control. 2000-10-04

Postup, ktorý nasleduje, ak zostup nemôže pokračovať.

Poznámka: Vykoná sa:

a. pri priblížení podľa prístrojov na základe vlastného rozhodnutia pilota v prípade, že neexistuje vizuálny kontakt so vzletovou a pristávacou dráhou pri minimálnej zostupovej výške alebo výške rozhodnutia;

b. pri vizuálnom priblížení z iniciatívy pilota v prípade, že nemôže bezpečne pristáť;

c. vždy, ak to nariadi služba riadenia letovej prevádzky.

missile / riadená strela s vlastným pohonom

A self-propelled munition whose trajectory or course is controlled while in flight. 2009-08-26

Strela s vlastným pohonom, ktorej trajektória alebo kurz sú riadené počas jej letu.

missile control system / systém riadenia letu strely

A system that serves to maintain attitude stability and to correct deflections.1973-03-01

Systém slúžiaci na udržiavanie letovej stability a korigovanie odchýlok strely.

missile defence; MD / protiraketová obrana

All measures to protect populations, territory and forces against the full spectrum of missile threats. 2019-12-20

Všetky opatrenia na ochranu obyvateľstva, územia a síl proti celému spektru ohrození riadenými strelami s vlastným pohonom.

missile destruct / (zámerné) zničenie strely

Intentional destruction of a missile or similar vehicle for safety or other reasons. 1973-03-01

Zámerné zničenie strely alebo podobného prostriedku z bezpečnostných alebo iných dôvodov.

missile destruct system / systém (zámerného) zničenia strely

A system which, when operated by external command or preset internal means, destroys the missile or similar vehicle. 1973-03-01

Systém, ktorý po aktivácii vonkajším povelom alebo vopred nastavenými vnútornými prostriedkami (autodeštrukciou) zničí strelu alebo podobné zariadenie.

missile guidance system / systém navádzania strely

A system which evaluates flight information, correlates it with target data, determines the desired flight path of a missile and communicates the necessary commands to the missile flight control system. 1973-03-01

Systém, ktorý vyhodnocuje informácie o lete, porovnáva ich s údajmi letu cieľa, určuje (vypočítava, predikuje) požadovanú letovú dráhu strely a odovzdáva potrebné povely systému riadenia letu strely.

mission; Msn. / letová úloha

One or more aircraft ordered to accomplish one particular task. 1982-08-01

Jedno alebo viaceré lietadlá, ktorým bol vydaný rozkaz na splnenie konkrétnej úlohy.

mission assurance / zabezpečenie celkovej úlohy (misie)

A process to protect or ensure the continued function and resilience of capabilities and assets, critical to the execution of mission-essential functions in any operating environment or condition. 2020-04-22

Ochrana alebo zaistenie pokračovania funkcií a odolnosti spôsobilostí a prostriedkov rozhodujúcich pri vykonávaní nevyhnutných funkcií misie v akomkoľvek operačnom prostredí alebo za akýchkoľvek podmienok.

mission commander; MC / veliteľ misie

In air operations, the onboard person designated by a competent authority, who has overall responsibility for the successful completion of the mission, using assigned assets. Note: the mission commander is not necessarily the aircraft commander. 2002-10-14

Pri vzdušných operáciách osoba na palube lietadla určena príslušným veliteľom majúca celkovú zodpovednosť za úspešné splnenie úlohy s využitím pridelených prostriedkov. Poznámka: Veliteľ misie nemusí byť nevyhnutne veliteľom lietadla.

mission-essential force / sily nevyhnutné na splnenie misie

A force, the lack or loss of which would likely preclude the commander from successfully accomplishing the mission. 2019-02-25

Sily, ktorých malá početnosť alebo straty by veliteľovi pravdepodobne znemožnili úspešné splnenie misie.

mission statement / formulácia celkovej úlohy

A clear, concise statement of the task(s) to be performed and the purpose of the mission. 2020-05-13

Jasné a stručné vyjadrenie úlohy (úloh), ktorá sa má (ktoré sa majú) vykonať, a vyjadrenie účelu celkovej úlohy.

mission-type order / úlohový rozkaz

An order issued to a subordinate unit that indicates the mission to be accomplished without specifying how it is to be done. 2023-10-16

Rozkaz vydaný podriadenej jednotke určujúci úlohu bez uvedenia spôsobu jej plnenia.

mitigation / menšenie (rizika)

In risk management, the application of proactive measures or actions to reduce the probability of a risk occurring and to reduce its impact if it occurs. 2018-02-16

V riadení rizík využitie proaktívnych opatrení alebo aktivít na zníženie pravdepodobnosti výskytu rizika a zmiernenie prípadných následkov.

mixed bag / zmiešané míny

In naval mine warfare, a collection of mines of various types, firing systems, sensitivities, arming delays and ship counter settings. 1977-03-01

V námornom mínovom boji míny rôzneho typu, odpaľovacích systémov, citlivosti, oneskorenia, uvedenia do činnosti a nastavenia počítača lodí.

mixed minefield / zmiešané mínové pole

A minefield containing both antitank and antipersonnel mines. 1973-08-01

Mínové pole obsahujúce protitankové a protipechotné míny.

mobile air movements team / mobilná skupina vzdušného presunu

An air force team trained for operational deployment on air movement/traffic section duties. 1970-07-01

Skupina vzdušných síl vycvičená na operačné rozvinutie služby letovej prevádzky a vzdušnej prepravy.

mobile defence / mobilná obrana

A type of defensive operation that concentrates on the destruction or defeat of the enemy through a decisive attack by the striking force. 2023-07-26

Typ defenzívnej operácie, ktorá sa sústreďuje na zničenie alebo porazenie nepriateľa prostredníctvom rozhodujúceho útoku údernými silami.

mobile mine; propelled mine (admitted) – prípustný termín / pohyblivá - mobilná mína

In naval mine warfare, a mine designed to be propelled to its proposed laying position by propulsion equipment like a torpedo. It sinks at the end of its run and then operates like a mine. 1975-11-01

V námornom mínovom boji mína, ktorá sa do svojho miesta určenia dostane pomocou pohonného zariadenia ako torpédo; na konci svojej dráhy sa ponorí a funguje ako mína.

mobile support group / mobilná podporná (zabezpečovacia) skupina

A group which provides logistic support to ships at an anchorage; in effect, a naval base afloat although certain of its supporting elements may be located ashore. 1982-03-01

Skupina poskytujúca logistickú podporu lodiam v priestore zakotvenia; v skutočnosti pôsobí ako plávajúca námorná základňa hoci niektoré jej podporné prvky môžu byť umiestnené na pobreží.

mobility / mobilita; pohyblivosť

A quality or capability of military forces which permits them to move from place to place while retaining the ability to fulfil their primary mission. 1973-03-01

Vlastnosť alebo schopnosť bojových jednotiek, ktorá im umožňuje premiestňovať sa z jedného miesta na druhé a pritom si udržiavať schopnosť plniť hlavnú bojovú úlohu.

mobilizable reinforcing force / mobilizačné posily (vytvárané mobilizáciou)

In reinforcement planning, any force which is not in being and which, when mobilized, is NATO assigned, NATO earmarked or otherwise designated to strengthen NATO forces. 1986-11-01

Pri plánovaní posíl všetky sily, ktoré nie sú aktivované a ktoré sa v prípade mobilizácie pridelia, vyčlenia alebo inak určia na posilnenie síl NATO.

mobilization / mobilizácia

The act of preparing for war or other emergencies through assembling and organizing national resources. 1973-03-01

Činnosť spojená s prípravou na vojnu alebo iné ohrozenie zhromažďovaním a organizovaním národných zdrojov.

mobilization / mobilizácia

The process by which the armed forces or part of them are brought to a state of readiness for war or other national emergency. This includes assembling and organizing personnel, supplies, and material for active military service. 1973-03-01

Činnosť, pri ktorej sa ozbrojené sily alebo ich časti uvedú do stavu pohotovosti pre prípad vojny alebo iného ohrozenia krajiny; obsahom je zhromažďovanie a organizovanie osôb, zásob a materiálu pre aktívnu vojenskú službu.

mock-up / maketa, model

A model, built to scale, of a machine, apparatus, or weapon, used in studying the construction of, and in testing a new development, or in teaching personnel how to operate the actual machine, apparatus, or weapon. 1980-07-01

Presný model skutočného zariadenia, prístroja alebo zbrane slúžiaci na štúdium konštrukcie, skúšanie počas vývoja alebo na zaškolenie personálu na daný typ zariadenia, prístroja alebo zbrane.

moderate nuclear risk / prijateľné jadrové riziko

A degree of nuclear risk where anticipated effects are tolerable, or at worst a minor nuisance. 1973-03-01

Úroveň jadrového rizika, kedy očakávané následky sú prijateľné alebo v najhoršom prípade spôsobia menšie problémy.

modify / zmeniť

In artillery, an order by the person authorized to make modifications to a fire plan. 1976-08-01

V delostrelectve rozkaz vydaný osobou oprávnenou meniť plán streľby.

moment / moment

In air transport, the weight of a load multiplied by its distance from a reference point in the aircraft. 1970-07-01

Vo vzdušnej preprave hmotnosť nákladu vynásobená jeho vzdialenosťou od vzťažného bodu v lietadle.

monitoring / monitorovanie

Activity comprised of observing, assessing and reporting on the performance, efficiency and working practices of an organization or part thereof. 2018-12-06

Činnosť zahŕňajúca pozorovanie, hodnotenie a podávanie hlásení o výkonnosti, efektivite a pracovných postupoch organizácie alebo jej časti.

moored mine / ukotvená mína

A contact or influence-operated mine of positive buoyancy held below the surface by a mooring attached to a sinker or anchor on the bottom. 1975-11-01

Kontaktná mína alebo nekontaktná mína aktivovaná vonkajším vplyvom s aktívnym vztlakom udržiavaná pod hladinou ukotvením pripojeným k závažiu alebo kotve na dne mora.

mopping up / likvidácia zvyškov nepriateľa

The liquidation of remnants of enemy resistance in an area that has been surrounded or isolated, or through which other units have passed without eliminating all active resistance. 1973-03-01

Likvidácia zvyškov nepriateľského odporu v priestore, ktorý bol obkľúčený, izolovaný alebo cez ktorý prešli iné jednotky bez úplného potlačenia aktívneho odporu.

motorized unit / motorizovaná jednotka

A unit equipped with complete motor transportation that enables all of its personnel, weapons, and equipment to be moved at the same time without assistance from other sources. 1973-03-01

Kompletne vybavená motorizovaná jednotka schopná vykonať presun všetkých osôb, zbraní a materiálu jednotky súčasne bez pomoci z iných zdrojov.

mounting / príprava priestoru (na bojovú činnosť)

All preparations made in areas designated for the purpose, in anticipation of an operation. It includes the assembly in the mounting area, preparation, and maintenance within the mounting area, movement to loading points, and subsequent embarkation into ships, craft, or aircraft if applicable. 1996-11-20

Všetky prípravy vykonané v priestoroch predpokladanej operácie; patrí sem zhromaždenie v priestore sústredenia jednotiek, príprava a technické zabezpečenie priestoru sústredenia, presun do miest nakladania a následné naloženie na lode, vozidlá alebo lietadlá.

mounting phase / fáza prípravy na letovú alebo námornú úlohu

The period after receipt of the warning order or planning directive until aircraft take off or ships depart on the mission. 2018-12-06

Časové obdobie po prijatí predbežného nariadenia alebo plánovacej smernice do vzletu lietadla alebo vyplávania lode na plnenie misie.

movement / presun

The set of activities involved in the physical transfer of personnel and/or materiel as part of a military operation. 2020-07-31

Súhrn činností zahrnutých do fyzického premiestnenia personálu a/alebo materiálu ako časť vojenskej operácie.

movement control; MCC; movement control centre (admitted – prípustný termín); MCC (admitted) – prípustný termín / centrum riadenia presunov a prepráv

An organization responsible for the planning, routing, scheduling and control of personnel and cargo movements over lines of communication. 1994-11-01

Organizácia zodpovedná za plánovanie, voľbu trasy, tvorbu časového plánu a riadenie presunu osôb a nákladu.

movement control / riadenie presunov a prepráv

The planning, routing, scheduling and control of personnel and cargo movements over lines of communication. 1994-11-01

Plánovanie, voľba trasy, tvorba časového plánu a riadenie presunu osôb a nákladu po prepravných trasách.

movement control centre (admitted) – prípustný termín

Preferred term: movement control.

movement control officer / dôstojník riadenia presunu

An officer of the movement control organization responsible for the executive control of movement of military personnel and cargo by all means of transport. 1970-07-01

Dôstojník organizácie riadenia presunov zodpovedný za riadenie presunu vojsk a nákladu všetkými druhmi dopravy.

movement control post / stanovište riadenia presunu

The post through which the control of movement is exercised by the commander, depending on operational requirements. 1980-10-01

Stanovište, z ktorého veliteľ vykonáva riadenie presunu podľa operačných požiadaviek.

movement credit / oprávnenie na pohyb

The allocation granted to one or more vehicles in order to move over a controlled route in a fixed time according to movement instructions. 1971-04-01

Prednostné právo pridelené jednému alebo viacerým vozidlám na presun po riadenej trase v danom čase podľa pokynov na presun.

movement order / nariadenie na presun

An order issued by a commander covering the details for the movement of a unit, personnel and/or materiel. 2006-01-06

Nariadenie vydané veliteľom obsahujúce podrobnosti o presune jednotky, osôb a/ alebo materiálu.

movement priority / prednosť presunu

The relative precedence given to each movement requirement. 1973-03-01

Prednosť v presune poskytnutá na základe definovaných požiadaviek.

movement restriction / obmedzenie presunu

A restriction temporarily placed on traffic into and/or out of areas to permit clearance of, or prevention of congestion. 1973-03-01

Dočasné obmedzenie prevádzky v oboch smeroch v danej oblasti na jej uvoľnenie alebo na zabránenie vzniku dopravnej zápchy.

movement table / harmonogram presunu

A table giving detailed instructions or data for a move. When necessary it will be qualified by the words road, rail, sea, air, etc., to signify the type of movement. Normally issued as an annex to a movement order or instruction. 1973-03-01

Harmonogram obsahujúci podrobné pokyny alebo údaje o presune. V prípade potreby sa upraví doplnením slov cesta, železnica, námorný, vzdušný atď. na označenie druhu presunu; vydá sa ako príloha rozkazu alebo smernice na presun.

moving mine / pohyblivá mína

The collective description of mines, such as drifting, oscillating, creeping, mobile, rising, homing and bouquet mines. 1982-03-01

Spoločné označenie pre plávajúce, kmitajúce, putujúce, mobilné, stúpajúce, navádzané a skupinové míny.

multimodal / viac druhov (dopravy); multimodálna preprava

In transport operations, a term applied to the movement of passengers and cargo by more than one method of transport. 1980-07-01

V dopravných operáciách termín na označenie prepravy osôb a nákladu viac ako jedným druhom prepravy.

multinational; MN; combined (admitted – prípustný termín) / monohonárodný

Adjective used to describe activities, operations and organizations, in which elements of more than one nation participate. 2010-01-22

Adjektívum popisujúce také aktivity, operácie a organizaácie, v ktorých pôsobia dva alebo viaceré národy.

multinational force; MNF; combined force (admitted – prípustný termín) / mnohonárodné (viacnárodné) sily

A force composed of elements of two or more nations. 2012-08-31

Sily zložené z prvkov dvoch alebo viacerých krajín.

multinational joint operation; combined joint operation (admitted – prípustný termín) / mnohonárodná (viacnárodná) spoločná operácia

An operation carried out by forces of two or more nations, in which elements of at least two services participate. 2012-08-31

Operácia vedená silami dvoch alebo viacerých krajín, na ktorej sa zúčastňujú najmenej dva druhy síl.

multinational operation; combined operation (admitted – prípustný termín) / mnohonárodná (viacnárodná) operácia

An operation conducted by forces of two or more nations acting together. 2012 -08-31

Operácia vedená spoločným úsilím síl dvoch alebo viacerých krajín.

multiservice (admitted) – prípustný termín

Preferred term: joint.

multispectral imagery / multispektrálne zobrazenie

The image of an object obtained simultaneously in a number of discrete special bands. 1980-01-01

Zobrazenie objektu získané súčasne z viacerých oddelených špeciálnych pásiem.

multi-domain operations process; MDO (admitted – prípustný termín); multi-domain operations (admitted – prípustný termín) / proces multi-doménových operácií

The orchestration of military activities across all operational domains and environments, synchronized with non-military activities to enable the Alliance to create converging effects at the speed of relevance. 2023-01-16

Zlaďovanie vojenských aktivít vo všetkých operačných doménach a prostrediach, synchronizované s nevojenskými aktivitami, čo umožňuje Aliancii vytvárať konvergujúce účinky relevantnou rýchlosťou.

munition / munícia

A complete device charged with explosives, propellants, pyrotechnics, initiating composition or chemical, biological, radiological or nuclear material, for use in military operations, including demolitions. Notes:

1. Certain suitably modified munitions may be used for training, ceremonial or non-operational purposes.

2. In common usage, “munitions” (plural) may be military weapons, ammunition and equipment.

2009-03-02

Úplné zariadenie naplnené výbušninami, pohonnými látkami, pyrotechnickými zložiami, iniciačnou zložou alebo chemickým, biologickým, rádiologickým alebo jadrovým materiálom určené na používanie pri vojenských operáciách vrátane ničenia. Poznámky:

1. Niektorá vhodne upravená munícia sa môže používať na výcvik, počas slávností alebo na neoperačné účely.

2. V angličtine množné číslo "munitions" sa bežne používa vo význame vojenské zbrane, munícia a výzbroj.

mutual support / vzájomná podpora

That support which units render each other against an enemy, because of their assigned tasks, their position relative to each other and to the enemy, and their inherent capabilities. 1973-03-01

Podpora, ktorú si jednotky poskytujú navzájom proti nepriateľovi vzhľadom na ich pridelené úlohy, vzájomnú polohu, polohu voči nepriateľovi a ich vlastné možnosti.

N

named area of interest; NAI / priestor osobitnej pozornosti

A defined geographical area where data and information are gathered to satisfy specific intelligence requirements. 2022-03-02

Vymedzený geografický priestor, v ktorom sa získavajú údaje a informácie na splnenie špecifických spravodajských požiadaviek.

narrative / naratív

A spoken or written account of events and information arranged in a logical sequence to influence the behaviour of a target audience. 2020-05-13

Hovorený alebo písaný záznam udalostí a informácií usporiadaných v logickom slede s cieľom ovplyvniť správanie cieľovej skupiny.

national command / národné velenie

A command that is organized by, and functions under the authority of, a specific nation. It may or may not be placed under a NATO commander. 1973-03-01

Velenie vytvorené a organizované v rámci zodpovednosti danej krajiny; môže a nemusí byť podriadené veliteľovi NATO.

national commander / národný veliteľ

A national commander, territorial or functional, who is normally not in the Allied chain of command. 1973-03-01

Národný veliteľ územných alebo bojových síl, ktorý spravidla nie je zaradený v systéme velenia NATO.

national component / národná zložka

Any national forces of one or more services under the command of a single national commander, assigned to any NATO commander. 1973-03-01

Národné ozbrojené sily zložené z jedného alebo viacerých druhov vojsk pod velením jedného národného veliteľa, pridelené niektorému veliteľovi NATO.

national contingent / národný kontingent

National force elements under the command of a national commander, that are assigned to a NATO command. 2023-10-16

Zložky národných síl pod velením národného veliteľa vyčlenené pre velenie NATO.

national force commander / veliteľ národných ozbrojených síl; veliteľ ozbrojených síl štátu

Commander of national forces assigned as separate elements of subordinate Allied commands. 1973-03-01

Veliteľ národných ozbrojených síl, ktoré sú pridelené ako samostatné prvky podriadených spojeneckých veliteľstiev.

national forces for the defence of the NATO area / národné ozbrojené sily určené na obranu priestoru v zodpovednosti NATO

Non-allocated forces whose mission involves the defence of an area within the NATO area of responsibility. 1973-03-01

Ozbrojené sily, ktoré nie sú začlenené do NATO a ktorých úlohou je obrana priestoru v rámci oblasti zodpovednosti NATO.

nationality undetermined post; NU post (admitted – prípustný termín) / národne neurčené tabuľkové miesto

An international military post on a peacetime establishment which has not been accepted by any nation or allocated to any specific nation although it has been validated and approved. 2009-08-26

Mezinárodné vojenské tabuľkové miesto v čase mieru neprijaté nijakou krajinou alebo nepridelené nijakej krajine, napriek tomu, že bolo potvrdené a schválené.

national military authority; NMA / vojenský orgán (predstaviteľ) štátu

The government agency empowered to make decisions on military matters on behalf of its country.

Note: This authority may be delegated to a military or civilian group or individual at any level appropriate for dealing with NATO commanders or their subordinates. 2012-08-31

Orgán vlády splnomocnený na rozhodovanie vo vojenských záležitostiach v mene vlastnej krajiny. Poznámka: Takéto oprávnenie je možné delegovať na vojenský alebo civilný kolektívny orgán, alebo na jednotlivca na hocijakej úrovni primeranej na vedenie rokovaní s veliteľmi NATO alebo s ich podriadenými.

national shipping authority; NSA / národný úrad pre námornú prepravu

The organization within each Allied government responsible in time of war for the direction of its own merchant shipping. 1979-12-01

Organizácia zriadená vládou každej spojeneckej krajiny zodpovedná v čase mieru a vojny za riadenie vlastnej obchodnej námornej prepravy.

national territorial commander / národný veliteľ teritoriálnych síl

A national commander who is responsible for the execution of purely national functions in a specific geographical area. He remains a national territorial commander regardless of any Allied status which may be assigned to him. 1973-03-01

Národný veliteľ zodpovedný za vykonávanie čisto národných vojenských činností v danej geografickej oblasti; zostáva veliteľom územia danej krajiny bez ohľadu na akýkoľvek spojenecký štatút, ktorý mu mohol byť pridelený.

NATO air policing; NATO AP; air policing (admitted – prípustný termín); AP (admitted – prípustný termín) / ochrana vzdušného priestoru NATO

A peacetime mission involving the use of the air surveillance and control system, air command and control and appropriate air defence assets, including interceptors, for the purpose of preserving the integrity of the NATO airspace part of Alliance airspace. 2019-12-20

Celková úloha v stave bezpečnosti zahŕňajúca použitie systému vzdušného sledovania a riadenia, velenia a riadenia vzdušných síl a vhodných prostriedkov protivzdušnej obrany vrátane prepadových stíhacích lietadiel na ochranu integrity vzdušného priestoru NATO vo vzdušnom priestore aliancie.

NATO airspace / vzdušný priestor NATO

The airspace above any NATO nation and its territorial waters. 1975-11-01

Vzdušný priestor nad územím a pobrežnými vodami každej členskej krajiny NATO.

NATO assigned forces / sily vyčlenené pre NATO

Forces and/or headquarters that nations agree to place under the operational command or operational control of a NATO commander. 2008-01-15

Sily a/alebo veliteľstvá, ktoré krajiny vyčlenili veliteľovi NATO v rámci operačného velenia alebo riadenia.

NATO body / orgán NATO

A civilian or military headquarters or other organization established pursuant to the North Atlantic Treaty. 2021-06-08

Civilné alebo vojenské veliteľstvo alebo iná organizácia zriadená podľa Severoatlantickej zmluvy.

NATO code number / číselný kód NATO

An identifying letter and number allocated to a product when it meets a specification which has been accepted under a NATO standardization Agreement. 1982-03-01

Identifikačné písmeno a číslo pridelené výrobku, ktorý spĺňa špecifikácie prijaté v štandardizačnej dohode NATO.

NATO commander; Allied commander (admitted – prípustný termín) / veliteľ NATO

A military commander in the NATO chain of command. 1984-03-01

Vojenský veliteľ v systéme velenia NATO.

NATO command forces / ozbrojené sily pod velením NATO

Forces in being which nations have placed under the operational command or operational control of a NATO commander. 1980-07-01

Ozbrojené sily, ktoré krajiny vyčlenili pod operačné velenie alebo operačné riadenie veliteľa NATO.

NATO consultation, command and control systems; NC3S / systém konzultácií, velenia a riadenia

Communication and information systems, sensor systems and facilities which enable NATO authorities and commands to carry out consultation, command and control. 2010-01-22

Komunikačné a informačné systémy, systémy senzorov a zariadení, ktoré umožňujú orgánom a veleniu NATO vykonávať konzultácie, velenie a riadenie.

NATO earmarked forces / sily predurčené pre NATO

Forces and/ or headquarters that nations agree to place under the operational command or the operational control of a NATO commander at some future time. 2008-01-15

Sily a/alebo veliteľstvá, s ktorých vyčlenením veliteľovi NATO v rámci operačného velenia alebo riadenia niekedy v budúcnosti krajiny súhlasili.

NATO intelligence subject code / NATO kód spravodajského subjektu

A numerical framework developed for indexing the subject matter of intelligence documents. In addition to the subject outline, it includes a system of alphabetical or numerical symbols for geographic areas which are used with the subject classification. 1973-03-01

Súbor čísel vytvorený na indexovanie predmetu spravodajských dokumentov; okrem hlavných charakteristík obsahuje systém abecedných alebo číslicových symbolov geografických priestorov, ktoré sa používajú pri klasifikácii subjektu.

NATO international civilian; NIC / civilná osoba na medzinárodnom poste v NATO

A civilian from an Alliance member nation, appointed to a NATO international civilian post, whose pay and allowances are established by the North Atlantic Council and provided from an international budget. 2013-01-31

Civilná osoba z členskej krajiny Aliancie ustanovená na medzinárodné civilné tabuľkové miesto NATO, ktorej plat a ostatné výdavky určuje Severoatlantická rada a hradia sa z medzinárodného rozpočtu.

NATO international civilian post; NIC post (admitted – prípustný termín) / medzinárodná civilná pozícia v NATO

A permanent international post in the approved establishment of a NATO body, authorized to be filled by a NATO international civilian. 2015-02-18

Stála medzinárodná pracovná pozícia v schválenej organizačnej štruktúre orgánu NATO určená na obsadenie civilným medzinárodným zamestnancom NATO.

NATO-led operation / operácia pod vedením NATO

An operation utilizing NATO's military structures and incorporating contributions from NATO nations and operational partners, carried out under authority of the North Atlantic Council. 2017-06-30

Operácia, ktorá využíva vojenské štruktúry NATO a zahŕňa príspevky členských štátov NATO a operačných partnerov, vykonávaná pod vedením Severoatlantickej rady.

NATO military authority; NMA / vojenský orgán (predstaviteľ) NATO

The Military Committee, the Supreme Allied Commander Europe or the Supreme Allied Commander Transformation. 2009-08-26

Vojenský výbor, hlavný veliteľ spojeneckých síl v Európe a hlavný veliteľ spojeneckých síl pre transformáciu.

NATO military body; NMB / vojenský orgán NATO

Any international military headquarters or organization covered by the terms of Articles l(b), l(c) and 14 of the Protocol on the Status of International Military Headquarters set up pursuant to the North Atlantic Treaty and any other military body to which the Council has applied or may decide to apply the provisions of the Agreement on the Status of the North Atlantic Treaty Organization, National Representatives and International Staff by virtue of Article 2 of the said agreement. 2016-09-16

Medzinárodné vojenské veliteľstvo alebo organizácia, na ktoré sa vzťahujú podmienky uvedené v článku 1 (b), 1 (c) a 14 Protokolu o štatúte Mezinárodného vojenského veliteľstva, vytvorené na základe Severoatlantickej zmluvy, ako aj iný vojenský orgán, na ktorý Rada NATO aplikovala alebo na ktorý Rada môže aplikovať ustanovenia Dohody o štatúte NATO, národných zástupcoch a medzinárodného štábu na základe Článku 2 tejto dohody.

NATO military PA (admitted)

Preferred term: NATO military public affairs

NATO military public affairs; NATO military PA (admitted – prípustný termín) **/ affaires publiques militaires de l'OTAN / styk s verejnosťou pre vojenské záležitosti NATO**

The function responsible for promoting NATO's military aims and objectives to audiences to enhance awareness and understanding of military aspects of the Alliance. Note: This includes planning and conducting external and internal communications, and community relations [derived from: MC 0457/2] 14/8/15

Funkcia zodpovedná za propagáciu vojenských zámerov a cieľov NATO na verejnosti s cieľom zlepšiť povedomie o vojenských aspektoch Aliancie a ich pochopenie. Poznámka: zahŕňa plánovanie a vykonávanie externej a internej komunikácie a udržiavanie vzťahov s komunitou.

NATO off-the-shelf; NOTS / výrobok dodávaný v rámci NATO

Pertaining to a product developed for a NATO organization and made available for authorized use, normally without modification. 2014-08-26

Vzťahujúci sa na výrobok vyvinutý pre organizáciu NATO a dostupný na schválené používanie obyčajne bez akýchkoľvek úprav.

NATO standardization / štandardizácia v NATO

The development and implementation of procedures, designs and terminology to the level necessary for the interoperability required by Allies, or to recommend useful practices in multinational cooperation. Note: The three levels of standardization in NATO are compatibility, interchangeability and commonality as defined in NATOTerm. CS, 2016-03-17

Spracovanie a implementácia postupov, návrhov a terminológie do úrovne nevyhnutnej pre interoperabilitu požadovanú spojencami, alebo na odporučenie využiteľných skúseností pri mnohonárodnej spolupráci.

Poznámka: Tromi úrovňami štandardizácie v NATO sú kompatibilita, zameniteľnosť a zhodnosť tak, ako je definované v NATOTerms.

NATO standardization agreement; STANAG / štandardizačná dohoda NATO

A NATO standardization document that specifies the agreement of member states to implement a standard, in whole or in part, with or without reservation, in order to meet an interoperability requirement.

Note(s): A NATO standardization agreement is distinct from the standard(s) it covers. 2023-03-23

Štandardizačný dokument NATO, ktorý špecifikuje dohodu členských štátov o implementácii normy, úplne alebo čiastočne, s výhradami alebo bez výhrad, s cieľom naplniť požiadavku interoperability.

Poznámka: Štandardizačná dohoda NATO sa líši od štandardov, na ktoré sa vzťahuje.

NATO standardization community / štandardizačná komunita NATO

The actors working together within NATO standardization considered as a whole.

Note: The actors in this community are drawn from NATO nations and NATO partner nations, as well as NATO bodies, especially NATO committees in their capacity as tasking authorities and their subordinate bodies. 2016-07-15

Účastníci pracujúci spoločne v rámci štandardizácie NATO, ktorí sú považovaní za celok.

Poznámka: Členovia tejto komunity pochádzajú z krajín NATO a partnerských krajín, ako aj z orgánov NATO, najmä z výborov NATO ako orgánov vydávajúcich úlohy a tiež z ich podriadených orgánov.

NATO strategic commander / strategický veliteľ NATO

A commander at the highest level of the NATO military command structure. 2014-01-31

Veliteľ na najvyššom stupni vojenskej štruktúry velenia NATO.

NATO warning time / doba varovania v NATO

The time between recognition by a NATO strategic commander, or higher NATO authority that an attack is impending and the start of the attack. 2000-07-20

Čas medzi rozpoznaním hrozby útoku strategickým veliteľom NATO alebo orgánom NATO s vyššou právomocou a začiatkom útoku.

NATO-wide exercise / rozsiahle cvičenie NATO

An exercise involving the NATO strategic commands and the majority of subordinate commands and national defence staffs. 2000-05-09

Cvičenie, na ktorom sa zúčastňujú strategické veliteľstvá NATO, väčšina podriadených veliteľstiev a národné vojenské štáby.

nautical chart (admitted) – prípustný termín

Preferred term: hydrographic chart.

nautical plotting chart / námorná vyhodnocovacia mapa

An outline chart, devoid of hydrographic information, of a specific scale and projection, usually portraying a graticule and compass rose, designed to be ancillary to standard nautical charts, and produced either as an individual chart or a part of a coordinated series. 1984-10-01

Schéma námornej mapy bez hydrografických informácií v špecifickej mierke, zobrazujúca sieť poludníkov, rovnobežiek a kompasovú ružicu; pomocný dokument štandardnej námornej mapy (na zakresľovanie plavebných trás) a zhotovuje sa ako jednotlivá mapa alebo ako súčasť série máp.

naval beach group; naval beach unit / námorná pobrežná skupina

A permanently organized naval command, within an amphibious force, comprised of a commander, his staff, a beachmaster unit, an amphibious construction battalion, and an assault craft unit, designed to provide an administrative group from which required naval tactical components may be made available to the attack force commander and to the amphibious landing force commander to support the landing of one division (reinforced). 1974-08-01

Stále námorné veliteľstvo v rámci obojživelných síl zložené z veliteľa, jeho štábu, jednotiek poriadkovej služby, obojživelného ženijného/ stavebného práporu a jednotky útočných vyloďovacích plavidiel; určené je na zabezpečenie administratívnej skupiny, ktorá poskytuje taktické námorné prvky veliteľovi útočných síl a veliteľovi obojživelných úlohových síl na podporu vylodenia zosilnenej divízie.

naval beach unit

Preferred term: naval beach group.

naval campaign / námorné ťaženie; námorná operácia

An operation or a connected series of operations conducted essentially by naval forces including all surface, subsurface, air and amphibious troops, for the purpose of gaining, extending, or maintaining control of the sea. 1973-03-01

Operácia alebo súbor operácií vykonávané prevažne námornými silami a zahŕňajúce všetky hladinové, podhladinové, vzdušné a obojživelné sily na získanie, rozšírenie alebo udržanie kontroly nad morom.

naval cooperation and guidance for shipping; NCAGS / námorná spolupráca s obchodným loďstvom

The provision of NATO military cooperation, guidance, advice, assistance and supervision to merchant shipping to enhance the safety of participating merchant ships and to support military operations. 2007-03-02

Poskytovanie vojenskej spolupráce, riadenia, poradenstva, pomoci a dohľadu zo strany NATO obchodnému loďstvu s cieľom zvýšiť bezpečnosť zaradených obchodných lodí a podporiť vojenské operácie.

naval fire liaison team / styčná skupina palebnej podpory námorným delostrelectvom

Personnel and equipment required to coordinate and advise ground/landing forces on naval fire employment. 1973-03-01

Osoby a vybavenie požadované na koordináciu a poskytovanie informácií pozemným a vyloďovacím silám o možnostiach využitia námornej delostreleckej palebnej podpory.

naval fire operations centre / operačné stredisko palebnej podpory námorným delostrelectvom

The agency established in a ship to control the execution of plans for the employment of naval fire, process requests for naval fire support, and to allot ships to forward observers. Ideally located in the same ship as the supporting arms coordination centre. 1973-03-01

Agentúra vytvorená na lodi na kontrolu realizácie plánov na využitie námorného delostrelectva, spracovanie požiadaviek na vykonanie palebnej podpory námorným delostrelectvom a na prideľovanie

lodí predsunutým pozorovateľom; v ideálnom prípade je umiestnená na rovnakej lodi, na ktorej sa nachádza koordinačné stredisko palebnej podpory.

naval fire support / palebná podpora vojenského námorníctva

In naval operations, fire support provided from warships. 1994-11-01

Palebná podpora námorných operácií vykonávaná delostrelectvom vojnových lodí.

naval forward logistic site; NFLS / predsunutá logistická základňa vojenského námorníctva

A location, with port and aerodrome facilities nearby, which provides logistic support to naval forces within the theatre of operations. 1993-12-01

Základňa v blízkosti prístavu alebo letiska určená na poskytovanie logistickej podpory vojenskému námorníctvu pôsobiacemu v operačnom priestore.

naval stores / zásoby vojenského námorníctva

Any articles or commodities used by a naval ship or station, such as equipment, consumable supplies, clothing, petroleum, oils and lubricants, medical supplies, and ammunition. 1973-03-01

Výrobky alebo druhy materiálu používané na námorných plavidlách alebo zariadeniach, ako sú výzbroj, spotrebný materiál, výstroj, pohonné hmoty, mazivá, zdravotnícky materiál a munícia.

naval supervision of merchant ships / námorný dohľad nad obchodnými loďami

In naval cooperation and guidance for shipping, the mandatory routing of merchant ships, control of their movements and/or convoy organization by naval authorities. 2007-03-02

V námornej spolupráci s obchodným loďstvom záväzné usmerňovanie obchodných lodí, riadenie ich presunov a organizovanie konvoja námornými úradmi.

naval support area / priestor námorného zabezpečenia

A sea area assigned to naval ships detailed to support an amphibious operation. 1973-03-01

Priestor na mori pridelený námorným lodiam vyčleneným na podporu obojživelných operácií.

navigational grid / rovinná navigačná súradnicová sieť

A series of straight lines, superimposed over a conformal projection and indicating grid north, used as an aid to navigation. The interval of the grid lines is generally a multiple of 60 or 100 nautical miles. 1971-04-01

Množina priamok v konformnej kartografickej projekcii orientovaná severným smerom rovinnej súradnicovej siete a určená ako navigačná pomôcka; vzdialenosti medzi priamkami sú zvyčajne 60 až 100 násobky námorných míľ.

navigation head / prístav s prekladiskom; konečné vyloďovacie miesto vodnej dopravy

A point alongside a waterway where loads are transferred between water carriers and land carriers. It is similar in function to a railhead or truckhead. 2000-10-04

Miesto na lodnej ceste určené na preloženie nákladu medzi lodnými a pozemnými dopravnými prostriedkami; má podobnú funkciu ako železničné alebo kamiónové prekladisko.

near miss; airmiss (admitted) – prípustný termín / nebezpečné zblíženie počas letu

Any circumstance in flight when the degree of separation between two aircraft might constitute a hazardous situation. 1982-08-01

Akékoľvek okolnosti za letu, keď rozstup medzi lietadlami vo vzduchu by mohol spôsobiť nebezpečnú situáciu.

near real time; NRT / približne reálny čas

Pertaining to the timeliness of data or information which has been delayed by the time required for electronic communication and automatic data processing. This implies that there are no significant delays. 1991-11-01

Včasnosť údajov alebo informácií oneskorených o čas potrebný na spojenie elektronickými prostriedkami a automatizované spracovanie údajov; predstavuje nevýznamné oneskorenie.

negative photo plane / rovina fotografického negatívu

The plane in which a film or plate lies at the moment of exposure. 1970-07-01

Rovina, v ktorej sa nachádza film alebo fotografická doska v okamihu expozície.

negligible nuclear risk / zanedbateľné riziko jadrového ohrozenia

A degree of nuclear risk where personnel are reasonably safe from a nuclear burst, with the exception of dazzle or temporary loss of night vision. 1980-07-01

Stupeň jadrového rizika, pri ktorom sú osoby primerane chránené pred jadrovým výbuchom s výnimkou oslnenia alebo dočasnej straty videnia v noci.

nerve agent / nervovo paralytická látka

A potentially lethal chemical agent that interferes with the transmission of nerve impulses. 2013-10-31

Potenciálne smrteľná chemická látka, ktorá narušuje prenos nervových impulzov.

net call sign / volací znak siete

A call sign which represents all stations within a net. 1973-03-01

Volací znak pre všetky stanice v sieti.

net sweep / odmínovanie sieťou

In naval mine warfare, a two-ship sweep, using a net like device, designed to collect drifting mines or scoop them up from the sea bottom. 1976-08-01

V námornom mínovom boji odmínovanie vykonávané dvojicou lodí používajúcich sieť ako zariadenie na zber plávajúcich mín alebo na ich vyťahovanie z morského dna.

net weight / čistá hmotnosť

Weight of a container or pallet without freight and binding. 1982-03-01

Hmotnosť kontajnera alebo palety bez nákladu a viazacích prostriedkov.

net weight / čistá hmotnosť

Weight of a vehicle, fully equipped and serviced for operation, including the weight of the fuel, lubricants, coolant, vehicle tools and spares, but not including the weight of the crew, personal equipment and load. 1982-03-01

Hmotnosť vozidla plne vystrojeného a vybaveného na prevádzku vrátane hmotnosti paliva, mazadiel, chladiacich náplní, náradia a náhradných dielcov, bez posádky, jej vybavenia a nákladu.

neutral / neutrálny

In identification, the designation given to a track, object or entity whose characteristics, behaviour, origin or nationality indicate that it is neither supporting nor opposing friendly forces. 2003-10-01

Pri identifikácii znamená označenie trate, objektu alebo entity, ktorých vlastnosti, správanie, pôvod alebo národnosť naznačujú, že nepodporujú a ani sa nestavajú proti spojeneckým silám.

neutralization / neutralizácia

In mine warfare, a mine is said to be neutralized when it has been rendered, by external means, incapable of firing on passage of a target, although it may remain dangerous to handle. 1976-08-01

V mínovom boji mína považovaná za neutralizovanú, keď sa po použití vonkajších prostriedkov stala neschopnou odpálenia pri prechode cieľa, hoci môže byť i naďalej nebezpečné s ňou manipulovať.

neutralization fire / neutralizačná paľba

Fire delivered to render a target temporarily ineffective or unusable. 2005-01-17

Paľba vedená na cieľ na dočasné zníženie jeho efektívnosti alebo použiteľnosti.

neutralize, v. / neutralizovať

To render a hostile entity or its materiel temporarily incapable of interfering with friendly forces. 2023-02-14

Spôsobiť nepriateľskému subjektu alebo jeho vybaveniu dočasnú neschopnosť zasahovať proti vlastným (spojeneckým) silám.

nickname / krycí názov

Two short separate words which may be formally or informally assigned by any appropriate authority to an event, project, activity, place name, topographical feature, or item of equipment for convenience of reference but not for the security of information. 1980-07-01

Dve krátke samostatné slová, ktoré môže formálne alebo neformálne prideliť príslušný zodpovedný úrad udalosti, projektu, činnosti, názvu miesta, topografickému znaku alebo časti zariadenia na zjednodušenie označenia, ale nie na utajenie informácií.

NIC post (admitted) – prípustný termín

Preferred term: NATO international civilian post.

night effect / nočný efekt

An effect mainly caused by variations in the state of polarization of reflected waves, which sometimes result in errors in direction finding bearings. The effect is most frequent at night-fall. 1973-03-01

Efekt spôsobený najmä zmenami stavu polarizácie odrazených vĺn; za následok má chyby v smerovej orientácii; najčastejšie vzniká za súmraku.

no-fly zone; NFZ / bezletová zóna

A zone of airspace of defined dimensions set aside for specific purposes in which no air operations are permitted, except those authorized by the enforcing authority. 2021-05-06

Zóna vzdušného priestoru určených rozmerov vyhradená na špecifické účely, v ktorej nie je povolená žiadna letecká prevádzka okrem takej, ktorú povolil oprávnený orgán.

nominal filter / nominálny filter

A filter capable of cutting off a nominated minimum percentage by weight of solid particles greater than a stated micron size. 1979-03-01

Filter schopný odstrániť zodpovedajúce minimálne percento pevných častíc s váhou väčšou, ako je určená mikrónová veľkosť.

nominal focal length / nominálna ohnisková vzdialenosť

An approximate value of the focal length, rounded off to some standard figure, used for the classification of lenses, mirrors, or cameras. 1971-04-01

Približná hodnota ohniskovej vzdialenosti zaokrúhlená na určité štandardné číslo; používa sa na klasifikáciu šošoviek, zrkadiel alebo fotografických aparátov.

nominal scale (admitted) – prípustný termín

Preferred term: principal scale.

non-battle casualty / strata nebojového charakteru

A person who is not a battle casualty, but who is lost to his organization by reason of disease or injury, including persons dying from disease or injury, or by reason of being missing where the absence does not appear to be voluntary or due to enemy action or to being interned. 2003-09-01

Osoba, ktorá nepredstavuje bojovú stratu, ale je pre svoju jednotku stratená z dôvodu ochorenia alebo zranenia vrátane osôb, ktoré zomreli v dôsledku ochorenia alebo zranenia, alebo z dôvodu jej neprítomnosti, ktorá nie je úmyselná ale je zapríčinená činnosťou nepriateľa alebo jej zajatím.

non-combatant evacuation operation; NEO / operácia na odsun civilného obyvyteľstva

An operation conducted to relocate designated non-combatants threatened in a foreign country to a place of safety. 2022-07-18

Operácia vedená na premiestnenie určených civilistov, ktorí sú ohrození v cudzej krajine na bezpečné miesto.

non-deadly force (admitted) – prípustný termín

Preferred term: non-lethal force.

non-disabling fire / zabraňovacia paľba

Fire directed at a non-vital part of a vessel so as not to impair its seaworthiness and manoeuvrability. 2001-10-01

Paľba vedená na nedôležitú časť plavidla, aby nebola narušená jeho schopnosť plavby a manévrovateľnosť.

non-expendable item / nespotrebný materál

An item that can be recovered once used, or retains its original identity in an assembly and normally requires further accounting.

Examples: air-conditioning plant; real-estate. MCJSB, 2019-06-28

Položka, ktorá sa môže po jednom použití obnoviť/získať späť alebo ktorá si drží svoju identifikáciu v montážnom celku a zvyčajne si vyžaduje ďalšie vedenie v účtovnej evidencii.

Príklady: klimatizačné zariadenia, nehnuteľnosti.

non-governmental organization; NGO / mimovládna organizácia

A private, not for profit, voluntary organization with no governmental or intergovernmental affiliation, established for the purpose of fulfilling a range of activities, in particular development related projects or the promotion of a specific cause, and organized at local, national, regional or international level

Notes:

1. A non governmental organization does not necessarily have an official status or mandate for its existence or activities.

2. NATO may or may not support or cooperate with a given non governmental organization. 2009-08-26

Súkromná nezisková dobrovoľná organizácia bez vládnej alebo medzivládnej príslušnosti zriadená za účelom vykonávania rôznych aktivít, zvlášť riešenia rozvojových projektov alebo podpory konkrétnych prípadov, ktorá je organizovaná na miestnej, národnej, regionálnej alebo medzinárodnej úrovni.

Poznámky:

1. mimovládna organizácia nepotrebuje na svoju existenciu alebo činnosť žiadny oficiálny status alebo mandát.

2. konkrétnu organizáciu môže, ale nemusí NATO podporovať alebo s ňou spolupracovať.

non-lethal fire / paľba s nesmrtiacim účinkom

Fire that does not primarily seek the physical destruction of an intended target and is delivered to impair, disrupt, delay or neutralize the performance of enemy operational forces, functions and facilities. 2015-02-18

Paľba, ktorej primárnou úlohou nie je fyzické zničenie stanoveného cieľa; vedie sa s cieľom oslabiť, narušiť, zdržať alebo neutralizovať výkonnosť operačných síl nepriateľa, jeho funkcií a zariadení.

non-lethal force; non-deadly force (admitted – prípustný termín) / nesmrtiaca sila

Force not intended or likely to cause death, or serious injury resulting in death. 2015-02-18

Sila, ktorá nemá spôsobiť smrť ani pravdepodobne spôsobiť smrť ani spôsobiť vážne zranenie s následkom smrti.

non-lethal weapon; NLW / nesmrtiace zbrane

A weapon that is explicitly designed and primarily employed to incapacitate or repel persons or to disable equipment, while minimizing fatalities, permanent injury and damage to property and the environment. 2005-01-17

Zbraň výlučne skonštruovaná a používaná na zneschopnenie alebo odohnanie osôb alebo na zneschopnenie pri minimalizovaní rizika usmrtenia, zranenia s trvalými následkami a nežiadúceho poškodenia majetku a životného prostredia.

non-linear approach / nelineárne približovanie

In approach and landing systems, a final approach in which the nominal flight path is not a straight line. 1980-01-01

V systémoch približovania a pristávania konečné priblíženie, pri ktorom nominálna dráha letu nie je priamka.

non-permissive environment / obmedzujúce prostredie

An environment in which friendly forces anticipate obstructions to, or interference with, operations. 2012-08-31

Prostredie, v ktorom vlastné jednotky očakávajú prekážky alebo narušenie priebehu operácie.

non-quota post; NQ post (admitted) – prípustný termín / trvalo nepridelená pracovná pozícia

An international military post in a peacetime establishment, that any member state may fill using a defined nomination and selection process.

Note(s): Non-quota posts are included in the international workforce ceiling. 2022-02-16

Medzinárodná vojenská pracovná pozícia v tabuľkách mierových počtov, ktorú môže obsadiť ktorýkoľvek členský štát na základe určeného nominačného a výberového procesu.

Poznámka: Pracovné miesta bez kvót sú zahrnuté v maximálnom počte medzinárodných pracovných pozícií.

non-registered publication / neregistrovaná publikácia

A publication which bears no register number and for which periodic accounting is not required. 1971-03-01

Publikácia, ktorá nemá registračné číslo a pre ktorú sa nevyžaduje periodická kontrola.

non-sub contact chart (admitted) – prípustný termín

Preferred term: non-submarine contact chart.

non-submarine contact chart; non-sub contact chart (admitted – prípustný termín) / mapa falošných oziev

A special naval chart, at a scale of 1:100, 000 to 1:1, 000, 000, showing bathymetry, bottom characteristics, wreck data and non-submarine contact data for coastal and off-shore waters. It is designed for use in conducting submarine and antisubmarine warfare operations. Commonly called "non-sub contact chart". 1980-10-01

Špeciálna námorná mapa v mierke od 1 : 100 000 až 1 : 1 000 000 zobrazujúca hĺbku, charakteristiky morského dna, údaje o vrakoch a pobrežných a mimopobrežných vodách bez prítomnosti ponoriek; používa sa na vedenie ponorkových a protiponorkových bojových operácií. Nazýva sa aj "non-sub contact chart".

normal impact effect (admitted) – prípustný termín

Preferred term: cardinal point effect.

normal lighting / normálne osvetlenie

Lighting of vehicles as prescribed or authorized by the law of a given country without restrictions for military reasons. 1980-01-01

Osvetlenie vozidiel predpísané alebo určené právnou normou príslušnej krajiny bez obmedzení z vojenských dôvodov.

North Atlantic Treaty area / oblasť Severoatlantickej zmluvy

In accordance with Article 6 of the North Atlantic Treaty, the area including the territory of the Parties in Europe and North America and the territory of Turkey, the Mediterranean Sea and the North Atlantic area north of the Tropic of Cancer. 2014-01-31

Oblasť podľa článku 6 Severoatlantickej zmluvy, do ktorej patrí územie členských krajín v Európe a Severnej Amerike, územie Turecka, Stredozemné more a oblasť severného Atlantiku na sever od obratníka Raka.

northing / severne; súradnica Y

Northward, that is, from bottom to top, reading of grid values on a map. 1973-03-01

Smer odčítania súradníc na mape v smere na sever, t.j. od vodorovnej osi nahor.

notam (admitted) – prípustný termín

Preferred term: notice to airmen.

notation / vzatie na vedomie

In NATO, the acknowledgement by an authority that it has been informed of a matter. 2017-06-30

V NATO potvrdenie príslušného orgánu, že bol vo veci informovaný.

notice to airmen; notam (admitted – prípustný termín) / správa pre letecký personál

A notice distributed by means of telecommunication containing information concerning the establishment, condition or change in any aeronautical facility, service, procedure or hazard, the timely knowledge of which is essential to personnel concerned with flight operations. 2008-09-15

Oznámenie rozširované prostredníctvom telekomunikácií, ktoré obsahuje informácie o zriadení, stave alebo zmene leteckého zariadenia, služby, postupov alebo nebezpečenstva, ktorých včasné poznanie je dôležité pre letecký personál.

notice to effect; NTE / pohotovosť k účinnosti

An advance warning that specifies the time it will take to move from a decision to deploy until achievement of full operating capability in the theatre of operations.

Notes: 1. A notice to effect has three distinct components: the notice to move, the deployment time, and the reception, staging, onward movement, and integration process. 2. The reception, staging, onward movement and integration process may not apply to the air and maritime domains. 2019-06-26

Predbežné upozornenie určujúce čas potrebný na prechod od rozhodnutia o nasadení do dosiahnutia úplnej operačnej spôsobilosti v dejisku operácií.

Poznámky: 1. Pohotovosť k účinnosti má tri odlišné časti: pohotovosť na presun, čas nasadenia a proces prijatia, rozmiestnenia, postupu vpred a integrácie (reception, staging, onward movement, and integration – RSOMI). 2. RSOMI sa v prípade vzdušného a námorného prostredia nemusia aplikovať.

notice to move; NTM / oznámenie o presune

A warning order that specifies the time given to a unit or headquarters to be ready to deploy. Note: this order normally precedes an order to move and may increase or decrease the time to prepare. 2003-10-01

Predbežné nariadenie upresňujúce čas, kedy majú byť jednotky alebo hlavné štáby (veliteľstvá) pripravené na rozvinutie do bojovej zostavy. Poznámka: Toto nariadenie zvyčajne predchádza rozkazu na presun a môže skrátiť alebo predĺžiť čas na prípravu.

no-wind position (admitted) – prípustný termín

Preferred term: air position.

NQ post (admitted) – prípustný termín

Preferred term: non-quota post.

nuclear airburst; airburst (admitted – prípustný termín) / vzdušný jadrový výbuch

A nuclear burst that occurs within the atmosphere at a height greater than the maximum radius of the fireball and consequently does not produce fallout. 2016-04-13

Jadrový výbuch uskutočnený v atmosfére vo výške väčšej ako maximálny polomer ohnivej gule, v dôsledku čoho po výbuchu nevzniká rádioaktívny spad.

nuclear bonus effects / účinok jadrových zbraní, ktorý sa nepredpokladal

Desirable damage or casualties produced by the effects from friendly nuclear weapons that cannot be accurately calculated in targeting as the uncertainties involved preclude depending on them for a militarily significant result. 1980-07-01

Poškodenia alebo straty spôsobené účinkom spojeneckých jadrových zbraní, ktoré sa nedajú presne odhadnúť počas procesu targetingu, pretože ich nepredvídateľnosť neumožňuje spoliehať sa na ne pri dosahovaní vojensky významného výsledku.

nuclear certifiable / certifikovateľné pre jadrové zbrane

Indicates a unit or vehicle possessing the potential of passing functional tests and inspections of all normal and emergency systems affecting the nuclear weapons. 1986-11-01

Označuje jednotku alebo vozidlo schopné prejsť funkčnými skúškami a kontrolami všetkých bežných a záložných systémov ovplyvňujúcich jadrové zbrane.

nuclear certified delivery unit / certifikovaná jednotka pre použitie jadrových zbraní

Any level of organization and support elements which are capable of executing nuclear missions in accordance with appropriate bilateral arrangements and NATO directives. 1985-11-01

Každá úroveň organizačných a podporných prvkov, ktoré sú schopné plniť jadrové úlohy v súlade s príslušnými dvojstrannými dohodami a smernicami NATO.

nuclear certified delivery vehicle / certifikovaný nosič jadrovej zbrane

A delivery vehicle whose compatibility with a nuclear weapon has been certified by the applicable nuclear power through formal procedures. 1985-11-01

Dopravné zariadenie, ktorého kompatibilitu s jadrovou zbraňou certifikovala príslušná jadrová mocnosť oficiálnym postupom.

nuclear cloud / nukleárny oblak

A cloud of hot gases, smoke, dust and other particulate matter from a nuclear weapon and its environment, that is carried aloft in conjunction with the rise of the fireball produced by the detonation of that weapon. 2009-03-02

Oblak horúcich plynov, dymu, prachu a iných častíc materiálu pochádzajúcich z jadrovej zbrane a jej okolia, ktorý stúpa vo vzduchu v spojitosti so zväčšovaním ohnivej gule vytvorenej výbuchom tejto zbrane.

nuclear collateral effects / paralelný jadrový efekt

Undesired damage or casualties resulting from the detonation of friendly nuclear weapons. 1996-01-09

Nežiadúce škody alebo straty životov spôsobené účinkami výbuchov vlastných jadrových zbraní.

nuclear column / jadrový stĺpec

A hollow cylinder of water and spray thrown up from an underwater burst of a nuclear weapon, through which the hot, high-pressure gases formed in the explosion are vented to the atmosphere. A somewhat similar column of dirt is formed in an underground explosion. 1973-03-01

Dutý valec vody a vodných kvapiek vymrštený smerom nahor pri výbuchu jadrovej zbrane pod vodnou hladinou, pri ktorom sa do atmosféry uvoľňujú horúce vysoko stlačené plyny vznikajúce pri výbuchu; podobný stĺpec prachu sa vytvorí pri podzemnom výbuchu.

nuclear commitment / jadrový záväzok

A statement by a NATO member that specific forces have been committed or will be committed to NATO in a nuclear only or dual capable role. 1984-10-01

Vyhlásenie členskej krajiny NATO, že vyčlenila alebo vyčlení pre NATO špecifické ozbrojené sily na iba jadrové alebo jadrové a konvenčné použitie.

nuclear damage / poškodenie použitím jadrových zbraní

1. Light Damage. Damage which does not prevent the immediate use of equipment or installations for which it was intended. Some repair by the user may be required to make full use of the equipment or installations.

2. Moderate Damage. Damage which prevents the use of equipment or installations until extensive repairs are made.

3. Severe Damage. Damage which prevents use of equipment or installations permanently. 1973-03-01

1. Ľahké poškodenie - poškodenie, ktoré nebráni okamžitému použitiu zariadení alebo objektov na ciele, na ktoré boli určené; na zabezpečenie úplného používania zariadení a objektov sa od používateľa môže vyžadovať vykonanie menších opráv.

2. Stredné poškodenie - poškodenie, ktoré zabraňuje používaniu zariadení a objektov do vykonania rozsiahlejších opráv.

3. Ťažké poškodenie - poškodenie, ktoré trvalo bráni používať zariadenia a objekty.

nuclear damage assessment / vyhodnotenie poškodenia jadrovými zbraňami

The determination of the damage effect to the population, forces and resources resulting from actual nuclear attack. It is performed during and after an attack. The operational significance of the damage is not evaluated in this assessment. 1980-07-01

Hodnotenie účinkov jadrového útoku na obyvateľstvo, ozbrojené sily a prostriedky; vykonáva sa počas útoku a po jeho skončení; operačné hľadisko poškodenia sa v tomto hodnotení neuvádza.

nuclear delivery unit / jednotka schopná použiť jadrové zbrane

Any level of organization capable of employing a nuclear weapon system or systems when the weapon or weapons have been released by proper authority. 1984-10-01

Stupeň organizačnej štruktúry schopný používať jadrový zbraňový systém alebo systémy, ak príslušný zodpovedný orgán vydal povolenie na používanie takého zbraňového systému alebo systémov.

nuclear delivery vehicle / nosič jadrovej zbrane

That portion of the weapon system which provides the means of delivery of a nuclear weapon to the target. 1984-10-01

Časť zbraňového systému poskytujúca prostriedky na dopravu jadrovej zbrane do cieľa.

nuclear detonation, detection and reporting system / systém zisťovania a ohlasovania jadrového výbuchu

A system deployed to provide surveillance coverage of critical friendly target areas, and indicate place, height of burst, yield, and ground zero of nuclear detonations. 1973-03-01

Systém vytvorený na zabezpečenie pozorovania vlastných ohrozených cieľových oblastí a určenie miesta, výšky, ničivej sily a epicentra jadrového výbuchu.

nuclear logistic movement / (logistická) preprava jadrových zbraní

The transport of nuclear weapons or components of nuclear weapons in connection with supply or maintenance operations. 1973-03-01

Preprava jadrových zbraní alebo ich prvkov v rámci zásobovania alebo technického zabezpečenia.

nuclear nation / jadrová mocnosť

Military nuclear powers and civil nuclear powers. 1971-04-01

Vojenské a civilné jadrové mocnosti.

nuclear power / jadrová sila

Not to be used without appropriate modifier. 1971-04-01

Nepoužíva sa bez príslušného bližšieho určenia.

nuclear radiation / rádioaktívne žiarenie

Ionizing radiation resulting from the detonation of a nuclear weapon. 2017-04-04

Ionizačné žiarenie, ktoré je výsledkom výbuchu jadrovej zbrane.

nuclear safety line / čiara jadrovej bezpečnosti

A line selected, if possible, to follow well-defined topographical features and used to delineate levels of protective measures, degrees of damage or risk to friendly troops, and/or prescribe limits to which the effects of friendly weapons may be permitted to extend. 1971-04-01

Čiara zvolená tak, aby prechádzala dobre definovateľnými topografickými objektmi; používa sa na určenie úrovní ochranných opatrení, stupňov poškodenia alebo ohrozenia vlastných síl a stanovenie hraníc, v rámci ktorých môžu pôsobiť účinky vlastných zbraní.

nuclear strike warning / varovanie pred jadrovým úderom

A warning of impending friendly or suspected enemy nuclear attack. 1976-08-01

Upozornenie na blížiaci sa jadrový útok spojeneckých vojsk alebo predpokladaný útok protivníka.

nuclear vulnerability assessment / vyhodnotenie zraniteľnosti jadrovou zbraňou

The estimation of the probable effect on population, forces, and resources from a hypothetical nuclear attack. Note: It is performed predominantly in the pre-attack period; however, it may be extended to the trans-attack or post-attack periods. 2017-04-04

Odhad pravdepodobného efektu hypotetického jadrového útoku na osoby, jednotky a zdroje (materiál, techniku, logistiku...). Poznámka: Činnosť je vykonávaná prevažne v čase pred útokom, ale môže byť vykonávaná i počas presunu jadrovej zbrane alebo po vykonaní útoku.

nuclear weapon / jadrová zbraň

A complete assembly (i. e. implosion type, gun type, or thermonuclear type), in its intended ultimate configuration which, upon completion of the prescribed arming, fusing and firing sequence, is capable of producing the intended nuclear reaction and release of energy. 1983-11-01

Kompletné zariadenia (implozívne, delostrelecké a termonukleárne) v bojovej pohotovosti, ktoré po splnení predpísaných činností vyvolajú jadrovú reakciu a uvoľnenie energie do prostredia.

nuclear weapon employment time / čas potrebný na použitie jadrovej zbrane

The time required for delivery of a nuclear weapon after the decision to fire has been made. 1973-03-01

Čas potrebný na dopravenie jadrovej zbrane na cieľ po rozhodnutí k odpáleniu.

nuclear weapon exercise / cvičenie s jadrovými zbraňami

An operation not directly related to immediate operational readiness. It includes removal of a weapon from its normal storage location, prepared for use, delivery to an employment unit, the movement in a ground training exercise to include loading aboard an aircraft or missile and return to storage. It may include any or all of the operations listed above, but does not include launching or flying operations. Typical exercises include aircraft generation exercises, ground readiness exercises, ground tactical exercises, and various categories of inspections designed to evaluate the capability of the unit to perform its prescribed mission. 1973-03-01

Činnosť priamo nesúvisiaca s okamžitou operačnou pripravenosťou; patrí sem vybratie zbrane z miesta jej bežného skladovania, prípravu na použitie, prepravu k bojovej jednotke, cvičný pozemný presun s naložením do lietadla alebo riadenej strely a opätovné uloženie do skladu; môže zahŕňať všetky činnosti alebo každú z uvedených činností okrem odpálenia alebo vzdušnej prepravy; typické sú cvičenia s vytváraním síl letectva a pozemnej pohotovosti, pozemné taktické cvičenia a rozličné druhy kontrol určených na vyhodnotenie schopnosti jednotky splniť predpísané úlohy.

nuclear weapon manoeuvre / nácvik používania jadrovej zbrane

An operation not directly related to immediate operational readiness. It may consist of all those operations listed for a nuclear weapon exercise and is extended to include fly-away in combat aircraft, but does not include expenditure of the weapon. Typical manoeuvres include nuclear operational readiness manoeuvres and tactical air operations. 1981-09-01

Činnosť, ktorá sa priamo nevzťahuje na operačnú prirpavenosť; môže zahŕňať všetky činnosti uvádzané v spojitosti s cvičením s jadrovou zbraňou a môže sa rozšíriť o leteckú prepravu bojovým lietadlom; nesmie obsahovať odpálenie jadrovej zbrane; typickým príkladom sú pohotovostné cvičenia s jadrovými zbraňami a taktické vzdušné operácie.

nuclear-weapon state; NW / štát vlastniaci jadrové zbrane

Preferred term: military nuclear power.

nuclear yield / mohutnosť jadrovej náplne

The energy released in the detonation of a nuclear weapon, measured in terms of the kilotons or megatons of trinitrotoluene required to produce the same energy release. 1970-07-01

Energia uvoľnená pri výbuchu jadrovej zbrane; meria sa v kilotonách alebo megatonách trinitrotoluénu potrebného na vytvorenie rovnakého množstva uvoľnenej energie.

nuisance minefield / rušivé mínové pole

A minefield laid to delay and disorganize the enemy and to hinder his use of an area or route. 1976-12-01

Mínové pole položené na zdržanie a dezorganizovanie nepriateľa a na zabránenie využívania priestoru alebo cesty.

number … in (out) / číslo ... pripravené (nepripravené)

In artillery, term used to indicate a change in status of weapon number. 1976-08-01

V delostrelectve termín na označenie zmeny stavu zbrane s prideleným číslom.

numerical scale / číselná mierka

Preferred term: scale.

NU post (admitted) – prípustný termín

Preferred term: nationality undetermined post.

O

objective; Obj / cieľ (bojovej činnosti)

A clearly defined and attainable goal for a military operation, for example seizing a terrain feature, neutralizing an adversary's force or capability or achieving some other desired outcome that is essential to a commander's plan and towards which the operation is directed. 2006-01-06

Jasne definovaný a dosiahnuteľný cieľ, napríklad obsadenie teréneho prvku, neutralizujúci silu alebo spôsobilosti nepriateľa, alebo znamenajúci iný požadovaný výsledok, nevyhnutný z pohľadu plánu veliteľa, k dosiahnutiu ktorého operácia smeruje.

objective area; OA / cieľový priestor

A defined geographical area within which is located an objective to be captured or reached by the military forces. This area is defined by competent authority for purposes of command and control. 1973-03-01

Definovaný geografický priestor, v ktorom sa nachádza cieľ určený na obsadenie alebo dobytie vojenskou silou. Priestor je definovaný príslušným zodpovedným orgánom na umožnenie velenia a riadenia.

oblique air photograph / šikmá letecká snímka

An air photograph taken with the camera axis directed between the horizontal and vertical planes. Commonly referred to as an "oblique".

a. High Oblique. One in which the apparent horizon appears, and

b. Low Oblique. One in which the apparent horizon does not appear. 1970-07-01

Letecká snímka vytvorená fotografickým prístrojom, ktorého os leží medzi horizontálnou a vertikálnou rovinou.

a. Veľmi šikmá fotografia (perspektívna snímka s čiastočným obzorom) - fotografia, na ktorej sa objavuje zdanlivý horizont.

b. Málo šikmá fotografia (perspektívna snímka bez obzoru) - fotografia, na ktorej sa zdanlivý horizont neobjavuje.

observation post; OP / pozorovacie stanovište; pozorovateľna

A position that possesses the necessary communications from which military observations are made, or fire directed and adjusted. 2024-11-04

Note(s): An observation post may be airborne.

Stanovište vybavené potrebnými prostriedkami komunikácie, z ktorého sa vykonáva vojenské pozorovanie alebo sa riadia a opravujú prvky paľby.

Poznámka: Pozorovacie stanovište môže byť umiestnené aj na palube lietadla.

observation post; OP / pozorovacie stanovište; pozorovateľna

A position from which military observations are made, or fire directed and adjusted, and which possesses appropriate communications; may be airborne. 2008-08-08

Stanovište so zodpovedajúcimi prostriedkami KIS, z ktorého sa vykonáva vojenské pozorovanie alebo sa riadia a opravujú prvky paľby; môže byť aj vzdušné.

observed fire / pozorovaná paľba

Fire for which the point of impact or burst can be seen by an observer. The fire can be controlled and adjusted on the basis of observation. 1973-03-01

Paľba, pri ktorej môže pozorovateľ sledovať bod dopadu alebo výbuchu; na základe pozorovania sa potom riadi paľba a nastavujú jej prvky.

observed fire procedure / postup pri opravách pozorovanej streľby

A standardized procedure for use in adjusting indirect fire on a target. 1973-03-01

Štandardizovaný postup používaný pri oprave prvkov nepriamej paľby na cieľ.

observer identification / identifikácia pozorovateľa

In artillery and naval fire support, the first element of a call for fire to establish communication and to identify the observer/spotter. 1974-09-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore prvý prvok paľby na vyžiadanie na vytvorenie spojenia a na identifikáciu pozorovateľa.

observer-target distance / vzdialenosť pozorovateľ - cieľ

The distance along an imaginary straight line from the spotter or observer to the target. 1975-11-01

Vzdialenosť pozdĺž imaginárnej priamky od pozorovateľa po cieľ.

observer-target line / pozorovacia priamka; priamka pozorovateľ - cieľ

An imaginary straight line from the observer/spotter to the target. 1974-09-01

Myslená priamka (spojnica) od pozorovateľa po cieľ.

obstacle; obstruction / prekážka

A natural or human-made object that creates a physical impediment to, or hazard for, the movement of vehicles and/or personnel.

Note(s): The term "obstacle" is preferred in the land and air environments and "obstruction" in the water environment.

Example(s): A tall building near a flight path; a reef; an iceberg; a minefield; a marsh. 2022-08-02

Prírodný alebo umelý objekt, ktorý vytvára fyzickú prekážku alebo nebezpečenstvo pre pohyb vozidiel alebo personálu.

Poznámka: V angličtine sa vo význame „prekážka“ používa termín obstacle, ktorý sa uprednostňuje v pozemnom a vzdušnom prostredí, a termín obstruction preferovaný vo vodnom prostredí.

Príklad: vysoká budova v blízkosti dráhy letu; útes; ľadovec; mínové pole; močiar.

obstruction; obstacle / prekážka

A natural or human-made object that creates a physical impediment to, or hazard for, the movement of vehicles and/or personnel.

Note(s): The term "obstacle" is preferred in the land and air environments and "obstruction" in the water environment.

Example(s): A tall building near a flight path; a reef; an iceberg; a minefield; a marsh. 2022-08-02

Prírodný alebo umelý objekt, ktorý vytvára fyzickú prekážku alebo nebezpečenstvo pre pohyb vozidiel alebo personálu.

Poznámka: V angličtine sa vo význame „prekážka“ používa termín obstacle, ktorý sa uprednostňuje v pozemnom a vzdušnom prostredí, a termín obstruction preferovaný vo vodnom prostredí.

Príklad: vysoká budova v blízkosti dráhy letu; útes; ľadovec; mínové pole; močiar.

obstructor / zábrana (zariadenie na blokovanie)

In naval mine warfare, a device laid with the sole object of obstructing or damaging mechanical minesweeping equipment. 1977-03-01

V námornom mínovom boji zariadenie kladené výhradne na zabránenie v používaní alebo zničenie mechanického odmínovacieho zariadenia.

occupation of position / zaujatie postavenia

Movement into and proper organization of an area to be used as a battle position. 1973-03-01

Presun do vhodne usporiadanej oblasti na jej využívanie ako bojového postavenia.

occupy; v. / obsadiť

To position a force in a specified area or location that is free of active opposition. 2018-12-06

Umiestniť sily do určeného priestoru alebo miesta, v ktorom sa nevyskytuje aktívny odpor.

ocean manifest / zoznam lodného nákladu

A detailed listing of the entire cargo loaded into any one ship showing all pertinent data which will readily identify such cargo and where and how the cargo is stowed. 1981-03-01

Podrobný zoznam celého nákladu naloženého na akúkoľvek jednu loď; uvádza všetky dôležité údaje, ktoré určujú náklad, miesto a spôsob jeho uloženia.

ocean station ship / hliadková loď

A ship assigned to operate within a specified area to provide several services including search and rescue, meteorological information, navigational aid, and communication facilities. 1973-03-01

Loď určená na činnosť v danej oblasti na poskytovanie služieb, ako sú pátranie a záchrana, meteorologické spravodajstvo, navigačná pomoc a komunikačné prostriedky.

offensive counter-air operation; OCA / ofenzívna protivzdušná operácia

An operation mounted to destroy, disrupt or limit enemy air power as close to its source as possible. 1982-03-01

Operácia vykonaná na zničenie, narušenie alebo obmedzenie vzdušnej sily nepriateľa čo najbližšie k jeho zdrojom.

offensive cyber op (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: offensive cyberspace operation

offensive cyber operation (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: offensive cyberspace operation

offensive cyberspace op (admitted) – prípustný termín

Preferred term: offensive cyberspace operation

offensive cyberspace operation; OCO; offensive cyberspace op (admitted) – prípustný termín; offensive cyber op (deprecated) – neschválený termín; offensive cyber operation (deprecated) – neschválený termín / ofenzívna operácia v kybernetickom priestore

Actions in or through cyberspace that create effects to achieve military objectives. 2021-04-01

Činnosti v kybernetickom priestore alebo prostredníctvom neho zamerané na vytvorenie účinkov na dosiahnutie vojenských cieľov.

offensive mine countermeasures / aktívne opatrenia proti mínam

Measures intended to prevent the enemy from successfully laying mines. 1976 -12-01

Opatrenia na zabránenie nepriateľovi v úspešnom kladení mín.

offensive minefield / (útočné) aktívne mínové pole

In naval mine warfare, a minefield laid in enemy territorial water or waters under enemy control. 1976-12-01

V námornom mínovom boji mínové pole položené v teritoriálnych vodách alebo vodách pod kontrolou nepriateľa.

officer conducting the exercise; OCE / dôstojník riadiaci cvičenie

The officer responsible for the conduct of an allocated part of the exercise from the Blue, Orange and Purple aspects. He will issue necessary supplementary instructions. In addition, he may be an exercise commander. 1983-11-01

Dôstojník zodpovedný za riadenie pridelenej časti cvičenia so zreteľom na modré, oranžové a fialové cvičiace strany; vydáva nevyhnutné dopĺňajúce nariadenia; okrem toho môže byť cvičiaci veliteľ.

officer conducting the serial; OCS / dôstojník riadiaci fázu cvičenia

The officer designated to exercise tactical control over assigned forces for a specific exercise serial. 1974-09-01

Dôstojník poverený taktickým riadením pridelených jednotiek v danej fáze cvičenia.

officer in tactical command; OTC / dôstojník taktického stupňa velenia

In maritime usage, the senior officer present eligible to assume command, or the officer to whom he has delegated tactical command. 2010-01-22

V terminológii námorníctva vyšší dôstojník oprávnený na prevzatie velenia, alebo dôstojník, na ktorého bolo delegované taktické velenie.

officer scheduling the exercise; OSE / dôstojník plánujúci cvičenie

The officer who originates the exercise and the orders it to take place. He will issue basic instructions which will include the designation of exercise areas, the allocation of forces, and the necessary coordinating instructions. He will also designate the officers conducting the exercise. 1973-03-01

Dôstojník pripravujúci cvičenie a nariadenia na jeho vykonanie; vydáva základné smernice, ktoré zahŕňajú určenie priestoru cvičenia, rozmiestnenie síl a pokyny na súčinnosť síl; určuje dôstojníkov na riadenie cvičenia.

offset bombing / bombardovanie s nepriamym zameraním; bombardovanie bez vidu

Any bombing procedure which employs a reference or aiming point other than the actual target. 1973-03-01

Spôsob bombardovania využívajúci iný orientačný alebo zámerný bod ako skutočný cieľ.

offset distance / vzdialenosť od centra

In nuclear warfare, the distance the desired ground zero or actual ground zero is offset from the centre of an area target or from a point target. 1973-03-01

V jadrovej vojne vzdialenosť plánovaného a skutočného epicentra je ofset od stredu plošného alebo bodového cieľa.

offset point / predsunutý bod; bod nadbehnutia

In air interception, a point in space relative to a target's flight path toward which an interceptor is vectored and from which the final or a preliminary turn to attack heading is made. 1974-09-01

Pri vzdušnom prepade bod v priestore vzťahujúci sa na letovú dráhu k cieľu, do ktorého smeruje prepadové stíhacie lietadlo a z ktorého sa vykoná konečný alebo predbežný obrat pred útokom na cieľ.

offshore patrol / mimopobrežná hliadka

A naval defence patrol operating in the outer area of navigable coastal waters. It is a part of the naval local defence forces consisting of naval ships and aircraft and operates outside those areas assigned to the inshore patrol. 1973-03-01

Hliadka námornej obrany operujúca vo vonkajšej oblasti pobrežných vôd. Je súčasťou síl miestnej námornej obrany zložených z námorných lodí a lietadiel a pôsobí mimo oblasti pridelenej pobrežnej hliadke.

oiler / ropný tanker

A naval or merchant tanker specially equipped and rigged for replenishing other ships at sea. 1973-03-01

Tanker vojnového námorníctva alebo obchodný tanker, ktorý je špeciálne vybavený na dopĺňanie pohonných hmôt iných lodí na mori.

on call / na vyžiadanie

A term used to signify that a prearranged concentration, air strike, or final protective fire may be called for. 1971-09-01

Termín používaný na označenie možnosti vyžiadania plánovaného sústredenia paľby, vzdušného útoku alebo záverečnej ochrannej paľby.

on-call mission / vzlet na vyžiadanie

A type of air support mission which is not requested sufficiently in advance of the desired time of execution to permit detailed planning and briefing of pilots prior to take-off. Aircraft scheduled for this type of mission are on air, ground, or carrier alert, and are armed with a prescribed load. 2000-10-04

Typ misie leteckej podpory, ktorá sa nevyžaduje s dostatočným časovým predstihom pred jej vykonaním a neumožňuje vykonanie podrobného plánovania a poučenie pilotov pred vzlietnutím. Lietadlá plánované na tento typ misie sú v pohotovosti vo vzduchu, na zemi alebo na lietadlovej lodi a sú vybavené predpísanou výzbrojou.

on-call target / vyžiadaný cieľ

In artillery and naval fire support, a planned target other than a scheduled target on which fire is delivered when requested. 1976-08-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore plánovaný cieľ iný než naplánovaný cieľ, na ktorý bude vedená paľba po vyžiadaní.

one-look circuit / jednorázový obvod

A mine circuit which requires actuation by a given influence once only. 1975 -11-01

Mínový obvod vyžadujúci aktiváciu daným podnetom iba raz.

on-order mission / úloha vykonávaná na rozkaz

A mission to be executed at an unspecified time in the future when the order is given. 2012-01-30

Vopred určená úloha, ktorá sa má vykonať po vydaní rozkazu.

open route / neobsluhovaná cesta (komunikácia)

A route not subject to traffic or movement control restrictions. 1980-01-01

Trasa, na ktorej nie sú žiadne obmedzenia pohybu.

open-source intelligence; OSINT / spravodajstvo otvorených zdrojov

Intelligence derived from publicly available information, as well as other unclassified information that has limited public distribution or access. 2024-01-31

Spravodajská činnosť založená na získavaní, analýze a využívaní informácií, ktoré sú verejne dostupné alebo pochádzajú z neutajovaných zdrojov s obmedzeným prístupom.

operating environment; OE; operational environment (obsolete) – zastaraný termín / operačné prostredie

A composite of the conditions, circumstances and influences that affect the employment of capabilities and bear on the decisions of the commander. 2014 -11-20

Súhrn podmienok, okolností a vplyvov pôsobiacich na nasadenie spôsobilostí a odrážajúcich sa v rozhodnutí veliteľa.

Operation; Op; OP (admitted) – prípustný termín / operácia

A sequence of coordinated actions with a defined purpose.

Postupnosť koordinovaných akcií so stanoveným účelom.

operational aircraft cross-servicing requirement / požiadavka na vzájomné prevádzkové zabezpečenie lietadla

A military requirement, established by a NATO commander, for a designated airfield or ship to provide stage A or stage B cross-servicing to aircraft not assigned to that airfield or ship. 1986-11-01

Vojenská požiadavka, vytvorená veliteľom NATO, pre určené letisko alebo loď na zabezpečenie vzájomných služieb stupňa A alebo B pre lietadlá, ktoré nie sú pridelené tomuto letisku alebo lodi.

operational analysis; OA; operational research (admitted – prípustný termín); operations research (admitted – prípustný termín) / operačná analýza

The application of scientific methods to assist executive decision-makers. 2012-08-31

Používanie vedeckých metód s cieľom napomáhať veliteľom pri prijímaní rozhodnutí.

operational art / operačné umenie

The employment of forces to achieve strategic and/or operational objectives through the design, organization, integration and conduct of strategies, campaigns, major operations and battles. 2023-02-10

Použitie síl na dosiahnutie strategických alebo operačných cieľov prostredníctvom plánovania, organizácie, integrácie a vedenia stratégií, ťažení, hlavných operácií a bitiek.

operational chain of command / hierarchia operačného velenia

The chain of command established for a particular operation or series of operations. 2014-01-31

Hierarchia velenia stanovená pre konkrétnu operáciu alebo sériu operácií.

operational characteristics / prevádzkové (operačné) charakteristiky

The specific military qualities required of an item of equipment to enable it to meet an agreed operational need. 1982-08-01

Špecifické vojenské vlastnosti požadované od typu zariadenia, ktoré mu umožnia splniť dohodnuté operačné potreby.

operational command; OPCOM / operačné velenie

The authority granted to a commander to assign missions or tasks to subordinate commanders, to deploy units, to reassign forces, and to retain or delegate operational and/or tactical command and/or tactical control as the commander deems necessary.

Note(s): Operational command does not include responsibility for administration. 2021-10-18

Právomoc udelená veliteľovi prideľovať celkové úlohy a úlohy podriadeným veliteľom, nasadzovať jednotky, prepodriaďovať sily a ponechať si alebo delegovať operačné alebo taktické velenie, alebo taktické riadenie, ak to veliteľ považuje za potrebné.

Poznámka: Operačné velenie nezahŕňa zodpovednosť za administratívu.

operational control; OPCON / operačné riadenie

The authority delegated to a commander to direct assigned forces to accomplish specific missions or tasks that are usually limited by function, time, or location; to deploy units concerned, and to retain or assign tactical command or control of those units.

Note(s): Operational control does not include authority to assign separate employment of components of the units concerned and does not include administrative and logistic control. 2021-10-18

Právomoc delegovaná na veliteľa riadiť pridelené sily pri plnení konkrétnych celkových úloh alebo úloh, ktoré sú zvyčajne obmedzené funkciou, časom alebo miestom; nasadiť príslušné jednotky a ponechať si taktické velenie alebo riadenie týchto jednotiek alebo poveriť taktickým velením alebo riadením týchto jednotiek.

Poznámka: Operačné riadenie nezahŕňa právomoc prideľovať úlohy jednotlivým súčastiam určených jednotiek samostatne a nezahŕňa administratívne a logistické riadenie.

operational decontamination / operačná dekontaminácia

Decontamination restricted to specific parts of operationally essential assets and/or working areas, carried out in order to sustain operations. 2015-04-01

Dekontaminácia obmedzená na určité časti operačne dôležitých prostriedkov alebo pracovných priestorov, ktorá je vykonávaná s cieľom zaistiť udržateľnosť operácií.

operational domain / operačná doména

A specified sphere of capabilities and activities that can be applied within an engagement space.

Note(s): There are five operational domains: maritime, land, air, space and cyberspace, each conditioned by the characteristics of its operating environment. 2022-07-18

Presne stanovená oblasť spôsobilostí a aktivít, ktoré možno uplatniť v priestore nasadenia.

Poznámka: Existuje päť operačných domén: námorná, pozemná, vzdušná, vesmírna a kybernetický priestor, pričom každá je podmienená charakteristikami jej operačného prostredia.

operational environment (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: operating environment.

operational intelligence; OPINTEL / operačné spravodajstvo

Intelligence required for the planning and conduct of campaigns at the operational level. 2013-10-31

Spravodajstvo požadované na plánovanie a vykonávanie vojenských operácií na operačnom stupni.

operational interchangeability / operačná zameniteľnosť

Ability to substitute one item for another of different composition or origin without loss in effectiveness, accuracy, and safety of performance. 1973-03-01

Schopnosť nahradiť jednu položku druhou s rozdielnym zložením alebo pôvodom bez straty efektívnosti, presnosti a bezpečnosti funkcie.

operational level / operačná úroveň

The level at which campaigns and major operations are planned, conducted and sustained to accomplish strategic objectives within theatres or areas of operations. 2008-01-15

Úroveň, na ktorej sa plánujú, vedú a udržiavajú ťaženia a hlavné operácie na splnenie strategických cieľov na bojiskách alebo v priestoroch operácií.

operational-level planning; operational planning (deprecated – neschválený termín) / plánovanie na operačnej úrovni

Note: The preferred English term to designate the planning of military operations at the operational level is "operational-level planning". The term "operational planning" is not to be used so as to prevent confusion with "operations planning". 2011-02-04

Poznámka: Uprednostňovaný anglický termín na označenie plánovania vojenských operácií na operačnej úrovni je „plánovanie na operačnej úrovni". Termín „operačné plánovanie" sa používať nebude, aby sa zabránilo zámene s pojmom „plánovanie operácií".

operational partner / operačný partner

A non-NATO country whose contribution of forces, capabilities or other support to a NATO-led operation, has been formally recognized by the North Atlantic Council. 2017-06-30

Nečlenská krajina NATO, ktorej príspevok silami, spôsobilosťami a inou podporou pre operácie pod vedením NATO oficiálne uznala Severoatlantická rada.

operational pause / operačná prestávka

A temporary and deliberate cessation of certain activities during the course of an operation to avoid reaching the culminating point and to be able to regenerate the combat power required to proceed with the next stage of the operation. 2012-01-30

Dočasné a zámerné prerušenie určitých aktivít počas vedenia operácie s cieľom predísť dosiahnutiu kulminačného bodu a tým umožniť regeneráciu bojovej sily potrebnej na pokračovanie v ďalšej fáze operácie.

operational performance standard; OPS / norma operačnej výkonnosti

A performance standard that an individual or unit must achieve to be able to execute a mission effectively. 2003-10-01

Úroveň výkonnosti, ktorú musí dosiahnuť jednotlivec alebo jednotka na efektívne plnenie úlohy.

operational planning (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: operations planning.

operational planning (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: operational-level planning.

operational procedures / operačné postupy

The detailed methods by which headquarters and units carry out their operational tasks. 1982 -08-01

Podrobné metódy, pomocou ktorých veliteľstvá a jednotky plnia svoje operačné úlohy.

operational readiness / operačná pripravenosť

The preparedness of a unit, formation, weapon system or item of materiel to perform the missions, tasks or functions for which it is organized or designed.

Note: There are different levels of operational readiness. 2020-05-13

Pripravenosť jednotky, formácie, zbraňového systému alebo materiálu vykonať celkovú úlohu, úlohu alebo plniť funkciu, na ktorú sú vytvorené alebo určené.

Poznámka: Operačná pripravenosť má rôzne úrovne.

operational requirement; OR / operačná požiadavka

An established need justifying the timely allocation of resources to achieve a capability to accomplish approved military or civil objectives, operations, missions or actions. 2023-02-10

Vzniknutá požiadavka oprávňujúca na dočasné pridelenie zdrojov na získanie schopnosti splniť stanovené vojenské alebo civilné ciele, operácie, misie alebo činnosti.

operational research (admitted) – prípustný termín

Preferred term: operational analysis

operational route / operačná komunikácia

Land route allocated to a command for the conduct of a specific operation, derived from the corresponding basic military route network. 1981-09-01

Pozemná komunikácia pridelená veliteľstvu na vykonanie špecifickej operácie; jedna z ciest príslušnej základnej vojenskej dopravnej siete.

operational stocks / operačné zásoby

The sum of basic stocks and sustaining stocks. 2014-09-29

Celkové množstvo základných a udržiavacích zásob.

operational training / operačná príprava

Training that develops, maintains or improves the operational readiness of individuals or units. 1974-04-01

Výcvik, ktorý rozvíja, udržiava alebo zlepšuje operačnú pripravenosť jednotlivcov alebo jednotiek.

operation order; OPORD / operačný rozkaz

A directive issued by a commander to subordinate commanders for the purpose of coordinating the execution of an operation. 2020-05-13

Veliteľom vydané nariadenie podriadeným veliteľom na koordináciu vykonania operácie.

operation overlay / situačná priesvitka operácie

An overlay showing information such as the location, size, scheme of manoeuvre and fires of friendly forces involved in an operation, and possibly the locations and the predicted movements of enemy forces. 2012 -01-30

Priesvitka, na ktorej sa zaznamenávajú grafické informácie o situácii v priestore operácie, ako sú poloha, veľkosť, plány manévrov a plán palebnej podpory vlastných jednotiek zapojených do operácie prípadne aj ich rozmiestnenia, a predpokladané smery pohybu síl nepriateľa.

operation plan; OPLAN / operačný plán

A plan for a single or series of connected operations to be carried out simultaneously or in succession.

Notes: 1. It is the form of directive employed by higher authority to permit subordinate commanders to prepare supporting plans and orders. 2. The designation 'plan' is usually used instead of 'order' in preparing for operations well in advance. 3. An operation plan may be put into effect at a prescribed time, or on signal, and then becomes the operation order. 2017-09-01

Plán jednej alebo niekoľkých súvisiacich operácií, ktoré sa majú vykonať súčasne alebo postupne.

Poznámka: 1. Je forma nariadenia používaná nadriadenými stupňami velenia, ktorá umožňuje podriadeným veliteľom pripraviť plány podpory a rozkazy. 2. Pri príprave operácií v dostatočnom predstihu sa namiesto označenia „rozkaz“ obvykle používa označenie „plán“. 3. Operačný plán môže nadobudnúť účinnosť v stanovenom čase alebo na signál, pričom sa následne stane operačným rozkazom.

operations planning; operational planning (deprecated) – neschválený termín / plánovanie operácií

The planning of military operations at the strategic, operational or tactical levels.

Note: The preferred English term to designate the planning of military operations at all levels is "operations planning". The term "operational planning" is not to be used so as to prevent confusion with operational-level planning. 2011-02-01

Plánovanie vojenských operácií na strategickej, operačnej alebo taktickej úrovni.

Poznámka: Uprednostňovaný anglický termín na označenie plánovania vojenských operácií na všetkých úrovniach je „operations planning" – „plánovanie operácií". Termín „operačné plánovanie" sa používať nebude, aby sa zabránilo zámene s pojmom „plánovanie operácií".

operations research (admitted) – prípustný termín

Preferred term: operational analysis.

operations security; OPSEC / operačná bezpečnosť

All measures taken to give a military operation or exercise appropriate security, using passive or active means, to deny an adversary knowledge of the essential elements of friendly information or indicators thereof. 2021-05-06

Všetky opatrenia prijaté s cieľom zaistiť vojenskej operácii alebo cvičeniu primeranú bezpečnosť s využitím pasívnych alebo aktívnych prostriedkov, aby sa zabránilo protivníkovi spoznať základné prvky informácií o vlastných silách alebo ich indikátory.

opportunity target (admitted) – prípustný termín

Preferred term: target of opportunity. 1973-03-01

opposing forces; OPFOR / sily protivníka

Those forces used in an enemy role during NATO exercises. 1994-07-01

Sily vystupujúce pri cvičeniach NATO ako sily protivníka.

opposing forces commander / veliteľ síl protivníka

The officer designated to exercise operational control over opposing forces for a specific period during NATO exercises. 1994-07-01

Dôstojník poverený operačným riadením síl protivníka na určené obdobie počas cvičení NATO.

optical axis / optická os

In a lens element, the straight line which passes through the centres of curvature of the lens surfaces. In an optical system, the line formed by the coinciding principal axes of the series of optical elements. 1970-07-01

V optike priamka prechádzajúca stredmi krivosti šošoviek; v optickom systéme priamka vytvorená prekrývajúcimi sa hlavnými osami sústavy optických prvkov.

optical minehunting / optické vyhľadávanie mín

The use of an optical system (e. g. television or towed diver) to detect and classify mines or mine-like objects on or protruding from the sea-bed. 1975-11-01

Použitie optického systému (napr. televízie alebo ťahaného potápača) na zisťovanie a určovanie mín alebo objektov podobných mínam na morskom dne alebo vyčnievajúcich z morského dna.

optimum height / optimálna výška

The height of an explosion which will produce the maximum effect against a given target. 1973-03-01

Výška výbuchu, v ktorej sa dosiahne maximálny účinok na daný cieľ.

optimum height of burst / optimálna výška výbuchu

For nuclear weapons and for a particular target (or area), the height at which it is estimated a weapon of a specified energy yield will produce a certain desired effect over the maximum possible area. 1986-11-01

Pre jadrové zbrane a konkrétny cieľ (alebo priestor) výška, v ktorej sa predpokladá, že zbraň so stanoveným energetickým účinkom vytvorí požadovaný efekt v maximálnom možnom priestore.

orbit point / bod vyčkávania

A geographically or electronically defined location used in stationing aircraft in flight during tactical operations when a predetermined pattern is not established. 1984-06-01

Geograficky alebo elektronicky definovaná poloha používaná pri rozostavovaní lietadiel za letu počas taktickej operácie, keď nebol vopred určený vyčkávací obrazec.

order / rozkaz - príkaz

A communication, written, oral, or by signal, which conveys instructions from a superior to a subordinate. 1973-03-01

Komunikácia, písomná, ústna, alebo pomocou signálov, ktorou sa prenášajú pokyny od nadriadeného k podriadenému.

order of battle; ORBAT; OB (admitted) – prípustný termín / bojová zostava

The identification, strength, command structure, and disposition of the personnel, units, and equipment of any military force. 1973-03-01

Označenie, bojová hodnota, štruktúra velenia a rozmiestnenie všetkých osôb, jednotiek a výzbroje akejkoľvek vojenskej organizácie.

order to move/ príkaz na presun

An order given by a commander to execute a movement. 2006-01-06

Príkaz veliteľa na vykonanie presunu.

organized crime / organizovaná kriminalita

Sustained illegal activities by an enterprise or group of persons, irrespective of national borders, and that have as their primary purpose the generation of profits. 2023-06-13

Pretrvávajúce nezákonné aktivity subjektu alebo skupiny osôb bez ohľadu na štátne hranice, ktorých hlavným účelom je vytváranie zisku.

ordinary transport / bežná preprava

In railway terminology, transport of a load whose size, weight or preparation does not entail special difficulties vis-à-vis the facilities or equipment of the railway systems to be used. 1994-11-01

V železničnej terminológii preprava nákladu, ktorého veľkosť, váha alebo príprava na prepravu nespôsobujú osobitné ťažkosti zariadeniam alebo vybaveniu používaných železničných systémov.

organic; adj. / organický

Forming an integral part of a military entity. 2015-02-18

Tvoriaci neoddeliteľnú súčasť vojenského celku.

organization / organizácia

In capability development, the structure through which NATO and the Allies cooperate to accomplish a common mission or agreed task. 2018-02-16

V rozvoji spôsobilostí štruktúra, prostredníctvom ktorej NATO a spojenci spolupracujú pri plnení spoločnej celkovej úlohy alebo dohodnutých čiastkových úloh.

organizational strength; OS / organizačný potenciál

The number of trained personnel, facilities and the amount of materiel required to perform a unit's assigned mission. Note: the organizational strength of a unit may change in response to changing situations and mission requirements. 2015-08-14

Počet vycvičených osôb, zariadenia, množstvo výzbroje, techniky a materiálu, ktoré potrebuje jednotka na splnenie pridelenej úlohy. Poznámka: Organizačný potenciál príslušnej jednotky sa môže meniť v závislosti od meniacej sa situácie a požiadaviek na misiu.

organization of the ground / úprava terénu (ženijná)

The development of a defensive position by strengthening the natural defences of the terrain and by assignment of the occupying troops to specific localities. 1973-03-01

Vybudovanie obranného postavenia zosilnením prírodných obranných vlastností terénu a pridelením obsadzujúcich jednotiek do určených priestorov.

originating medical facility; OMF / začiatočné zdravotnícke zariadenie

A medical facility that initially transfers a patient to another medical facility. 1973-03-01

Zdravotnícke zariadenie vykonávajúce prvotný odsun pacientov do iných zdravotníckych zariadení.

oropesa sweep / odmínovanie kontaktným odmínovacím zariadením

In naval mine warfare, a form of sweep in which a length of sweep wire is towed by a single ship, lateral displacement being caused by an otter and depth being controlled at the ship end by a kite and at the other end by a float and float wire. 1975-11-01

V námornom mínovom boji spôsob odmínovávania, pri ktorom je určitá dĺžka odmínovávacieho lana vlečená loďou pričom posun do strany je spôsobený mínovým odrazníkom a hĺbka odmínovávania sa na jednom konci lode udržiava stabilizačným plavákom a plavákom s drôtom na druhom konci lode.

orthomorphic projection / ortomorfné zobrazenie

A projection in which the scale, although varying throughout the map, is the same in all directions at any point, so that very small areas are represented by correct shape and bearings are correct. 1973-03-01

Zobrazenie, pri ktorom mierka, meniaca sa v rámci mapy, je rovnaká vo všetkých smeroch pre každý bod, čím sú tvar a uhly veľmi malých oblastí zobrazené neskreslene.

orthorectification / ortorektifikácia

In photogrammetry, the process of removing geometric distortions in an image caused by sensor tilt and terrain relief, and projecting the resulting image onto a map projection system. 2002-10-14

Vo fotogrammetrii proces odstránenia geometrických skreslení obrazu spôsobených sklonom senzoru a reliéfom terénu a premietnutia výsledného obrazu do kartografického zobrazenia mapy.

oscillating mine / oscilujúca mína

A mine, hydrostatically controlled, which maintains a pre-set depth below the surface of the water independently of the rise and fall of the tide. 1976-08-01

Hydrostaticky riadená mína udržiavaná vo vopred nastavenej hĺbke pod hladinou vody nezávisle od stúpania alebo klesania hladiny pri prílive a odlive.

other forces for NATO; OFN / iné sily pre NATO

Forces not assigned or earmarked for a NATO command, but which might co-operate with NATO forces or be placed under the operational command or operational control of a NATO commander in certain circumstances which should be specified. 1980-10-01

Sily, ktoré nie sú pridelené alebo vyčlenené pre velenie NATO, ale ktoré môžu spolupracovať so silami NATO a môžu za určitých okolností podliehať operačnému veleniu alebo operačnému riadeniu veliteľa NATO.

otter / plavák používaný na odmínovanie; mínový odrazník

In naval mine warfare, a device which, when towed, displaces itself sideways to a predetermined distance. 1976-08-01

V námornom mínovom boji zariadenie, ktoré je vlečené a premiestňuje sa po stranách lode do vopred určenej vzdialenosti.

outline map / schématická mapa

A map which represents just sufficient geographic information to permit the correlation of additional data placed upon it. 1971-04-01

Mapa obsahujúca dostatok geografických informácií, aby bolo možné sprostredkovať ich vzájomný vzťah s údajmi, o ktoré bude doplnená.

outline plan / predbežný plán; predbežný zámer

A preliminary plan which outlines the salient features or principles of a course of action prior to the initiation of detailed planning. 1973-03-01

Predbežný plán, ktorý uvádza hlavné rysy alebo hlavné zásady postupu pred začiatkom podrobného plánovania.

outreach / podporné komunikačné aktivity

An action to establish communication with a community, organization or individuals with the aim of creating opportunities for engagement and/or liaison. 2019-02-25

Akcia, ktorej úlohou je vytvorenie komunikácie s komunitou, organizáciou alebo jednotlivcami s cieľom vytvoriť možnosti pre nasadenie alebo styčnú činnosť.

overhead clearance; headroom / svetlá výška

The minimum vertical distance between a ground or water surface and any obstruction above it. 2000-10-04

Minimálna vertikálna vzdialenosť medzi povrchom zeme alebo vodnou hladinou a prekážkou nad ňou.

overlap / prekrytie

In cartography, that portion of a map or chart which overlaps the area covered by another of the same series. 1981-03-01

V kartografii časť mapy alebo riadiaceho plánu, ktorá presahuje do oblasti pokrytej susediacou mapou s rovnakou mierkou.

overlap / prekrytie

In naval mine warfare, the width of that part of the swept path of a ship or formation which is also swept by an adjacent sweeper or formation or is re-swept on the next adjacent lap. 1981-03-01

V námornom mínovom boji šírka tej časti odmínovávacej trasy lode alebo formácie lodí, ktorá je odmínovaná susednou mínolovkou alebo formáciou mínoloviek alebo opakovane odmínovávaná pri nasledujúcom odmínovávaní susedného úseku.

overlap / prekrytie

In photography, the amount by which one photograph includes the same area covered by another, customarily expressed as a percentage. The overlap between successive air photographs on a track is called forward overlap. The overlap between photographs in adjacent parallel flight lines is called side overlap. The overlap of successive lines of a linescan is called line overlap. 1981-03-01

Vo fotografovaní prekrytie, pri ktorom jedna snímka obsahuje určitú rovnakú časť oblasti inej snímky; zvyčajne sa vyjadruje v percentách; prekrytie medzi nasledujúcimi leteckými snímkami v osi letu sa nazýva pozdĺžne prekrytie; prekrytie medzi susednými radmi snímok sa nazýva priečne prekrytie; prekrytie medzi dvomi letovými pásmi sa nazýva letové prekrytie.

overpressure (admitted) – prípustný termín

Preferred term: blast overpressure.

overprint / dotlač (na mape)

Information printed or stamped upon a map or chart, in addition to that originally printed, to show data of importance or special use. 1972-07-01

Informácie iné ako pôvodné, vytlačené alebo opečiatkované na mapu alebo riadiaci plán, na zobrazenie dôležitých údajov alebo údajov špeciálneho použitia.

overrun control / riadené prekročenie limitu

Equipment enabling a camera to continue operating for a predetermined number of frames or seconds after normal cut-off. 1970-07-01

Zariadenie umožňujúce fotoaparátu pokračovať v činnosti s vopred nastaveným počtom snímok alebo počtom sekúnd po bežnom skončení činnosti.

overshoot / opakovanie okruhu bez dosadnutia

A phase of flight wherein a landing approach of an aircraft is not continued to touchdown. 1973-01-01

Fáza letu, pri ktorej približovanie lietadla na pristátie nepokračuje až do jeho dosadnutia.

overt operation / neutajená operácia

An operation conducted openly, without concealment. 2012-01-30

Operácia vedená otvorene, bez utajenia.

P

PA office (admitted) – prípustný termín / úrad pre styk s verejnosťou

Preferred term: public affairs office.

pace / rýchlosť presunu - pochodu

For ground forces, the speed of a column or element regulated to maintain a prescribed average speed. 1983-07-01

Pri pozemných silách rýchlosť kolóny alebo jednotlivého vozidla na pozemnej komunikácii regulovaná tak, aby bola dodržaná stanovená priemerná rýchlosť.

pace setter / veliteľ kolóny

An individual, selected by the column commander, who travels in the lead vehicle or element to regulate the column speed and establish the pace necessary to meet the required movement order. 1972-07-01

Jednotlivec určený nadriadeným veliteľom, ktorý sa pohybuje vo vedúcom vozidle alebo jednotke, reguluje rýchlosť pohybu kolóny alebo určuje tempo pochodu nevyhnutné na splnenie rozkazu vydaného pre daný presun.

packaged petroleum product / balený ropný výrobok

A petroleum product, generally a lubricant, oil, grease or speciality item, normally packaged by the manufacturer and subsequently stored, transported, and issued in containers having an individual fill capacity of 250 litres or less. 1982-08-01

Ropný výrobok, mazivo, olej, konzervačné alebo špeciálne látky balené výrobcom, skladované, prepravované a dodávané v kontajneroch s jednotnou plniacou kapacitou 250 litrov alebo menej.

packet / skupina

In land convoy movements, a small number of vehicles that moves as part of a convoy. 2009-08-26

Malý počet vozidiel pohybujúcich sa ako súčasť konvoja pri pozemných presunoch.

pallet / paleta

A flat base for combining transport packages or carrying an assembly to form a unit load for handling, transportation, and storage by material handling equipment. 2018-12-06

Plochá základňa na kombinovanú prepravu jednotlivých balení alebo na prepravu konštrukčného celku vytvárajúca jednotku nákladu určenú na manipuláciu, prepravu a skladovanie pomocou zariadenia (vybavenia) na manipuláciu s materiálom.

palletized unit load / paletizovaná jednotka nákladu

Quantity of items, packaged or unpackaged, that is arranged on a pallet in a specified manner and securely strapped or fastened thereto, so that the whole is handled as a unit. 2018-12-06

Množstvo položiek, balených alebo nebalených, ktoré sú uložené na palete stanoveným spôsobom a bezpečne pripútané alebo upevnené na palete, takže sa s nimi manipuluje ako s manipulačnou jednotkou.

panel code; surface code (admitted) – prípustný termín / terčový kód

A prearranged code designed for visual communications, usually between friendly units, by making use of marking panels. 1968-01-01

Vopred určený kód na vizuálnu komunikáciu zvyčajne medzi vlastnými jednotkami s použitím vytyčovacích terčov.

panoramic camera / panoramatický fotografický prístroj; fotografický prístroj na panoramatické snímky

In aerial photography, a camera which, through a system of moving optics or mirrors, scans a wide area of the terrain, usually from horizon to horizon. The camera may be mounted vertically or obliquely within the aircraft, to scan across or along the line of flight. 1971-09-01

V leteckom fotografovaní prístroj so systémom pohyblivej optiky alebo zrkadiel, ktorý sníma široký pás terénu zvyčajne od horizontu po horizont; prístroj môže byť umiestnený v lietadle vertikálne alebo šikmo tak, aby mohol snímať naprieč alebo pozdĺž trasy letu.

panoramic camera / panoramatický fotografický prístroj; fotografický prístroj na panoramatické snímky

In ground photography, a camera which photographs a wide expanse of terrain by rotating horizontally about the vertical axis through the centre of the camera lens. 1971-09-01

Pri pozemnom fotografovaní prístroj, ktorý sníma široký pás terénu horizontálnym otáčaním okolo vertikálnej osi so stredom v šošovke fotografického prístroja.

parachute deployment height / výška otvorenia padáka

The height above the intended impact point at which the parachute or parachutes are fully deployed. 1973-03-01

Výška nad predpokladaným bodom dopadu, v ktorej sa padák alebo padáky plne rozvinú.

paradrop / vysadenie padákom

Delivery by parachute of personnel or cargo from an aircraft in flight. 1970-07-01

Vysadenie osôb alebo vyhodenie nákladu z lietadla za letu pomocou padáka.

parallactic angle / paralaktický uhol

Angle formed by the optical axes of two instruments, for example, a telescope and its viewfinder seeing the same object. 1970-07-01

Uhol tvorený optickými osami dvoch prístrojov, napríklad teleskopu a jeho hľadáčika, pri pohľade na rovnaký objekt.

parallax / paralaxa

In photography, the apparent displacement of the position of an object in relation to a reference point, due to a change in the point of observation. 1970-07-01

Vo fotografovaní zdanlivé posunutie polohy objektu vo vzťahu k referenčnému bodu z dôvodu zmeny miesta pozorovania.

parallax difference / paralaktický rozdiel

The difference in displacement of the top of an object in relation to its base, as measured on the two images of the object on a stereo pair of photographs. 1970-07-01

Rozdiel v posunutí vrcholu objektu vo vzťahu k jeho základni meraný na dvoch zobrazeniach toho istého objektu na dvojici stereoskopických snímok.

parallel classification / paralelná klasifikácia; zatriedenie

In railway terminology, the classification of ordinary transport military vehicles and equipment, based on a comparative study of the main characteristics of those vehicles and equipment and of those of the ordinary flat wagons of a corresponding category onto which they can be loaded. 1981-03-01

V železničnej terminológii klasifikácia obyčajných prepravných vojenských vozidiel a zariadení založená na porovnávacej štúdii hlavných charakteristík týchto vozidiel a zariadení s charakteristikami bežných plošinových vagónov zodpovedajúcej kategórie, na ktoré sa môžu naložiť.

part; piece part (admitted) – prípustný termín / diel

In logistics, an item of an assembly or sub-assembly, which is not normally further broken down. Also called "piece part". 1992-03-01

V logistike položka montážnej skupiny alebo podskupiny, ktorá sa zvyčajne ďalej nedelí.

partially planned movement / čiastočne naplánovaný presun

A movement which is prepared as far as possible or as appropriate, based on data available and for which provision of movement and transport support has been arranged, adequate to the information available. Prior to the execution, this movement will be fully planned as soon as all necessary complementary information has been provided. 1990-11-01

Presun pripravovaný vždy, keď je to možné a vhodné na základe dostupných informácií s organizačne zabezpečenou dopravou a presunom v súlade s dostupnými informáciami; podrobne sa presun naplánuje po získaní všetkých potrebných doplnkových informácií.

participating merchant ship / zaradená obchodná loď

A merchant ship taking part in a naval cooperation and guidance for shipping operation. 2007-03-02

Obchodná loď, ktorá sa zúčastňuje na operácii námornej spolupráce s obchodným loďstvom.

participating nation; PN / zúčastnená krajina

A nation that takes part in a NATO operation, programme or other activity, for which it is not required to contribute in money or in kind. 2012-08-31

Krajina zúčastňujúca sa na operácii, na programe alebo na inej aktivite NATO, od ktorej sa nevyžaduje príspevok vo finančnej alebo inej forme.

passage of lines / postup prekročením

An operation in which a force moves forward or rearward through another force's combat positions with the intention of moving into or out of contact with the enemy. 1985-11-01

Operácia, pri ktorej sa jednotka presúva dopredu alebo dozadu cez bojové postavene inej jednotky s úmyslom nadviazať alebo prerušiť kontakt s nepriateľom.

passive / pasívna činnosť; pasívne zariadenie

In surveillance, an adjective applied to actions or equipment which emit no energy capable of being detected. 1976-12-01

V spravodajskej terminológii činnosť alebo zariadenie, ktoré nevyžarujú detegovateľnú energiu.

passive air and missile defence; PAMD; passive AMD (admitted – prípustný termín) / pasívna protivzdušná a protiraketová obrana

Passive measures taken for the physical defence and protection of personnel, essential installations and equipment in order to minimize the effectiveness of air and/or missile attack. 2019-12-20

Pasívne opatrenia prijaté na fyzickú obranu a ochranu personálu, nevyhnutnej infraštruktúry a vybavenia s cieľom minimalizovať efektívnosť leteckého útoku alebo útoku riadenými strelami s vlastným pohonom.

passive AMD (admitted) – prípustný termín

preferred term: passive air and missile defence

passive defence / pasívna obrana

Passive measures taken for the physical defence and protection of personnel, essential installations and equipment in order to minimize the effectiveness of hostile action. 2005-01-17

Pasívne opatrenia prijaté na fyzickú obranu a ochranu osôb, dôležitých zariadení a vybavenia na minimalizovanie účinnosti nepriateľskej činnosti.

passive electromagnetic protective measures; passive electronic protective measures (obsolete – zastaraný termín) / pasívne elektromagnetické ochranné opatrenia

Undetectable measures to ensure effective friendly use of the electromagnetic spectrum. 2023-09-28

Nedetegovateľné opatrenia na zabezpečenie efektívneho využívania elektromagnetického spektra vlastnými jednotkami.

passive homing guidance / pasívne samonavádzanie

A system of homing guidance wherein the receiver in the missile utilizes radiation from the target. 1973-01-01

Systém samonavádzania na cieľ, pri ktorom prijímač strely využíva vyžarovanie z cieľa.

passive mine / pasívna mína

A mine which does not emit a signal to detect the presence of a target. 1994-11-01

Mína, ktorá nevysiela signál na zistenie prítomnosti cieľa.

passive mine / pasívna mína

A mine whose anticountermining device has been operated preventing the firing mechanism from being actuated. The mine will usually remain passive for a comparatively short time. 1994-11-01

Mína, ktorej protiodmínovacie zariagdenie bolo aktivované a bráni spusteniu výbušného mechanizmu; mína zvyčajne zostáva pasívna pomerne krátky čas.

pass time / čas prechodu

In road transport, the time that elapses between the moment when the leading vehicle of a column passes a given point and the moment when the last vehicle passes the same point. 1970-07-01

Pri presune po ceste čas, ktorý uplynie medzi prechodom vedúceho a posledného vozidla kolóny rovnakým miestom.

password / heslo

A secret word or distinctive sound used to reply to a challenge. 1973-03-01

Tajné slovo alebo charakteristický zvuk používaný ako odpoveď na výzvu.

pathfinder aircraft / lietadlo zabezpečenia označenia cieľov a navigácie

An aircraft with a specially trained crew carrying drop zone/landing zone marking teams, target markers, or navigational aids, which precedes the main force to the drop zone/landing zone or target. 1980-08-01

Lietadlo so špeciálne vycvičenou posádkou určené na prepravu skupín, vyznačovanie priestorov vzdušného vysadenia, označovanie cieľov a zabezpečenie navigačnej pomoci, ktorých umiestnenie predchádza hlavným silám v priestore vysadenia, zhodenia alebo cieľa.

pathfinder team / skupina na označovanie cieľov

A team dropped or air landed at an objective to establish and operate navigational aids for the purpose of guiding aircraft to drop and landing zones. 1970-07-01

Skupina vysadená padákmi alebo pristatím lietadla na zriadene a obsluhu navigačných zariadení na navádzanie lietadiel do priestorov vysadenia alebo pristátia.

pattern laying / kladenie mín podľa schémy

In land mine warfare, the laying of mines in a fixed relationship to each other. 1972-07-01

V pozemnom mínovom boji kladenie mín v presne stanovenom vzájomnom vzťahu.

payload; PL / užitočný náklad

In a missile or rocket, the warhead, its container and activating devices. 2009-08-26

Bojová hlavica strely, jej obal a aktivačné zariadenie.

payload; PL / užitočný náklad

The load, in addition to its unladen weight, that a vehicle is designed to transport under specified conditions of operation. Note: The load may include people, materiel and/or equipment. 2009-08-26

Celkový náklad okrem vlastnej hmotnosti, na ktorého prepravu za stanovených prevádzkových podmienok je vozidlo navrhnuté. Poznámka: náklad môže zahŕňať osoby, materiál a/alebo zariadenie.

peacebuilding / budovanie mieru

A peace support effort designed to reduce the risk of relapsing into conflict by addressing the underlying causes of the conflict and the longer-term needs of the people. Note: Peacebuilding requires a long-term commitment and may run concurrently with other types of peace support efforts. 2014-11-20

Úsilie na podporu mieru, ktorého cieľom je zníženie rizika obnovenia konfliktu vyriešením zásadných príčin konfliktu a dlhodobých potrieb obyvateľstva. Poznámka: budovanie mieru si vyžaduje dlhodobé záväzky a prebieha súbežne s ostatnými formami úsilia na podporu mieru.

peace enforcement; PE / presadzovanie mieru

A peace support effort designed to end hostilities through the application of a range of coercive measures, including the use of military force. Note: Peace enforcement is likely to be conducted without the strategic consent of some, if not all, of the major conflicting parties. 2014-11-20

Úsilie na podporu mieru, ktorého úlohou je ukončiť nepriateľské aktivity s využitím rozličných nátlakových opatrení vrátane použitia vojenskej sily. Poznámka: presadzovanie mieru bude

pravdepodobne uskutočňované bez strategického konsenzu časti alebo všetkých rozhodujúcich strán zapojených do konfliktu.

peacekeeping; PK / udržiavanie mieru

A peace support effort designed to assist the implementation of a ceasefire or peace settlement and to help lay the foundations for sustainable peace. Note: Peacekeeping is conducted with the strategic consent of all major conflicting parties. 2014-11-20

Úsilie na podporu mieru zamerané na pomoc zavedeniu prímeria alebo mierovej dohody a na pomoc pri položení základov pre trvalý mier. Poznámka: udržiavanie mieru je realizované za strategického konsenzu všetkých významných strán konfliktu.

peacemaking / vytváranie mieru

A peace support effort conducted after the initiation of a conflict to secure a ceasefire or peaceful settlement, involving primarily diplomatic action supported, when necessary, by direct or indirect use of military assets. 2014-11-20

Úsilie na podporu mieru vykonávané po začatí konfliktu s cieľom zaistiť prímerie alebo mierovú dohodu zahŕňajúce najmä diplomatické aktivity podporované v prípade nevyhnutnosti priamym alebo nepriamym použitím vojenských prostriedkov.

peace support / podpora mieru

Efforts conducted impartially to restore or maintain peace. Note: Peace support efforts can include conflict prevention, peacemaking, peace enforcement, peacekeeping and peacebuilding. 2014-11-20

Úsilie realizované nestranne s cieľom obnoviť alebo udržiavať mier. Poznámka: úsilie na podporu mieru môže zahŕňať prevenciu konfliktu, vytváranie mieru, presadzovanie mieru, udržiavanie mieru a budovanie mieru.

peace support force; PSF / sily na podporu mieru

A military force assigned to a peace support operation. 2005-01-17

Vojenská sila určená na operácie na podporu mieru.

peacetime complement (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: peacetime establishment.

peacetime establishment; PE; peacetime complement (obsolete) – zastaraný termín / tabuľky mierových počtov

An establishment of military and civilian posts for a military organization under peacetime conditions. 2015-02-18

Tabuľka vojenských a civilných funkcií (pracovných pozícií) vojenskej organizácie v čase mieru.

pecked line / spojovacia čiara (spojovník)

A symbol consisting of a line broken at regular intervals. 1971-04-01

Symbol pozostávajúci z čiary prerušovanej v pravidelných intervaloch.

pencil beam / úzky lúč

A searchlight beam reduced to, or set at, its minimum width. 1974-04-01

Lúč svetlometu zredukovaný alebo nastavený na minimálnu šírku.

penetration / prielom

In land operations, a form of offensive which seeks to break through the enemy's defence and disrupt the defensive system. 1982-08-01

Pri pozemných operáciách forma ofenzívneho manévru na prelomenie obrany nepriateľa a rozvrátenie jeho obranného systému.

percentage clearance / percentuálna úspešnosť čistenia

In mine warfare, the estimated percentage of mines of specified characteristics which have been cleared from an area or channel. 1975-11-01

V mínovom boji odhadované percento mín s presne špecifikovanými charakteristikami, ktoré boli odstránené z určeného priestoru alebo úseku.

permanent echo / trvalý odraz

Any dense and fixed radar return caused by reflection of energy from the earth's surface. Distinguished from ground clutter by being from definable locations rather than large areas. 1972-07-01

Hustota a stálosť odrazov lúčov rádiolokátora od zemského povrchu; odlišujú sa od rádiového odrazu od zeme; pochádza skôr od miestnych predmetov ako z veľkých priestorov.

permissive environment / neobmedzujúce prostredie (pre operáciu)

An environment in which friendly forces anticipate no obstructions to, or interference with, operations. Note: A permissive environment does not necessarily imply absence of threat. 2012-08-31

Prostredie, v ktorom vlastné jednotky neočakávajú prekážky alebo narušenie priebehu operácie. Poznámka: Neobmedzujúce prostredie neznamená absenciu ohrození.

personal locator beacon; PLB / núdzový polohový osobný rádiomaják

An emergency radio locator beacon with a two-way speech facility carried by crew members, either on their person or in their survival equipment, and capable of providing homing signals to assist search and rescue operations. 1987-07-01

Núdzový polohový rádiový maják s dvojcestným dorozumievacím zariadením pre posádky, ktoré ich nesú alebo sú súčasťou ich záchranného (núdzového) výstroja; maják je schopný vysielať signály o polohe na pomoc pri záchranných operáciách.

personnel / personál

The military and/or civilian human resources required to accomplish an assigned mission or task. 2018-02-16

Vojenské a/alebo civilné ľudské zdroje potrebné na splnenie pridelenej celkovej úlohy alebo úlohy.

personnel recovery / vyslobodzovanie odlúčeného personálu

The sum of military, diplomatic and civil efforts to effect the recovery and reintegration of isolated personnel. 2016-08-31

Súhrn vojenského, diplomatického a civilného úsilia zameraného na vyhľadanie, vyslobodenie, návrat a reintegráciu odlúčeného personálu.

perspective grid / rovinná súradnicová sieť v perspektívnom zobrazení

A network of lines, drawn or superimposed on a photograph, to represent the perspective of a systematic network of lines on the ground or datum plane. 1973-03-01

Sieť čiar nakreslených alebo priložených na fotografiu na zobrazenie perspektívy systematickej siete čiar na zemi alebo v nulovej rovine.

petroleum intersectional service / služba pohonných hmôt

An intersectional or interzonal service in a theatre of operations that operates pipelines and related facilities for the supply of bulk petroleum products to theatre Army elements and other forces as directed. 1970-07-01

Služba poskytovaná medzi oblasťami alebo zónami v priestore bojovej činnosti, ktorá podľa nariadenia prevádzkuje produktovody a podobné zariadenia na dodávku ropných produktov vo veľkom pre pozemné sily a ďalšie vojenské zložky.

phase line; PL / fázová čiara

A line utilized for control and coordination of military operations, usually a terrain feature extending across the zone of action. 1976-08-01

Čiara používaná na riadenie a koordináciu vojenských operácií; charakteristický znak terénu, ktorý vedie naprieč priestorom činnosti.

phoney minefield / klamné mínové pole

An area free of live mines used to simulate a minefield, or section of a minefield, with the object of deceiving the enemy. 1979-12-01

Priestor bez skutočných ostrých mín používaný na napodobenie mínového poľa alebo jeho časti s cieľom oklamať nepriateľa.

photoflash bomb / fotozáblesková bomba

A bomb designed to produce a brief and intense illumination for medium altitude night photography. 1970-07-01

Bomba určená na vytvorenie krátkodobého intenzívneho osvetlenia na nočné fotografovanie v stredných výškach.

photoflash cartridge / fotozáblesková náboj

A pyrotechnic cartridge designed to produce a brief and intense illumination for low altitude night photography. 1973-05-01

Náboj s pyrotechnickou zložou určený na vytvorenie krátkeho a intenzívneho osvetlenia na nočné fotografovanie v malých výškach.

photogrammetric control / fotogrametrické meranie

Control established by photogrammetric methods as distinguished from control established by ground methods. Sometimes called minor control. 1974-12-01

Geodetické meranie vykonávané fotogrametrickými metódami na rozdiel od bežných pozemných metód. Niekedy sa používa termín minor control.

photogrammetry / fotogrammetria

The science or art of obtaining reliable measurements from photographic images. 1970-07-01

Veda alebo umenie získavania spoľahlivých meraní z fotografických obrazov.

photographic filter / fotografický filter

A layer of glass, gelatine, or other material used to modify the spectrum of the incidental light. 1970-07-01

Vrstva skla, želatíny alebo iného materiálu používaná na úpravu spektra dopadajúceho svetla.

photographic reading / zisťovanie údajov z leteckej snímky

The simple recognition of natural or man-made features from photographs not involving imagery interpretation techniques. 1980-07-01

Jednoduché rozpoznávanie prírodných a umelých objektov z leteckej fotografie bez použitia techniky vyhodnotenia zobrazenia.

photographic scale / fotografická mierka

The ratio of a distance measured on a photograph or mosaic to the corresponding distance on the ground, classified as follows:

a. very large scale 1:4,999 and larger;

b. large scale 1:5,000 to 1:9,999;

c. medium scale 1:10,000 to 1:24,999;

d. small scale 1:25,000 to 1:49,999;

e. very small scale 1:50,000 and smaller. 1979-03-01

Pomer vzdialenosti meranej na fotografii alebo mozaike (z leteckých snímkov) a jej zodpovedajúcej vzdialenosti od povrchu zeme; klasifikuje sa nasledovne:

a. veľmi veľká mierka 1: 4 999 a väčšia;

b. veľká mierka 1: 5 000 až 1: 9 999;

c. stredná mierka 1:10 000 až 1:24 999;

d. malá mierka 1: 25 000 až 1:49 999;

e. veľmi malá mierka 1:50 000 a menšia.

photographic sortie (admitted) – prípustný termín

Preferred term: imagery sortie.

photographic strip / séria leteckých snímok

Series of successive overlapping photographs taken along a selected course or direction. 1969-09-01

Rad za sebou nasledujúcich prekrývajúcich sa leteckých snímok získaných pri zvolenom kurze alebo smere.

photo interpretation key

Preferred term: imagery interpretation key.

photomap / fotomapa

A reproduction of a photograph or photomosaic upon which the grid lines, marginal data, contours, place names, boundaries, and other data may be added. 1970-08-01

Reprodukcia leteckej snímky alebo fotomozaiky doplnená súradnicovou sieťou, okrajovými údajmi, vrstevnicami, zemepisnými názvami, hranicami a inými údajmi.

photo nadir; camera nadir (admitted) – prípustný termín / zvislý fotografický bod

The point at which a vertical line through the perspective centre of the camera lens intersects the photo plane. 1969-09-01

Bod, v ktorom vertikálna čiara prechádzajúca perspektívnym stredom šošoviek fotografického aparátu pretína rovinu fotografovania.

P-hour / hodina P

In airborne operations, the time at which the lead parachute element arrives or is due to arrive over the point of impact to begin operations. 2011-02-04

Vo výsadkových operáciách čas, keď sa v poradí prvá výsadková jednotka dostane alebo sa má dostať do bodu dopadu a začne operáciu.

physical security / fyzická bezpečnosť

That part of security concerned with physical measures designed to safeguard personnel, to prevent unauthorized access to equipment, installations, material, documents and information, and to protect them against espionage, sabotage, terrorism, damage, and theft. 2014-08-26

Bezpečnosť spojená s fyzickými opatreniami na ochranu osôb, ktorá má za cieľ zabrániť neoprávnenému prístupu k vybaveniu, zariadeniam, materiálom, dokumentom a informáciám a chrániť ich pred špionážou, sabotážou, terorizmom, poškodením a odcudzením.

pictorial symbolization / obrazová symbolika

The use of symbols which convey the visual character of the features they represent. 1971-08-01

Použitie symbolov, ktoré charakterizujú vizuálnu podobu zobrazovaných objektov.

piece part (admitted) – prípustný termín

Preferred term: part.

pillbox / palebný odolný kryt; guľometné hniezdo

A small, low fortification that houses machine guns, antitank weapons, etc. A pillbox is usually made of concrete, steel, or filled sandbags. 1970-07-01

Malé nízke opevnenie, v ktorom sú umiestnené guľomety, protitankové zbrane atď.; kryt je zvyčajne postavený z betónu, železa alebo vriec naplnených pieskom.

pilot's trace / pilotov nákres

A rough overlay to a map made by the pilot of a photographic reconnaissance aircraft during or immediately after a sortie. It shows the location, direction, number, and order of photographic runs made, together with the camera(s) used on each run. 1970-07-01

Stručný nákres vzdušného fotografického prieskumu zhotovený na mape pilotom lietadla počas letu alebo ihneď po ňom; zobrazuje miesto, smer, počet a poradie vykonaných fotografických preletov a označuje fotografický prístroj použitý pri každom z preletov.

pinpoint / presný bod

A precisely identified point, especially on the ground, that locates a very small target, a reference point for rendezvous or for other purposes; the coordinates that define this point. 1970-07-01

Presne identifikovateľný bod na povrchu zeme, ktorý označuje veľmi malý cieľ, orientačný bod stretnutia alebo iný cieľ; bod s udanými súradnicami, ktoré ho určujú.

pinpoint / presný bod

The ground position of aircraft determined by direct observation of the ground. 1970-07-01

Poloha lietadla vzhľadom na zem stanovená priamym pozorovaním zo zeme.

pinpoint photograph / bodová letecká snímka; zvislá letecká snímka bodového objektu

A single photograph or a stereo pair of a specific object or target. 1973-05-01

Jednotlivá snímka alebo stereoskopické dvojice snímok určitého objektu alebo cieľa.

pipeline / zásobovací kanál; cesta

In logistics, the channel of support or a specific portion thereof by means of which materiel or personnel flow from sources of procurement to their point of use. 1970-07-01

Proces logistického zabezpečenia alebo jeho určitá časť, ktorou sa materiál alebo osoby dostanú zo zdroja obstarania do miesta ich používania.

pitch; tip (admitted) – prípustný termín / pozdĺžne klopenie; sklon; naklonenie okolo priečnej osi

In air photography, the camera rotation about the transverse axis of the aircraft. Commonly called "tip". 1997-12-18

V leteckom fotografovaní uhlové stočenie fotografického prístroja vzhľadom na priečnu os lietadla. Používa sa aj termín: tip.

pitch / tangage / pozdĺžne klopenie; sklon; naklonenie okolo priečnej osi

The movement of an aircraft or ship about its transverse axis. 1997-12-18

Klopenie lode alebo lietadla okolo svojej priečnej osi.

pitch angle; initiation angle (admitted) – prípustný termín / uhol pozdĺžneho sklonu

The angle between the aircraft's longitudinal axis and the horizontal plane. 1979-12-01

Uhol medzi pozdĺžnou osou lietadla a horizontálnou rovinou.

plan for landing / plán vylodenia

In amphibious operations, a collective term referring to all individually prepared naval and landing force documents which, taken together, present in detail all instructions for execution of the ship-to-shore movement. 1982-03-01

V obojživelných operáciách dokumenty, ktoré samostatne pripravili námorné a vyloďovacie sily a ktoré obsahujú spoločné podrobné pokyny na vykonanie postupu vyloďovacích plavidiel k pobrežiu.

planned maintenance / plánovaná údržba; preventívna údržba

Preventive maintenance carried out systematically according to the degree of use of the equipment. 2001-10-01

Preventívna systematicky vykonávaná údržba podľa stupňa opotrebenia daného zariadenia.

planned target / plánovaný cieľ

In artillery and naval fire support, a target on which fire is prearranged. 1976-08-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore cieľ, na ktorý je streľba dohodnutá/ pripravená vopred.

planning factor / plánovací faktor; kalkulačná jednotka

A multiplier used in planning to estimate the amount and type of effort involved in a contemplated operation. Planning factors are often expressed as rates, ratios, or lengths of time. 1985-11-01

Koeficient používaný v plánovaní na odhad množstva a druhu úsilia, ktoré vyžaduje zamýšľaná operácia; vyjadruje sa často ako podiel, koeficient alebo dĺžka času.

plan range / horizontálna vzdialenosť

In air photographic reconnaissance, the horizontal distance from the point below the aircraft to an object on the ground. 1970-07-01

Vo vzdušnom fotografickom prieskume horizontálna vzdialenosť z pozemného bodu pod lietadlom k objektu na zemi.

plastic explosive / plastická výbušnina

Explosive which is malleable at normal temperatures. 1977-12-01

Výbušnina, ktorá je pri normálnych teplotách tvárna.

plastic range / rozsah plasticity

The stress range in which a material will not fail when subjected to the action of a force, but will not recover completely so that a permanent deformation results when the force is removed. 1970-07-01

Rozsah napätia, pri ktorom nevznikne porušenie materiálu počas silového namáhania, ale materiál neobnoví úplne svoj stav po skončení jeho pôsobenia a zostáva trvalo deformovaný.

plastic spray packaging (admitted) – prípustný termín

Preferred term: cocooning.

plastic zone / plastická zóna

The region beyond the rupture zone associated with crater formation resulting from an explosion in which there is no visible rupture, but in which the soil is permanently deformed and compressed to a high density. 1970-07-01

Územie za lomovou oblasťou vzniknuté v spojitosti s vytvorením krátera v dôsledku výbuchu, v ktorom nie je viditeľná trhlina, ale v ktorom pôda je trvalo deformovaná a stlačená na vysokú hustotu.

plate / doska

1. In cartography:

a. a printing plate of zinc, aluminium, or engraved copper;

b. collective term for all "states" of an engraved map reproduced from the same engraved printing plate;

c. all details to appear on a map or chart which will be reproduced from a single printing plate (e.g. the " blue plate" or the "contour plate"). 1971-04-01

1. V kartografii:

a. tlačiarenská doska zo zinku, hliníka alebo gravírovanej medi;

b. spoločný výraz pre tlač rytín reprodukovaných z rovnakej gravírovanej tlačiarenskej dosky;

c. všetky podrobnosti uvedené na mape, ktoré sa reprodukujú z jednej tlačiarenskej dosky (napríklad modrá doska alebo tlačová doska vrstevníc).

plate / doska

In photography, a transparent medium, usually glass, coated with a photographic emulsion. 1971-04-01

Vo fotografii priehľadný materiál, zvyčajne sklo pokryté fotografickou emulziou.

platform drop / vysadenie naloženýchy plošín počas letu

The airdrop of loaded platforms from rear loading aircraft with roller conveyors. 1969-09-01

Vysadenie naložených plošín z lietadla zo zadných nákladových dverí pomocou posuvného valčekového dopravníka.

plot / grafická plocha

Representation on a diagram or chart of the position or course of a target in terms of angles and distances from positions; location of a position on a map or a chart. 1972-07-01

Zobrazenie polohy alebo smeru cieľa na mape alebo riadiacom pláne uhlom a vzdialenosťou od stanovišťa; poloha stanovišťa na mape alebo riadiacom pláne.

plot / vizuálna plocha

The visual display of a single location of an airborne object at a particular instant of time. 1972-07-01

Vizuálne zobrazenie polohy vzdušného objektu v určitom časovom okamihu.

point designation grid / súradnicová sieť s označením bodov

A system of lines, having no relation to the actual scale, or orientation, drawn on a map, chart, or air photograph dividing it into squares so that points can be more readily located. 1973-08-01

Systém čiar bez vzťahu ku skutočnej mierke alebo orientácii, zakreslený na mape, riadiacom pláne alebo leteckej fotografii a rozdeľujúci ju do štvorcov na uľahčenie zistenia polohy jednotlivých bodov.

point of impact; impact point / bod dopadu (úderu; zásahu)

The point at which a projectile, bomb, or re-entry vehicle impacts or is expected to impact. 1974-12-01

Bod, v ktorom dopadne alebo sa očakáva dopad strely, bomby alebo prostriedku vracajúceho sa na zem.

point of impact / bod dopadu

The point on the drop zone where the first parachutist or air dropped cargo item lands or is expected to land. 1974-12-01

Bod v priestore vysadenia, kde pristane alebo sa očakáva pristátie prvého parašutistu alebo časti zhodeného leteckého nákladu.

point of no return / bod posledného návratu

A point along an aircraft track beyond which its endurance will not permit return to its own or some other associated base on its own fuel supply. 1969-09-01

Bod na trati letu, z ktorého dolet neumožňuje návrat na vlastnú základňu alebo na niektorú pomocnú základňu vzhľadom na zásobu paliva.

point target / bodový cieľ

A target which requires the accurate placement of bombs or fire. 1969-09-01

Cieľ vyžadujúci presný zásah bômb alebo vedenie paľby.

poised mine / čakajúca mína

A mine in which the ship counter setting has been run down to "one" and which is ready to detonate at the next actuation. 1978-10-01

Mína, ktorej snímač počítadla lodí sa zastavil na čísle "jeden" a ktorá je pripravená explodovať pri nasledujúcej aktivácii.

polar coordinates / polárne súradnice

Coordinates derived from the distance and angular measurements from a fixed point (pole). 1974-09-01

Súradnice odvodené od merania vzdialenosti a uhla od pevného bodu (pólu);

polar coordinates / polárne súradnice

In artillery and naval fire support, the direction, distance, and vertical correction from the observer/spotter position to the target. 1974-09-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore smer, vzdialenosť a vertikálna oprava od stanovišťa pozorovateľa k cieľu.

polar plot / polárne zobrazenie

The method of locating a target or point on the map by means of polar coordinates. 1972-07-01

Metóda zisťovania polohy cieľa alebo bodu na mape pomocou polárnych súradníc.

policy / politika

Agreed principles, approach and general objectives, set out in a document, to guide the achievement of specific outcomes.

Notes: 1. In NATO, a policy is normally developed on the basis of a given concept. 2. A policy implementation plan may also be developed. 2018-02-16

Dohodnuté princípy, prístupy a všeobecné ciele stanovené v dokumentoch, ktoré poskytujú návod na dosahovanie špecifických výsledkov.

Poznámka: 1. V NATO je obvykle politika vypracovaná na základe stanoveného konceptu. 2. V prípade potreby môže byť vypracovaný plán implementácie tejto politiky.

port capacity / kapacita prístavu

The estimated capacity of a port or an anchorage to clear cargo in 24 hours usually expressed in tons. 1969-09-01

Odhadovaná kapacita prístavu alebo kotvišťa na vyloženie nákladu do 24 hodín; zvyčajne sa vyjadruje v tonách.

port designator / označenie prístavu

A group of letters identifying ports in convoy titles or messages. 1978-06-01

Skupina písmen identifikujúcich prístavy v značke konvoja alebo správ.

port evacuation of cargoes / odsun materiálu z prístavu

The removal of cargoes from a threatened port to alternative storage sites. 1993-07-16

Premiestnenie materiálu z ohrozeného prístavu do iného skladovacieho miesta.

port evacuation of shipping / odsun lodí z prístavu

The movement of merchant ships from a threatened port for their own protection. 1980-07-01

Presun obchodných lodí z ohrozeného prístavu z dôvodu ich bezpečnosti.

port of debarkation; POD / miesto na vyloženie

A seaport, airport or railhead where personnel, equipment and/or stocks are unloaded from a means of transport. 2023-09-29

Námorný prístav, letisko alebo vykladacie miesto na železnici, kde sa vykladá personál, výzbroj, výstroj (vybavenie) alebo zásoby z prepravného prostriedku.

port of disembarkation (admitted) – prípustný termín

Preferred term: port of debarkation.

port of embarkation; POE / miesto na naloženie

A seaport, airport or railhead where personnel, equipment and/or stocks are loaded onto a means of transport. 2023-09-29

Námorný prístav, letisko alebo nakladacie miesto na železnici, kde sa personál, výzbroj, výstroj (vybavenie) alebo zásoby nakladajú na prepravný prostriedok.

port security / bezpečnosť prístavu

The safeguarding of vessels, harbours, ports, waterfront facilities and cargo from internal threats such as: destruction, loss, or injury from sabotage or other subversive acts; accidents; thefts; or other causes of similar nature. 1974-12-01

Ochrana plavidiel, vojenských prístavov, prístavov, pobrežných zariadení a nákladu pred vnútorným ohrozením, akým sú ničenie, straty, poškodenie spôsobené sabotážou alebo inými podvratnými činnosťami, nehody, krádeže, alebo iné príčiny podobnej povahy.

position / postavenie

A location or area occupied by a military unit. 2018-12-06

Miesto alebo priestor obsadený vojenskou jednotkou.

positional defence

Preferred term: position defence.

position defence; positional defence (admitted) – prípustný termín / pozičná obrana

The type of defence in which the bulk of the defending force is disposed in selected tactical localities where the decisive battle is to be fought. Principal reliance is placed on the ability of the forces in the defended localities to maintain their positions and to control the terrain between them. The reserve is used to add depth, to block, or restore the battle position by counterattack. 1980-10-01

Druh obrany, pri ktorej je väčšina obranných síl rozmiestnená vo vybraných taktických priestoroch v taktickej hĺbke, kde sa odohrá rozhodujúci boj; spolieha sa na schopnosť síl v bránených priestoroch udržať obsadené postavenie a kontrolovať terén medzi nimi; zálohy sa používajú na zväčšenie hĺbky, zablokovanie alebo obnovenie bojového postavenia protiútokom.

positive control / jednotné riadenie

In air traffic control within NATO, a method of regulation of all identified air traffic within a designated airspace, conducted with electronic means by an air traffic control agency having the authority and responsibility therein. 1989-02-01

Pri riadení letovej prevádzky v NATO metóda regulácie celkovej identifikovanej letovej prevádzky v rámci prideleného vzdušného priestoru; zabezpečovaná je elektronickými prostriedkami služby riadenia letovej prevádzky, ktorá je na to oprávnená a ktorá je zodpovedná za jej vykonávanie.

post-flight inspection (admitted) – prípustný termín

Preferred term: after-flight inspection.

post-strike damage estimation / odhad škody po vykonaní úderu

A revised target analysis based on new data such as actual weapon yield, burst height, and ground zero obtained by means other than direct assessment. 1970-04-01

Pozmenená analýza cieľa založená na nových údajoch, ako sú skutočná účinnosť zbrane, výška výbuchu a epicentrum výbuchu, získaných inak ako priamym pozorovaním.

pouncer operation (admitted) – prípustný termín

Preferred term: antisubmarine warfare pouncer operation.

pouncer procedure (admitted) – prípustný termín

Preferred term: mine countermeasures pouncer procedure.

PPI gauge (admitted) – prípustný termín

Preferred term: international loading gauge.

practice mine / cvičná mína

In naval mine warfare, an inert-filled mine but complete with assembly, suitable for instruction and for practice in preparation. 1975-11-01

V námornom mínovom boji inertná mína doplnená zariadením vhodným na výcvik a prípravu pri používaní mín.

prearranged fire / pripravená - plánovaná paľba

Fire that is formally planned and executed against targets or target areas of known location. Such fire is usually planned well in advance and is executed at a predetermined time or during a predetermined period of time. 1976-08-01

Paľba formálne naplánovaná a vykonaná proti cieľom alebo cieľovým oblastiam so známou polohou. Takáto paľba je zvyčajne naplánovaná vopred a vykoná sa vo vopred určenom čase alebo počas vopred určeného časového intervalu.

pre-assault operation / prípravná operácia pred vylodením

In amphibious operations, an operation conducted prior to the assault, which includes amongst others: reconnaissance, mine countermeasures operations, naval fire support, bombing, underwater demolition and destruction of beach obstacles. 2001-10-01

Pri vyloďovacích operáciách činnosť vykonávaná pred útokom a zahŕňajúca okrem iného prieskum, operácie na mínové protiopatrenia, námornú palebnú podporu, bombardovanie, ničenie pod vodou a ničenie prekážok na pobreží.

precedence / priorita; poradie

A designation assigned to a message by the originator to indicate to communication personnel the relative order of handling and to the addressee the order in which the message is to be noted. 1969-09-01

Označenie, ktoré prideľuje správe jej spracovateľ s cieľom stanoviť obsluhe spojovacích prostriedkov relatívne poradie pri spracovaní, a adresátovi určí poradie, v akom sa má správe venovať.

precursor front / čelo prekurzoru; čelo tlakovej vlny

An air pressure wave which moves ahead of the main blast wave for some distance as a result of a nuclear explosion of appropriate yield and low burst height over a heat-absorbing (or dusty) surface. The pressure at the precursor front increases more gradually than in a true (or ideal) shock wave, so that the behaviour in the precursor region is said to be non-ideal. 1979-08-01

Vzdušná tlaková vlna pohybujúca sa v určitej vzdialenosti pred hlavnou rázovou vlnou v dôsledku jadrového výbuchu s príslušným účinkom a v malej výške nad povrchom absorbujúcim teplo (alebo nad prašným povrchom). Tlak na čele tlakovej vlny narastá pomalšie ako pri skutočnej (alebo ideálnej) razovej vlne, takže jej správanie sa v oblasti čela tlakovej vlny nebude pravdepodobne ideálne.

precursor sweeping / prvotné odmínovanie

The sweeping of an area by relatively safe means in order to reduce the risk to mine countermeasures vessels in subsequent operations. 1975-11-01

Odmínovanie námornej oblasti relatívne bezpečnými prostriedkami na zníženie rizika pre lode vykonávajúce odmínovanie pri ďalších operáciách.

predicted fire / streľba podľa vypočítaných prvkov

Fire that is delivered without adjustment. 1983-01-01

Paľba vykonaná bez zastreľovania.

predominant height / prevažujúca výška

In air reconnaissance, the height of 51 p.c. or more of the structures within an area of similar surface material. 1975-11-01

Pri vzdušnom prieskume výška 51 alebo viac percent stavieb v oblasti s podobným povrchovým materiálom.

preflight inspection (admitted) – prípustný termín

Preferred term: before-flight inspection.

preliminary demolition target / cieľ predbežnej demolácie (trhavinami)

A target, other than a reserved demolition target, which is earmarked for demolition and which can be executed immediately after preparation, provided that prior authority has been granted. 1982-03-01

Iný cieľ ako vyhradený na demoláciu určený na zničenie a ktorého zničenie sa môže vykonať okamžite po príprave, za predpokladu predchádzajúceho súhlasu príslušného orgánu.

preload loading / predbežné naloženie

The loading of selected items aboard ship at one port prior to the main loading of the ship at another. 1969-09-01

Nakladanie vybraných položiek na palubu lode v jednom prístave pred naložením hlavnej časti nákladu na loď v inom prístave.

preparation fire / delostrelecká (palebná) príprava

Fire delivered before an attack to weaken the enemy position. 1997-12-18

Paľba vykonaná pred útokom na oslabenie pozície nepriateľa.

preplanned air support / vopred plánovaná letecká podpora

Air support in accordance with a programme, planned in advance of operations. 1969-09-01

Letecká podpora podľa plánu pripraveného pred vykonaním operácie.

pre-position; v. / predbežné rozmiestnenie; predsunutie

To place military units, equipment and supplies at or near the point of planned use or at a designated location to reduce reaction time, and to ensure timely support of a specific force during an operation. 2024-07-25

Umiestnenie vojenských jednotiek, výzbroje a výstroja alebo zásob v mieste alebo v blízkosti miesta plánovaného použitia alebo na určenom mieste s cieľom skrátiť reakčný čas a zabezpečiť včasnú podporu konkrétnych síl počas operácie.

prescribed nuclear load / predpísaný jadrový náklad

A specified quantity of nuclear weapons to be carried by a delivery unit. The establishment and replenishment of this load after each expenditure is a command decision and is dependent upon the tactical situation, the nuclear logistical situation, and the capability of the unit to transport and utilize the load. It may vary from day to day among similar delivery units. 1999-07-16

Predpísané množstvo jadrových zbraní nesených jednou distribučnou jednotkou. Vytvorenie a dopĺňanie tohto nákladu po každom spotrebovaní závisí od rozhodnutia veliteľa a od taktickej situácie, jadrovej logistickej situácie a schopnosti jednotky prepraviť a využiť náklad. Pri podobných distribučných jednotkách/ nosičoch sa toto rozhodnutie môže zo dňa na deň zmeniť.

prescribed nuclear stockage / predpísaná zásoba jadrových zbraní

A specified quantity of nuclear weapons, components of nuclear weapons, and warhead test equipment to be stocked in special ammunition supply points or other logistical installations. The establishment and replenishment of this stockage is a command decision and is dependent upon the tactical situation, the allocation, the capability of the logistical support unit to store and maintain the nuclear weapons, and the nuclear logistical situation. The prescribed stockage may vary from time to time and among similar logistical support units. 1969-09-01

Špecifické množstvo jadrových zbraní, komponentov jadrových zbraní a zariadení na skúšanie hlavíc skladované v špeciálnych zbrojných skladoch alebo iných logistických zariadeniach. Zriadenie a dopĺňovanie skladov je na rozhodnutí veliteľa a závisí od taktickej situácie, pridelenia a schopnosti jednotiek logistickej podpory skladovať a udržiavať jadrové zbrane a od jadrovej logistickej situácie. Sklady sa môžu časom meniť byť rozdielne medzi logistickými podpornými jednotkami.

press information centre; PIC / tlačové informačné stredisko

A facility established by national headquarters/organizations to provide the media with timely and accurate information on national and Allied issues, events and operations, and to provide other support, advice and assistance including escorts for war correspondents. 1991-11-01

Zariadenie vytvorené veliteľstvami alebo organizáciami krajiny na poskytovanie včasných a presných informácií médiám o národných a spojeneckých otázkach, činnostiach a operáciách a na poskytovanie inej podpory, rady a pomoci vrátane sprievodu pre vojnových korešpondentov.

pressure-altitude / tlaková výška (tlak vyjadrený pomocou výšky)

An atmospheric pressure expressed in terms of altitude which corresponds to that pressure in the standard atmosphere. 1985-03-01

Atmosférický tlak vyjadrený nadmorskou výškou, ktorá zodpovedá tlaku v štandardnej atmosfére.

pressure breathing / pretlakové dýchanie

The technique of breathing which is required when oxygen is supplied direct to an individual at a pressure higher than the ambient barometric pressure. 1970-07-01

Spôsob dýchania, pri ktorom sa kyslík dodáva človeku pod tlakom vyšším, než je okolitý barometrický tlak.

pressure front (admitted) – prípustný termín

Preferred term: shock front. 1969-09-01

pressure mine / tlaková mína

In land mine warfare, a mine whose fuze responds to the direct pressure of a target. 1976-12-01

V pozemnom mínovom boji mína, ktorej iniciátor reaguje na priamy tlak cieľa.

pressure mine; pressure mine cirquit (admitted) – prípustný termín / tlaková mína

In naval mine warfare, a mine whose circuit responds to the hydrodynamic pressure field of a target. 1976-12-01

V námornom mínovom boji mína, ktorej obvod reaguje na hydrodynamické tlakové pole cieľa.

pressure mine circuit (admitted) – prípustný termín

Preferred term: pressure mine.

pressure suit / pretlakový odev

a. Partial. A skin tight suit which does not completely enclose the body but which is capable of exerting pressure on the major portion of the body in order to counteract an increased intrapulmonary oxygen pressure.

b. Full. A suit which completely encloses the body and in which a gas pressure, sufficiently above ambient pressure for maintenance of function may be sustained. 1969-09-01

a) Čiastočný pretlakový odev - priliehajúci odev nepokrývajúci celé telo, schopný prenášať tlak na väčšiu časť tela a pôsobiť proti zvýšenému tlaku kyslíka v pľúcach.

b) Úplný pretlakový odev - odev úplne pokrývajúci telo, v ktorom je tlak plynu dostatočne vyšší ako okolitý tlak na udržanie jeho funkčnosti.

prevention of mutual interference / predchádzanie vzájomným kolíziám

In submarine operations, a system of procedures to prevent, on the one hand, submerged collisions between friendly submarines, between submerged submarines and friendly ship towed bodies or between submerged submarines and any other underwater object, and, on the other hand, interferences with any underwater event. 1998-09-25

V námorných operáciách systém postupov na jednej strane na prechádzanie kolíziám ponorených vlastných ponoriek medzi sebou, s trupmi vlečených lodí alebo s akýmikoľvek objektmi pod hladinou, a na druhej strane kolíziám pod vodou z akýchkoľvek iných dôvodov .

prevention of mutual interference / predchádzanie vzájomnému narúšaniu činnosti

Procedures designed to prevent interference between friendly forces and units. 2007-09-05

Postupy určené na predchádzanie narúšaniu činnosti medzi vlastnými silami a jednotkami.

prevention of mutual interference / predchádzanie vzájomnému rušeniu (senzorov)

Procedures to prevent interferences between active or between active and passive electromagnetic or acoustic sensors of friendly forces. 1998-09-25

Postupy určené na predchádzanie vzájomnému rušeniu vlastných aktívnych alebo pasívnych elektromagnetických alebo akustických senzorov.

prevention of stripping equipment (admitted) – prípustný termín

Preferred term: antirecovery device.

preventive maintenance; PM / preventívna údržba

Systematic and/or prescribed maintenance intended to reduce the probability of failure. 2001-10-01

Systematická alebo predpísaná údržba na zníženie pravdepodobnosti poruchy.

primary position / hlavné postavenie

The position that covers the enemy's most likely avenue of approach into the area of operations. 2019-06-05

Postavenie, ktoré pokrýva najpravdepodobnejšie prístupové smery nepriateľa do priestoru operácií.

primed charge / primárna náplň

A charge ready in all aspects for ignition. 1978-06-01

Náplň všestranne pripravená na zapálenie.

priming charge / primárna nálož

An initial charge which transmits the detonation wave to the whole of the charge. 1991-01-01

Iniciačná náplň ktorá prenáša detonačnú vlnu na celú nálož.

principal direction of fire; PDF / hlavný smer paľby

The main direction in which a weapon will be oriented.

Note: This direction is determined based on the enemy, mission, terrain and weapons capability. 2019-06-05

Hlavný smer, do ktorého bude zbraň orientovaná.

Poznámka: Tento smer sa určuje na základe pozície nepriateľa, úlohy, terénu a spôsobilostí zbraní.

principal parallel / hlavná rovnobežka

On an oblique photograph, a line parallel to the true horizon and passing through the principal point. 1969-09-01

Na šikmej fotografii čiara rovnobežná so skutočným horizontom a prechádzajúca hlavným bodom.

principal plane / hlavná rovina

A vertical plane which contains the principal point of an oblique photograph, the perspective centre of the lens and the ground nadir. 1969-09-01

Vertikálna rovina prechádzajúca hlavným bodom šikmej fotografie, stredom perspektívy šošoviek a bodom na zemi pod pozorovateľom.

principal point / hlavný bod

The foot of the perpendicular to the photo plane through the perspective centre. Generally determined by intersection of the lines joining opposite collimating or fiducial marks. 1969-10-01

Päta kolmice na rovinu fotografie prechádzajúca stredom perspektívy; všeobecne sa určuje priesečníkom čiar spájajúcich protiľahlé rámové značky.

principal scale; nominal scale (admitted) – prípustný termín / hlavná mierka

In cartography, the scale of a reduced or generating globe representing the sphere or spheroid, defined by the fractional relation of their respective radii. 1970-08-01

V kartografii mierka pomeru dĺžky na glóbuse k zodpovedajúcej dĺžke na náhradnej ploche zobrazovaného telesa, napríklad elipsoid alebo guľa pre Zem; definovaná je pomerom ich polomerov.

principal vertical / hlavná zvislica - vertikála

On an oblique photograph, a line perpendicular to the true horizon and passing through the principal point. 1969-09-01

Na šikmej fotografii čiara kolmá na skutočný horizont prechádzajúca hlavným bodom.

printing size of a map or chart / formát mapy alebo riadiaceho plánu; tlačová veľkosť mapy

The dimensions of the smallest rectangle which will contain a map or chart including all the printed material in its margin. 1969-09-01

Rozmery najmenšieho obdĺžnika obsahujúceho mapu alebo riadiaci plán vrátane všetkých okrajových údajov.

print reference / tlačový odkaz

A reference to an individual print in an air photographic sortie. 1969-9-01

Odkaz na jednotlivú kópiu leteckého fotografovania.

priority intelligence requirement; PIR / prioritná požadavka na spravodajské informácie

An intelligence requirement for which the commander has an anticipated and stated priority in their task of planning and decision making. 2023-04-17

Spravodajská požiadavka, pre ktorú má veliteľ predpokladanú a stanovenú prioritu v plánovacom a rozhodovacom procese.

priority of effort (admitted) – prípustný termín

Preferred term: main effort.

priority of fires / priority palebnej podpory

The organization and employment of fire support means according to the importance of the supported unit's missions. 2018-12-06

Organizácia a použitie prostriedkov palebnej podpory podľa dôležitosti úlohy podporovanej jednotky.

priority target / prioritný (hlavný) cieľ

A target on which the delivery of fire takes precedence over all other fire missions for the designated firing unit or element. 2019-06-05

Cieľ, na ktorý je palebné pôsobenie nadradené nad všetky iné palebné úlohy určenej palebnej jednotky alebo prvku.

prior permission / predbežné povolenie

Permission granted by the appropriate authority prior to the commencement of a flight or a series of flights landing in or flying over the territory of the nation concerned. 1969-09-01

Povolenie udelené príslušným orgánom pred začiatkom letu alebo série letov na pristátie na území danej krajiny alebo na prelet ponad jej územie.

prisoner of a war compound / oddelená (ohradená) časť tábora pre vojnových zajatcov

A subdivision of a prisoner of war enclosure. 1969-09-01

Časť ohraničeného priestoru určeného pre vojnových zajatcov.

prisoner of war branch camp / pomocný tábor pre vojnových zajatcov

A subsidiary camp under the supervision and administration of a prisoner of war camp. 1977 -11-01

Pomocný tábor pod dozorom a správou tábora pre vojnových zajatcov.

prisoner of war camp / tábor pre vojnových zajatcov

A camp of a semi-permanent nature established in the communication zone or zone of interior (home country) for the internment and complete administration of prisoners of war. It may be located on, or independent of, other military installations. 1969-09-01

Dočasný tábor zriadený v komunikačnej alebo vnútornej zóne (domácej krajiny) na internovanie a úplnú správu vojnových zajatcov; môže byť umiestnený v iných vojenských zariadeniach alebo nezávisle od nich.

prisoner of war collecting point / zhromaždisko vojnových zajatcov

A designated locality in a forward battle area where prisoners are assembled pending local examination for information of immediate tactical value and subsequent evacuation. 1969-09-01

Určené miesto v prednej časti priestoru bojovej činnosti, kde sa zajatci zhromažďujú a podrobujú výsluchom na získanie informácií okamžitej taktickej hodnoty; zajatci sú následne evakuovaní.

prisoner of war enclosure / uzatvorený objekt pre vojnových zajatcov

A subdivision of a prisoner of war camp. 1969-09-01

Časť tábora pre vojnových zajatcov.

prisoner of war personnel record / osobný záznam vojnového zajatca

A form for recording photograph, fingerprints, and other pertinent personal data concerning the prisoner of war, including that required by the Geneva Convention. 1969-09-01

Formulár na umiestnenie fotografie, odtlačkov prstov a uvedenie ďalších osobných údajov týkajúcich sa vojnového zajatca vrátane údajov vyžadovaných Ženevskou konvenciou.

probability of damage / pravdepodobnosť poškodenia

The probability that damage will occur to a target expressed as a percentage or as a decimal. 1968-11-01

Pravdepodobnosť poškodenia cieľa, vyjadrená percentuálne alebo ako desatinné číslo.

probably destroyed / pravdepodobne zničené

In air operations, a damage assessment on an enemy aircraft seen to break off combat in circumstances which lead to the conclusion that it must be a loss although it is not actually seen to crash. 1968-11-01

Pri vzdušných operáciách odhad poškodenia na nepriateľskom lietadle, ktoré prerušilo bojovú činnosť za okolností, ktoré viedli k záveru, že ide o stratu, hoci nebolo vidno jeho zrútenie alebo haváriu.

procedural control / procedurálne riadenie

A method of airspace control which relies on a combination of previously agreed and promulgated orders and procedures. 1981-03-01

Metóda riadenia vzdušného priestoru založená na kombinácii vopred dohodnutých vyhlásených rozkazov, spôsobov činností a postupov.

procedure turn / štandardná zatáčka

An aircraft manoeuvre in which a turn is made away from a designated track followed by a turn in the opposite direction, both turns being executed at a constant rate so as to permit the aircraft to intercept and proceed along the reciprocal of the designated track. 1972-07-01

Manéver lietadla, pri ktorom sa vykoná odklonenie od určenej trasy s následným zatočením do protismeru; obidve zatáčky sa vykonajú pri stálej rýchlosti na umožnenie lietadlu vykonať prepad a pokračovať v lete v opačnom kurze.

processing / fotografické vyvolanie

In photography, the operations necessary to produce negatives, diapositives, or prints from exposed films, plates or paper. 1980-10-01

Vo fotografovaní činnosti vykonávané pri výrobe negatívov, diapozitívov alebo kópií z exponovaných filmov, dosiek alebo papiera.

processing / spracovanie informácií

The conversion of information into intelligence through collation, evaluation, analysis, integration and interpretation.

Note(s): processing describes the third phase of the intelligence cycle. 2023-01-16

Prevod informácií na spravodajské informácie prostredníctvom porovnávania, hodnotenia, analýz, integrácie a interpretácie.

Poznámka: spracovanie informácií predstavuje tretí krok spravodajského cyklu.

processing / spracovanie informácií

In joint intelligence, surveillance and reconnaissance usage, the conversion of collected data and information into appropriate readable or useable formats that enable further exploitation, storage or dissemination.

Note(s): processing is the third step in the joint intelligence, surveillance and reconnaissance process that consists in the following five steps: task, collect, process, exploit and disseminate. 2023-01-16

V spoločnom spravodajstve, sledovaní a prieskume konverzia zozbieraných údajov a informácií do vhodných čitateľných alebo použiteľných formátov umožňujúcich ďalšie využitie, ukladanie alebo šírenie.

Poznámka: Spracovanie je tretím krokom v spoločnom procese spravodajstva, sledovania a prieskumu, ktorý pozostáva z týchto piatich krokov: zadanie úlohy, zber, spracovanie, vyťažovanie a rozoslanie informácií.

production logistics / produkčná - výrobná logistika

That part of logistics concerning the process and procedures of research, design, development, manufacture and acceptance of materiel. 2004-06-22

Časť logistiky zaoberajúca sa procesmi a postupmi výskumu, konštrukčných návrhov, vývoja, výroby a prebierky výzbroje, techniky a materiálu.

programme of nuclear cooperation / program jadrovej spolupráce

Presidentially approved bilateral proposals for the United States to provide nuclear weapons, and specified support to user nations who desire to commit delivery units to NATO in nuclear only or dual capable roles. After presidential approval in principle, negotiations will be initiated with the user nation to develop detailed support arrangements. 1984-10-01

Dvojstranné návrhy schválené prezidentom Spojených štátov, na základe ktorých poskytnú Spojené štáty jadrové zbrane a špecifickú podporu používateľským krajinám, ktoré sa zaviazali poskytnúť NATO nosiče schopné niesť jadrové a konvenčné zbrane; v zásade sa po schválení prezidentom začnú rokovania s používateľskou krajinou o vytvorení podrobných podporných opatrení.

programme of targets / plán cieľov

A number of targets of a similar nature. 2018-12-06

Počet cieľov podobného pôvodu.

prohibited area / zakázaný priestor

An airspace of defined dimensions, above the land area or territorial waters of a state, within which the flight of aircraft is prohibited. 1981-06-01

Vzdušný priestor definovaných rozmerov nad pevninou alebo nad pobrežnými vodami krajiny, v ktorom sú zakázané lety lietadiel.

prohibited area / zakázaný priestor

An area shown on charts within which navigation and/or anchoring is prohibited except as authorized by appropriate authority. 1981-06-01

Oblasť vyznačená na námorných mapách, v rámci ktorej navigácia alebo ukotvenie je zakázané, okrem prípadov schválených príslušnými orgánmi.

projected map display / premietnuté zobrazenie mapy

The displayed image of a map or chart projected through an optical or electro-optical system on to a viewing surface. 1980-10-01

Zobrazenie mapy alebo schémy premietnutím optickým alebo elektrooptickým systémom na projekčnú plochu.

projectile / projektil; strela

An object capable of being propelled by a force normally from a gun and that follows its trajectory by virtue of its kinetic energy. 2018-04-19

Objekt schopný byť poháňaný silou zvyčajne zo strelnej zbrane, ktorý pokračuje v trajektórii v dôsledku vlastnej kinetickej energie.

projection / premietnutie; priemet

In cartography, any systematic arrangement of meridians and parallels portraying the curved surface of the sphere or spheroid upon a plane. 1970-08-01

V kartografii systematické usporiadanie zemepisných poludníkov a rovnobežiek zobrazujúce zakrivený povrch gule alebo elipsoidu v rovine.

projection print / fotokópia

A photographic print obtained by projection of the image of a negative or a transparency on to a sensitized surface. 1981-03-01

Fotografická kópia získaná premietnutím negatívu na citlivú vrstvu fotografického papiera.

proofing / kontrola po odmínovaní

In land operations, the verification activities performed within a defined area following a route or area clearance or the creation of a breach. 2024-11-04

Pri pozemných operáciách verifikačná činnosť vykonávaná v rámci vytýčeného priestoru, ktorá nasleduje po odmínovaní ciest alebo oblastí alebo po vytvorení priechodu mínovým poľom.

propaganda / propaganda

Information, especially of a biased or misleading nature, used to promote a political cause or point of view. 2013-01-31

Šírenie informácií, najmä skreslenej a zavádzajúcej povahy, so zámerom presadzovať politické ciele a názory.

propelled mine (admitted) – prípustný termín

Preferred term: mobile mine.

protected frequency / chránená frekvencia

A friendly frequency on which interference must be minimized. 1995-05-02

Vlastná frekvencia, ktorej rušenie sa musí minimalizovať.

protected site / chránené stanovište

A facility which is protected by the use of camouflage or concealment, selective siting, construction of facilities designed to prevent damage from fragments caused by conventional weapons, or a combination of such measures. 1987-07-01

Zariadenie chránené maskovaním alebo krytím, výberom umiestnenia, konštrukciou určenou na predchádzanie poškodeniu črepinami konvenčných zbraní alebo kombináciou takýchto opatrení.

protection of civilians; PoC / ochrana civilného obyvateľstva

All efforts taken to avoid, minimize and mitigate the negative effects that might arise from military operations on the civilian population and, when applicable, to protect civilians from conflict-related physical violence or threats of physical violence by other actors, including through the establishment of a safe and secure environment. 2020-05-13

Akékoľvek úsilie vynaložené na odvrátenie, minimalizovanie a zmiernenie možných negatívnych vplyvov vojenských operácií na civilné obyvateľstvo, prípadne na ochranu obyvateľstva pred fyzickým násilím súvisiacim s konfliktom alebo pred hrozbami fyzického násilia od ostatných aktérov vrátane vytvorenia bezpečného a zaisteného prostredia.

protective clothing / ochranný odev

Clothing especially designed, fabricated, or treated to protect personnel against hazards caused by extreme changes in physical environment, dangerous working conditions, or enemy action. 1970-07-01

Odev navrhnutý, vyrobený alebo upravený na ochranu osôb proti nebezpečenstvu, ktoré je spôsobené extrémnymi zmenami fyzického prostredia, nebezpečnými pracovnými podmienkami alebo činnosťou nepriateľa.

protective minefield / ochranné mínové pole

In land mine warfare, a minefield employed to assist a unit in its local, close-in protection. 1975 -11-01

V pozemnej bojovej činnosti s využitím mín mínové pole vytvorené na pomoc jednotke pri jej ochrane v postavení.

protective minefield / ochranné mínové pole

In land mine warfare, a minefield laid in friendly territorial waters to protect ports, harbours, anchorages, coasts and coastal routes. 1975-11-01

V pozemnej bojovej činnosti s využitím mín mínové pole vytvorené vo vlastných teritoriálnych vodách na ochranu prístavov, zálivov, kotvísk, pobreží a pobrežných trás.

protective security / ochranná bezpečnosť

The organized system of defensive measures instituted and maintained at all levels of command with the aim of achieving and maintaining security. 1981-03-01

Organizovaný systém defenzívnych opatrení vytvorený a udržavaný na všetkých stupňoch velenia s cieľom dosiahnuť a udržiavať bezpečnosť.

provisional unit / dočasná jednotka

An assemblage of personnel and equipment temporarily organized for a limited period of time for the accomplishment of a specific mission. 1968-11-01

Zoskupenie personálu a vybavenia ustanovené na dobu potrebnú na splnenie konkrétnej úlohy.

proximity fuze / bezkontaktný (približovací) zapaľovač

A fuze designed to be initiated upon sensing the proximity of the target. 2022-05-30

Zapaľovač navrhnutý tak, aby sa aktivoval po zistení blízkosti cieľa.

prudent limit of endurance; PLE / doba bezpečného pôsobenia lietadla vo vzduchu

The time during which an aircraft can remain airborne and still retain a given safety margin of fuel. 1969-09-01

Časový úsek, ktorý môže lietadlo stráviť vo vzduchu pri súčasnom zaistení potrebnej úrovne bezpečnosti a množstva paliva.

prudent limit of patrol / doba bezpečného hliadkovania lietadla vo vzduchu

The time at which an aircraft must depart from its operational area in order to return to its base and arrive there with a given safety margin (usually 20%) of fuel reserve for bad weather diversions. 1972-08-01

Časový úsek po ktorom odletí lietadlo z jeho operačného priestoru s cieľom návratu na materská základňu a pristane na nej pri zaistení potrebnej úrovne bezpečnosti a množstva paliva, obvykle s rezervou 20% paliva pre prípad odklonu na iné letisko z dôvodu nepriaznivého počasia.

psychological media / psychologické prostriedky

The media, technical or non-technical, which establish any kind of communication with a target audience. 1972-08-01

Technické alebo netechnické prostriedky vytvárajúce akýkoľvek druh komunikácie s poslucháčmi, ktorí sú predmetom záujmu.

psychological operation; PsyOp / psychologická operácia

Planned activities using methods of communication and other means directed at approved audiences in order to influence perceptions, attitudes and behaviour, affecting the achievement of political and military objectives. 2013-01-31

Plánované aktivity využívajúce metódy komunikácie a iné prostriedky zamerané na vopred určenú cieľovú skupinu, ktorých zámerom je vplývať na jej vnímanie, postoje a správanie, ovplyvňujúce dosiahnutie politických a vojenských cieľov.

psychological operations approach / formy psychologických operácií

The technique adopted to induce a desired reaction on the part of the target audience. 1972-08-01

Technika používaná na vyvolanie žiadanej reakcie členov cieľovej skupiny.

psychological situation / psychologická situácia

The current emotional state, mental disposition or other behavioral motivation of a target audience, basically founded on its national political, social, economic, and psychological peculiarities but also subject to the influence of circumstances and events. 1972-08-01

Okamžitý emocionálny stav, mentálne dispozície a iná motivácia správania sa osôb v cieľovej oblasti založená v podstate na ich národných, politických, sociálnych, ekonomických a psychologických zvláštnostiach, ale aj na pôsobení/ vystavení vplyvu okolností a udalostí.

public; public audience (admitted) – prípustný termín / verejnosť

An individual, group or entity who is aware of activities that may affect the attainment of the end state. 2021-10-18

Jednotlivec, skupina alebo entita, ktorí sú si vedomí činností, ktoré môžu ovplyvniť dosiahnutie konečného stavu.

public affairs office; PA office (admitted) – prípustný termín; PAO (deprecated) – neschválený termín / úrad pre styk s verejnosťou

The staff element responsible for military public affairs comprising public affairs personnel and led by the chief public affairs officer. 2024-09-20

Zložka štábu zodpovedná za styk s verejnosťou pre vojenské záležitosti, ktorú tvorí personál úradu pre styk sa verejnosťou a vedie ju náčelník pre styk s verejnosťou.

public audience (admitted) – prípustný termín

Preferred term: public.

pull-up point / bod (okamžitého) prerušenia zostupu a stúpanie

The point at which an aircraft must start to climb from a low-level approach in order to gain sufficient height from which to execute the attack or retirement. 1970-08-01

Bod, v ktorom lietadlo musí začať stúpať z priblíženia v malej výške na získanie výšky dostatočnej na vykonanie útoku alebo ústupu.

pulsejet / pulzačný reaktívny motor

A jet-propulsion engine containing neither compressor nor turbine. Equipped with valves in the front which open and shut, it takes in air to create thrust in rapid periodic bursts rather than continuously. 1968-11-01

Prúdový motor neobsahujúci kompresor ani turbínu. Vpredu je vybavený ventilmi, ktoré sa otvárajú a zatvárajú a tým nasávajú vzduch potrebný na vytvorenie ťahu skôr pri rýchlych periodických zrýchleniach ako v spojitom režime.

pulsing / pulzovanie

In naval mine warfare, a method of operating magnetic and acoustic sweeps in which the sweep is energized by current which varies or is intermittent in accordance with a predetermined schedule. 1975-11-01

V námornom mínovom boji metóda vykonávania magnetického a akustického odmínovania elektrickým prúdom, ktorý sa mení alebo strieda podľa vopred určeného režimu.

pursuit / prenasledovanie

An offensive operation designed to catch or cut off a hostile force attempting to escape, with the aim of destroying it. 1979-08-01

Ofenzívna operácia zameraná na dostihnutie a odrezanie nepriateľských síl, ktoré sa pokúšajú uniknúť, s cieľom zničiť ich.

pyrotechnic composition; pyrotechnics (admitted) – prípustný termín / pyrotechnická zlož

A mixture of chemicals which, when ignited, undergoes an energetic chemical reaction at a controlled rate intended to produce on demand and in various combinations, specific time delays or quantities of heat, noise, smoke, light, or infrared radiation or to initiate burning reactions such as in igniters.

Notes: 1. Pyrotechnics do not include propellants and explosives. 2. In most of their applications, pyrotechnic compositions are required not to undergo a deflagration-to-detonation transition. 2020-01-20

Zmes chemických látok, ktoré po zapálení exotermicky reagujú kontrolovanou rýchlosťou potrebnou na spustenie v požadovanom čase a v rôznych kombináciách, s požadovaným časovým oneskorením alebo s požadovaným množstvom tepla, hluku, dymu, svetla alebo infračerveného žiarenia, alebo ako iniciátor, napríklad v zapaľovačoch.

Poznámky: 1. Pyrotechnická zlož nezahŕňa pohonné látky a výbušniny. 2. Pri väčšine aplikácií sa vyžaduje, aby pyrotechnické zlože neprechádzali od explozívneho horenia k detonácii.

pyrotechnic delay / pyrotechnické oneskorenie

A pyrotechnic device added to a firing system which transmits the ignition flame after a predetermined delay. 1978-06-01

Pyrotechnické zariadenie pridané do odpaľovacieho systému, ktoré prenáša zážihový plameň po uplynutí vopred určeného oneskorenia.

pyrotechnics / pyrotechnická zlož

Preferred term: pyrotechnic composition.

Q

q-message / správa q

A classified message relating to navigational dangers, navigational aids, mined areas, and searched or swept channels. 1978-06-01

Utajovaná správa vzťahujúca sa na navigačné riziká, navigačné pomôcky, zamínované oblastí a preskúmané alebo odmínované kanály.

Q post (admitted) – prípustný termín

Preferred term: quota post.

Q-ship (admitted) – prípustný termín

Preferred term: decoy ship.

quadrant elevation / kvadrantový námer; elevácia

The angle between the horizontal plane and the axis of the bore when the weapon is laid. 1976-08-01

Uhol medzi horizontálnou rovinou a osou vývrtu hlavne pri zamierení.

quick search procedure / spôsob (postup) rýchleho vyhľadávania

A method of search done as quickly as possible by searching the entire area on the outbound leg and by using twice as many aircraft as are normally used. 1968-11-01

Najrýchlejší spôsob vyhľadávania používaný pri rozsiahlych priestoroch ležiacich mimo pásma letových trás s využitím dvojnásobného počtu lietadiel oproti bežne používanému počtu lietadiel.

quota post; Q post (admitted) – prípustný termín / trvalo pridelená pracovná pozícia

An international military post in a peacetime establishment, that a particular member state has accepted to fill indefinitely.

Note(s): Quota posts are included in the international workforce ceiling. 2022-02-16

Medzinárodná vojenská pracovná pozícia v tabuľkách mierových počtov, ktorej obsadenie konkrétny členský štát prijal na neurčitý čas.

Poznámka: Trvalo pridelené pracovné pozície sú zahrnuté v maximálnych počtoch medzinárodných pracovných pozícií.

R

radar altimeter / radiolokačný výškomer

A type of absolute altimeter which measures vertical distance to the surface below using radar technology. 1993-12-01

Typ absolútneho výškomeru, ktorý meria vertikálnu vzdialenosť od povrchu zeme s využitím rádiolokačnej technológie.

radar altimetry area / priestor merania výšky rádiolokátorom

A large and comparatively level terrain area with a defined elevation which can be used in determining the altitude of airborne equipment by the use of radar. 1971-04-01

Rozsiahla oblasť terénu s porovnateľnou úrovňou a definovaným sklonom, ktorá sa môže využiť na určovanie výšky lietadla rádiolokátorom.

radar camouflage / rádiolokačné maskovanie

The use of radar absorbent or reflecting materials to change the radar echoing properties of a surface of an object. 1973-08-01

Použitie materiálu, ktorý pohlcuje alebo odráža rádiolokačné vlny na zmenu odrazových vlastností povrchu objektu.

radar coverage / rádiolokačné pokrytie

The limits within which objects can be detected by one or more radar stations. 1968-11-01

Vymedzený priestor, v ktorom môžu byť objekty detekované jednou alebo viacerými rádiolokačnými stanicami.

radar danning / rádiolokačná navigácia pomocou bójí

In naval mine warfare, a method of navigating by using radar to keep the required distance from a line of dan buoys. 1975-11-01

V námornom mínovom boji spôsob navigácie pomocou rádiolokátora na udržanie vyžadovanej vzdialenosti od skupiny malých rádiolokačných bojí.

radar fire / riadenie streľby rádiolokátorom

Gun-fire aimed at a target which is tracked by radar. 1968-11-01

Paľba delostrelectva na cieľ, ktorý je sledovaný rádiolokátorom.

radar guard-ship / hliadková loď vybavená rádiolokátorom

Any ship which has been assigned the task by the officer in tactical command of maintaining the radar watch. 1996-11-20

Loď, ktorej dôstojník veliteľstva taktického stupňa pridelil úlohu udržiavať radarový prehľad.

radar horizon / rádiolokačný horizont

The locus of points at which the rays from a radar antenna become tangential to the earth's surface. On the open sea this locus is horizontal but on land it varies according to the topographical features of the terrain. 1978-06-01

Geometrické miesto bodov, v ktorom sa lúče z rádiolokačnej antény dotýkajú povrchu zeme; na otvorenom mori je toto geometrické miesto horizontálne, na pevnine sa mení podľa topografických vlastností terénu.

radar netting / rádiolokačná sieť

The linking of several radars to a single centre to provide integrated target information. 1970-07-01

Prepojenie niekoľkých rádiolokátorov do jedného strediska na poskytovanie ucelených informácií o cieľoch.

radar netting station / stanica rádiolokačnej siete

A centre which can receive data from radar tracking stations and exchange this data among other radar tracking stations, thus forming a radar netting system. 1970-07-01

Stredisko prijímajúce údaje zo staníc s vyhľadávacími (prehľadovými) rádiolokátormi; odovzdáva ich ostatným staniciam na vytvorenie systému rádiolokačnej siete.

radar picket / rádiolokačná hliadka

Any ship, aircraft, or vehicle, stationed at a distance from the force protected, for the purpose of increasing the radar detection range. 1968-11-01

Loď, lietadlo alebo vozidlo umiestnené v určitej vzdialenosti od chránených síl na zvýšenie rozsahu rádiolokačnej detekcie.

radarscope overlay / priesvitná fólia obrazovky rádiolokátora

A transparent overlay for placing on the radarscope for comparison and identification of radar returns. 1969-09-01

Priesvitná fólia priložená na obrazovku rádiolokátora na porovnanie a identifikáciu odrazených signálov.

radarscope photography / fotografia obrazovky (rádiolokátora)

A film record of the returns shown by a radar screen. 1969-09-01

Filmový záznam odrazov zobrazených na obrazovke rádiolokátora.

radar silence / zákaz činnosti rádiolokátorov

An imposed discipline prohibiting the transmission by radar of electromagnetic signals on some or all frequencies. 1968-11-01

Nariadený stav zakazujúci rádiolokátorom vysielanie elektromagnetických signálov na niektorej frekvencii alebo na všetkých frekvenciách.

radial displacement / radiálny posun

On vertical photographs, the apparent "leaning out", or the apparent displacement of the top of any object having height in relation to its base. The direction of displacement is radial from the principal point on a true vertical, or from the isocentre on a vertical photograph distorted by tip or tilt. 1975-11-01

Na zvislej fotografii jasné odklonenie alebo posun hornej časti objektu vo vzťahu k jeho základni; posun smeruje lúčovito z hlavného bodu na skutočnej zvislej osi alebo zo zhodného stredu na zvislej fotografii so zakrivením podľa naklonenia alebo vychýlenia.

radiation dose / dávka ožiarenia

The quantity of ionizing radiation received by material or biological tissue. 2016-12-14

Množstvo ionizujúceho žiarenia, ktoré dopadlo na materiál alebo tkanivo.

radiation dose rate / dávkový príkon

Measurement of radiation dose per unit of time. 2016-12-14

Hodnota dávky ožiarenia za jednotku času.

radiation dose rate contour line; dose rate contour line (admitted – prípustný termín); isodose rate line (admitted – prípustný termín) / čiara rovnakého dávkového príkonu

A line on a map, diagram or overlay joining all points at which the ionizing radiation dose rate is the same at a given time. 2020-11-13

Čiara na mape, diagrame alebo priesvitke spájajúca všetky body s rovnakou úrovňou dávkového príkonu ionizujúceho žiarenia v danom čase.

radiation exposure status; RES / stav dávky ožiarenia

Risk category to assist the commander in planning future operations with potential exposure to ionising radiation based on total cumulative dose, which is normally expressed as total absorbed dose. 2018-01-09

Kategória rizika, ktorá pomáha veliteľovi pri plánovaní budúcich operácií s potenciálnym vystavením ionizujúcemu žiareniu, založená na kumulatívnej dávke, ktorá sa obvykle uvádza ako celková absorbovaná dávka.

radioactive decay / rádioaktívny rozpad

The decrease in the radiation intensity of a radioactive material with respect to time.

Note: Radioactive decay is nonlinear. 2013-10-31

Pokles intenzity žiarenia rádioaktívneho materiálu v závislosti od času.

Poznámka: rádioaktívny rozpad nemá lineárny priebeh.

radioactivity concentration guide; maximum permissible concentration (admitted) – prípustný termín / tabuľka na určovanie koncentrácie rádioaktivity; prípustná norma kontaminácie/ koncentrácie rádioaktívnych látok

The amount of any specified radioisotope that is acceptable in air and water for continuous consumption. 1968-11-01

Množstvo definovaného rádioizotopu trvalo prijateľné vo vzduchu a vo vode.

radio approach aids / rádiové prostriedky priblíženia

Equipment making use of radio to determine the position of an aircraft with considerable accuracy from the time it is in the vicinity of an aerodrome or carrier until it reaches a position from which landing can be carried out. 1968-11-01

Zariadenia využívajúce rádiové vlny na určenie polohy lietadla s dostatočnou presnosťou od okamihu, keď sa nachádza v blízkosti letiska alebo lietadlovej lode, až kým nedosiahne polohu, z ktorej môže pristáť.

radio beacon / rádiomaják

A radio transmitter which emits a distinctive, or characteristic, signal used for the determination of bearings, courses, or location. 1968-11-01

Rádiový vysielač vysielajúci príznačný alebo charakteristický signál používaný na určenie smeru, kurzu alebo polohy.

radio detection / rádiové zisťovanie

The detection of the presence of an object by radiolocation without precise determination of its position. 1968-11-01

Zisťovanie prítomnosti objektu rádiovým zameriavaním bez presného určenia jeho polohy.

radio direction finding; RDF / rádiové zameriavanie

Radiolocation in which only the direction of a station is determined by means of its emissions. 1968-11-01

Zisťovanie polohy rádiovým zameriavaním, pri ktorom sa určuje len smer stanice na základe jej vysielania.

radio fix / zameranie rádiovej stanice

The locating of a radio transmitter by bearings taken from two or more direction finding stations, the site of the transmitter being at the point of intersection. 1983-07-01

Určenie polohy rádiového vysielača pomocou smerov určených dvomi alebo viacerými rádiovými zameriavačmi; stanovište vysielača je v priesečníku zistených smerov.

radio fix / určenie polohy lietadla alebo lode pomocou rádia

The location of a ship or aircraft by determining the direction of radio signals coming to the ship or aircraft from two or more sending stations, the locations of which are known. 1983-07-01

Zistenie polohy lode alebo lietadla určením smeru rádiových signálov prichádzajúcich k lodi alebo lietadlu z dvoch alebo viacerých vysielacích staníc, ktorých poloha je známa.

radio magnetic indicator; RMI / radiomagnetický indikátor

An instrument which displays aircraft heading and bearing to selected radio navigation aids. 1980-01-01

Prístroj zobrazujúci polohu a smer lietadla vzhľadom na zvolené rádiové navigačné prostriedky.

radio navigation / rádionavigácia

Radiolocation intended for the determination of position or direction or for obstruction warning in navigation. 1968-11-01

Používanie vlastností šírenia rádiových vĺn na určenie polohy, kurzu alebo iných parametrov a výstrah na prekážky alebo iné nebezpečenstvo.

radio range finding / rádiové zisťovanie vzdialenosti

Radiolocation in which the distance of an object is determined by means of its radio emissions, whether independent, reflected, or retransmitted on the same or other wavelength. 1968-11-01

Druh zameriavania, pri ktorom sa vzdialenosť od objektu určuje pomocou rádiového vysielania, a to nezávislého, odrazeného alebo opakovane vysielaného na rovnakej alebo inej vlnovej dĺžke.

radio range station / smerový rádiomaják

A radio navigation land station in the aeronautical radio navigation service providing radio equi-signal zones. (In certain instances a radio range station may be placed on board a ship.) 1968-11-01

Pozemná stanica rádiovej navigácie v leteckej rádiovej navigačnej službe; zabezpečuje zóny súvislého rádiového signálu. (V niektorých prípadoch môže byť umiestnená na palube lode).

radio recognition / rádiové rozpoznávanie

The determination by radio means of the friendly or enemy character, or the individuality, of another. 1968-11-01

Určovanie vlastného alebo nepriateľského charakteru, alebo individuality druhého, rádiovým spôsobom.

radio silence / rádiový kľud

A condition in which all or certain radio equipment capable of radiation is kept inoperative. 1980-07-01

Stav, v ktorom sú všetky alebo niektoré rádiové zariadenia schopné vysielania udržiavané mimo prevádzky.

radio sonobuoy (admitted) – prípustný termín

Preferred term: sonobuoy.

radius of action; ROA / operačný dolet, dosah, dojazd; akčný rádius;

The maximum distance a ship, aircraft, or vehicle can travel away from its base along a given course with normal combat load and return without refuelling, allowing for all safety and operating factors. 2015-08-14

Maximálna vzdialenosť, ktorú loď, lietadlo alebo vozidlo môže dosiahnuť zo svojej základne v danom smere s obvyklým bojovým nákladom tak, aby sa vrátilo bez doplňovania paliva za predpokladu dodržania všetkých bezpečnostných a operačných podmienok.

radius of safety / bezpečnostná vzdialenosť; bezpečnostný rádius

The horizontal distance from ground zero beyond which the weapon effects on friendly troops are acceptable. 2019-01-28

Horizontálna vzdialenosť od epicentra, za ktorou sú účinky zbraní na vlastné jednotky prijateľné.

raid / prepad

An operation, usually small scale, involving a swift penetration of hostile territory to secure information, confuse the enemy, or destroy his installations. It ends with a planned withdrawal upon completion of the assigned mission. 1968-11-01

Operácia malého rozsahu s rýchlym preniknutím na územie nepriateľa na získanie správ, oklamanie nepriateľa alebo zničenie jeho zariadení; končí sa plánovaným stiahnutím po splnení pridelenej úlohy.

raid report / hlásenie o bojovej činnosti

In air defence, one of a series of related reports that are made for the purpose of developing a plot to assist in the rapid evaluation of a tactical situation. 1974-09-01

V protivzdušnej obrane jedno zo série vzájomne nadväzujúcich hlásení používaných na spracovanie postupu rýchleho vyhodnotenia taktickej situácie.

railhead / železničná prekladacia stanica

A point on a railway where loads are transferred between trains and other means of transport. 2000-10-04

Miesto na železnici, kde sa náklady prekladajú medzi vlakmi a inými dopravnými prostriedkami.

railway line capacity / priepustnosť železničnej trate

The maximum number of trains which can be moved in each direction over a specified section of a railway line in a 24 hour period. 2018-12-06

Maximálny počet vlakov, ktorý môže prejsť v každom smere daného úseku trate za 24 hodín.

railway loading ramp / železničná nakladacia rampa

A sloping platform situated at the end or beside a track and rising to the level of the floor of the rail cars or wagons. 2018-12-06

Naklonená plošina umiestnená na konci alebo vedľa koľají, ktorá sa dvíha do úrovne podlahy železničných vozňov alebo vagónov.

rally point; RP / miesto zhromaždenia

An easily identifiable point on the ground at which units can reassemble and/or reorganize if they become dispersed, or where aircrews and/or passengers can assemble and reorganize following an incident requiring a forced landing. 2019-06-05

Ľahko identifikovateľný bod na zemi, v ktorom sa jednotky môžu znova zhromaždiť a/alebo reorganizovať, ak boli rozptýlené, alebo v ktorom sa posádky lietadiel a/alebo cestujúci môžu zhromaždiť alebo reorganizovať po tom, čo sa ocitli v stave núdze a museli núdzovo pristáť alebo núdzovo opustiť lietadlo.

ramjet / náporový motor

A jet-propulsion engine containing neither compressor nor turbine which depends for its operation on the air compression accomplished by the forward motion of the engine. 1963-05-01

Prúdový motor neobsahujúci kompresor ani turbínu, ktorého prevádzka závisí od pôsobenia stlačeného vzduchu dosiahnutého náporovým účinkom, ktorý vzniká pri pohybe motora dopredu.

random minelaying / náhodné kladenie mín

In land mine warfare, the laying of mines without regard to pattern. 1978-10-01

V pozemnom mínovom boji kladenie mín bez dodržiavania pravidelnej schémy.

range; target range (admitted) – prípustný termín / strelnica

An area reserved and normally equipped for practice in weapons delivery and/or shooting at targets. 1982-08-01

Oblasť vyčlenená a bežne vybavená na výcvik v používaní zbraní a/ alebo streľbu na cieľ; nazýva sa aj strelnica.

range / vzdialenosť; diaľka

The distance between a given point and an object or target. 2015-08-14

Vzdialenosť medzi daným bodom a objektom alebo cieľom.

range / dojazd; dosah

The distance which can be covered over a hard surface by a ground vehicle, with its rated payload, using the fuel in its tank and in cans normally carried as part of the ground vehicle equipment. 1982-08-01

Vzdialenosť, ktorú prekoná po tvrdom povrchu terénne vozidlo s menovitým užitočným nákladom a pohonnými hmotami v nádrži a v kanistrách, ktoré sa bežne vozia ako súčasť jeho vybavenia.

range marker / diaľková značka; pomocný cieľ

A single calibration blip fed on to the time base of a radial display. The rotation of the time base shows the single blips as a circle on the plan position indicator scope. It may be used to measure range. 1969-09-01

Jednotlivý kalibračný znak na obrazovke rádiolokátora privádzaný na časovú základňu; otáčanie časovej základne zobrazuje jednotlivé kalibračné znaky ako kruh; môže sa použiť na meranie vzdialenosti.

range resolution / diaľková rozlišovacia schopnosť rádiolokátoru

The ability of the radar equipment to separate two reflecting objects on a similar bearing, but at different ranges from the antenna. The ability is determined primarily by the pulse length in use. 1969-09-01

Schopnosť rádiolokačného zariadenia rozlíšiť dva odrážajúce objekty v rovnakom smere, ale v rôznych vzdialenostiach od antény. Táto schopnosť je určená najmä dĺžkou používaného impulzu.

ranging / určovanie vzdialenosti

The process of establishing target distance. Types of ranging include echo, intermittent, manual, navigational, explosive echo, optical, radar, etc. 1963-05-01

Proces určovania vzdialenosti cieľa. Možné spôsoby určovania vzdialenosti sú ozvenové, prerušované, manuálne, navigačné, optické, rádiolokačné a iné spôsoby.

rated load / menovité zaťaženie

The designed safe operating load for the equipment under prescribed conditions. 1983-11-01

Navrhnuté bezpečné prevádzkové zaťaženie pre zariadenia za predpísaných podmienok.

rate of fire / rýchlosť streľby; kadencia

The number of rounds fired per weapon per minute. 2018-12-06

Počet rán vystrelených zbraňou za minútu.

rate of march / pochodová rýchlosť

The average number of miles or kilometres to be travelled in a given period of time, including all ordered halts. It is expressed in miles or kilometres in the hour. 1969-09-01

Priemerný počet míľ alebo kilometrov, ktoré treba prejsť za dané časové obdobie vrátane všetkých nariadených zastávok; vyjadrený je v míľach alebo kilometroch za hodinu.

reachback / externá podpora – reachback

The process to provide deployed forces with services and capabilities from experts that are external to the theatre of operations. 2020-04-22

Proces zabezpečenia nasadených síl službami a spôsobilosťami špecialistov, ktorí pôsobia mimo dejiska operácií.

readiness state (admitted) – prípustný termín

Preferred term: state of readiness.

readiness; readiness time (obsolete – zastaraný termín) / pohotovosť

The state of a force's preparedness expressed as the period of time from an activation order to the moment when the organization is ready to perform a specific task.

Note(s): This does not include transit time. 2023-09-28

Stav pripravenosti kapacít a spôsobilostí vyjadrený ako časový úsek od aktivačného rozkazu do času, keď je organizácia pripravená vykonať konkrétnu úlohu.

Poznámka: Nezahŕňa čas prepravy.

ready / pripravený (o zbrani)

The term used to indicate that a weapon(s) is loaded, aimed and prepared to fire. 1973-01-01

Termín používaný na označenie, že zbraň je nabitá, zacielená a pripravená na streľbu.

ready position / pohotovostné miesto

In helicopter operations, a designated place where a helicopter load of troops and/or equipment waits for pick-up. 1983-07-01

Pri činnosti vrtuľníkov miesto, kde jednotky alebo náklad techniky určené pre vrtuľníky čakajú na naloženie.

reallocation authority / právomoc na prerozdelenie

The authority given to NATO commanders and normally negotiated in peacetime, to reallocate in an "emergency in war" national logistic resources controlled by the combat forces under their command, and made available by nations, in order to influence the battle logistically. 1984-03-01

Právomoc daná veliteľom NATO a zvyčajne prerokovaná v čase mieru, na prerozdelenie národných logistických zdrojov sprístupnených krajinami a kontrolovaných bojovými silami pod ich velením v prípade vojnovej núdze na logistické zabezpečenie boja.

reallocation of resources / prerozdelenie zdrojov

The provision of logistic resources by the military forces of one nation from those deemed "made available" under the terms incorporated in appropriate NATO documents, to the military forces of another nation or nations as directed by the appropriate military authority. 1968-11-01

Poskytnutie logistických zdrojov vojenskými silami jednej krajiny, zo zdrojov považovaných za dostupné podľa podmienok uvedených v príslušných dokumentoch NATO, vojenským silám inej krajiny alebo krajín pod dohľadom príslušných vojenských orgánov.

rear area; RA / priestor v tyle (tylový priestor)

For any particular command, the area extending forward from its rear boundary to the rear of the area of responsibility of the next lower level of command. Note: This area is provided primarily for the performance of combat service support functions. 2017-09-01

Pre akékoľvek konkrétne velenie priestor, ktorý sa rozprestiera dopredu od svojej zadnej hranice k zadnému okraju priestoru zodpovednosti najbližšieho nižšieho stupňa velenia.

Poznámka: Tento priestor je primárne určený na vykonávanie úloh bojového zabezpečenia.

rear boundary / zadné rozhranie

A line that defines the rear of an area of operations assigned to a particular unit. 2019-06-05

Čiara definujúca zadnú časť priestoru operácií prideleného určitej jednotke.

rear echelon / zadný sled

Elements of a force which are not required in the objective area. 1968-11-01

Jednotky, ktoré nie sú potrebné v cieľovom priestore.

rear guard / tylová stráž; zadný voj (hliadka)

Security detachment which a moving ground force details to the rear to keep it informed and covered. 1982-08-01

Zabezpečovacia hliadka, ktorú pozemné jednotky nechávajú v tyle na zaistenie svojej bezpečnosti a získavanie správ.

rear guard / tylová stráž; zadný voj (hliadka)

The rearmost elements of an advancing or withdrawing force. It has the following functions:

a. To protect the rear of a column from hostile forces.

b. During the withdrawal, to delay the enemy.

c. During the advance, to keep supply routes open. 1982-08-01

Prvky postupujúcej alebo ustupujúcej jednotky, ktoré sú najviac vzadu; plnia nasledujúce úlohy:

a. chránia zadnú časť kolóny pred napadnutím nepriateľom;

b. pri ústupe zdržiavajú nepriateľa;

c. pri postupe vpred udržiavajú priechodné zásobovacie trasy;

RECCE (admitted) – prípustný termín

Preferred term: reconnaissance.

receiving ship; RECSHIP / prijímajúca loď

In replenishment at sea, the ship that receives the rig(s). 2000-10-04

Pri doplňovaní na mori loď, ktorá prijíma vybavenie/ výstroj.

receptivity / vnímavosť

The vulnerability of a target audience to particular psychological operations media. 1973-01-01

Citlivosť cieľovej skupiny na určité prostriedky psychologických operácií.

recognition / rozpoznávanie

The determination of the nature of a detected person, object or phenomenon, and possibly its class or type. This may include the determination of an individual within a particular class or type. 1989-02-01

Určovanie podstaty alebo identity zistenej osoby, objektu alebo javu a eventuálne ich druhu alebo typu. To môže zahŕňať aj určenie jednotlivca v rámci príslušného druhu alebo typu.

recognized electromagnetic picture; REMP / komplexný obraz o elektromagnetickej situácii

A complete and seamless depiction of the electromagnetic environment aiming at positively identifying and continuously tracking all the emitters and associated platforms and weapons in the area of responsibility. 2016-12-14

Komplexné a plynulé zobrazenie elektromagnetického prostredia zamerané na priamu identifikáciu a nepretržité sledovanie všetkých zdrojov elektromagnetického žiarenia, ich nosičov a zbraní v určenom priestore zodpovednosti.

recognized environmental picture; REP / všeobecný obraz prostredia

A complete and seamless depiction of geospatial, oceanographic and meteorological information designated for the planning and conduct of joint operations in a specific area at a specific time and which supports the unity of effort throughout the battle space. 2006-06-20

Úplné a súvislé znázornenie geopriestorových, oceánografických a meteorologických informácií určených na plánovanie a vedenie spoločných operácií v určitej oblasti v určitom čase, ktoré podporujú jednotu úsilia v celom priestore bojiska.

recompression chamber (admitted) – prípustný termín

Preferred term: hyperbaric chamber.

reconnaissance; RECCE (admitted – prípustný termín) / prieskum

A mission undertaken to obtain, by visual observation or other detection methods, information about the activities and resources of an adversary or to obtain data concerning the meteorological, hydrographical or geographic characteristics of a particular area. 2020-07-31

Celková úloha podniknutá s cieľom získať pomocou vizuálneho pozorovania alebo iných detekčných metód informácie o činnostiach a prostriedkoch protivníka alebo získať údaje týkajúce sa meteorologických, hydrografických alebo geografických charakteristík konkrétnej oblasti.

reconnaissance by fire / prieskum paľbou

A method of reconnaissance in which fire is placed on a suspected enemy position to cause the enemy to disclose his presence by movement or return of fire. 1968-11-01

Spôsob vykonávania prieskumu, pri ktorom sa na predpokladané postavenie nepriateľa vedie paľba, ktorá ho prinúti odkryť svoju prítomnosť pohybom alebo opätovaním paľby.

reconnaissance exploitation report; RECCEXREP / hlásenie vyhodnotenia výsledkov prieskumu (prieskumného letu)

A standard message format used to report the results of a tactical air reconnaissance mission. Whenever possible the report should include the interpretation of sensor imagery. Commonly called "RECCEXREP". 1983-01-01

Štandardný formát správy používaný na hlásenie výsledkov bojovej úlohy taktického vzdušného prieskumu; vždy, keď je to možné, hlásenie by malo obsahovať výklad zobrazenia senzorom; skrátene sa označuje RECCEXREP.

reconnaissance in force / prieskum bojom

An offensive operation designed to discover and/or test the enemy's strength or to obtain other information. 1980-07-01

Útočná operácia na zistenie alebo vyskúšanie sily nepriateľa alebo na získanie iných informácií.

reconnaissance patrol / prieskumná hliadka

For ground forces, a patrol used to gain tactical information preferably without the knowledge of the enemy. 1982-03-01

Hliadka pozemných síl používaná na získanie taktických informácií pokiaľ možno tak, aby o tom protivník nevedel.

record as target / zaznamenať ako cieľ

In artillery and naval fire support, the order used to denote that the target is to be recorded for future engagement or reference. 1973-01-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore rozkaz používaný na označenie, že cieľ sa má zaznamenať na budúce vedenie paľby alebo ako orientačný bod.

recorded / zaznamenaný (cieľ)

In artillery and naval fire support, the response used to indicate that the action to “record as target” has been completed. 1996-07-16

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore odpoveď používaná na označenie skončenia činnosti "zaznamenať ako cieľ".

recover; v. / vyslobodiť

To extract a friendly entity or materiel from an area or location not under friendly control. 2020-01-20

Stiahnuť vlastnú a/alebo spriatelenú entitu alebo materiál z priestoru alebo miesta, ktoré nie je pod kontrolou vlastných alebo spriatelených jednotiek.

recovery / návrat

In air operations, that phase of a mission which involves the return of an aircraft to a base. 1999-12-13

Vo vzdušných operáciách fáza bojovej úlohy, ktorá zahŕňa návrat lietadla na základňu.

recovery / vyslobodenie a odsun

In battlefield maintenance, the extrication of an abandoned, disabled or immobilized vehicle and, if necessary, its removal to a maintenance point. 2016-09-05

Pri údržbe v poli yslobodenie opustenej, nepojazdnej alebo zapadnutej techniky a v prípade potreby aj jej odsun do miesta sústredenia poškodenej techniky.

recovery / získanie

In naval mine warfare, salvage of a mine as nearly intact as possible to permit further investigation for intelligence and/or evaluation purposes. 1998-09-25

V námornom mínovom boji záchrana pokiaľ možno čo najmenej poškodenej míny tak, aby sa umožnilo jej ďalšie skúmanie so zámerom získania spravodajských informácií a/alebo jej vyhodnocovania.

recovery / vyslobodzovanie

In land operations, contacting, protecting and extracting personnel, a non-hostile individual or group and/or materiel from a location not under friendly control, with or without force. 2015-04-02

V pozemných operáciách kontaktovanie, ochrana a vyslobodzovanie personálu, jednotlivcov alebo skupín, ktoré nie sú nepriateľské, a/alebo materiálu z priestorov, ktoré nie sú pod kontrolou vlastných síl, a to s použitím sily alebo bez použitia sily.

recovery / prevoz výbušniny na bezpečné miesto

An explosive ordnance disposal procedure used to take physical control of and move explosive ordnance to an alternative, safer location in order to conduct further actions. 2018-12-06

Postup EOD používaný na nadobudnutie fyzickej kontroly nad výbušným prostriedkom a jeho presun na iné bezpečnejšie miesto s cieľom vykonať ďalšie činnosti.

recovery controller / riadiaci návratu

The air controller responsible for the correct execution of recovering aircraft to the appropriate terminal control agency. 1975-11-01

Riadiaci letu zodpovedný za správne vykonanie návratu lietadla k príslušnému koncovému riadiacemu stredisku.

rectification / rektifikácia

In photogrammetry, the process whereby an image is corrected for distortions caused by sensor tilt and projected onto a map projection system. 2023-09-28

Vo fotogrametrii oprava skreslenia snímku spôsobená sklonom snímača a jeho projekcia do kartografického zobrazenia mapy.

rectified airspeed (admitted) – prípustný termín

Preferred term: calibrated airspeed.

redeployment / stiahnutie

The relocation of forces from an area of operations to a national location. 2020-04-22

Premiestnenie síl z priestoru operácií do národného priestoru.

redeployment aerodrome / záložné letisko

An aerodrome not occupied in its entirety in peacetime, but available immediately upon outbreak of war for use and occupation by units redeployed from their peacetime locations. It must have substantially the same standard of operational facilities as the main aerodrome. 1994-11-01

Letisko, ktoré nie je celkom obsadené v čase mieru, ale je okamžite prístupné po vypuknutí vojny na použitie a obsadenie jednotkami presunutými z mierových posádok; musí mať v podstate rovnaké vybavenie technickými prostriedkami ako hlavné letisko.

reduced lighting / znížené - tlmené osvetlenie

The reduction in brightness of ground vehicle lights by either reducing power or by screening in such a way that any visible light is limited in output. 1982-03-01

Zníženie jasu svetiel vozidla znížením výkonu alebo zakrytím svetiel tak, že akýkoľvek výstup viditeľného svetla je obmedzený.

re-entry vehicle; RV / návratový modul

That part of a space vehicle designed to re-enter the earth's atmosphere in the terminal portion of its trajectory. 1968-11-01

Časť vesmírnej lode určená na opätovný návrat do zemskej atmosféry v konečnej fáze dráhy letu.

reference box; refer-to box (admitted – prípustný termín) / referenčné pole

The identification box placed in the margin of a map or chart, that contains the series designation, sheet number and edition number in an agreed format. 2023-09-28

Identifikačné pole umiestnené na okraji mapy alebo grafu, ktoré obsahuje označenie série, číslo listu a číslo vydania v dohodnutom formáte.

reference datum; balance station zero (admitted) – prípustný termín / referenčná rovina; vzťažná hodnota

In aircraft loading, an imaginary vertical plane at or near the nose of the aircraft from which all horizontal distances are measured for balance purposes. 1997-07-09

Pri nakladaní lietadla pomyselná vertikálna rovina v prednej časti lietadla, od ktorej sa merajú všetky horizontálne vzdialenosti za účelom vyváženia.

reference point; RP / vzťažný bod; referenčný bod; orientačný bod

A prominent, easily located point in the terrain. 1973-08-01

Významný ľahko viditeľný bod v teréne.

refer-to box (admitted) – prípustný termín

Preferred term: reference box.

reflex sight / zrkadlový - reflexný zameriavač

An optical or computing sight that reflects a reticle image (or images) onto a combining glass for superimposition on the target. 1975-11-01

Optický alebo počítačový zameriavač, ktorý odráža obraz nitkového kríža na polopriepustné zrkadlo na premietnutie na cieľ.

refuge area / úniková oblasť; bezpečná oblasť

A coastal area considered safe from enemy attack to which merchant ships may be ordered to proceed when the shipping movement policy is implemented. 1978-06-01

Pobrežná oblasť považovaná za bezpečnú pred nepriateľským útokom, do ktorej sa príkazom môžu nasmerovať obchodné lode na pokračovanie v plavbe po prijatí politiky o regulácii lodnej dopravy.

refugee / utečenec

Any person who, owing to well-founded fear of being persecuted for reasons of race, religion, nationality, membership of a particular social group or political opinion, is outside the country of his nationality and is unable or, owing to such fear, is unwilling to avail himself of the protection of that country; or who, not having a nationality and being outside the country of his former habitual residence, is unable or, owing to such fear, is unwilling to return to it. 2020-05-13

Akákoľvek osoba, ktorá sa z opodstatneného strachu z prenasledovania z dôvodu rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo politického názoru nachádza mimo krajiny svojej štátnej príslušnosti a nie je schopná alebo z dôvodu strachu nie je ochotná využiť ochranu krajiny svojej štátnej príslušnosti, alebo ktorá nemá štátnu príslušnosť, a keďže sa nachádza mimo krajiny svojho predchádzajúceho pobytu, nemôže alebo sa z dôvodu strachu do nej nechce vrátiť.

regeneration / regenerácia; obnovenie

The timely activation, in full or in part, of existing force structures and infrastructure, including the restoration of manning, equipment and stocks to designated levels. 1998-09-25

Včasná čiastočná alebo úplná aktivácia stávajúcej organizačnej štruktúry ozbrojených síl a infraštruktúry, zahrňujúca doplnenie početného stavu personálu, výzbroje a zásob na dohodnutú úroveň.

regional reinforcing force / regionálne posily

A reinforcing force made available to a strategic commander which is further allocated by him or her to a specific regional commander. 2001-10-01

Posily, ktorými disponuje strategický veliteľ a ktoré ďalej prideľuje príslušnému regionálnemu veliteľovi.

register / správne prekrytie

In cartography, the correct position of one component of a composite map image in relation to the other components, at each stage of production. 1973-01-01

V kartografii správne umiestnenie jedného prvku obrazu zloženej mapy vo vzťahu k ostatným prvkom v celom procese jej tvorby.

registered publication / evidovaná publikácia

A classified publication bearing a register number as well as a long and short title, and for which periodic accounting is required. 1968-11-01

Publikácia s určitým stupňom utajenia, prideleným registračným číslom a úplným a skráteným názvom, ktorej evidencia sa pravidelne kontroluje.

register glass / polohovacie sklo

In photography, a glass plate at the focal plane against which the film is pressed during exposure. 1970-07-01

Vo fotografovaní sklená doska v ohniskovej rovine, ktorou sa pritlačí film počas expozície.

register marks / registračné značky

In cartography, designated marks, such as small crosses, circles, or other patterns applied to original copy prior to reproduction to facilitate registration of plates and to indicate the relative positions of successive impressions. 1971-04-01

V kartografii určené značky, ako sú malé krížiky, krúžky alebo iné značky, ktoré sa pred reprodukovaním nakreslia na predlohu (kartografický originál) na uľahčenie registrácie jednotlivých tlačových dosiek a na označenie vzájomnej polohy jednotlivých farebných podkladov.

registration fire / paľba na zastrieľanie

Fire delivered to obtain accurate data for subsequent effective engagement of targets. 1996-11-20

Paľba vykonávaná na získanie presných údajov a následné vedenie účinnej paľby na cieľ.

registration point / bod na zastrieľanie

Terrain feature or other designated point on which fire is adjusted for the purpose of obtaining corrections to firing data. 1973-01-01

Miesto v teréne alebo iný označený bod, vzhľadom na ktorý sa vedie paľba na získanie údajov na opravu prvkov paľby.

regulated item; controlled item (admitted) – prípustný termín / regulovaná položka

Any item whose issue to a user is subject to control by an appropriate authority for reasons that may include cost, scarcity, technical or hazardous nature, or operational significance. 1991-11-01

Položka, ktorej vydanie používateľovi je kontrolované príslušným orgánom z dôvodu jej ceny, vzácnosti, zložitosti, technického stavu, nebezpečnosti alebo operačného významu.

regulatory sign / regulačná (dopravná) značka

A sign used by competent authority to regulate and control traffic. 1968-11-01

Značka používaná príslušnými orgánmi na regulovanie a riadenie dopravy.

reimbursable NATO military personnel / vojenský personál, ktorého náklady hradí NATO

Military personnel provided by a host nation to NATO and for which reimbursement to the nation concerned is made from the NATO international budget. 2015-02-18

Vojenský personál poskytnutý hostiteľskou krajinou v prospech NATO, ktorého náklady na činnosť sú príslušnej krajine hradené z medzinárodného rozpočtu NATO.

reinforcement / posilnenie

The process of relocating and/or reallocating forces to strengthen military capabilities as a means of conflict prevention, crisis management or defence. 2019-02-25

Proces premiestnenia a/alebo prerozdelenia síl na posilnenie vojenských spôsobilostí ako prostriedku na predchádzanie konfliktom, krízového manažmentu alebo obrany.

reinforcing / posilnenie; posilové (delostrelectvo)

In artillery usage, a tactical mission in which one artillery unit augments the fire of another artillery unit. 1985-03-01

V delostrelectve taktická úloha, v ktorej jedna delostrelecká jednotka posilňuje paľbu inej delostreleckej jednotky.

reinforcing force / posily; posilové sily

In rapid reinforcement planning, a force in being which is made available to a Major NATO Commander by nations to supplement in-place forces. 1986-11-01

Pri plánovaní rýchleho posilnenia sily, ktoré poskytne krajina vrchnému veliteľovi NATO na posilnenie skôr rozmiestnených síl.

reinforcing nation / krajina poskytujúca posily

A NATO nation which will send reinforcing forces to a NATO command. 1986-11-01

Krajina NATO, ktorá vyčlení posily pod velenie NATO.

reintegration / reintegrácia

A process whereby former combatants or belligerents receive amnesty and they, together with refugees and internally-displaced persons, re-enter civil society. 2011-08-29

Proces udelenia amnestie bývalým bojovníkom alebo bojujúcim stranám a ich opätovné zapojenie do spoločnosti spolu s utečencami, odídencami a vysídlencami.

reintegration / reintegrácia

The operational process of providing medical and psychological care to personnel recovered from isolation, and debriefing them for intelligence and lessons learned purposes. 2016-08-31

Operatívny proces poskytovania zdravotnej a psychologickej starostlivosti personálu po návrate z odlúčenia a jeho vypočutie na spravodajské účely a s cieľom získať poznatky a využiť skúsenosti.

relative altitude; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: vertical separation.

relative bearing / relatívny smer; odmer

The direction expressed as a horizontal angle normally measured clockwise from the forward point of the longitudinal axis of a vehicle, aircraft or ship to an object or body. 1979-03-01

Smer vyjadrený ako horizontálny uhol zvyčajne meraný v smere hodinových ručičiek od predného bodu pozdĺžnej osi vozidla, lietadla alebo lode k určitému objektu alebo telesu.

relative biological effectiveness / relatívna biologická účinnosť

The ratio of the absorbed dose of gamma or X-rays of a certain energy to the absorbed dose of another ionizing radiation which produces the same biological effect. 1982-08-01

Pomer absorbovanej dávky gama žiarenia alebo röntgenového žiarenia k absorbovanej dávke iného ionizujúceho žiarenia, ktorá spôsobuje rovnaké biologické účinky.

release / uvoľnenie; vysadenie, zhod

In air armament, the intentional separation of a free-fall aircraft store, from its suspension equipment, for purposes of employment of the store. 1980-07-01

V leteckom vyzbrojovaní zámerné oddelenie zásobníka od jeho závesného zariadenia a zhodenie voľným pádom za účelom využitia zásobníka na špecifické ciele.

released / uvoľnený na odpočinok

In air defence, weapons and crews which have been released from commitments and states of readiness. When so released, they are given a time at which a state of readiness will be resumed. 1973-08-01

V protivzdušnej obrane zbrane a posádky, ktoré boli vyňaté z nasadenia v boji a stavu pohotovosti; v stave vyňatia sa im určí čas, v ktorom sa vrátia do stavu bojovej pohotovosti.

release point; RP / bod vysadenia

In air transport, a point on the ground directly above which the first paratroop or cargo item is airdropped. 1993-07-01

Vo vzdušnej preprave miesto na zemi, nad ktorým je vysadený prvý výsadkár alebo vysadený náklad.

release point; RP / rozchodisko

In road movements, a well-defined point on a route at which the elements composing a column return under the authority of their respective commanders, each one of these elements continuing its movement towards its own appropriate destination. 2020-06-30

Pri presunoch po ceste presne definované miesto na komunikácii, v ktorom sa prvky tvoriace kolónu vrátia pod velenie svojich veliteľov a každý z týchto prvkov pokračuje v presune do miesta svojho určenia.

reliability diagram / diagram spoľahlivosti

In cartography, a diagram showing the dates and quality of the source material from which a map or chart has been compiled. 1971-04-01

V kartografii diagram zobrazujúci údaje a kvalitu zdrojového materiálu, z ktorého bola zhotovená mapa alebo schéma.

relief / reliéf (terénu)

Inequalities of elevation and the configuration of land features on the surface of the earth which may be represented on maps or charts by contours, hypsometric tints, shading, or spot elevations. 1971-04-01

Výškové nerovnosti a usporiadanie tvarov povrchu zeme, ktoré môžu byť vyjadrené na mapách pomocou vrstevníc, hyposometrickou stupnicou, tieňovaním alebo výškovými kótami.

relief in place; RIP / vystriedanie na mieste (v priestore)

An operation in which, by direction of higher authority, all or part of a unit is replaced in an area by the incoming unit. The responsibilities of the replaced elements for the mission and the assigned zone of operations are transferred to the incoming unit. The incoming unit continues the operation as ordered. 1968-11-01

Činnosť, pri ktorej sa na rozkaz vyššieho orgánu jednotka alebo jej časť v danej oblasti nahradí striedajúcou jednotkou; zodpovednosť striedanej jednotky za úlohu a pridelenú oblasť prechádza na striedajúcu jednotku; striedajúca jednotka pokračuje v činnosti podľa rozkazu.

relieve; v. / vystriedať; uvoľniť

To replace a force with an assigned mission with a different force to continue that mission. MCLSB, 2018-12-06

Nahradiť sily s určitou pridelenou úlohou inými silami na pokračovanie v plnení tejto úlohy.

remote delivery / pokladanie (mín) na diaľku

A In mine warfare, the delivery of mines to a target area by any means other than direct emplacement. The exact position of mines so laid may not be known. 1978-10-01

V mínovom boji dopravenie mín do cieľovej oblasti inými prostriedkami ako priamym položením. Presná poloha takto položených mín nemusí byť známa.

remotely delivered mine / diaľkovo pokladaná mína

A mine delivered to the target area by air assets, or by indirect fire from a distance of more than 500 metres. Note: the exact position of the mines may not be known. 2001-10-01

Mína pokladaná do cieľovej oblasti vzdušnými prostriedkami alebo nepriamou delostreleckou paľbou zo vzdialenosti väčšej ako 500 metrov. Poznámka: Presná poloha míny nemusí byť známa.

remotely piloted aircraft; RPA / lietadlo pilotované na diaľku

An unmanned aircraft that is controlled from a remote pilot station by a pilot who has been trained and certified to the same standards as a pilot of a manned aircraft. 2013-06-17

Bezpilotné lietadlo riadené zo stanovišťa na pilotovanie lietadiel na diaľku pilotom vycvičeným a certifikovaným podľa rovnakých štandardov, ako je vycvičený a certifikovaný pilot lietadla.

rendezvous point; RV; R/V (deprecated – neprípustný termín) / zhromaždisko

A given location at which to regroup before, during or after an operation at a specified time or in a specified situation. 2005-11-04

Určené miesto, na ktorom sa preskupia sily pred operáciou, počas operácie alebo po operácii v konkrétnom čase alebo v konkrétnej situácii.

repeat / opakovať

In artillery and naval fire support, an order or request to fire again the same number of rounds with the same method of fire. 1973-08-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore povel alebo žiadosť na opakované vypálenie rovnakého počtu rán rovnakým spôsobom paľby.

repeater-jammer / odpoveďový rušič

A receiver transmitter device which amplifies, multiplies and retransmits the signals received, for purposes of deception or jamming. 1973-08-01

Prijímajúce a vysielajúce zariadenie, ktoré zosilňuje, násobí a znova vysiela prijaté signály z dôvodu elektronického klamania a elektronického rušenia.

replacement factor / podiel náhrady (doplnenia)

The estimated percentage of equipment or repair parts in use that will require replacement during a given period due to wearing out beyond repair, enemy action, abandonment, pilferage, and other causes except catastrophes. 1963-05-01

Odhadované percento používanej výzbroje a náhradných dielcov, ktoré je potrebné v priebehu určitého obdobia nahradiť z dôvodu opotrebenia, činnosti protivníka, uvoľnenia, straty, rozkradnutia a z iných príčin okrem katastrof.

replenishment at sea; RAS; underway replenishment (admitted) – prípustný termín; UR (admitted) – prípustný termín; UNREP (deprecated) – neschválený termín / doplnenie na mori

Those operations required to make a transfer of personnel and/or supplies when at sea. 1981-09-01

Činnosť nevyhnutná na premiestnenie osôb alebo zásob na mori.

reply / odpoveď; ohlas

An answer to a challenge. 1968-11-01

Odpoveď na výzvu.

report line; RL / čiara hlásenia

A line at which troops, after having reached it, must report to their command echelon. 2019-06-05

Čiara, ktorej dosiahnutie musia jednotky hlásiť svojmu nadriadenému.

representative downwind direction; downwind direction (admitted) – prípustný termín / prevažujúci smer vetra

During the forecast period, the mean surface downwind direction in the hazard area towards which the cloud travels. 2022-10-21

Počas predpovedaného obdobia prevažujúci smer prízemného vetra v ohrozenom priestore, ku ktorému smerujú mraky.

representative downwind speed / prevažujúca rýchlosť prízemného vetra

The mean surface downwind speed in the hazard area during the forecast. 1988-02-01

V predpovedanom období prevažujúca stredná rýchlosť prízemného vetra v ohrozenej oblasti.

representative fraction (admitted) – prípustný termín

Preferred term: scale.

reproduction material / reprodukčný materiál

Material, generally in the form of positive or negative copies on film or glass for each colour plate, from which a map or a chart may be directly reproduced. 1974-12-01

Materiál vo forme pozitívnych alebo negatívnych kópií na filme alebo na skle pre každú farebnú dosku zvlášť, z ktorého sa môže priamo reprodukovať mapa alebo riadiaci plán.

request modify / požiadavka na zmenu

In artillery and naval fire support, a request by any person, other than the person authorized to make modifications to a fire plan, for a modification. 1974-08-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore požiadavka na vykonanie zmeny v palebnom pláne osobou inou ako oprávnenou.

required military force / požadovaná vojenská sila

The armed forces necessary to carry out a military mission over a specified period of time. 1968-11-01

Ozbrojené sily potrebné na vykonanie vojenskej misie v určitom časovom období.

required supply rate; RSR / požadované množstvo zásob

The amount of ammunition expressed in rounds per weapon per day for those items fired by weapons, and of all other items of supply expressed in terms of appropriate unit of measure per day, estimated to sustain operations of any designated force without restriction for a specified period. 1984-06-01

Množstvo munície vyjadrené počtom nábojov na zbraň a deň pre daný typ munície a všetky ostatné položky zásobovania vyjadrené v príslušných merných jednotkách na deň odhadované na udržanie priebehu operácií každej pridelenej jednotky bez obmedzenia na určený čas.

requisition / úradná výzva; požiadavka; rekvizícia

An authoritative demand or request especially for personnel, supplies, or services authorized but not made available without specific request. 1975-11-01

Úradná požiadavka alebo žiadosť špeciálne o personál, zásoby alebo služby, na ktoré má armáda právo, ale ktoré nie sú k dispozícii bez predloženia osobitnej požiadavky.

rescue strop; horse collar (admitted) – prípustný termín / záchranný remeň

A piece of rescue equipment which is placed around a person's chest to secure that person to a rescue line or helicopter hoist cable. 1984-06-01

Časť záchranného zariadenia, ktorá sa navlečie okolo hrudníka osoby na jej pripútanie k záchrannému lanu alebo vyťahovaciemu lanu helikoptéry.

reservation / výhrada

In NATO standardization, a formal statement by which a member state describes the part of the document or documents covered by a NATO standardization agreement that it will not implement or will not implement in full. 2023-03-23

V štandardizačnej terminológii NATO oficiálne vyhlásenie, ktorým členský štát označí časť dokumentu alebo dokumentov, na ktoré sa vzťahuje štandardizačná dohoda NATO, ktorú nebude implementovať alebo nebude implementovať v plnom rozsahu.

reserve / záloha

A force held to counter unforeseen situations or to impact on future events. 1999-07-16

Ozbrojené sily (jednotky) určené na riešenie nepredvídaných situácií alebo na použitie v budúcich akciách.

reserved route / vyhradená trasa

In road traffic, a specific route allocated exclusively to an authority or formation. 1984-06-01

V cestnej doprave trasa pridelená výhradne oprávneným osobám, úradom alebo bojovým zostavám.

resilience / odolnosť

The ability of an entity to continue to perform specified functions during and after an attack or an incident. 2022-02-16

Schopnosť subjektu pokračovať vo vykonávaní určených funkcií počas útoku alebo incidentu a po nich.

resistance (admitted) – prípustný termín

Preferred term: insurgency.

resolution / rozlíšenie

A measurement of the smallest detail which can be distinguished by a sensor system under specific conditions. 1979-03-01

Veľkosť najmenšieho detailu, ktorý senzorový systém za určitých podmienok rozpozná.

responsor / odpovedač

An electronic device used to receive an electronic challenge and display a reply thereto. 1974-02-01

Elektronické zariadenie používané na prijatie elektronickej výzvy a na zobrazenie odpovede.

rest / prestávka

In artillery, a command that indicates that the unit(s) or gun(s) to which it is addressed shall not follow up fire orders during the time that the order is in force. 1977-03-01

V delostrelectve príkaz vydaný jednotkám alebo delám, aby nepokračovali v plnení palebných úloh po dobu platnosti tohto príkazu.

restart at... / znovu pokračovat v...

In artillery, a term used to restart a fire plan after "dwell at..." or "check firing" or " cease loading" has been ordered. 1977-03-01

V delostrelectve termín používaný na nové začatie paľby podľa palebného plánu po poveloch "nepravidelne páliť", "prerušiť paľbu" alebo "zastaviť nabíjanie", ktoré boli nariadené.

restitution / náhrada (prekreslenie)

The process of determining the true planimetric position of objects whose images appear on photographs. 1969-09-01

Proces prevodu centrálnej projekcie (fotografie) na projekciu ortogonálnu (mapa).

restitution factor (admitted) – prípustný termín

Preferred term: correlation factor.

restraint factor / koeficient upevnenia (nákladu)

In air transport, a factor, normally expressed in multiples of the force of gravity, which determines the required strength of lashings and tie-downs to secure a particular load. 1969-09-01

Vo vzdušnej doprave faktor zvyčajne vyjadrený v násobkoch gravitačnej sily, ktorý stanovuje silu požadovanú na bezpečné upevnenie a uviazanie daného nákladu.

restricted area / vyhradený priestor

An airspace of defined dimensions, above the land areas or territorial waters of a state, within which the flight of aircraft is restricted in accordance with certain specified conditions. 1982-03-01

Vzdušný priestor definovaných rozmerov nad územím alebo teritoriálnymi vodami krajiny, v ktorého rámci sú lety lietadiel obmedzené, na základe určitých špecifických podmienok.

restricted area / vyhradený priestor

An area in which there are special restrictive measures employed to prevent or minimize interference between friendly forces. 1982-03-01

Priestor, v ktorom existujú určité obmedzujúce opatrenia na zabránenie alebo zníženie vplyvu vzájomného rušenia medzi vlastnými silami.

restricted area / vyhradený priestor

An area under military jurisdiction in which special security measures are employed to prevent unauthorized entry. 1982-03-01

Priestor pod vojenskou správou, v ktorom sa uplatňujú špecifické bezpečnostné opatrenia na zabránenie neoprávnenému preniknutiu.

restricted dangerous air cargo / menej nebezpečný letecký náklad

Cargo which does not belong to the highly dangerous category but which is hazardous and requires, for transport by cargo or passenger aircraft, extra precautions in packing and handling. 1987-07-01

Náklad, ktorý nepatrí do kategórie vysoko nebezpečných, ale je nebezpečný a vyžaduje na prepravu nákladným alebo osobným lietadlom mimoriadnu opatrnosť pri balení alebo pri manipulácii.

restricted fire area (admitted) – prípustný termín

Preferred term: restrictive fire area.

restricted operating zone; ROZ / priestor obmedzených operácií

Airspace of defined dimensions, designated by the airspace control authority, in response to specific operational situations/requirements within which the operation of one or more airspace users is restricted. 2011-11-11

Vzdušný priestor definovaných rozmerov určený orgánom riadenia vzdušného priestoru, v ktorom činnosť jedného alebo viacerých používateľov vzdušného priestoru je obmedzená v dôsledku špecifickej operačnej situácie alebo požiadaviek.

restrictive fire area; RFA; restricted fire area (admitted) – prípustný termín / priestor obmedzenia paľby

An area in which specific restrictions are imposed and in which fires that exceed those restrictions are not delivered without coordination with the establishing headquarters. 2019-06-05

Priestor, v ktorom platia určité obmedzenia paľby, pričom paľby porušujúce tieto obmedzenia sa neuskutočnia bez koordinácie s veliteľstvom, ktoré obmedzenia stanovilo.

restrictive fire line; RFL / čiara obmedzenia paľby

A line established between converging friendly forces that prohibits all fire or effects from fire across the line without coordination with the affected force. 2019-06-05

Čiara vytvorená medzi potenciálne sa križujúcimi vlastnými jednotkami, ktorá zabraňuje všetkým paľbám alebo presahu ich účinkov cez túto čiaru bez koordinácie s ovplyvnenými silami.

restrictive fire plan / plán obmedzenia paľby

A safety measure for friendly aircraft which establishes airspace that is reasonably safe from friendly surface delivered non-nuclear fires. 1974-02-01

Bezpečnostné opatrenia pre vlastné lietadlá, ktorými sa dosiahne dostatočné zabezpečenie vzdušného priestoru pred paľbou vlastných konvenčných zbraní.

resupply / doplnenie zásob

The act of replenishing stocks in order to maintain required levels of supply. 1985-07-01

Dopĺňanie zásob na udržanie potrebnej úrovne zásobovania.

resupply of Europe / doplnenie zásob v Európe

The shipping of supplies to Europe during the period from the outbreak of war until the end of such a requirement. These supplies to exclude any material already located upon land in Europe, but to include other supplies irrespective of their origin or location. 1968-11-01

Námorná preprava zásob do Európy v priebehu obdobia od vypuknutia vojny až do konca obdobia takejto požiadavky; dodávky neobsahujú materiál, ktorý sa už nachádza na území Európy, ale zahŕňajú iné dodávky bez ohľadu na ich pôvod alebo miesto.

reticle / nitkový kríž

A mark such as a cross or a system of lines lying in the image plane of a viewing apparatus. It may be used singly as a reference mark on certain types of monocular instruments or as one of a pair to form a floating mark as in certain types of stereoscopes. 1975-11-01

Značka, ako napríklad kríž alebo systém čiar, umiestnená v zobrazovacej rovine pozorovacieho prístroja; môže sa používať ako orientačná značka pri niektorých typoch monokulárnych prístrojov alebo ako jedna z dvojice značiek tvoriacich priestorovú značku pri niektorých typoch stereoskopických prístrojov.

retirement / ústup; odchod (bez priameho tlaku nepriateľa na vyhnutie sa boju)

An operation in which a force out of contact moves away from the enemy. 1983-07-01

Operácia, pri ktorej sa sily mimo dotyku presúvajú smerom od nepriateľa.

retrograde shipping / spätná námorná doprava

Shipping used to return personnel, stores and equipment from a theatre of operations. 1998-08-03

Námorná doprava použitá na vrátenie osôb, materiálu a výzbroje z bojiska.

return load / spiatočný náklad

Personnel and/or cargo to be transported by a returning carrier. 2018-12-06

Osoby alebo náklad, ktoré sa majú prepraviť vracajúcim sa prepravným prostriedkom.

reverse slope / odvrátený svah

Any slope which descends away from the enemy. 1968-11-01

Svah klesajúci smerom od protivníka.

riding-off / vynútenie odchodu

The manoeuvre of an escort ship to interpose itself between an escorted unit or units and an opposing force to cause the latter to turn away. 2001-10-01

Manéver sprievodnej lode na zaujatie postavenia medzi sprevádzanou jednotkou alebo jednotkami a protivníkom a na jeho prinútenie stočiť sa preč.

right (or left) (admitted) – prípustný termín

Preferred term: left (or right).

riot control agent / prostriedok na potlačenie nepokojov

A chemical not listed in a schedule of the Chemical Weapons Convention, that can rapidly produce in humans sensory irritation or disabling physical effects that disappear shortly after termination of exposure. 2014-06-25

Chemická látka, ktorá nie je uvedená v zozname Dohovoru o chemických zbraniach, s rýchlymi dráždiacim účinkami na ľudské zmysly alebo s fyzicky oslabujúcimi účinkami, ktoré sa strácajú krátko po skončení pôsobenia tejto látky. (Odvodené z Dohovoru o zákaze vývoja, výroby, hromadenia a použitia chemických zbraní a o ich zničení, 2005).

riot control means / prostriedky na potlačenie nepokojov

Non-lethal means used to deter, prevent, contain or suppress riots and other violent civil disorders. 2005-01-17

Prostriedky neohrozujúce život používané na zabránenie nepokojom a narušeniu verejného poriadku, na ich zvládnutie alebo prípadné potlačenie.

ripe / odistený (pri kladení mín)

In mine warfare, a word once used to mean "armed". 1976-12-01

V mínovom boji termín používaný pri kladení mín vo význame "adjustovaný - odistený".

rising mine / stúpajúca mína

In naval mine warfare, a mine having positive buoyancy which is released from a sinker by a ship influence or by a timing device. The mine may fire by contact, hydrostatic pressure or other means. 1976-12-01

V námornom mínovom boji mína s kladnou vztlakovou silou, uvoľňovaná od svojej kotvy pôsobením lode alebo časovacieho zariadenia; mína môže vybuchnúť pri kontakte, pôsobením hydrostatického tlaku alebo iných vplyvov.

risk / riziko

In capability development, the extent to which uncertainties and potential events might have an impact on achievement of objectives. 2018-02-16

Pri rozvoji spôsobilostí miera možného vplyvu neistoty a potenciálnych udalostí na dosiahnutie cieľov.

risk analysis / analýza rizika

The process of examining the sources, causes and consequences of a risk for subsequent evaluation. 2024-09-20

Proces posúdenia zdrojov, príčin a dôsledkov rizika na následné hodnotenie.

risk assessment / posudzovanie rizika

The process that is comprised of risk identification, risk analysis and risk evaluation. 2024-09-20

Proces, zahŕňajúci identifikáciu, analýzu a hodnotenie rizík.

risk attitude / proporcionalita rizika

The specified amount and type of risk that an organization may or may not accept, relative to its objectives. 2024-09-20

Špecifikované množstvo a typ rizika, ktoré organizácia môže alebo nemusí akceptovať vzhľadom na svoje ciele.

risk evaluation / hodnotenie rizika

The process of comparing the results of risk analysis with established risk criteria to determine whether action is required.

Note(s): Risk evaluation may include the identification of triggers and indicators used to monitor the risk, the assessment of rate of change, the assessment of risk likelihood and impact as well as the identification of controls which may deliver the most favourable outcome. 2024-09-20

Proces porovnávania výsledkov analýzy rizika so stanovenými kritériami rizika s cieľom určiť, či je potrebné prijať opatrenia.

Poznámka: Hodnotenie rizika môže zahŕňať identifikáciu spúšťačov a ukazovateľov používaných na monitorovanie rizika, posúdenie miery zmeny, posúdenie pravdepodobnosti a vplyvu rizika, ako aj identifikáciu ovládacích prvkov, ktoré môžu priniesť najpriaznivejší výsledok.

risk identification / identifikácia rizika

The process of finding, recognizing and describing a risk. 2024-09-20

Proces hľadania, rozpoznávania a opisu rizika.

risk management; RM / manažment rizika

Coordinated activities designed to enable an organization to balance risk cost with mission

benefits. 2024-09-20

Súbor koordinovaných činností a procesov na identifikáciu, hodnotenie a manažovanie rizík s cieľom minimalizovať následky rizík pri zachovaní schopnosti splniť požadovanú celkovú úlohu.

risk owner / manažér rizika

An individual who has the accountability and authority to manage a risk. 2024-09-20

Subjekt zodpovedný za manažment všetkých aspektov konkrétneho rizika.

risk treatment / spracúvanie rizika

The iterative process of selecting and implementing options to address a risk. 2024-09-20

Cyklický proces výberu a implementácie možností na riešenie rizika.

road clearance time / čas uvoľnenia komunikácie

The total time a column requires to travel over and clear a section of the road. 1970-07-01

Celkový čas, ktorý kolóna potrebuje na uvoľnenie a prechod časti komunikácie.

road hazard sign / značka označujúca nebezpečenstvo na ceste

A sign used to indicate traffic hazards. Military hazard signs should be used in a communication zone area only in accordance with existing agreements with national authorities. 1966-12-01

Značka používaná na označenie nebezpečenstva na ceste; vojenské výstražné značky sa používajú len v komunikačnej zóne oblasti, v súlade s existujúcimi dohodami národných úradov.

road space / úsek komunikácie

The length of roadway allocated to, and/or actually occupied by, a column on a route, expressed in miles or kilometres. 1968-11-01

Dĺžka pridelenej cesty alebo dĺžka cesty skutočne obsadená kolónou počas presunu; vyjadruje sa v míľach alebo v kilometroch.

roamer / hrubá mapová sieť

Grids constructed to common map scales used for determination of map coordinates. 1973-08-01

Mriežky vytvorené pre bežné mierky máp používané na určenie súradníc mapy.

rocket / raketa

A self-propelled vehicle whose trajectory can possibly be controlled in the final phase of its trajectory, but neither during the initial phase, nor during the ballistic trajectory. 2020-05-25

Nosič s vlastným pohonom, ktorého dráhu letu je možné riadiť vo finálnej fáze dráhy letu, ale nie počas štartu ani pri lete po balistickej dráhe.

role number / klasifikačné číslo zdravotníckeho zariadenia

In the medical field, the classification of treatment facilities according to their different capabilities. 2016-11-08

Vo vojenskom zdravotníctve klasifikácia zdravotníckych zariadení podľa úrovne poskytovaných zdravotníckych služieb.

roll; tilt (admitted) – prípustný termín / výkrut

In air photography, the camera rotation about the longitudinal axis of the aircraft. 1972-07-01

Pri vzdušnom fotografovaní otáčanie kamery okolo pozdĺžnej osi lietadla.

roll / výkrut

The rotation of an aircraft or ship about its longitudinal axis. 1972-07-01

Otáčanie lietadla alebo lode okolo pozdĺžnej osi.

roller conveyor / valčekový dopravník

A material handling aid containing rollers over which cargo is moved. 1969-09-01

Pri manipulácii s materiálom valčekový dopravník, po ktorom sa pohybuje náklad.

rotational post; ROT post (admitted) – prípustný termín / rotujúca pracovná pozícia

An international military post in a peacetime establishment, that specified member states have agreed to fill on a rotational basis.

Note(s): Rotational posts are included in the international workforce ceiling.2022-02-16

Medzinárodná vojenská pracovná pozícia v tabuľkách mierových počtov obsadzovaná na základe dohody určených členských štátov na princípe rotácie.

Poznámka: Rotujúce pracovné pozície sú zahrnuté v maximálnych počtoch medzinárodných pracovných pozícií.

rotor governing mode / automatické riadenie rýchlosti rotora

A control mode in which helicopter rotor speed is maintained automatically. 1973-01-01

Režim riadenia, v ktorom sa rýchlosť rotora vrtuľníka udržiava automaticky.

ROT post; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: rotational post.

round (admitted) – prípustný termín

Preferred term: complete round.

roundout; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: flare.

rounds complete / skončenie paľby

In artillery and naval fire support, the procedural term used to indicate that all the rounds ordered at “fire for effect” have been fired. 1996-07-16

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore oznámenie, že v rámci účinnej paľby bol vystrelený stanovený počet nábojov.

route / pochodová os; trasa; cesta

The prescribed course to be travelled from a specific point of origin to a specific destination. 1968-11-01

Predpísaný smer pohybu z východiskového miesta do miesta určenia.

route capacity / priepustnosť trasy, cesty

The maximum traffic flow of vehicles in one direction at the most restricted point on the route. 2016-09-05

Maximálna dopravná premávka vozidiel v jednom smere v najviac obmedzenom mieste cesty.

route classification / klasifikácia trasy - cesty

Classification assigned to a route using factors of minimum width, worst route type, least bridge, raft or culvert military load classification, and obstructions to traffic flow. 1971-04-01

Klasifikácia pridelená trase na základe faktorov minimálnej šírky, najhoršieho typu trasy, najnižšieho mosta, prievozu alebo klasifikácie priepustnosti pre vojenský náklad a prekážok toku dopravy.

route clearance / odtarasovanie cesty

The detection and, if found, the confirmation, identification, marking and neutralization, destruction or removal of explosive ordnance and non-explosive obstacles threatening a defined route to allow a military operation to continue with reduced risk. 201-812-06

Vyhľadávanie a v prípade zistenia potvrdenie, identifikácia, označenie, zneškodnenie, zničenie alebo odstránenie výbušných prostriedkov a nevýbušných prekážok ohrozujúcich vytýčenú cestu tak, aby pokračovanie vojenskej operácie prebiehalo so zníženou mierou rizika.

route reconnaissance / prieskum trasy - cesty

Reconnaissance along a specific line of communications, such as road, railway or waterway, to provide new or updated information on route conditions and activities along the route. 1979-12-01

Prieskum pozdĺž dopravnej komunikácie, napríklad cesty, železnice alebo vodnej cesty, na získanie nových alebo aktualizovaných informácií o cestných podmienkach a činnostiach pozdĺž trasy.

row marker / značka radu mín

In land mine warfare, a natural, artificial, or specially installed marker, located at the start or finish of a mine row where mines are laid by individual rows. 1994-11-01

V pozemnom mínovom boji prírodná, umelá alebo špeciálne inštalovaná značka umiestnená na začiatku alebo na konci radu mín, do ktorého sú míny položené.

rules of engagement; ROE / pravidlá boja; pravidlá použitia sily

Directives to military forces, including individuals, that define the circumstances, conditions, degree, and manner in which force, or actions which might be construed as provocative, may be applied. 2018-02-16

Smernice pre ozbrojené sily vrátane jednotlivcov, ktoré definujú okolnosti, podmienky, stupne a spôsoby činnosti, pri ktorých môže byť použitá sila, alebo akcie, ktoré sa môžu považovať za provokatívne.

rules of engagement profile / charakteristika pravidiel boja; charakteristika pravidiel použitia sily

A list of rules of engagement selected for a force assigned to a particular role or operation within defined time and space boundaries. 2001-10-01

Súbor vybraných pravidiel boja pre ozbrojené sily, ktorým bola pridelená úloha alebo operácia v určenom čase a priestore.

run / prelet

That part of a flight of one reconnaissance aircraft during which sensor imagery is taken. 1982-08-01

Časť letu jedného prieskumného lietadla, počas ktorého sa senzormi sníma obraz.

run / prechod

The transit of a sweeper-sweep combination or of a minehunter operating its equipment through a lap. This term may also be applied to a transit of any formation of sweepers. 1982-08-01

Prechod mínolovky s odmínovacím zariadením alebo hľadača mín s odmínovacím zariadením určeným úsekom; tento termín sa môže použiť pre prechod akejkoľvek formácie mínoloviek.

running fix / priebežné určovanie polohy

The intersection of two or more position lines, not obtained simultaneously, adjusted to a common time. 1974-05-01

Priesečník dvoch alebo viacerých polohových čiar nezískaných súčasne, prispôsobených spoločnému času.

run-up area / priestor štartovania (motorov)

A zone within the manoeuvring area reserved for testing aircraft engines prior to take-off. 1972-07-01

Priestor na technickej ploche vyhradený na skúšanie motorov lietadiel pred vzlietnutím.

runway / vzletová a pristávacia dráha

A defined rectangular area on an aerodrome, prepared for the landing and take-off run of aircraft along its length. 1976-12-01

Definovaná pravouhlá oblasť na letisku pripravená na pristávanie a vzlietnutie lietadiel pozdĺž jej dlhšej strany.

runway visual range; RVR / dráhová dohľadnosť

The maximum distance in the direction of take-off or landing at which the runway, or specified lights or markers delineating it, can be seen from a position above a specified point on its centre line at a height corresponding to the average eye level of pilots at touchdown. 2020-11-09

Maximálna vzdialenosť, na ktorú pilot lietadla na zostupovej čiare alebo na osovej čiare vzletovej a pristávacej dráhy môže vidieť značky alebo svetelné návestidlá vyznačujúce vzletovú a pristávaciu dráhu alebo jej osovú čiaru.

rupture zone / zlomová oblasť

The region immediately adjacent to the crater boundary in which the stresses produced by the explosion have exceeded the ultimate strength of the medium. It is characterized by the appearance of numerous radial cracks of various sizes. 1969-09-01

Oblasť bezprostredne susediaca s hranicou kráteru, v ktorej tlaky vzniknuté pri výbuchu prekročili medznú silu daného prostredia; charakterizuje ju množstvo radiálnych trhlín rôznej veľkosti.

S

sabot / vodiaci segment podkalibrovej strely

Lightweight carrier in which a subcalibre projectile is centred to permit firing the projectile in the larger calibre weapon.

Notes: 1. The sabot fills the bore of the weapon from which the projectile is fired; 2. The sabot is normally discarded a short distance from the muzzle. 2018-04-19

Ľahký nosič, v ktorom je centricky uložená podkalibrová strela, umožňujúci jej vystrelenie z hlavne s väčším kalibrom.

Poznámka: 1. Tento vodiaci segment vypĺňa otvor hlavne zbrane, z ktorej je strela vystrelená. 2. Oddeľuje sa obvykle v malej vzdialenosti od ústia hlavne.

safe anchorage / bezpečné kotvenie

An anchorage considered safe from enemy attack to which merchant ships may be ordered to proceed when the shipping movement policy is implemented. 1978-06-01

Kotvenie považované za bezpečné pred nepriateľským útokom, do ktorého môžu byť nasmerované obchodné lode po zavedení regulácie lodnej dopravy.

safe and secure environment; SASE / bezpečné a zaistené prostredie

The surroundings and conditions that are sufficiently protective for long-term security and stability to develop and where the population is served by a functional, legitimate, self-sustaining and resilient government. 2020-05-13

Prostredie a podmienky, ktoré dostatočne zaisťujú dlhodobú bezpečnosť a stabilitu rozvoja a v ktorých obyvateľstvu slúži funkčná, legitímna, sebestačná a odolná vláda.

safe area / bezpečná zóna

In peace support operations, a secure area in which NATO or NATO-led forces protect designated persons and/or property. 2002-05-29

V mierových operáciách bezpečná oblasť, v ktorej ozbrojené sily NATO alebo ozbrojené sily pod velením NATO chránia určené osoby alebo majetok.

safe burst height / bezpečná výška výbuchu

The height of burst at or above which the level of fallout, or damage to ground installations is at a predetermined level acceptable to the military commander. 1963-05-01

Výška výbuchu, v ktorej alebo nad ktorou je úroveň rádioaktívneho spadu alebo poškodenia pozemných objektov na predpokladanej úrovni prijateľnej pre veliteľa.

safe current / bezpečný prúd

In naval mine warfare, the maximum current that can be supplied to a sweep in a given waveform and pulse cycle which does not produce a danger area with respect to the mines being swept for. 1976-08-01

V námornom mínovom boji maximálny prúd dodávaný odmínovaciemu zariadeniu s daným tvarom signálu a periódou impulzov, ktorý nevytvorí nebezpečnú oblasť pre vyhľadávané míny.

safe depth / bezpečná hĺbka

In naval mine warfare, the shallowest depth of water in which a ship will not actuate a bottom mine of the type under consideration. Safe depth is usually quoted for conditions of ship upright, calm sea and a given speed. 1976-12-01

V námornom mínovom boji najmenšia hĺbka vody, v ktorej loď neaktivuje mínu uloženú na dne mora; bezpečná hĺbka sa zvyčajne uvádza pre podmienky, keď je loď v kolmej polohe, more je pokojné a loď pláva stanovenou rýchlosťou.

safe distance / bezpečnostná vzdialenosť

In naval mine warfare, the horizontal range from the edge of the explosion damage area to the centre of the sweeper. 1975-11-01

V námornom mínovom boji horizontálna vzdialenosť od okraja výbuchom poškodenej oblasti do stredu odmínovacieho zariadenia (mínolovky).

safe separation distance / bezpečný rozstup

The distance from the delivery system or launcher to the munition beyond which the hazards to the users and/or the delivery system resulting from functioning of the munition system are acceptable. 2016-02-15

Vzdialenosť medzi palebným prostriedkom alebo odpaľovacím zariadením a muníciou, za ktorou je miera rizika pri prípadnom výbuchu munície pre personál alebo systém prijateľná.

safe speed / bezpečná rýchlosť

In naval mine warfare, the speed at which a particular ship can proceed without actuating a given influence mine, at the depth under consideration, within the damage area. 1975-11-01

V námornom mínovom boji rýchlosť, ktorou sa môže loď plaviť bez uvedenia míny nachádzajúcej sa v predpokladanej hĺbke ohrozenej oblasti do činnosti.

safe state / bezpečný stav

The state in which a mine cannot function and in which it is safe to handle and transport. 2000-05-09

Stav, v ktorom je mína nefunkčná a bezpečná na manipuláciu a dopravu.

safety and arming mechanism / poistný a odisťovací mechanizmus

A dual function device which prevents the unintended actuation of a main charge or propulsion unit prior to arming but allows activation thereafter upon receipt of the appropriate stimuli. 1994-11-01

Zariadenie s dvojitou funkciou, ktoré zabraňuje neúmyselnému uvedeniu do činnosti hlavnej náplne alebo pohonnej jednotky pred odistením, ale umožňuje uvedenie do činnosti až po prijatí zodpovedajúceho podnetu.

safety angle; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: angle of safety.

safety-critical avionics / bezpečnosť kritickej avioniky

Avionics in which failure to function as expected in a safe manner could result in death or serious injury. 2019-02-01

Avionika, ktorej funkčné zlyhanie pri dodržaní pravidiel prevádzky môže mať za následok smrť alebo vážne zranenie.

safety-critical system / systém s kritickou bezpečnosťou

A system in which a failure or malfunction may cause a direct hazard to persons, the environment and/or materiel. 2000-05-09

Systém, ktorého zlyhanie alebo nesprávna funkcia môže spôsobiť priame ohrozenie osôb, prostredia a/ alebo vybavenia.

safety device / bezpečnostné zariadenie

A device which prevents unintentional functioning. 1994-11-01

Zariadenie na zabránenie neúmyselnému uvedeniu do činnosti.

safety distance / bezpečná vzdialenosť (medzi vozidlami)

In road transport, the distance between vehicles travelling in column specified by the command in light of safety requirements. 1969-09-01

V cestnej doprave vzdialenosť medzi vozidlami pohybujúcimi sa v kolóne určená rozkazom s ohľadom na bezpečnostné požiadavky.

safety fuze / zápalnica

The pyrotechnics contained in a flexible and weatherproof sheath burning at a constant rate, used to transmit a flame to the detonator with a predetermined delay. 201-804-19

Pyrotechnická zmes uzavretá v pružnom a poveternostným vplyvom odolnom plášti horiaca konštantnou rýchlosťou a používaná na prenos plameňa na rozbušku s vopred nastaveným oneskorením.

safety height; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: minimum safe altitude.

safety lane / bezpečná dráha; bezpečný priechod

Specified sea lane designated for use in transit by submarine and surface ships to prevent attack by friendly forces. 1963-05-01

Námorná trasa určená na plavbu ponoriek a hladinových lodí na zabránenie útoku od vlastných síl.

safety line / bezpečnostná čiara

In land mine warfare, demarcation line for trip wire or wire-actuated mines in a minefield. It serves to protect the laying personnel. After the minefield is laid this line is neither marked on the ground nor plotted on the minefield record. 1977-12-01

V pozemnom mínovom boji ohraničujúca čiara pre nástražný drôt míny alebo pre míny aktivované drôtom v mínovom poli. Slúži na ochranu osôb kladúcich míny. Po položení mínového poľa sa táto čiara nevyznačí na povrchu ani neuvedie v zázname o mínovom poli.

safety pin; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: arming pin.

safety wire / poistné lanko

A cable, wire or lanyard attached to the aircraft and routed to an expendable aircraft store to prevent arming initiation prior to store release. 1993-07-01

Kábel, drôt alebo lano pripevnené k lietadlu, vedené do priestoru nákladu na zhodenie a určené na zabránenie odistenia nákladu pred jeho uvoľnením.

safety zone / bezpečnostné pásmo

An area (land, sea or air) reserved for non-combat operations of friendly aircraft, surface ships, submarines or ground forces. 1981-03-01

Priestor (na zemi, mori alebo vo vzduchu) vyhradený na nebojovú činnosť vlastných lietadiel, hladinových lodí, ponoriek alebo pozemných síl.

safe working load / bezpečné pracovné zaťaženie

In sea operations, the maximum load that can be safely applied to a fitting, and normally shown on a label plate adjacent to the fitting. 1981-03-01

Pri námorných operáciách maximálny náklad, ktorý môže byť bezpečně upevnený k príslušenstvu a obyčajne vyznačený na pripojenom štítku.

salvage / zobraný materiál a korisť

Damaged, discarded, condemned or abandoned Allied or enemy matériel including ships, craft or floating equipment which is recovered for reuse. 1988-07-01

Poškodený, vyradený, vyhlásený za nepoužiteľný alebo opustený vlastný alebo nepriateľský materiál vrátane lodí, vozidiel, lietadiel alebo plávajúcich zariadení vrátený do pôvodného stavu na opakované používanie.

salvage / vyťažovanie neopraviteľnej techniky

To remove assemblies, sub-assemblies or components from an unrepairable item of equipment for reuse. 2000-10-04

Demontovať skupiny, podskupiny alebo súčiastky z neopraviteľnej techniky na opakované používanie.

salvage; v. / vyťaženie (neopraviteľnej výzbroje a techniky)

In battlefield maintenance, to remove assemblies, sub-assemblies or components from a irreparable item of equipment for reuse. 2018-12-06

Pri údržbe v poľných podmienkach demontovanie konštrukčných celkov, častí celkov alebo komponentov z neopraviteľnej výzbroje a techniky na opätovné použitie.

salvage procedure / postup obnovy; postup záchrany

Naval salvage operations include harbour and channel clearance, diving, hazardous towing and rescue tug services and the recovery of matériel, ships, craft, and floating equipment sunk offshore or elsewhere stranded. 1974-12-01

Námorné záchranné operácie na vyčistenie prístavov a kanálov, potápanie, nebezpečné vlečenie, služby záchranného remorkéra a obnovu materiálu, lodí, plavidiel a plávajúcich zariadení potopených v pobrežných vodách alebo pri pobreží.

S-bend distortion; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: S-curve distortion.

scale; numerical scale (admitted) – prípustný termín; representative fraction (admitted) – prípustný termín / stupnica; mierka

The ratio or fraction between the distance on a map, chart, or photograph and the corresponding distance on the surface of the earth. 1973-08-01

Pomer vzdialenosti na mape, schéme alebo fotografii a zodpovedajúcej vzdialenosti na povrchu zeme.

scale of an exercise / rozsah cvičenia

The size of an exercise in terms of resources required or allocated. It may be categorized as large, medium or small, viewed in the context of NATO as a whole. 1985-11-01

Rozsah cvičenia z hľadiska potrebných alebo pridelených zdrojov a prostriedkov; z pohľadu NATO ako celku sa cvičenie podľa rozsahu delí na veľké, stredné alebo malé.

scaling law / pravidlo - zákon vzdialenosti

A mathematical relationship which permits the effects of a nuclear explosion of given energy yield to be determined as a function of distance from the explosion (or from ground zero) provided the corresponding effect is known as a function of distance for a reference explosion, e.g., of 1-kiloton energy yield. 1968-11-01

Matematický vzťah, ktorý umožňuje určiť účinky jadrového výbuchu s daným energetickým výstupom ako funkciu vzdialenosti od výbuchu (alebo od epicentra) za predpokladu, že zodpovedajúci účinok je známy ako funkcia vzdialenosti pre referenčný výbuch; napríklad energetický výstup o jednej kilotone.

scan / snímanie; skenovanie

In electromagnetic or acoustic search, one complete rotation of the antenna. It may determine a time base. 1971-04-01

V elektromagnetickom alebo akustickom vyhľadávaní jedno úplné otočenie antény; môže tým určovať časovú základňu.

scan rate / rýchlosť snímania - skenovania

The rate at which individual scans are recorded. 1980-01-01

Rýchlosť s akou sa zaznamenávajú jednotlivé snímania.

scatterable mine; SCATMIN / munícia na diaľkové mínovanie

In land mine warfare, a mine designed to be delivered by a variety of land or air-based systems without regard to a pattern. 2022-03-03

Pozemná mína skonštruovaná na kladenie rôznymi pozemnými alebo vzdušnými systémami bez ohľadu na schému kladenia.

scheduled fire / plánovaná paľba

A type of prearranged fire executed at a predetermined time. 1974-08-01

Druh vopred pripravenej paľby vykonanej vo vopred určenom čase.

scheduled target / plánovaný cieľ

In artillery and naval fire support, a planned target on which fire is to be delivered at a specific time. 1976-08-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore plánovaný cieľ, na ktorý má byť v určenom čase vedená paľba.

schedule of targets / plán cieľov

In artillery and naval fire support, individual targets, groups or series of targets to be fired on, in a definite sequence according to a definite programme. 1978-10-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore jednotlivé ciele, skupiny alebo série cieľov, na ktoré sa má viesť paľba s definovanou postupnosťou podľa určeného plánu.

scheme of manoeuvre / schéma manévru

The central expression of the commander's concept of operations, describing how arrayed forces will accomplish his intent and governing the design of supporting plans or annexes. 2018-12-06

Celkové vyjadrenie konceptu operácií veliteľa opisujúce, ako budú zoskupené sily plniť jeho zámer, a riadiace spracovanie podporných plánov a príloh.

scientific and technical intelligence; STI / vedecké a technické spravodajské informácie

Intelligence derived from foreign developments in basic and applied scientific and technical research and development, including engineering and production techniques, new technology, weapons systems and their capabilities. 2022-08-04

Spravodajské informácie získané zo zahraničného vývoja v základnom a aplikovanom vedeckom a technickom výskume a vývoji vrátane strojárskych a výrobných techník, nových technológií, zbraňových systémov a ich spôsobilostí.

scramble / rýchle vzlietnutie; vydať rozkaz na okamžitý štart

An order directing take-off of aircraft as quickly as possible, usually followed by mission instructions. 1974-12-01

Rozkaz na čo najrýchlejšie vzlietnutie lietadiel nasledovaný zvyčajne pokynmi k bojovej úlohe.

screen / prikrytie

A security element whose primary task is to observe, identify and report information, and which only fights in self-protection. 1981-03-01

Bezpečnostná jednotka, ktorej hlavnou úlohou je pozorovať, identifikovať a odovzdávať správy; bojovú činnosť vedie iba v sebaobrane.

screen / ochrana; clona; zabezpečenie

An arrangement of ships, aircraft and/or submarines to protect a main body or convoy. 1981-03-01

Usporiadanie lodí, lietadiel alebo ponoriek na zabezpečenie ochrany hlavných síl alebo konvoja.

screen / maskovanie

In surveillance, camouflage and concealment, any natural or artificial material, opaque to surveillance sensor(s), interposed between the sensor(s), and the object to be camouflaged or concealed. 1981-03-01

Pri pozorovaní maskovanie a ukrývanie; akýkoľvek prírodný alebo umelý materiál nepriehľadný pre prieskumné senzory, vložený medzi senzory a objekt, ktorý má byť maskovaný a skrytý.

screen coordinator / koordinátor ochrany

In naval usage, an officer appointed by the officer in tactical command to exercise specific command functions relating to the screen. 1976-12-01

V námorníctve dôstojník určený veliteľom na taktickom stupni na plnenie špecifických funkcií velenia súvisiacich so zabezpečením/ ochranou.

S-curve distortion; S-bend distortion (admitted) – prípustný termín / skreslenie krivky S

The distortion in the image produced by a scanning sensor which results from the forward displacement of the sensor during the time of lateral scan. 1980-01-01

Skreslenie obrazu vytvoreného snímacím senzorom spôsobené dopredným pohybom senzora počas postranného snímania.

sea control / kontrola námornej oblasti

The condition that exists when one has freedom of action within an area of the sea for one's own purposes for a period of time in the subsurface, surface and above water environments. 1999-12-13

Stav úplnej slobody/ voľnosti konania pri plnení úloh v danej námornej oblasti na určitý čas v priestoroch pod vodnou hladinou, na vodnej hladine alebo nad vodnou hladinou.

sea denial / obmedzenie námornej oblasti

Preventing an adversary from controlling a maritime area without being able to control that area oneself. 1999-12-13

Zabránenie protivníkovi ovládnuť námornú oblasť bez možnosti vlastnej kontroly nad touto oblasťou.

sea echelon / námorný sled

A portion of the assault shipping which withdraws from, or remains out of, the transport area during an amphibious landing and operates in designated areas to seaward in an on-call or unscheduled status. 1963-05-01

Časť útočného loďstva, ktorá sa sťahuje alebo zostáva mimo oblasť prepravy počas obojživelnej vyloďovacej operácie a vyčkáva v určených oblastiach smerom k moru na výzvu alebo v ňom pôsobí bez vopred stanoveného plánu.

sealed cabin / hermeticky uzatvorená kabína

The occupied space of an aircraft characterized by walls which do not allow any gaseous exchange between the ambient atmosphere and the inside atmosphere and containing its own ways of regenerating the inside atmosphere. 1968-11-01

Priestor v lietadle vymedzený stenami, ktoré neumožňujú žiadnu výmenu plynov medzi okolitou a vnútornou atmosférou; obsahuje vlastný spôsob obnovovania vnútornej atmosféry.

search and rescue; SAR / pátranie a záchrana

The use of aircraft, surface craft, submarines, specialized rescue teams and equipment to search for and rescue personnel in distress on land or at sea. 2023-02-28

Používanie lietadiel, hladinových lodí, ponoriek, špecializovaných záchranných skupín a zariadení na vyhľadávanie a záchranu osôb v nebezpečenstve na zemi alebo na mori.

searched channel / preskúmaný kanál; voľný kanál

In naval mine warfare, the whole or part of a route or a path which has been searched, swept or hunted, the width of the channel being specified. 1975-11-01

V námornom mínovom boji celá trasa alebo časť trasy, ktorá bola prehľadaná, vyčistená alebo odmínovaná, pričom šírka kanála je určená.

searching fire / paľba s hĺbkovým rozsevom

Fire distributed in depth by successive changes in the elevation of the gun. 1963-05-01

Paľba rozdelená do hĺbky postupnými zmenami námeru hlavne.

search jammer; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: automatic search jammer.

search mission / prieskumný let

In air operations, an air reconnaissance by one or more aircraft dispatched to locate an object or objects known or suspected to be in a specific area. 1968-11-01

Pri vzdušných operáciách prieskum vykonávaný jedným alebo viacerými lietadlami vysielanými na zistenie polohy známeho alebo podozrivého objektu (objektov), ktoré sa nachádzajú v danej oblasti.

search sweeping / prieskumné odmínovanie; vyhľadávanie mín a mínových polí

In naval mine warfare, the operation of sweeping a sample of route or area to determine whether poised mines are present. 1976-12-01

V námornom mínovom boji operácia odmínovania časti trasy alebo oblasti na zistenie prítomnosti pripravených mín.

sea skimmer / protilodná riadená strela

A missile designed to transit at less than 50 feet (or 15 metres) above the surface of the sea. 2018-04-19

Riadená strela určená na let vo výške menšej ako 50 stôp (15 metrov) nad hladinou mora.

sea surveillance / námorné sledovanie - prieskum

The systematic observation of surface and sub-surface sea areas by all available and practicable means primarily for the purpose of locating, identifying and determining the movements of ships, submarines, and other vehicles, friendly and enemy, proceeding on or under the surface of the world's seas and oceans. 1968-11-01

Systematické pozorovanie priestoru na hladine mora a pod jeho hladinou všetkými dostupnými a použiteľnými prostriedkami najmä na zisťovanie, identifikáciu a určovanie pohybu vlastných a nepriateľských lodí, ponoriek a iných prostriedkov, ktoré sa pohybujú na hladine alebo pod hladinou svetových morí a oceánov.

sea surveillance system / systém námorného sledovania

A system for collecting, reporting, correlating and presenting information supporting and derived from the task of sea surveillance. 1968-11-01

Systém zhromažďovania, ohlasovania, porovnávania a predkladania informácií, ktoré vychádzajú z úlohy námorného sledovania a sú z neho odvodené.

secondary port / pomocný prístav

A port with one or more berths, normally at quays, which can accommodate ocean-going ships for discharge. 1968-11-01

Prístav s jedným alebo s viacerými kotvišťami, obyčajne pri prístavnej hrádzi, ktorý môže prijímať zaoceánske lode na vyloženie nákladu.

secondary water terminal / pomocný námorný terminál

A coastal area with no facility for placing deep draft ships alongside a wharf. Secondary water terminals are established on beaches that desirably are adjacent to rail lines and/or good coastal highways. At secondary water terminals, shipping is unloaded at anchorages located from one to five miles offshore, and the cargo and personnel unloaded are landed in the terminal area by ship-to-shore lighters. The scope of operation is so limited that it is not designated as a probable primary nuclear target. 1965-01-01

Pobrežný priestor bez zariadení na umiestnenie lodí s hlbokým ponorom pozdĺž prístavnej hrádze; zriaďuje sa na brehoch, ktoré majú prístup k železničným tratiam alebo pobrežným hlavným cestám; vykladanie lodí sa vykonáva v kotviskách, ktoré sú umiestnené jednu až päť míľ od brehu, a vyložený náklad a vysadené osoby sa v terminálovej oblasti dopravujú na breh ľahšími nákladnými člnmi; rozsah činnosti je obmedzený tak, aby terminál nebol označený ako pravdepodobný primárny cieľ jadrového útoku.

second strike capability / schopnosť druhého úderu

The ability to survive a first strike with sufficient resources to deliver an effective counterblow (generally associated with nuclear weapons). 1971-04-01

Schopnosť prežiť prvý úder s dostatočnými zdrojmi na zasadenie účinného protiúderu, zvyčajne s použitím jadrových zbraní.

sector / sektor; úsek

An area designated by boundaries within which a unit operates, and for which it is responsible. 1985-07-01

Oblasť vymedzená hranicami, v rámci ktorej jednotka vykonáva nariadenú činnosť a za ktorú zodpovedá.

sector commander / veliteľ sektoru

An officer responsible for the tactical control of air defence forces and the operations of facilities within a specified sector of an air defence area. 1978-10-01

Dôstojník zodpovedný za taktické riadenie síl protivzdušnej obrany a prevádzku technických zariadení v rámci určeného sektoru protivzdušnej obrany.

sector controller / vedúci - riadiaci sektora

An officer appointed to act on behalf of a sector commander in a sector operations centre. He is responsible for operational control of all active air defences in the sector area in coordination with those of adjacent sectors. In these tasks he is subject to overall direction by the group or command controller. 1968-11-01

Dôstojník poverený veliteľom úseku jeho zastupovaním v operačnom stredisku sektora; zodpovedá za operačné riadenie všetkých činností protivzdušnej obrany v sektore v súčinnosti s protivzdušnou obranou susedných sektorov; pri týchto úlohách podlieha veleniu skupiny alebo veliteľovi sektoru.

sector of fire / palebný úsek - sektor (jednotky); sektor paľby (zbrane)

A defined area which is required to be covered by the fire of individual or crew served weapons or the weapons of a unit. 1971-04-01

Definovaný priestor, do ktorého má byť vedená paľba jednotlivcom, zbraňou obsluhovanou posádkou alebo zbraňami jednotky.

sector scan / sektorové snímanie (sektorové skenovanie)

Scan in which the antenna oscillates through a selected angle. 1999-1-213

Snímanie, pri ktorom sa anténa periodicky pohybuje (kmitá) v rámci zvoleného uhla.

secure; v. / zaistiť

To gain possession of a specified area, location or objective and prevent its use or destruction by a hostile entity. 2018-12-06

Obsadiť určený priestor, miesto alebo cieľ a zabrániť jeho využitiu alebo zničeniu nepriateľskou zložkou.

secure area / chránená oblasť; zabezpečená oblasť

A designated location or area within which NATO or NATO-led forces accept a specified degree of responsibility for persons or property and may impose restrictions on movement. Note: the use of force may be authorized to establish and protect a secure area. 2001-10-01

Určené miesto alebo oblasť, v rámci ktorej sily NATO alebo sily pod velením NATO prijmú osobitný stupeň zodpovednosti za osoby a majetok a môžu zaviesť obmedzenia pohybu. Poznámka: Použitie sily sa môže povoliť na zriadenie a ochranu zabezpečenej oblasti.

security / sécurité / bezpečnosť, zabezpečenie

The condition achieved when designated information, materiel, personnel, activities and installations are protected against espionage, sabotage, subversion, terrorism and damage, as well as against loss or unauthorized disclosure. 2014-08-26

Dosiahnutý stav, keď určené informácie, materiál, osoby, činnosti a zariadenia sú chránené pred špionážou, sabotážou, podvratnou činnosťou, terorizmom a poškodzovaním, a tiež pred stratou a vyzradením.

security / sécurité / bezpečnostné opatrenia

The measures necessary to ensure designated information, materiel, personnel, activities and installations are protected against espionage, sabotage, subversion, terrorism and damage, as well as against loss or unauthorized disclosure. 2014-08-26

Opatrenia nevyhnutné na zaistenie ochrany určených informácií, materiálu, personálu, aktivít a zariadení pred špionážou, sabotážou, podvratnými činnosťami, terorizmom a poškodením a tiež pred stratou a vyzradením.

security certificate; certificate of security clearance (admitted) – prípustný termín / certifikát o bezpečnostnej previerke

A certificate issued by a competent national authority confirming that a person has been investigated and is eligible for access to classified material as stated in the certificate. 2003-01-10

Osvedčenie vydané príslušnými štátnymi orgánmi na potvrdenie, že osoba bola preverená a spĺňa podmienky na získanie prístupu k utajovaným skutočnostiam v rozsahu uvedenom na osvedčení.

security classification / bezpečnostná klasifikácia

A category or grade assigned to defence information or material to indicate the degree of danger to NATO/national security that would result from its unauthorized disclosure and the standard of protection required to guard against unauthorized disclosure. 1968-11-01

Kategória alebo stupeň pridelený na ochranu informácií alebo materiálov pre stanovenie stupňa nebezpečenstva pre NATO alebo národnú bezpečnosť danej krajiny pri ich neautorizovanom prezradení; predstavuje štandardný stupeň ochrany proti neautorizovanému prezradeniu.

security clearance / bezpečnostná previerka

An administrative determination by competent national authority that an individual is eligible, from a security standpoint, for access to classified information. 1973-01-01

Administratívne rozhodnutie príslušného orgánu krajiny, že jednotlivec spĺňa podmienky z hľadiska bezpečnosti prístupu k utajovaným skutočnostiam.

security force assistance; SFA / asistencia bezpečnostným silám

All activities that develop and improve, or directly support, local forces and their associated institutions.

Note(s): Local forces do not include law enforcement organizations. 2023-01-16

Všetky aktivity, ktoré rozvíjajú a zlepšujú alebo priamo podporujú miestne sily a ich pridružené inštitúcie.

Poznámka: Miestne sily nezahŕňajú orgány činné v trestnom konaní.

security intelligence / obranné spravodajstvo

Intelligence on the identity, capabilities and intentions of hostile organizations or individuals who are or may be engaged in espionage, sabotage, subversion, terrorism and organized crime. 2013-10-31

Spravodajstvo o totožnosti, spôsobilostiach a zámeroch nepriateľských organizácií alebo osôb, ktoré sú alebo môžu byť zapojené do špionáže, sabotáže, podvratných činností, terorizmu a organizovanej kriminality.

security operation; SecOp; SECOP (admitted) – prípustný termín / bezpečnostná operácia

An operation undertaken by a commander to provide early and accurate warning of enemy operations, to provide the protected force with time and manoeuvre space within which to react to the enemy, as well as to develop the situation to allow the commander to effectively use the protected force. 2019-06-05

Operácia vedená veliteľom s cieľom poskytnúť včasné a presné varovanie pred nepriateľskými operáciami, poskytnúť chráneným silám čas a manévrovací priestor, v rámci ktorého môžu reagovať na nepriateľa, ako aj vyvinúť situáciu, ktorá umožní veliteľovi efektívne použiť chránené sily.

seize; v. / ovládnuť

To take possession of a specified area, location or object by force.

Násilím sa zmocniť určitej oblasti, miesta alebo objektu.

selective identification feature; SIF / schopnosť selektívnej identifikácie

A special coding capability of transponders that allows the identification friend or foe system to distinguish between friends. 2010-12-08

Špeciálna kódovacia spôsobilosť odpovedača umožňujúca identifikačnému systému vlastný – cudzí rozlišovať medzi jednotlivými vlastnými objektmi.

selective jamming (admitted) – prípustný termín

Preferred term: spot jamming.

selective loading / selektívne nakladanie

The arrangement and stowage of equipment and supplies aboard ship in a manner designed to facilitate issues to units. 1980-07-01

Spôsob usporiadania a skladovania výzbroje a zásob na palube lode, ktorý uľahčí vydanie materiálu jednotkám.

selective unloading / selektívne vykladanie

In an amphibious operation, the controlled unloading from assault shipping, and movement ashore, of specific items of cargo at the request of the landing force commander. 1980-07-01

Pri obojživelných operáciách riadené vykladanie z útočného plavidla a presun určených položiek nákladu na breh podľa pokynov veliteľa vyloďovacej jednotky.

self-deactivation / auto-deaktivácia

In land mine warfare, automatically rendering a mine inoperable and therefore safe to handle by the exhaustion of a component essential to the operation of the mine. This process may be reversed by the replacement of the exhausted component, for example a battery. 2003-01-10

V pozemnom mínovom boji automatické obnovenie nefunkčnosti míny a tým dosiahnutie bezpečnej manipulácie s ňou, v dôsledku opotrebenia komponentu míny dôležitého pre jej fungovanie. Tento proces je možné zvrátiť výmenou opotrebovaného komponentu, napríklad batérie.

self-neutralization / auto-neutralizácia;

The rendering of a mine inoperable, but not necessarily safe to handle, by means of an automatically functioning mechanism incorporated into the mine. This process may be reversible. 2003-01-10

Obnovenie nefunkčnosti míny automaticky fungujúcim mechanizmom míny, pričom manipulácia s ňou nemusí byť bezpečná. Tento proces môže byť vratný.

self-protection depth / hĺbka zaisťujúca vlastnú ochranu

The depth of water where the aggregate danger width relative to mines affected by a mine-sweeping technique is zero. Safe depth is a particular self-protection depth. 1976-08-01

Hĺbka vody, v ktorej všeobecné riziko výbuchu mín reagujúcich na vplyv odmínovacích zariadení je nulové; bezpečná hĺbka je príslušná vlastná chrániaca hĺbka.

semi-active homing guidance / poloaktívna samonavádzacia sústava; poloaktívne samonavádzanie

A system of homing distance wherein the receiver in the missile utilizes radiations from the target which has been illuminated by an outside source. 1972-07-01

Systém diaľkového samonavádzania, pri ktorom prijímač v strele využíva žiarenie od cieľa, ktorý je ožiarený vonkajším zdrojom, (mimo strelu).

semi-fixed ammunition / delená munícia;

Ammunition in which the cartridge case is not permanently attached to the projectile. 1968-11-01

Munícia, ktorej nábojnica nie je pevne spojená so strelou.

sending nation; SN / vysielajúca krajina

A nation deploying its forces, supplies and/or national components of multinational forces and requesting the use of host nation logistic and other support during transit through or employment on the host nation's territory. 2017-12-06

Krajina, ktorá nasadzuje (rozmiestňuje) svoje sily, zásoby a/alebo národné zložky mnohonárodných síl a žiada o využitie logistickej a inej podpory hostiteľskej krajiny počas tranzitu cez jej územie alebo počas pôsobenia na jej území.

separate loading ammunition / oddelene nabíjaná munícia

Ammunition in which the projectile and charge are loaded into a gun separately. 1968-11-01

Munícia, u ktorej sa strela a náplň nabíjajú do dela oddelene.

separation zone / zóna oddelenia, oddeľovacia zóna

An area between two adjacent horizontal or vertical areas into which units are not to proceed unless certain safety measures can be fulfilled. 1975-11-01

Priestor medzi dvoma susednými horizontálnymi alebo vertikálnymi oblasťami, do ktorého jednotky nevstupujú, pokiaľ nie sú splnené určité bezpečnostné opatrenia.

sequence circuit / sekvenčný obvod

In mine warfare, a circuit which requires actuation by a predetermined sequence of influences of predetermined magnitudes. 1975-11-01

V mínovom boji obvod, na ktorého uvedenie do činnosti sa vyžaduje vopred určené poradie pôsobiacich vplyvov s vopred stanovenou veľkosťou.

series of targets / séria - rad cieľov

In artillery and naval fire support, a number of targets and/or group(s) of targets planned to support a manoeuvre phase. A series of targets may be indicated by a nickname. 1976-08-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore počet cieľov alebo skupín cieľov plánovaných na podporu fázy manévru; série cieľov sa môžu označiť krycím názvom.

service environment / prevádzkové prostredie

All external conditions, whether natural or induced, to which items of matériel are likely to be subjected throughout their life cycle. 1989-06-01

Prirodzené alebo vyvolané vonkajšie podmienky, ktorým sú predmety a materiál vystavené v priebehu ich životnosti.

servicing / údržba

Activities and procedures related to cleaning, lubrication, replenishment, examination and minor repairs to keep equipment in operational condition. Note: In some cases, servicing may include rearming. 2007-09-05

Činnosti a postupy vzťahujúce sa na čistenie, mazanie, dopĺňanie, prehliadky a menšie opravy na udržanie zariadenia v prevádzkyschopnom stave. Poznámka: V niektorých prípadoch môže údržba zahŕňať aj znovunabitie.

severely threatened coastline / vážne ohrozené pobrežie

A coastline already specified within the NATO area which should be evacuated under threat of nuclear attack. 1978-06-01

Pobrežný pás určený v rámci oblasti NATO, ktorý by sa mal evakuovať pri hrozbe jadrového útoku.

sex-disaggregated data / dáta rozdelené podľa pohlavia

Information and data collected from and analysed for males and females separately to overcome a bias and potential for analytical error caused by focusing on one section of the population when collecting information. 2022-02-16

Informácie a údaje zhromaždené a analyzované pre mužov a ženy osobitne, aby sa prekonali zaujatosti a možné analytické chyby spôsobené zameraním sa pri zhromažďovaní informácií iba na jednu časť populácie.

shaded relief / tieňovaný reliéf

A cartographic technique that provides an apparent three-dimensional configuration of the terrain on maps and charts by the use of graded shadows that would be cast by high ground if light were shining from the northwest. Shaded relief is usually used in combination with contours. 1974-02-01

Kartografická technika poskytujúca na mape alebo riadiacom pláne zdanlivý dojem trojrozmerného priestorového obrazu terénu použitím odstupňovanej intenzity tieňovania vytváraného výraznými terénnymi útvarmi pri severozápadnom osvetlení; tieňovaný reliéf sa zvyčajne používa v kombinácii s vrstevnicami.

shadow (admitted) – prípustný termín

Preferred term: trailer aircraft.

shadower / prieskumná - prenasledujúca loď

A maritime unit observing and (not necessarily continuously) maintaining contact with an object; shadowing may be carried out either overtly or covertly. 1974-02-01

Námorná jednotka pozorujúca a (nie vždy nepretržite) udržiavajúca kontakt s objektom; sledovanie sa môže vykonávať otvorene alebo skryto.

shadow factor; tan alt (admitted) – prípustný termín / tieňový faktor

A multiplication factor derived from the sun's declination, the latitude of the target and the time of photography, used in determining the heights of objects from shadow length. 1974-12-01

Násobiaci činiteľ odvodený od sklonu slnka, šírky cieľa a času fotografovania; používa sa na určenie výšky objektu z dĺžky tieňa.

shallow fording capability / schopnosť plytkého brodenia

The characteristic of a self-propelled gun or ground vehicle equipped with built-in waterproofing, with its wheels or tracks in contact with the ground, to negotiate a water obstacle without the use of a special waterproofing kit. 1973-08-01

Vlastnosť samohybného dela alebo terénneho vozidla s vodotesnou nadstavbou, ktorého kolesá alebo pásy zostávajú pri prekonávaní vodnej prekážky v kontakte so zemou; môže prekonávať vodné prekážky bez zvláštnych úprav.

shallow water / plytká voda

Water having a depth between 10 metres and 200 metres. 2002-10-14

Voda s hĺbou v rozsahu 10 až 200 metrov (z námorného hľadiska).

shaped charge / tvarovaná nálož

A charge shaped so as to concentrate its explosive force in a particular direction. 2018-04-19

Nálož tvarovaná tak, aby sústredila svoj výbušný účinok určeným smerom.

shear link assembly / agregát zo zlomovým spojom

A device designed to break at a specified mechanical load. 1981-03-01

Zariadenie navrhnuté tak, aby sa zlomilo pri určitej mechanickej záťaži.

sheet explosive / listová výbušnina

Plastic explosive provided in a sheet form. 1991-01-01

Plastická výbušnina dodávaná vo forme ucelených plátov.

shell (...) / strela (treba upresniť)

A command or request indicating the type of projectile to be used. 1977-03-01

Rozkaz alebo požiadavka na uvedenie typu strely, ktorá sa má použiť.

shelling report; SHELREP / hlásenie – správa o vedení delostreleckej paľby

Any report of enemy shelling containing information on calibre, direction, time, density and area shelled. 1968-11-01

Správa o delostreleckej paľbe nepriateľa, ktorá obsahuje informácie o kalibri, smere, čase, hustote a priestore paľby.

shielding / tienenie

In chemical, biological, radiological and nuclear defence, material used to provide a level of protection from ionizing radiation or nuclear bursts. 2021-04-01

V radiačnej, chemickej a biologickej ochrane materiál používaný na zabezpečenie určitej úrovne ochrany pred ionizujúcim žiarením alebo jadrovými výbuchmi.

ship counter / počítadlo lodí

In naval mine warfare, a device in a mine which prevents the mine from detonating until a preset number of actuations has taken place. 1975-11-01

V námornom mínovom boji zariadenie míny, ktoré bráni jej výbuchu kým nenastane vopred určený počet podnetov.

ship influence / vplyv lode

In naval mine warfare, the magnetic, acoustic and pressure effects of a ship, or a minesweep simulating a ship, which is detectable by a mine or other sensing devices. 1976-08-01

V námornom mínovom boji magnetické, akustické a tlakové vplyvy lodí alebo odmínovacích zariadení simulujúcich loď, ktoré môže zistiť mína alebo iné citlivé zariadenie.

shipping cooperation point; SCP / miesto riadenia a zlaďovania obchodného loďstva

A location where naval cooperation and guidance for shipping staff gather and disseminate information on local merchant shipping and naval operations and provide the means to brief merchant ships on risks, routing and protective measures. 2007-03-02

Miesto, kde štáb pre námornú spoluprácu s obchodným loďstvom sústreďuje a odkiaľ rozposiela informácie o miestnej obchodnej lodnej doprave a námorných operáciách a poskytuje prostriedky na informovanie obchodných lodí o rizikách, voľbe trasy a ochranných opatreniach.

shipping lane / trasa námornej prepravy

A term used to indicate the general flow of merchant shipping between two departure/terminal areas. 1974-02-01

Termín používaný na všeobecné označenie trasy plavby obchodných lodí medzi miestom vyplávania a terminálom.

shipping risk area; SRA / nebezpečná zóna pre obchodné loďstvo

In naval cooperation and guidance for shipping, a military-designated geographical area of increased or specific risk to merchant ships. 2008-01-15

V námornej spolupráci s obchodným loďstvom vojensky určená geografická oblasť so zvýšeným alebo špecifickým rizikom pre obchodné lode.

ship-to-shore movement / postup vyloďovacích plavidiel k pobrežiu; presun z vody na breh

That portion of the assault phase of an amphibious operation which includes the deployment of the landing force from the assault shipping to designated landing areas. 1968-11-01

Časť útočnej fázy obojživelnej operácie, ktorá zahŕňa rozvinutie vyloďovanej jednotky z útočných plavidiel do určených priestorov vylodenia.

shock front; pressure front (admitted) – prípustný termín / čelo rázovej vlny

The boundary between the pressure disturbance created by an explosion (in air, water, or earth) and the ambient atmosphere, water, or earth. 1963-05-01

Hranica medzi tlakovou poruchou vytvorenou pri výbuchu (vo vzduchu, vo vode alebo na zemi) a okolitou atmosférou, vodou alebo zemou.

shore bombardment line / čiara - pásmo bombardovania pobrežia

A ground line established to delimit bombardment by friendly surface ships. 1963-05-01

Čiara vymedzujúca hranice bombardovania vlastnými hladinovými plavidlami.

shore line effect; (admitted) – prípustný termín

Preferred term. coastal refraction.

shore party; beach group (admitted) – prípustný termín / pobrežná skupina - jednotka

A task organization of the landing force, formed for the purpose of facilitating the landing and movement off the beaches of troops, equipment, and supplies; for the evacuation from the beaches of casualties and prisoners of war; and for facilitating the beaching, retraction and salvaging of landing ships and craft. It comprises elements of both the naval and landing forces. 1963-06-01

Úlohová organizácia vyloďovacích síl vytvorená na uľahčenie vyloďovania a presunu síl, výzbroje a zásob z pobrežia, na evakuáciu zranených a vojnových zajatcov z pobrežia a na stiahnutie a záchranu vyloďovacích lodí a plavidiel; zložená je z jednotiek námorných a vyloďovacích síl.

short / krátka

In artillery and naval fire support, a spotting, or an observation, used by an observer to indicate that a burst(s) occurred short of the target in relation to the spotting line. 1977-03-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore termín pri riadení alebo pozorovaní paľby používaný pozorovateľom na označenie, že výbuch(y) nastal(i) pred cieľom vzhľadom na zámernú (výmetnú) os zbrane.

short distance navigational aid / navigačná pomôcka na krátku vzdialenosť

An equipment or system which provides navigational assistance to a range not exceeding 200 statute miles/320 kilometres. 1968-11-01

Zariadenie alebo systém, ktorý poskytuje navigačnú pomoc do vzdialenosti 200 míľ (320 kilometrov).

short scope buoy / bója s krátkym dosahom

A buoy used as a navigational reference which remains nearly vertical over its sinker. 1975-11-01

Bója používaná ako navigačná referencia zostávajúca v takmer vertikálnej polohe nad svojím závažím.

short take-off and landing aircraft; STOL aircraft (admitted – prípustný termín) / lietadlo s krátkym vzletom a pristátím

An aircraft capable of clearing a 15-metre (50-foot) obstacle within 450 metres (1,500 feet) of commencing take-off or, in landing, of stopping within 450 metres (1,500 feet) after passing over a 15-metre (50-foot) obstacle. 2009-09-02

Lietadlo schopné preletieť ponad 15 metrov (50 stôp) vysokú prekážku po 450 metroch (1500 stopách) od vzletu alebo pri pristávaní zastaviť do 450 metrov (1 500 stôp) po prelete ponad 15 metrov (50 stôp) vysokú prekážku.

short take-off and vertical landing aircraft; STOVL aircraft (admitted – prípustný termín) / lietadlo s krátkym vzletom a kolmým pristátím

A fixed-wing aircraft capable of clearing a 15-metre (50-foot) obstacle within 450 metres (1,500 feet) of commencing its take-off run and capable of landing vertically. 2009-03-02

Lietadlo s pevným krídlom schopné preletieť ponad 15 metrov (50 stôp) vysokú prekážku po 450 metroch (1 500 stopách) od vzletu a schopné pristávať vertikálne.

short title / krátky názov

A combination of letters, numbers or both, serving to identify a document and used for reasons of brevity. 2005-05-20

Kombinácia písmen, čísel alebo oboch slúžiaca na identifikáciu dokumentu a používaná z dôvodu skrátenia jeho názvu.

shot / vypálené

In artillery and naval fire support, a report that indicates that a gun, or guns, have been fired. 1974-02-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore oznámenie, že delo alebo delá vypálili.

shuttered fuze / zapaľovač s clonou vo výbušnom reťazci

A fuze in which inadvertent initiation of the detonator will not initiate either the booster or the burst charge. 1968-11-01

Zapaľovač, pri ktorom neúmyselná iniciácia rozbušky neuvedie do činnosti počinovú nálož ani výbušnú náplň.

side-looking airborne radar; SLAR / palubný radiolokátor s bočným vyžarovaním

An airborne radar, viewing at right angles to the axis of the vehicle, which produces a presentation of terrain or moving targets. 1968-11-01

Palubný rádiolokátor sledujúci v pravých uhloch k osi lietadla a vytvárajúci obraz terénu alebo pohybujúcich sa cieľov.

sighting angle / zámerný úhol

In bombing, the angle between the line-of-sight to the aiming point and the vertical. 1975-11-01

Pri bombardovaní uhol medzi zámernou a zvislou osou.

signal / signál

As applied to electronics, any transmitted electrical impulse. 1965-06-01

V elektronike každý vysielaný elektrický impulz.

signal / dohovorená správa

Operationally, a type of message, the text of which consists of one or more letters, words, characters, signal flags, visual displays, or special sounds, with prearranged meaning and which is conveyed or transmitted by visual, acoustical, or electrical means. 1965-06-01

Správa, ktorej text je zložený z jedného alebo viacerých písmen, slov, znakov, signálnych vlajok, vizuálnych zobrazení alebo špeciálnych zvukov s vopred dohodnutým významom; dopravuje sa a prenáša vizuálnymi, akustickými alebo elektronickými prostriedkami.

signal area / signálny priestor

Area on an aerodrome used for the display of ground signals. 1972-07-01

Priestor na letisku používaný na zobrazovanie pozemných signálov.

signal centre; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: communication centre.

signal letters; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: international call sign.

signals intelligence; SIGINT / signálne spravodajstvo

Intelligence derived from electromagnetic signals or emissions.

Note(s): The main subcategories of signals intelligence are communications intelligence and electromagnetic intelligence. 2023-09-28

Spravodajská disciplína zameraná na získavanie informácií odvodených zo signálov, ktoré sa prenášajú alebo vysielajú elektromagnetickými prostriedkami v elektromagnetickom spektre.

Poznámka: Spravodajskými subdisciplínami signálneho spravodajstva sú komunikačné spravodajstvo a elektromagnetické spravodajstvo.

signals support / poskytnutie spojenia

The provision of personnel and equipment from other forces for the establishment of a special or supplementary communication system. 1968-11-01

Poskytnutie personálu a zariadení od iných síl na vytvorenie špeciálneho alebo doplnkového komunikačného systému.

signature equipment / identifikačné zariadenie

Any item of equipment which reveals the type and nature of the unit or formation to which it belongs. 1980-07-01

Akákoľvek časť zariadenia, ktorá prezrádza typ a povahu jednotky alebo útvaru, ktorému patrí.

significant track / úsek neriadeného letu

In air defence, tracks of aircraft or missiles which behave in an unusual manner which warrants attention and could pose a threat to a defended area. 1971-04-01

V protivzdušnej obrane dráhy lietadiel alebo riadených striel správajúcich sa nezvyčajným spôsobom, ktorý vyžaduje pozornosť a ktoré by mohli predstavovať hrozbu pre bránenú oblasť.

simultaneity / simultánnosť

In military operations, an element of campaign and operational design that seeks to disrupt the decision-making process of the enemy commander by confronting the latter with a number of concurrent problems. 2012-01-30

Vo vojenských operáciách prvok ťaženia a operačného dizajnu, ktorý má za úlohu narušiť rozhodovací proces veliteľa nepriateľských síl tým, že ho konfrontuje s viacerými problémami súčasne.

single flow route / jednoprúdová cesta - trasa

A route at least one and a half lanes wide allowing the passage of a column of vehicles, and permitting isolated vehicles to pass or travel in the opposite direction at predetermined points. 1979-03-01

Cesta najmenej s jeden a pol násobnou šírkou vozovky, ktorá umožňuje prechod kolóny vozidiel; jednotlivým vozidlám umožňuje prechádzať alebo pohybovať sa opačným smerom na vopred určených miestach.

sinker; anchor (admitted) – prípustný termín / závažie; záťaž

In naval mine warfare, a heavy weight to which a buoyant mine is moored. The sinker generally houses the mooring rope drum and depth setting mechanism and for mines laid by ships, it also serves as a launching trolley. 1975-11-01

V námornom mínovom boji ťažké závažie, ku ktorému je pripevnená plávajúca mína; závažie zvyčajne obsahuje bubon s kotviacim lanom a mechanizmus nastavenia hĺbky; pre míny kladené z lodí slúži ako spúšťacia kladka.

situational awareness (was battlespace awareness); SA; battlespace awareness (obsolete) – zastaraný termín / situačné povedomie

The knowledge of the elements in the battlespace necessary to make well-informed decisions. 2012-01-30

Poznatky o prvkoch na bojisku nevyhnutné na prijímanie kvalifikovaných rozhodnutí.

situation map / situačná mapa

A map showing the tactical or the administrative situation at a particular time. 1968-11-01

Mapa zobrazujúca taktickú alebo administratívnu situáciu v danom období.

situation report; SITREP / hlásenie o situácii

A report giving the situation in the operational area of a specific unit or formation. 2020-05-13

Správa poskytujúca informáciu o situácii v operačnom priestore konkrétnej jednotky alebo formácie.

skim sweeping / povrchové odmínovanie

In naval mine warfare, the technique of wire sweeping to a fixed depth over deep laid moored mines to cut any shallow enough to endanger surface shipping. 1976-08-01

V námornom mínovom boji technika odmínovávania vedením drôtu v určitej hĺbke nad hlboko uloženými ukotvenými mínami na zneškodnenie každej míny uloženej v takej hĺbke pod vodnou hladinou, že by mohla ohroziť hladinovú loď.

slant range / šikmá vzdialenosť; šikmá diaľka

The line of sight distance between two points, not at the same level relative to a specific datum. 1980-01-01

Vzdialenosť dvoch bodov meraná pozdĺž priamky, ktorá ich spája (zámernej priamky); body nie sú v rovnakej úrovni vzhľadom na stanovenú vzťažnú hodnotu.

slot (admitted) – prípustný termín

Preferred term: time slot.

slow aviation-asset flight route; SAAFR; standard-use land forces-aircraft flight route (admitted) – prípustný termín / trať pre pomaly letiace vzdušné prostriedky

Route established below the coordination altitude to facilitate the movement of slowmoving aircraft in support of land operations.

Note: A slow aviation-asset flight route does not require approval by the airspace control authority. 2024-04-26

Trať letu vytvorená pod hranicou koordinácie na uľahčenie pohybu pomaly letiacich lietadiel na podporu pozemných operácií.

Poznámka: Trať pre pomaly letiace vzdušné prostriedky si nevyžaduje schválenie orgánom riadenia vzdušného priestoru.

small ship / malá loď

A ship of 137 metres (or 450 feet) or less in length. 1975-11-01

Loď dlhá 450 stôp (137 metrov) a menej.

smoke screen / dymová clona

Cloud of smoke used to mask either friendly or enemy installations or manoeuvres. 1963-05-01

Oblak dymu používaný na zamaskovanie vlastných alebo nepriateľských zariadení alebo manévrovania síl.

snagline mine / záchytná mína

A contact mine with a buoyant line attached to one of the horns or switches which may be caught and pulled by the hull or propellers of a ship. 1975-11-01

Kontaktná mína s plávajúcim lanom pripevneným k jednému z vyvažovacích krídel alebo spínačov míny, ktoré môže byť zachytené lodnými skrutkami alebo ťahané trupom lode.

snake mode / manéver na kontrolnú identifikáciu

A control mode in which the pursuing aircraft files a programmed weaving flight path to allow time to accomplish identification functions. 1972-07-01

Riadený režim, pri ktorom stíhacie lietadlo vykoná naprogramované zatáčky striedavo na obidve strany na získanie času potrebného na vykonanie identifikácie.

soft missile base / slabá (zraniteľná, nechránená) základňa striel

A launching base that is not protected against a nuclear explosion. 1964-06-01

Odpaľovacia základňa, ktorá nie je chránená proti jadrovému výbuchu.

solenoid sweep / odmínovanie solenoidom

In naval mine warfare, a magnetic sweep consisting of a horizontal axis coil wound on a floating iron tube. 1978-06-01

V námornom mínovom boji magnetické odmínovávacie zariadenie, ktoré sa skladá z cievky v horizontálnej osi navinutej na plávajúcej oceľovej rúre.

sonobuoy; radio sonobuoy; (admitted) – prípustný termín / zvuková bója

An acoustic device, used mainly for the detection of submarines which, when activated, transmits information by radio. 1981-03-01

Akustické zariadenie používané hlavne na zisťovanie ponoriek; po aktivovaní prenáša informácie rádiom.

sortie / bojový vzlet

In air operations, an operational flight by one aircraft. 1968-11-01

Vo vzdušných operáciách operačný let jedného lietadla.

sortie number; sortie reference (admitted) – prípustný termín / číslo bojového vzletu

A reference used to identify the images taken by all the sensors during one air reconnaissance sortie. 1969-09-01

Označenie používané na identifikáciu zobrazení získaných všetkými snímačmi počas jedného bojového prieskumného letu.

sortie plot; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: master plot.

sortie reference; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: sortie number.

sorting; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: triage.

source / zdroj

In intelligence usage, a person from whom or thing from which information can be obtained. 2023-09-28

V spravodajskej terminológii osoba alebo vec, od ktorej možno získať informácie.

source operation / operácia so zdrojom

A structured inter-personal contact between a trained human intelligence operator and an individual with access to information of potential intelligence value. 2022-08-04

Štruktúrovaný osobný kontakt medzi vyškoleným špecialistom spravodajstva z ľudských zdrojov a osobou s prístupom k informáciám s potenciálnou spravodajskou hodnotou.

spare / náhradný dielec

An individual part, sub-assembly or assembly supplied for the maintenance of systems or equipment. 2018-12-06

Jednotlivý dielec, montážna podskupina alebo skupina dodávaná na údržbu systémov alebo zariadení.

special aeronautical chart / špeciálna letecká navigačná mapa

A topographic chart with aeronautical information designed to meet military peacetime requirements for low level air navigation. 2023-09-28

Topografická mapa s leteckými údajmi určená na plnenie vojenských mierových požiadaviek navigácie v malých výškach letu.

special flight / špeciálny let

An air transport flight, other than a scheduled service, set up to move a specific load. 1965-06-01

V leteckej doprave neplánovaný let vykonaný na prepravu špecifického nákladu.

special hazard / špeciálne - zvláštne riziko

In aircraft crash rescue and fire-fighting activities: fuels, materials, components or situations that could increase the risks normally associated with military aircraft accidents and could require special procedures, equipment or extinguishing agents. 1984-10-01

Pri leteckých havárijných a protipožiarnych činnostiach palivá, materiály, komponenty alebo situácie, ktoré zvyšujú riziko spojené s vojenskými leteckými udalosťami a vyžadujú špeciálne postupy, zariadenia alebo hasiace prostriedky.

special job cover map / mapa plnenia špeciálnej úlohy

A small-scale map used to record progress on photographic reconnaissance tasks covering very large areas. As each portion of the task is completed, the area covered is outlined on the map. 1969-09-01

Mapa s malou mierkou na záznam postupu pri prieskumných fotografických úlohách pokrývajúca veľký priestor; po skončení každej časti úlohy sa spracovaná oblasť na mape zvýrazní.

special operations / špeciálne operácie

Military activities conducted by specially designated, organized, trained and equipped forces using distinct techniques and modes of employment. 2018-04-12

Vojenské činnosti uskutočňované špeciálne predurčenými, organizovanými, vycvičenými a vybavenými silami, využívajúcimi zvláštne spôsoby a postupy nasadenia.

special operations command and control element; SOCCE / prvok velenia a riadenia špeciálnych operácií

An element established by the special operations component commander to synchronize, deconflict and coordinate special operations with those conducted by conventional forces. 2011-02-04

Prvok vytvorený veliteľom zložky špeciálnych operácií na synchronizáciu, zosúladenie činnosti a na koordináciu špeciálnych operácií s operáciami vykonávanými konvenčnými silami.

special operations forces; SOF; special forces (deprecated) – neschválený termín; SF (deprecated) – neschválený termín / sily pre špeciálne operácie

Designated units of the armed forces specifically selected, trained, organized and equipped for special operations. 2023-01-16

Určené jednotky ozbrojených síl osobitne vybrané, vycvičené, organizované a vybavené na vykonávanie špeciálnych operácií.

special reconnaissance; SR / špeciálny prieskum

Reconnaissance and surveillance activities conducted as a special operation in, but not limited to, hostile, denied, diplomatically and/or politically sensitive environments to collect or verify information of strategic or operational significance, led by special operations forces using distinct techniques and methods. 2020-04-22

Činnosti prieskumu a sledovania vykonávané ako špeciálna operácia v nepriateľskom, neprístupnom, diplomaticky a/alebo politicky citlivom prostredí i mimo neho, na získavanie alebo overenie informácií strategického alebo operačného významu vykonávané silami pre špeciálne operácie používajúcimi jedinečné techniky a metódy.

special staff / špeciálny štáb veliteľstva

All officers having duties at a headquarters, but who are not included in the general staff or in the personal staff. 2019-06-05

Všetci dôstojníci slúžiaci na veliteľstve nezahrnutí do všeobecného štábu alebo osobného štábu veliteľa.

spectrozonal photography / spektrozonálna fotografia

A photographic technique whereby the natural spectral emissions of all objects are selectively filtered in order to image only those objects within a particular spectral band or zone and eliminate the unwanted background. 1976-08-01

Fotografická technika, pri ktorej sa prirodzené spektrálne emisie všetkých objektov selektívne filtrujú na zobrazenie iba objektov v rámci určitého spektrálneho pásma alebo zóny a na vylúčenie neželateľného pozadia.

speed of advance; SOA / rýchlosť postupu – pohybu

In naval usage, speed expected to be made over the ground along an intended track. 2021-01-21

V námornej terminológii očakávaná rýchlosť dosiahnutá nad zemou pozdĺž zamýšľanej trasy.

speed of sound / rýchlosť zvuku

The speed at which sound travels in a given medium under specified conditions. The speed of sound at sea level in the International Standard Atmosphere is 1108 ft/second, 658 knots, 1215 km/hour. 1968-11-01

Rýchlosť šírenia zvuku v danom prostredí za určitých podmienok; rýchlosť zvuku na úrovni hladiny mora v medzinárodnej normalizovanej atmosfére je 1 108 stôp za sekundu, 658 uzlov, 1 215 kilometrov za hodinu.

spigot; (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: sprag.

splash / ničenie; deštrukcia

In air interception, target destruction verified by visual or radar means. 1974-02-01

V leteckom stíhaní zničenie cieľa overené vizuálne alebo rádiolokačnými prostriedkami.

splash / dopad

In artillery and naval fire support, word transmitted to an observer or spotter five seconds before the estimated time of the impact of a salvo or round. 1974-02-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore oznámenie pre pozorovateľa päť sekúnd pred očakávaným časom dopadu salvy alebo strely.

split cameras / fotografické prístroje s prekrytím snímok

An assembly of two cameras disposed at a fixed overlapping angle relative to each other. 1970-08-01

Dvojica fotografických prístrojov usporiadaných navzájom v pevných prekrývajúcich sa uhloch.

split pair (admitted) – prípustný termín

Preferred term: split vertical photography.

split-up (admitted) – prípustný termín

Preferred term: break-up.

split vertical photography; split pair (admitted) – prípustný termín / vertikálne delená fotografia

Photographs taken simultaneously by two cameras mounted at an angle from the vertical, one tilted to the left and one to the right, to obtain a small sidelap. 1973-08-01

Fotografie súčasne snímané pomocou dvoch fotoaparátov upevnených v určitom uhle od zvislej osi, z ktorých jeden je sklonený doľava a druhý doprava na získanie malého bočného prekrytia.

spoiling attack / preventívny útok

A tactical manoeuvre employed to impair seriously a hostile attack while the enemy is in the process of forming up or assembling for an attack. 1982-03-01

Taktický manéver, ktorý sa používa na vážne narušenie nepriateľského útoku, zatiaľ čo nepriateľ je v procese formovania sa alebo sústreďovania síl na útok.

spot; v. / odchýlka (hlásenie o mieste dopadu strely pri pozorovani na osi pozorovateľa)

To determine by observation, deviations of ordnance from the target for the purpose of supplying necessary information for the adjustment of fire. 1973-08-01

Určenie odchýlky paľby zbraňového systému od cieľa pozorovaním na získanie informácií potrebných na opravu prvkov paľby.

spot; v. / umiestniť/zadať cieľ

To place in a proper location. 1973-08-01

Umiestniť (zadať cieľ) do správnej polohy.

spot elevation / zistenie výšky; výška bodu

A point on a map or chart whose elevation is noted. 1968-01-01

Bod na mape alebo navigačnej (námornej) mape, ktorého výška je zaznamenaná.

spot jamming; selective jamming (admitted) – prípustný termín / rušenie určitého kmitočtu

The jamming of a specific channel or frequency. 1964-06-01

Rušenie určitého kanála alebo frekvencie.

spot size / veľkosť bodu

The size of the electron spot on the face of the cathode ray tube. 1964-06-01

Veľkosť stopy elektrónového zväzku na čelnej ploche obrazovky.

spotting / pozorovanie delostreleckej paľby

A process of determining by visual or electronic observation, deviations of artillery or naval fire from the target in relation to a spotting line for the purpose of supplying necessary information for the adjustment or analysis of fire. 1976-08-01

Vizuálne alebo elektronické určovanie odchýlok delostreleckej alebo námornej delostreleckej paľby od cieľa vzhľadom k osi pozorovateľa na poskytnutie nevyhnutných informácií na opravu prvkov alebo analýzu paľby.

spotting line / os pozorovateľa

Any straight line to which the fall of shot of projectiles is related or fire is adjusted by an observer or a spotter. 1994-11-01

Akákoľvek priamka, na ktorú vzťahuje pozorovateľ dopad projektilov alebo upravuje paľbu.

sprag; spigot (admitted) – prípustný termín / brzdný kolík (člen)

A projection preventing the movement of platforms or pallets in the side guidance rails in an aircraft cabin. 1969-09-01

Člen brániaci pohybu plošín alebo paliet v bočných vodiacich drážkach v kabíne lietadla.

spray dome; (admitted) – prípustný termín / kopula vodnej triešte

The mound of water spray thrown up into the air when the shock wave from an underwater detonation of a nuclear weapon reaches the surface. 1976-12-01

Množstvo vodnej triešte vymrštenej do vzduchu, keď nárazová vlna z podhladinového výbuchu jadrovej zbrane dosiahne povrch hladiny.

sprocket / ozubený segment

In naval mine warfare, an antisweep device included in a mine mooring to allow a sweep wire to pass through the mooring without parting the mine from its sinker. 1975-11-01

V námornom mínovom boji protiodmínovacie zariadenie umiestnené v ukotvení míny umožňujúce prechod odmínovacieho drôtu ukotvením míny bez jeho oddelenia od závažia.

squirt / prečerpávacia tryska

In air-to-air refuelling, a means of providing visual detection of a nearby aircraft. In practice this is achieved by the donor aircraft dumping fuel and/or the receiver aircraft selecting afterburners, if so equipped. 1983-11-01

Pri dopĺňaní paliva za letu prostriedok zabezpečujúci vizuálnu detekciu blízkeho lietadla; vykonáva ju dopĺňajúce lietadlo dodávajúce palivo a/ alebo prijímajúce lietadlo výberom prídavného spaľovania, ak ním je vybavené.

stability augmentation feature / tlmič nestability; zariadenie na zvýšenie stability

In a flight control system, an automatic device which operates to augment the short term stability characteristics of an aircraft. 1973-01-01

V systéme riadenia letov automatické zariadenie, ktoré zvyšuje charakteristiky krátkodobej stability lietadla.

stability policing / udržiavanie a podpora stability

Police-related activities intended to reinforce or temporarily replace the indigenous police in order to contribute to the restoration and/or upholding of the public order and security, rule of law, and the protection of human rights. 2017-03-06

Aktivity súvisiace s policajnou činnosťou zamerané na posilnenie alebo dočasné nahradenie miestnej polície s cieľom prispieť k obnove a/alebo k zachovaniu verejného poriadku a bezpečnosti, zákonnosti a ochrane ľudských práv.

stable base film / stabilný film; film so stabilnou bázou

A particular type of film having a high stability in regard to shrinkage and stretching. 1971-04-01

Špeciálny druh filmu s vysokou odolnosťou voči zmršťovaniu a naťahovaniu.

staff / štáb

In a military organization, a group of military and/or civilian personnel assisting a commander. 2012-01-30

Vo vojenskej organizácii skupina vojenských alebo aj civilných osôb podporujúca veliteľa.

stage / stupeň

An element of the missile or propulsion system that generally separates from the missile at burnout or cut-off. Stages are numbered chronologically in order of burning. 1982-03-01

Prvok rakety alebo pohonného systému, ktorý sa obyčajne po vyhorení alebo prerušení horenia oddelí od rakety; stupne sú chronologicky očíslované podľa poradia horenia.

stage / interval medzi skupinami

The part of an air route from one air staging unit to the next. 1982-03-01

Časť vzdušnej trasy od jednej predsunutej leteckej jednotky po druhú.

stage / zabezpečenie

To process, in a specified area, troops which are in transit from one locality to another. 1982-03-01

Zabezpečenie postupu jednotiek v určenom priestore, ktoré sa presúvajú z jedného miesta na druhé.

staged crew / rozmiestnená posádka

Aircrew prepositioned at specific points along an air route to allow the continuous operation of the aircraft. 1968-11-01

Posádka lietadla rozmiestnená vopred na určených miestach pozdĺž letovej trasy na zabezpečenie nepretržitej prevádzky lietadla.

staging area; SA / vyčkávací priestor

A general locality established for the concentration of troop units and transient personnel between movements over lines of communications. 1998-09-25

Všeobecne určený priestor na sústredenie bojových jednotiek a dočasne pridelenej živej sily medzi presunmi po komunikáciách.

staging area; SA / vyčkávací priestor

An area located between the mounting area and the objective area through which all or part of the forces pass after mounting, for the purpose of refuelling, regrouping, training, inspection and distribution of troops and matériel. 1998-09-25

Priestor medzi oblasťou sústredenia jednotiek a cieľovou oblasťou, ktorým prechádza väčšina alebo časť síl po pristátí na ich doplnenie, preskupenie, vycvičenie, preverenie a prerozdelenie osôb a materiálu.

stakeholder; stakeholder audience (admitted) – prípustný termín / zainteresovaná strana

An individual, group or entity who can affect or is affected by the attainment of the end state. 2021-10-18

Jednotlivec, skupina alebo entita, ktorí môžu ovplyvniť dosiahnutie konečného stavu alebo ktorí sú ovplyvnení dosiahnutím konečného stavu.

stakeholder audience (admitted) – prípustný termín

Preferred term: stakeholder.

standard day of supply; SDOS / štandardná denná dávka

For planning purposes, the total amount of supplies required to support an average operational day calculated from rates specified by the appropriate NATO body. 2017-12-06

Na účely plánovania celkové množstvo zásob požadované na jeden priemerný operačný deň, vypočítané podľa noriem určených príslušným orgánom NATO.

standardized product / štandardizovaný produkt

A product that conforms to specifications resulting from the same or equivalent technical requirements. NATO standardized products are identified by a NATO code number. 1982-08-01

Produkt zodpovedajúci špecifikáciám vyplývajúcim z rovnakých alebo ekvivalentných technických požiadaviek; štandardizované výrobky NATO sa označujú kódovými číslami NATO.

standard operating procedure; SOP; standing operating procedure (admitted) – prípustný termín / stály operačný postup

A document that outlines a standardized internal procedure. 2024-09-20

Note(s): A standard operating procedure is used as a guide for the preparation of standard operating instructions.

Dokument, ktorý opisuje stály interný postup.

Poznámka: Stály operačný postup sa používa ako návod na prípravu stálych operačných inštrukcií.

standard parallel / neskreslená, štandardná rovnobežka

A parallel on a map or chart along which the scale is as stated for that map or chart. 1981-06-01

Rovnobežka na mape alebo riadiacom pláne, pozdĺž ktorej je mierka rovnaká ako bola určená pre túto mapu alebo riadiaci plán.

standard pattern / štandardná štruktúra

In land mine warfare, the agreed pattern to which mines are normally laid. 1968-11-01

V pozemnom mínovom boji dohodnutý postup, podľa ktorého sa zvyčajne kladú míny.

standard route / štandardná trasa

In naval cooperation and guidance for shipping, a preplanned single track connecting positions within the main shipping route. 2007-03-02

V námornej spolupráci s obchodným loďstvom vopred naplánovaná konkrétna trasa spájajúca miesta v rámci hlavnej lodnej trasy.

standard-use land forces-aircraft flight route (admitted) – prípustný termín / štandardná trať pre vzdušné prostriedky pozemných síl

Preferred term: slow aviation-asset flight route.

standby state pohotovostný stav

The state of a land mine when all safety and arming delay devices have operated and the mine is awaiting an arming signal. 2000-05-09

Stav pozemnej míny, keď všetky bezpečnostné a odisťovacie oneskorovacie zariadenia sú v činnosti a mína vyčkáva na signál pre odistenie.

stand fast / paľbu zastav

In artillery, the order at which all action on the position ceases immediately. 1982-03-01

V delostrelectve povel na okamžité zastavenie všetkých činností v palebnom postavení.

standing operating procedure; SOP; standard operating procedure (admitted – prípustný termín) / stály operačný postup

A set of instructions applicable to those features of operations that lend themselves to a definite or standardized procedure without loss of effectiveness. 2020-05-13

Súbor inštrukcií uplatniteľných na prvky operácií, ktoré sa hodia na určitý alebo štandardizovaný postup bez straty efektívnosti.

standing operating procedure (admitted) – prípustný termín / stály operačný postup

Preferred term: standard operating procedure.

standing order / trvalo platný rozkaz; trvalé nariadenie; denný poriadok

A promulgated order which remains in force until amended or cancelled. 1968-11-01

Vyhlásený rozkaz, ktorý zostáva v platnosti, kým nie je upravený alebo zrušený.

standing patrol / pozorovacia hliadka (vysielaná na určitú vzdialenosť); stála hliadka

A patrol which will be of a strength decided by the commander allotting the task. Its task maybe recce, listening, fighting, or a combination of these. It differs from a recce, fighting, or listening patrol, in that, having taken up its allotted position, it is not free to manoeuvre in the performance of its task without permission. 1963-05-01

Hliadka v sile, ktorú určí veliteľ prideľujúci úlohu; úlohou môže byť prieskum, odpočúvanie, vedenie boja alebo ich kombinácia; odlišuje sa od prieskumnej, bojovej alebo odpočúvajúcej hliadky v tom, že má pridelené stanovište, ktoré nemôže bez povolenia opustiť.

start point; SP / východiskový bod

A well defined point on a route at which a movement of vehicles begins to be under the control of the commander of this movement.

Notes:

1. It is at this point that a column is formed by the successive passing, at an appointed time, of each of its elements.

2. In addition to the principal start point of a column, there may be secondary start points for its different elements. 2010-01-22

Vhodne zvolený bod na trase, v ktorom sa začína presun vozidiel riadený veliteľom presunu.

Poznámky:

1. bod, v ktorom sa formuje kolóna a ktorým prejde v určenom čase každá z jednotiek tvoriacej kolónu.

2. okrem hlavného východiskového bodu kolóny môžu existovať aj pomocné východiskové body pre iné jednotky kolóny.

state „1“ (admitted) – prípustný termín

Preferred term: state of readiness safe.

state „2“ (admitted) – prípustný termín

Preferred term: state of readiness armed.

state of readiness; SOR; readiness state (admitted – prípustný termín) / stupeň pohotovosti

The level of readiness at a given point in time of a unit, formation, weapon system or item of materiel for operations or exercises. 2020-05-13

Úroveň pripravenosti jednotky, formácie, zbraňového systému alebo materiálu na operácie alebo cvičenia v danom časovom okamihu.

state of readiness armed; state 2 (admitted – prípustný termín) / stupeň pohotovosti - úplný

The state of a demolition target in which the demolition charges are in place, the firing and priming circuits are installed and complete, ready for immediate firing. 2016-04-29

Stupeň pohotovosti na ničenie cieľa, pri ktorom sú nálože rozmiestnené a je zriadená roznetová sieť, pričom rozbušky sú vložené do náloží a roznetnice sú zapojené do roznetovej siete, a tým je všetko pripravené na odpálenie.

state of readiness safe; state 1 (admitted – prípustný termín) / stupeň pohotovosti - bezpečný

The state of readiness of a demolition target in which charges are in place and the firing circuit may be in place, but the detonators are not installed and the means of firing are not connected. 2016-04-29

Stupeň pohotovosti na ničenie cieľa, pri ktorom sú nálože rozmiestnené a je zriadená roznetová sieť, ale rozbušky nie sú vložené do náloží a roznetnice nie sú zapojené na roznetovú sieť.

static air temperature / statická teplota vzduchu

The temperature at a point at rest relative to the ambient air. 1980-01-01

Teplota v mieste relatívneho pokoja oproti okolitému vzduchu.

static marking / značka spôsobená statickou elektrinou; statická stopa

Marks on photographic negatives and other imagery caused by unwanted discharges of static electricity. 1974-12-01

Značka na negatíve fotografie alebo inom zobrazení spôsobená nežiadúcim výbojom statickej elektriny.

static test load / statická skúška zaťaženia

In sea operations, twice the safe working load. 1980-07-01

V námorných operáciách dvojnásobok bezpečného pracovného zaťaženia.

station time / doba pripravenosti na let

In air transport operations, the time at which crews, passengers, and cargo are to be on board and ready for the flight. 1981-09-01

Vo vzdušnej preprave čas, v ktorom posádka, cestujúci a náklad sú na palube lietadla pripravení na let.

stay behind force / ponechané sily

A force which is left in position to conduct a specified mission when the remainder of the force withdraws or retires from the area. 1976-08-01

Prvok síl ponechaný v postavení na plnenie špecifickej celkovej úlohy, keď zvyšok z daného priestoru ustúpi alebo z neho odíde.

stepped-up separation / vertikálne členenie

The vertical separation in a formation of aircraft measured from an aircraft ahead upward to the next aircraft behind or in echelon. 1975-11-01

Vertikálne členenie lietadiel v skupine lietadiel.

step-up / odovzdanie riadenia; vystriedanie; dočasné prevzatie

In land operations, a procedure by which control is passed from an organization to an element of that organization which has been sent to a new location in order to maintain continuity of control during relocation(s) of that organization. 1975-11-01

Pri pozemných operáciách postup, pri ktorom riadenie prechádza z organizácie na prvok tejto organizácie, ktorý je vyslaný na nové stanovište, aby sa zachovala kontinuta riadenia počas premiestňovania organizácie.

step-up / odovzdanie riadenia; vystriedanie; dočasné prevzatie

In land operations, the element of an organization which is sent to carry out a step-up procedure. 1975-11-01

Pri pozemných operáciách prvok organizácie vyslaný na dočasné prevzatie velenia.

stereogram / stereogram

A stereoscopic set of photographs or drawings correctly oriented and mounted for stereoscopic viewing. 1969-09-01

Stereoskopický súbor fotografií alebo zobrazení správne orientovaných a upevnených na stereoskopické prehliadanie.

stereoscopic cover / stereoskopické prekrytie

Photographs taken with sufficient overlap to permit complete stereoscopic examinations. 1969-09-01

Fotografie snímané s dostatočným prekrytím na umožnenie úplného stereoskopického videnia.

stereoscopic model / stereoskopický model

The mental impression of an area or object seen as being in three dimensions when viewed stereoscopically on photographs. 1969-09-01

Subjektívny priestorový vnem vyvolaný snímkovou paralaxou, vzniknutý pri stereoskopickom videní objektu akoby trojrozmerne pri prezeraní snímkovej stereoskopickej dvojice stereoskopom (vyhodnocovacím fotogrametrickým prístrojom).

stereoscopic pair / stereoskopický pár

Two photographs with sufficient overlap of detail to make possible stereoscopic examination of an object or an area common to both. 1969-09-01

Dvojice snímok s dostatočným prekrytím na umožnenie stereoskopického videnia objektu alebo priestoru, ktorý je spoločný pre obe snímky.

sterilize / sterilizovať

In naval mine warfare, to permanently render a mine incapable of firing, by means of a device (e.g. sterilizer) within the mine. 1975-11-01

V námornom mínovom boji spôsobenie trvalej neschopnosti míny na odpálenie pomocou zariadenia (napr. sterilizačného zariadenia) v míne.

sterilizer / sterilizačné zariadenie

In mine warfare, a device included in mines to render the mine permanently inoperative on expiration of a predetermined time after laying. 1975-11-01

V námornom mínovom boji zariadenie míny spôsobujúce trvalú neschopnosť míny na odpálenie po uplynutí vopred určeného času po jej položení.

stick / výsadok; zoskoková skupina

A number of paratroopers who jump from one aperture or door of an aircraft during one run over a drop zone. 1982-03-01

Určitý počet výsadkárov, ktorí zoskočia z jedného otvoru alebo dverí lietadla počas jedného preletu nad priestorom vysadenia.

stock control / riadenie - vedenie skladu

Process of maintaining inventory data on the quantity, location, and condition of supplies and equipment due-in, on-hand and due out, to determine quantities of material and equipment available and/or required for issue and to facilitate distribution and management of material. 1968-11-01

Proces udržiavania inventárnych údajov o množstve, umiestnení a stave zásob a výzbroje, ktoré majú byť dodané, k dispozícii alebo vydané zo skladu, na určenie množstva materiálu a výzbroje, ktoré je k dispozícii a/ alebo ktoré treba vydať a na uľahčenie jeho distribúcie a hospodárenia s materiálom.

stockpile to target sequence / sled operácií na dopravu vojenského materiálu zo skladu do cieľa

The order and permutations of events involved in removing a nuclear weapon from storage and assembling, testing, transporting, and delivering it on the target. 1963-05-01

Poradie alebo permutácie udalostí, z ktorých sa skladá presun jadrovej zbrane zo skladu, jej montáž, preskúšanie, preprava a dopravenie na cieľ.

stocks / zásoby na sklade

The quantity of supplies and material on hand ready for use. 1974-02-01

Množstvo zásob a materiálu, ktoré je k dispozícii na okamžité použitie.

STOL aircraft; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: short take-off and landing aircraft.

stop line / čiara zastavenia

In land operations, a selected line on the ground, of tactical significance, on which the guard element of the covering force will halt the enemy and attempt to force him into a deliberate attack. 2018-12-06

V pozemných operáciách čiara taktického významu vymedzená na zemi, na ktorej strážna zložka umiestnených síl zastaví nepriateľa a pokúsi sa prinútiť ho k úmyselnému útoku.

stopway / dojazdová dráha (za koncom pristávacej dráhy)

A defined rectangular area on the ground at the end of a runway in the direction of take-off designated and prepared by the competent authority as a suitable area in which an aircraft can be stopped in the case of an interrupted take-off. It must be capable of supporting aircraft of approximately 23 000 kilogrammes (50,000 lbs). 1981-03-01

Určený pravouhlý priestor na zemi na konci vzletovej a pristávacej dráhy v smere vzletu určený a pripravený zodpovedným orgánom ako vhodný na zastavenie lietadla v prípade prerušeného štartu; musí byť schopný uniesť lietadlo s váhou približne 23 000 kilogramov (50 000 libier).

storage life / životnosť (použiteľnosť) materiálu; doba životnosti skladovaných zásob

The length of time for which an item of supply including explosives, given specific storage conditions, may be expected to remain serviceable and, if relevant, safe. 1981-09-01

Doba, po ktorú možno očakávať, že položka zásob vrátane výbušnín za daných podmienok skladovania zostane prevádzkyschopná a ak je to dôležité aj bezpečná.

STOVL aircraft; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: short take-off and vertical landing aircraft.

stowage diagram / schéma (plán) uloženia - rozmiestnenia (nákladu)

A scaled drawing included in the loading plan of a vessel for each deck or platform showing the exact location of all cargo. 1979-12-01

Nákres v mierke, ktorý je súčasťou plánu naloďovania pre každú palubu alebo plošinu plavidla; znázorňuje presné rozmiestnenie celého nákladu.

straggler / oneskorenec; svojvoľne odlúčený

A ship separated from its convoy by more than 5 nautical miles, through inability to keep up, and unable to rejoin before dark, or over 10 nautical miles from its convoy whether or not it can rejoin before dark. 1979-03-01

Loď, ktorá sa vzdialila od konvoja na viac ako päť námorných míľ v dôsledku neschopnosti udržať sa v ňom a nemožnosti opäť sa k nemu pripojiť pred zotmením; loď, ktorá sa vzdialila na viac ako desať námorných míľ od konvoja bez ohľadu na to, či sa k nemu môže alebo nemôže pripojiť pred zotmením.

straggler / oneskorenec; svojvoľne odlúčený

Any personnel, vehicles, ships or aircraft which, without apparent purpose or assigned mission, become separated from their unit, column or formation. 1979-03-01

Každá osoba, vozidlo, loď alebo lietadlo, ktoré sa bez zjavného dôvodu alebo pridelenia bojovej úlohy oddelia od svojej jednotky, kolóny alebo útvaru.

strategic aeromedical evacuation; StratAE / strategický letecký zdravotnícky odsun; strategická letecká zdravotnícka evakuácia

The intertheatre movement of patients in an air platform under the supervision of medical personnel from the area of operations to medical treatment facilities outside the area of operations or between medical treatment facilities outside the area of operations. 2023-08-31

Presun pacientov leteckými prostriedkami pod dohľadom zdravotníckeho personálu z priestoru operácií do zdravotníckych zariadení mimo priestoru operácií alebo medzi zdravotníckymi zariadeniami mimo priestoru operácií.

strategic air transport operations / operácie strategickej vzdušnej prepravy

The carriage of passengers and cargo between theatres by means of:

a. scheduled service;

b. special flight;

c. air logistic support;

d. aeromedical evacuation. 1969-09-01

Preprava osôb a nákladu medzi bojiskami pomocou:

a. plánovaného letu;

b. špeciálneho letu;

c. vzdušnej logistickej podpory;

d. vzdušného zdravotníckeho odsunu.

strategic air warfare / vojna vedená strategickým letectvom; činnosť strategického letectva

Air operations designed to effect the progressive destruction and disintegration of the enemy's war-making capacity. 1968-11-01

Vzdušné operácie vedené na postupné zničenie a rozklad vojnových schopností nepriateľa.

strategic command; SC / strategické veliteľstvo

The command organization at the highest level of the NATO military command structure. Note: there are two strategic commands, namely, Allied Command Operations and Allied Command Transformation. 2014-01-31

Organizácia velenia na najvyššej úrovni vojenskej štruktúry velenia NATO. Poznámka: Existujú dve strategické veliteľstvá: veliteľstvo spojeneckých operácií a spojenecké veliteľstvo pre transformáciu.

strategic communications; StratCom / strategická komunikácia

In the NATO military context, the integration of communication capabilities and information staff function with other military activities, in order to understand and shape the information environment, in support of NATO strategic aims and objectives. 2017-06-30

Integrácia komunikačných spôsobilostí a informačných aktivít (procesov) s inými vojenskými aktivitami vo vojenskom kontexte NATO, ktorá má za cieľ porozumieť informačnému prostrediu a formovať ho na podporu čiastkových a strategických cieľov NATO.

strategic concentration / strategické sústredenie

The assembly of designated forces in areas from which it is intended that operations of the assembled force shall begin so that they are best disposed to initiate the plan of campaign. 1968-11-01

Zhromaždenie určených síl v priestoroch, z ktorých sústredené sily začnú zamýšľané operácie z čo najlepšieho možného rozostavenia pre začatie plánu ťaženia.

strategic concept / strategická koncepcia

The course of action accepted as a result of the estimate of the strategic situation. It is a statement of what is to be done in broad terms sufficiently flexible to permit its use in framing the military, diplomatic, economic, psychological and other measures which stem from it. 1983-11-01

Priebeh činnosti schválený na základe hodnotenia strategickej situácie. Vyjadrenie v širšom zmysle o tom, čo sa má urobiť a natoľko flexibilné, že je možné ho využiť pri prijímaní vojenských, diplomatických, ekonomických, psychologických a iných opatrení, ktoré z neho vyplývajú.

strategic deployment / strategické nasadenie

The relocation of forces from a national location to a joint operations area, consisting of both national and strategic movements. 2020-04-22

Premiestnenie síl z národného priestoru do priestoru spoločných operácií, ktoré zahŕňa národné, ako aj strategické presuny.

strategic intelligence / strategické spravodajstvo

Intelligence required for the formulation of policy, military planning and the provision of indications and warning, at the national and/or international levels. 2013-10-31

Spravodajstvo potrebné na vytvorenie politických a vojenských plánov a na zabezpečenie výstrahy a varo- vania na národnej a medzinárodnej úrovni.

strategic level / strategická úroveň

The level at which a nation or group of nations determines national or multinational security objectives and deploys national, including military, resources to achieve them. 2008-01-15

Úroveň, na ktorej krajina alebo skupina krajín stanovuje národné alebo medzinárodné bezpečnostné ciele a používa na ich dosiahnutie svoje zdroje vrátane vojenských.

strategic mining / strategické zamínovanie

A long term mining campaign designed to deny the enemy the use of specific sea routes or sea areas. 1975-11-01

Dlhodobá činnosť kladenia mín vykonávaná na zabránenie protivníkovi používať niektoré námorné trasy alebo priestory.

strategic mobility / schopnosť strategickej prepravy; strategická mobilita - pohyblivosť

The capability to move forces and their associated logistics in a timely and effective manner over long distances. This could be between joint operations areas, between regions, or beyond NATO's area of responsibility. 2005-01-17

Schopnosť presúvať ozbrojené sily a ich logistické zabezpečenie rýchlo a účelne na veľké vzdialenosti. Môže to byť medzi spoločnými operačnými oblasťami, regiónmi alebo mimo priestor zodpovednosti NATO.

strategic redeployment / strategické stiahnutie

The relocation of forces from a joint operations area to a national location, consisting of both strategic and national movements. 2020-04-22

Premiestnenie síl z priestoru spoločných operácií do národného priestoru, ktoré zahŕňa národné, ako aj strategické presuny.

strategic transport aircraft / strategické dopravné lietadlo

Aircraft designed primarily for the carriage of personnel and/or cargo over long distances. 1969-09-01

Lietadlo určené najmä na prepravu osôb a nákladu na veľké vzdialenosti.

strategic warning / strategická výstraha

A notification that hostilities may be imminent. This notification may occur at any time prior to the initiation of hostilities. 1992-10-01

Oznámenie o bezprostrednej hrozbe nepriateľských vojenských akcií; môže sa vyskytnúť kedykoľvek pred začiatkom nepriateľských vojenských akcií.

stream take-off / skupinový vzlet

Aircraft taking off in trail/column formation. 1965-06-01

Lietadlá štartujúce v prúdovej/ radovej formácii.

strike / úder

An attack that is intended to inflict damage on, seize, or destroy an objective. 2023-09-28

Útok s úmyslom poškodiť cieľ, ovládnuť ho alebo zničiť.

strike force / úderné sily

A force committed to conduct a decisive attack.

Note: The force normally comprises the maximum combat power available to the commander at the time of the attack. 2020-04-22

Sily určené na vykonanie rozhodujúceho útoku.

Poznámka: Tieto sily obvykle disponujú maximálnou bojovou silou, ktorá je veliteľovi v čase útoku k dispozícii.

strike photography / fotografie útoku

Air photographs taken during an air strike. 1971-04-01

Letecké snímky vytvorené počas leteckého útoku.

strip marker / značka mínového pása

In land mine warfare, a marker, natural, artificial, or specially installed, located at the start and finish of a mine strip. 1981-03-01

V pozemnom mínovom boji prírodná, umelá alebo špeciálne inštalovaná značka umiestnená na začiatku a na konci mínového pása.

strip plot / snímané pásmo; mapa trasy (úzky pás mapy zachytávajúci terén, nad ktorým letelo lietadlo)

A portion of a map or overlay on which a number of photographs taken along a track is delineated without defining the outlines of individual prints. 1969-09-01

Časť mapy alebo priesvitky, na ktorej sa zobrazí určitý počet fotografií urobených počas letu bez určenia obrysov jednotlivých snímok.

strip search / prehľadávanie pása - pruhu

Reconnaissance along a straight line between two given reference points. 1981-03-01

Prieskum pozdĺž priamej čiary medzi dvoma referenčnými bodmi.

strong point / oporný bod

A key point in a defensive position, usually strongly fortified and heavily armed with automatic weapons, around which other positions are grouped for its protection. 1996-11-20

Kľúčový bod v obrannom postavení, zvyčajne dobre opevnený a vyzbrojený automatickými zbraňami, okolo ktorého sú rozmiestnené ďalšie postavenia na jeho ochranu.

sub-assembly / montážna podskupina

In logistics, a portion of an assembly, consisting of two or more parts, that can be provisioned and replaced as an entity. 1992-10-01

V logistike časť montážnej skupiny zložená z dvoch alebo viacerých dielcov, ktorá sa nakupuje a vymieňa ako celok.

submarine action area; SAA / oblasť činnosti ponoriek

A waterspace management area that contains one or more friendly submarines which are the only units that may use antisubmarine weapons within that area. 2010-01-22

Riadená oblasť na mori, v ktorej pôsobí jedna vlastná ponorka alebo viac vlastných ponoriek, ktoré sú ako jediné v tejto oblasti oprávnené používať protiponorkové zbrane.

submarine base / ponorková základňa

A base providing logistic support for submarines. 1968-11-01

Základňa poskytujúca ponorkám logistickú podporu.

submarine exercise area coordinator; SEAC / koordinátor cvičnej ponorkovej oblasti; koordinátor priestoru na výcvik ponoriek

An authority who publishes permanently established national submarine exercise areas and lanes which have been agreed to by the nations concerned. 1983-11-01

Orgán zverejňujúci trvalo vytvorené národné priestory a trasy vyhradené na cvičenia ponoriek, s ktorými súhlasili zainteresované krajiny.

submarine haven / priestor vyhradený pre nebojovú činnosť ponoriek

A specified sea area for submarine operations including:

a. a submarine sanctuary announced by the area, fleet or equivalent commander;

b. an area reserved for submarine operations and training in non-combat zones; and

c. a moving area established by a submarine notice surrounding one or more submarines in transit, extending a designated number of nautical miles ahead, astern and on each side of the planned track position of the submarine(s). 1996-07-16

Vyčlenená námorná oblasť pre činnosť ponoriek; zahŕňa:

a) priestor zakotvenia ponoriek oznámený veliteľom priestoru, flotily alebo iného zodpovedajúceho stupňa;

b) priestor vyčlenený na ponorkové operácie a výcvik ponoriek v nebojovej zóne;

c) oblasť pohybu, vytvorenú oznámením o ponorkách, ktorá obklopuje jednu alebo viac ponoriek pri presune a predstavuje určený počet námorných míľ vpredu, vzadu a po oboch stranách plánovaného umiestnenia trasy ponorky/ ponoriek.

submarine locator acoustic beacon / akustický maják na vyhľadávanie ponoriek

An electronic device, used by submarines in distress, for emitting a repetitive sonic pulse underwater. 1988-02-01

Elektronické zariadenie používané ponorkami v núdzi na vysielanie opakovaných zvukových impulzov pod vodou.

submarine movement advisory authority; SMAA / poradný orgán pre pohyb ponoriek

The authority who monitors movements of submarines and ships operating variable depth sonar or towed arrays within his area of responsibility and advises the submarine operating authorities and, if necessary, units concerned, of possible mutual interference. 1984-06-01

Orgán sledujúci plavbu ponoriek a lodí používajúcich hĺbkové sonarové zariadenia alebo ťahané polia v oblasti, za ktorú zodpovedá a poskytuje rady orgánom operačného riadenia ponoriek a jednotkám v prípade výskytu vzájomného rušenia.

submarine notice; SUBNOTE / oznámenie pre ponorku

A message report originated by a submarine operating authority providing operational and movement instructions for submarines in peace and war, including transit and patrol area information. 1983-11-01

Správa vydaná operačným orgánom ponorkového loďstva poskytujúca operačné smernice a plány o plavbe pre ponorky v čase mieru a vojny, vrátane informací o preprave a hliadkách.

submarine operating authority; SUBOPAUTH / operačný veliteľ ponorkového loďstva

The naval commander exercising operational control of submarines. 1983-11-01

Námorný veliteľ vyknávajúci operačné riadenie ponoriek.

submarine patrol area; SPA / oblasť hliadkovania ponoriek

A stationary area established to allow submarine operations unimpeded by submerged mutual interference. 2018-03-29

Stála oblasť vytvorená na umožnenie vykonávania ponorkových operácií bez vzájomného rušenia pri ponorení.

submunition / submunícia

Any munition that, to perform its task, separates from a parent munition. 1985-11-01

Munícia, ktorá sa na vykonanie svojej úlohy oddeľuje od nosnej munície.

subordinate-level plan / plán na nižšom stupni

A plan developed by a subordinate command and approved by the next superior level of command once the relevant strategic command-level plan has been approved by the initiating authority. 2001-10-01

Plán vypracovaný podriadeným veliteľstvom a schválený nasledujúcim vyšším stupňom velenia po schválení príslušného plánu na strategickom stupni velenia oprávneným veliteľstvom.

subsidiary landing / pomocné vylodenie

In an amphibious operation, a landing usually made outside the designated landing area, the purpose of which is to support the main landing. 1980-07-01

V obojživelných operáciách vylodenie zvyčajne mimo vyznačenej vyloďovacej oblasti na podporu hlavného vylodenia.

subversion / podvratná činnosť

Action or a coordinated set of actions of any nature intended to weaken the military, economic or political strength of an established authority by undermining the morale, loyalty or reliability of its members. 2015-08-14

Aktivita alebo koordinované aktivity rôznej povahy uskutočňované s cieľom oslabiť vojenskú, ekonomickú alebo politickú silu ustanovenej autority podkopávaním morálky, lojality alebo spoľahlivosti jej príslušníkov.

superimposed / navýšená paľba podľa vydaného nariadenia

A term used in fire planning to indicate that an artillery unit is augmenting fire on a target and its fire may be lifted from that target by the authority implicit in its fire support role. 1974-08-01

Termín používaný pri plánovaní paľby na označenie, že delostrelecká jednotka vedie prídavnú paľbu na cieľ a jej paľbu môže z tohto cieľa presunúť oprávnená osoba v súlade s jej úlohou zabezpečenia podpornej paľby.

superiority in the electromagnetic spectrum; SEMS; electromagnetic spectrum superiority (admitted) – prípustný termín; EMS superiority (admitted) – prípustný termín / prevaha v oblasti elektromagnetického spektra

The degree of dominance in the electromagnetic environment that permits forces to successfully conduct electromagnetic operations at the time, place and parameters of their choosing, while denying the same to the adversary. 2021-10-18

Stupeň prevahy v elektromagnetickom prostredí, ktorý umožňuje silám úspešne vykonávať elektromagnetické operácie v čase, mieste a parametroch podľa vlastného výberu, pričom to isté nedovolí protivníkovi.

supervised route / sledovaná cesta

In road traffic, a roadway over which limited control is exercised by means of traffic control posts, traffic patrols or both. Movement credit is required for its use by a column of vehicles or a vehicle of exceptional size or weight. 2000-05-09

V cestnej doprave cesta, na ktorej sa vykonáva riadenie v obmedzenom rozsahu vytvorením stanovíšť na riadenie premávky, dopravnými hliadkami alebo oboma spôsobmi; na presun kolóny alebo jednotlivého vozidla s nadrozmerným nákladom alebo prekročenou povolenou záťažou po tejto ceste sa vyžaduje povolenie.

supplementary facilities / doplnkové zariadenia

Facilities required at a particular location to provide a specified minimum of support for reinforcing forces, which exceed the facilities required to support in-place forces. 1994-11-01

Zariadenie požadované na poskytnutie minimálneho zabezpečenia miestnych síl na určenom mieste prevyšujúceho požadované zabezpečenie miestnych síl.

supplies / zásoby; materiál

All material and items used in the equipment, support and maintenance of military forces. 1986-11-01

Všetok materiál a súčiastky používané v zariadeniach na podporu a údržbu ozbrojených síl.

supplying ship; delivering ship / zásobovacia loď

The ship in a replenishment unit that provides the personnel and/or supplies to be transferred. 1981-09-01

Loď zásobovacej jednotky zabezpečujúca prepravu osôb alebo zásob.

supply management (admitted) – prípustný termín

Preferred term: inventory control.

support / podpora; zabezpečenie

The action of a force, or portion thereof, which aids, protects, complements, or sustains any other force. 1968-11-01

Činnosť síl alebo ich častí, ktoré pomáhajú, chránia, dopĺňajú alebo podporujú iné sily.

support area / priestor udržiavania; priestor podpory

A designated area in which combat services support elements and some staff elements are located to support a unit. 2019-06-05

Určený priestor, v ktorom sú rozmiestnené prvky bojového zabezpečenia a niektoré prvky štábu na podporu jednotky/zväzku.

support by fire; v. / podporovať paľbou

To engage the enemy by direct fire in support of another manoeuvring force. 2018-12-06

Napadnúť nepriateľa priamou paľbou na podporu ďalších manévrujúcich síl.

supported commander / veliteľ podporovanej jednotky

A commander having primary responsibility for all aspects of a task assigned by a higher NATO military authority and who receives forces or other support from one or more supporting commanders. 2000-10-04

Veliteľ majúci hlavnú zodpovednosť za všetky aspekty úlohy, ktoré mu uložil vyšší vojenský orgán NATO a ktorý prijíma sily a iné formy podpory od jedného alebo viacerých zabezpečujúcich veliteľov.

supporting arms coordination centre (admitted) – prípustný termín

Preferred term: fire support coordination centre.

supporting attack / podporný útok

An offensive operation carried o ut in conjunction with a main attack and designed to achieve one or more of the following:

a. deceive the enemy;

b. destroy or pin down enemy forces which could interfere with the main attack;

c. control ground whose occupation by the enemy will hinder the main attack; or

d. force the enemy to commit reserves prematurely or in an indecisive area. 1983-11-11

Útok vykonávaný v súčinnosti s hlavným útokom, určený na dosiahnutie jedného z nasledujúcich cieľov:

a. oklamať nepriateľa;

b. zničiť alebo pútať sily nepriateľa, ktoré by mohli brániť hlavnému útoku;

c. kontrolovať územie, ktorého obsadenie nepriateľom by bránilo hlavnému útoku;

d. prinútiť nepriateľa nasadiť zálohy predčasne alebo na vedľajšom smere.

supporting commander / veliteľ podpornej jednotky

A commander who provides a supported commander with forces or other support and/or who develops a supporting plan. 2000-10-04

Veliteľ poskytujúci podporovanému veliteľovi vojenskú pomoc alebo iný druh podpory alebo spracúva plán takejto podpory.

supporting fire / podporná paľba

Fire delivered by supporting units to assist or protect a unit in combat. 1968-11-01

Paľba vedená jednotkami palebnej podpory na ochranu bojových jednotiek.

supporting operations / podporné operácie

In amphibious operations, those operations conducted by forces other than those assigned to the amphibious task force. They are ordered by higher authority at the request of the amphibious task force commander and normally are conducted outside the area for which the amphibious task force commander is responsible at the time of their execution. 1982-03-01

Obojživelné operácie vykonávané inými silami, ako sú sily, ktoré boli pridelené obojživelnému úlohovému zoskupeniu; nariaďuje ich vyšší veliteľ na žiadosť veliteľa obojživelného úlohového zoskupenia a zvyčajne sa vykonávajú mimo priestor, za ktorý zodpovedá veliteľ obojživelného úlohového zoskupenia v čase ich vykonávania.

support plan; SUPPLAN / podporný plán

A plan for an activity or subject area that supports an operation outlined in a main plan. 2020-04-22

Plán pre činnosť alebo funkčnú oblasť na podporu operácie opísanej v hlavnom pláne.

suppression / umlčanie

A temporary degradation by an opposing force of the performance of a weapons system below the level needed to fulfil its mission objectives. 2018-12-06

Dočasné zníženie výkonu zbraňového systému silami nepriateľa pod úroveň potrebnú na splnenie jeho celkovej úlohy.

suppression of enemy air defences; SEAD / umlčanie protivzdušnej obrany nepriateľa

Set of activities that neutralize, temporarily degrade, or destroy enemy surface-based air defences by a destructive and/or disruptive means, and contribute to freedom of manoeuvre for friendly forces in the battlespace. 2014-08-01

Súbor činností na neutralizáciu, dočasné zníženie účinnosti alebo zničenie povrchovej protivzdušnej obrany nepriateľa ničivými alebo rušiacimi prostriedkami, ktoré prispievajú k slobode/ voľnosti manévrovania vlastných síl v priestore bojiska

Supreme Allied Commander Europe; SACEUR / hlavný veliteľ spojeneckých síl v Európe

The NATO strategic commander commanding Allied Command Operations and responsible for the planning and execution of NATO operations. 2014-01-31

Strategický veliteľ NATO veliaci Spojeneckému veliteľstvu pre operácie a zodpovedajúci za plánovanie a vykonanie operácií NATO. 2014-01-31

Supreme Allied Commander Transformation; SACT / hlavný veliteľ spojeneckých síl pre transformáciu

The NATO strategic commander commanding Allied Command Transformation and responsible for the transformation of NATO military capabilities over the full range of Alliance military missions. 2014-01-31

Strategický veliteľ NATO veliaci spojeneckému veliteľstvu pre transformáciu a zodpovedajúci za transformáciu vojenských spôsobilostí NATO v celom rozsahu vojenských úloh Aliance.

surface burst (admitted) – prípustný termín

Preferred term: surface nuclear burst.

surface code (admitted) – prípustný termín

Preferred term: panel code.

surface nuclear burst; surface burst (admitted – prípustný termín) / povrchový jadrový výbuch

A nuclear burst that occurs within the atmosphere at a height such that the fireball is in contact with the earth's surface and consequently produces fallout. 2016-04-13

Jadrový výbuch uskutočnený v atmosfére v takej výške, aby ohnivá guľa výbuchu bola v kontakte so zemským povrchom a následne vyprodukovala rádioaktívny spad.

surface-to-air missile; SAM / protilietadlová riadená strela

A surface-launched missile for use against air targets. 2019-03-20

Riadená strela s vlastným pohonom odpálená z povrchu zeme proti vzdušným cieľom.

surface-to-surface missile; SSM / riadená strela povrch-povrch

A surface-launched missile for use against surface targets. 2019-05-31

Riadená strela s vlastným pohonom odpálená z povrchu zeme proti povrchovým cieľom.

surface zero; SZ (obsolete) – zastaraný termín

Preferred term: ground zero.

surf zone / príbojová zóna

The sea area from where waves start to break up, to the waterline. 2002-10-14

Oblasť na mori, od ktorej se vlny začínajú lámať smerom k pobrežnej čiare.

surveillance / sledovanie

The systematic observation across all domains, places, persons or objects by visual, electronic, photographic or other means. 2020-07-31

Systematické pozorovanie všetkých druhov operačných prostredí, miest, osôb alebo objektov vizuálnymi, elektronickými, fotografickými alebo inými prostriedkami.

survivability / schopnosť prežitia

The ability of an entity to endure throughout adverse conditions.

Note(s): 1. Critical elements of survivability are the ability to avoid exposure to adverse conditions combined with the ability to withstand the effects of these conditions. 2. External threats and hazards are considered adverse conditions. 2022-02-16

Schopnosť subjektu vydržať v nepriaznivých podmienkach.

Poznámka:

1. Rozhodujúcimi prvkami schopnosti prežitia je schopnosť vyhnúť sa vystaveniu nepriaznivým podmienkam a schopnosť odolávať účinkom týchto podmienok.

2. Vonkajšie hrozby a nebezpečenstvá sa považujú za nepriaznivé podmienky.

susceptibility / náchylnosť; citlivosť; schopnosť reakcie

The vulnerability of a target audience to particular forms of psychological operations approach. 1976-12-01

Negatívna ovplyvniteľnosť cieľovej skupiny obyvateľstva rôznymi formami psychologických operácií.

suspect / podozrivý (objekt)

In identification, the designation given to a track, object or entity whose characteristics, behaviour or origin indicate that it is a potential threat to friendly forces. 2012-01-30

V oblasti identifikácie výraz priradený stope, objektu alebo entite, ktorých charakteristiky, správanie alebo pôvod indikujú, že predstavujú pre vlastné sily potenciálnu hrozbu.

suspension equipment / podvesné zariadenia

All aircraft devices such as racks, adapters, missile launchers, pylons, used for carriage, employment and jettison of aircraft stores. 1981-03-01

Zariadenia lietadiel, ako sú závesy, adaptéry, odpaľovacie zariadenia riadených striel, pylóny používané na zavesenie, nesenie a zhadzovanie nákladu z lietadla.

suspension strop / závesné lano

A length of webbing or wire rope between the helicopters and cargo sling. 1969-09-01

Dĺžka popruhu alebo drôteného lana medzi vrtuľníkom a závesnou slučkou nákladu.

sustainability / udržateľnosť bojovej činnosti

The ability of a force to maintain the necessary level of combat power for the duration required to achieve its objectives. 1989-02-01

Schopnosť jednotky udržať nevyhnutnú úroveň bojovej sily v čase potrebnom na dosiahnutie jej cieľov.

sustained attrition minefield / udržované mínové pole

In naval mine warfare, a minefield which is replenished to maintain its danger to the enemy in the face of counter-measures. 1975-11-01

V námornom mínovom boji mínové pole, ktoré sa dopĺňa na udržanie jeho schopnosti ohrozovať nepriateľa napriek jeho protiopatreniam.

sustained rate of fire / nepretržitá (súvislá) rýchlosť streľby

Actual rate of fire that a weapon can continue to deliver for an indefinite length of time without seriously overheating. 1973-08-01

Skutočná rýchlosť paľby, ktorú môže viesť zbraň nepretržite bez možnosti prehriata.

sustaining stocks / udržiavacie sklady

Stocks to support the execution of approved operational plans beyond the initial predetermined period covered by basic stocks until resupply is available for support of continued operations. 1988-02-01

Sklady na podporu vykonania schválených operačných plánov, po počiatočnom vopred určenom časovom období zabezpečovanom základnými skladmi, do obnovenia zásobovania na zabezpečenie následných operácií.

sustainment / udržiavanie

The provision of personnel, logistics, medical support, military engineering support, finance and contract support necessary for Alliance operations and missions. 2021-11-19

Poskytovanie personálu, logistiky, zdravotníckeho zabezpečenia, ženijnej podpory, finančných zdrojov a zmluvnej podpory potrebných na operácie a misie aliancie.

sweeper track (admitted) – prípustný termín

Preferred term: hunter track.

sweep jamming / rušenie rozmietaním

A narrow band of jamming that is swept back and forth over a relatively wide operating band of frequencies. 1973-08-01

Úzkopásmový rušiaci signál, rozmietaný v relatívne širokom frekvenčnom rozsahu.

swept path / odmínovaná trasa

In naval mine warfare, the width of the lane swept by the mechanical sweep at all depths less than the sweep depth. 1977-03-01

V námornom mínovom boji šírka mechanicky odmínovanej trasy vo všetkých hĺbkach menších ako je hĺbka odmínovania.

switch horn / spínací hrot (tykadlo)

In naval mine warfare, a switch in a mine operated by a projecting spike. 1976-08-01

V námornom mínovom boji spínač v míne ovládaný vystupujúcim hrotom.

synchronous sights; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: tachometric sights.

synthetic exercise; SYNEX / simulované cvičenie

An exercise in which enemy and/or friendly forces are generated, displayed and moved by electronic or other means on simulators, radar scopes or other training devices. 1983-11-01

Cvičenie, v ktorom sú nepriateľské a/ alebo vlastné sily vytvárané, zobrazované a presúvané elektronickými alebo inými prostriedkami na simulátoroch, rádiolokačných obrazovkách alebo iných výcvikových zariadeniach.

T

table of organization and equipment; TO&E; establishment (admitted) – prípustný termín; TOE (admitted) – prípustný termín / tabuľky počtov vojenskej jednotky

A document setting out the mission and statements of functions as well as the authorized numbers of personnel and/or amount of major equipment in an organization. 2015-08-14

Dokument určujúci úlohy a prehľad jednotlivých funkcií a schválené počty personálu a/alebo hlavných druhov výzbroje, techniky a materiálu príslušnej organizácie.

taboo frequency / zakázaná frekvencia

A friendly frequency on which jamming or other intentional inteference is prohibited. 1995-05-02

Vlastná frekvencia, na ktorej je zakázané rušenie alebo iná zámerná interferencia.

tachometric sights; synchronous sights (admitted) – prípustný termín / synchrónny zameriavač

Sighting system which automatically release the bomb at the correct bombing angle by maintaining the sight line on the target, thus determining the speed relative to the target and in some cases the track through the target. 1976-12-01

Tachometrické (synchrónne) zameriavače - zameriavacie systémy, ktoré automaticky uvoľnia bombu pod správnym uhlom bombardovania pri stálom zameraní na cieľ, určujú rýchlosť lietadla vzhľadom na cieľ a v niektorých prípadoch udávajú dráhu naprieč cieľom.

tactical aeromedical evacuation; TacAE / taktický letecký zdravotnícky odsun; taktická letecká zdravotnícka evakuácia

The intratheatre movement of patients in an air platform with medical personnel between medical treatment facilities. 2023-08-31

Presun pacientov v rámci dejiska operácie leteckými prostriedkami so zdravotníckym personálom medzi zdravotníckymi zariadeniami.

tactical air control centre; TACC / stredisko riadenia leteckej podpory

The principal air operations installation, which may be land or ship based, from which all aircraft and air warning functions of tactical air operations are controlled. 2024-04-26

Hlavné centrum pre vzdušné operácie, ktoré môže byť umiestnené na zemi alebo na lodi, z ktorého sa riadia všetky lietadlá a úlohy vzdušnej výstrahy v taktických vzdušných operáciách.

tactical air controller / riadiaci leteckého operačného strediska

The officer in charge of all operations of the tactical air control centre. He is responsible to the tactical air commander for the control of all aircraft and air warning facilities within his area of responsibility. 1968-11-01

Dôstojník zodpovedajúci za celkovú činnosť strediska riadenia leteckej podpory; zodpovedá veliteľovi taktického letectva za riadenie všetkých lietadiel a zariadení ohlasovacej služby v rámci oblasti svojej zodpovednosti.

tactical air control party; TACP / skupina taktického riadenia letectva

An air liaison element that supports ground manoeuvre units and whose primary role is the planning, requesting, and coordinating of close air support. 2024-04-26

Styčný prvok vzdušných síl podporujúci manévrujúce pozemné sily, ktorého primárnou úlohou je plánovanie, vyžadovanie a koordinovanie priamej leteckej podpory.

tactical air control system (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: theatre air control system.

tactical air doctrine / taktická doktrína vzdušných síl

Fundamental principles designed to provide guidance for the employment of air power in tactical air operations to attain established objectives. 1980-11-01

Základné princípy vyjadrené v smernici na využívanie vzdušných síl pri taktickej činnosti letectva na dosiahnutie určených cieľov.

tactical air force / taktické letectvo

An air force charged with carrying out tactical air operations in coordination with ground or naval forces. 1968-11-01

Vzdušné sily poverené vykonávaním bojovej činnosti taktického letectva v súčinnosti s pozemnými alebo námornými silami.

tactical air navigation; TACAN / taktická letecká navigácia

An ultra-high frequency electronic air navigation system, able to provide continuous bearing and slant range to a selected station. The term is derived from tactical air navigation. 1974-02-01

Elektronický letecký navigačný systém pracujúci na ultra krátkych vlnách (UKV), schopný poskytovať nepretržite smer a šikmú vzdialenosť k vybratej stanici; skrátený termín odvodený od TACtical Air Navigation.

tactical air operation / bojová činnosť taktického letectva

The employment of air power in coordination with ground or naval forces to:

a. attain and maintain air superiority;

b. prevent movement of enemy forces into and within the combat zone and to seek out and destroy these forces and their supporting installations; and

c. assist ground or naval forces in achieving their objectives by combined and/or joint operations. 4/10/2000

Použitie vzdušných síl v súčinnosti s pozemnými alebo námornými silami na:

a. získanie a udržanie vzdušnej nadvlády;

b. zabránenie presunu nepriateľských síl do priestoru bojovej činnosti a v rámci neho, ich vyhľadávanie a ničenie spolu s podpornými a zabezpečovacími prvkami;

c. pomoc pozemným alebo námorným silám pri plnení ich cieľov kombinovanými alebo spoločnými operáciami.

tactical air support / taktická letecká podpora

Air operations carried out in coordination with surface force and which directly assist land or maritime operations. 1973-07-01

Letecké operácie vykonávané v súčinnosti s hladinovými námornými silami na poskytnutie priamej pomoci pri pozemných a námorných operáciách.

tactical air transport operations / taktická vzdušná preprava

The carriage of passengers and cargo within a theatre by means of:

a. airborne operations; parachute assault, helicopterborne assault, air landing;

b. air logistic support;

c. special missions;

d. aeromedical evacuation missions. 1968-11-01

Preprava osôb a materiálu v rámci bojiska:

a. vzdušnými operáciami, výsadkom, vysadením vrtuľníkom, pristátím lietadla;

b. leteckou logistickou podporou;

c. plnením špeciálnych úloh;

d. leteckým zdravotníckym odsunom.

tactical call sign / taktický volací znak

A call sign which identifies a tactical command or tactical communication facility. 1968-11-01

Volací znak, ktorý identifikuje taktické veliteľstvo alebo taktické komunikačné zariadenie.

tactical command; TACOM / taktické velenie

The authority delegated to a commander to assign tasks to forces under their command for the accomplishment of the mission assigned by higher authority, and to retain or delegate tactical control of units. 2021-10-18

Právomoc delegovaná na veliteľa prideľovať silám pod jeho velením úlohy na splnenie celkovej úlohy pridelenej nadriadeným veliteľom a ponechať si alebo delegovať taktické riadenie jednotiek.

tactical concept / taktická koncepcia

A statement, in broad outline, which provides a common basis for future development of tactical doctrine. 1976-08-01

Všeobecne vyjadrené ustanovenie poskytujúce spoločnú základňu pre budúci rozvoj zásad vedenia boja na taktickej úrovni.

tactical control; TACON / taktické riadenie

The detailed and, usually, local direction and control of movements or manoeuvres necessary to accomplish missions or tasks assigned. 2021-10-18

Podrobné a zvyčajne miestne usmerňovanie a riadenie presunov alebo manévrov potrebných na splnenie pridelených celkových úloh alebo úloh.

tactical intelligence / taktické spravodajstvo

Intelligence required for the planning and execution of operations at the tactical level. 2013-10-31

Spravodajstvo potrebné na plánovanie a vedenie operácií na taktickom stupni.

tactical level / taktická úroveň

The level at which activities, battles and engagements are planned and executed to accomplish military objectives assigned to tactical formations and units. 2008-01-15

Úroveň, na ktorej sa plánujú a vykonávajú aktivity, bitky a boje na splnenie vojenských cieľov pridelených taktickým zväzkom a jednotkám.

tactical locality / záujmový priestor na taktickej úrovni

An area of terrain which, because of its location or features, possesses a tactical significance in the particular circumstances existing at a particular time. 1968-11-01

Oblasť terénu, ktorá pre svoje umiestnenie alebo vlastnosti je takticky významná v daných podmienkach a čase.

tactical minefield / taktické mínové pole

A minefield which is part of a formation obstacle plan and is laid to delay, channel or break up an enemy advance. 1980-07-01

Mínové pole, ktoré je súčasťou plánu zátarás. Zriaďuje sa na zdržanie, usmernenie alebo zastavenie postupu nepriateľa.

tactical mining / taktické mínovanie; mínovanie na taktickej úrovni

In naval mine warfare, mining designed to influence a specific operation or to counter a known or presumed tactical aim of the enemy. Implicit in tactical mining is a limited period of effectiveness of the minefield. 1976-12-01

V námornom mínovom boji kladenie mín na ovplyvnenie konkrétnej operácie alebo pôsobenie proti známemu alebo predpokladanému taktickému zámeru nepriateľa; z taktického mínovania vyplýva obmedzený čas účinnosti mínového poľa.

tactical mobility / taktická mobilita

The ability to move rapidly from one part of the battlefield to another, relative to the enemy. 2018-12-06

Schopnosť rýchleho presunu z jednej časti bojiska do inej vo vzťahu k nepriateľovi.

tactical questioning; TQ / taktické vypočúvanie

The act of obtaining information from captured persons, the value of which would deteriorate or be lost altogether if the questioning was delayed until a trained human intelligence interrogator could be made available. 2022-10-21

Úkon získavania informácií od zajatých osôb, ktorých hodnota by sa zhoršila alebo úplne stratila, ak by sa výsluch oddialil, kým by nebol k dispozícii vyškolený vyšetrovateľ spravodajstva z ľudských zdrojov.

tactical range / taktická strelnica (výcvikový priestor pre bojové streľby)

A range in which realistic targets are in use and a certain freedom of manoeuvre is allowed. 1982-03-01

Strelnica, na ktorej sa používajú realistické ciele a je dovolená určitá sloboda/ voľnosť manévrovania

tactical security / taktická bezpečnosť; utajovanie na taktickej úrovni

In operations, the measures necessary to deny information to the enemy and to ensure that a force retains its freedom of action and is warned or protected against an unexpected encounter with the enemy or an attack. 1991-11-01

Opatrenia vykonávané pri operáciách na zabránenie prístupu nepriateľa k informáciám, udržanie slobody/ voľnosti manévrovania síl a ich včasné varovanie alebo ochranu pred neočakávaným stretnutím s nepriateľom alebo pred jeho útokom

tactical sub-concept / čiastková koncepcia na taktickej úrovni

A statement, in broad outline, for a specific field of military capability within a tactical concept which provides a common basis both for equipment and weapon system development and for future development of tactical doctrine. 1983-01-01

Všeobecné ustanovenie pre špecifickú oblasť vojenských schopností v rámci taktickej koncepcie poskytujúce spoločnú základňu pre rozvoj výzbroje a zbraňových systémov a pre budúci vývoj spôsobov vedenia boja na taktickej úrovni.

tactical track / taktické sledovanie

The representation of a moving object in terms of its position, course, velocity and general characteristics. The information is usually correlated from different sources. 1996-01-09

Vyjadrenie o pohybujúcom sa objekte s uvedením jeho polohy, smeru, rýchlosti a ďalších všeobecne platných charakteristík. Informácie sú zvyčajne vo vzájomnom vzťahu s informáciami z rôznych zdrojov.

tactical transport aircraft / dopravné lietadlo s taktickým doletom

Aircraft designed primarily for the carriage of personnel and/or cargo over short or medium distances. 1969-09-01

Lietadlo určené hlavne na prepravu osôb a nákladu na krátke alebo stredné vzdialenosti.

tactical warning / varovanie vojsk na taktickej úrovni

A notification that a local enemy attack is imminent. This notification may occur at any time from the indication of a probable attack until just prior to the target being struck or engaged. 1974-02-01

Oznámenie o bezprostredne hroziacom miestnom nepriateľskom útoku. Toto oznámenie sa môže vyhlásiť kedykoľvek v čase od predzvesti vykonania pravdepodobného útoku až do okamihu bezprostredne pred zasiahnutím alebo napadnutím cieľa.

tail hook (admitted) – prípustný termín

Related term: aircraft arresting hook.

takedown / vynútená lodná prehliadka

The insertion of specially trained forces onto a vessel to compel the master to submit to a search by a boarding party. 2002-10-14

Vysadenie špeciálne vycvičených síl na plavidlo na donútenie kapitána povoliť vykonanie prehliadky plavidla.

tan alt; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: shadow factor.

target; Tgt / cieľ; objekt

In artillery and naval fire support, a term indicating that the target has been hit. 2006-01-06

V delostreleckej a námornej delostreleckej podpore termín označujúci zasiahnutie cieľa.

target; Tgt / cieľ; objekt

In artillery, an area designated and numbered for future firing. 2006-01-06

V delostrelectve oblasť, určená a číselne označená na budúce vedenie paľby.

target / objekt spravodajského záujmu

In intelligence usage, a country, area, installation, agency or person against which intelligence activities are directed. 2006-01-06

Vo vojenskom spravodajstve termín používaný na označenie krajiny, priestoru, zariadenia, inštitúcie alebo osoby, proti ktorým je zameraná spravodajská činnosť.

target; Tgt / cieľ

An area, infrastructure, object, audience or organization against which activities can be directed to create desired effects. 2022-07-18

Priestor, infraštruktúra, objekt, zúčastnená verejnosť alebo organizácia, proti ktorým možno nasmerovať aktivity s cieľom dosiahnuť požadovaný účinok.

target acquisition / zisťovanie cieľa

The detection, identification, and location of a target in sufficient detail to permit the effective employment of weapons. 1971-09-01

Zistenie, identifikácia a určenie polohy cieľa s takou presnosťou, ktorá umožní účinné použitie zbraní.

target allocation / pridelenie cieľa

In air defence, the process, following weapon assignment, of allocating a particular target or area to a specific surface-to-air missile unit or interceptor aircraft. 1974-09-01

V protivzdušnej obrane proces (po stanovení zbrane) pridelenia konkrétneho cieľa alebo oblasti príslušnej jednotke s protilietadlovými riadenými strelami zem - vzduch alebo prepadovému stíhaciemu lietadlu.

target analysis / analýza cieľov

An examination of potential targets to determine military importance, priority of attack, and weapons required to obtain a desired level of damage or casualties. 1965-05-01

Preskúmanie potenciálnych cieľov na určenie ich vojenskej dôležitosti, priority útoku a zbraní požadovaných na získanie žiadúcej úrovne ich poškodenia alebo strát životov.

target approach point; initial point; (admitted) – prípustný termín; IP (admitted) – prípustný termín / bod priblíženia k priestoru vysadenia

In air transport operations, a navigational check-point over which the final turn into the drop zone/landing zone is made. 1966-06-01

Pri operáciách vzdušnej prepravy kontrolný navigačný bod, nad ktorým sa vykoná posledná zatáčka pred príletom do priestoru vysadenia alebo pristátia výsadku.

target audience analysis; TAA / analýza cieľovej zúčastnenej verejnosti

The focused examination of targeted audiences to create desired effects. 2022-07-18

Cielené skúmanie cieľovej zúčastnenej verejnosti na vyvolanie požadovaných výsledkov.

target complex / komplex cieľov

A geographically integrated series of target concentrations. 1968-11-01

Koncentrácia geograficky integrovanej skupiny cieľov.

target concentration / sústredenie cieľov; nahromadenie cieľov

A grouping of geographically proximate targets. 1974-02-01

Zoskupenie geograficky blízkych cieľov.

target date / dátum vykonania

The date on which it is desired that an action be accomplished or initiated. 2015-08-14

Dátum, v ktorom sa požaduje vykonanie alebo začatie činnosti (akcie).

target description; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: description of target. 1975-11-01

target designation / označenie cieľa

The act of assigning a target to a weapon system. 2001-10-01

Pridelenie cieľa určitému zbraňovému systému.

target discrimination / rozlišovanie cieľov

The ability of a surveillance or guidance system to identify or engage any one target when multiple targets are present. 1969-09-01

Schopnosť prehľadového alebo navádzacieho systému identifikovať alebo napadnúť ktorýkoľvek zo skupiny cieľov.

target dossier / súhrn informácií o cieľoch

A file of assembled target intelligence about a specific geographic area. 1968-11-01

Súbor zhromaždených spravodajských informácií o cieľoch v danej geografickej oblasti.

target folder / zložka cieľa

A folder containing target intelligence and related materials prepared for planning and executing action against a specific target. 1968-11-01

Zložka obsahujúca spravodajské informácie o cieli a súvisiace materiály pripravené na plánovanie a vykonanie činnosti proti danému cieľu.

target grid / prenášač súradnicovej siete cieľov (planšet)

Device for converting the observer's target locations and corrections with respect to the observer target line to target locations and corrections with respect to the gun target line. 1963-05-01

Pomôcka na prevod súradníc a opráv (súradníc) cieľov zistených pozorovateľom zo zámernej čiary pozorovateľ – cieľ na zámernú čiaru delo - cieľ.

target illustration print / snímka cieľového objektu

A single contact print or enlarged portion of a selected area from a single print, providing the best available illustration of a specific installation or pin-point target. 1969-09-01

Jednotlivá snímka alebo zväčšená časť snímky vybratého priestoru, zabezpečujúca najpresnejšie zobrazenie určitého zariadenia alebo cieľa.

target information sheet / tabuľka cieľa

Brief description of the target, completing the "descriptive target data". It should include technical and physical characteristics, details on exact location, disposition, importance, and possible obstacles for an aircraft flying at low altitudes. 1964-06-01

Stručný popis cieľa uvádzajúci kompletné "opisujúce údaje o cieli". Mal by obsahovať technické a fyzikálne charakteristiky, presnú polohu, usporiadanie, dôležitosť a možné prekážky v lete lietadiel v prízemných výškach.

targeting / targeting

The process of selecting and prioritizing targets and matching the appropriate response to them, taking into account operational requirements and capabilities. 2008-01-15

Proces výberu a stanovovania dôležitosti cieľov a určovania príslušnej reakcie na tieto ciele v súlade s operačnými požiadavkami a spôsobilosťami.

target intelligence / spravodajstvo o cieľoch

Intelligence, derived from any source, that is used for targeting purposes. 2013-10-31

Spravodajstvo pochádzajúce z rôznych zdrojov, ktoré sa využíva na účely targetingu.

target list; list of targets (admitted) – prípustný termín / zoznam cieľov

A tabulation of confirmed or suspected targets maintained by any echelon for information and fire support planning purposes. 1980-07-01

Tabuľka potvrdených alebo predpokladaných cieľov vedená každým stupňom velenia na informovanie o cieľoch a plánovanie palebnej podpory.

target number / číslo cieľa

The reference number given to the target by the fire control unit. 1963-01-01

Referenčné číslo pridelené cieľu jednotkou riadenia paľby.

target of opportunity; TOO; opportunity target / neplánovaný cieľ

A target which appears during combat and which can be reached by ground fire, naval fire, or aircraft fire, and against which fire has not been scheduled. 1968-01-01

Cieľ, ktorý sa objaví v priebehu boja; môže byť zasiahnutý paľbou pozemných, námorných alebo vzdušných prostriedkov hoci paľba proti nemu nebola plánovaná.

target overlay / schéma cieľov

A transparent sheet which, when superimposed on a particular chart, map, drawing, tracing or other representation, depicts target locations and designations. The target overlay may also show boundaries between manoeuvre elements, objectives and friendly forward dispositions. 1973-08-01

Priehľadná fólia položená na mapu, nákres alebo iný grafický dokument; zobrazuje umiestnenie a označe- nie cieľov; môže zobrazovať rozhranie medzi manévrujúcimi jednotkami, cieľmi a predným okrajom vlastnej bojovej zostavy.

target range; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: range.

target reference point; TRP / referenčný bod na určenie cieľa

An easily recognized natural or manmade point on the ground used to initiate and adjust fire. 2018-12-06

Ľahko rozpoznateľný prírodný alebo umelo vytvorený bod na zemskom povrchu používaný na začatie paľby a zastrieľanie.

target signature / rozlišovacie znaky cieľa

In naval mine warfare, the variation in the influence field produced by the passage of a ship or sweep. 1978-06-01

V námornom mínovom boji zmeny v pôsobení poľa zapríčinené prechodom lode alebo odmínovacieho zariadenia.

target signature / rozlišovacie znaky cieľa

The characteristic pattern of a target displayed by detection and identification equipment. 1978-06-01

Charakteristický tvar cieľa zobrazený zariadením na zisťovanie a identifikáciu.

target status board / situačná mapa cieľov

A wall chart maintained by the air intelligence division of the joint operations centre. It includes target lists, locations, priority, and status of action taken. It may also include recommended armament and fusing for destruction. 1968-11-01

Nástenná mapa vedená oddelením vzdušného spravodajstva operačného strediska spoločného velenia; obsahuje zoznamy cieľov, ich umiestnenie, prioritu a situáciu bojovej činnosti; môže obsahovať aj odporúčanú výzbroj a prostriedky na ničenie.

target system / systém cieľov

All the targets situated in a particular geographic area and functionally related. 1968-11-01

Všetky ciele umiestnené v danom geografickom priestore vo vzájomnom funkčnom vzťahu.

task force; TF / úlohové zoskupenie

A component of a fleet organized by the commander of a task fleet or higher authority for the accomplishment of a specific task or tasks. 2006-01-06

Súčasť flotily organizovaná veliteľom úlohovej flotily alebo vyšším orgánom na splnenie konkrétnej úlohy alebo konkrétnych úloh.

task force; TF / úlohové zoskupenie

A temporary grouping of units, under one commander, formed for the purpose of carrying out a specific operation or mission. 2017-06-30

Dočasné zoskupenie jednotiek pod velením jedného veliteľa, vytvorené na účely vykonania špecifickej operácie alebo celkovej úlohy.

tasking / stanovenie úlohy

The process of translating the allocation into orders, and passing these orders to the units involved. Each order normally contains sufficient detailed instructions to enable the executing agency to accomplish the mission successfully. 1978-10-01

Proces prevedenia upresnení do rozkazov a ich odovzdanie príslušným jednotkám; rozkaz zvyčajne obsahuje dostatočné podrobné inštrukcie, ktoré umožnia vykonávajúcemu orgánu úspešne splniť stanovenú úlohu.

tasking authority; TA / rozhodovacia právomoc

In NATO operations, the authority of an organization or individual to task assets, resources or personnel. 2003-01-10

Pri operáciách NATO právomoc organizácie alebo jednotlivca veliť prideleným silám, prostriedkom alebo jednotlivcom pri plnení úloh.

tasking authority; TA / orgán s rozhodovacou právomocou; zodpovedný orgán

In NATO standardization, a senior committee that has the remit to validate standardization objectives or standardization proposals, to establish the related standardization tasks and to produce, endorse and maintain the resulting NATO standardization documents. Note: A tasking authority may delegate its remit to a subordinate body, which then becomes a delegated tasking authority. 2010-10-22

V štandardizácii NATO hlavný výbor NATO s právomocou potvrdiť štandardizačné ciele alebo štandardizačné návrhy, stanoviť súvisiace štandardizačné úlohy a vydávať, schvaľovať a udržiavať výsledné štandardizačné dokumenty NATO. Poznámka: Orgán s rozhodovacou právomocou môže svoje právomoci delegovať na podriadený orgán, pričom sa tento orgán následne stáva orgánom s delegovanou rozhodovacou právomocou.

tattletale / predsunutá námorná jednotka

In naval operations, a unit maintaining contact with a target from a position which enables it to pass targeting information to other units. 2001-10-01

Pri námorných operáciách jednotka udržiavajúca kontakt s cieľom z pozície, ktorá jej umožňuje odovzdávať informácie o cieli iným jednotkám.

taxiway / rolovacia dráha

A defined path on a land aerodrome established for the taxiing of aircraft and intended to provide a link between one part of the aerodrome and another. 2006-01-06

Dráha na ploche letiska určená na rolovanie lietadiel na letisku tvoriaca prepojenia medzi časťami letiska.

T-day / deň T

The day on which transfer of authority takes place or is due to take place. 2009-08-26

Deň odovzdania alebo predpokladaného odovzdania právomocí.

technical analysis / technická analýza

In imagery interpretation, the precise description of details appearing on imagery. 1982-03-01

Pri výklade zobrazenia, presný popis podrobností na zobrazení.

technical exploitation; TE / technologické vyťažovanie

In intelligence usage, a process of applying scientific methods and tools to derive results of value from collected exploitable material. 2024-01-31

V oblasti využívania spravodajských informácií proces aplikácie vedeckých metód a nástrojov na získanie hodnotných výsledkov zo zhromaždených využiteľných materiálov.

technical intelligence; TECHINT / technické spravodajstvo

Intelligence concerning foreign technological developments, and the performance and operational capabilities of foreign materiel, which have or may eventually have a practical application for military purposes.

Note(s): Technical intelligence is a subset of scientific and technical intelligence. 2022-08-04

Spravodajstvo zaoberajúce sa zahraničným technologickým vývojom a výkonnostnými operačnými spôsobilosťami zahraničných materiálov, ktoré majú alebo môžu mať praktické využitie na vojenské účely.

Poznámka: Technické spravodajstvo je podskupinou vedeckého a technického spravodajstva.

technical material / technický materiál

In intelligence, equipment, material, systems and procedures, technical developments and capabilities intended for operational activities, from which intelligence may be derived. 2015-12-14

V spravodajskej terminológii zariadenia, výzbroj, výstroj, technika a vybavenie, systémy a postupy, technický rozvoj a spôsobilosti plánované na operačnú činnosť, z ktorých možno získať spravodajské informácie.

technical material / technický materiál

In signals intelligence, data concerning cryptographic systems, communications systems, procedures and methods, signal characteristics, equipment and procedures, from which intelligence may be derived. 2022-10-21

V signálnom spravodajstve údaje týkajúce sa kryptografických systémov, komunikačných systémov, postupov a metód, charakteristík signálov, vybavení a postupov, z ktorých možno získavať spravodajské informácie.

technical neutralization / úmyselné poškodenie

A technical operation to render equipment temporarily unusable. 2000-10-04

Technické opatrenia na dočasné znemožnenie používania zariadenia.

technical specification / technická špecifikácia

A detailed description of technical requirements stated in terms suitable to form the basis for the actual design development and production processes of an item having the qualities specified in the operational characteristics. 1968-11-01

Podrobný popis technických požiadaviek vhodný na vytvorenie základne pre aktuálny proces vývoja, konštrukčného návrhu a výroby položky, ktorej kvalitatívne vlastnosti sú špecifikované v operačných charakteristikách.

telebrief / teledispečing

Direct telephone communications between an air controller and the crews in their aircraft on the ground. 1997-12-18

Priame telefónne spojenie medzi riadiacim letovej prevádzky a pilotmi v lietadlách na zemi.

telecommunication / telekomunikácia

Any transmission, emission or reception of signals representing signs, writing, images and sounds or information of any nature by wire, radio, optical or other electromagnetic systems. 2004-07-01

Každý prenos, vysielanie alebo príjem signálov reprezentujúcich znaky, texty, obrazy a zvuky alebo informácie ľubovoľnej povahy realizované linkovými, rádiovými, optickými alebo inými elektromagnetickými systémami.

telecommunication / telekomunikácia

Communication by wire, radio, optical or other electromagnetic systems. 2004-07-01

Komunikácia prostredníctvom linkových, rádiových, optických alebo iných elektromagnetických systémov.

temporary cemetery / dočasný cintorín

A cemetery for the purpose of:

a. The initial burial of the remains if the circumstances permit; or

b. The re-burial of remains exhumed from an emergency burial. 1959-06-01

Cintorín na:

a. prvotné pochovanie zostatkov, ak to okolnosti dovolia;

b. opätovné pochovanie zostatkov exhumovaných z núdzového hrobu.

temporary civilian personnel; TCP / dočasný civilný personál

Civilian personnel engaged from among nationals of the members of the Alliance either to replace NATO international civilian staff who are temporarily absent or to undertake tasks, temporarily in excess of the international manpower ceiling. 2015-02-18

Civilný personál najatý spomedzi štátnych príslušníkov členských krajín Aliancie, ktorý má buď nahradiťmedzinárodných civilných pracovníkov NATO, ktorí dočasne chýbajú, alebo plniť úlohy pri dočasnom prekročení maximálneho počtu medzinárodných pracovníkov.

terminal control area / letiskový dispečerský úsek; koncová riadená oblasť

A control area normally established at the confluence of Air Traffic Service routes in the vicinity of one or more major aerodromes. 1973-01-01

Riadená oblasť vytvorená zvyčajne na miestach, kde sa zbiehajú trasy leteckých prevádzkových služieb v blízkosti jedného alebo viacerých letísk.

terminal guidance / koncové navádzanie

The guidance applied to a missile between midcourse guidance and its arrival in the vicinity of the target. 1973-01-01

Navádzanie riadenej strely od strednej fázy letu po jej prílet do blízkosti cieľa.

terminal guidance operation; TGO / operácia koncového navádzania

Those actions that provide electromagnetic, mechanical, voice, or visual communications that provide approaching aircraft and/or weapons additional information regarding a specific target location. 2024-04-26

Akcie zabezpečujúce elektromagnetickú, mechanickú, hlasovú alebo vizuálnu komunikáciu, ktorá poskytuje približujúcim sa lietadlám alebo zbraniam dodatočné informácie o konkrétnej polohe cieľa.

terminal velocity / koncová rýchlosť

Hypothetical maximum speed a body could attain along a specified flight path under given conditions of weight and thrust if diving through an unlimited distance in air of specified uniform density. 1968-11-01

Predpokladaná maximálna rýchlosť, ktorú by teleso dosiahlo na definovanej letovej dráhe za daných podmienok hmotnosti a hnacej sily pri strmhlavom lete vzduchom s definovanou hustotou.

terminal velocity / koncová rýchlosť

Remaining speed of a projectile at the point in its downward path where it is level with the muzzle of the weapon. 1968-11-01

Zostatková rýchlosť strely v bode zostupnej dráhy, v ktorej sa nachádza ústie hlavne strelnej zbrane.

terrain analysis / analýza terénu

The collection, analysis, evaluation and interpretation of geographic information on the natural and man-made features of the terrain, combined with other relevant factors, to predict the effect of the terrain on military operations. 1990-11-01

Zhromažďovanie, analýza, zhodnotenie a interpretácia geografických informácií o prírodných a umelých charakteristikách terénu v kombinácii s ďalšími dôležitými faktormi, na predvídanie účinkov terénu na vojenské operácie.

terrain avoidance system / systém upozorňujúci na terénne prekážky

A system which provides the pilot or navigator of an aircraft with a situation display of the ground or obstacles which project above either a horizontal plane through the aircraft or a plane parallel to it, so that the pilot can manoeuvre the aircraft to avoid the obstruction. 1974-02-01

Systém poskytujúci pilotovi alebo navigátorovi lietadla prehľad o situácii v teréne alebo o prekážkach, ktoré vyčnievajú nad horizontálnou rovinou, ktorou lietadlo prelietava, alebo nad rovinou, ktorá je s ňou súbežná na umožnenie vyhnutia sa prekážkam vhodným manévrovaním.

terrain clearance system / systém sledovania výšky nad terénom

A system which provides the pilot, or autopilot, of an aircraft with climb or dive signals such that the aircraft will maintain a selected height over flat ground and clear the peaks of undulating ground within the selected height in a vertical plane through the flight vector. This system differs from terrain following in that the aircraft need not descend into a valley to follow the ground contour. 1973-01-01

Systém poskytujúci pilotovi alebo autopilotovi lietadla signály o stúpaní alebo klesaní tak, aby lietadlo udržiavalo nad rovinou terénu zvolenú výšku a prekonávalo vrcholky členitého terénu v rámci zvolenej výšky vo vertikálnej rovine letového vektora; tento systém sa odlišuje od systému kopírovania terénu v tom, že lietadlo nemusí zostúpiť do údolia, aby sledovalo nerovnosti terénu.

terrain following system / systém kopírovania terénu

A system which provides the pilot or autopilot of an aircraft with climb or dive signals such that the aircraft will maintain as closely as possible, a selected height above a ground contour in a vertical plane through the flight vector. 1974-02-01

Systém poskytujúci pilotovi alebo autopilotovi lietadla signály o stúpaní a klesaní tak, aby lietadlo udržiavalo zvolenú výšku nad terénom vo vertikálnej rovine letu.

terrorism / terorizmus

The unlawful use or threatened use of force or violence, instilling fear and terror, against individuals or property in an attempt to coerce or intimidate governments or societies, or to gain control over a population, to achieve political, religious or ideological objectives. 2016-09-16

Protiprávne použitie alebo hrozba použitia sily alebo násilia, vyvolávanie strachu a teroru namierené proti jednotlivcom alebo majetku pri pokuse prinútiť k niečomu alebo zastrašiť vlády či spoločnosti alebo prevziať kontrolu nad obyvateľstvom so zámerom dosiahnuť určité politické, náboženské alebo ideologické ciele.

test depth / skúšobná hĺbka

The depth of which the submarine is tested by actual or simulated submergence. 1981-09-01

Hĺbka, v ktorej sa skúša ponorka pri skutočnom alebo simulovanom ponorení.

theatre air control system; TACS; tactical air control system (deprecated) – neschválený termín / systém riadenia letectva v dejisku operácií

The organization and equipment necessary to plan, direct, and control theatre air operations and to coordinate air operations with other services.

Note(s): It is composed of control agencies and communications-electronics facilities which provide the means for centralized control and decentralized execution of missions. 2021-04-29

Organizácia a prostriedky potrebné na plánovanie, usmerňovanie a riadenie vzdušných operácií v dejisku operácií a na koordináciu vzdušných operácií s inými službami.

Poznámka: Pozostáva z orgánov riadenia a elektronických komunikačných zariadení, ktoré poskytujú prostriedky na centralizované riadenie a decentralizované vykonávanie letových úloh.

theatre of operations; TOO / dejisko operácií

A designated area, which may include one or more joint operations areas.

Note: A theatre of operations may include land, air, space and sea outside a joint operations area. 2018-04-12

Stanovený priestor, ktorý môže zahŕňať jeden alebo viac priestorov spoločných operácií.

Poznámka: dejisko operácií môže zahŕňať aj priestory na zemi, vo vzduchu, vo vesmíre a na mori mimo priestoru spoločných operácií.

theatre operational stocks / operačné zásoby na bojisku

Operational stocks normally held in a theatre to support that theatre. 1973-08-01

Operačné zásoby udržiavané na bojisku a určené na jeho zabezpečenie.

theatre security cell; TSC / skupina zaistenia bezpečnosti v dejisku

The cell within J2X responsible for formulating, updating and ensuring the implementation of the theatre's security policy on behalf of the commander. 2022-10-21

Skupina v rámci J2X zodpovedná za tvorbu, aktualizáciu a zabezpečenie implementácie bezpečnostnej politiky v dejisku v mene veliteľa.

thermal exposure / tepelný účinok

The total normal component of thermal radiation striking a given surface throughout the course of a detonation. Note: Thermal exposure is normally expressed in joules per square centimetre. 2017-04-04

Celková kolmá zložka tepelného žiarenia dopadajúca na určitý povrch počas výbuchu.

Poznámka: obvykle je vyjadrovaná v jouloch na štvorcový centimeter.

thermal imagery; TI / tepelné zobrazenie

Imagery produced by sensing and recording the thermal energy emitted or reflected from the objects which are imaged. 1983-07-01

Zobrazenie vytvorené snímaním a zaznamenaním tepelnej energie vyžarovanej alebo odrazenej od zobrazovaných objektov.

thermal radiation; heat radiation (admitted – prípustný termín) / tepelné žiarenie

The energy radiated by solids, liquids or gases in the form of electromagnetic waves as a result of their temperature. 2009-08-26

Energia vyžarovaná pevnými látkami, kvapalinami alebo plynmi vo forme elektromagnetických vĺn v dôsledku ich teploty.

thermal shadow / tepelný tieň

The tone contrast difference of infrared linescan imagery which is caused by a thermal gradient which persists as a result of a shadow of an object which has been moved. 1976-12-01

Rozdiel v kontrastnom tóne infračerveného riadkového zobrazenia spôsobený tepelným gradientom pretrvávajúcim ako výsledok tieňa objektu, ktorý sa presunul.

thorough decon (admitted) – prípustný termín

Preferred term: thorough decontamination.

thorough decontamination; thorough decon (admitted – prípustný termín) / úplná dekontaminácia

Decontamination carried out in order to permit the partial or total removal of individual protective equipment, with the aim of restoring operational tempo. 2014-11-20

Dekontaminácia vykonávaná s cieľom umožniť čiastočné alebo úplné odloženie prostriedkov na individuálnu ochranu a tak obnoviť operačné tempo.

T-hour / hodina T

The time at which transfer of authority takes place or is due to take place. 2009-08-26

Čas odovzdania alebo predpokladaného odovzdania právomocí.

threat-oriented munitions / zásoby munície zodpovedajúce ohrozeniu

In stockpile planning, munitions intended to neutralize a finite assessed threat and for which the total requirement is determined by an agreed mathematical model. 1988-02-01

Pri plánovaní zásob materiálu munícia určená na neutralizáciu určitej vyhodnotenej hrozby, pre ktorú sa celková potreba určí dohodnutým matematickým modelom.

threshold / prah

The beginning of that portion of the runway usable for landing. 1976-12-01

Začiatok časti vzletovej a pristávacej dráhy použiteľnej na pristávanie lietadiel.

tie down; lashing (admitted) – prípustný termín / upevnenie; priviazanie

The fastening or securing of a load to its carrier by use of ropes, cables or other means to prevent shifting during transport. Also used (as a noun) to describe the material employed to secure a load. 1974-12-01

Upevnenie alebo zabezpečenie nákladu na jeho nosiči použitím lán, povrazov alebo inými prostriedkami na zabránenie posunutiu nákladu počas dopravy; používa sa aj (ako podstatné meno) na popis materiálu používaného na zabezpečenie nákladu.

tie down diagram / schéma upevnenia

A drawing indicating the prescribed method of securing a particular item of cargo within a specific type of vehicle. 1969-09-01

Nákres zobrazujúci predpísanú metódu zabezpečenia určitej časti nákladu v danom type vozidla.

tie down point; lashing point (admitted) – prípustný termín / kotviaci (upevňovací) bod

An attachment designed for the purpose of load restraint. 2018-12-06

Uchytenie určené na zadržanie nákladu.

tie down point pattern / rozmiestnenie upevňovacích miest

The pattern of tie down points within a vehicle. 1968-11-01

Rozloženie upevňovacích miest vo vozidle.

tilt (admitted) – prípustný termín

Preferred term: roll.

tilt angle / uhol priečneho náklonu (leteckého fotografického prístroja)

The angle between the optical axis of an air camera and the vertical at the time of exposure. 1979-03-01

Uhol medzi optickou osou leteckého fotografického prístroja a vertikálou v okamžiku expozície.

time fuze / časovaný roznecovač

A fuze designed to initiate a munition at a desired time. 2019-03-20

Roznecovač určený na aktivovanie munície v požadovanom čase.

time of flight / doba letu; čas letu

In artillery and naval fire support, the time in seconds from the instant a weapon is fired, launched, or released from the delivery vehicle or weapons system to the instant it strikes or detonates. 1976-08-01

V delostreleckej a v námornej delostreleckej palebnej podpore čas v sekundách od okamihu, keď bol náboj vystrelený, odpálený alebo uvoľnený z mobilného odpaľovacieho zariadenia alebo zbraňového systému, do okamihu jeho nárazu alebo výbuchu.

time on target; TOT / čas dopadu strely na cieľ za ... (doba letu strely)

In coordinated maritime operations, the time of arrival of the first warhead in a specified target area. 2019-04-17

V spoločných námorných operáciách čas príletu prvej bojovej hlavice do určenej cieľovej oblasti.

time on target; TOT / čas dosiahnutia cieľa

Time of the first effect on a target or group of targets. 2021-10-18

Čas prvého účinku na cieľ alebo skupinu cieľov.

time slot; slot (admitted – prípustný termín) / časový úsek

A period of time during which certain activities take place or are governed by specific regulations. 2015-08-14

Časové obdobie, počas ktorého sa určité činnosti vykonávajú alebo riadia osobitnými predpismi.

tip (admitted) – prípustný termín

Preferred term: pitch.

titling strip / označenie snímky

The information added to negatives and/or positives, in accordance with regulations to identify and provide reference information. 1969-09-01

Informácia pridaná k negatívom alebo pozitívom podľa pravidiel na označovanie a poskytovanie referenčných informácií.

TNT equivalent / ekvivalent TNT

A measure of the energy released from the detonation of a nuclear weapon, or from the explosion of a given quantity of fissionable material, in terms of the amount of TNT that could release the same amount of energy when exploded. 2019-01-28

Množstvo energie uvoľnenej pri výbuchu jadrovej zbrane alebo pri výbuchu daného množstva štiepneho materiálu vyjadreného množstvom TNT (trinitrotoluénu), ktoré by pri výbuchu uvoľnilo rovnaké množstvo energie.

tone / tón; tónovanie

Each distinguishable shade variation from black to white on imagery. 1974-02-01

Každá rozlíšiteľná zmena odtieňa na zobrazení od čiernej po bielu.

tonedown / maskovanie

In camouflage and concealment, the process of making an object or surface less conspicuous by reducing its contrast to the surroundings and/or background. 1991-11-01

V oblasti maskovania a utajovania je to proces znižovania kontrastu povrchu objektu vzhľadom k okoliu a/alebo k pozadiu.

torpedo defence net / sieť na ochranu proti torpédam

A net employed to close an inner harbour to torpedoes fired from seaward or to protect an individual ship at anchor or underway. 1963-05-01

Sieť používaná na uzatvorenie vnútorného prístavu proti torpédam vystreleným z voľného mora na ochranu jednotlivých ukotvených lodí alebo plávajúcich lodí.

total pressure / celkový tlak

The sum of dynamic and static pressures. 1979-08-01

Súčet dynamického a statického tlaku.

touchdown / dosadnutie

The contact, or moment of contact, of an aircraft or spacecraft with the landing surface. 1973-01-01

Dotyk alebo okamih dotyku lietadla alebo kozmickej lode s povrchom zeme.

touchdown zone / pásmo (zóna) dosadnutia

For fixed-wing aircraft, the first 3,000 feet or 1,000 metres of runway beginning at the threshold. 2006-01-06

Pre lietadlá s pevnými krídlami prvých 3 000 stôp alebo 1 000 metrov vzletovej a pristávacej dráhy, ktorá sa začína prahom.

touchdown zone / pásmo (zóna) dosadnutia

For rotary-wing and vectored thrust aircraft, the portion of the helipad or runway used for landing. 2006-01-06

Pre lietadlá s rotujúcimi krídlami a smerovým ťahom časť priestoru na pristávanie vrtuľníkov alebo vzletová a pristávacia dráha, ktorá sa používa na pristátie.

track / stopa; pás; koľaj

A mark left on the ground by the passage or presence of a person or object. 1998-02-18

Stopa zanechaná na zemi po prechode alebo prítomnosti osoby alebo predmetu.

track / vodiaca lišta; koľaj

A metal part forming a path for a moving object. 1998-02-18

Kovový prvok tvoriaci dráhu pre pohyblivý objekt.

track / dráha; stopa

In air photographic reconnaissance, the prescribed ground path over which an air vehicle moves during the execution of its mission. 1998-02-18

Pri vzdušnom fotografickom prieskume určená dráha lietadla nad zemou, po ktorej sa pohybuje pri plnení svojej misie.

track / pás

One of two endless belts on which a full-track or half-track vehicle runs. 1998-02-18

Jeden z dvoch nekonečných pásov, po ktorých sa pohybujú pásové alebo polopásové vozidlá.

track / kurz, trať

The projection on the surface of the earth of the path of a spacecraft, aircraft or ship, the direction of which path at any point is usually expressed in degrees from North (true, magnetic, or grid). 1998-02-18

Zobrazenie dráhy kozmickej lode, lietadla alebo lode na povrchu zeme, ktorých dráha je v ktoromkoľvek bode vyjadrená v stupňoch od severu (zemepisného, magnetického alebo súradnicovej siete).

track; v. / sledovať

To display or record the successive positions of a moving object. 1998-02-18

Zobraziť alebo zaznamenať postupné polohy pohybujúceho sa objektu.

track; v. / sledovať pohybujúci sa cieľ

To keep a gun properly aimed, or to point continuously a target-locating instrument at a moving target. 1998-02-18

Udržiavať delo zamierené v správnom smere alebo zameriavač trvalo zameraný na pohybujúci sa cieľ.

track; v. / sledovať

To lock on to a point of radiation and obtain guidance therefrom. 1998-02-18

Využiť automatické zameranie a sledovanie vyžarujúceho cieľa pri navádzaní.

track handover / odovzdanie zodpovednosti za sledovanie cieľa

In air defence, the process of transferring the responsibility for production of a track from one track production area to another. 1974-09-01

V protivzdušnej obrane prenesenie zodpovednosti za vyhodnotenie dráhy letu z jedného priestoru sledovania dráhy na druhý.

tracking / sledovanie

Precise and continuous position-finding of targets by radar, optical, or other means. 1973-01-01

Presné a nepretržité vyhľadávanie polohy cieľov pomocou rádiolokátora, optickými alebo inými prostriedkami.

track production / vyhodnotenie dráhy letu

A function of a surveillance organization in which the active and passive radar inputs are correlated into coherent position reports, together with historical positions, identity, height, strength and direction. 1974-12-01

Činnosť v rámci organizácie sledovania, pri ktorej sa aktívne a pasívne vstupy rádiolokátora zlučujú do súvislej správy o polohe, s uvedením predchádzajúcej polohy, identifikácii, výške, sile a smere.

track production area; TPA / zobrazenie cieľov v reálnom čase

An area in which tracks are produced by one radar station. 1973-08-01

Priestor, v ktorom dráhy letov vytvára jedna rádiolokačná stanica.

track symbology / symbolika dráhy; symboly dráhy

Symbols used to display tracks on a data display console or other display device. 1973-08-01

Symboly používané na zobrazenie dráh na displeji alebo inom zobrazovacom zariadení.

track telling / odovzdávanie správ; prenos informácií

The process of communicating air surveillance and tactical data information between command and control systems or between facilities within the systems. Telling may be classified into the following types:

a. Back tell - The transfer of information from a higher to a lower echelon of command.

b. Cross tell - The transfer of information between facilities at the same operational level.

c. Forward tell - The transfer of information to a higher level of command.

d. Overlap tell - The transfer of information to an adjacent facility concerning tracks detected in the adjacent facility's area of responsibility.

e. Relateral tell - The relay of information between facilities through the use of a third facility. This type of telling is appropriate between automated facilities in a degraded communication environment. 1974-12-01

Proces výmeny informácií vzdušného prieskumu a taktických údajov medzi veliteľskými a riadiacimi systémami alebo medzi zariadeniami v rámci týchto systémov; môžu sa vyskytnúť nasledujúce typy odovzdávania správ o zistených skutočnostiach:

a. hovor k podriadenému - prenos informácií z vyššieho stupňa velenia na nižší;

b. úrovňové odovzdávanie - prenos informácií medzi zariadeniami na rovnakej operačnej úrovni;

c. oznámenie smerom nahor - prenos informácií na vyšší stupeň velenia;

d. oznámenie s prekrytím - prenos informácií na susedné zariadenie; zistené správy patriace do oblasti zodpovednosti priľahlého zariadenia;

e. retranslačné oznámenie - prenos informácií s využitím tretieho zariadenia; typ vhodný na prenos medzi automatickými zariadeniami v rušenom prostredí.

traffic control police / dopravná polícia (hliadka)

Any personnel ordered by a military commander and/or by a civil authority to facilitate the movement of traffic and to prevent and/or report any breach of road traffic regulations. 2000-10-04

Každá osoba určená vojenským veliteľom a/ alebo orgánmi krajiny na uľahčenie dopravy a na zabránenie alebo zaznamenanie každého porušenia pravidiel cestnej premávky.

traffic density / hustota premávky

The average number of vehicles that occupy one mile or one kilometre of road space, expressed in vehicles per mile or per kilometre. 1968-11-01

Priemerný počet vozidiel, ktoré obsadia jednu míľu alebo jeden kilometer cesty; vyjadruje sa počtom vozidiel na jednu míľu alebo na jeden kilometer.

traffic flow / plynulosť dopravy

The total number of vehicles passing a given point in a given time. Traffic flow is expressed as vehicles per hour. 1969-09-01

Celkový počet vozidiel prechádzajúcich určitým miestom v danom čase; vyjadruje sa počtom vozidiel za hodinu.

trail / odhodenie bomby dozadu

The manner in which a bomb trails behind the aircraft from which it has been released, assuming the aircraft does not change its velocity after the release of the bomb. 1975-11-01

Spôsob bombardovania, pri ktorom sa bomby zhadzujú za lietadlo za predpokladu, že po uvoľnení bomby sa nezmení rýchlosť lietadla.

trailer aircraft; shadow (admitted) – prípustný termín / sprievodné lietadlo

Aircraft which are following and keeping under surveillance a designated airborne contact. 1974-02-01

Lietadlá sledujúce a udržiavajúce stály vizuálny kontakt s určeným cieľom.

trail formation; line astern (admitted) – prípustný termín / usporiadanie v prúde

A formation in which all aircraft are in single file, each directly behind the other. 1977-11-01

Formácia, v ktorej sú všetky lietadlá usporiadané v prúde.

training area / výcvikový priestor

A geographical area, which may include airspace, temporarily or permanently designated for education and training purposes, including exercises and testing activities. 2019-02-25

Geografický priestor, ktorý môže zahŕňať aj vzdušný priestor, dočasne alebo trvale určený na vzdelávacie a výcvikové účely vrátane cvičení a testovacích aktivít.

train path / grafikon jazdy vlaku

In railway terminology, the timing of a possible movement of a train along a given route. All the train paths on a given route constitute a time table. 1981-03-01

V železničnej terminológii sa časový harmonogram pohybu vlakov na danej trati nazýva grafikon jazdy vlaku.

transfer loader / prepravné nakladacie zariadenie

A wheeled or tracked vehicle with a platform capable of vertical and horizontal adjustment used in the loading and unloading of aircraft, ships, or other vehicles. 1968-11-01

Kolesové alebo pásové vozidlo s rampou schopnou vertikálneho a horizontálneho prispôsobenia; používa sa na nakladanie a vykladanie lietadiel, lodí alebo iných dopravných prostriedkov.

transfer of authority; TOA / prenos zodpovednosti

Within NATO, an action by which operational command or operational control of designated forces and/or resources, if applicable, is passed between national and NATO commands or between commanders in the NATO chain of command. 2018-02-16

V NATO proces, pri ktorom sa operačné velenie alebo operačné riadenie vyčlenených síl, a ak je to vhodné, aj zdrojov odovzdáva medzi národným velením a velením NATO alebo medzi dvoma veliteľmi v rámci štruktúr NATO.

transformation / transformácia

A continuous and proactive process of developing and integrating innovative concepts, doctrines and capabilities to improve the effectiveness and interoperability of military forces. nteroperability of military forces. 2014-01-31

Nepretržitý a proaktívny proces vývoja a integrovania inovovaných koncepcií, doktrín a spôsobilostí na zlepšenie efektívnosti a interoperability ozbrojených síl.

transient; draftee (admitted) – prípustný termín; holdee (admitted) – prípustný termín / prechádzajúca (osoba)

An individual awaiting orders, transport, eat., at a post or station to which he is not attached or assigned. 1979-03-01

Jednotlivec čakajúci na rozkazy, prepravu atď. na stálom stanovišti alebo služobnom mieste, ktorým nie je pridelený natrvalo ani prechodne.

transit bearing / tranzitný - preletový smerník (azimut)

A bearing determined by nothing the time at which two features on the earth's surface have the same relative bearing. 1976-08-01

Smer určený časovým okamihom, v ktorom majú dva objekty na zemskom povrchu rovnaký relatívny smer.

transition altitude / prevodná nadmorská výška

The altitude at or below which the vertical position of an aircraft is controlled by reference to altitude. 1982-03-01

Výška, v ktorej alebo pod ktorou sa vertikálna poloha lietadla udáva vzhľadom na nadmorskú výšku.

transition layer / prevodná vrstva

The airspace between the transition altitude and the transition level. 1973-01-01

Vzdušný priestor medzi prevodnou výškou a prevodnou hladinou.

transition level / prevodná hladina

The lowest flight level available for use above the transition altitude. 1071-04-01

Najnižšia letová hladina vhodná na let nad prevodnou výškou.

transit route / tranzitná trasa

In air operations, a temporary air corridor of defined dimensions established in the forward area to minimize the risks to friendly aircraft from friendly air defences or surface forces. 20204-06-22

Pri vzdušných operáciách dočasný vzdušný koridor stanovených rozmerov vytvorený v predsunutej oblasti na minimalizáciu ohrozenia vlastných lietadiel pôsobením vlastnej protivzdušnej obrany alebo jednotiek pozemných alebo námorných síl.

transit route / tranzitná trasa

In maritime operations, a sea route that crosses open waters normally joining two coastal routes. 2004-06-22

Pri námorných operáciách námorná trasa križujúca otvorené vody zvyčajne spájajúca dve pobrežné trasy.

transonic / transonický

Of or pertaining to the speed of a body in a surrounding fluid when the relative speed of the fluid is subsonic in some places and supersonic in others. This is encountered when passing from subsonic to supersonic speed and vice versa. 1979-08-01

Týka sa alebo sa vzťahuje na rýchlosť pohybu telesa v okolitom prostredí, keď relatívna rýchlosť prostredia na niektorých miestach je podzvuková a na iných nadzvuková; Tento jav sa vyskytuje pri prechode z podzvukovej rýchlosti do nadzvukovej rýchlosti a naopak.

transparency / priehľadnosť; priehľadný obraz

An image fixed on a clear base by means of a photographic, printing, chemical or other process, especially adaptable for viewing by transmitted light. 1981-03-01

Obraz vytvorený na priehľadnom materiáli pomocou fotografického, tlačiarenského, chemického alebo iného procesu osobitne prispôsobeného na prezeranie premietaním.

transponder / rádiolokačný odpovedač

A receiver-transmitter which will generate a reply signal upon proper interrogation. 1973-07-01

Prijímač s vysielačom, ktorý po prijatí zodpovedajúceho dopytu vytvorí signál odpovede.

transport aircraft / dopravné lietadlo

Aircraft designed primarily for the carriage of personnel and/or cargo. Transport aircraft may be classed according to range, as follows:

a. Short-range - Not to exceed 1 200 nautical miles at normal cruising conditions (2222 km).

b. Medium-range - Between 1 200 and 3 500 nautical miles at normal cruising conditions (2222 and 6482 km).

c. Long-range - Exceeds 3 500 nautical miles at normal cruising conditions (6482 km). 1974-02-01

Lietadlo prednostne určené na prepravu osôb a/ alebo nákladu; podľa doletu sa rozlišuje takto:

a) lietadlo s krátkym doletom do 1 200 námorných míľ pri normálnych cestovných podmienkach (2 222 kilometrov);

b) lietadlo so stredným doletom medzi 1 200 a 3 500 námorných míľ pri normálnych cestovných podmienkach (2 222 a 6 482 kilometrov);

c) lietadlo s dlhým doletom nad 3 500 námorných míľ pri normálnych cestovných podmienkach (6 482 kilometrov).

transport capacity / prepravná kapacita

The number of persons, weight or volume of the load which can be carried by means of transport under given conditions. 2016-09-05

Počet osôb, hmotnosť alebo objem nákladu, ktorý sa môže prepraviť dopravnými prostriedkami za daných podmienok.

transport stream / dopravný prúd

Transport aircraft flying in single file, either in formation or singly, at defined intervals. 1991-03-01

Dopravné lietadlá letiace v jednoduchej formácii, alebo jednotlivo v určených intervaloch.

trans-shipment point / prekladacie miesto; prekladisko

A location where material is transferred between vehicles. 2000-10-04

Miesto, kde sa materiál prekladá medzi vozidlami.

traverse / polygónové meranie

A method of surveying in which lengths and directions of lines between points on the earth are obtained or from field measurements, and used in determining positions of the points. 1974-12-01

Geodetická polygónová metóda, ktorou sa meraním v teréne získavajú vzdialenosti a smery medzi bodmi na zemi; používa sa na určovanie polohy týchto bodov.

traverse; v. / odmer

To turn a weapon to the right or left on its mount. 1974-12-01

Otočenie zbrane na podstavci doprava alebo doľava.

traverse level / výška preletu

That vertical displacement above low level air defence systems, expressed both as height and altitude, at which aircraft can cross the area. 1981-03-01

Vertikálna vzdialenosť nad systémami protivzdušnej obrany malého dosahu vyjadrená ako výška a nadmorská výška, v ktorej môže lietadlo preletieť dané územie.

triage; sorting (admitted) – prípustný termín / triedenie ranených

The dynamic process of sorting multiple casualties and/or patients, based on severity of illness or injury, to systematically prioritize treatment and evacuation within a resource-constrained environment. 2024-01-31

Dynamický proces triedenia hromadných strát alebo pacientov na základe závažnosti ochorenia alebo zranenia s cieľom systematicky stanoviť priority liečby a odsunu/ evakuácie v prostredí s obmedzenými zdrojmi.

triangulation station; trig point (admitted) – prípustný termín / triangulační bod

A point on the earth, the position of which is determined by triangulation. Commonly called "trig point". 1974-02-01

Bod na povrchu zeme so známymi súradnicami určený klasickou metódou triangulácie. Synonymum: trig point.

tri-camera photography / panoramatická snímka z troch fotografických prístrojov

Photography obtained by simultaneous exposure of three cameras systematically disposed in the air vehicle at fixed overlapping angles relative to each other in order to cover a wide field. 1969-09-01

Fotografia získaná súčasnou expozíciou troch kamier systematicky rozmiestnených v lietadle s pevnými vzájomnými uhlami prekrytia na vytvorenie širokého panoramatického záberu.

trig point; (admitted) – prípustný termín

Preferred term: triangulation station.

trim size / upravená veľkosť

The size of a map or chart sheet when the excess paper outside the margin has been trimmed off after printing. 1971-04-01

Veľkosť listu mapy alebo riadiacej schémy po vytlačení a odstránení papiera presahujúceho okraje.

tropopause / tropopauza

The transition zone between the stratosphere and the troposphere. The tropopause normally occurs at an altitude of about 25.000 to 45.000 feet (8 to 15 kilometres) in polar and temperate zones, and at 55.000 feet (20 kilometres) in the tropics. 1968-11-01

Prechodová oblasť medzi stratosférou a troposférou; zvyčajne sa vyskytuje vo výške 25 000 - 45 000 stôp (8-15 km) v polárnych a miernych oblastiach a vo výške 55 000 stôp (20 km) v trópoch.

troposphere / troposféra

The lower layers of atmosphere, in which the change of temperature with height is relatively large. It is the region where clouds form, convection is active, and mixing is continuous and more or less complete. 1968-11-01

Spodná vrstva atmosféry, v ktorej zmena teploty v závislosti od výšky je relatívne vysoká; oblasť, kde sa vytvárajú mraky, existuje vzostupný teplý prúd vzduchu a atmosferické miešanie je nepretržité a viac alebo menej úplné.

true convergence / skutočná zbiehavosť poludníkov

A change in the azimuth of a great circle from one meridian to another. 1973-08-01

Zmena azimutu hlavnej kružnice pri prechode od jedného poludníka k druhému.

true horizon / skutočný horizont

In photogrammetry, the boundary of a horizontal plane passing through the perspective centre of a lens system. 1974-12-01

Vo fotogrametrii hranica horizontálnej roviny prechádzajúca stredom perspektívny šošovkového systému.

true horizon / skutočný horizont

The boundary of a horizontal plane passing through a point of vision. 1974-12-01

Hranica horizontálnej roviny prechádzajúca pozorovacím stanovišťom.

trunk air route / hlavná letová trať

An air route established for the strategic movement of military forces. 1996-11-20

Letová trať vytvorená na vykonanie strategických presunov ozbrojených síl.

turn; v. / usmerniť

To force a hostile entity to move in a desired direction. 2018-12-06

Prinútiť nepriateľskú entitu k pohybu požadovaným smerom.

turn and slip indicator / zatáčkomer s relatívnym priečnym sklonomerom

An instrument which combines the functions of a turn and a slip indicator. 1980-01-01

1. Kombinovaný prístroj na indikáciu otáčania a sklonu lietadla.

2. Prístroj ukazujúci zmysel a veľkosť uhlovej rýchlosti zatáčania lietadla, udáva aj relatívny priečny sklon lietadla, jeho funkcia je založená na zotrvačníku s dvomi stupňami voľnosti pričom os rotácie zotrvačníka je uložená v horizontálnej rovine.

turnaround / obrátka; opakované použitie

The length of time between arriving at a point and being ready to depart from that point. It is used in this sense for the loading, unloading, refuelling and re-arming, where appropriate, of vehicles, aircraft and ships. 1977-12-01

Časový interval medzi príchodom na určené miesto a pripravenosťou na jeho opustenie; používa sa v súvislosti s nakladaním, vykladaním, doplňovaním paliva a prezbrojovaním vozidiel, lietadiel a lodí.

turnaround cycle / cyklus obrátky

A term used in conjunction with vehicles, ships and aircraft, and comprising the following: loading time at departure point; time to and from destination, unloading and loading time at destination; unloading time at returning point, planned maintenance time, and where applicable, time awaiting facilities. 1979-12-01

V spojení s vozidlami, loďami a lietadlami čas naloženia vo východiskovom mieste, čas prepravy do miesta určenia a z miesta určenia, čas vykladania a nakladania v mieste určenia, plánovaný čas údržby, a ak sa vyskytne, aj čas čakania na technické prostriedky.

turning movement / obídenie

An offensive manoeuvre compelling the enemy to move from their preferred defensive position to meet a threat in their depth, thus becoming vulnerable for the main attack. 2023-02-14

Ofenzívny manéver, ktorý núti nepriateľa presunúť sa z preferovaného obranného postavenia, aby čelil hrozbe vo svojej hĺbke, v dôsledku čoho sa stane zraniteľným pre hlavný útok.

turning point / bod otočenia

In land mine warfare, a point on the centreline of a mine strip or row where it changes direction. 1995-05-02

V pozemnom mínovom boji bod na stredovej čiare mínového pása alebo radu, kde sa mení smer čiary.

turn-in point / bod začatia úderu

The point at which an aircraft starts to turn from the approach direction to the line of attack. 1968-11-01

Bod, v ktorom lietadlo začína priblíženie na čiaru steče.

turret-down / vozidlo v okope (pozorovanie z veže)

A tactical position in which the entire vehicle is behind cover from direct fire but that still allows the commander to observe from the turret hatch or cupola. 2018-12-06

Taktická pozícia, pri ktorej je celé vozidlo ukryté pred priamou paľbou, pričom veliteľ je schopný naďalej pozorovať situáciu z veže obrneného vozidla.

twilight / súmrak

The periods of incomplete darkness following sunset and preceding sunrise. Twilight is designated as civil, nautical or astronomical, as the darker limit occurs when the centre of the sun is 6, 12 or 18, respectively, below the celestial horizon. 1973-01-01

Obdobie čiastočnej tmy po západe slnka a pred východom slnka; označuje sa ako kalendárny námorný alebo astronomický súmrak v závislosti od toho, ako nastáva tmavšia hranica, keď je stred slnka 6°, 12° alebo 18° pod nebeským horizontom.

two-up / po dvojiciach

A formation with two elements disposed abreast; the remaining element(s) in rear. 1963-05-01

Formácia s dvoma prvkami usporiadanými vedľa seba; zostávajúci prvok (zostávajúce prvky) je (sú) vzadu.

U

uncharged demolition target / plánovaný objekt ničenia

A demolition target for which charges have been calculated, prepared, and stored in a safe place, and for which execution procedures have been established. 1993-07-01

Objekt určený na zničenie, pre ktorý sú nálože vypočítané, pripravené a uskladnené na bezpečnom mieste a boli vypracované plány na vykonanie ničenia.

uncharged weapon / vybitá zbraň

A previously charged weapon which has been returned to a loaded state. 2001-10-01

Predtým nabitá zbraň vrátená do stavu pred jej nabitím. Bola vybitá hlaveň , zásobník môže byť naplnený a zasunutý v zbrani.

unconventional warfare; UW / nekonvenčné vedenie vojny

Military activities conducted through or with underground, auxiliary or guerrilla forces to enable a resistance movement or insurgency to coerce, disrupt, or overthrow a government or occupying power. 2012-01-30

Vojenská činnosť vykonávaná prostredníctvom ilegálnych, dočasných alebo partizánskych síl alebo spolu s nimi, alebo s gerilovými silami na umožnenie vzniku hnutia odporu alebo povstania s cieľom vytvoriť nátlak na vládu alebo okupačné sily, rozvrátiť ich alebo zvrhnúť ich moc.

underground / podzemné odbojové hnutie

A group or movement organized secretly to work against an existing regime. 2022-03-02

Organizovaná skupina alebo hnutie na boj proti existujúcemu režimu.

underslung load; USL / podvesený náklad

In helicopter transport operations, any external load hanging under the helicopter fuselage. 1988-07-01

Pri prepravných operáciách s vrtuľníkom náklad, ktorý je zavesený pod trupom vrtuľníka.

understanding / poznanie (súvislostí situácie)

The interpretation and comprehension of a particular situation in order to provide the context, insight and foresight required for effective decision-making. 2022-10-21

Vyhodnotenie a pochopenie konkrétnej situácie s cieľom poskytnúť súvislosti, porozumenie situácii a prognózovanie potrebné na efektívne rozhodovanie.

underwater demolition / ničenie pod vodou

The destruction or neutralization of underwater obstacles; this is normally accomplished by underwater demolition teams. 1968-11-01

Ničenie alebo neutralizácia zátarás/prekážok pod vodou; vykonáva sa skupinou na ničenie pod vodou.

underway replenishment (admitted) – prípustný termín

Preferred term: replenishment at sea.

underway replenishment force / zásobovacie jednotky na mori

A task force of fleet auxiliaries (consisting of oilers, ammunition ships, stores issue ships, etc.) adequately protected by escorts furnished by the responsible operational commander. The function of this force is to provide underway logistic support for naval forces. 1968-11-01

Úlohové zoskupenie pomocných plavidiel (tankery, muničné a zásobovacie plavidlá atď.) primerane chránené ozbrojeným sprievodom vytvorené zodpovedným operačným veliteľom; úlohou zoskupenia je poskytnúť materiálne zabezpečenie plavidlám vojenského námorníctva počas plavby.

unexploded explosive ordnance; UXO; dud (admitted – prípustný termín) / nevybuchnutý výbušný prostriedok

Explosive ordnance that has been primed, fuzed, armed or otherwise prepared for action, and that has been fired, dropped, launched, projected or placed in such a manner as to cause harm to operations, installations, personnel or material and remains unexploded either by malfunction or manufacturing defect or for any other cause.

Note: The English preferred term refers to unexploded munitions collectively. 2020-01-20

Výbušný prostriedok so zápalkou, zapaľovačom, odistený alebo inak pripravený na činnosť, ktorý bol vystrelený, zhodený, vypustený, vymetený alebo položený takým spôsobom, aby spôsobil škody vedeniu operácií, zariadeniam, osobám alebo materiálu, a zostáva nevybuchnutý, či už z dôvodu zlyhania, výrobnej chyby alebo z iného dôvodu.

Poznámka: Anglický preferovaný výraz označuje nevybuchnutú muníciu súhrnne.

unit / jednotka

A military element whose structure is prescribed by a competent authority. 1996-01-09

Vojenský prvok, ktorého organizačnú štruktúru určí príslušný orgán.

unit; unit of issue / norma výdaja (predpísaná výdajná dávka)

A standard or basic quantity into which an item of supply is divided, issued, or used. 1996-01-09

Štandardné alebo základné množstvo v akom sa rozdeľujú, vydávajú alebo používajú položky zásob.

unit commitment status / záväzný status jednotky

The degree of commitment of any unit designated and categorized as a force allocated to NATO. 1984-06-01

Stupeň záväzku každej jednotky označenej a kategorizovanej ako sila/ jednotka pridelená NATO.

unit emplaning officer / dôstojník zodpovedný za nakladanie jednotky

In air transport, a representative of the transported unit responsible for organizing the movement of that unit. 1996-01-09

Vo vzdušnej preprave zástupca prepravovanej jednotky zodpovedný za organizovanie presunu tejto jednotky.

unit equipment; UE / výzbroj a výstroj jednotky

The quantity and type of major equipment assigned to a unit, as listed in the table of organization and equipment. 1915-08-14

Počty a druhy výzbroje, techniky a materiálu pridelené jednotke v súlade s tabuľkami počtov vojenskej jednotky.

unit load / jednotka nákladu

A load designed to be carried, stored and handled as a separate unit and able to withstand the conditions with the appropriate modes of transport.

Notes: 1. Such a load comprises a number of packages or articles which are either placed or stacked on and secured by strapping, shrinkwrapping or other suitable means to a load board such as a pallet; or placed in a protective outer packaging such as a pallet box; or permanently secured together in a sling. 2. A single large package such as a tank-container, intermediate bulk container or freight container is specifically excluded. 2018-12-06

Náklad určený na prepravu, skladovanie a manipuláciu ako samostatný celok, ktorý je schopný odolať podmienkam príslušných spôsobov prepravy.

Poznámky: 1. Takýto náklad pozostáva z niekoľkých balení alebo položiek, ktoré sú umiestnené alebo uložené na sebe a zaistené páskovaním, zabalením do zmršťovacej fólie alebo inými vhodnými prostriedkami na nakladacej plošine, ako je napr. paleta, alebo umiestnené v ochrannom vonkajšom obale, napríklad v kartónovom boxe na palete, alebo trvalo spolu zaistené (prostriedkom na zavesenie). 2. Jedna veľká manipulačná jednotka, ako napríklad cisternový kontajner, IBC kontajner alebo lodný kontajner je osobitne vylúčená.

unit of issue; unit

Preferred term: unit.

unit strength / sila jednotky; potenciál jednotky

As applied to a friendly or enemy unit, relates to the number of personnel, amount of supplies, armament equipment and vehicles and the total logistic capabilities. 1970-12-01

Vo vzťahu k vlastným alebo nepriateľským jednotkám početný stav, množstvo zásob, výzbroje, vozidiel a celkové vybavenie logistiky.

unity of effort / jednota úsilia

In military operations, coordination and cooperation among all actors in order to achieve a common objective. 2012-01-30

Vo vojenských operáciách koordinácia a spolupráca všetkých zúčastnených, ktorá má za cieľ dosiahnuť spoločný cieľ.

unknown / neznámy

In identification, the designation given to an evaluated track, object or entity that has not been identified. 2003-10-01

Pri identifikácii označenie trasy, cieľa alebo objektu, ktoré boli vyhodnotené, ale zatiaľ nie sú identifikované.

unloaded weapon / nenabitá zbraň

A weapon separated from its ammunition. 2001-10-01

Zbraň oddelená od svojej munície.

unmanned aircraft system; UAS / bezpilotný letecký systém

A system whose components include the unmanned aircraft, the supporting network and all equipment and personnel necessary to control the unmanned aircraft. 2011-03-15

Systém pozostávajúci z bezpilotného lietadla, prvkov podpory a zabezpečenia a ostatného vybavenia a personálu potrebného na riadenie bezpilotného lietadla.

unmanned ground vehicle; UGV; uncrewed ground vehicle (admitted) – prípustný termín / pozemné vozidlo bez posádky

A self-propelled ground vehicle that operates without on-board human intervention.

Note(s): An unmanned ground vehicle can be autonomous or remotely operated. 2023-02-10

Pozemné vozidlo s vlastným pohonom fungujúce bez posádky.

Poznámka: Pozemné vozidlo bez posádky môže byť autonómne alebo diaľkovo ovládané.

unmanned ground vehicle system; UGVS; uncrewed ground vehicle system (admitted) – prípustný termín / systém pozemného vozidla bez posádky

A system that includes an unmanned ground vehicle and the necessary equipment, network and personnel to operate it. 2023-02-10

Systém, ktorý zahŕňa pozemné vozidlo a potrebné vybavenie, sieťové prostredie a personál na jeho prevádzku.

unobserved fire / nepozorovaná paľba

Fire for which points of impact or burst are not observed. 1968-11-01

Paľba, pri ktorej miesta dopadu alebo výbuchu nie sú pozorované.

unwanted cargo / nepožadovaný náklad

A cargo loaded in peacetime which is not required by the consignee country in wartime. 1981-03-01

Náklad naložený v čase mieru, ktorý príjemca (štát) v čase vojny nepožaduje.

up / vyššie

In artillery and naval fire support a term used in a call for fire to indicate that the target is higher in altitude than the point which has been used as a reference point for the target location. 1974-02-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore pri vedení paľby na výzvu označenie, že cieľ je vyššie ako bod, ktorý sa použil ako referenčný bod na určenie polohy cieľa.

up / zvýšiť

In artillery and naval fire support a correction used by an observer or a spotter in time fire to indicate that an increase in height of burst is desired. 1974-02-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore oprava používaná pozorovateľom v čase vedenia paľby na označenie potreby zvýšenia výšky výbuchu.

urgent mining / naliehavé mínovanie

In naval mine warfare, the laying of mines with correct spacing but not in the ordered or planned positions. The mines may be laid either inside or outside the allowed area in such positions that they will hamper the movements of the enemy more than those of our own forces. 1976-08-01

V námornom mínovom boji kladenie mín v správnom rozmiestnení ale nie v nariadených alebo plánovaných pozíciách; míny sa môžu klásť vo vnútri, alebo mimo daného priestoru tak, aby bránili viac pohybu nepriateľských síl ako vlastných.

utility helicopter / viacúčelový vrtuľník

Multi-purpose helicopter which may be armed. 2014-12-10

Viacúčelový vrtuľník, ktorý môže byť vyzbrojený.

V

validation / potvrdenie

The confirmation of the capabilities and performance of organizations, individuals, materiel or systems to meet defined standards or criteria, through the provision of objective evidence. Note: In the context of military forces, the hierarchical relationship in logical sequence is: assessment, analysis, evaluation, validation and certification. 2007-03-02

Potvrdenie spôsobilostí a výkonnosti organizácií, jednotlivcov, výzbroje a výstroja alebo systémov spĺňať definované štandardy alebo kritériá poskytnutím objektívneho dôkazu. Poznámka: V kontexte ozbrojených síl hierarchický vzťah v logickej postupnosti je: posúdenie, analýza, hodnotenie, potvrdenie a certifikácia.

variability / premenlivosť

The manner in which the probability of damage to a specific target decreases with the distance from ground zero. 2018-12-06

Spôsob, akým pravdepodobnosť poškodenia konkrétneho cieľa klesá so vzdialenosťou od miesta výbuchu.

variability / premenlivosť

In damage assessment, a mathematical factor introduced to average the effects of orientation, minor shielding and uncertainty of target response to the effects considered. 2020-01-20

Pri hodnotení spôsobených škôd matematický faktor zavedený na spriemerovanie účinkov orientácie, ochrany a neistoty reakcie cieľa na zvažované účinky.

vectored attack; VECTAC / nasmerovaný útok; útok s navedením

Attack in which a weapon carrier (air, surface, or subsurface) not holding contact on the target, is vectored to the weapon delivery point by a unit (air, surface or subsurface) which holds contact on the target. 2008-08-08

Útok, pri ktorom nosič zbraňového systému (vzdušný, hladinový alebo podhladinový) nemá kontakt s cieľom a je navádzaný do miesta dopravenia zbrane jednotkou (vzdušnou, hladinovou alebo podhladinovou), ktorá má kontakt s cieľom.

vector sights / vektorové - navádzacie zameriavače

Sighting systems using the vector principle and incorporating a mechanical representation of the vectors of the bombing triangle.

a. Pre-set vector - A sighting system in which the values for height, airspeed and wind are set manually on the bomb sight.

b. Continuously set vector – A sighting system in which the values for height, airspeed and drift are automatically and continuously updated. 1976-12-01

Zameriavacie systémy využívajúce princíp vektorov a zahrňujúce mechanické vyjadrenie vektorov trojuholníka bombardovania.

a. nastavenie vektora vopred – zameriavací systém pri ktorom sa manuáilne nastavujú hodnoty pre výšku, vzdušnú rýchlosť a vietor,

b. priebežné nestavovanie vektora – zameriavací systém pri ktorom sú hodnoty výšky, vzdušnej rýchlosti a odchýlky nastavované automaticky a sú priebežne aktualizované.

vehicle / vozidlo

A self-propelled, pushed, or towed conveyance for transporting a burden on land, water or through air or space, or to which a particular mission may be assigned. 2015-08-14

Dopravný prostriedok s vlastným pohonom, tlačený alebo ťahaný, určený na prepravu nákladu po zemi, vode, vzduchom alebo vo vesmíre alebo na plnenie osobitných úloh.

vehicle distance / vzdialenosť medzi vozidlami

The clearance between vehicles in a column which is measured from the rear of one vehicle to the front of the following vehicle. 1982-03-01

Rozostup medzi vozidlami v kolóne meraná od zadnej časti jedného vozidla po prednú časť nasledujúceho vozidla.

verify; v. / potvrdiť správnosť; overiť

To ensure that the meaning and phraseology of the transmitted message conveys the exact intention of the originator. 1963-05-01

Zabezpečiť, aby význam a slovné vyjadrenie prenášanej správy vyjadrovali presný zámer spracovateľa.

vertex / vrchol dráhy letu strely

In artillery and naval fire support, the highest point in the trajectory of a projectile. 1991-11-01

V delostreleckej a námornej delostreleckej palebnej podpore najvyšší bod dráhy letu strely.

vertex height (admitted) – prípustný termín

Preferred term: maximum ordinate.

vertical air photograph / zvislá letecká fotografia - snímka

An air photograph taken with the optical axis of the camera perpendicular to the surface of the earth. 1969-09-01

Letecká fotografia snímaná fotografickým aparátom, ktorého optická os je kolmá na povrch zeme.

vertical buffer distance / vertikálna bezpečnostná vzdialenosť

In nuclear warfare, the vertical distance that is added to the fallout safe-height of burst in order to determine a desired height of burst which will provide the desired assurance that militarily significant

fallout will not occur. Note: The vertical buffer distance is normally expressed quantitatively in multiples of the vertical error. 2017-04-04

V jadrovej vojne vertikálna vzdialenosť, ktorá sa pripočíta k bezpečnej výške jadrového spadu po výbuchu na určenie požadovanej výšky výbuchu, ktorá zabezpečí požadovanú istotou, že nenastane vojensky významný jadrový spad.

vertical envelopment / obchvat (obkľúčenie) vzdušným výsadkom

A tactical manoeuvre in which troops, either air-dropped or airlanded, attack the rear and flanks of a force, cutting off or encircling the force. 2018-12-06

Taktický manéver, pri ktorom jednotky vysadené počas letu alebo po pristátí útočia na tylo a krídla nepriateľa s cieľom odrezať alebo obkľúčiť jeho sily.

vertical interval / výškový rozdiel; vertikálny interval - rozostup

Difference in altitude or height between two specified points or locations. 1974-02-01

Rozdiel v nadmorskej výške alebo výške medzi dvoma určenými bodmi alebo miestami.

vertical or short take-off and landing aircraft; VSTOL aircraft (admitted – prípustný termín); V/STOL aircraft (deprecated – neprípustný termín) / lietadlo s kolmým alebo krátkym vzletom a pristávaním

An aircraft capable of executing a vertical take-off and landing, a short take-off and landing or any combination of these modes of operation. 2009-08-26

Lietadlo schopné kolmého vzletu a pristávani, krátkeho vzletu a pristávani, alebo ľubovoľnej kombinácie uvedených spôsobov činností.

vertical replenishment; VERTREP / vrtuľníková preprava materiálu v podvese (medzi loďami)

The use of a helicopter for the transfer of materiel to or from a ship. 2018-03-29

Použitie vrtuľníka na prepravu materiálu na loď alebo z lode.

vertical scale instrument system / systém prístrojov s vertikálnou stupnicou

A system of vertical scale indicators which display flight and engine information. 1974-02-01

Súbor prístrojov s vertikálnou stupnicou, ktoré zobrazujú informácie o lete a činnosti motora.

vertical separation; relative altitude (admitted) / vertikálny rozstup

Separation between aircraft expressed in units of vertical distance. 1980-07-01

Vertikálna vzdialenosť medzi lietadlami.

vertical situation display / zobrazenie vertikálnej situácie

An electronically generated display on which information on aircraft attitude and heading, flight director commands, weapon aiming and terrain following can be presented, choice of presentation being under the control of the pilot. 1979-12-01

Elektronicky generované zobrazenie informácií o nadmorskej výške a kurze lietadla, povelov na riadenie letu, zamierenia zbraní a sledovaného terénu; výber zobrazovaných informácií je na voľbe pilota.

vertical speed indicator / indikátor vertikálnej rýchlosti; variometr

An instrument which displays rate of climb or descent.

a. Barometric. An instrument which displays the apparent vertical speed of the aircraft as derived from the rate of change of static pressure.

b. Instantaneous. An instrument which displays the vertical speed of the aircraft as derived from a combination of accelerometric and barometric sources. 1980-11-01

Prístroj ukazujúci rýchlosť stúpania alebo klesania:

a) Barometrický - prístroj, ktorý ukazuje pravdepodobnú vertikálnu rýchlosť lietadla odvodenú z veľkosti zmeny statického tlaku.

b) Okamžitý - prístroj, ktorý ukazuje vertikálnu rýchlosť lietadla odvodenú z kombinácie snímačov zrýchlenia a tlaku.

vertical take-off and landing; VTOL / zvislý vzlet a pristátie

The capability of an aircraft to take-off and land vertically and to transfer to or from forward motion at heights required to clear surrounding obstacles. 1991-11-01

Schopnosť lietadla zvisle vzlietnuť, pristáť a prechádzať z dopredného pohybu do visu a späť v požadovanej výške s cieľom vyhnúť sa okolitým objektom.

very deep draught ship; VDDS / loď s veľmi hlbokým ponorom

A ship with a laden draught of 13.72 metres (45 feet) or more. 1977-12-01

Naložené plavidlo s ponorom 13,72 metra (45 stôp) alebo viac.

very shallow water / veľmi plytká voda

Water having a depth less than 10 metres. 2002-10-14

Voda s hĺbkou menšou ako 10 metrov (vo vzťahu k námorníctvu).

very shallow water mine countermeasures / protimínové opatrenia vo veľmi plytkých vodách

Searching for, detecting, locating, neutralizing and/or disposing of explosive ordnance and/or obstructions in very shallow water. 2002-10-14

Vyhľadávanie, zisťovanie, lokalizovanie, neutralizácia a/alebo zneškodňovanie výbušných prostriedkov a/alebo zátarasov vo veľmi plytkých vodách.

vesicant agent (admitted) – prípustný termín

Preferred term: blister agent.

vignetting / (kontrolná) skúška farebnosti

A method of producing a band of colour or tone on a map or chart, the density of which is reduced uniformly from edge to edge. 1974-02-01

Dotlač farebne tónovaných prvkov na mapách alebo schémach na zobrazenie farieb alebo tónov, ktorých hustota sa rovnomerne znižuje od jedného okraja mapy k druhému.

visual call sign / vizuálny volací znak (znamenie)

A call sign provided primarily for visual signalling. 1963-05-01

Volací znak určený primárne na vizuálnu signalizáciu.

visual identification / vizuálna identifikácia

In a flight control system, a control mode in which the aircraft follows a radar target and is automatically positioned to allow visual identification. 1973-01-01

V systéme riadenia letovej prevádzky režim riadenia, pri ktorom lietadlo sleduje cieľ rádiolokátorom a automaticky sa navádza na dosiahnutie vizuálneho kontaktu.

visual mine firing indicator; VMFI / vizuálny indikátor výbuchu míny

A device used with exercise mines to indicate that the mine would have detonated had it been poised. 1981-03-01

Zariadenie používané u cvičných mín na vyjadrenie toho, že by mína vybuchla v prípade, ak by bola iniciovaná.

vital ground / životne dôležité územie

Ground of such importance that it must be retained or controlled for the success of the mission. 1987-07-01

Územie takej dôležitosti, že pre úspech celkovej úlohy musí byť udržané alebo ovládané.

vital interests / životne dôležité záujmy

For a country, interests which contribute to the integrity of the national territory and neighbouring areas, the free exercise of national sovereignty, and the protection of the population. 2013-05-02

Pre krajinu sú to záujmy prispievajúce k integrite jej územia a susediacich území, k úplnému uplatňovaniu národnej suverenity a k ochrane obyvateľstva.

vital zone / životne dôležitá oblasť

A designated area or installation to be defended by air defence units. 1976-12-01

Určená oblasť alebo zariadenie, ktoré musia byť bránené jednotkou protivzdušnej obrany.

voice call sign / hlasový volací znak

A call sign provided primarily for voice communications. 1963-05-01

Volací znak určený najmä pre hlasové komunikačné (spojovacie) prostriedky.

VOR / vysokofrekvenčný všesmerový maják

A air navigational radio aid which uses phases comparison of a ground transmitted signal to determine bearing. This term is derived from the words "very high frequency omnidirectional radio range". 1976-12-01

Letecký navigačný rádiový prostriedok, ktorý využíva fázové porovnávanie signálov vysielaných zo zeme na určovanie smeru (azimutu); termín je odvodený od slov veľmi vysoká frekvencia všesmerového rádiového rozsahu (Very high frequency Omnidirectional Radio range).

VSTOL aircraft (admitted) – prípustný termín

Preferred term: vertical or short take-off and landing aircraft.

V/STOL aircraft (deprecated) – neschválený termín

Preferred term: vertical or short take-off and landing aircraft.

W

waiting position / vyčkávacie postavenie - stanovište

Any suitable position in which naval units can be kept ready for operations at immediate notice. 1984-10-01

Vhodné postavenie, v ktorom sú námorné jednotky udržiavané v stave operačnej pohotovosti.

walking patient / chodiaci pacient

A patient not requiring a litter while in transit. 1991-11-01

Pacient nevyžadujúci pri prevoze nosidlá.

war game / vojnová hra

A simulation of a military operation in which participants seek to achieve a specified objective, given pre-established resources and constraints. 2021-12-07

Simulácia vojenskej operácie, v ktorej sa účastníci snažia dosiahnuť stanovený cieľ vzhľadom na vopred stanovené zdroje a obmedzenia.

warhead / bojová hlavica

The part of a munition that contains the payload to be delivered. 2019-10-04

Časť munície obsahujúca dopadovú náplň.

warhead section / úsek bojovej hlavice

The section of a payload that contains a completely assembled warhead including appropriate skin sections and related components. 2022-07-01

Časť rakety alebo riadenej strely, ktorá obsahuje kompletne zostavenú bojovú hlavicu vrátane príslušných častí plášťa a súvisiacich komponentov.

warning off / varovná výstraha; varovanie

Notifying potentially hostile units that their actions are interfering with NATO or NATO-led operations and ordering them to stop forthwith. Note: normally used in naval operations. 2001-10-01

Upozornenie potenciálne nepriateľských jednotiek, že ich činnosť ruší operácie NATO alebo operácie pod vedením NATO, a nariadenie na ich okamžité zastavenie. Poznámka: Používa sa obyčajne pri námorných operáciách.

warning order; WNGO / predbežný rozkaz

A preliminary order that is followed by a more detailed order or an action. 2023-10-16

Rozkaz, po ktorom nasleduje spresňujúci rozkaz alebo činnosť.

war reserve modes; WRM; WARM (deprecated) – neschválený termín / režim činnosti vojnových rezerv

Characteristics or operating procedures of equipment or systems, which are held in reserve for war or crisis. 1993-12-01

Charakteristiky alebo operačné postupy zariadení alebo systémov udržiavaných v rezerve pre prípad vojny alebo krízy.

war reserves / štátne hmotné rezervy

Stocks of material amassed in peacetime to meet the increase in military requirements consequent upon an outbreak of war. War reserves are intended to provide the interim support essential to sustain operations until resupply can be effected. 1968-11-01

Zásoby materiálu sústredené v čase mieru tak, aby zodpovedali zvýšeným vojenským požiadavkám vyplývajúcich z vypuknutia vojny; vojnové rezervy sú určené na dočasné zabezpečenie operácií do začatia pravidelného zásobovania.

watching mine / plávajúca ukotvená mína

In naval mine warfare, a mine secured to its mooring but showing on the surface, possibly only in certain tidal conditions. 1975-11-01

V námornom mínovom boji mína pripevnená ku kotve ale viditeľná na hladine, prípadne viditeľná len za určitých podmienok prílivu a odlivu.

waterspace management; WSM / správa vodného priestoru

In naval warfare, a system of procedures for the control of antisubmarine weapons to prevent inadvertent engagement of friendly submarines. 1996-07-16

V námornom boji postupy na kontrolu protiponorkových zbraní na zabránnie neúmyselného napadnutia vlastných ponoriek.

wave / vlna (sled)

In amphibious operations, a formation of forces, landing ships and craft, amphibious vehicles or aircraft, required to beach or land at about the same time. It can be classified as to type, function or order as shown:

a. assault wave;

b. boat wave;

c. helicopter wave;

d. numbered wave;

e. on-call wave;

f. scheduled wave. 2001-10-01

Pri obojživelných operáciách zoskupenie síl, vyloďovacích lodí, plavidiel, obojživelných vozidiel alebo lietadiel, u ktorých sa vyžaduje aby sa vylodili alebo pristáli súčasne; delí sa podľa typu, funkcie alebo poradia nasledovne:

a) útočný sled;

b) sled vyloďovacích člnov;

c) sled vrtuľníkov;

d) sled podľa čísla;

e) sled na výzvu;

f) plánovaný sled.

weapon control status; WCS / stupeň použitia zbraní

The degree of freedom granted to a designated weapon system to engage targets in a given environment. 2009-08-26

Stupeň – oprávnenia použiť určený zbraňový systém – na palebné pôsobenie na ciele v konkrétnom prostredí.

weapon engagement zone; WEZ / zóna ničenia zbraňovými systémami protivzdušnej obrany

In air and missile defence, airspace of defined dimensions that is normally reserved for engagements by a specific weapon system. 2020-05-25

V protivzdušnej a protiraketovej obrane vzdušný priestor určených rozmerov, ktorý je zvyčajne vyhradený na pôsobenie príslušnému zbraňovému systému.

weapon of mass destruction; WMD / zbraň hromadného ničenia

A weapon, or weapon system, employing chemical, biological, radiological or nuclear substances, that is able to cause widespread devastation and loss of life. 2023-09-28

Zbraň alebo zbraňový systém využívajúci chemické, biologické, rádiologické alebo nukleárne látky, ktorá je schopná spôsobiť devastačné škody a straty na životoch veľkého rozsahu.

weapons of mass destruction proliferation; WMD proliferation (admitted) – prípustný termín / šírenie zbraní hromadného ničenia

The efforts to develop, manufacture, acquire, or transfer a weapon of mass destruction, including related expertise, materials, technologies and means of delivery. 2023-09-28

Úsilie vyvinúť, vyrobiť, získať alebo premiestniť zbraň hromadného ničenia vrátane súvisiacich odborných znalostí, materiálov, technológií a prostriedkov dopravy na cieľ.

weapons assignment / určenie zbraní

In air defence, the process by which weapons are assigned to individual air weapons controllers for use in accomplishing an assigned mission. 1974-02-01

V protivzdušnej obrane proces určenia zbraní jednotlivým veliteľom protivzdušnej obrany na plnenie pridelených úloh.

Weapons free / Zbrane voľné!

In air defence, a weapon control order imposing a status whereby weapons systems may be fired at any target not positively recognized as friendly. 2020-06-30

V protivzdušnej obrane príkaz obsluhám zbraní nariaďujúci stav, pri ktorom zbraňové systémy môžu viesť paľbu na každý cieľ, ktorý nie je identifikovaný ako vlastný.

weapons hold / zákaz paľby

In air defence, a weapon control order imposing a status whereby weapons systems may only be fired in self-defence or in response to a formal order. 1973-07-01

V protivzdušnej obrane príkaz obsluhám zbraní nariaďujúci stav, pri ktorom zbraňové systémy môžu viesť paľbu iba na svoju obranu alebo po prijatí oficiálneho rozkazu.

weapons holding area / miesto uloženia zbraní

Within the framework of a demobilisation operation, a location for the temporary or permanent storage of weapons and/or other military equipment. 2018-12-06

V rámci demobilizačnej operácie miesto na dočasné alebo trvalé ukladanie zbraní a/alebo iného vojenského vybavenia.

weapons system; weapon system / zbraňový systém

A combination of one or more weapons with all related equipment, materials, services, personnel and means of delivery and deployment, if applicable, required for self-sufficiency. 2020-02-17

Kombinácia jednej alebo viacerých zbraní so súvisiacim vybavením, materiálom, službami, personálom a prostriedkami dopravy a rozmiestnenia, ak sú potrebné z dôvodu sebestačnosti.

weapons tight / zbrane obmedzené

In air defence, a weapon control order imposing a status whereby weapons systems may be fired only at targets recognized as hostile. 1973-07-01

V protivzdušnej obrane príkaz obsluhám zbraní nariaďujúci stav, pri ktorom je paľba zo zbraňových systémov možná len na ciele označené ako nepriateľské.

weapon system; weapons system / zbraňový systém

A combination of one or more weapons with all related equipment, materials, services, personnel and means of delivery and deployment, if applicable, required for self-sufficiency. 2020-02-17

Kombinácia jednej alebo viacerých zbraní so súvisiacim vybavením, materiálom, službami, personálom a prostriedkami dopravy a rozmiestnenia, ak sú potrebné z dôvodu sebestačnosti.

weapon system employment concept / koncepcia využitia zbraňového systému

A description in broad terms, based on established outline characteristics, of the application of a particular equipment or weapon system within the framework of tactical concept and future doctrines. 1983-01-01

Všeobecný opis založený na daných celkových charakteristikách, ktoré sa týkajú využívania príslušnej výzbroje alebo zbraňového systému v rámci taktickej koncepcie a budúcej teórie ich použitia.

weight and balance sheet / tabuľka hmotnosti a vyváženia

A sheet which records the distribution of weight in an aircraft and shows the centre of gravity of an aircraft at take-off and landing. 1968-11-01

Tabuľka udávajúca rozloženie hmotnosti v lietadle a polohu ťažiska pri vzlietnutí a pristávaní.

wheelbase / rázvor (kolies)

The distance between the centres of two consecutive wheels. In the case of vehicles with more than two axles or equivalent systems, the successive wheelbases are all given in the order front to rear of the vehicle. 1979-12-01

Vzdialenosť medzi stredmi dvoch za sebou nasledujúcich kolies; v prípade vozidiel s viac než dvoma nápravami alebo zodpovedajúcimi systémami sa nasledujúce rázvory uvádzajú v poradí od prednej k zadnej časti vozidla.

white forces / biele sily; sily bielej strany

In NATO exercises, forces used as umpires. 1996-01-09

Sily a prostriedky vystupujúce v cvičeniach NATO ako rozhodcovská služba.

whiteout / strata priestorovej orientácie – whiteout

Loss of external visual references caused by blowing snow.

Note: In helicopter operations, this form of degraded visual environment is often self-induced during landing and/or take-off. 2020-06-30

Strata priestorovej orientácie spôsobená zvíreným snehom.

Poznámka: Pri prevádzke vrtuľníka je toto zníženie dohľadnosti často zapríčinené samotným vrtuľníkom počas pristávania alebo vzletu.

wild weasel / lietadlo elektronického boja

An aircraft specially modified to identify, locate, and physically suppress or destroy ground based enemy air defence systems that employ sensors radiating electromagnetic energy. 1982-08-01

Špeciálne vybavené lietadlo na lokalizáciu, identifikáciu, a prekonávanie alebo fyzické ničenie pozemných systémov protivzdušnej obrany nepriateľa, ktoré používajú senzory vyžarujúce elektromagnetickú energiu.

wind velocity / rýchlosť vetra

The horizontal direction and speed of air motion. 1974-09-01

Horizontálny smer a rýchlosť pohybu vzduchu.

wingman / vedený pilot; vedené lietadlo

A pilot flying subordinate to and in support of his designated leader; also, the aircraft flown in this role. 1981-03-01

Pilot, ktorý letí v skupine ako podriadený a ktorého úlohou je podporovať veliteľa; tiež lietadlo letiace v tejto úlohe.

withdrawal operation / ústup; odpútanie síl

A planned operation in which a force in contact disengages from an enemy force. 1973-07-01

Plánovaná operácia, pri ktorej sa jednotka odpúta od nepriateľa, s ktorým je v dotyku.

workforce scaling guidelines; WSG; manpower scaling guidelines (obsolete) – zastaraný termín; MSG (obsolete) – zastaraný termín / metodické pokyny na výpočet potreby personálu

Guidelines that express workforce requirements as variables dependent upon a set of criteria.

Note(s): An example of such a criterion is workload.

Usmernenia, ktoré vyjadrujú požiadavky na pracovnú silu ako premenné závislé od súboru kritérií.

Poznámka: príkladom kritéria je pracovná záťaž.

working anchorage / pracovné kotvisko

An anchorage where ships lie to load or discharge cargoes overside using coasters or lighters. 1996-01-09

Kotvisko, v ktorom sú lode umiestnené tak, aby sa náklad dal vyložiť pomocou pobrežných lodí alebo nákladných člnov.

World Geographic Reference System; Georef / svetový geografický referenčný systém

A worldwide position reference system that may be applied to any map or chart graduated in latitude and longitude regardless of projection. It is a method of expressing latitude and longitude in a form suitable for rapid reporting and plotting. 1973-03-01

Celosvetový polohový referenčný systém, ktorý je možné používať pri práci s každou mapou alebo riadiacim plánom s odstupňovanou zemepisnou šírkou a dĺžkou bez ohľadu na kartografické zobrazenie; metóda na určovanie zemepisnej šírky a dĺžky vo forme vhodnej na rýchle zisťovanie a odovzdávanie informácií o polohe. (Tento termín je odvodený od názvu The world Geographic Reference System – Celosvetový geografický referenčný systém).

wounded in action; WIA / zranený v boji

A battle casualty who has incurred a non-fatal injury due to an external agent or cause as a result of hostile action. 2011-11-07

Zranený v bojovej činnosti, ktorý utrpel zranenie bez smrteľných následkov pôsobením vonkajších činiteľov alebo následkom činnosti nepriateľa.

X

X-scale / súradnica na osi X

On an oblique photograph, the scale along a line parallel to the true horizon. 1969-09-01

Na šikmej snímke (fotografii) stupnica na priamke rovnobežná so skutočným horizontom.

Y

yaw / odchýlenie, vybočenie

Angle between the longitudinal axis of a projectile at any moment and the tangent to the trajectory in the corresponding point of flight of the projectile. 1974-12-01

V ľubovoľnom okamihu uhol medzi pozdĺžnou osou strely a dotyčnicou k dráhe letu v príslušnom bode dráhy letu strely.

yaw / odchýlenie, vybočenie

The rotation of a camera or a photograph coordinate system about either the photograph z-axis or the exterior z-axis. 1974-12-01

Stočenie kamery alebo fotografického súradnicového systému okolo osi Z snímkovania alebo okolo vonkajšej osi Z.

yaw / zatáčanie, odchýlenie, vybočenie

The rotation of an aircraft, ship or missile about its vertical axis so as to cause the longitudinal axis of the aircraft, ship or missile to deviate from the flight line or heading in its horizontal plane. 1974-12-01

Otáčanie lietadla, lode alebo strely okolo vertikálnej osi tak, že sa ich pozdĺžna os odchýli od letovej dráhy alebo kurzu v horizontálnej rovine.

Y-hour / hodina Y

In airmobile operations, the time at which the first helicopter in the first wave departs or is due to depart the pick-up point. 2009-08-26

V aeromobilných operáciách čas vzletu alebo predpokladaného vzletu prvého vrtuľníka prvej vlny z miesta vyzdvihnutia.

Y-scale / súradnica na osi Y

On an oblique photograph, the scale along the line of the principal vertical, or any other line inherent or plotted, which, on the ground, is parallel to the principal vertical. 1970-07-01

Na šikmej snímke (fotografii) stupnica na priamke hlavnej vertikály alebo na inej priamke, prirodzenej alebo zakreslenej, ktorá je na zemi rovnobežná s hlavnou vertikálou.

Z

zero-length launching / odpálenie; bod vzletu

A technique in which the first motion of the missile or aircraft removes it from the launcher. 1968-11-01

Technika, pri ktorej sa prvým pohybom odpúta strela alebo lietadlo od odpaľovacieho zariadenia alebo vzletovej a pristávacej dráhy.

Z-marker beacon / rádiový zameriavací maják (vysokofrekvenčné návestie (návestie Z alebo "nulové návestie") používané na určovanie polohy, odstránenie hluchého kužeľa štvorsmerového majáka alebo na označenie okraja letiska)

A type of radio beacon, the emissions of which radiate in a vertical cone shaped pattern. 1982-04-01

Typ rádiového majáka, ktorý vyžaruje v tvare vertikálneho kužeľa.

zone of fire / palebný úsek

An area into which a designated ground unit or fire support asset delivers, or is prepared to deliver fires. 2005-11-04

Oblasť, v ktorej určená pozemná jednotka alebo prostriedok podpornej paľby vedie alebo je pripravený viesť paľbu.

Z-scale / súradnica na osi Z

On an oblique photograph, the scale used in calculating the height of an object. Also the name given to this method of height determination. 1969-09-01

Na šikmej snímke (fotografii) stupnica používaná pri výpočte výšky objektu; používa sa ako názov metódy na určovanie výšky.

zulu time / svetový čas, greenwichský čas

Greenwich Mean Time. 1969-09-01

Greenwichský čas.